मन्त्रमहोदधिः

(सटीकः)

खेमराज श्रीकृष्णदास प्रकाशन, बम्बई

मन्त्रमहोदधिः सटीकः

MANTRA MAHODADHI

With Sanskrit Commentary.

मुद्रक और प्रकाशक

खेमराज श्रीकृष्णदास

अध्यक्ष–"श्रीवेंकटेश्वर" स्टीम–प्रेस,–बम्बई.

संस्करण : अक्टोबर २०१७, संवत् २०७४

मूल्य : ४०० रुपये मात्र

मुद्रक एवं प्रकाशक:

खेमराज श्रीकृष्णदास,™

अध्यक्ष : श्रीवेंकटेश्वर प्रेस,

खेमराज श्रीकृष्णदास मार्ग,

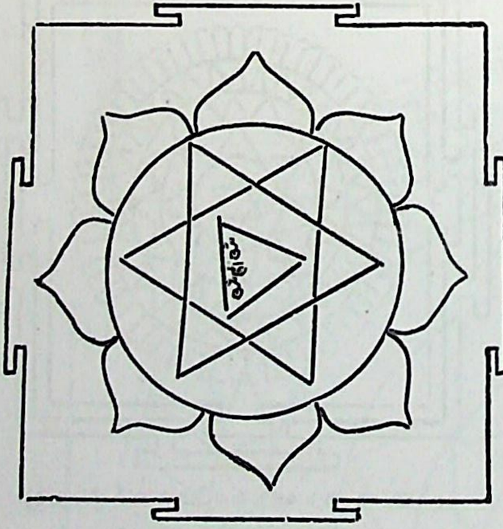
मुंबई - ४०० ००४.

Printers & Publishers :
Khemraj Shrikrishnadass Prop: Shri Venkateshwar Press, Khemraj Shrikrishnadass Marg, 7th Khetwadi, Mumbai - 400 004.

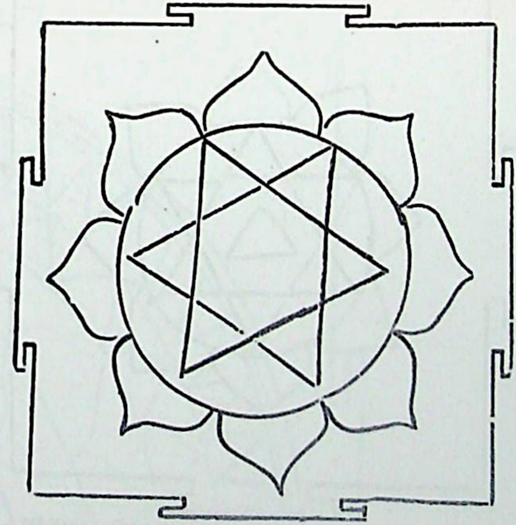
Web Site : http://www.Khe-shri.com
Email : khemraj@vsnl.com

Printed by Sanjay Bajaj For M/s.Khemraj Shrikrishnadass Proprietors Shri Venkateshwar Press, Mumbai-400 004, at their Shri Venkateshwar Press, 66 Hadapsar Industrial Estate, Pune 411 013

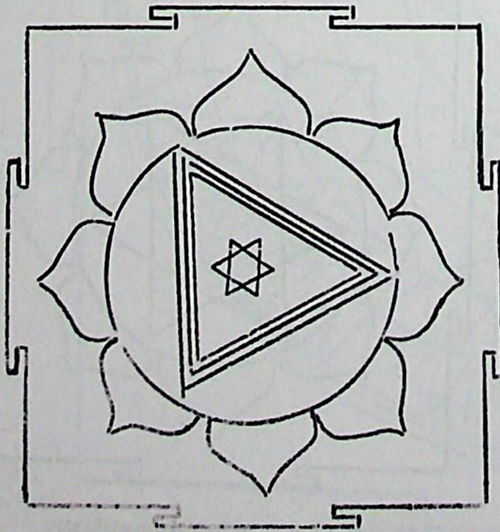
अग्निपूजनयन्त्रम् ॥ १ ॥ त. १ प. ८ श्लो. ११३

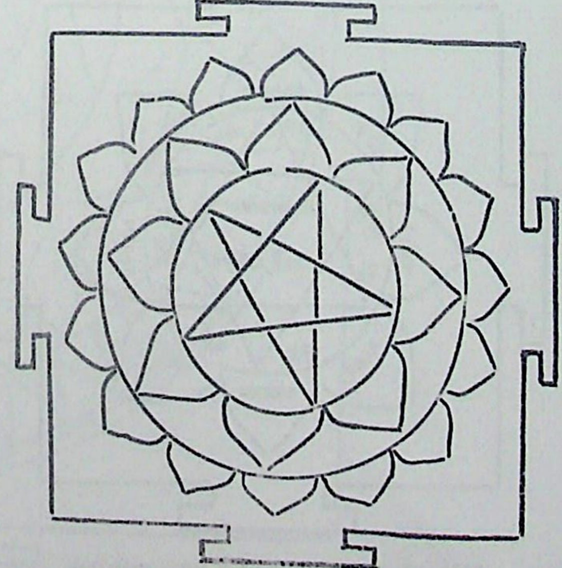
गणपतिपूजनयन्त्रम ॥२॥ त० २ प० १५ श्लो० १४

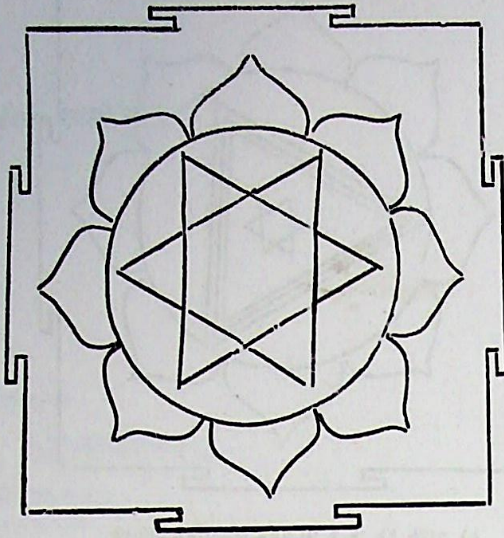
कालीपूजनयन्त्रम् ॥३॥ त. ३ प. २४ श्लो० ११

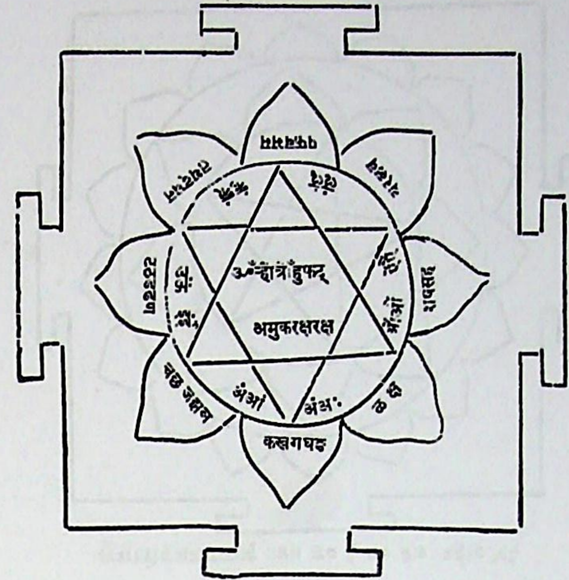
सुमुखीपूजनयन्त्रम् ॥४॥ त० ३ प० २७ श्लो० ५६

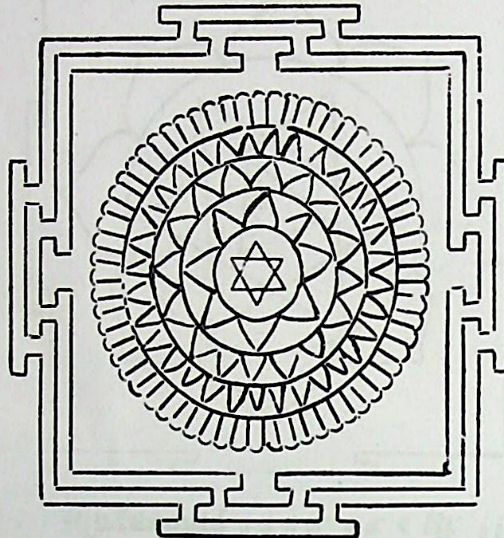
तारापूजनयन्त्रम् ॥५॥ त. ४ प. ३५ श्लो० ८७

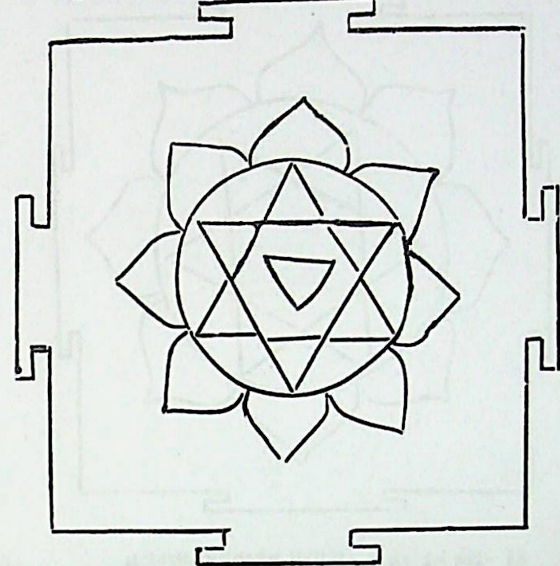
ताराधारणयन्त्रम् ॥ ६ ॥ त० ४ प. ३७ श्लो० ११८

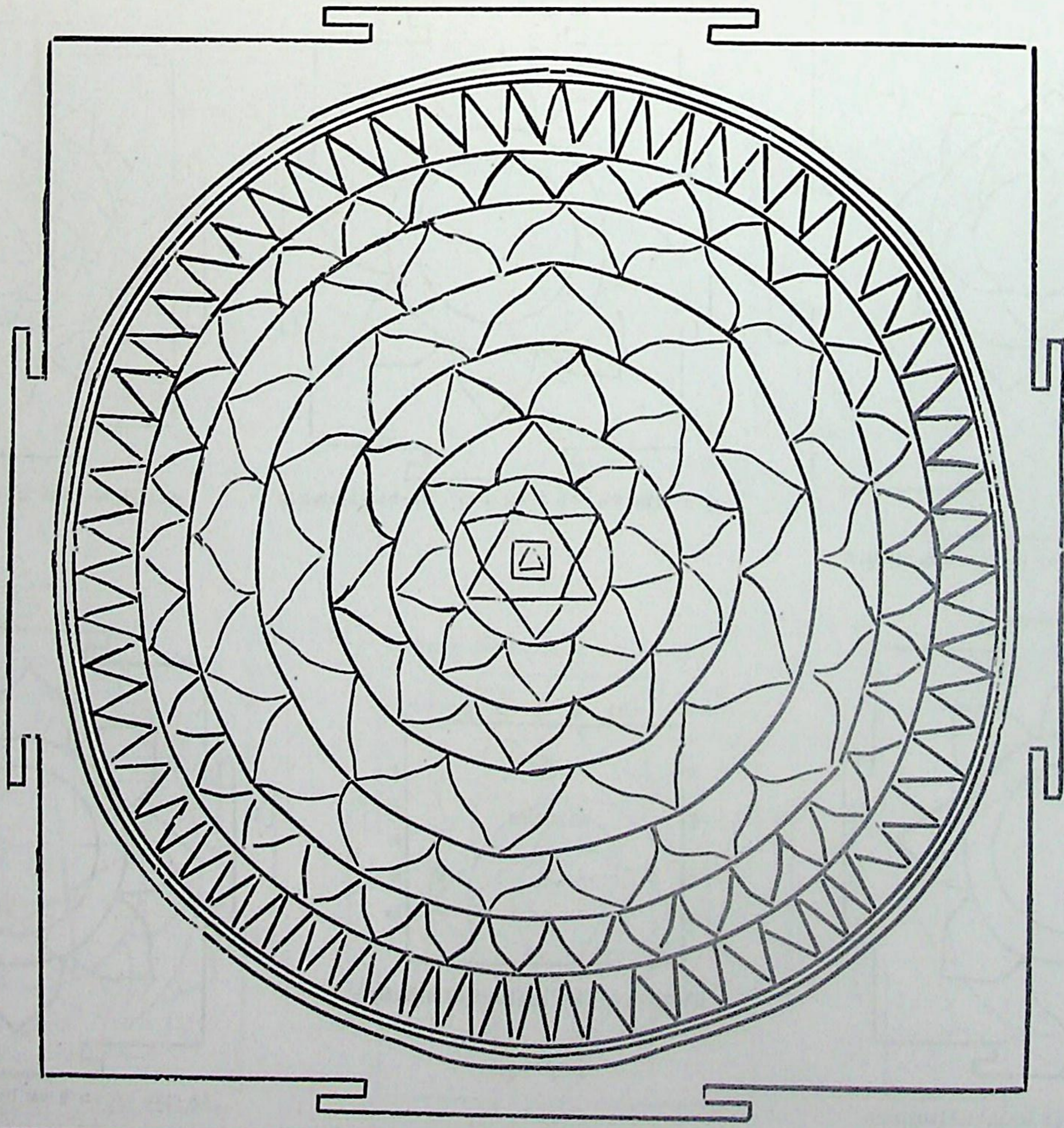
विद्याराज्ञीपूजनयन्त्रम् ॥ ७ ॥ त० ५ प० ४० श्लो० ३१

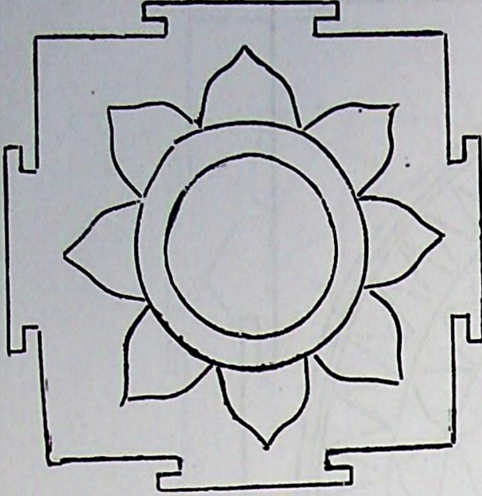
छिन्नमस्तापूजनयन्त्र ॥ ८ ॥ त० ६ प० ४५ श्लो० १२

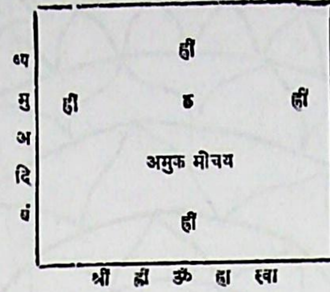
स्वयंवरकलापूजनयन्त्रम् ॥ १ ॥ त० ६ प० ४८ श्लोक ६०

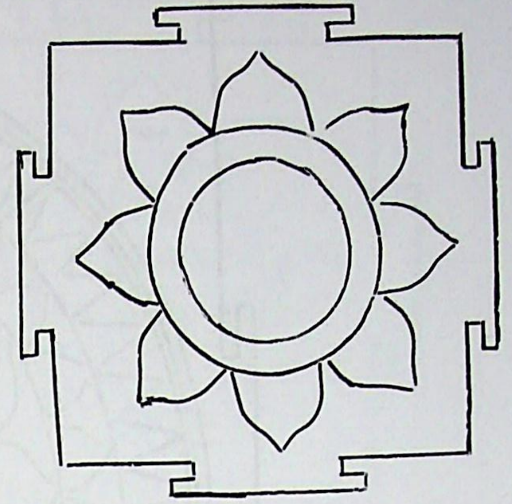
मधुमतीपूजनयन्त्र ॥१०॥ त० ६ प० ४९ श्लो० ७४

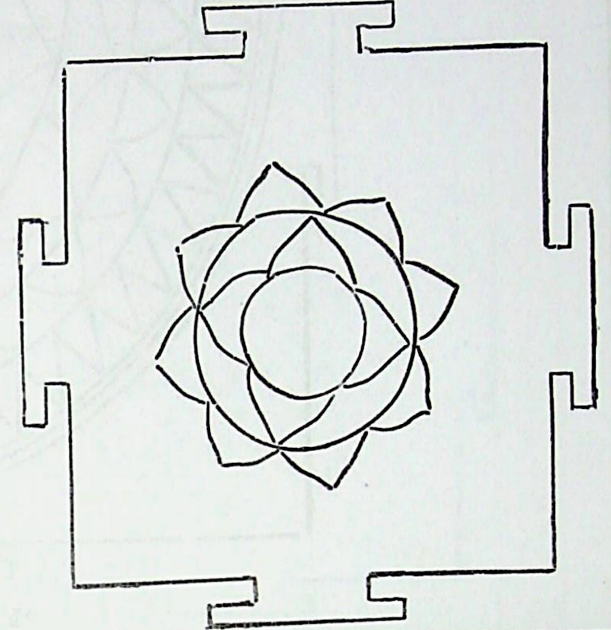
बंधनमोक्षकरंयन्त्रम्॥११॥ त.६ प.५० श्लो.९४.

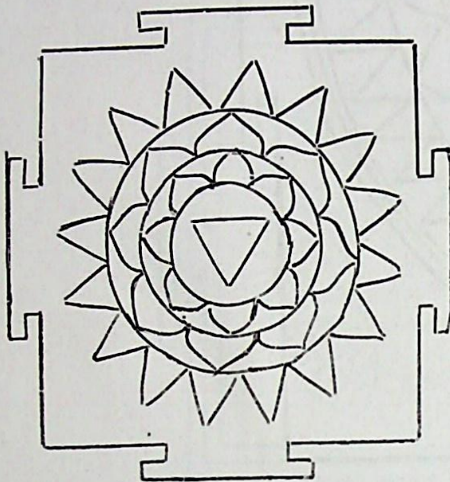
धटयक्षिणीपूजनयन्त्रम् ॥१२॥ त. ७ प. ५१ श्लो० ११

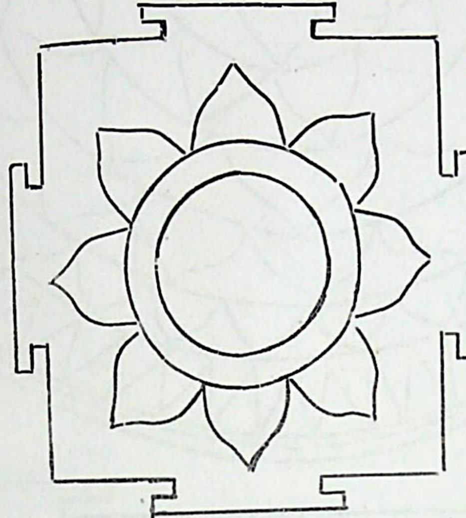
कामेशीपूजनयन्त्र ॥१५॥ त० ७ प०.५७ श्लो० १११

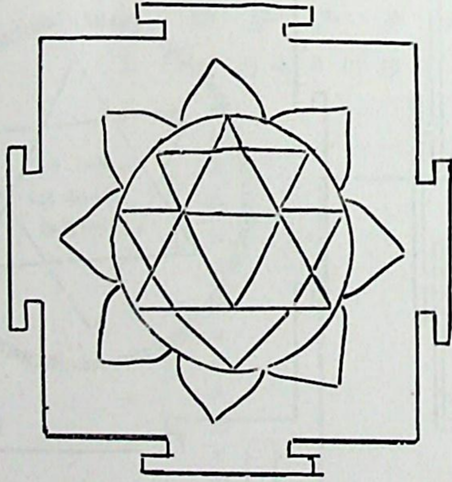
मातङ्गीपूजनयन्त्रम् ॥१३॥ त. ७ प. ५५ श्लो० ७२

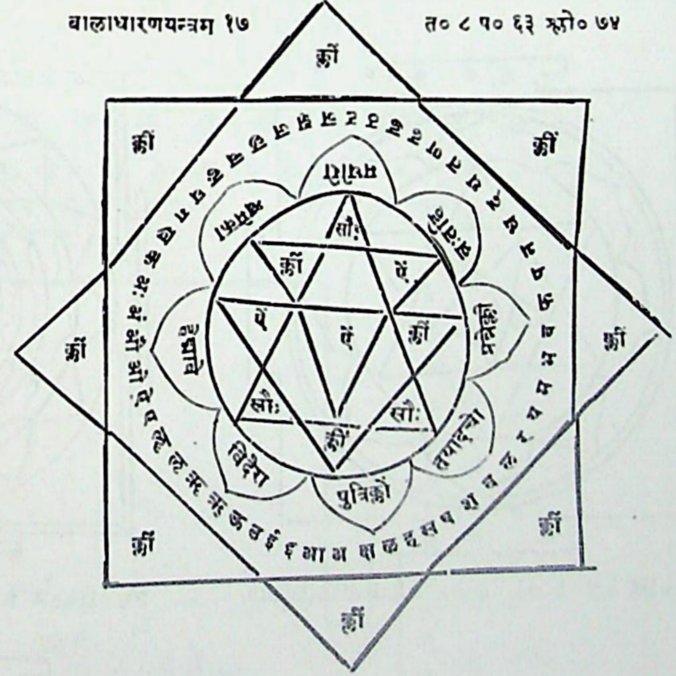
वागेश्वरीपूजनयन्त्रम् ॥१४॥ त० ७ प० ५७ श्लो० १०१

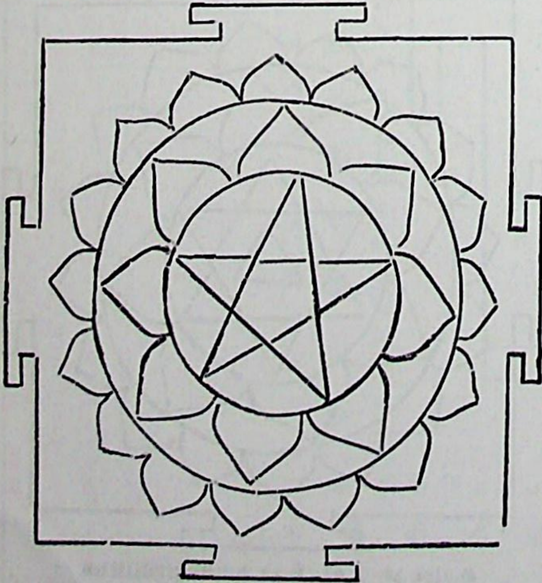
बालापूजनयन्त्रम् १६ त. ८ प. ५९ श्लो० १७

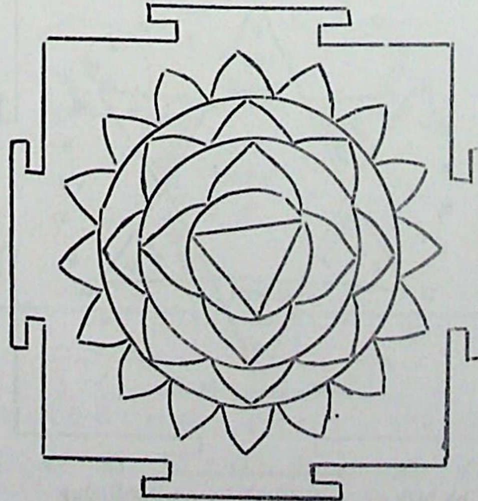
बालाधारणयन्त्रम १७ त० ८ प० ६३ श्लो० ७४

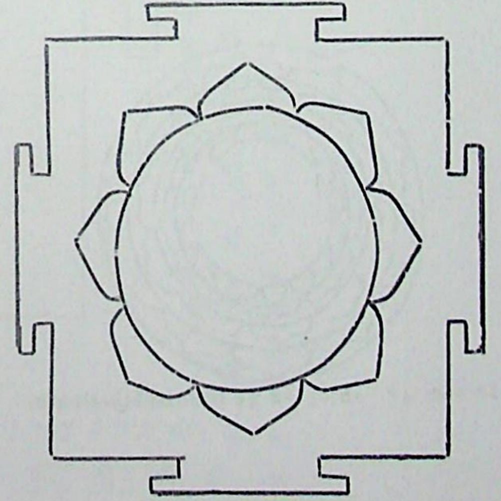
लघुश्यामापूजनयन्त्रम् १८ त० ८प० ६७ श्लो० १२१

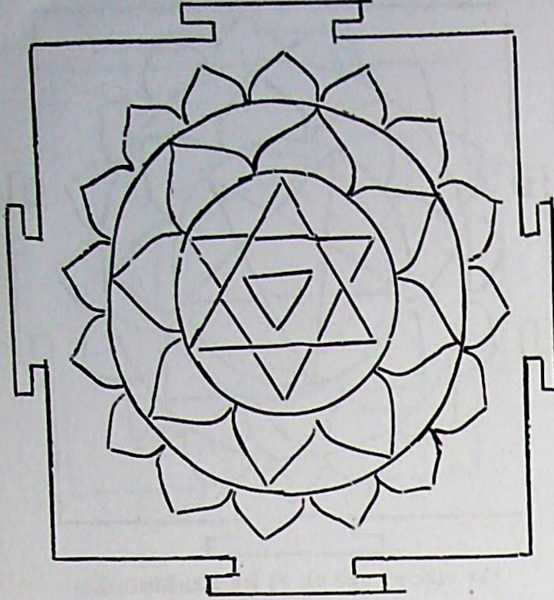
अन्नपूर्णेश्वरीयन्त्रम् १९ त. ९ प. ६९ श्लो० ९

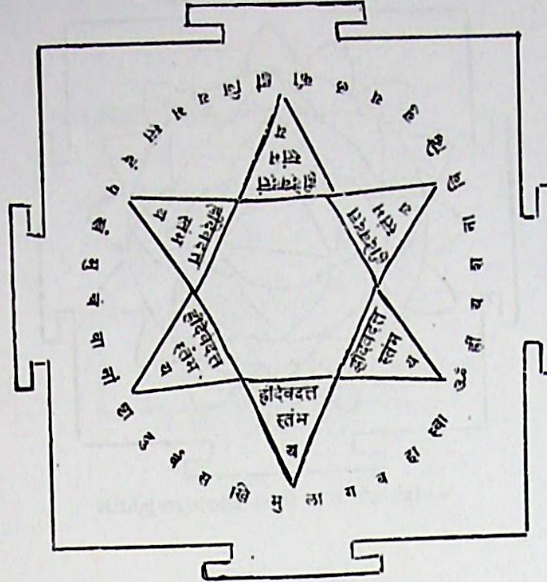
त्रैलोक्यमोहिनीपूजनयन्त्रम् २० त० ९ प० ७१ श्लोक. ३८

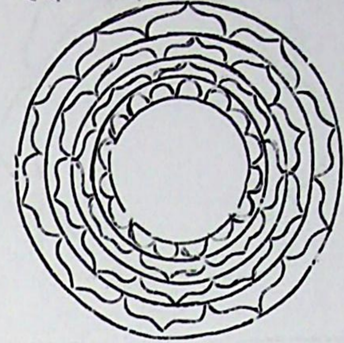
बगलामुखीपूजनयन्त्रं २१ त. १० प. ७९ श्लो० ७

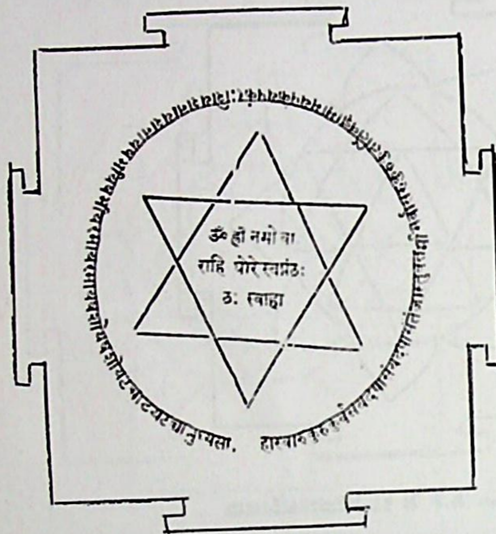
बगलामुखीस्तभनयन्त्रं २२ त. १० प. ८० श्लो० २५

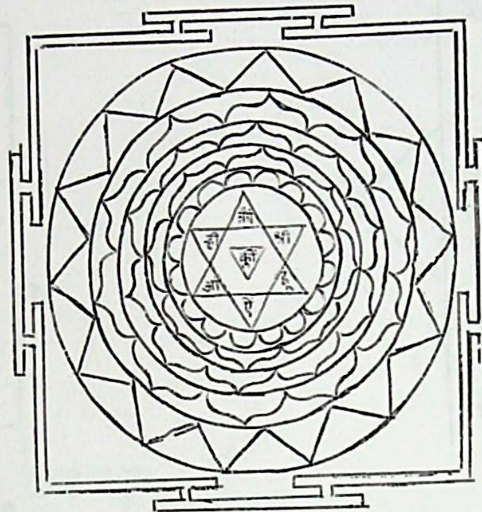
स्वप्नवाराहीपूजनयन्त्रम् २३ त० १० प० ८१ श्लो० ४१

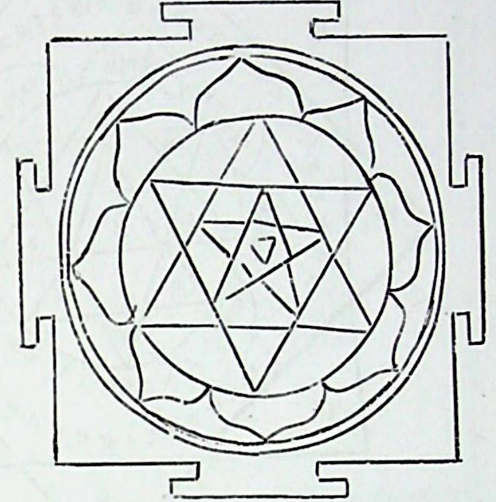
स्वप्नवाराहीवशीकरणयन्त्रम् २४ त. १० प. ८१ श्लो ५०

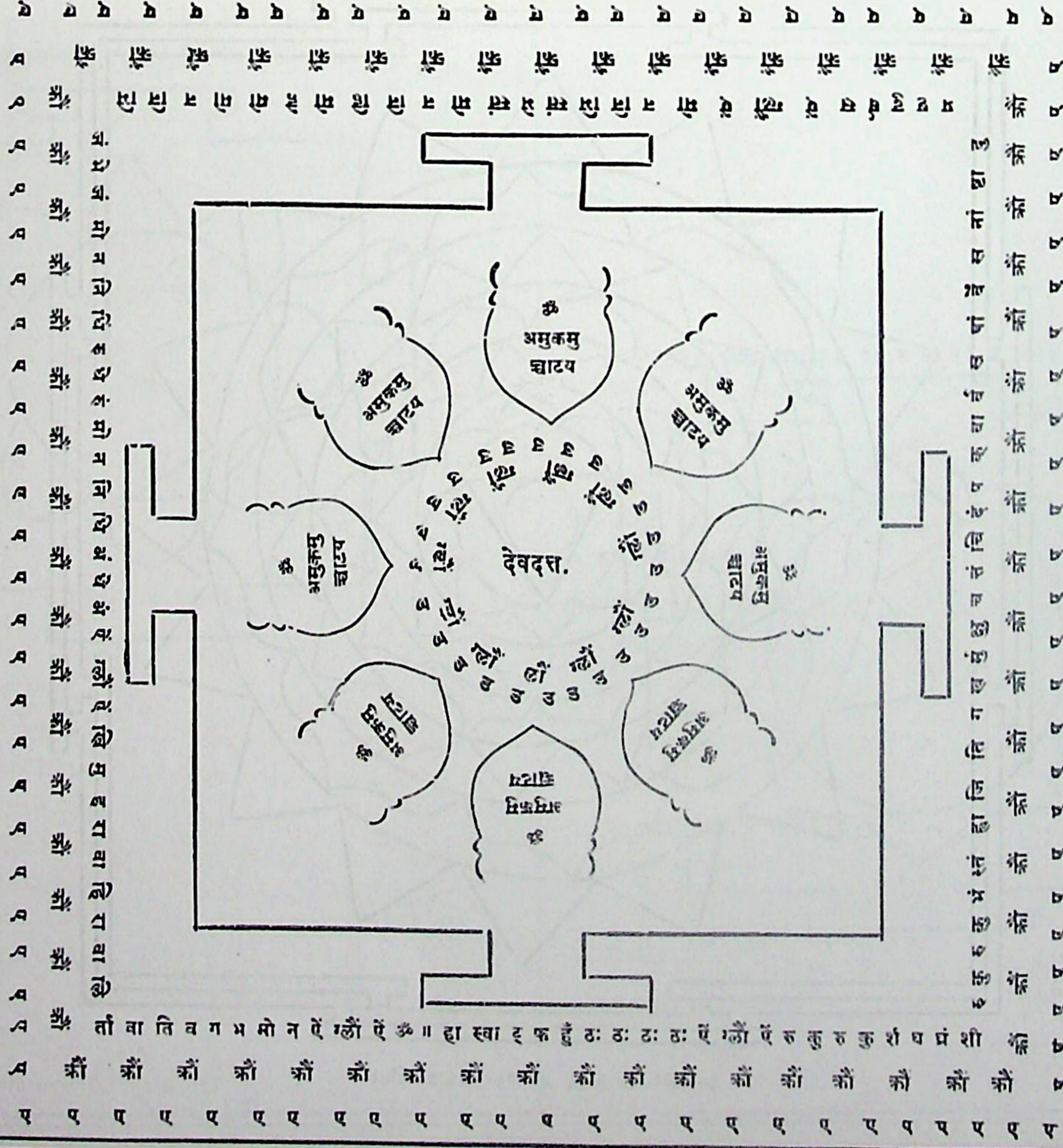
स्वप्नवाराही धारण यन्त्रम् २५. त१० प. ८२ श्लो० ५८

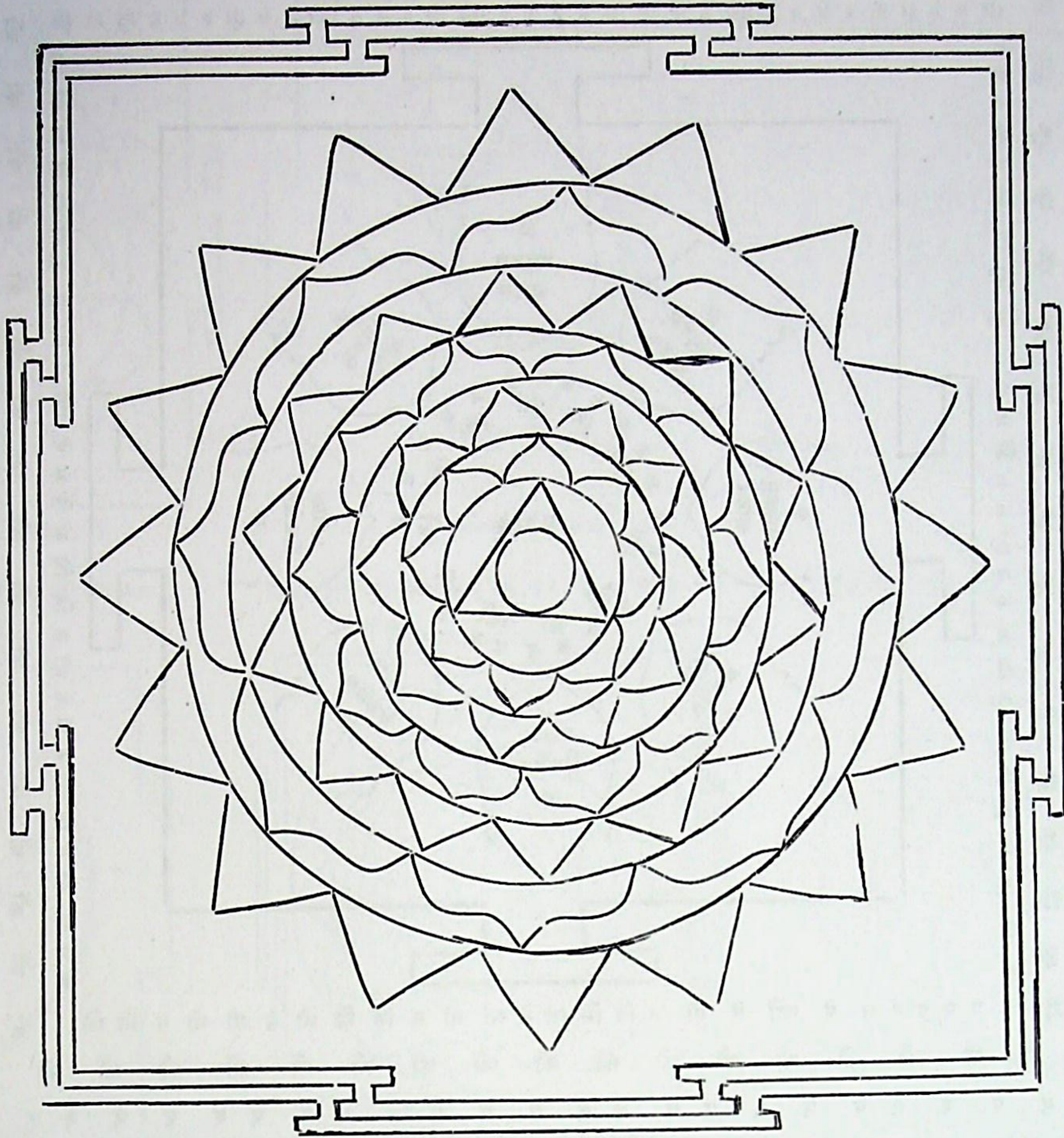
वार्तालीपूजलयन्त्रम् २६ त. १० प. ८२ श्लो० ८७

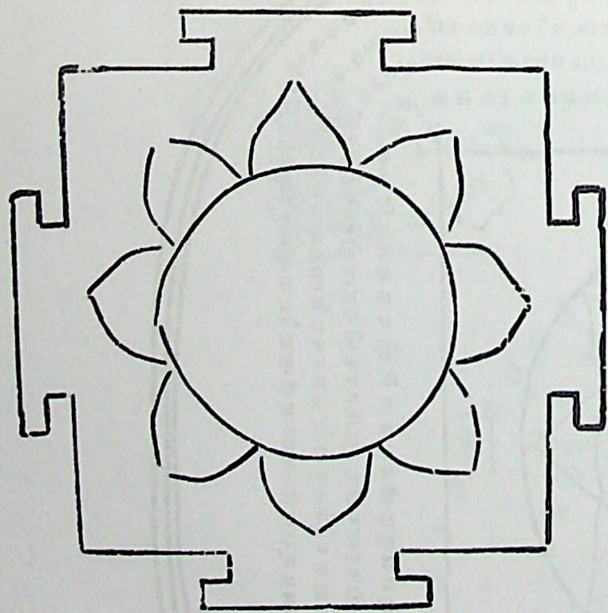
वार्तालीस्तंभनयन्त्रम्। २७ त १० प ८५ श्लो० १११.

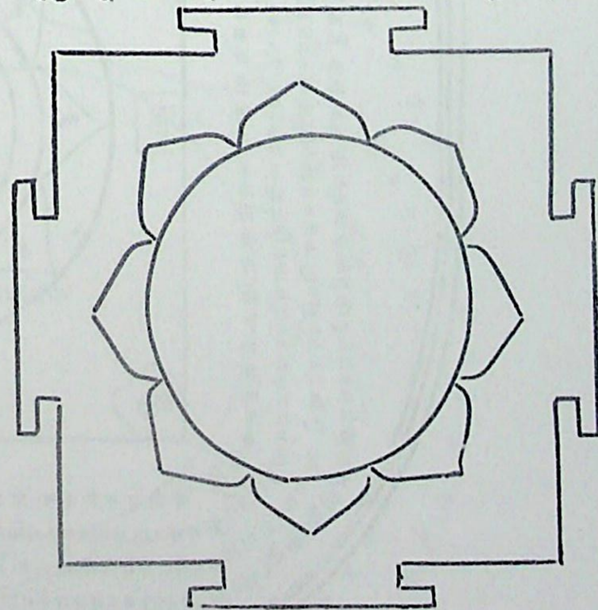
श्रीपूजनयन्त्रम् २८ त ११ प. ९४ श्लो० ५३

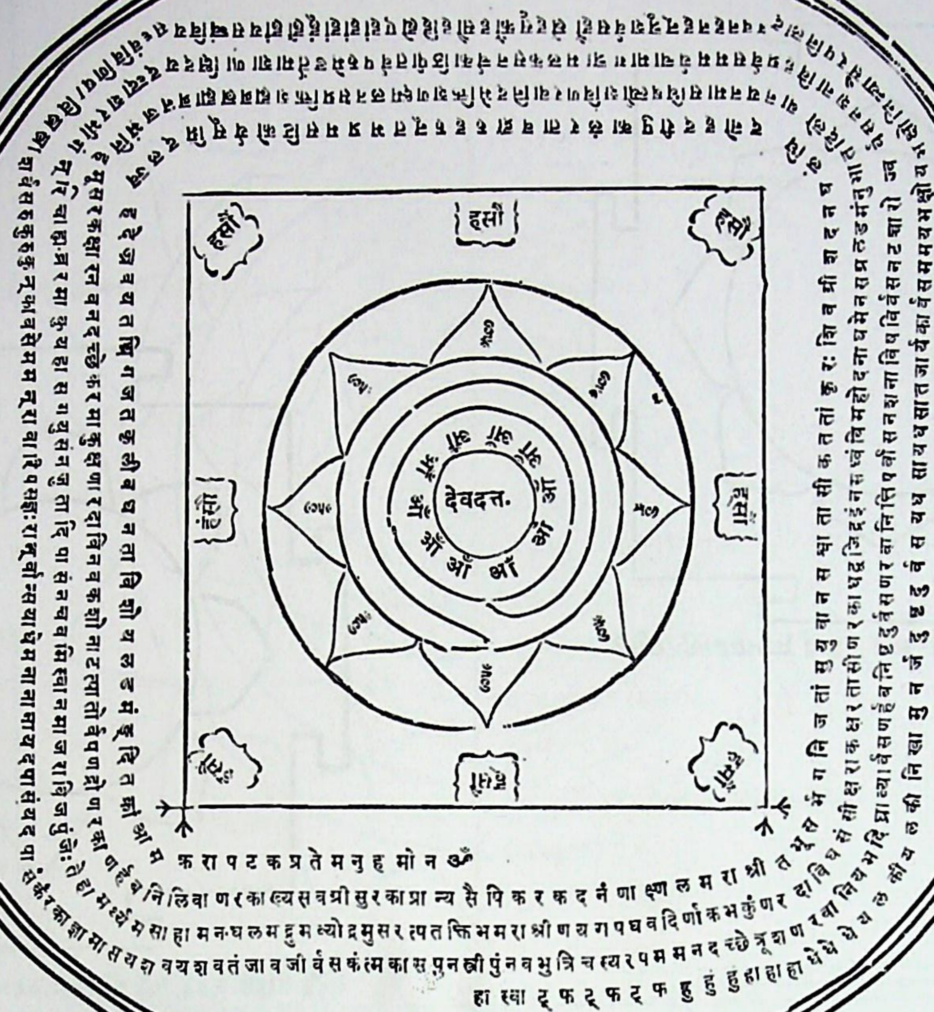
गोपालसुन्दरीपूजनयन्त्रम् २९ त० १२ प० ११३ श्लो० ६८

हनुमत्पूजनयन्त्रम् ॥ ३० ॥ त. १३ प. ११४ श्लो० १०

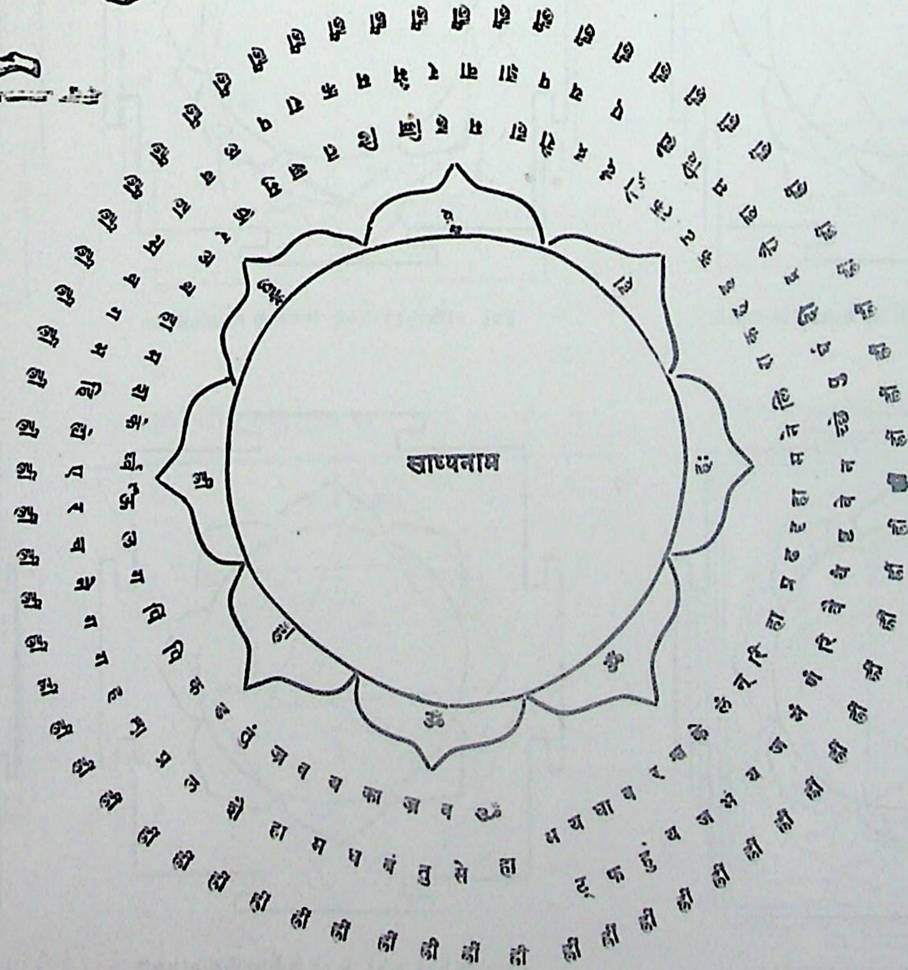
हनुमताधारण यन्त्रम ३१ त० १३ प० ११६ श्लोक ४६.

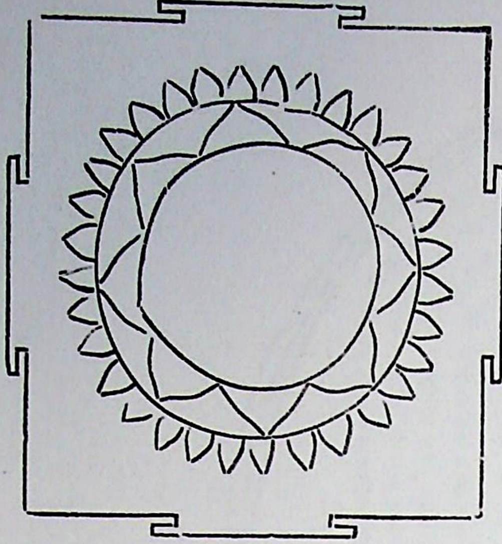
हनुमतः स्वरूपम् ३२ त॰ १३ प. १२० श्लो॰ १०५.

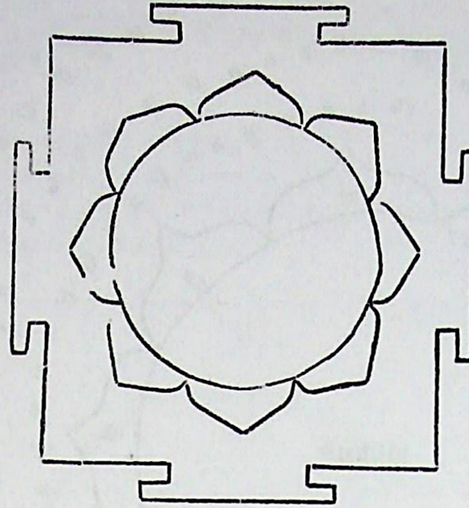
अथ हनुमतोरक्षाविधायकयन्त्रं ३३ त.१३ प.१२० श्लो॰ ११०.

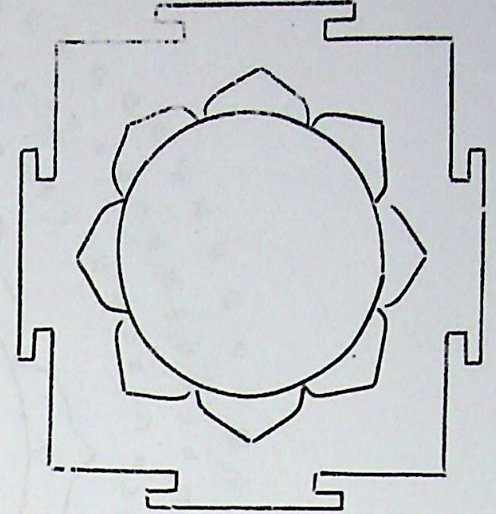
नृसिंहपूजनयन्त्रं ३४ त. १४ प १२? श्लो० ७

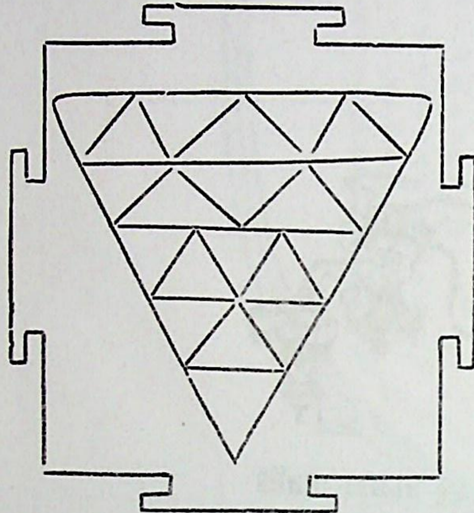
अथगोपालपूजनयन्त्रं ३५ त. १४ प १२५ श्लो० ६०

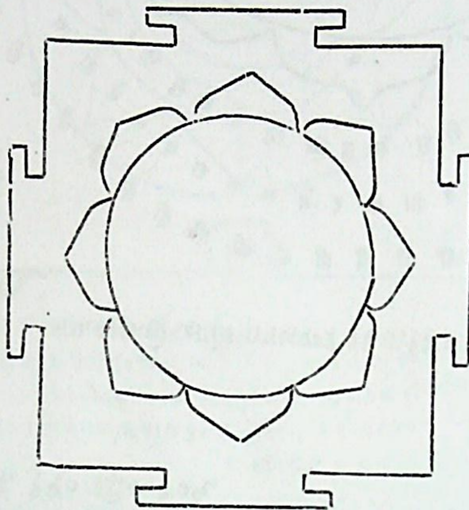
[illegible]यंपूजनयन्त्रं ३६ त. १५ प. १३२ श्लो० २८

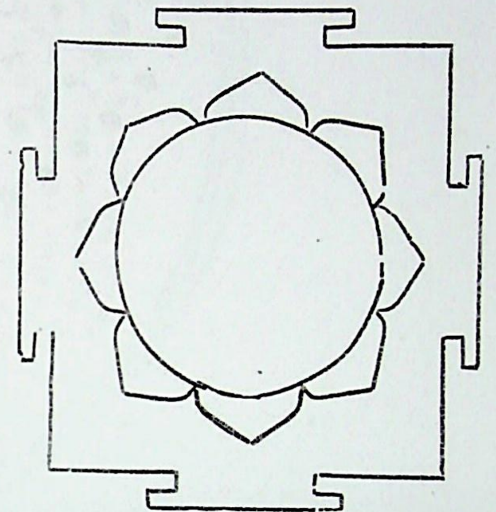
भौमपूजन य० ३७ त. १५ प. १३२ श्लो० ५०

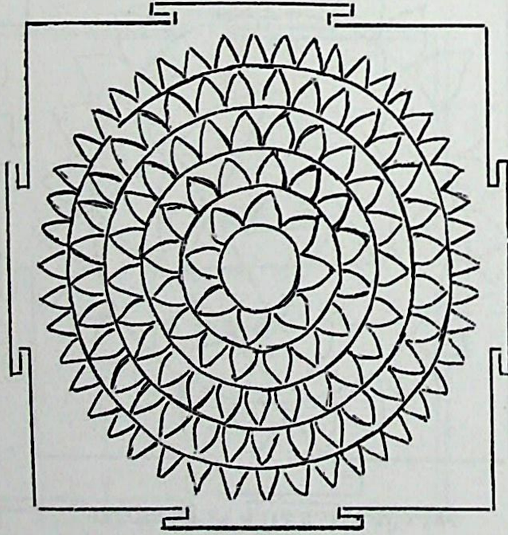
व्यासपूजनय न्त्र ३८ त. १५ प. १३६ श्लो० १०३

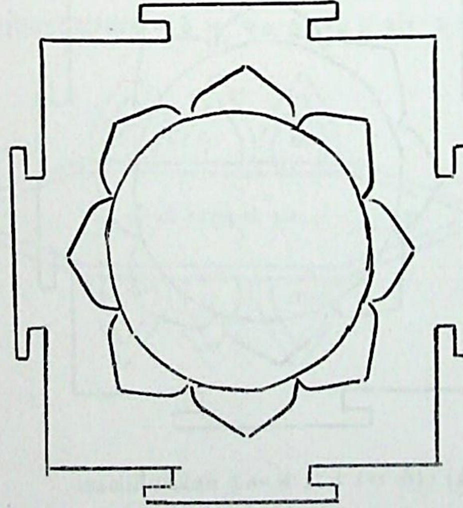
मृत्युंजयपूजनयन्त्रं ३९ त. १६ प. १४० श्लो० २२

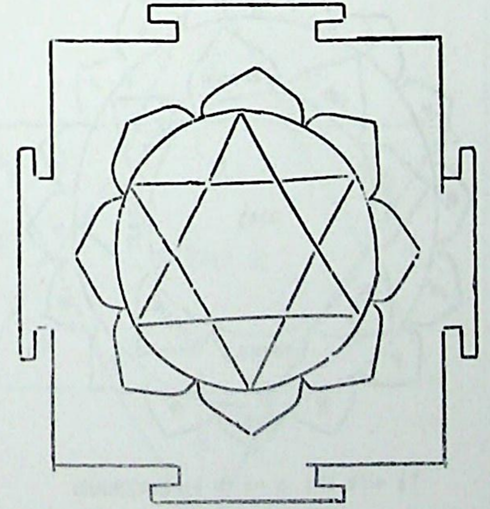
रुद्रपूजनयन्त्रम ४० त. १६ प. १४४ श्लो० ७८

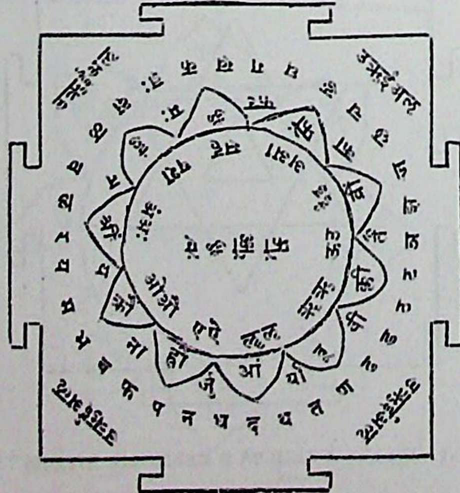
गंगापूजनयन्त्रं ४१ त. १६ प १४७ श्लो० ११८

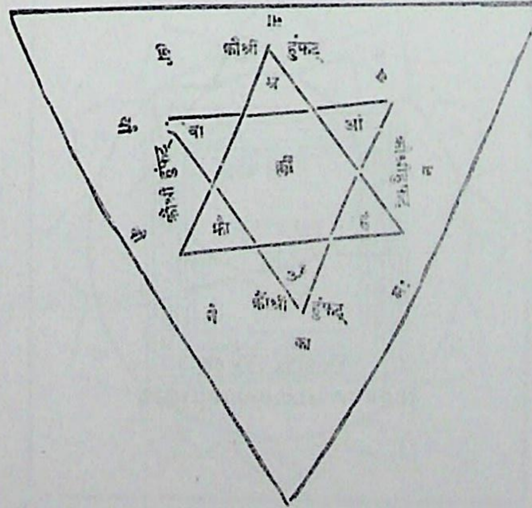
कार्तवीर्यपूजनयन्त्रं ४२ त. १७ प १५० श्लो० २२

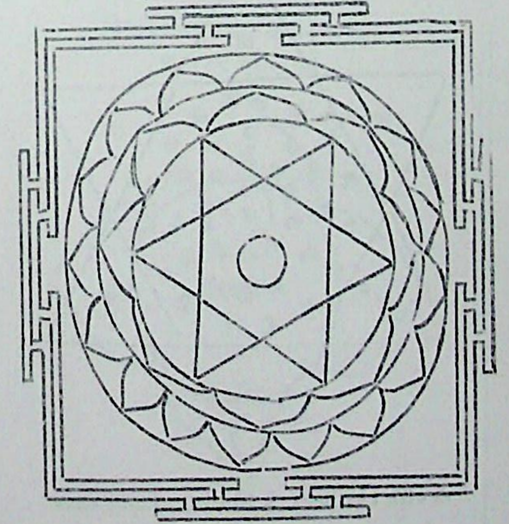
कार्तवीर्यस्यकाम्यप्रयोगार्थपूजनयन्त्रम् ४३ त० १७ प० १५० श्लो० २२

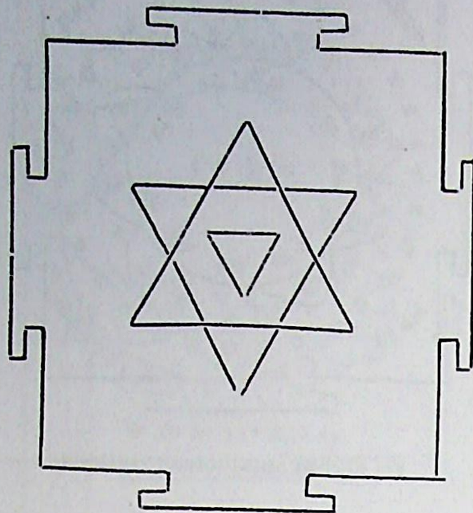
कार्तवीर्यदीपस्थापनयन्त्रम् ४४ त. १७ प. १५२ श्लो० ६५

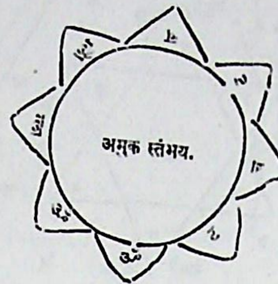
कालरात्रीपूजनयन्त्रं ६५ त० १८ प० १०८ श्लो० १३

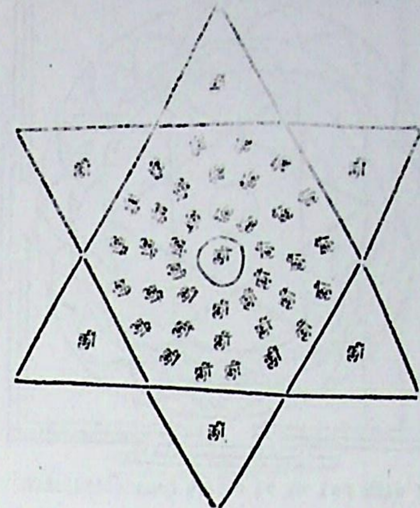
कालरात्रं द्वीपस्थापनय त्रं ४६ त. १८ प. १५९ श्लो० ३९

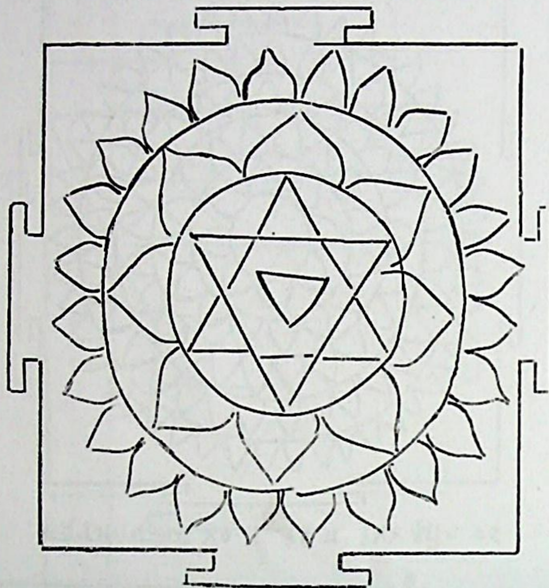
काळरात्रिस्तंभनयन्त्रम् ४७ त० १८ प० १६० श्लो० ५२

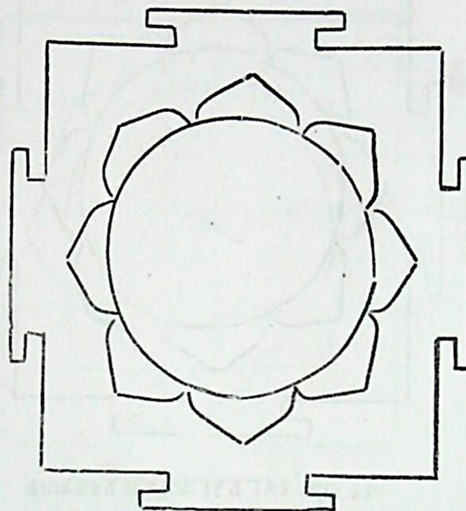
काळरात्रीमोहनयन्त्रम् ४८ त. १८ प. १६१ श्लो० ६८

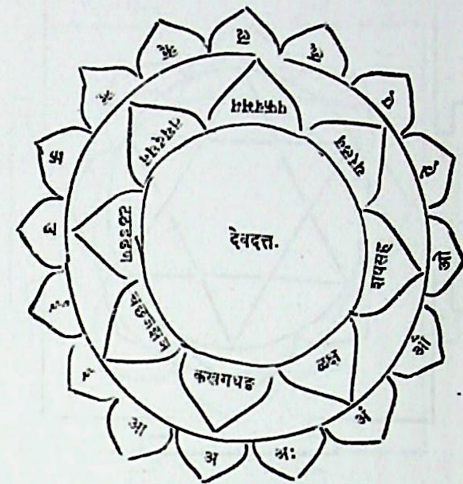
गडीपूजनयन्त्रं ४९ त. १८ प. १६७ श्लो० १४८

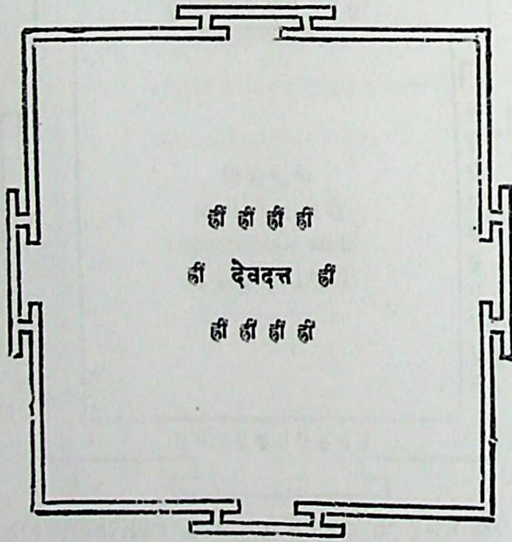
चरणायुधपूजनय त्रं ५० त. १९ प. १७२ श्लो० ११

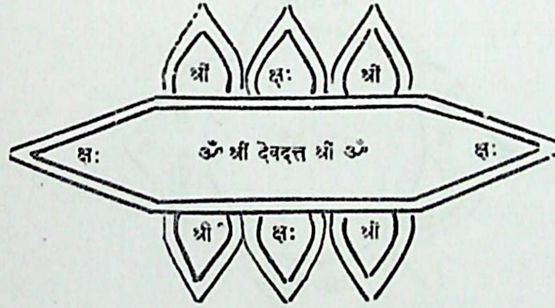
वश्यकरंयन्त्रं ५१ त. २० प. १८२ श्लो० १६

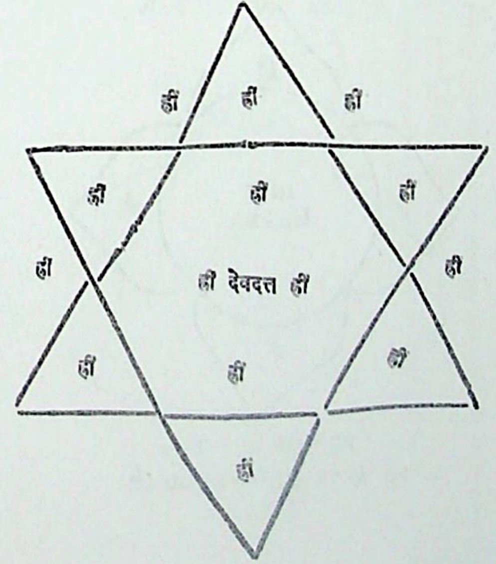
वश्यकरंद्वितीयंयन्त्रम् ५२ त. २० प. १८२ श्लो० २१

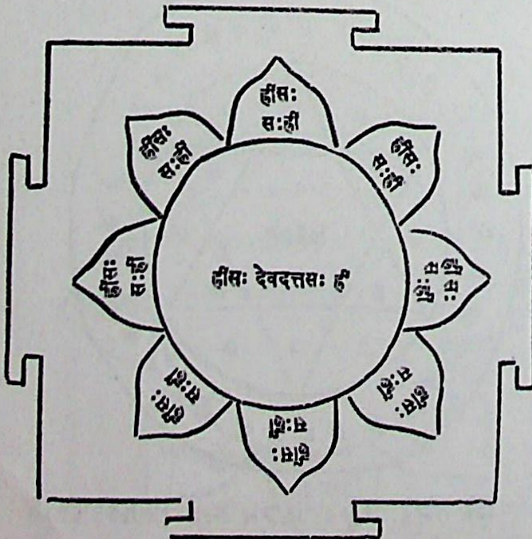
स्वामिवश्यकरंयन्त्रं ५३ त. २० प. १८३ श्लो. २६

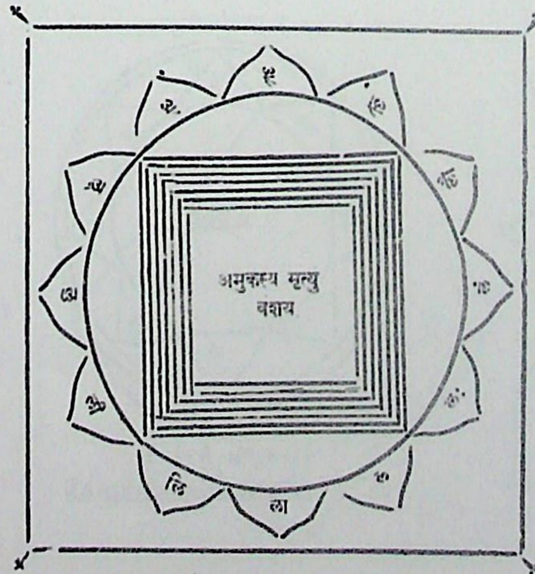
दिग्पस्तंभनाख्यन्यन्त्रं ५४ त. २० प. १८३ श्लो० ३०

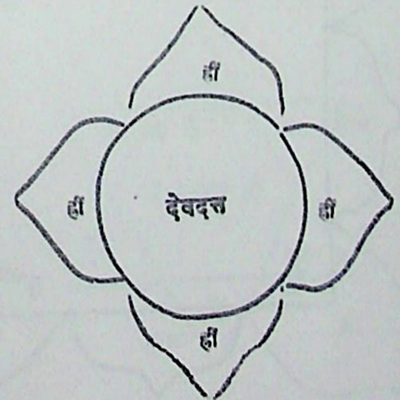
राजमोहनयंपंचमख्यन्त्रम् ५५ त. २० प. १८३श्लो० ३४

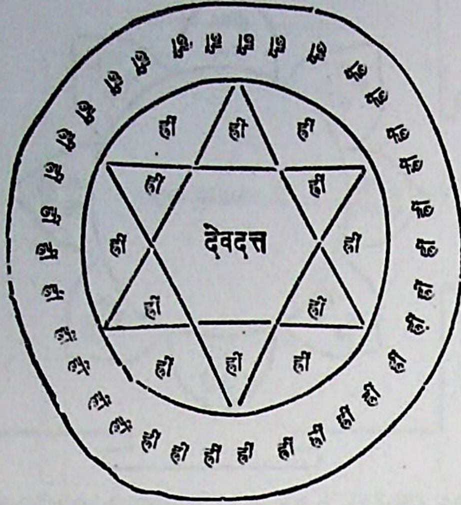
मृत्युंजयाख्यं मृत्युदूरकर यन्त्र ५६ त. २० प. १८३ श्लो. ३६

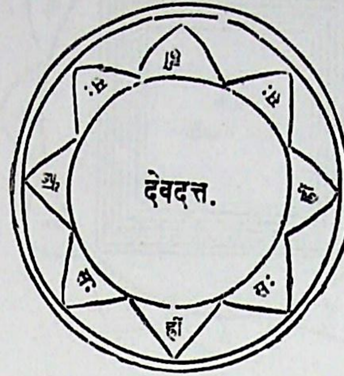
विवादजयकरंयन्त्रम ५७ त. २०
प. १८४ श्लो० ४३

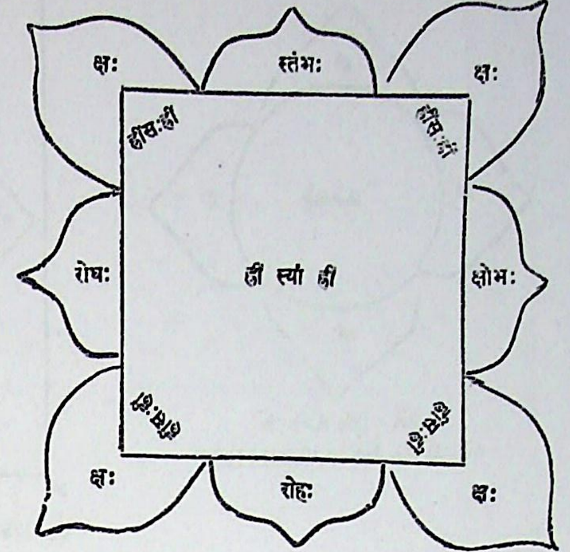
धनिकवश्यकरं यन्त्रं ५८ त. २० प. १८४ श्लो० ४६

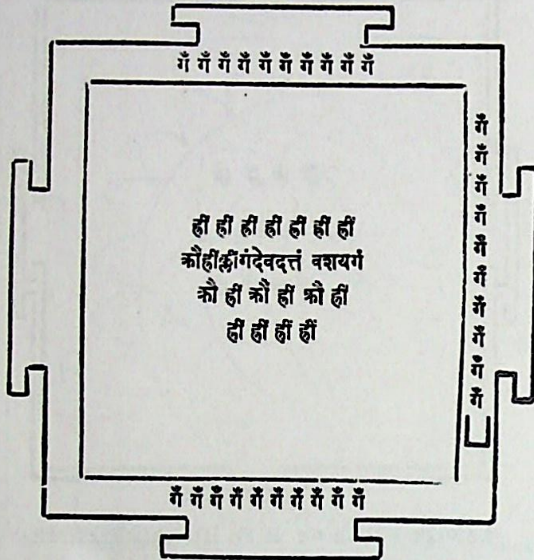
दुष्टमोहनाख्यंमोहनयंत्रं ५९ त. २०
प. १८४ श्लो० ५१

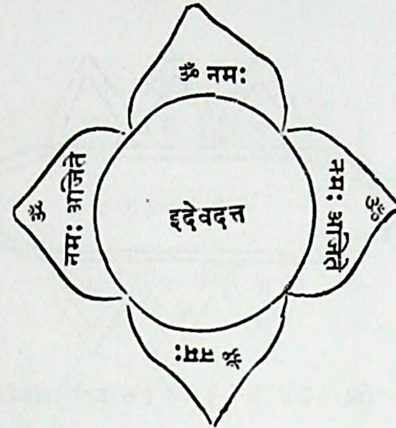
सर्वत्रजयदंयन्त्रम् ६० त. २० प. १८४ श्लो० ५३

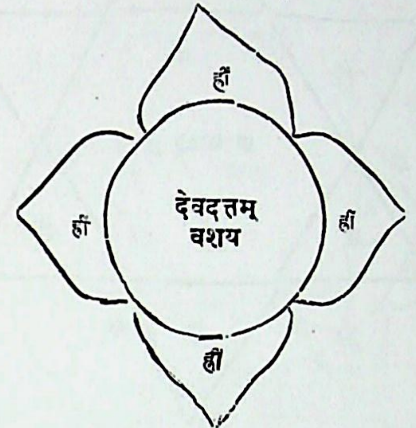
यावज्जीववश्यकरं यन्त्रं ६१ त. २० प. १८५ श्लो. ५८

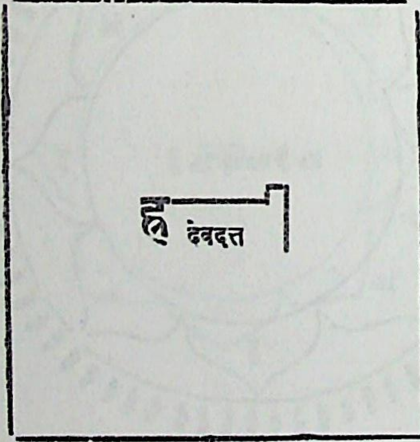
नृपवश्यकरंयन्त्रम् ६२ त २० प. १८५ श्लो .६५

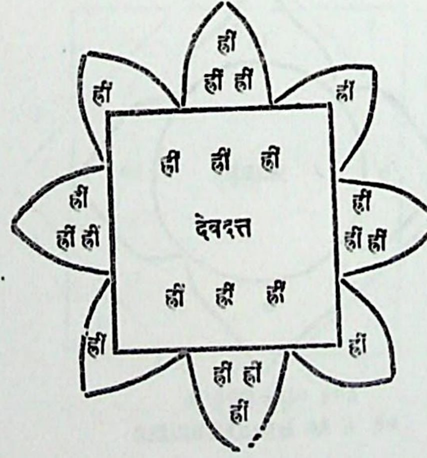
भृत्यवश्यकरंयन्त्रम् ६३ त. २०
प. १८५ श्लो० ६८

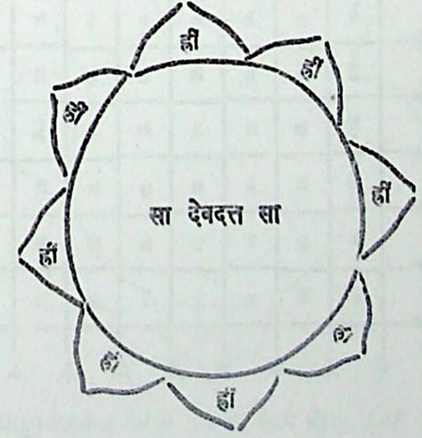
दुष्टनृपवश्यकरंयन्त्रम् ६४
त.२०प.१८५ श्लो०७०

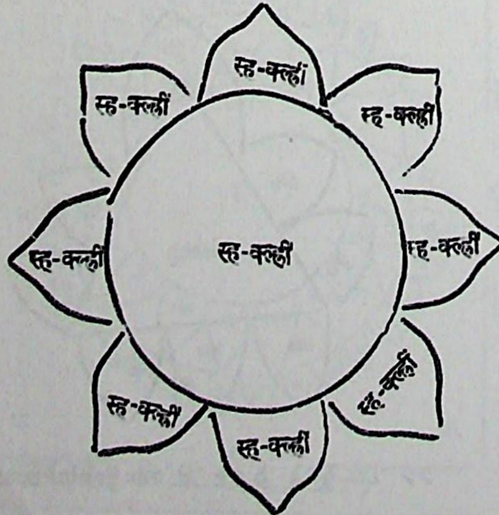
ललिताख्यंपतिवश्यकरंयंत्रं ६५
त. २० प. १८६ श्लो० ७४

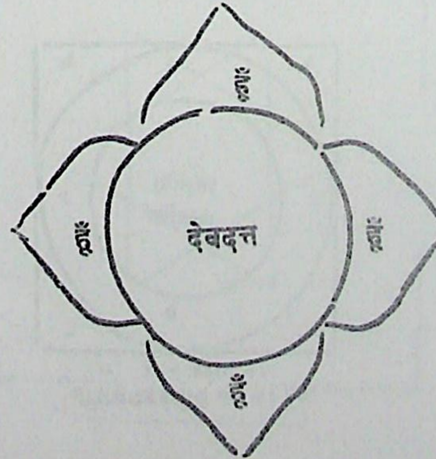
पति वश्यकर द्वितीयं यन्त्र ६६
त. २० प. १८६ श्लो० ८०

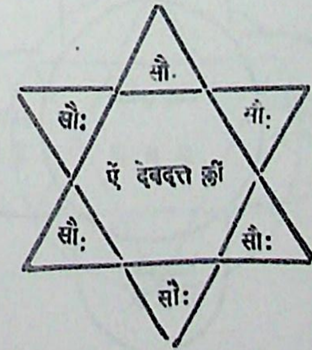
दौंभाग्यनाशनबीजयत्रं ६७ त. २० प. १८६ श्लो० ८२

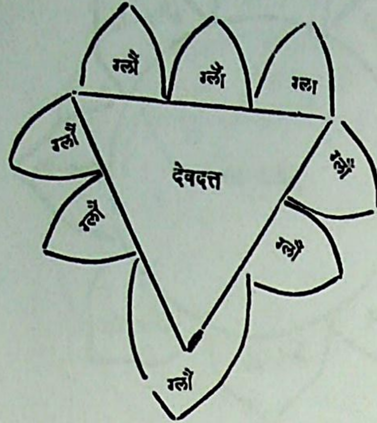
आकर्षणयन्त्रम ६८ त. २०
प. १८६ श्लो० ८४

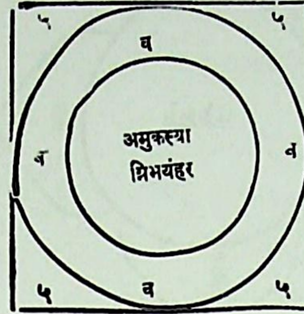
त्रिपुराख्यमाकर्षणयन्त्रं ६९ त. २०
प. १८३ श्लो० ८६

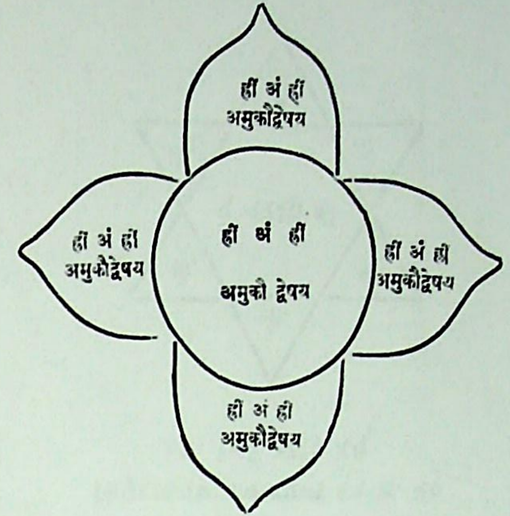
मुखमुद्रणंयन्त्रं ७० त. २० प. १८६ श्लो. ८८

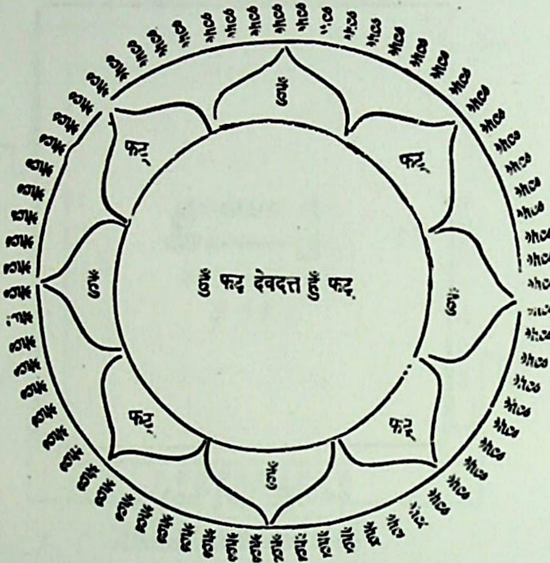
अग्निभयहरंयन्त्रं ७१ त. २०
प. १८७ श्लो० ९०

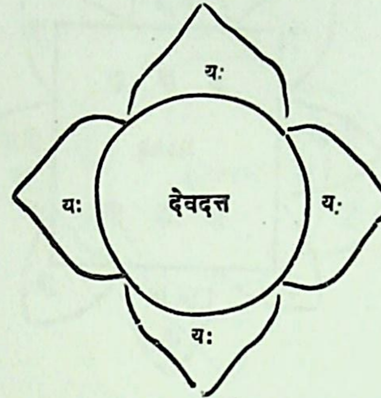
विद्वेषकरंयन्त्रम् ७२ त. २० प. १८७ श्लो० ९३

मारणयन्त्रं ७३ त. २० प. १८७ श्लो० ९७

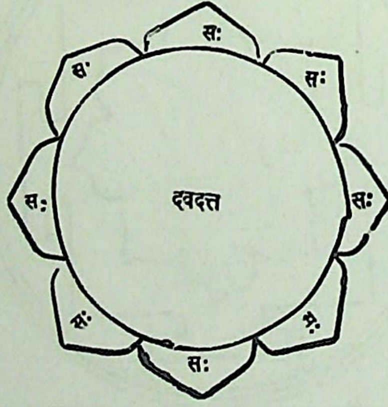
उच्चाटनकरंयन्त्रम् ७४ त. २०
प. १८७ श्लो० १०१

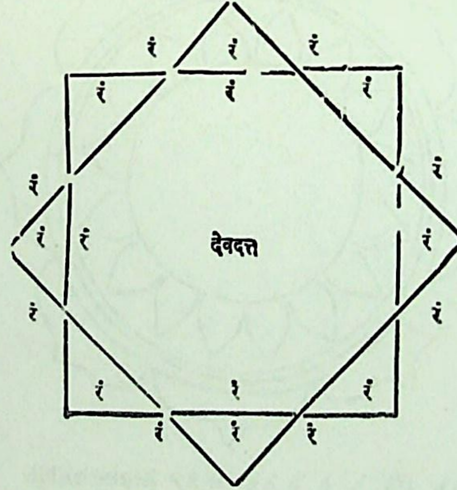
शांतिकरंयन्त्रं ७५ त. २० प. १८८ श्लो० १०६

अ	आ	इ	ई	उ	ऊ	ऋ
ज	झ	ञ	ट	ठ	ड	ॠ
छ	भ	म	य	र	ढ	ऌ
च	ब	म	ह	ल	ण	ॡ
ङ	फ	ष	श	व	त	ए
घ	प	न	ध	द	थ	ऐ
ग	ख	क	अः	अं	औ	ओ

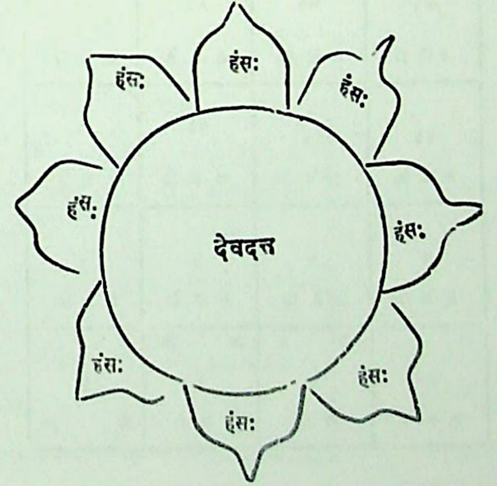
शाकिनीनिवर्तकंयन्त्रं ७६ त. २० प. १८८ श्लो० ११२

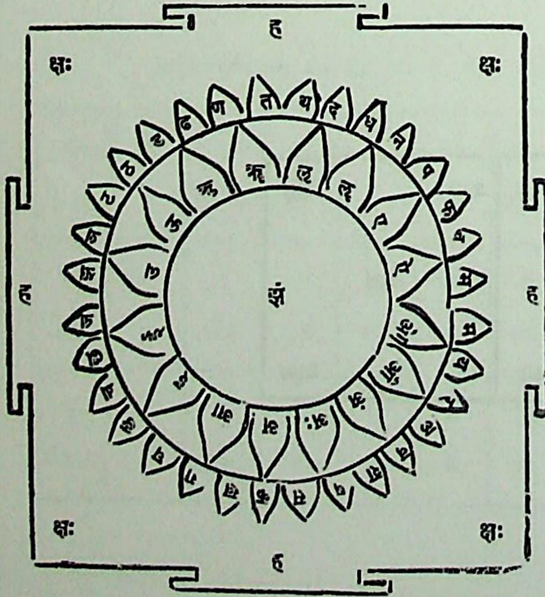
ज्वरहरंयन्त्रम् ७७ त. २० प. १८८ श्लो० ११४

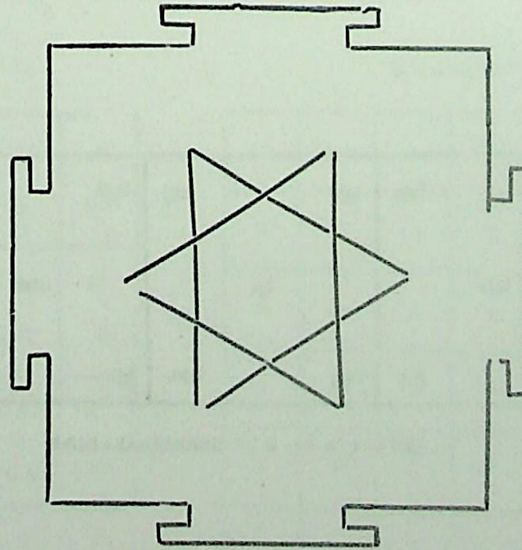
सर्पभयहरंयं त्रम् ७८ त. २० प. १८८ श्लो० ११६

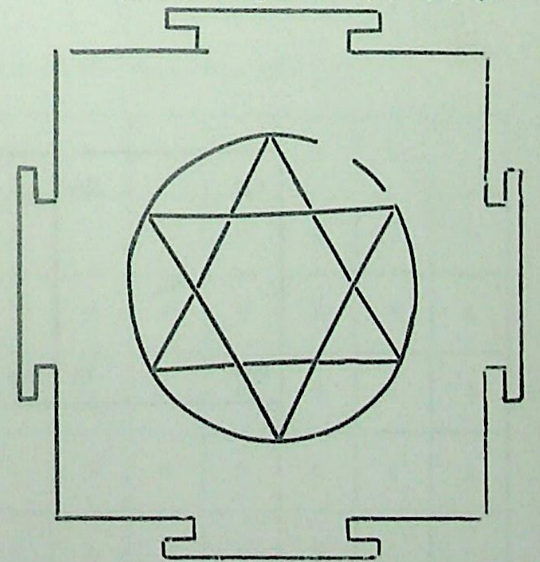
बंधमोक्षकरंयन्त्रं ७९ त. २० प. १८९ श्लो० ११८

स्वर्णाकर्षणभैरवपूजनयन्त्रम ८० त० २० प० १८९ श्लो० १२

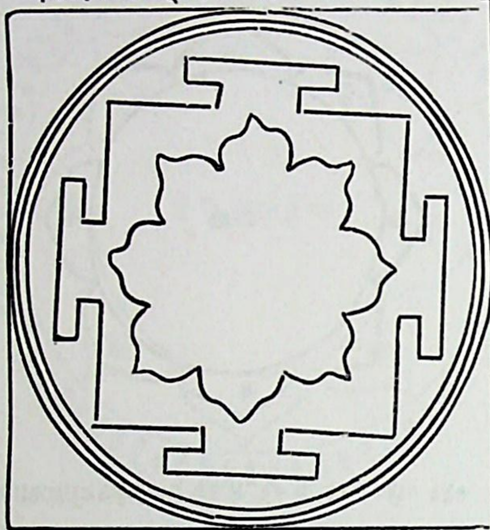
पात्रस्थापनयन्त्रम् ८१ त० २२ प० २०१ श्लो० १

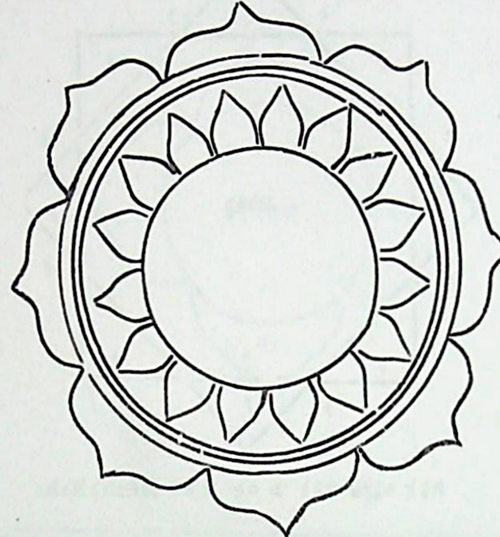
पचायतनस्थापनक्रमः ८२ त. २२ प. २०३ श्लो. ३९

	१	२	३	४	५
ऊपर बायाँ	गणेश	शिव	गणेश	शिव	रवि
ऊपर दायाँ	रवि	रवि	विष्णु	गणेश	गणेश
मध्य	विष्णु	गणेश	रवि	शक्ति	शिव
नीचे बायाँ	शिव	विष्णु	शिव	विष्णु	विष्णु
नीचे दायाँ	शक्ति	शक्ति	शक्ति	रवि	शक्ति

दमनपूजनेयन्त्रम् ८३ त० २३ प० २१३ श्लो० ११

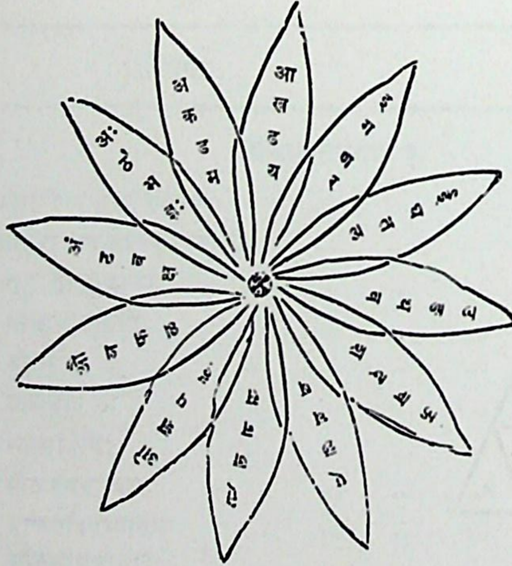
पवित्रयजनयन्त्रं ८४ त. २२ प. २१५ श्लो. ५७

अकथहचक्रम् ८५ त. २४ प. २१९ श्लो० ३

अ क १ य ह	ड ड प २ आ ख	आ ख ३ द क्ष	ऊ ञ फ ४
आ ङ व ५	ऌ झ म ६	ओ ठ श ७	ॡ ञ य ८
ई ध न ९	ऋ ज भ १०	इ ग घ ११	ॠ छ व १२
अः त स १३	ऐ ठ ल १४	अ ण ष १५	ए ट र १६

अकडम चक्रम् ८६ त. २४ प. २२० श्लो २१

साध्यारिशोधनेतृतीयचक्रम् ८७ त. २४ प. २२० श्लो. २५

अ उ ऌ ओ क ङ झ ढ थ प म वह	आ ऊ ॡ औ ख च ञ ढ द फ य शळ
ई ऋ ऐ अः घ ज ठ त न भ ल सज्ञः	इ ॠ ए अं ग छ ट ण ध ब र प क्ष.

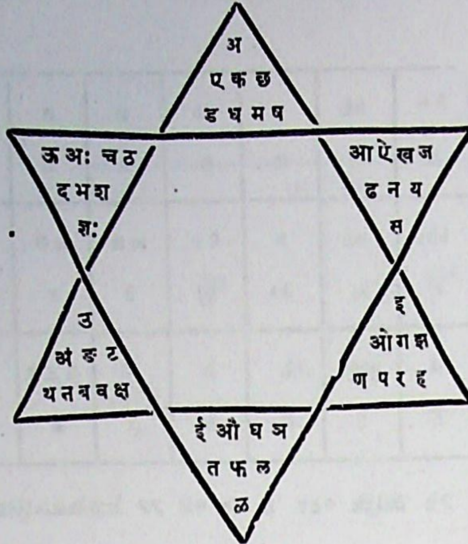
अशोधनचक्रम् ८८ त० २४ प. २२० श्लोक. २८

अ अ आ	भ इ	कृ ई उ ऊ	रो ऋॠऌ ॡ	मृ ए	आ ऐ	पु ओऔ	पु क	अ खग
म घङ	पू च	उ छ ज	ह झ ञ	चि ट ठ	स्वा ड	वि ढण	अ तथद	ज्ये ध
मू न प फ	पू ब	उ भ	श्र म	ध यर	श ल	पू वश	उ ष स ह	रे क्षअअः

ऋणधनशोधनचक्रम् ८९ त० २४ प २२० श्लोकः ३२

१४	२७	२	१२	१५	६	४	३	५	८	९
अ	इ	उ	ऋ	ऌ	ए	ऐ	ओ	आ	अं	अः
क	ख	ग	घ	ङ	च	छ	ज	झ	ञ	ट
ठ	ड	ढ	ण	त	थ	द	ध	न	प	फ
ब	भ	म	य	र	ल	व	श	ष	स	ह
१०	१	७	४	८	३	७	५	४	१	७

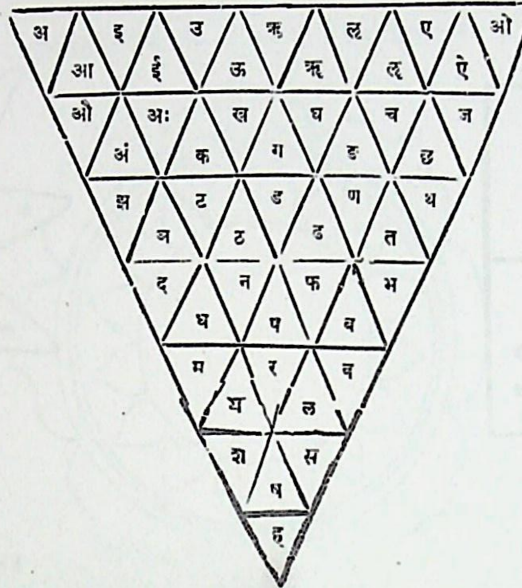
मन्त्रशोधनचक्रम् ९० त. २४ प. २२२ श्लो. ५३

भूतवर्णाः ९१ त. २४ प. २२३ श्लोकः ८०

पृथ्वी	जल	अग्नि	वायु	आकाश
उ	ऋ	इ	अ	ऌ
ऊ	ॠ	ई	आ	ॡ
ओ	औ	ए	ऐ	अं
ग	घ	ख	क	ङ
ज	झ	छ	च	ञ
ड	ढ	ट	ट	ण
द	ध	थ	त	न
ब	भ	फ	प	म
ल	व	र	य	श
ळ	स	क्ष	ष	ह

जननयन्त्रम ९२ त. २४ प. २२४ श्लो. ९८

श्रीः

अथ मन्त्रमहोदधिग्रन्थस्थविषयानुक्रमणिका प्रारभ्यते ।

श्लोक सं० १३५

तृतीयस्तरंगः ३.

श्लोकसं० ७५

चतुर्थस्तरंगः ४.

श्लोक सं० १२४

श्लो० १३२

दशमस्तरंगः १०

श्लो० ११९

एकादशस्तरंगः ११.

श्लो० १११

द्वादशस्तरंगः १२.

द्वाविंशस्तरंगः २२.

त्रयोविंशस्तरंगः २३]

चतुर्विंशस्तरंगः २४

पंचविंशस्तरंगः २५

विषया :	प०	पृ०

इति मंत्रमहोदधेनुक्रमणिका समाप्ता

अथ मन्त्रमहोदधिः सटीकः प्रारभ्यते

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीभवानीशङ्कराभ्यांनमः ॥ नत्वालक्ष्मीपतिंदेवंस्वीयेमन्त्रमहोदधौ ॥ नावंविरचये रम्यांतरणायगुणैर्युताम् ॥ १ ॥ तत्रतावन्मंत्रमहोदधिनामकंतंत्रंचिकिषुराचार्यः शिष्टाचारपरिपालनायनिर्विघ्नग्रंथसमाप्तयेचेष्टदेवतानमस्कारपूर्वकंग्रंथकरणंप्रतिजानीते ॥ प्रणम्येति । लक्ष्म्यायुक्तोनृहरिर्लक्ष्मीनृहरिः । मध्यमपदलोपीसमासः । गुरुंश्रीनृसिंहाश्रमम् । मंत्रा एव महांत्युदकानिधी

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐनमः शिवाय ॥ ॐनमो भगवत्यै ॥ प्रणम्यलक्ष्मीनृहरिंमहागणपतिं गुरुम् ॥
तंत्राण्यनेकान्यालोक्यवक्ष्येमंत्रमहोदधिम् ॥ १ ॥ प्रातरुत्थायशिरसिध्यात्वागुरुपदांबुजम् ॥ आव
श्यकंविनिर्वर्त्यस्नातुंयायात्सरित्तटे ॥२॥ श्रौतेनविधिनास्नात्वामंत्रस्नानंसमाचरेत् ॥ स्मार्तसंध्यांमंत्रसंध्यांकृत्वादेवंविचिंतयेत् ॥३॥ गृहद्वारमथागत्यद्वारपूजांसमाचरेत् ॥ द्वारमस्त्रांबुनाप्रोक्ष्यगणेशंचोर्ध्वतोयजेत् ॥ ४ ॥ महालक्ष्मींदक्षभागेवामभागेसरस्वतीम् ॥ पुनर्दक्षेयजेद्विघ्नंगंगांचयमुनामपि ॥
॥ ५ ॥ पुनर्वामेक्षेत्रपालं स्वः सिंधुयमुनेअपि ॥ पुनर्दक्षेतुधातारंविधातारं तुवामतः ॥ ६ ॥

यंतेऽस्मिन्निति मंत्रमहोदधिः ग्रन्थः ॥ १ ॥ तत्रप्रातरारभ्यमंत्रिणःकृत्यमाह । प्रातरिति । स्पष्टम् । गुरुपादांबुजगलिताऽमृतधारयामानसंस्नानंकुर्यात्-इत्यादिपूजातरंगेवक्ष्यति ॥ २ ॥ ३ ॥ अस्त्रांबुना । अस्त्रायफडित्यभिमंत्रितजलेन ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥

शंखपद्मौनिधीतद्वद्दक्षवामयोःद्वारपालांस्तत्तद्देवानांवक्ष्यमाणाम् ॥ ७ ॥८॥ द्वात्रिंशद्वारंप्रणवजपन्प्राणं पूरयेत् ॥ चतुःषष्टिवारं जप न्कुंभयेत् ॥ षोडशवारंजपन्रेचयदित्यर्थः ॥ ९ ॥ मूलाधारात्कुंडलिनोमुत्थाप्यसमाहितःसन्ध्यायेत् ॥ १० ॥ हृदोजीवंगृहीत्वासुषु

तद्वन्निधीशंखपद्मौततोऽचद्वद्वारपालकान् ॥ द्वारपूजांविधायेत्थंप्रविश्यार्चनमंदिरम् ॥७॥ उपविश्यास नेनत्वागणेशगुरुदेवताः ॥ प्राणानायम्यतारेणपूरकुंभकरेचकैः ॥ ८ ॥ द्वात्रिंशताचतुःषष्ट्याक्रमात्षो डशसंख्यया ॥ देवार्चायोग्यताप्राप्त्यैभूतशुद्धिंसमाचरेत् ॥९॥ मूलाधारस्थितांदेवींकुंडलींपरदेवताम् बिसतंतुनिभांविद्युत्प्रभांध्यायेत्समाहितः ॥१०॥ मूलाधारात्समुत्थाप्यसंगतांहृदयांबुजे ॥ सुषुम्नामा र्गमाश्रित्यादायजीवंहृदंबुजात् ॥११॥ प्रदीपकलिकाकारंब्रह्मरंध्रगतंस्मरेत्॥जीवंब्रह्मणिसंयोज्यहंसमं त्रेणसाधकः॥१२॥पादादिब्रह्मरंध्रांतंस्थितंभूतगणंस्मरेत्॥ स्ववर्णबीजाकृतिभिर्युक्तंतद्विधिरुच्यते१३

म्नामार्गेणब्रह्मरंध्रंनीत्वाब्रह्मणिस्थापयेदितिगुरूपदेशगम्योऽर्थोयोगिना ज्ञेयः ॥ योगाभावे स्मरणमात्रंविधेयम् ॥ ११ ॥ १२ ॥ वर्णा पीतादयः ॥ बीजानिलमित्यादीनि ॥ आकृतयश्चतुष्कोणादयः ॥ तद्युक्तंभूतगणम् ॥ १३ ॥

तदेवदर्शयति ॥ पादादीति ॥ १४ ॥ भूमंडले यदिंद्रियं गमनं घ्राणं गंधः ब्रह्मनिवृत्तिः समानः गंतव्यो देशोपि । एवमष्टौपदार्थाश्चि

पादादिजानुपर्य्यंतंचतुष्कोणंसवज्रकम् ॥ भूबीजाढ्यंस्वर्णवर्णंस्मरेदेवनिमंडलम् ॥१४॥ जान्वाद्याना भिचंद्रार्द्धनिभंपद्मद्वयांकितम् ॥ वंबीजयुक्तंश्वेताभमंभसोमंडलंस्मरेत् ॥१५॥ नाभेर्हृदयपर्य्यन्तंत्रिको णंस्वस्तिकान्वितम् ॥ रंबीजेनयुतंरक्तंस्मरत्पावकमंडलम् ॥ १६ ॥ हृदोभ्रूमध्यपर्य्यंतवृत्तंषड्बिंदुलां छितम् ॥ यंबीजयुक्तंधूम्राभंनभस्वन्मंडलंस्मरेत् ॥ १७ ॥ आब्रह्मरंध्रंभ्रूमध्याद्वृत्तंस्वच्छमनोहरम् ॥ हंबीजयुक्तमाकाशमंडलंप्रविचिन्तयेत् ॥१८॥ पद्धस्तपायूपस्थावाक्क्रमाद्ध्येयाधरादिगाः ॥स्वकीयवि पयैर्युक्तागमनग्रहणादिभिः ॥१९॥ घ्राणंचरसनाचक्षुःस्पशर्नंश्रोत्रमिंद्रियम् ॥क्रमाद्ध्येयंधरादिस्थंगंधा दिगुणसंयुतम्॥२०॥ ब्रह्मविष्णुशिवेशानाःसदाशिवइतीरिताः॥धरादिभूतसंघेशाध्येयास्तत्मंडलेषुते२१

त्या ॥ एवंजलमंडलं ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥

---

१ शंखनिधयेनमः । पद्मनिधयेनमः ।

स्वकीयविषयसंयुक्तागमनग्रहणादिभिश्चयुक्ता इत्यर्थः । विषयास्तु गंतव्यदेशग्राह्यवस्तुविसर्जनीयविट्स्त्रीयोनिवक्तव्यवस्तुमात्रात्मकाः गमनादय स्तु गमनग्रहणविसर्गस्त्रीयोनिस्पर्शवर्जनानंदवदनरूपाइतिसांप्रदायिकाः ।

हस्तग्रहणग्राह्यरसनारसविष्णुप्रतिष्ठोदानाः ॥ तेजसि–पायुविसर्गविसजनीयचक्षूरूपंशिवविद्याव्यानाः ॥ वायौउपस्थानदक्षीस्पर्श

निवृत्तिश्चप्रतिष्ठाचविद्याशांतिश्चतुर्थिका ॥ शांत्यतीतेतिपंचैवकलाध्येयाधरादिगाः ॥ २२ ॥ समानो दानव्यानाश्चापानप्राणौचवायवः ॥ धरादिमंडलगताः पंचध्येयाःक्रमादिमे ॥ २३ ॥ एवंभूतांनिसं चिंत्यप्रत्येकंप्रविलापयेत् ॥ भुवंजलेजलंवह्नौवह्निंवायौनभस्यमुम् ॥ २४ ॥ विलाप्यखमहंकारेमहत्त त्त्वेप्यहंकृतिम् ॥ महांतंप्रकृतौमायामात्मनिप्रविलापयेत् ॥ २५ ॥ शुद्धसच्चिन्मयोभूत्वाचिंतयेत्पापपु रुषम् ॥ दक्षकुक्षिस्थितंकृष्णमंगुष्ठपरिमाणकम् ॥२६॥ विप्रहत्याशिरोयुक्तंकनकस्तेयबाहुकम् ॥ म दिरापानहृदयंगुरुतल्पकटीयुतम् ॥२७॥ पापिसंयोगिपद्द्वंद्वमुपपातकरोमकम् ॥ खड्गचर्मधरंदुष्टमधो वक्त्रंसुदुःसहम् ॥२८॥ वायुबीजं(यं)स्मरन्वायुंसंपूर्य्यैनंविशोषयेत् ॥ स्वशरीरयुतंमंत्रीवह्नि(रं)बीजेननि र्दहेत् ॥२९॥ कुंभकेपरिजप्तेनततःपापनरोद्भवम् ॥ बहिर्भस्मसमुत्सार्य्यवायुबीजेन(यं)रेचयेत् ॥३०॥

नस्पर्शेशानशांत्यपानाः ॥ नभसि–वाग्वक्तव्यवदनश्रोत्रशब्दसद शिवशांत्यतीताप्राणाः ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ ॥ २७ ॥ २८ ॥ वायुबीज यं वह्निबीजं रं ॥ २९ ॥ ३० ॥

सुधाबीज वं भूबीजं लं नभोबीजह तंनशरीरंसावयवं कुर्यात् ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ चित्तःब्रह्मणःसकाशात् ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ पाशः

सुधाबीजेन (वं) देहोत्थंभस्मसंप्लावयेत्सुधीः ॥ भूबीजेन (लं) घनीकृत्यभस्मतत्कनकांडवत् ॥ ॥ ३१ ॥ विशुद्धमुकुराकारंजपन्बीजंविहायसः (हं) ॥ मूर्द्धादिपादपर्य्यंतान्यंगानिरचयेत्सुधीः ॥ ॥३२॥ आकाशादीनिभूतानिपुनरुत्पादयेच्चितः ॥ सोहंमंत्रेणचात्मानमानयेद्धृदयांबुजे ॥ ३३ ॥ कुंडलींजीवमादायपरसंगात्सुधामयम् ॥ संस्थाप्यहृदयांभोजेमूलाधारगतांस्मरेत् ॥ ३४ ॥ भूतशु द्धिंविधायैवंप्राणस्थापनमाचरेत् ॥ प्राणप्रतिष्ठामंत्रस्यमुनयोजेशपद्मजाः ॥ ३५ ॥ छंदऋग्यजुषंसा मप्राणशक्तिस्तुदेवता ॥ पाशो (आं) बीजंत्रपा (ह्रीं) शक्तिर्विनियोःसुसंस्थितौ ॥ ३६ ॥

आं त्रपा ह्रीं असुसंस्थितौ प्राणस्थापने विनियोगः ॥ ३६ ॥

---

१ एवमितिचतुष्कोणंसवज्रांकभूबीजाढ्यंस्वर्णवर्णंपदाद्यष्टकयुक्तभूमंडलंचिंतयेदेवमेवाग्रिमेषुचतुर्ष्वितिभावः ।

१ चितइति । विलापनव्युत्क्रमेणचिदादितोमायादिप्रादुर्भावयेत् । अहंकारादितआकाशादीनि भावयेदित्यर्थः । २ अस्य श्रीप्राणप्रतिष्ठामन्त्रस्य अजेशपद्मजाऋषयः । ऋग्यजुःसामानिच्छंदांसि । प्राणशक्तिर्देवता । आंबीजम् । ह्रीं शक्तिः क्रौंकीलकम । प्राणस्थापनेविनियोगः ।

कवर्गेति क्रमतःपंचममतिप्रयोगः ङंकंखंगंआकाशवायुतेजोजलपृथिव्यात्मनेहृदयायनमइत्यादि ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥

ऋषीञ्छिरसिवक्रेतुच्छंदांसिहृदिदेवताम् ॥ गुह्यबीजंपदोःशक्तिंन्यस्यकुर्य्यात्षडंगकम् ॥३७॥ कवर्गनभआद्यैर्हृञ्चशब्दाद्यैःशिरःस्मृतम् ॥ टश्रोत्राद्यैःशिखाप्रोक्तातवार्गाद्यैस्तनुच्छदम् ॥ ३८ ॥ पवक्तव्यादिभिर्नेत्रमस्त्रंयेनांतरिंद्रियैः ॥ आत्मनेतान्मनूनंगान्विन्यसेद्धृदयादिषु ॥ ३९ ॥ पंचमंप्रथमंपश्चाद्द्वितीयंचचतुर्थकम् ॥ तृतीयमित्थंक्रमतोवर्गवर्णान्समुच्चरेत् ॥ ४० ॥ यवर्गेप्येवमुच्चार्य्यनमः (हं) श्वेतो (षं) तिमो (शं) भृगुः (सं) ॥ विमलश्चेति (ळं) चोच्चार्य्याःक्रमाद्वर्णाःसबिंदवः ॥ ॥४१॥ नभोवाय्वग्निवार्भूमिनभआदयईरिताः ॥ शब्दस्पर्शौरूपरसगंधाःशब्दादयोमताः ॥ ४२ ॥ श्रोत्रंत्वङ्नयनंजिह्वाघ्राणं श्रोत्रादयःस्मृताः ॥ वाक्पाणी पादपायूचोपस्थोवागादयः पुनः ॥४३॥ वक्तव्यादानगमनविसर्गानंदसंज्ञकाः ॥ वक्तव्याद्याबुद्धिमनोहंकाराश्चित्तसंयुताः ॥४४॥ अंतरिंद्रियसंज्ञाःस्युरेवमुक्तंषडंगकम् ॥ नाभेरारभ्यपादांतंपाशबीजंप्रविन्यसेत् ॥ ४५ ॥

॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ ४५ ॥

शक्तिर्ह्रींश्रृणिक्रौं ॥ ४६ ॥ आत्मनेइति ॥ आत्मनेनम इत्यंतानित्वगादीनि हृदि न्यसेत् यादिवर्णपूर्वाणियंत्वगात्मनेनम इत्यादि ॥ सद्यॐकारस्तदन्वितआकाशोहःतदाद्यमोजः हौंओजआत्मनेनमः ॥ खं हः तदादिकंप्राणं हं प्राणात्मने नमः ॥ ४७ ॥

नाभ्यंतंहृदयाच्छक्तिं (ह्रीं) हृदंतंमस्तकाच्छृणिम् (क्रौं) ॥ त्वंगसृङ्मांसमेदोस्थिमज्जाशुक्राणि विन्यसेत्॥४६॥आत्मनेहृदयांतानियादिसप्तादिकान्यपि ॥ ओजःसद्यान्विताकाशपूर्व्वप्राणंतुखादिकम् ॥ ॥ ४७ ॥ भृग्वादिकंन्यसेज्जीवमेतान्हृदयदेशतः ॥ यंकाराद्याआद्यवर्णाःसर्व्वेस्युश्चंद्रभूषिताः ॥४८॥ ततः समस्तमूलेनमूर्द्धादिचरणावधि ॥ विधायव्यापकन्यासंविन्यसेत्पीठदेवताः ॥ ४९ ॥ मंडूकश्चाथकालाग्नीरुद्रआधारशक्तियुक् ॥ कूर्मोधरासुधासिंधुःश्वेतद्वीपंसुरांघ्रिपाः ॥ ५० ॥

भृगुः सः ॥ तदादिकंजीवात्मनेनमः ॥ यादयोवर्णाश्चंद्रेर्णानुस्वारेणभूषितायुताः कार्याः ॥ ४८ ॥ मंडूकइत्यादिपीठदेवताः ॥ सुधासिंधुरित्यत्रसमुद्रविशेषंवक्ष्यति ॥ विरागतावैराग्यम् । न आदिकाअधर्मयनम इत्यादि ॥ ४९ ॥ ५० ॥

प्रयोगस्तुङंकंखंघंगंनभोवाय्वाग्निवाभूम्यात्मनेहृदयायनमइत्यादि एवमेवाग्रेतिस्वस्वजातियुक्तंन्यसेत् ॥ तथाहि॥ ञंचंछंझंजंशब्दस्पर्शरूपरसगंधात्मने शिरसे स्वाहा । णंटंठंढंडंश्रोत्रत्वङ्नयनजिह्वाप्राणात्मनेशिखायैवषट् ॥ नंतथंधंदं वाक्यपाणिपादपायूपस्थात्मनेकवचायहुं ॥ मंपंफंभंबंवक्तव्यादानगमनविसर्गानंदात्मनेनेत्रत्रयायवौषट् ॥ शंयंरंवंलंहंषंक्षंसंळंबुद्धिमनोहंकारचित्तात्मनेअस्त्रायफट ॥

१ यत्वगात्मनेनमः रंअसृगात्मनेनमइत्यादि । २ यंरंलंवंशंषंसंहंळंक्षंमूर्द्धादिचरणान्तंव्यापकंकुर्यात् । ३ मंमंडूकायनमः कंकालाग्निरुद्रायह्रौंओजात्मने हं प्राणात्मनेसंजीवात्मने । एवंसर्वत्राधर्मपूर्वेषुचतुर्पुनञ्समासः । अंअधर्माय अंअज्ञानाय अंअविरागाय अंअनैश्वर्यायनमः ।

॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ पीठदेवतानान्यासस्थानानिबहिर्यागेचपूजास्थानानिएकविंशेतरंगे वक्ष्यन्ते

मणिहर्म्यंहेमपीठंधर्मोज्ञानंविरागता॥ऐश्वर्यंधर्म्मपूर्वास्तुचत्वारस्तेनञादिकाः५१धर्म्मादयःस्मृताःपादाः पीठगात्राणिचेतरे ॥ मध्येनंतस्तत्त्वपद्ममानंदमयकन्दकम् ॥५२॥ संविन्नालंततःप्रोक्ताविकारमयकेसराः ॥ प्रकृत्यात्मकपत्राणिपंचाशद्वर्णकर्णिका ॥ ५३ ॥ सूर्य्यस्येंदोःपावकस्यमंडलत्रितयंततः ॥ सत्त्वंरजस्तमःपश्चादात्मयुक्तोंतरात्मना ॥ ५४ ॥ परमात्माथज्ञानात्मातत्त्वेमायाकलादिके ॥ विद्यातत्त्वंपरंतत्त्वंकथिताःपीठदेवताः ॥ ५५ ॥ पूजनेसर्वदेवानांपीठेताःपरिपूजयेत् ॥ न्यासस्थानानिचैतासांशरीरेबहिरर्चने ॥५६॥ पूजातरङ्गेवक्ष्यन्तेमंद्वाद्यर्णयुताश्चताः ॥ प्राणशक्तेस्ततःपूज्याअष्टौपीठस्यशक्तयः ॥ ५७ ॥ हृदयांभोजपत्रेषुनवमीत्वधिकर्णिकम् ॥ जंयाख्याविजयापश्चादजिताचाऽपराजिता ॥ ५८ ॥

ताः मंडूकाद्याःसेंद्वाद्यर्णयुताः ॥ सानुस्वारप्रथमाक्षरयुताः । मंमंडूकाय नम इत्यादि ॥ ५७ ॥ हृदयपद्मपत्रेष्वष्टौ । नवमीकर्णिकायाम् । ताएवाह । जयेति ॥ ५८ ॥

पाशादीति ॥ आंक्लींक्रौमितिपीठमंत्रः ॥ ५९ ॥ ६० ॥ ध्यानमाह । पाशमिति ॥ षड्हस्तादेवीपाशधनुःशूलानि वामहस्तेषुरक्तकपालांकुशबाणान्दक्षेषु रक्तमयोयउदन्वान् समुद्रस्तत्रपोतोनौस्तत्ररक्तपद्मंतत्रस्थिताम् ॥ ६१ ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥

नित्यांविलासिनीदोग्ध्रींत्वघोरामङ्गलांतिमा पाशादिबीजत्रितयं (आंह्रींक्रौं) प्रोच्यपीठंदिशेत्ततः ॥ ५९ ॥ एवंदेहमयेपीठेध्यायेद्देवीमसुप्रदाम् ॥ नवयौनवगर्वाढ्यांपीवरस्तनशोभिनीम् ॥ ६० ॥ पाशंचापासृक्कपालेसृणीषूञ्छूलंहस्तैर्बिभ्रतींरक्तवर्णाम् ॥ रक्तोदन्वत्पोतरक्तांबुजस्थांदेवींध्यायेत्प्राणशक्तिंत्रिनेत्राम् ॥ ६१ ॥ अष्टपत्रस्थषट्कोणेध्यात्वैवंपूजयेत्तुतान् ॥ प्राग्रक्षोवायुकोणेषुब्रह्मविष्णुशिवान्यजेत् ॥ ६२ ॥ अग्निवारुणशैवेषुवाणीलक्ष्मीहिमाद्रिजाः ॥ केसरेषुषडंगानिपत्रेष्वष्टौतुमातरः ॥ ॥ ६३ ॥ ब्राह्मीमाहेश्वरीचापिकौमारीवैष्णवीतथा ॥ वाराहीचतथेंद्राणीचामुंडासप्तमीमता ॥६४॥ अष्टमीतुमहालक्ष्मीःप्रोक्ताविश्वस्यमातरः ॥ देवतापूजनेप्राचीमध्येपूजकपूज्ययोः ॥ ६५ ॥ इंद्रादयःस्वदिक्ष्वेवपूजनीयादिगीश्वराः ॥ इंद्रःकृशानुःकीनाशोनिर्ऋतिर्वरुणोनिलः ॥ ६६ ॥ सोमईशाननामाधोनंतऊर्ध्वेचतुर्म्मुखः ॥ ततइंद्रादिकाष्ठासुपूज्यादिक्पालहेतयः ॥ ६७ ॥

इंद्रादयःप्रसिद्धदिक्ष्वेवार्च्याः ॥ अन्यावरणे पूज्यपूजकयोर्मध्येप्राची ॥ ६६ ॥ ६७ ॥

---

१ संसंविन्नालायनमः; विंविकारमयकेसरेभ्योनमः । २ संसूर्यमंडलाय, चंद्रंभ० अंनिम० । ३ मंमायातत्त्वाय, कलातत्त्वाय ।

१ अग्नीशासुरवायव्यमध्यदिक्ष्वंगपूजनमितिवक्ष्यमाणप्रकारणेतिभावः । पूर्वेइन्द्रायनमः इतिबोध्यम् । अग्नयेनमःवायवे नमः ।

मन्त्रमुद्धरति । पाशमिति ॥ आंह्रींक्रौंयंरंलंषंसं तारान्वितंनभः हौं सप्तार्णोवक्ष्यमाणः । अजपा हंसः ॥

वज्रंशक्तिर्दंडखड्गौपाशोंकुशगदेअपि ॥ त्रिशूलचक्रपद्मानिदशदिक्पालहेतयः ॥६८॥ एवमिष्ट्वाप्राण शक्तिंपंचावरणसंयुताम् ॥ ध्यायन्हृदिकरंधृत्वात्रिर्जपेतन्मनुंसुधीः ॥ ६९ ॥ वक्ष्येधुनामनोस्तस्योद्धारंध्यातृसुखावहम् ॥ पाशं (आं) मायां (ह्रीं) सृणिं (क्रौं) प्रोच्ययादीन्सप्तेन्दुसंयुतान्॥७० तारान्वितंनभःसप्तवर्णमंत्रं ततोऽजपाम् ॥ ममप्राणाइहप्राणाममजीवइहस्थितः ॥ ७१ ॥ ममसर्वेन्द्रियाण्युक्त्वाममवाङ्मनईरयेत्॥चक्षुःश्रोत्रघ्राणपदात्प्राणाइहसमीर्य्यच॥७२॥आगत्यसुखमुच्चार्य्यचिरंतिष्ठं त्वेदंपठेत् ॥ वह्निजायां (स्वाहा) चसप्तप्राणमन्त्रमंतेपुनर्व्वदेत् ॥ ७३ ॥ प्राणप्रतिष्ठामंत्रोयंस्मृतः प्राणनिधापने ॥ ममेत्यस्यपदस्यादौपाशादीनिसमुच्चरेत्॥७४॥यंत्रेषुप्रतिमादौवाप्राणस्थापनमाचरन्। ममस्थानेतस्यतस्यषष्ठ्यंतामभिधांवदेत् ॥७५॥ सबिंदवोमेरुहंसाकाशाः सर्गीभृगुःपुनः ॥ मायेतितारुरुद्धोयंमंत्रः सप्ताक्षरोमतः ॥ ७६ ॥

॥ ६८ ॥ ६९ ॥ ७० ॥ ७१ ॥ ७२ ॥ ७३ ॥ ७४ ॥ ७५ ॥ सप्तार्णमुद्धरति । सबिंदवइति । मेरुःक्षः हंसः सः आकाशोहः भृगुसः माया ह्रींताररुद्रः प्रणवपुटितः तेनॐक्षंसं हंसः ह्रीं ओमितिसप्तार्णः ॥७६॥ मातृकामाह ॥ अकाराद्याइति प्रसिद्धा इत्यर्थः ॥७७॥ षडंगमाह । पंचेति । क्लीबाऋॠऌॡ तद्धीनाःसानुस्वारायेह्रस्वदीर्घास्तदंतरस्थितैःसबिंदुभिःजात

एवंप्राणान्प्रतिष्ठाप्यमातृकान्यासमाचारेत् ॥ आकाराद्याःक्षकारांतावर्णाःप्रोक्तातुमातृका ॥७७॥ प्रजापतिर्म्मुनिस्तस्यागायत्रीछंदईरितम् ॥ सरस्वतीदेवतोक्ताविनियोगोऽखिलाप्तये ॥ हलोबीजानिचोक्तानिस्वराः शक्तयईरिताः ॥ ७८ ॥ मूर्ध्निवक्त्रेहृदिन्यस्येद्दष्यादीन्साधकोत्तमः पंचवर्गैर्यादिभिश्चषडंगानिसमाचरेत् ॥ ७९ ॥ क्लीबहीनशशांकाढ्यह्रस्वदीर्घांतरस्थितैः ॥ सानुस्वारैर्ज्जातियुक्तैर्ध्यायेद्देवीहृदंबुजे ॥८०॥ पंचाशदर्णैरचितांगभागांधृतेंदुखंडांकुमुदावदाताम् ॥ वराभयेपुस्तकमक्षसूत्रंभजेगिरंसंदधतींत्रिनेत्राम् ॥ ८१ ॥

यो हृदयायनमइत्यादयस्तद्युक्तःषड्वर्गैःषडंग अंकंखंगंघंङंआंहृदयायनमइत्यादि ॥ ॥ ७८ ॥ ७९ ॥ ८० ॥ ध्यानमाह ॥ पंचाशदिति

१ मंत्रोद्धारः । आंह्रींक्रौंयंरंलंवंशंषसंहों ॐ क्षंसंहंसः ह्रींॐ हंसःमहाप्राणाइहप्राणाः । आं० ममजीवइहस्थितः । आं०मगसर्वेंद्रियाणीह स्थितानि । आं०भमवाङ्मनश्चक्षुःश्रोत्रघ्राणप्राणाइहागत्यसुखंचिरंतिष्ठंतुस्वाहा ॐक्षंसंहंसः ह्रीं ॐ ।

अव्यक्तंकीलम् । २ मूर्ध्नीत्यादि । शक्तिबीजयोरपिपूर्वोक्तस्थानोपलक्षणम्।ओंक्षंसंहंसःह्रींओं ब्रह्मऋषयेमूर्ध्निगायत्रीछंदसेनमःवक्त्रे सरस्वतीदेवतायैनमो हृदि हंबीजेभ्योनमः गुह्ये स्वरशक्तिभ्योनमः पादयोः । एवमृष्यादि । ३ प्रयोगस्तु–अंकंगंघंङंआंअंगुष्ठाभ्यांनमःइंचं ५ ईं तर्ज० इत्यादि । अकं ५ आंहृदयायनमः । नमःस्वाहावषट्चैवहुंवौषट्फट्क्रमेणतु ।

वर्णैरंगरचनान्यासाद्बोध्या । वराक्षस्त्रजौदक्षयोः ॥ पुस्तकाभयेवामयोः । गिरंसरस्वतीम् ॥ ८१ ॥ पूर्वमीरितामंडूकाद्याः ॥ ८२ ॥

ध्यात्वैवंपूजयेत्पीठेदेवताःपूर्वमीरिताः ॥ पीठशक्तीस्तदुपरिसरस्वत्यानवार्चयेत् ॥ ८२ ॥ मेधाप्रज्ञाप्रभाविद्याश्रीधृतिस्मृतिबुद्धयः ॥ विद्येश्वरीतिसंप्रोक्तामातृकापीठशक्तयः ॥ ८३ ॥ वियद्भृगुस्थमनुयुग्विसर्गाढ्यंचमातृका ॥ योगपीठायनत्यंतोमनुरासनदेशने ॥८४॥ मूर्तिंसंकल्प्यमूलेनतस्यांवाणीम्प्रपूजयेत् ॥ आदावंगानिसंपूज्यद्वितीयेपूजयेत्स्वरौ ॥८५॥ द्वौद्वौतृतीयेवर्गाश्चवर्गशक्तिश्चतुर्थके॥ व्यापिनीपालिनीचापिपावनीक्लेदिनीपुनः ॥ ८६ ॥ धारिणीमालिनीपश्चाद्धंसिनीशंखिनीतथा ॥ वर्गशक्तयइत्युक्ताःपञ्चमेत्वष्टमातरः ॥ ८७ ॥ षष्ठेशक्रादयोदेवाःसप्तमेवज्रपूर्वकाः ॥ इत्थंसंपूज्यदेवेशींन्यसेद्वर्णान्निजांगके ॥ ८८ ॥ ललाटेमुखवृत्तेक्षिश्रवोनासासुगंडयोः ॥ ओष्ठयोर्दंतपंक्त्योश्चमूर्ध्निवक्त्रेन्यसेत्स्वरान् ॥ ८९ ॥ बाह्वोःसंधिषुसाग्रेषुकचवर्गौन्यसेत्सुधीः ॥ टतवर्गौपदोस्तद्वत्पार्श्वयोःपृष्ठदेशतः ॥९०॥ नाभौकुक्षौपवर्गंचहृदंसंककुदंततः ॥ न्यस्यययोदिचतुर्वर्णाञ्छादिषट्कंततोन्यसेत् ॥९१॥

॥ ८३ ॥ आसनमंत्रमाह । वियत् हः ॥ भृगुः सः मनुरौ तेनहसौः मातृकायोगपीठायनम इति ॥ ८४—९१ ॥

हृदादीनिकरपादोदरमुखेषुसंबध्यते ॥ ९२ ॥ ९३ ॥ स्थितिन्यासेध्यानमाह । मृगेति । मृगविद्येवामयोः ॥ वराक्षसूत्रेदक्षयोः ॥

हृदादिकरयोरंघ्र्योर्ज्जठरेवदनेतथा ॥ सृष्टिन्यासंविधायैवंस्थितिन्यासंसमाचरेत् ॥ ९२ ॥ ऋषिश्छंदश्चपूर्वोक्तोदेवताविश्वपालिनी ॥ उपविष्टांवल्लभांकेध्यायेद्देवीमनन्यधीः ॥ ९३ ॥ मृगबालंवरंविद्यामक्षसूत्रंदधत्करैः ॥ मालाविद्यालसद्धस्तांवहन्ध्येयःशिवोगिरम् ॥ ९४ ॥ एवंध्यात्वाडकाराद्यान्वर्णानंगेषुविन्यसेत् ॥ ॥ गुल्फादिजानुपर्य्यन्तंस्थितिन्यासोयमीरितः ॥ ९५ ॥ न्यासेसंहारसंज्ञेतुऋषिश्छंदश्चपूर्ववत् ॥ संहारिणीसपत्नानांशारदादेवतास्मृता ॥ ९६ ॥ अक्षस्त्रक्टंकसारंगविद्याहस्तांत्रिलोचनाम् ॥ चंद्रमौलिंकुचानम्रांरक्ताब्जस्थांगिरंभजे ॥ ९७ ॥

देव्यामालाविद्येदक्षवामयोः ॥ ९४ ॥ ९५ ॥ ९६ ॥ संहारन्यासेध्यानमाह ॥ अक्षेति । मृगविद्ये वामयोः ॥ अक्षस्त्रक्टंकौदक्षयोः ॥ टंकः परशुः ॥ ९७ ॥

१ हसौःमातृकायोगपीठायनमः । २ यंहृदि रंदक्षांगे । लंककुदि । वंवामांसे ।

१ नमःस्वाहेत्यादि० । शंयंकरयोः । संहं अघ्र्योः । लंक्षंवदनेजठरे च । हृदयादाविवजठरवदनयोर्न्यसेदित्यर्थः । २ दक्षिणगुल्फादिक्रमेणपूर्वोक्तस्थानेस्थितिन्यासः ।

॥९८॥ नत्यंता: ॥ अंनम:तारसंपुटा: ॥ ॐमित्यादि ॥ ९९ ॥ १०० ॥ १०१ ॥ १०२ ॥ १०३ ॥ दीपस्थानमाह । नवधेति । जपस्थानभूमिंनवधा कृत्वा ॥ पूर्वादिकोष्ठेषुकचटतपयशवर्गान् लक्ष इत्यष्टमेविलिख्यमध्यकोष्ठमपि नवधाविधाय तत्र पूर्वादिषुस्वरद्वंद्वं

ध्यात्वैवंविन्यसेद्वर्णान्क्षाद्यानांतान्विलोमतः ॥ सृष्टिन्यासेतुसर्गांताःसर्गबिंद्वंतिकाःस्थितौ ॥ ९८ ॥ बिंद्वंताःसंहतोचैषापूर्व्ववच्चांगपूजने ॥ न्यस्याःसर्वत्रनत्यंतावर्णाचातारसंपुटाः ॥ ९९ ॥ सृष्टिन्यासं स्थितिन्यासंपुनः कुर्यात्प्रयत्नतः ॥ अन्येतु मातृकान्यासाःकथ्याःपूजातरंगके ॥ १०० ॥ मंत्रस्नानादिविधयोगद्यास्तत्रैवतेमया ॥ भारतीमेवमाराध्यभजे दिष्टान्मनून्सुधीः ॥ १ ॥ विष्णुःशिवोगणेशोर्कोदुर्गापंचैवदेवताः ॥ आराध्याः सिद्धिकामेनतत्तन्मंत्रैर्य्यथोदितम् ॥२॥ आदौदेववशीकर्तुंपुरश्चरणमाचरेत् ॥ तीर्थादौनिर्जनेस्थानेभूमिग्रहणपूर्वकम् ॥३॥ नवधातांधरांकृत्वापूर्व्वादिषुसमालिखेत् ॥ कोष्ठेषुसप्तवर्गांश्चलक्षौमध्येतथास्वरान् ॥ ४ ॥ क्षेत्रनामादिमोवर्णस्तत्रकोष्ठेभवेत्ततः ॥ उपविश्यजपंकुर्य्यान्नान्यस्मिन्दुःखदेस्थले ॥ १०५ ॥

क्षेत्रनामादिवर्णोयत्रकोष्ठेतदेवजपस्थानंसिद्धिदम् ॥ १०४ ॥ १०५ ॥

पुरश्चरणधर्मानाह आमध्याह्नमिति ॥ उपांशु शनवर्णोच्चारणं मानसं मानसैव । त्रिःस्नायीत्रिषवणस्नानशील: ॥ १०६ ॥ अन्यैःसंभाषणमन्यभाषाम् ॥ अंत्यजानामीक्षांदर्शनंत्यजेत् ॥ १०७ ॥ १०८ ॥ १०९ ॥ ११० ॥ होम

आमध्याह्नंजपंकुर्यादुपांशुत्वथमानसम् ॥ हविष्यंनिशिभुंजीतत्रिःस्नाय्यभ्यंगवर्जित ॥१०६॥ व्यग्रतालस्यनिष्ठीवक्रोधपादप्रसारणम् ॥ अन्यभाषांपरेक्षांचजपकालेत्यजेत्सुधीः ॥ ७ ॥ स्त्रीशूद्रभाषणंनिंदांतांबूलंशयनंदिवा ॥ प्रतिग्रहंनृत्यगीतेकौटिल्यंवर्जयेत्सदा ॥ ८ ॥ भूशय्यांब्रह्मचर्य्यंचत्रिकालंदेवतार्च्चनम् ॥ नैमित्तिकार्चनंदेवस्तुतिंविश्वासमाश्रयेत् ॥ ९ ॥ प्रत्यहंप्रत्यहंतावन्नैवन्यूनाधिकंक्वचित् ॥ एवंजपंसमाप्यांतेयशांशंहोममाचरेत् ॥ ११० ॥ तत्तत्कल्पोदितैर्द्रव्यैस्तद्विधानमुदीर्यते॥प्राणायामंषडंगंचकृत्वामूलेनमंत्रवित् ॥ ११ ॥ कुंडेवास्थंडिलेकुर्यात्संस्काराणांचतुष्टयम् ॥ मूलेनेक्षणमस्त्रेणप्रोक्षणताडनंकुशैः ॥ १२ ॥ वर्म्मणाभ्युक्षिनासिच्यलिखेद्यंत्रंतदन्तरे ॥ वह्निकोणषडस्राष्टदलभूमंदिरात्मकम् ॥१३॥ मध्येतारपुटां[3]मायांलिखित्वापीठमर्चयेत् ॥ मंडूकात्परतत्वांतंपीठशक्तीर्जयादिकाः ॥ ११४ ॥

विधिमाह । प्राणायाममिति ॥ १११ ॥ अंत्रफट्वर्मणाहुंकारेण ॥ भूमंदिरंचतुष्कोणम् ॥ ११२ ॥ ११३ ॥ ११४ ॥

१ क्षकारादिकाकारांतानितिनवस्थानादारभ्यविलोमक्रमेणसंहारन्यासः । मालादक्षे । विद्याभावे । २ लक्षाधीश इति शेषः । मध्ये मध्यकोष्ठेतथा पूर्वोक्तप्रकारेण नवधाविभज्यपूर्वादिक्रमेणद्वौद्वौस्वरौ लिखेत् ।

१ त्रिकालस्नायी । २ स्त्रीत्यादि अन्यभावेऽन्यस्यैवप्रपंचइतिनपौनरुक्त्यम् । ३ ॐ ह्रीं ॐ ।

॥ ११५ ॥ ११६ ॥ ११७ ॥ क्रव्यादांशंमांसाशिनोवह्नेर्यस्तत्रभागस्तमस्त्रेण त्यजेत् ॥ ११८ ॥ ११९ ॥ वह्निबीजात्

वांगाशीवागीश्वरयोर्योगपीठात्मनेनमः ॥ मायादिकः पीठमंत्रस्तयोस्तेनासनं दिशेत् ॥ ११५ ॥ यजेत्तौतारमायाभ्यांगंधाद्यैरुपचारकैः ॥ लक्ष्मीनारायणौत्वचैद्वैष्णवेहोमकर्मणि ॥ १६ ॥ सूर्यकांतादरणितः श्रोत्रियागारतोपिवा ॥ पात्रेणपिहितेपात्रेवह्निमानाययेत्ततः ॥ १७ ॥ अस्त्रेणादायतत्पात्रंवर्मणोद्घाटयेत्तुतम् ॥ अस्त्रमंत्रेणनैर्ऋत्येक्रव्यादांशंततस्त्यजेत् ॥ १८ ॥ मूलेनपुरतोधृत्वासंस्कारांश्चततश्चरेत् ॥ वीक्षणाद्यान्पुराप्रोक्तानल्पंप्रोक्षणमाचरन् ॥ १९ ॥ परमात्मानलेनाथजाठरेणापिवह्निना ॥ स्मरन्नैक्यंवह्निबीजाच्चेतन्यंयोजयेत्ततः ॥१२०॥ तारेणचाभिमंत्र्याग्निंसुधयाधेनुमुद्रया ॥ अमृतीकृत्यसंरक्षेदस्त्रमंत्रेणमंत्रवित् ॥ २१ ॥ मुद्रयात्ववगुंठिन्याकवचेनावगुंठयेत् ॥ कुंडोपरिततोवह्निंभ्रामयेत्रिध्रुवं (ॐ) पठन् ॥ २२ ॥

रमितिबीजात् ॥ १२० ॥ सुधया वंबीजेन । धेनुमुद्रालक्षणंवक्ष्यते ॥ १२१ ॥ अवगुंठिन्या अपि वक्ष्यते ॥ कवचेन हुं बीजेन । त्रिध्रुवं प्रणवम् ॥ १२२ ॥

॥१२३॥ १२४ ॥ नवार्णमुद्धरति ॥ अर्धेशेन्दुःऊः ॥ गगनंहः । शेषंस्वरूपम् ॥ हृदयांतोनमोंतः ॥ नहूवाह्नचैतन्यायनमइत्यग्निस्थापनेनवाक्षरोमंत्रः ॥ १२५ ॥ विश्राण्य दत्त्वा ॥१२६॥ चतुर्विंशतिवर्णमुद्धरति । चिदिति ॥ चित्पिंगलहन २ दह २ पच २ सर्वज्ञाज्ञापयस्वाहा । वेद ४ भुजा २ शरश्चतुर्विंशति वर्णाः ॥ १२७ ॥ ज्वालिनीमुद्रालक्षणम्–मणिबंधयुतौकृत्वाप्रसृतांगुलिकौकरौ ॥ कनिष्ठः

शय्यागतामृतुस्नातांनीलेंदीवरधारिणीम् ॥ देवेनभुज्यमानांतांस्मृत्वातद्योनिमंडले ॥ १२३ ॥ ईशरेतोधियावह्निंस्थापयेदात्मसंमुखम् ॥ मूलंनवार्णंचपठन्जानुस्पृष्टधरातलः ॥ २४ ॥ रेफार्धेशेंदुसंयुक्तंगगनंवह्निचै ततः ॥ तन्यायहृदयांतोयंनवार्णोग्निनिधापने ॥ २५ ॥ विश्राण्याचमनंदेवीदेवयोर्ज्वालयेद्वसुम् ॥ चतुर्विंशतिवर्णेनमन्त्रेणश्रपणादिभिः ॥ २६ ॥ चित्पिंगलहनद्वंद्वंदहयुग्मंपचद्वयम् ॥ सर्वज्ञाज्ञापयस्वाहामन्त्रोवेदभुजाक्षरः ॥ २७ ॥ प्रदर्श्यज्वालिनींमुद्रामुत्थायविहितांजलिः ॥ श्लोकरूपेणमन्त्रेणह्युपतिष्ठेद्धुताशनम् ॥ १२८ ॥

गुष्ठयुगलेमिलित्वांतःप्रसारिते ॥ ज्वालिनीनाममुद्रेयंवैश्वानरप्रियंकरीति ॥ १२८ ॥

---

१ ॐ ह्रींवागीशीवागीस्वरयोर्योगपीठात्मनेनमः । ॐ ह्रींलक्ष्मीनारायणाभ्यां नमः ।

१ हूं वह्निचैतन्यायनमः । २ अग्निम् । ३ काण्डादिभिः ।

श्लोकरूपंमंत्रमाह ॥ १२९ ॥ अग्निमंत्रमाह ॥ वैश्वानरजातवेदइहावहलोहिताक्षसवकर्माणिसाधयस्वाहति ॥ १३० ॥ १३१ ॥ ठद्वयंस्वाहा १३२ ङेन्ताश्चतुर्थ्यंताः ॥ १३३ ॥ जिह्वाबीजान्युद्धरति ॥ दीपिकेति ॥ दीपिकाऊ ॥ अनलोरः ॥ वायुर्यः ॥ एतेषु स्थिताःसकाराद्याविलोमवर्णाः॥षसशवलरयतिसिंदवोनुस्वाराद्याइमेसप्तहिरण्यादिजिह्वानांबीजानीत्यर्थः ॥ ततश्चस्प्रूंहिरण्यायैनमः ॥

अग्निंप्रज्वलितंवंदेजातवेदंहुताशनम् ॥ सुवर्णवर्णममलंसमिद्धंविश्वतोमुखम् ॥ १२९ ॥ अथाग्निमंत्रं विन्यस्येत्तद्विधानमुदीर्यते ॥ वैश्वानरांतेजातेतिवेदांतेस्यादिहावह ॥ १३० ॥ लोहिताक्षपदात्सर्व कर्माण्यंतेतुसाधय ॥ वह्निप्रियांतोमंत्रोयंषड्विंशत्यक्षरान्वितः ॥ ३१ ॥ ऋषिश्छंदोदेवतास्यभृगुर्गा यत्रपावकाः ॥ रंबीजंठद्वयंशक्तिर्हवनेविनियोजनम् ॥ ३२ ॥ लिंगेपायौमूर्ध्निवक्त्रेनसिनेत्रेखिलांगके ॥ वह्नेर्जिह्वाःस्वबीजाढ्यान्यसेन्ङेन्तानमोन्विताः ॥ ३३ ॥ हिरण्यागगनारक्ताकृष्णासुप्रभयान्विता ॥ बहुरूपातिरक्तेतिजिह्वादमुनसोमताः ॥ ३४ ॥ दीपिकानलवायुस्थाःसाद्यावर्णाविलोमतः ॥ सेन्दवः सप्तजिह्वानांसप्तानांबीजतांगताः ॥ १३५ ॥

ष्प्रूंगगनायैनमः ॥ श्फ्रूंरक्तायैनमः ॥ व्य्रूंकृष्णायै नमः ॥ ल्र्रूंसुप्रायैनमः ॥ र्य्रूंबहुरूपायै नमः ॥ य्प्रूंअतिरक्तायैनमः ॥ १३४ ॥ १३५ ॥ गीर्वाणादयोजिह्वाधिदेवाजिह्वास्थानेपुन्यस्याः ॥ सुरेभ्योनमः लिंगे इत्यादिप्रयोगः ॥ १३६ ॥ मस्तकं शिरोमंत्रः ॥ १३७ ॥ १३८ ॥ ॥ १३९ ॥ ॥१४० ॥ तारेति ॥ प्रणवाग्नयेपदपूर्वाः ॥ ङनमोंताः ॐअग्नजातवेदसेनमोमूर्ध्नीत्यादि ॥ १४१ ॥ १४२ ॥ हाटकरेत

गीर्वाणपितृगंधर्वयक्षनागपिशाचकाः ॥ राक्षसाश्चेतिजिह्वानांदेवतास्तत्स्थलेन्यसेत् ॥ १३६ ॥ न्यासे[2] चनेव्युत्क्रमःस्याद्बहुरूपातिरिक्तयोः ॥ नेत्रेतिरिक्तान्यस्तव्यासर्वांगेबहुरूपिका ॥ ३७ ॥ सहस्रार्चिषेह दयंस्वस्तिपूर्णायमस्तकम् ॥ उत्तिष्ठपुरुषायेतिशिखामन्त्रोयमीरितः ॥ ३८ ॥ धूमांतेव्यापिनेवर्मसप्त जिह्वायनेत्रकम् ॥ अस्त्रंधनुर्धरायेतिषडंगानिसमाचरेत् ॥ ३९ ॥ मूर्ध्निवामेंसकेपार्श्वेकटौलिंगेकटौपुनः ॥ दक्षेपार्श्वेंसकेन्यस्येन्मतार्ष्टौविभावसोः ॥ १४० ॥ तारान्वयेपदाद्यास्ताश्चतुर्थीनमसान्विताः ॥ जातवे दाःसप्तजिह्वोहव्यवाहनइत्यपि ॥ ४१ ॥ अश्वोदरजसंज्ञोन्यस्तथावैश्वानराह्वयः ॥ कौमारतेजाःस्याद्विश्वमु खोदेवमुखस्तथा ॥ ४२ ॥ ततोंन्यसेन्निजेदेहेपीठंडाटकरेतसः ॥ वह्निमंडलपर्यंतंमंडूकादियथोदितम् ॥ १४३ ॥

सोवह्नेः ॥ मंडलपयतमंवपीठदेवताः पूज्याः ॥ ततः पीताद्याः पीठशक्तयः ॥ १४३ ॥

---

१ अग्नेःसप्तजिह्वानामानि । २ स्प्रष्प्रंश्प्रंव्प्रंल्प्रंप्रंय्प्रंअग्नेर्जिह्वाबीजानि ।

१ जिह्वाधिदेवतानामानि । २ प्रयोगस्तुस्प्रूंष्प्रूंश्प्रूंव्प्रूंल्प्रूंर्प्रूंय्प्रूंहिरण्यायैनमोलिंगेष्प्रूंगगनायैनमःपायौइत्यादि । धूमव्यापिनेकवचायहुम् । ४ अग्नये जात वेदसे मूर्ध्नि इत्यादि ।

१४४ ॥ बीजमिति ॥ रंवह्न्यासनाय नमः इतिपीठमंत्रः ॥१४५॥ ध्यानमाह ॥ त्रिनेत्रमिति ॥ वरस्वस्तिका दक्षयोः॥ अभीतिशक्ती

पीताश्वेतारुणाकृष्णाधूम्रातीव्रास्फुलिंगिनी ॥ रुचिराज्वालिनीचेतिकृशानोःपीठशक्तयः ॥ १४४ ॥ बीजवह्न्यासनायेतिहृदंतःपीठमंत्रकः ॥ एवंविन्यस्यपीठान्तंपावकंचिंतयेत्तनौ ॥ ४५ ॥ त्रिनेत्रमारक्ततनुंसुशुक्लवस्त्रंसुवर्णस्रजमग्निमीडे ॥ वराभयस्वस्तिकशक्तिहस्तंपद्मस्थमाकल्पसमूहयुक्तम् ॥ ४६ ॥ एवंध्यात्वार्चनंकुर्यान्मानसंविधिवद्वसोः ॥ परिषिंचेत्ततस्तोयैःकुण्डंस्थंडिलमेववा ॥ ४७ ॥ दर्भैःपरिस्तरेदग्निंप्रागग्रैरुदगग्रकैः ॥ प्रत्यग्दक्षिणसौम्यासुन्यसेत्रीन्परिधीन्क्रमात् ॥ ४८ ॥ पालाशान्बिल्वजांस्तेषुब्रह्मविष्णुशिवान्यजेत् ॥ वह्नौतत्पीठमभ्यर्च्यावाहयेत्स्वहृदोनलम् ॥ ४९ ॥ गंधादिभिःसमभ्यर्च्यपूजयेत्पावकंव्रती ॥ षट्सुकोणेषुमध्येचजिह्वास्तद्देवतायजेत् ॥ १५० ॥ ईशानादिषुवाय्वंतकोणेषुषट्समर्चयेत् ॥ हिरण्यायतिरक्तांतामध्येतुबहुरूपिणीम् ॥ ५१ ॥ केसरेष्वंगपूजास्याद्दलेष्वष्टसुमूर्तयः ॥ मातरोष्टौदलांतेषुभैरवाःस्युस्तदग्रतः ॥ १५२ ॥

वामयोः ॥ आकल्पाआभरणानितत्संघयुतम् ॥ १४६ ॥ १४७ ॥ १४८ ॥ १४९ ॥ १५० ॥ १५१ ॥ १५२ ॥

॥१५३॥ भैरवानाह ॥ असितांगइति ॥ १५४ ॥ १५५ ॥ १५६ ॥ १५७ ॥ तीर्थमंत्रेण ॥ गंगेचयमुनेचैवगोदावरिसरस्वति ॥ नर्मदेसिंधुकावेरिजलेस्मिन्संनिधिंकुर्वित्यनेन ॥ सृण्याअंकुशमुद्रया ॥ ऋज्वींमध्यमिकांकृत्वातर्जनींमध्यपर्वणि ॥ संयोज्याकुंचये

धरापुरेतुशक्त्याद्यावज्राद्यायुधसंयुताः ॥ एवमावरणैर्युक्तंसप्तभिः पावकंयजेत् ॥ १५३ ॥ असितांगोरुरुश्चंडःक्रोधउन्मत्तसंज्ञकः ॥ कपालीभीषणश्चापिसंहारश्चाष्टभैरवाः ॥ ५४ ॥ वामेकुशानथास्तीर्यतत्रवस्तूनिनिःक्षिपेत् ॥ प्रणीताप्रोक्षणीपात्रेआज्यस्थालींस्रुवंस्रुचम् ॥ ५५ ॥ अधोमुखानिचैतानिहोमद्रव्यंघृतंकुशान् ॥ समिधःपंचपालाशीरन्यदप्युपयोगियत् ॥ ५६ ॥ कृत्वापवित्रेमूलेनप्रोक्षेत्तानिशुभांभसा ॥ उत्तानानिविधायाथप्रणीतांपूरयेज्जलैः ॥ ५७ ॥ तीर्थमंत्रेणतीर्थानिसृण्यातत्राह्वयेत्सुधीः ॥ पवित्रे ह्यक्षतांस्तत्रनिःक्षिप्योत्पवनंचरेत् ॥ ५८ ॥ अथोदीच्यांनिधायैतांप्रोक्षण्यांतज्जलंक्षिपेत् ॥ हवनीयंद्रव्यजातमुक्षेत्तोयैःपवित्रगः ॥ ५९ ॥ मूलेनमूलगायत्र्यायद्वाहृदयमंत्रतः ॥ दक्षिणेपीठमासाद्यतत्रब्रह्माणमाह्वयेत् ॥ १६० ॥

त्किंचिन्मुद्रयांकुशसंज्ञिकेतिलक्षणम् ॥ १५८ ॥ १५९ ॥ १६० ॥

अणिमाद्यां अष्टमेवक्ष्यंते ॥ ब्रह्ममंत्रमुद्धरति ॥ तारेति ॥ ॐनमोब्रह्मणे इति ॥ १६१ ॥ स्रुक्स्रुवसंस्कारमाह ॥ हस्ताभ्यामिति ॥ ॥ १६२ ॥ १६३ ॥ शक्तित्रयमाह ॥ इच्छेति ॥ दीर्घत्रयम् आईऊ । व्योम हः ॥ तत्पूर्वकांहांइच्छाशक्त्यैनमोमूले ॥ ह्रींज्ञानशक्त्यै

अणिमाद्याःसिद्धयोष्टौब्रह्मणःपीठदेवताः ॥ तारहृत्पूर्वकोङेन्तोब्रह्ममंत्रोस्यपूजने ॥१६१॥ हस्ताभ्यां स्रुक्स्रुवौधृत्वातापयेत्त्रिरधोमुखौ ॥ वामहस्तेनतौधृत्वादर्भैर्दक्षेणमार्जयेत् ॥६२॥ संप्रोक्ष्यप्रोक्षणीतोयैःप्रतप्यपूर्ववत्पुनः ॥ ॥ न्यस्याग्नौमार्जनान्दर्भास्तयोःशक्तित्रयंन्यसेत् ॥ ६३ ॥ इच्छाज्ञानक्रियासंज्ञाचतुर्थीनमसान्विता ॥ दीर्घत्रयदुयुग्व्योमपूर्वकंस्थानकत्रये ॥ ६४ ॥ हृदास्रुचिन्यसेच्छक्तिंस्रुवे शंभुंततस्तुतौ ॥ सूत्रत्रयेणसंवेष्ट्यसंपूज्यकुसुमादिभिः ॥ ६५ ॥ कुशोपरिन्यसेद्दक्षेतयोःसंस्कारईरितः ॥ अस्त्रोक्षितायामाज्यस्ययस्थाल्यामाज्यंविनिःक्षिपेत् ॥६६॥ वीक्षणादिसंस्कारसंस्कृतंमूलमंतः ॥ गोमुद्रयामृतीकृत्यषट्संस्कारांस्ततश्चरेत् ॥ १६७ ॥

नमःमध्ये ॥ हूंक्रियाशक्त्यैनमःअन्ते ॥ १६४ ॥ १६५ ॥ १६६ ॥ गोमुद्रा धेनुमुद्रा ॥ १६७ ॥
॥ १६८ ॥ १६९ ॥ १७० ॥ १७१ ॥ १७२ ॥ १७३ ॥ नाडीत्रयमिति ॥ इडापिंगलासुषुम्णाख्या ॥ तृतीयामध्येचिंत्या ॥ हृदा

कुंडोद्धृतेवायुकोणेस्थितेंगारे विनिःक्षिपेत् ॥ हृदेतितापनंप्रोक्तंदर्भयुग्मप्रदीपितम् ॥१६८॥ आज्येक्षिप्त्वाहृदावह्नौपवित्रीकरणंक्षिपेत् ॥ ६९ ॥ आज्यंनीराजयेद्दीप्तदर्भयुग्मेनवर्मणा ॥ अभिद्योतनमुक्तंतद्दीप्तदर्भत्रयं घृते ॥ १७० ॥ दर्शयेदस्त्रेणोद्द्योतेगृहीत्वाघृतपात्रकम् ॥ संयोज्याग्नौतदंगारान्स्लिलंसंस्पृशेत्सुधीः ॥ ७१ ॥ अंगुष्ठानामिकाभ्यांतुदर्भावादायनिःक्षिपेत् ॥ त्रिरग्निसंमुखेत्वाज्यमस्त्रेणोत्पवनंत्विदम् ॥ ७२ ॥ हृदात्मसंमुखंतद्वदाज्यक्षेपस्तुसप्लवः ॥ नीराजनादिसंस्कारेष्वग्नौदर्भान्विनिःक्षिपेत् ॥ ७३ ॥ दर्भद्वयंग्रंथियुतंघृतमध्येविनिःक्षिपेत् ॥ वामदक्षिणयोःपक्षौस्मृत्वानाडीत्रयंस्मरेत् ॥ दक्षिणाद्वामतोमध्याद्घृदादायघतंसुधीः ॥ ७४ ॥ अग्नयेग्निप्रियासोमायस्वाहेत्यग्निनेत्रयोः ॥ जुहुयादग्नीषोमाभ्यांस्वाहेत्यक्षिणतृतीयके ॥ १७५ ॥

नमइतिमंत्रेण ॥ १७४ ॥ अग्नयेस्वाहेतिदक्षनेत्रे ॥ सोमायस्वाहेतिवामे तदाहुतिचतुष्टयेनाग्नेर्नेत्रमुखप्रकाशोभवतीत्यर्थः ॥ १७५ ॥

---

१ ॐनमोब्रह्मणे । २ नमःशक्त्यै नमःशंभवे ।

॥ १७६ ॥ १७७ ॥ १७८ ॥ १७९ ॥ ॐ अस्याग्नेर्गर्भाधानसंस्कारंकरोमिस्वाहेत्यादि ॥ १८० ॥ पंचसमिधांहोमाद्वसोरग्नः नालाप नयनाख्यःसंस्कारः ॥ १८१ ॥ देवाभिधानेनदेवनाम्नाशुष्मणोग्नेर्नामपूर्ववत् ॥ घृताहुत्यष्टकेन कुर्यात्-रामाग्निकृष्णाग्निरित्यादि ॥

पातयेदाहुतेःशेषमाहुतिग्रहणस्थले॥भूयोहृदादक्षभागादादायाज्यंमुखेयजेत्॥ १७६ ॥अग्नयेस्विष्टकृते तन्नेत्रास्योद्घाटनंमतम् ॥ नरसिंहंविनाविष्णुंमन्त्रनेत्रद्वयंयजेत् ॥ ७७ ॥ नरसिंहान्यदेवेषुवह्नेर्नेत्रत्रयं स्मृतम् ॥ महाव्याहृतिभिर्व्यस्तसमस्ताभिश्चतुष्टयम् ॥ ७८ ॥ आहुतीनांत्रयंवह्निमंत्रेणैवततश्चरेत् ॥ घृताहुतिभिरष्टाभिरेकैकांसंस्कृतिंचरेत् ॥७९॥ ओमस्याग्नेरमुंसंस्कारंकरोम्यग्निवल्लभा ॥ इत्थंमनुंज ऽन्गर्भाधानंपुंसवनंततः ॥ १८० ॥ सीमंतोन्नयनजातकर्मकृत्वाततश्चरेत् ॥ वह्नौपचसमिद्धोमान्नाला ऽनयनंवसोः॥८१॥कुर्याद्देवाभिधानेनपूर्ववन्नामशुष्मणः॥नामानंतरमेतस्यपितरौस्वेर्पयेद्धृदि॥८२॥ अन्नप्राशंतथाचौलोपनयौदारयोजनम् ॥ संस्काराः स्युर्विवाहांतामृत्यंताक्रूरकर्मणि ॥ १८३ ॥

एतस्याग्नेः पितरौवागीशीवागीशौकुंडात्स्वहृदिन्यसेत् ॥ १८२ ॥ उपनयमुपवीतम् । दारयोजनं विवाहः ॥ १८३ ॥

॥ १८४ ॥ १८५ ॥ कुसुमंपुष्पम् ॥ १८६ ॥ दशधाव्यस्तेनविभक्तेन ॥ १८७ ॥ तमेवविभागमाह ॥ पूर्वेति ॥ बीजषट्कम् ॥ बाणाःपंचवर्णाः ॥ सायकाःपंचव ॥ मुनयःसप्त ॥ मार्गणाःपंच ॥ गणेशमंत्रमाह ॥ तारइति ॥ तारः ॐ ॥ लक्ष्मीः श्रीं ॥ गिरि

एकैकामाहुतिंकुर्याद्वह्नेर्जिह्वांगमूर्तिभिः ॥ इंद्रादिभिश्चवज्राद्यैर्द्विठांतैर्जुहुयात्ततः ॥१८४॥ स्रुवेणाज्यं चतुर्वारंनिधायस्रुचितांसुधीः ॥ अपिधायस्रुवेणैतौगृह्णीयात्करयुग्मतः ॥ ८५ ॥ तिष्ठन्मूलंतयोर्नाभौ कृत्वाग्रेकुसुमंक्षिपेत् ॥ वामस्तनांतंतन्मूलंकृत्वाग्निमनुनासुधीः ॥ ८६ ॥ जुहुयाद्वौषडंतेनसंपत्त्यर्थ मतंद्रित ॥ महागणेशमंत्रेणव्यस्तेनदशधाततः ॥ ८७ ॥ जुहुयाच्चसमस्तेनचतुर्वारंघृताहुतीः ॥ पूर्व पूर्वयुतंबीजषट्कंबाणाश्चसायकाः ॥८८॥ मुनयोमार्गणाश्चेतिविभागस्तन्मनोःस्मृतः ॥ तारोलक्ष्मीर्गिरिसुताकामोभूर्गणनायकः ॥८९॥ चतुर्थ्यन्तोगणपतिर्वरांतेवरदेतिच ॥ सर्वांतेजनमित्युक्त्वामेवशांतेतुमानय॥१९०॥ स्वाहांतोवसुयुग्मार्णोमहागणपतेर्मनुः॥एवंकृत्वाग्निसंस्कारंपीठंदेवस्यपूजयेत्१९१॥

सुताह्रीं ॥ कामःक्लीं ॥ भूःग्लौं ॥ गणनायकःगं ॥ इति बीजषट्कम् ॥ गणपतयेवरवरदसर्वजनंमेवशमानयस्वाहेतिविभागाः पूर्वयुताकार्याः ॥ ॐॐ श्रीं ॐ श्रींह्री ॐ इत्यादि ॥ १८८ ॥ १८९ ॥ १९० ॥ १९१ ॥

---

१ भूःस्वाहा भुवःस्वाहा स्वःस्वाहा भूर्भुवःस्वःस्वाहा । २ वैश्वानरजातवेदइहावहलोहिताक्षसर्वकर्माणिसाधयस्वाहा ।

१ जिह्वेति । स्वदेवतानामप्युपलक्षणम् । २ श्रींह्रींक्लीं लगंगणपतयवरवरदसर्वजनंमेवशमानयस्वाहा । प्रयोगस्तु-ॐस्वाहा । ओ३म् श्रींस्वाहा ओ३म् श्रींह्रींस्वाहेत्यादि ।

आवाहनादिकाअग्रवक्तव्याः ॥ १९२ ॥ पञ्चनेत्रसंख्या पंचविंशतिः ॥ १९३ ॥ १९४ ॥ १९५ ॥ १९६ ॥ १९७॥ १९८॥

तत्रेष्टदेवमावाह्यमुद्राआवाहनादिकाः ॥ प्रदर्श्यवह्निरूपस्यदेवस्यवदनेपुनः ॥ १९२ ॥ मूलेनजुहुयात्पंचनेत्रसंख्याघृताहुतीः ॥ वक्त्रैकीकरणंत्वग्निर्देवयोस्तेनजायते ॥ ९३ ॥ नाडीसंधानसिद्ध्यर्थंवह्निदेवतयोस्ततः ॥ जुहुयान्मूलमंत्रेणरुद्रसंख्याघृताहुतिः ॥९४॥ इष्टदेवस्यावृतीनामेकैकामाहुतिंचरेत् ॥ ततस्तुमूलमंत्रेणदशधाजुहुयाद्घृतम् ॥ ९५॥ ततःकल्पोक्तद्रव्येणदशांशंजुहुयाज्जपात् ॥ होमंसमाप्यकुर्वीतपूर्णाहुतिमनन्यधीः ॥ ९६ ॥ होमावशिष्टेनाज्येनपूरयित्वास्रुचंसुधीः ॥ पुष्पंफलंनिधायाग्रेस्रुवेणाच्छाद्यतांपुनः ॥९७॥ उत्थितौवौषडंतेनमूलेनजुहुयाद्वसौ ॥ तद्द्रव्येणावृतीनांचजुहुयादाहुतिंपृथक् ॥९८॥ देवंविसृज्यस्वहृदिवह्नेर्जिह्वांगमूर्तिभिः ॥ जुहुयाद्व्याहृतीर्हुत्वाप्रोक्षेत्तत्प्रोक्षणीजलैः९९॥ संप्रार्थ्यानेनमनुनानत्वातंविसृजेद्धृदि ॥ भोभोवह्नेमहाशक्तेसर्वकर्मप्रसाधक ॥ २०० ॥ कर्मांतरेपिसंप्रातेसान्निध्यंकुरुसादरम् ॥ वह्नौपवित्रेनिःक्षिप्यप्रणीतांबुभुविक्षिपेत् ॥ २०१ ॥

॥ १९९ ॥ २०० ॥ पवित्रादिप्रतिपत्तिमाह ॥ वह्नाविति ॥ विधिंब्रह्माणंविसृज्यदक्षिणां दत्त्वेतिशेषः ॥ सकुशान्परिस्तरणसहितान्वसौवह्नौ ॥ २०१ ॥

तर्पणमंत्रमाह ॥ मूलमंत्रान्ते कृष्णंतर्पयामिनमइति तर्पणे ॥ कृष्णमभिषिंचामीत्यभिषेके ॥ २०२ ॥ जपाद्दशांशाद्धोमः तद्दशांशेनतर्पणतद्दशांशेनाभिषेकः तद्दशांशेनविप्रभोजनमितिपंचांगंपुरश्चरणमितिउत्तमः पक्षः ॥ अभिषेकवर्जोमध्यमः ॥ तर्पणाभिषेकवर्जत्र्यंगः

विधिंविसृज्यसकुशान्परिधीन्विन्यसेद्वसौ ॥ एवंहोमंसमाप्याथतर्प्पयेद्देवतांजले ॥२०२॥ आवाह्यतद्दशांशेनतर्पणादभिषेचनम् ॥ तर्पयामिनमश्चेतिद्वितीयांतेष्टपूर्वकम् ॥ ३ ॥ मूलांतेतुपदंदेयंसिंचामीत्यभिषेचने ॥ ततोनानाविधैरन्नैस्तर्पयेद्द्विजसत्तमान् ॥४॥ इष्टरूपान्समाराध्यतेभ्योदद्याच्चदक्षिणाम् ॥ न्यूनंसंपूर्णतामेतिब्राह्मणाराधनान्नृणाम् ॥ ५ ॥ देवताश्चप्रसीदंतिसंपद्यंतेमनोरथाः ॥ २०६ ॥

इतिश्रीमहीधरविरचितेमन्त्रमहोदधौभूतशुद्ध्यादिकथनंनामप्रथमस्तरंगः ॥ १ ॥ छ ॥

कनीयान्पक्षः होमदशांशद्विजभोजनमिति ॥ किं बहुना ॥ बहुब्राह्मणभोजनेदेवताप्रसादोनभवति किमिति ॥ २०३ ॥२०४॥२०५॥ ॥ २०६ ॥ इति श्रीमहीधरविरचितमंत्रमहोदधेःव्याख्यायां नौकायांभूतशुद्ध्यादिकथनंनामप्रथमस्तरंगः ॥ १ ॥

१ ब्रह्माणम् ।

आदौसकलविघ्ननिवर्तकस्यश्रीगणेशस्यमंत्रान्वक्तुंप्रतिजानीते ॥ गणेशस्येति॥मनून्मंत्रान् मन्यंतेसर्वे यैरिति । मंत्रमुद्धरति। जलंवः ॥ चक्रीकः ॥ वह्निरःरः ॥ तेनयुतःतेनयुक्तः ॥ कामिकात् ॥ कर्णद्वाढ्याउ ॥ बिंदुयुता ॥ तेनतुं ॥ दीर्घआ ॥ तेनयुतोदारकोडः ॥

गणेशस्यमनून्वक्ष्येसर्वाभीष्टप्रदायकान्॥जलं(व)चक्री(क)वह्नि(र) युतःकर्णद्वाढ्याचकामिका (तुं) १॥ दारको(ड)दीर्घसंयुक्तो(आ)वायुः(य)कवच(हुं)पश्चिमः ॥ षडक्षरोमंत्रराजोभजतामिष्टसिद्धिदः ॥२॥ भार्गवोमुनिरस्योक्तश्छंदोनुष्टुबुदाहृतः ॥ विघ्नेशोदेवताबीजंवंशक्तिर्यमितीरितम् ॥३॥ षडक्षरैः सविधुभिः प्रणवाद्यैर्नमोंतकैः ॥ प्रकुर्याज्जातिसंयुक्तैःषडंगविधिमुत्तमम् ॥ ४ ॥ भ्रूमध्यकंठहृदयनाभिलिंगपदेषु च ॥ मनोर्वर्णान्क्रमान्न्यस्यव्यापय्याथोस्मरेत्प्रभुम् ॥५॥ उद्यद्दिनेश्वररुचिंनिजहस्तपद्मैःपाशांकुशाभयवरान्दधतंगजास्यम् ॥ रक्तांबरंसकलदुःखहरंगणेशंध्यायेत्प्रसन्नमखिलाभरणाभिरामम् ॥६॥

वायुर्यः ॥ कवचपश्चिममंतेयस्यसतथा ॥ वक्रतुंडायहुमितिसविधुभिः सानुस्वारैः ॥ ॐवंनमःहृदयायनमःइत्यादि ॥ व्यापय्यसर्वमंत्रं सर्वशरीरेन्यस्येत्यर्थः ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ध्यानमाह । उद्यदिति ॥ पाशाभयेवामयोः ॥ वरांकुशावन्ययोः ॥ ६ ॥ वाडवान्विप्रान् ॥ ७ ॥ द्रव्याष्टकमाह इक्षवइति ॥ ८ ॥ ९ ॥ पीठमंत्रमाह ॥ गंसर्वशक्तिकमलासनाय नमः एतंनासनंदत्त्वातद्देशे

ऋतुलक्षंजपेन्मंत्रमष्टद्रव्यैर्दशांशतः ॥ जुहुयान्मंत्रसंसिद्ध्यैवाडवान्भोजयेच्छुचीन् ॥ ७ ॥ इक्षवःसक्तवोरंभाफलानिचिपिटास्तिलाः ॥ मोदकानारिकेलानिलाजाद्रव्याष्टकंस्मृतम् ॥ ८ ॥ पीठमाधारशक्त्यादिपरतत्त्वांतमर्चयेत् ॥ तत्राष्टदिक्षुमध्येचसंपूज्यानवशक्तयः ॥ ९ ॥ तीव्राचचालिनीनंदाभोगदाकामरूपिणी ॥ उग्रातेजोवतीसत्यानवमीविघ्ननाशिनी ॥ १० ॥ विनायकस्यमंत्राणामेताःस्युःपीठशक्तयः ॥ सर्वशक्तिकमलांतेतुलासनायहृदंतिकः ॥११॥ पीठमंत्रस्तदीयेनबीजेनादौसमन्वितः ॥ प्रदायासनमेतेनमूर्तिमूलेनकल्पयेत् ॥१२॥ तस्यांगणेशमावाह्यपूजयेदासनादिभिः ॥ अभ्यर्च्यकुसुमैरीशंकुर्यादावरणार्चनम् ॥ १३ ॥ आग्नेयादिषुकोणेषुहृदयंचशिरःशिखाम् ॥ वर्माभ्यर्च्याग्रतोनेत्रंदिक्ष्वस्त्रंपूजयेत्सुधीः ॥ १४ ॥ द्वितीयावरणेपूज्याःप्रागाद्यष्टवशक्तयः ॥ विद्यादिमांविधात्रीचभोगदाविघ्नघातिनी ॥ १५ ॥ निधिप्रदीपापापघ्नीपुण्यापश्चाच्छशिप्रभा ॥ दलाग्रेषुवक्रतुंडएकदंष्ट्रोमहोदरः ॥१६॥ गजास्यलंबोदरकौविकटोविघ्नराजकः ॥ धूम्रवर्णस्तदग्रेषुशक्राद्याआयुधैर्युताः ॥ १७ ॥

मूलेनमूर्तिकल्पयेन ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥

---

१ वक्रतुंडायहुं । २ अस्यश्रीगणेशमंत्रस्यभार्गवऋषिरनुष्टुप्छंदः विघ्नेशोदेवतावंबीजंशक्तिर्ममाभीष्टसिद्धयेजपेविनियोगः ।

॥ १८ ॥ प्रयोगानाह ॥ ब्रह्मेति ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ मंडलादेकोनपंचाशद्दिमध्येइष्टंप्राप्नुयात् ॥ २५ ॥ मंत्रांतरमाह ॥ रायस्पोषेति स्वरूपं भृगुःसः ॥ याढथोयकारयुतः ॥ मेषोन ॥ सात्वतोधू ॥ तौसदृशौइयुतौ ॥ गगनंहः रतिर्णः ॥

एवमावरणैःपूज्यःपंचभिर्गणनायकः ॥ पूर्वोक्ताचपुरश्चर्याकार्यामंत्रस्यसिद्धये ॥ १८ ॥ ततःसिद्धेमनौ काम्यान्प्रयोगान्साधयेन्निजान् ॥ ब्रह्मचर्यरतोमंत्रीजपेद्दविसहस्रकम् ॥१९॥ षण्मासमध्याद्दारिद्र्यंना शयत्येवनिश्चितम् ॥ चतुर्थ्यादिचतुर्थ्यंतंजपेद्दशसहस्रकम्॥२०॥प्रत्यहंजुहुयादष्टोत्तरंशतमतंद्रितः ॥ पूर्वोक्तफलमाप्नोतिषण्मासाद्भक्तितत्परः ॥२१॥ आज्याक्तान्नस्यहोमेनभवेद्धनसमृद्धिमान्॥पृथुकैर्ना रिकेलैर्वामरिचैर्वासहस्रकम्॥॥२२॥ प्रत्यहंजुह्वतोमासाज्जायतेधनसंचयः॥ जीरसिंधुमरीचाक्तैरष्टद्रव्यैः सहस्रकम् ॥ २३ ॥ जुह्वन्प्रतिदिनंपक्षात्स्यात्कुबेरइवार्थवान् ॥ चतुःशतं ४४४ चतुश्चत्वारिंशदा ह्वयंदिनेदिने ॥२४॥ तर्पयेन्मूलमंत्रेणमंडलादिष्टमाप्नुयात् ॥ अथ मंत्रांतरंवक्ष्येसाधकानांनिधिप्रदम् ॥ २५ ॥ रायस्पोषभृगुर्याढ्योददितामेषसात्वतो ॥ सदृशौदोरत्नधातुमान्रक्षोगगनंरतिः ॥ २६ ॥

ससधाऊँयुताः ॥ शार्ङ्गीगः ॥ खंहः ॥ अन्यत्स्वरूपम् ॥ षडक्षरःपूर्वोक्तः यथा रायस्पोषस्यददितानिधिदोरत्नधातुमान्रक्षोहणोवलगह नोवक्रतुंडायहुमित्येकत्रिंशद्वर्णः ॥ २६ ॥

॥ २७ ॥ २८ ॥ पूर्ववत्षड्वर्णवत् ॥ २९ ॥ मंत्रांतरमाह ॥ पद्मेति ॥ भानुर्मः पद्मनाभए ॥ तद्युतःमे । धाधः ॥ सघओं३म् ॥ तद्युतालकौलकारककारौ ॥ अनंतमाकारमारूढौ ॥ वायुर्यः ॥ पावकगेहिनीस्वाहा ॥ मेघोल्कायस्वाहेतिषड्वर्णः ॥ ३० ॥ मंत्रांत रमाह ॥ लकुलीति ॥ लकुलीहकारः ॥ भृगुतौसकारतकारौदशमारूढौइकारयुतौ तेनस्ति । लोहितःपःसदृक् इयुतः ॥ वकः

ससधावलशार्ङ्गीखंनोषडक्षरसंयुतः ॥ एकत्रिंशद्वर्णयुक्तोमंत्रोभीष्टप्रदायकः ॥ २७ ॥ सायकै[1]स्त्रिभि रष्टाभिश्चतुर्भिःपंचभीरसैः ॥ मंत्रोत्थितैःक्रमाद्वर्णैःषडंगंसमुदीरितम् ॥ २८ ॥ ऋष्याद्यर्चाप्रयोगाः स्युःपूर्ववन्निधिदोह्ययम् ॥ पद्मनाभयुतोभानुर्मेधा[2]सघसमन्विता ॥ २९ ॥ लकावनंतमारूढौवायुः पावकमोहिनी ॥ षडक्षरोयमादिष्टोभजतामिष्टदोमनुः ॥ ३० ॥ पूर्ववत्सर्वमेतस्यसमाराधनमीरितम् ॥ लकुलीदशमारूढौभृगुतौलोहितःसदृक् ॥ ३१ ॥ वकःसदीर्घश्चःसाक्षिर्लिखेन्मंत्रःशिरोंतिमः ॥ नवा[3]क्षरोमनुश्चास्यकंकोलः परिकीर्तितः ॥ ३२ ॥

शः ॥ सदीर्घःआयुतः ॥ चस्वरूपम् ॥ साक्षीइयुतः ॥ लिखेस्वरूपंशिरोंतिकस्वाहांतः ॥ हस्तिपिशाचिलिख स्वाहेतिनवार्णः ॥ ३१ ॥ ३२ ॥

---

१ रायस्पोषस्यददितानिधिदोरत्नधातुमानरक्षोहणोवलगहनोवक्रतुंडायहुम् । २ मेघोल्कायस्वाहा । ३ हस्तिपिशाचिलिखेस्वाहा ।

पञ्चांगमाह ॥ द्वाभ्यामिति ॥ हरितहृदयायनमइत्यादि ॥ ३३ ॥ ध्यानमाह ॥ चतुर्भुजमिति ॥ अंकुशमोदकपात्रेद

विराट्छंदोदेवतातुस्याद्वैचोच्छिष्टनायकः ॥ द्वाभ्यांत्रिभिर्द्वयेनाथद्वाभ्यांसकलमंत्रतः ॥ ३३ ॥ पंचांगान्यस्यकुर्वीतध्यायेत्तंशशिशेखरम् ॥ चतुर्भुजंरक्ततनुंत्रिनेत्रंपाशांकुशौमोदकपात्रदंतौ ॥ करैर्दधानंसरसीरुहस्थमुन्मत्तमुच्छिष्टगणेशमीडे ॥ ३४ ॥ लक्षमेकंजपेन्मंत्रंदशांशंजुहुयात्तिलैः ॥ पूर्वोक्तेपूजयेत्पीठेविधिनोच्छिष्टविघ्नपम् ॥ ३५ ॥ आदावंगानिसंपूज्यब्रह्माद्यान्दिक्षुपूजयेत् ॥ ब्राह्मीमाहेश्वरीचैवकौमारीवैष्णवीपरा ॥ ३६ ॥ वाराहीचतथेंद्राणीचामुंडारमयासह ॥ ककुप्सुवक्रतुंडाद्यान्दशसुप्रतिपूजयेत् ॥ ३७ ॥ वक्रतुंडैकदंष्ट्रौचतथालंबोदराभिधः ॥ विकटोधूम्रवर्णश्चविघ्नश्चापिगजाननः ॥ ॥ ३८ ॥ विनायकोगणपतिर्हस्तिदंताभिधोंतिमः ॥ इंद्राद्यानपिवज्राद्यान्पूजयेदावृतिद्वये ॥ ३९ ॥ एवंसिद्धमनोर्मंत्रीप्रयोगान्कर्तुमर्हति ॥ स्वांगुष्ठप्रतिमांकृत्वाकपिनासितभानुना ॥ ४० ॥

क्षयोः ॥ अन्ययोरन्ये ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ प्रयोगानाह ॥ स्वेति ॥ कपिनारक्तचंदनेन ॥ सितभानुनाश्वेतार्केणवाप्रतिमाकार्या ॥ ४० ॥

४१ ॥ ४२ ॥ अनावृतोनिर्वस्त्रः ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ वल्मीकमृत्तिकाप्रतिमैवंपूजितालाभदेति ॥ ४५ ॥ ४६ ॥

गणेशप्रतिमां रम्यामुक्तलक्षणलक्षिताम् ॥ प्रतिष्ठाप्यविधानेनमधुनास्नापयेचताम् ॥ ४१ ॥ आरभ्यकृष्णभूतादियावच्छुक्लाचतुर्दशी ॥ सगुडंपायसंतस्यैनिवेद्यप्रजपेन्मनुम् ॥ ४२ ॥ सहस्रंप्रत्यहंतावज्जुहुयात्सघृतैस्तिलैः ॥ गणेशोहमितिध्यायन्नुच्छिष्टेनावृतोरहः ॥४३॥ पक्षाद्राज्यमवाप्नोति नृपजोन्योपिवानरः॥कुलालमृत्स्नाप्रतिमापूजितैवंसुराज्यदा॥४४॥ वल्मीकमृत्कृतालाभमेवमिष्टान्मयच्छति ॥ गौडीसौभाग्यदासैवंलावणीक्षोभयेदरीन् ॥ ४५ ॥ निंबजानाशयेच्छत्रून्प्रतिमैवंसमर्चिता ॥ मधूकैर्होमतोलाजैर्वशयेदखिलंजगत् ॥ ४६ ॥ सुप्तोधिशय्यमुच्छिष्टोजपञ्छत्रून्वशंनयेत् ॥ कटुतैलान्वितैराजीपुष्पैर्विद्वेषयेदरीन् ॥ ४७ ॥ द्यूतेविवादेसमरेजप्तोयंजयमावहेत् ॥ कुबेरोस्यमनोर्जापान्निधीनांस्वामितामयात् ॥ ४८ ॥ लेभातेराज्यमनरिवानरेशबिभीषणौ ॥ रक्तवस्त्रांगरागाढ्यस्तांबूलंनिश्वदञ्जपेत् ॥४९॥ यद्वानिवेदितंतस्मैमोदकंभक्षयञ्जपेत् ॥ पिशितंवाफलंवापितेनतेनबलिंहरेत् ॥ ५० ॥

अधिशय्यंशय्यायाम् ॥ कटुतैलंसर्षपतैलम् ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ अनरिशत्रुहीनम् ॥ ४९ ॥ तेनताम्बूलादिना ॥ ५०

१ गणेशम् ।

१ घृतमधुशर्करावृत्तैः ।

बलिमंत्रमाह ॥ स्मृतिर्गः ॥ सेन्दुस्सानुस्वारः ॥ आकाशंहः ॥ तथासानुस्वारः । सृष्टिलौककारलकारौ ॥ कीदृशौ मन्वि द्वाढयौऔकारानुस्वारयुतौ । तेनक्लौं ॥ पंचांतकशिवौगकारलकारौतद्वन्मन्विद्वाढयौंग्लौं ॥ उच्छिष्टगस्वरूपम् ॥ भगा न्वितःउमाकांतः ॥ एकारयुतोणःणे ॥ सबिंदुर्यःसानुस्वारोयकारः ॥ अन्यत्स्वरूपम् ॥ मन्त्रोयथा ॥ गंहंक्लौंग्लौंउच्छिष्ट गणेशायमहायक्षायायंबलिः इत्येकोनविंशत्यर्णोबलिमंत्रः ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ मंत्रांतरमाह ॥ ध्रुव इति ॥ ध्रुव ओं ।

सेंदुःस्मृतिस्तथाकाशंमन्विवद्वाढयौचसृष्टिलौ ॥ पंचांतकशिवौतद्वदुच्छिष्टगभगान्वितः ॥५१॥ उमा कांतःश्यायमांतेहायक्षायासबिंदुयः ॥ बलिरित्येषकथितोनवेंद्वर्णोबलेर्मनुः ॥ ५२ ॥ ध्रुवोमायासेंदुशा र्ङ्गिर्बीजाढ्योनववर्णकः ॥ द्वादशार्णोमनुः प्रोक्तःसर्वमस्यनवार्णवत् ॥ ५३ ॥ ताराद्यश्चगणेशाद्योनवा र्णोदशवर्णकः ॥ द्विविधोस्योपासनंतुप्रोक्तमन्यन्नवार्णवत् ॥ ५४ ॥

मायाह्रीं । शार्ङ्गिगःसेंदुःअनुस्वारसहितः ॥ गंत्रिबीजाढ्यः ॥ स्पष्टम् । यथा ओं ह्रींगंहस्तिपिशाचिलिखेस्वाहेतिद्वादशार्णः ॥ ५३ ॥ ताराद्योयथा ॥ ओं हस्तिपिशाचिलिखेस्वाहा ॥ गणेशाद्योयथा ॥ गंहस्तिपिशाचिलिखेस्वाहा ॥ ५४ ॥ मन्त्रान्तरमाह ॥ ध्रुवेति ॥ ध्रुवःप्रणवः हृन्नमः स्वरूपमन्यत् ॥ मन्त्रः ॥ ओंनमउच्छिष्टगणेशायहस्तिपिशाचिलिखे स्वाहा इत्येकोनविंशतिवर्णः ॥ मुन्यादीति ॥ ऋषिश्छंदोदेवताःनवार्णवत् ॥ ५५ ॥ षडंगमाह ॥ त्रिभिरिति ॥ अर्च्चनंपुरापूर्ववदि- त्यर्थः ॥ ५६ ॥ मंत्रांतरमाह ॥ तारइति ॥ झिंटीशः ए ॥ चतुराननः कः ॥ दीर्घवियत् हा ॥ पाशआं ॥

ध्रुवोहृदुच्छिष्टगणेशायतेतुनवाक्षरः ॥ एकोनविंशत्यर्णाढ्योमनुर्मुन्यादिपूर्ववत् ॥ ५५ ॥ त्रिभिःसप्त भिरक्षिभ्यांत्रिभिर्द्वाभ्यांद्वयेनच ॥ मंत्रोत्थितःसुधीर्वर्णैःकुर्यादंगंपुरार्चनम् ॥ ५६ ॥ तारोनमोभगवते झिंटीशश्चतुराननः ॥ दंष्ट्रायहस्तिमुखायलंबोदरायच ॥ ५७ ॥ उच्छिष्टमवियद्दीर्घात्मनेपाशों कुशःपरा ॥ सेंदुःशार्ङ्गीभगयुतेद्वेमेधेवह्निकामिनी ॥ ५८ ॥ उच्छिष्टगणनाथस्यमनुरद्रिगुणाक्षरः ॥ गणकोमुनिराख्यातोगायत्रीच्छन्दईरितः ॥ ५९ ॥

अंकुश क्रो पराह्रीं ॥ सेन्दुशार्ङ्गीगं ॥ भगयुतेद्वेमेधे ॥ एकारयुतघद्वयम् ॥ वह्निकामिनीस्वाहा ॥ अन्यत्स्व रूपम् ॥ ओंश्म् नमोभगवतेएकदंष्ट्रायहस्तिमुखायलम्बोदरायउच्छिष्टमहात्मनेआंक्रोंह्रींगंघेघेस्वाहा ॥ अद्रिगुणाक्षरःसप्तत्रिं शदक्षरः ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥

षडंगमाह ॥ सप्तेति ॥ ६० ॥ ध्यानमाह ॥ शरानिति ॥ धनुःपाशौवामयोः ॥ शरांकुशौदक्षयोः ॥ ६१ ॥ ६२ ॥

उच्छिष्टगणपोदेवोजपेदुच्छिष्टएवतम् ॥ सप्तदिग्बाणसप्ताब्धियुगार्णैरङ्गकंमनोः ॥ ६० ॥ शरान्धनुः पाशसृणीस्वहस्तैर्दधानमारक्तसरोरुहस्थम् ॥ विवस्त्रमत्न्यांसुरतप्रवृत्तमुच्छिष्टमम्बासुतमाश्रयेहम् ॥ ॥ ६१ ॥ लक्षंजपेद्धृतैर्हुत्वातद्दशांशंप्रपूजयेत् ॥ पूर्वोक्तपीठेस्वाभीष्टसिद्धयेपूर्ववद्विभुम् ॥ ६२ ॥ कृष्णाष्टम्यादितद्भूतंयावत्तावज्जपेन्मनुम् ॥ प्रत्यहंसाष्टसाहस्रंजुहुयात्तद्दशांशतः ॥ ६३ ॥ तर्पयेदपिमं त्रीयंसिद्धिमेवंप्रयच्छति ॥ धनंधान्यंसुतान्पौत्रान्सौभाग्यमतुलंयशः ॥ ६४ ॥ मूर्तिंकुर्याद्गणेशस्यशु भाहेनिम्बदारुणा ॥ प्राणप्रतिष्ठांकृत्वाथतदग्रेमंत्रमाजपेत् ॥ ६५ ॥ यंध्यात्वादासवत्सोपिवश्योभवति निश्चितम् ॥ नदीजलंसमादायसप्तविंशतिसंख्यया ॥ ६६ ॥ मंत्रयित्वामुखंतेनप्रक्षाल्येशसभांव्रजेत् ॥ पश्येद्यंदृश्यतेयेनसवश्योजायतेक्षणात् ॥ ६७ ॥ चतुःसहस्रंधत्तूरपुष्पाणिमनुनार्पयेत् ॥ गणेशायनृपा दीनांजनानांवश्यताकृते ॥ ६८ ॥ सुंदरीवामपादस्यरेणुमादायतत्रतु ॥ संस्थाप्यगणनाथस्यप्रतिमां प्रजपेन्मनुम् ॥ ६९ ॥

तद्भूतंयावत्कृष्णचतुर्दशीपर्य्यन्तम् ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ ६६ ॥ ६७ ॥ ६८ ॥ ६९ ॥

धृतासुकां कृतप्राणप्रतिष्ठाम् ॥ ७० ॥ ७१ ॥ ७२ ॥ वज्रीस्नुही ॥ ७३ ॥ ७४ ॥ ७५ ॥ ७६ ॥ ७७ ॥ अरिष्टोनिंबः ॥ ७८ ॥ ७९ ॥

तांध्यात्वारविसाहस्रंसासमायातिदूरतः ॥ श्वेतार्केणाथनिम्बेनकृत्वामूर्तिंधृतासुकाम् ॥ ७० ॥ चतुर्थ्यां पूजयेद्रात्रौरक्तैःकुसुमचंदनैः ॥ जप्त्वासहस्रंतांमूर्तिंक्षिपेद्रात्रौसरित्तटे ॥ ७१ ॥ स्वेष्टंकार्य्यंसमाचष्टेस्वप्ने तस्यगणाधिपः ॥ सहस्रंनिम्बकाष्ठानांहोमादुच्चाटयेदरीन् ॥ ७२ ॥ वज्रिणःसमिधांहोमाद्रिपुर्य्यमपुरंव्रजेत् ॥ वानरस्यास्थिसंजप्तंक्षिप्तमुच्चाटयेद्गृहे ॥ ७३ ॥ जप्तंनरास्थिकन्यायागृहेक्षिप्तंतदाप्तिकृत् ॥ कुलालस्यमृदा स्त्रीणांवामपादस्यरेणुना ॥ ७४ ॥ कृत्वापुत्तलिकांतस्याहृदिस्त्रीनामसंलिखेत् ॥ निखनेन्मंत्रसंजप्तैर्निम्बकाष्ठैः क्षिताविमाम् ॥ ७५ ॥ सोन्मत्ताभवतिक्षिप्रमुद्धृतायांसुखं भवेत् ॥ शत्रोरेवंकृतासातुलशुनेनसमन्विता ॥ ७६ ॥ शरावान्तर्गतासम्यक्पूजिता द्वारिविद्विषः ॥ निखातापक्षमात्रेणशत्रूच्चाटनकृत्स्मृता ॥ ७७ ॥ विषमेसमनुप्राप्तेसिताकारिष्टदारुजम् ॥ गणपं पूजितंसम्यक्कुसुमैरक्तचन्दनैः ॥ ७८ ॥ मद्यभाण्डस्थि तंहस्तमात्रेतंनिखनेत्स्थले ॥ तत्रोपविश्य प्रजपेन्मंत्रीनक्तंदिवामनुम् ॥ ७९ ॥

॥ ८० ॥ ८१ ॥ ८२ ॥ हयमारजः करवीरोत्थैः ॥ ८३ ॥ मन्त्रान्तरमाह ॥ तारइति ॥ तारः ओं महात्माङ्के–महात्मने ॥ पाशादियुक्तम् ॥ आतमभूःक्लीं ॥ मायाह्रीं वर्महूं ॥ दहनांगनास्वाहा ॥ स्वरूपमन्यत् ॥ यथाओंहस्तिमुखायलम्बोदरायउच्छिष्टमहात्म-

सप्ताहमध्येनश्यंतिसर्वेघोराउपद्रवाः ॥ शत्रवोवशमायान्तिवर्द्धन्तेधनसंपदः ॥ ८० ॥ दुष्टस्त्रीवामपादस्यरजसानिजदेहजैः ॥ मलैर्मूत्रपुरीषाद्यैःकुम्भकारमृदापिच ॥ ८१ ॥ एतःकृत्वागणेशस्यप्रतिमांमद्यभांडगाम् संपूज्यानिखनेद्भूमौहस्तार्द्धपूरितेपुनः ॥ ८२ ॥ संस्थाप्यवह्निंजुहुयात्कुसुमैर्हयमारजैः ॥सहस्रंसाभवेद्दासीतन्वाचमनसाधनैः ॥८३॥ एवमादिप्रयोगांस्तुनवार्णेनापिसाधयेत् ॥ तारोहन्तिमुखायाथङेन्तोलम्बोदरस्तथा॥८४॥ उच्छिष्टान्तेमहात्माङेपाशाङ्कुशशिवात्मभूः॥मायावर्म्मचघेघेउच्छिष्टायदहनाङ्गना ॥८५॥ द्वात्रिंशदरोमन्त्रोयजनंपूर्ववन्मतम् ॥ रसेषुसप्तषट्षट्कनेत्रार्णैरङ्गमीरितम् ॥८६॥ उच्छिष्टगजवक्रस्यमन्त्रेष्वेषुनशोधनम् ॥ सिद्धादिचक्रमासादेःप्राप्तास्तेसिद्धिदागुरोः ॥ ८७ ॥ मनवोऽमीसदागोप्यानप्रकाश्यायतःकुतः ॥ परीक्षितायशिष्यायप्रदेयानिजसूनवे ॥८८॥

नेआंक्रोंह्रींक्लींह्रींहूंघेघेउच्छिष्टायस्वाहा ॥ ८४ ॥ ८५ ॥ द्वात्रिंशदर्णः ॥ षडंगमाह ॥ रस इति ॥ ८६ ॥ ८७ ॥ उच्छिष्टगणेशा उक्ताः ॥ ८८ ॥

शक्तिविनायकसंज्ञं मन्त्रातरमाह ॥ मायेति ॥ मायाह्रीं ॥ पञ्चान्तहुताशनौगाकररेफौ ॥ त्रिमूर्तिचन्द्रस्थौ इकारानुस्वारयुक्तौ ॥ तेनग्रींतारादिशक्तिर्बीजान्तः प्रणवादिर्मायाबीजान्तः ॥यथा ॥ ओं ह्रीं ग्रीं ह्रीं इति चतुर्वर्णः ॥ ८९ ॥ देवइति ॥ पूर्वेणसम्बधः ॥

मायात्रिमूर्तिचंद्रस्थौपंचान्तकहुताशनौ ॥ तारादिशक्तिबीजान्तोमंत्रोयंचतुरक्षरः ॥ ८९ ॥ भार्गवोस्यमुनिश्छंदोविराट्शक्तिर्गणाधिपः ॥ देवोमायाद्वितीयेतुशक्तिबीजेप्रकीर्तिते ॥ ९० ॥ षड्दीर्घयुग्द्वितीयेनतारायेनषडङ्गकम् ॥ विधायसावधानेनमनसासंस्मरेत्प्रभुम् ॥९१॥ विषाणा कुशावक्षसूत्रंचपाशंदधानंकरैर्मोदकंपुष्करेण ॥ स्वपत्न्यायुतंहेमभूषाभराढ्यंगणेशंसमुद्यद्दिनेशाभमीडे ॥९२॥ एवंध्यात्वाजपेल्लक्षचतुष्कंतद्दशांशतः ॥ अपूपैर्जुहुयाद्वह्नौमध्वक्तैस्तर्पयेचतम् ॥ ९३ ॥ पूर्वोक्तेपूजयेत्पीठेकेसरेष्वङ्गदेवताः ॥ दलेषुवक्रतुण्डाद्यान्ब्राह्मीत्याद्यान्दलाग्रगान् ॥ ९४ ॥

माया शक्तिः ॥ द्वितीयंबीजम् ॥ ९० ॥ षडङ्गमाह ॥ षडिति ॥ ओंग्रांहृत् ॥ ओं ग्रींशिरइत्यादि ॥ ९१ ॥ ध्यानमाह ॥ विषाणेति॥ कुशाक्षसूत्रे दक्षयोः अन्येवापयोः ॥ ९२ ॥ ९३ ॥ ९४ ॥

---

१ अस्यशक्तिगणाधिमंत्रस्यभार्गवऋषिः विराट्छंदःशक्तिगणाधिपोदेवताह्रींशक्तिःग्रींबीजममाभीष्टसिद्धयर्थेजपेविनयोगः । २ दन्त० । ३ शंडाग्रेण ।

ककुप्पालानिन्द्रादीन् ॥ ९५ ॥ परमान्नंपायसम् ॥ ९६ ॥ वामनेत्रालारी ॥ ९७ ॥ मंत्रांतरमाह । तारइति तारः ओं । रमाश्रीं ॥ चन्द्रयुक्तः खान्तः गं ॥ समीरणोयः ॥ तोयंवः ॥ दीर्घोनः ॥ वायुर्यः ॥ पावककामिनी स्वाहा ॥ अन्यत्यस्वरूपम्॥ ओंश्रींगंसौम्या॥

ककुप्पालांस्तदस्त्राणिसिद्धएवंभवेन्मनुः॥घृताक्तमन्नंजुहुयादावर्षादन्नवान्भवेत् ॥९५॥ परमान्नैर्हुताल क्ष्मीरिक्षुदंडैर्नृपश्रियः ॥ रम्भाफलैर्नारिकेलैःपृथुकैर्वश्यताभवेत् ॥ ९६ ॥ घृतेनधनमाप्नोतिलवणैर्मधु संयुतैः ॥ वामनेत्रांवशीकुर्य्यादपूपैःपृथिवीपतिम् ॥ ९७ ॥ तारोरमाचन्द्रयुक्तःखान्तःसौम्यासमीरणः॥ ङेन्तोगणपतिस्तोयंरवरान्तेदसर्वंच ॥ ९८ ॥ जनमेवशमादीर्घोवायुःपावककामिनी ॥ अष्टाविंशतिव र्णोयंमनुर्द्धनसमृद्धिदः ॥ ९९ अन्तर्य्यामीमुनिश्छंदोगायत्रीदेवतामनोः ॥ लक्ष्मीविनायकोबीजंर माशक्तिर्वसुप्रिया ॥ १०० ॥

यगणपतयेवरवरदसर्वजनंमेवशमानयस्वाहेति अष्टाविंशत्यर्णोलक्ष्मीगणेशोमन्त्रः ॥ ९८ ॥ ९९ ॥ १०० ॥ षडंगमाह ॥ रमेति ॥ श्रींगांहृत्, श्रींगींशिरः, श्रूंगृंशिखेत्यादि ॥ ध्यानमाह ॥ दन्तेति ॥ दन्तेतिशङ्खौदक्षयोः ॥ अभयचक्रेवामयोः

रमागणेशबीजाभ्यांदीर्घाढ्याभ्यांषडङ्गकम् ॥ दन्ताभयेचक्रदरौदधानंकराग्रगस्वर्णघटंत्रिनेत्रम् ॥ धृता ब्जयालिङ्गितमब्धिपुत्र्यालक्ष्मीगणेशंकनकाभमीडे ॥ १०१ ॥ चतुर्लक्षंजपेन्मंत्रंसमिद्भिर्बिल्वशा खिनः ॥ दशांशंजुहुयात्पीठे पूर्वोक्तेतंप्रपूजयेत् ॥ १०२ ॥ आदावङ्गानिसंपूज्यशक्तीरष्टविमायजेत्॥ बलाकाविमलापश्चात्कमलावनमालिका ॥१०३॥ विभीषिकामालिकाचशाङ्करीवसुबालिका शंखप द्मनिधीपूज्यौपार्श्वयोर्दक्षवामयोः ॥ १०४ ॥ लोकाधिपांस्तदस्त्राणितद्बहिःपरिपूजयेत् ॥ एवंसिद्धेम नौमंत्रीप्रयोगान्कर्तुमर्हति ॥ १०५ ॥ उरोमात्रेजलेस्थित्वामंत्रीध्यात्वार्कमण्डले ॥ एवंत्रिलक्षंजपतो धनवृद्धिःप्रजायते ॥ १०६ ॥ बिल्वमूलंसमास्थायतावज्जपेत्फलंहितत्॥ अशोककाष्ठैर्ज्वलितेवह्नावा ज्याक्ततण्डुलैः ॥ १०७ ॥

शुण्डाग्रेस्वर्णकुम्भः ॥ १०१ ॥ १०२ ॥ १०३ ॥ १०४ ॥ १०५ ॥ १०६ ॥ तावत्त्रिलक्षंतत्फलंधनवृद्धिः ॥ १०७ ॥

---

१ अस्यलक्ष्मीविनायाकमंत्रस्यअन्तर्य्यामीऋषिः गायत्रींछंदः । लक्ष्मीविनायकोदेवताश्रींबीजस्वाहाशक्तिःममाभीष्टसिद्धयर्थंजपेविनयोगः ।

॥ १०८ ॥ त्रैलोक्यमोहनगणेशमंत्रमाह ॥ वक्रेति ॥ स्वरूपम् ॥ णांतस्तः ॥ कर्णेंदुयुक् ॥ डबिंदुयुतः ॥ मन्मथःक्लींमायाह्रीं ॥ रमा श्रीं ॥ गजमुखोंगं ॥ भर्गोहरिः ॥ एयुतस्तः ॥ बालोवः ॥ अग्निरः ॥ सत्योदः ॥ रेफारूढजलंर्व ॥ स्थिरादः ॥ सेन्दुर्मेपः नं ॥ उप बुधप्रियास्वाहा ॥ स्वरूपमन्यत् ॥ यथा ॥ वक्रतुंडकदंष्ट्रायक्लींह्रीं॥श्रीगंगणपते वरवरदसर्वजनंमेवशमानयस्वाहेतित्रयस्त्रिंशद्वर्णाः

होमतोवशयेद्विश्वमर्ककाष्ठंशुचावपि ॥ खादिराग्नौनरपतिंलक्ष्मींपायसहोमतः ॥१०८॥ वक्रकर्णेन्दुयुग्णान्तौडैकदंष्ट्रायमन्मथः ॥ मायारमागजमुखोगणपान्तेभगींहरिः ॥१०९॥ वरबालाग्निसत्याः सरेफारूढंजलंस्थिरा ॥ सेन्दुम्मेषोमेवशान्तेमानयोषबुधप्रिया ॥११०॥ स्यात्त्रयस्त्रिंशदर्णाढ्योमनुस्त्रैलोक्यमोहनः ॥ गणकोऽस्यऋषिश्छंदोगायत्रीदेवतापुनः ॥ १११ ॥ त्रैलोक्यमोहनकरोगणेशोभक्तसिद्धिदः ॥ रंविवेदंशंरोदंन्वद्रसैनेत्रैःषडङ्गकम् ॥ ११२ ॥ गदाबीजपूरेधनुशूलचक्रेसरोजोत्पलेपाशधान्याग्रदन्तान् ॥ करैः संदधानंस्वशुंडाग्रराजन्मणीकुम्भमंकाधिरूढंस्वपत्न्या ॥ ११३ ॥

॥ १०९ ॥ ११० ॥ १११ ॥ षडंगमाह ॥ रवीति ॥ उदन्वन्तश्चत्वारः ॥ ११२ ॥ ध्यानमाह ॥ गदेति ॥ गदाबीजपूरशूलचक्रपद्मानिदक्षेषुअन्यान्यन्येषु ॥ धान्याग्रंव्रीहिमंजरी ॥ ११३ ॥

किंभूतयापत्न्या ॥ सरोजन्मनापद्मेन भूषणसमूहेनचक्रमात् ॥ ज्वलन्दीप्यमानोहस्तोज्वलंतीतनुश्चयस्यास्तया ॥ ११४ ॥ ११५ ॥

सरोजन्मनाभूषणानांभरेणोज्ज्वलद्धस्ततन्व्यासमालिङ्गिताङ्गम् ॥ करीन्द्राननंचन्द्रचूडंत्रिनेत्रंजगन्मोहनंरक्तकान्तिंभजेत्तम् ॥ ११४ ॥ वेदलक्षंजपेन्मंत्रमष्टद्रव्यैर्दशांशतः ॥ हुत्वापूर्वोदितंपीठेपूजयेद्गणनायकम् ॥ ११५ ॥ अङ्गार्चापूर्ववत्प्रोक्ताशक्तीः पत्रेषुपूजयेत् ॥ वामाज्येष्ठाचरौद्रीस्यात्कालीकलपदादिका ॥ ११६ ॥ विकरिण्याह्वयातद्वद्बलाद्या प्रमथन्यपि ॥ सर्वभूतदमन्याख्यामनोन्मन्यपिचाग्रतः ॥ ११७ ॥ दिक्षुप्रमोदःसुमुखोदुर्मुखोविघ्ननाशकः ॥ दीर्घाद्यामातरः पूज्याइंद्राद्याआयुधान्यपि ॥ ॥११८॥एवंसिद्धेमनौकुर्य्यात्प्रयोगानिष्टसिद्धये ॥ वशयेत्कमलैर्भूपान्मन्त्रिणःकुमुदैर्हुतैः ॥ ११९ ॥ समिद्भिरश्वलदलसमुद्भूतैर्द्धरासुरान् ॥ उदुम्बरोत्थैर्नृपतीन्प्लक्षैर्वैश्यान्वटैर्विशोन्तिमान् ॥ १२० ॥ क्षौद्रेणकनकप्राप्तिर्गोप्राप्तिःपयसागवाम् ॥ ऋद्धिर्दध्योदनैरन्नंघृतैःश्रीर्वेतसैर्जलम् ॥ १२१ ॥

॥ ११६ ॥ ११७ ॥ दीर्घाद्यामातरः ॥ आंब्राह्म्यैनमः ॥ ईंमाहेश्वर्यैनमइत्यादि ॥ ११८ ॥११९॥ चलदलोऽश्वत्थस्तस्यसमिद्भिर्धरासुरान्विप्रान्वशयेत् ॥ औदुंबरसमिद्भिर्नृपतीन्वशयेत् ॥ प्लक्षसमिद्भिर्वैश्यान् ॥ वटजाभिरंतिमान् शूद्रान् ॥ १२० ॥ १२१ ।

---

१ अस्यत्रैलोक्यमोहनकरगणेशमन्त्रस्यगणकऋषिःगायत्रीछन्दःत्रैलोक्यमोहनकरोगणेशोदेवताममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

हरिद्रागणेशमनुमाह ॥ तारइति ॥ तार ओं ॥ वर्महुं ॥ गणेशोगं ॥ भूःग्लौं ॥ लोहितःपः आषाढीतः ॥ सत्योदः ॥ तर्जनीनः स्वर्णरेतसोवल्लभास्वाहा ॥ स्वरूपमन्यत् ॥ यथा—ओं हुंगंग्लौंहरिद्रागणपतयेवरवरदसर्वजनहृदयंस्तंभयस्तंभय ॥

तारोवर्मगणेशोभूर्हरिद्रागणलोहितः ॥ आषाढीयेवरवरसत्यःसर्वजतर्जनी ॥ १२२ ॥ हृदयंस्तम्भयद्वंद्वंवल्लभांस्वर्णरेतसः ॥ द्वात्रिंशदक्षरीमंत्रोमदनोमुनिरीरितः ॥ १२३ ॥ छन्दोनुष्टुब्देवतातुहरिद्रागणनायकः ॥ वेदार्ष्टशरसप्ताङ्गनेत्रार्णैरङ्गमीरितम् ॥ १२४ ॥ पाशाङ्कुशौमोदकमेकदन्तंकरैर्दधानंकनकासनस्थम् ॥ हारिद्रखण्डप्रतिमंत्रिनेत्रंपीतांशुकंरात्रिगणेशमीडे ॥ १२५ ॥ वेदलक्षंजपित्वान्तेहरिद्राचूर्णमिश्रितैः ॥ दशांशंतण्डुलैर्हुत्वाब्राह्मणानपिभोजयेत् ॥ १२६ ॥ पूर्वोक्तपीठेप्रयजेदङ्गमातृदिशाधवैः ॥ एवमाराधितोमंत्रस्सिद्धोयच्छेन्मनोरथान् ॥ १२७ ॥ शुक्लपक्षेचतुर्थ्यांतुकन्यापिष्टहरिद्रया ॥ विलिप्यांगंजलेस्नात्वापूजयेद्गणनायकम् ॥ १२८ ॥

स्वाहेतिद्वात्रिंशद्वर्णः ॥ १२२ ॥ १२३ ॥ षडंगमाह ॥ वेदेति ॥ १२४ ॥ ध्यानमाह ॥ पाशेति ॥ अंकुशमोदकौदक्षयोः ॥ पशदन्तावन्ययोः ॥ रात्रिगणशोहरिद्रागणपतिः ॥ १२५ ॥ १२६ ॥ १२७ ॥ १२८ ॥

॥ १२९ ॥ कुमारीरपीति ॥ भोजयेदित्यनेनान्वेति ॥ १३० ॥ १३१ ॥ १३२ ॥ १३३ ॥ मंत्रांतरमाह ॥ शार्ङ्गीति ॥ शार्ङ्गीगः ॥

तर्पयित्वापुरस्तस्यसहस्रंसाष्टकंजपेत् ॥ शतंहुत्वाघृतापूपैर्भोजयेद्ब्रह्मचारिणः ॥ १२९ ॥ कुमारीरपिसंतोष्यगुरुंप्राप्नोतिवांछितम् ॥ लाजैःकन्यामवाप्नोतिकन्यापिलभतेवरम् ॥ १३० ॥ वंध्यानारीरजस्नातापूजयित्वागणाधिपम् ॥ पलप्रमाणगोमूत्रपिष्टासिंधुवचानिशाः ॥ १३१ ॥ सहस्रमंत्रयेत्कन्याबटून्तसभोज्यमोदकैः ॥ पित्वातदौषधंपुत्रंलभतेगुणसागरम् ॥ १३२ ॥ वाणीस्तम्भंरिपुस्तम्भंकुर्यान्मनुरुपासितः ॥ जलाग्निचौरसिंहास्त्रप्रमुखानपिरोधयेत् ॥ १३३ ॥ शार्ङ्गीमांसस्थितःसेंदुर्बीजमुक्तंगणेशितुः ॥ हरिद्राख्यस्ययजनंपूर्ववत्प्रोदितंमनोः ॥ १३४ ॥ प्रोक्त एतेगणेशस्यमंत्राइष्टमभीप्सता। गोपनीयानदुष्टेभ्योवदनीयाः कथंचन ॥ १३५ ॥ इति श्रीमहीधरविरचितेमंत्रमहोदधौगणेशमंत्रकथनंनामद्वितीयस्तरंगः ॥ २ ॥ छ ॥ अथकालीमनून्वक्ष्येसद्योवाक्सिद्धिदायकान् ॥ आराधितैर्यैः सर्वेष्टंप्राप्नुवन्तिजनाभुवि ॥ १ ॥

मांसस्थितःलकारस्थः ॥ ग्लमितर्वीजं । हरिद्रागणपतिः पूजनंपूर्ववत् ॥ १३४ ॥ १३५ ॥ इतिमंत्रमहोदधि० नौकायांगणशेमंत्रकथननामद्वितीयस्तरङ्गः ॥ २ ॥ कालीमंत्रात्वक्तपंतिजानीते ॥ अथेति ॥ १ ॥

---

१ अस्यहरिद्रागणनायकमंत्रस्यमदनऋषिः अनुष्टप्छन्दः हरिद्रागणनायकोदेवताममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

१ हरिद्रा ।

मंत्रमुद्धरति ॥ क्रोधीशेति क्रोधीशःकः ॥ तस्यत्रयंवह्निवामाक्षिविधुभिःरेफइकारानुस्वारैर्युतम ॥ तेनक्रींक्रींक्रीं ॥ वराहोहः ॥ ॥ वामकण ऊं ॥ दक्षिणेस्वरूपं ॥ सृष्टिःकः ॥ दीर्घाआकारयुता ॥ क्रियालः ॥ सद्कइयुतःलिः ॥ चक्रीकः ॥ झिंटीशमारूढः

क्रोधीशत्रियंवह्निवामाक्षिविधुभिर्युतम् ॥ वराहद्वितयंवामकर्णचन्द्रसमन्वितम् ॥ २ ॥ मायायुग्मंद क्षिणेचदीर्घासृष्टिःसद्कक्रिया ॥ चक्रीझिंटीशमारूढःप्रागुक्तंबीजसप्तकम् ॥ ३ ॥ मंत्रोवह्निप्रियांतो यंद्वाविंशत्यक्षरोमतः नचात्रसिद्धसाध्यादिशोधनंमनसापिच ॥ ४ ॥ नयत्नातिशयःकश्चित्पुरश्चर्या निमित्तकः ॥ विद्याराज्ञ्याःस्मृतेरेवसिद्ध्यष्टकमवाप्नुयात् ॥५॥ भैरवोस्यऋषिश्छंदउष्णिक्कालीतुदे वता ॥ बीजंमायादीर्घवर्मशक्तिरुक्तामनीषिभिः ॥६॥ षड्दीर्घाढ्याद्यबीजेनविद्यायाअङ्गमीरितम् ॥ मातृकांपंचधाभक्त्यावर्णान्दशदशक्रमात् ॥ ७ ॥

एयुतःके ॥ प्रागुक्तं आदावुक्तं बीजानांसप्तकम् ॥ वह्निप्रियास्वाहा ॥ यथा ॥ क्रींक्रींक्रींहूँहूँह्रींह्रींदक्षिणकालिकेक्रींक्रींक्रींहूँहूँह्रींह्रींस्वाहेति ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ दीर्घवर्महूं ॥ ५ ॥ ६ ॥ षडंगमाह ॥ षडिति क्रांक्रींमित्यादि ॥ मातृकामिति ॥ अंआंइंईंउंऊंऋंॠं ऌंॡं १० नमोहृदि ॥ एं १० दक्षभुजे ॥ डं १० वामभुजे ॥ णं १० दक्षपाद मं १० वामपाद इति ॥ ७ ॥

॥ ८ ॥ ध्यानमाह ॥ सद्यइति । खड्गवरारौदक्षयोः ॥ सद्यश्छिन्नशिरोऽभयवामयोः सृक्किणोरोष्ठप्रांतयोरसृजो

हृदयभुजयोःपादद्वयेमंत्रीप्रविन्यसेत् ॥ व्यापकंमनुनाकृत्वाध्यायेच्चेतसिकालिकाम् ॥ ८ ॥ सद्यश्छि न्नशिरः कृपाणमभयंहस्तैर्वरंबिभ्रतींघोरास्यांशिरसांस्रजासुरुचिरामुन्मुक्तकेशावलिम् ॥ सृक्कसृक्प्र वाहांश्मशाननिलयांश्रुत्योःशवालंकृतिंश्यामांगींकृतमेखलांशवकरैर्देवींभजेकालिकाम् ॥ ९ ॥ एवं ध्यात्वा जपेल्लक्षंजुहुयात्तद्दशांशतः ॥ प्रसूनैः करवीरोत्थैःपूजायंत्रमथोच्यते ॥ १० ॥ आदौषट्कोण मारच्यत्रिकोणत्रितयंततः ॥ पद्ममष्टदलंबाह्येभूपुरंतत्रपूजयेत् ॥ ११ ॥ जयाख्याविजयापश्चाद जिताचापराजिता ॥ नित्याविलासिनोचापिदोग्ध्र्यघोराचमंगला ॥ १२ ॥ पीठशक्तयएताःस्युः कालिकायोगपीठतः ॥ आत्मनेहृदयांतोयंमायादिःपीठमंत्रकः ॥ १३ ॥ अस्मिन्पीठेयजेद्देवींशवरू पशिवस्थिताम् ॥ महाकालरतासक्तांशिवाभिर्दिक्षवेष्टिताम् ॥ १४ ॥

रुधिरस्यप्रवाहोयस्यास्ताम् ॥ श्रुत्योः कर्णयोःशवालंकारयुताम् ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ पीठमंत्रमाह ॥ आत्म नइति ॥ ह्रींआत्मनेनमइति ॥ १३ ॥ १४ ॥

---

१ अस्यकालीमंत्रस्यभैरवऋषिःउष्णिक्छंदःकालीदेवताहुंबीजहूंशक्तिः ममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

इदंयत्रगौणं, मुख्येतुत्रिकोणपंचकंलेखनीयम्ः २ ह्रींकालिकायोगपीठात्मनेनमः ।

॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥महादाद्यांमहाभैरवीम् ॥ सिंहाद्यांसिंहभैरवीम् ॥ धूम्रपूर्विकांधूम्रभैरवीम् ॥ भीमोन्मत्तादिकांभीमभैर

अंगानिपूर्वमाराध्यषट्पत्रेषुसमर्चयेत् ॥ कालींकपालिनींकुल्लांकुरुकुल्लांविरोधिनीम् ॥ १५ ॥ विप्र
चितांचसंपूज्यनवकोणेषुपूजयेत् ॥ उग्रामुग्रप्रभांदीप्तांनीलांघनबलाकिके ॥ १६ ॥ मात्रांमुद्रांतथा
मित्रांपूज्याः पत्रेषुमातरः ॥ पद्मस्याष्टसुपत्रेषुब्राह्मीनारायणीत्यपि ॥ १७ ॥ माहेश्वरीचचामुंडाकौमा
रीचापराजिता ॥ वाराहीनारसिंहीचपुनरेतास्तुभूपुरे ॥ १८ ॥ भैरवींमहदाद्यांतांसिंहाद्यांधूम्रपूर्विकाम् ॥
भीमोन्मत्तादिकांचापिवशीकरणभैरवीम् ॥ १९ ॥ मोहनाद्यांसमाराध्यशक्रादीनायुधान्यपि ॥ एवमा
राधिताकालीसिद्धाभवतिमंत्रिणाम् ॥ २० ॥ ततः प्रयोगान्कुर्वीतमाभैरवभाषितान् ॥ आत्मनोर्थे
परस्यार्थे क्षिप्रसिद्धिप्रदायकान् ॥ २१ ॥ स्त्रीणांनिन्दांप्रहारंचकौटिल्यंवाप्रियंवचः ॥ आ
त्मनोहितमन्विच्छन्कालीभक्तोविवर्जयेत् ॥ २२ ॥ सुदृशोमदनावासंपश्यन् यः प्रजपेन्मनुम् ॥ अयु
तंसोचिरादेववाक्पतेः समतामियात् ॥ २३ ॥

वीमुन्मत्तभैरवींच ॥ १९ ॥ मोहनाद्यां मोहनभैरवीम् ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ मदनावासंभगम् ॥ २३ ॥

अधियामिनिरात्रौ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ त्रिगुणाःपंचाराःकोणायस्येदृशंपीठेमहाकालेनभर्त्रास्मरयुद्धं सुरतं

दिगम्बरोमुक्तकेशः श्मशानस्थोधियामिनि ॥ जपेद्योयुतमेतस्यप्रभवेयुःसर्वकामनाः ॥ २४ ॥ शावंहृद
यमारुह्यनिर्वासाःप्रेतभूगतः ॥ अर्कपुष्पसहस्रेणाभ्यक्तेनस्वीयरेतसा ॥ २५ ॥ देवीं यः पूजयेद्भक्त्याजप
न्नेकैकशोमनुम् ॥ सोचिरेणैवकालेनधरणीप्रभुतांव्रजेत् ॥ २६ ॥ रजःकीर्णभगंनार्याध्यायन्योयुतमा
जपेत् ॥ सकवित्वेनरम्येणजनान्मोहयतिध्रुवम् ॥ २७ ॥ त्रिपंचारेमहापीठेशवस्यहृदिसंस्थिताम् ॥
महाकालेनदेवेनस्मरयुद्धंप्रकुर्वतीम् ॥ २८ ॥ तांध्यायन्स्मेरवदनांविदधत्सुरतंस्वयम् ॥ जपेत्सहस्रम
पियःसशंकरसमोभवेत् ॥ २९ ॥ अस्थिलोमत्वचायुक्तंमांसंमार्जारमेषयोः ॥ उष्ट्रस्यमहिषस्यापिबलिं
यस्तुसमर्पयेत् ॥ ३० ॥ भूताष्टम्योर्मध्यरात्रेवश्याःस्युस्तस्यजंतवः ॥ विद्यालक्ष्मीयशःपुत्रैःसचिरंसुख
मेधते ॥ ३१ ॥ योहविष्याशनरतोदिवादेवींस्मरञ्जपेत् ॥ नक्तंनिधुवनासक्तोलक्षंसस्याद्धरापतिः ॥ ३२ ॥
रक्तांभोजैर्हुतैर्मंत्रीधनैर्जयतिवित्तपम् ॥ बिल्वपत्रैर्भवेद्राज्यंरक्तपुष्पैर्वशीकृतिः ॥ ३३ ॥ असृज महि
षादीनांकालिकांयस्तुतर्पयेत् ॥ तस्यस्युरचिरादेवकरस्थाःसर्वसिद्धयः ॥ ३४ ॥

कुर्वतीम् ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥

१ अंगार्चनमेकम् । काल्याद्याः षट्षट्अर्चयेदितिद्वितीयम् । उग्राद्याःनवनवकोणेषुयजेदितितृतीयम् । अष्टपत्रेब्राह्म्याद्याअष्टयजेदितिचतुर्थम् । भूपुरेऽष्ट

॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ कालीमंत्रभेदानाह ॥ मायेति ॥ कूर्चंहूं ॥ करःस्वरूपम् ॥ शांतिरी ॥ विधुर्बिन्दुः ॥ क्रीं उक्तबीजानिव्युत्क्रमेण ॥ स्वरूपमन्यत् ॥ ह्रींह्रींहूँहूँक्रींक्रींदक्षिणेकालिकेक्रींक्रींक्रींहूंहूंह्रींह्रींमित्येकविंशत्यर्णः ताराद्यःप्रण

योलक्षंप्रजपेन्मंत्रंशवमारुह्यमंत्रवित् ॥ तस्यसिद्धोमनुः सद्यः सर्वेप्सितफलप्रदः ॥ ३५ ॥ तेनाश्वमेधप्रमुखैर्यागैरिष्टंसुजन्मना ॥ दत्तंदानंतपस्तप्तमुपास्तेयस्तुकालिकाम् ॥ ३६ ॥ ब्रह्माविष्णुःशिवोगौरीलक्ष्मीर्गणपतीरविः॥पूजिताःसकलादेवा यः कालींपूजयेत्सदा॥३७॥ अथकालीमंत्रभेदाउच्यन्तेसिद्धिदायिनः॥ मायायुगंकूर्चयुग्मंकरशांतिविधुत्रयम् ॥ ३८ ॥ दक्षिणेकालिकेपूर्वबीजानिस्युर्विलोमतः॥ एकविंशतिवर्णात्मातारादयःपूर्ववद्यजिः ॥ ३९ ॥ बिल्वमूलेशवारूढोवटमूलेतथैव च ॥ लक्षंमनुमिमंजप्त्वासर्वसिद्धीश्वरोभवेत् ॥ ४० ॥ कालीकूर्चचहृल्लेखादक्षिणेकालिकेपठेत् ॥ पुनर्बीजत्रयंवह्निवधूर्मन्वक्षरोमनुः ॥४१॥ यजनपूर्वंप्रोक्तमस्यमन्त्रस्यमंत्रिभिः॥ विशेषान्नृसुरादीनामयमाकर्षणेक्षमः॥४२॥

वाद्यः ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ मंत्रांतरमाह ॥ कालीति कालीक्रीं ॥ कुर्चंहूं ॥ हृल्लेखाह्रीं ॥ वह्निवधूःस्वाहा ॥ यथा । क्रींहूंह्रींदक्षिणेकालिकेक्रींहूँह्रींस्वाहेति ॥ चतुर्दशार्णः ॥ ४१ ॥ ४२ ॥

मंत्रांतरमाह ॥ कूर्चेति ॥ कूर्चंहूं २ क्रीं ३ ह्रीं२ ॥ दक्षिणेकालिकपुनर्बीजानिस्वाहेतिद्वाविंशत्यर्णः वशीकृतौ ॥ क्षमइति शेषः ॥ ४३ ॥ मंत्रांतरमाह ॥ मन्त्रराजेति ॥ क्रीं ३ हूं २ ह्रीं २ दक्षिणेकालिकेस्वाहेतिपंचदशार्णः ॥ ४४ ॥ मंत्रांतरम् ॥ ब्रह्मेति ॥ ब्रह्माकः वामनेत्रेई क्रीं ॥ ४५ ॥ षडर्णमाह ॥ बीजमिति ॥ बीजंक्रींदीर्घयुतश्चक्रीका ॥ नेत्रयुतः ॥

कूर्चद्वयंत्रयंकाल्यामायायुग्मंतुदक्षिणे ॥ कालिकेपूर्वबीजानिस्वाहामंत्रोवशीकृतौ ॥ ४३ ॥ मंत्रराजेपुनःप्रोक्तंबीजसप्तकमुत्सृजेत् ॥ तिथिवर्णोमहामंत्रउपास्तिः पूर्ववन्मता ॥ ४४ ॥ ब्रह्मरेफौवामनेत्रचंद्रारूढंमनुर्मतः ॥ एकाक्षरोमहाकाल्याः सर्वसिद्धिप्रदायकः ॥ ४५ ॥ बीजदीर्घयुतश्चक्रीपिनाकीनेत्रसंयुतः ॥ क्रोधीशोभगन्स्वाहाषडर्णोमंत्रईरितः ॥ ४६ ॥ कालीकूर्चतथालज्जात्रिवर्णोमनुरीरितः ॥ हुंफडंतश्चपंचार्णःस्वाहांतःसप्तवर्णकः ॥ ४७ ॥ एतेषांपूर्ववत्प्रोक्तंयजनंनारदादिभिः ॥ निग्रहानुग्रहेशक्ताः कालीमंत्राः स्मृताइमे ॥ ४८ ॥

पिनाकी लि ॥ भगमेकारस्तद्युतःक्रोधीशःके क्रींकालिकेस्वाहेति ॥ ४६ ॥ मंत्रांतरम् कालीति ॥ क्रीं हूं ह्रीं ॥ क्रीं हूं ह्रीं हुंफडितिपंचार्णः ॥ क्रींहूंह्रींहुंफट्स्वाहेतिसप्तार्णः ॥ ४७ ॥ ४८ ॥

---

१ हूंहूंक्रींक्रींक्रीं ह्रींह्रींदक्षिणेकालिकेहूंहूंक्रींक्रींक्रीं ह्रींह्रीं स्वाहा । २ क्रींक्रींक्रींहूंहूंह्रींह्रींदक्षिणकालिकेस्वाहा ।

सुमुखींवक्तुंप्रतिजानीते ॥ अथेति ॥ ४९ ॥ मंत्रमुद्धरति ॥ कर्णइति ॥ कर्णइति कर्णउ ॥ समयनाद्युतिःइयुतश्छाच्छि ॥ जरा सनःश्वेतेशः ॥ टकारस्थःषःष्टः॥ लक्ष्मीश्चः ॥ दीर्घेन्दुसंयुक्ताआंविंदुयुताचां ॥ दीर्घोन्दुसंयुक्ताआंविंदुयुताचां ॥ दीर्घोन दीडा ॥ सदृक्क्रियाइयुतोलः लि ॥ समाधवमेषः इयुतोनःनि ॥ कर्णोभृगुःसःउयुतःसु ॥ संधिकातद्वीमःउयुतोमु ॥ खिदेविम ॥

अथवक्ष्येपरांविद्यांसुमुखीमतिगोपिताम् ॥ यांलब्ध्वादेशिकोविद्वान्नशोचतिकृताकृते ॥ ४९ ॥ कर्णोद्युतिःसनयनाश्वेतेशःस्याज्जरासनः ॥ लक्ष्मीर्दीर्घेंदुसंयुक्तानंदीदीर्घःसदृक्क्रिया ॥ ५० ॥ मेषः समाधवकर्णोभृगुस्तद्वीचसंधिका ॥ खिदेविमवियद्दीर्घपिशाचिनिहिमाद्रिजा ॥५१॥ नन्दजत्रितयं सर्गिद्वाविंशत्यक्षरोमनुः ॥ स्मृताभैरवगायत्रीसुमुखीमुनिपूर्विका ॥५२॥ मुंनिरामैद्विषट्चंद्वेवह्निचर्णै रंगकंमनोः ॥ विन्यस्यसुमुखींध्यायेद्धृकचित्तांबुजस्थिताम् ॥ ५३ ॥

स्वरूपंदीर्घवियत् ॥ पिशाचिनिस्वरूपम् ॥ हिमाद्रिजाह्रीं ॥ सर्गिनंदजत्रितयम् ॥ विसर्गयुक्तठकारत्रयम् ॥ यथा ॥ उच्छिष्टचांडालिनिसुमुखिदेविमहापिशाचिनिठःठःठःद्वाविंशत्यर्णः ॥ मुनिपूर्वाः ऋषिच्छंदो देवताः ॥ ५० ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ षडंगमाह ॥ मुनीति ॥ ५३ ॥

ध्यानमाह ॥ गुंजेति ॥ एवंविधांसुमुखध्यायतांनृणांसर्वदासंपदःस्युरित्यन्वयः ॥ खड्गलतादक्षे कपालंवामे ॥ ५४ ॥ ५५ ॥

गुंजानिर्मितहारभूषितकुचांसद्यौवनोल्लासिनींहस्ताभ्यांनृकपालखड्ग लतिकेरम्येमुदाबिभ्रतीम् ॥ रक्तालंकृतिवस्त्रलेपनलसद्देहप्रभांध्यायतांनृणांश्रीसुमुखींशवासनगतांस्युःसर्वदासंपदः ॥ ५४ ॥ लक्षमेके जपेन्मंत्रंदशांशंकिंशुकोद्भवैः ॥ पुष्पैःसमिद्भिर्वापिजुहुयान्मंत्रसिद्धये ॥ ५५ ॥ कालीपीठेयजेद्देवीं पंचकोणाढ्यकर्णिके ॥ अष्टपत्रेषोडशाब्जेवृत्तभूपुरसंयुते ॥ ५६ ॥ मूलेनमूर्तिसंकल्प्यपाद्यादीनिप्रकल्पयेत् ॥ चंद्रांचंद्राननांचारुमुखींचामीकरप्रभाम् ॥ ५७ ॥ चतुरांपंचकोणेषुकेसरेष्वङ्गदेवताः ॥ ब्रह्मयाद्याअष्टपत्रेषुषोडशारेकलादिकाः ॥ ५८ ॥ कलाकलानिधिःकालीकमलाचक्रियारूपा ॥ कुलकुलीनाकल्याणीकुमारीकलभाषिणी ॥ ५९ ॥ करालाख्याकिशोरीचकोमलाकुलभूषणा ॥ कल्पदाभूपुरेपूज्याइन्द्राद्याहेतयोपिच ॥ ६० ॥ इत्थंजपादिभिःसिद्धमनौकाम्यानिसाधयेत्॥ भुक्त्वौदनमनाचम्यजपेन्मंत्रमनन्यधीः ॥ ६१ ॥

कर्णिकायांपंचकोणम् ॥ उपर्यष्टपत्रम् ॥ तदुपरि षोडशदलम् ॥ तदुपरिचतुष्कोणमितिपूजायंत्रम् ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ॥ ६० ॥ प्रयोगानाह ॥ भुक्त्वेति ॥ ६१ ॥

१ अस्यसुमुखीमंत्रस्य भैरवऋषिर्गायत्रीच्छंदः सुमुखीदेवतामगार्भीष्टसिद्धयर्थेजपेविनियोगः ॥

उच्छिष्टोयुतमेकंयः सभवेत्संपदांपदम् ॥ उच्छिष्टेनैवभक्तेनबलिंदद्यान्निरंतरम् ॥ ६२ ॥ दध्नाभ्यक्ते प्रजुहुयाल्लक्षंसिद्धार्थतंडुलैः ॥ राजानोमंत्रिणस्तस्य भवंतिवशगाःक्षणात् ॥ ६३ ॥ शस्त्राणिवशगा निस्युर्हुतान्मार्जारमांसतः धनर्द्धिश्छागमांसेनविद्याप्राप्तिस्तुपायसैः ॥ ६४ ॥ मधुपायससंयुक्तस्त्रीरजो युक्तवाससा ॥ होममाचरतःपुंसोजनतावशवर्तिनी ॥ ६५ ॥ मधुसर्पिर्युतैर्नागवल्लीपत्रैर्महाश्रीयः ॥ सद्योनिहतमार्जारमांसेनमधुसर्पिषा ॥ ६६ ॥ युक्तेनांत्यजकेशाद्यैर्हुतैराकर्षतिस्त्रियः ॥ मध्वक्तशशमां सेनतत्फलंविद्ययासह ॥ ६७ ॥ उन्मत्ततरुभिर्दीप्तेचिताग्नौजुहुयाच्छदैः ॥ कोकिलाकाकयोर्मैत्रीमा चरेदचिरादरीन् ॥ ६८ ॥ वायसोलूकयोः पत्रैर्होमाद्विद्वेषयेदरीन् ॥ गर्भपातः सगर्भाणामुलूकच्छद नैर्भवेत् ॥ ६९ ॥ आज्यक्तैर्बिल्वपत्रैर्योमासमेकंसहस्रकम् ॥ प्रत्यहंजुहुयात्तेनबंध्यापिलभतेसुतम् ॥ ७० ॥ सौभाग्यार्थंदुर्भगायाबंधूककुसुमैर्नवैः ॥ मधुनाक्तैः प्रजुहुयात्स्त्रीणामाकृष्टयेर्पितैः ॥ ७१ ॥ निर्जने सदनेऽरण्येप्रेतावासेचतुष्पथे ॥ बलिंदत्त्वाप्रजपतःसहस्रंचाष्टसंयुतम् ॥ ७२ ॥

उच्छिष्टस्यबलिंदत्त्वेपूर्वेणान्वयः ॥ ७३ ॥ ७४ ॥ ७५ ॥ इतिमंत्रमहोदधिव्या० नौकायांतृतीयस्तरंगः ॥ ३ ॥ छ ॥ तारांवक्तुमुपक्रमते ॥ कीर्त्यन्तइति ॥ १ ॥ मंत्रमुद्धरति ॥ आप्यायिनीति ॥ सरात्रीशा आप्यायिनी सबिंदुरोंकारः ओं ॥ अग्नींदुशांतियुग्वियत् रेफबिंदुईयुंतोहः ह्रीं ॥ पावकगोविंदचन्द्रमोभिरलंकृतोहरिः रेफईबिंदुयुतस्तकारः त्रीं ॥ गोविंदईकारः ॥ २ ॥ अर्घीशशशांकः

उच्छिष्टस्यचसादेवीप्रत्यक्षाजायतेचिरात् ॥ यत्रनोक्ताहोमसंख्यायुतंतत्रविनिर्दिशेत् ॥ ७३ ॥ वाममा र्गेणसुमुखीशीघ्रंकामविधायिनी ॥ भोजनांतेतथोच्छिष्टैर्जप्यासास्वेष्टसिद्धये ॥ ७४ ॥ नशीघ्रफलदा देवीसुमुखीसदृशीपरा ॥ यस्यामंत्रजपादेवप्रसिध्यंतिमनोरथाः ॥ ७५ ॥ इतिश्रीमहीधरविरचितेमंत्रम होदधौकालीसुमुखीमंत्रोक्तिस्तृतीयस्तरंगः ॥ ३ ॥ छ ॥ कीर्त्यंन्तेसिद्धिदातारस्तारायामनवोधुना ॥ गुरूपदेशाज्ज्ञातैर्यैः कृतार्थाःस्युर्नराभुवि ॥ १ ॥ आप्यायिनीसरात्रीशावियदग्नींदुशांतियुक् ॥ हरिः पावकगोविंदचंद्रमोभिरलंकृतः ॥ २ ॥ समर्घीशशांकाढ्यमस्त्रंपंचाक्षरोमनुः ॥ आदिबीजवियुक्तै षाप्रोदितैकजटादिमैः ॥ ३ ॥

ढथंखं ॥ उबिंदुयुतोहः हुं ॥ अस्त्रंफट् ओं ॥ ह्रींत्रींहुंफडितिपंचार्णः ॥ मंत्रांतरमाह ॥ आदीति ॥ इयमेवविद्या आदिबीजेनओंकारेणवियुक्तारहितासती आदिमैःपूर्वाचार्यैरेकजटाप्रोदिता-ह्रींत्रींहुंफडिति ॥ ३ ॥

आद्यंतबीजाभ्यां ओंफड्भ्यांरहितानीलसरस्वतीसैव-ह्लींत्रींहुंइति ॥ सर्वातुतारा ॥ ४ ॥ द्वितीयतुर्येह्लींहुमितिक्रमाद्बीजंशक्तिश्च

आद्यंतबीजरहिताप्रोक्तानीलसरस्वती ॥ तारासर्वमनोरस्यमुनिरक्षोभ्यसंज्ञकः ॥ ४ ॥ छंदस्तुबृहती तारादेवतापरिकीर्तिता ॥ द्वितीयतुर्येक्रमतोबीजंशक्तिश्चसिद्धिदे ॥ ५ ॥ यद्वाक्रोधोबीजमुक्तमस्त्रंश क्तिरुदाहृता षड्दीर्घयुग्द्वितीयेनषडंगविधिरीरितः ॥ ६ ॥ षोढान्यासंततःकुर्याद्देवताभावसिद्धये ॥ देयंभक्तायशिष्यायनदेयंतुदुरात्मने ॥ ७ ॥ श्रीकंठादीन्न्यसेद्रुद्रान्मातृकावर्णपूर्वकान् ॥ मातृकोक्तस्थ लेमायातृतीयक्रोधपूर्वकान् ॥ ८ ॥ चतुर्थीनमसायुक्तान्प्रथमोन्यासईरितः ॥ शवपीठसमासीनांनील कांतिंत्रिलोचनाम् ॥ ९ ॥

॥ ५ ॥ षडंगमाह ॥ षडिति ॥ ह्रांह्रीमित्यादि ॥ ६ ॥ ७॥ ८ ॥ ९ ॥

अर्द्धेन्दुशेखरांनानाभूषणाढ्यांस्मरन्न्यसेत् ॥ द्वितीयन्तुग्रहन्यासंकुर्यात्तांसमनुस्मरन् ॥ १० ॥ त्रिबी जस्वरपूर्वंतुरक्तंसूर्यंहृदिन्यसेत् ॥ तथायवर्गपूर्वंतुसोमंशुक्लंभ्रुवोर्द्वयोः ॥ ११ ॥ कवर्गपूर्वंरक्ताभंमंगलंलो चनत्रये ॥ चवर्गाढ्यंबुधंश्यामन्यसेद्वक्षःस्थलेबुधः ॥१२॥ टवर्गाढ्यंपीतवर्णंकंठकूपेबृहस्पतिम् ॥ तव र्गाढ्यंश्वेतवर्णंघटिकायांतुभार्गवम् ॥ १३ ॥ नीलवर्णंपवर्गाढ्यंनाभिदेशेशनैश्चरम् ॥शवर्गाढ्यंधूम्रवर्णं ध्यात्वाराहुंमुखेन्यसेत् ॥१४॥ लक्षाढ्यंधूम्रवर्णाभंकेतुंनाभौपुनर्न्यसेत् ॥ त्रिबीजपूर्वकश्चैवंग्रहन्यासः समीरितः॥१५॥तृतीयंलोकपालानांन्यासंकुर्यात्प्रयत्नतः॥मायादिबीजत्रितयपूर्वंकंसर्वसिद्धये॥१६॥

॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥

---

१ अस्यतारामंत्रस्यअक्षोभ्यऋषिःबृहतीछंदःतारादेवताह्लींबीजंहुंशक्तिः ममाभीष्टसिद्धयर्थे जपेविनियोगः । २ श्रीकण्ठादिनामानिएकविंशतितरंगे वक्ष्यंते प्रयोगस्तु–ह्लींत्रींहुंआं श्रीकंठायनमोललाटे ह्लींत्रींहुंआंअनंतायनमोमुखे । एवंसर्वत्र ।

१ ह्लींत्रींहुंअंआंइंईंउंऊंऋंऋंलृंलॄंएंऐंओंऔंअंअः रक्तवर्णंसूर्यंहृदि । ह्लींत्रींहुंयंरंलंवंशुक्लवर्णंसोमभ्रुवोर्द्वये । २ ह्लींत्रींहुंकखगघङर-क्तवर्णंमंगलंलोचनत्रये ॥३॥ ह्लींत्रींचंछंजंझंञंश्यामवर्णंबुधंवक्षःस्थले ॥४॥ ह्लींत्रींहुंटंठंडंढंणंपीतवर्णंबृहस्पतिंकंठकूपे ॥५॥ ह्लींत्रींहुंतंथंदंधंनंश्वेतवर्णं भार्गवंघंटिकायाम् ॥६॥ ह्लींत्रींहुंपंफंबंभंमंनीलवर्णंशनैश्चरंनाभिदेशे ॥७॥ ह्लींत्रींहुंशंषंसंहंधूम्रवर्णंराहुंमुखे ॥८॥ ह्लींत्रींहुंलंक्षंधूम्रवर्णंकेतुंनाभौ ॥ ९ ॥ इतिग्रहन्यासः ॥ ॥२॥ ह्लींत्रींहुंअंइंउंऋंलृंएंओंअंल लाटपूर्वेइन्द्रायनमः ॥१॥ ह्लींत्रींहुंआंईंऊंॠंलॄंऐंऔंअः ललाटाग्नेय्यांदिशिअग्नये नमः॥२॥ ह्लींत्रींहुं-कंखंगंघंङं ललाटदक्षिणे यमाय नमः ॥३॥ ह्लींत्रींहुंचंछंजंझंञंललाटनैर्ऋत्यांदिशिनिर्ऋतयेनमः ॥४॥ ह्लींत्रींहुंटंठंडंढंणंललाटापश्चिमायांदिशिवरुणाय-यनमः ॥५॥ ह्लींत्रींहुंतंथंदंधंनं ललाटवायव्यांदिशि वायवे नमः ॥६॥ ह्लींत्रींहुंपंफंबंभंमंललाटोत्तरस्यांदिशिसोमायनमः ॥७॥ ह्लींत्रींहुंयंरंलंवंललाटैं-शान्यांदिशिईशानायनमः॥८॥ ह्लींत्रींहुंशंषंसंहंललाटोर्ध्वायांदिशिब्रह्मणेनमः॥९॥ ह्लींत्रींहुंक्षंललाटाधोदिशिअनंतायनमः ॥ १० ॥ इतिदिक्पालन्यास ॥

स्वमस्तकेललाटादौदशदिक्ष्वधऊर्ध्वतः ॥ ह्रस्वदीर्घकादिकाष्टवर्गपूर्वान्दिशाधिपान् ॥ १७ ॥ शिवशक्त्या भिधन्यासंचतुर्थंतुसमाचरेत् ॥ त्रिबीजपूर्वकान्न्यस्येत्षट्शिवाञ्छक्तिसंयुतान् ॥ १८ ॥ आधारादिषुच क्रेषुचक्रस्थाक्षरपूर्वकान् ॥ ब्रह्माणंडाकिनीयुक्तंवादिसांतार्णभूषितम् ॥ १९ ॥ मूलाधारेभविन्यस्येच तुर्दलसमन्विते ॥ श्रीविष्णुंराकिनीयुक्तबादिलांतार्णपूर्वकम् ॥ २० ॥ स्वाधिष्ठानाभिधेचक्रेलिंगस्थे षड्दलेन्यसेत् ॥ रुद्रंतुलाकिनीयुक्तंडादिफांतार्णपूर्वकम् ॥ २१ ॥

॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥

चक्रेदशदलेन्यस्येन्नाभिस्थेमणिपूरके ॥ ईश्वरंकादिठांतार्णपूर्वंकाकिनीयुतम् ॥ २२ ॥ विन्यसेद्द्वाद शदलेहृदयस्थेत्वनाहते ॥ सदाशिवंशाकिनींचषोडशस्वरपूर्वकम् ॥ २३ ॥ कंठस्थेषोडशदलेविशुद्धा ख्येप्रविन्यसेत् ॥ आज्ञाचक्रेपराशिवहाकिनीसंयुतंजपेत् ॥ २४ ॥ लक्षार्णपूर्वंभ्रूमध्येसंस्थितेतिमनो- हरे ॥ तारादिपंचमंन्यासंकुर्यात्सर्वेष्टसिद्धये ॥ २५ ॥ अष्टौवर्गान्स्वरद्वंद्वपूर्वकान्बीजसंयुतान् ॥ पूर्वं प्रयोज्यताराद्यान्यस्तव्याअष्टमूर्तयः ॥ २६ ॥ ताराउग्रामहोग्रापिवज्राकालीसरस्वती ॥ कामेश्वरीच चामुण्डाइत्यष्टौतारिकाः स्मृताः ॥ २७ ॥ ब्रह्मरन्ध्रेललाटेचभ्रूमध्येकंठदेशतः ॥ हृदिनाभौलिंगमूले मूलाधारेक्रमान्न्यसेत् ॥ २८ ॥

॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥

---

१ ह्लींत्रींहुंवंशंषंसंडाकिनीयुतब्रह्माणंचतुर्दलसमन्वितमूलाधारेन्यसेत् ॥१॥ ह्लींत्रींहुंबंभंमंयंरंलंराकिनीयुतश्रीविष्णुंलिंगस्यषड्दले स्वाधिष्ठानचक्रेन्यसेत् ॥२॥ ह्लींत्रींहुंडंढंणंतंथंदंधंनंपंफंराकिनीयुतरुद्रंदशदलचक्रनाभिस्थेमणिपुरकेन्यसेत् ॥ ३ ॥ ह्लींत्रींहुंकंखंगंघंङं चंछंजंझंञंटंठंकाकिनी-युतमीश्वरंअनाहतेद्वादशदलेचक्रेहृदिन्यसेत् ॥४४॥ ह्लींत्रींहुंअंआंइंईंउंऊंऋंॠंऌंॡं एंऐंओंऔंअः शाकिनीयुतसदाशिवंविशुद्धाख्यषोडशदले कंठस्थे-विन्यसेत् ॥५॥ ह्लींत्रींहुंहंक्षंहाकिनीयुतंपरशिवमाज्ञाचक्रेमनोहरेभ्रूमध्यसंस्थितेद्रविन्यसेत् ॥६॥ इतिषट्चक्रन्यासः ॥

१ ह्लींत्रींहुंअंआंकंखंगंघंङं तारायैनमोब्रह्मरंध्रे । ह्लींत्रींहुंइंईंचंछंजंझंञंउग्रायैनमोललाटे । ह्लींत्रींहुंउंऊंटंठंडंढंणंमहाग्रायैनमोभ्रूमध्ये । ह्लींत्रींहुंऋंॠंतंथंदंधंनंवज्रायैनमःकंठदेशे । ह्लींत्रींहुंऌंॡंपंफंबंभंमंमहाकाल्यैनमोहृदि । ह्लींत्रींहुंएंऐंयंरंलंवंशंसरस्वत्यैनमोनाभौ । ह्लींत्रींहुंओंऔंशंषंहंकामेश्वर्यैनमोलिंगमूले । ह्लींत्रींहुंअंअः लंक्षंचामुंडायैनमोलिंगमूले ॥ इतितारादिन्यासः ॥

षष्ठंन्यासंततःकुर्यात्पीठाख्यंसर्वसिद्धिदम् ॥ आधारेकामरूपाख्यंह्रस्वबीजार्णपूर्वकम् ॥ २९ ॥ हृदिजालंधरंपीठंदीर्घपर्वप्रविन्यसेत् ॥ ललाटेपूर्णगिर्य्याख्यंकवर्गाद्यंन्यसेत्सुधीः ॥ ३० ॥ उड्डियानंचवर्गाद्यकेशसंधौप्रविन्यसेत् ॥ भ्रूवोर्वाराणसीपीठंटवर्गाद्यंसमाहितः ॥ ३१ ॥ तवर्गपूर्विकांन्यस्येदवन्तींनयनद्वये ॥ पवर्गपूर्वकंमायापुरीपीठंमुखेन्यसेत् ॥ ३२ ॥ कण्ठेतुमथुरापीठंयवर्गाद्यंप्रविन्यसेत् ॥ अयोध्यापीठकंनाभौशवर्गादिकमुत्तमम् ॥ ३३ ॥ कट्योःकांचीपुरीपीठंदशमंतुप्रविन्यसेत् ॥ षोढान्यासास्तुतारायाः प्रोक्तास्तेइष्टदायकाः ॥ ३४ ॥

॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥

॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ध्यानमाह ॥ विश्वेति ॥ खड्गनीलसरोजदक्षयोः ॥ कर्त्रीकपालेवामयोः ॥ ३९ ॥ श्वेतोऽस्थि

श्रीमतींहृद्येकजटांतारिणींशिरसिन्यसेत् ॥ वज्रोदकांशिखायांतुउग्रतारांतुवर्मणि ॥ ३५ ॥ महापरिसरेनेत्रेपिंगोग्रैकजटेत्र्यके ॥ षड्दीर्घयुक्तमायाद्याएतान्यस्याः षडंगके ॥ ३६ ॥ अंगुष्ठादिष्वंगुलीषुपूर्वविन्यस्ययत्नतः ॥ तर्जनीमध्यमाभ्यांतुकृत्वातालत्रयंततः ॥ ३७ ॥ छोटिकामुद्रयाकुर्याद्दिग्बंधंदेवतांस्मरन् ॥ विषयातारपुटयाव्यापकंसप्तधाचरेत् ॥ उग्रांतारांततोध्यायेत्सद्योवाक्सिद्धिदायिनीम् ॥ ३८ ॥ विश्वव्यापकवारिमध्यविलसच्छ्वेतांबुजन्मस्थितांकर्त्रींखड्गकपालनीलनलिनैराजत्करांनीलभाम् ॥ कांचीकुंडलहारकंकणलसत्केयूरमंजीरताप्राप्तैर्नागवरैर्विभूषिततनूमारक्तनेत्रत्रयाम् ॥ ३९ ॥ पिंगोग्रैकजटांलसत्सुरसनांदंष्ट्राकरालाननांचर्मद्वैपिवरंकटौविदधतींश्वेतास्थिपट्टालिकाम् ॥ अक्षोभ्येणविराजमानशिरसंस्मेराननांभोरुहांतारांशावहृदासनांदृढकुचामंबांत्रिलोक्याः स्मरेत् ॥ ४० ॥

पट्टोऽलिकललाटेयस्यास्ताम् ॥ अक्षोभ्योमंत्रद्रष्टामुनिस्तेनशोभितमस्तकाम् ॥ ४० ॥

---

१ ह्रीं ३ अंइंउंऋंलृंएंओंअंकामरूपपीठायनमआधारे । ह्रीं ३ आंईंऊंॠंलॄंऐंऔंअःजालंधरपीठायनमोहृदि । ह्रीं ३ कखंगंघंङंपूर्णगिरिपीठायनमोललाटेः । ह्रीं ३ चंछंजंझंञंउडियानपीठायनमः केशसंधौ । ह्रीं ३ टंठंडंढंणंवाराणसीपीठावनमोभ्रुवोः । ह्री ३ तंथंदंधंनंअवंतिपीठाय नमोनयनद्वये ह्रीं ३ पंफंबंभंमंमायापुरीपीठायनमःमुखे । ह्रीं ३ यंरंलंवंमथुरापीठायनमःकंठे । ह्रीं ३ शंषंसंहंअयोध्यापीठायनमोनाभौ । ह्रीं ३ लंक्षंकांचीपुरीपीठाय नमःकट्योः ॥ इतिपीठन्यासः ।

१ हांत्रांहांएकजटायै हृदयायनमः ॥ १ ॥ हांत्रांहांपारिण्यैं शिरसेस्वाहा ॥ २ ॥ हांत्रांहांवज्रोदकायै शिखायैवषट् ॥ ३ ॥ हांत्रांहांउग्रतारायै कवचायहुं ॥ ४ ॥ हांत्रांहांमहापरिसरायैनेत्रत्रयायवौषट् ॥ ५ ॥ १ ॥ हांत्रांहांएकजटायै अंगुष्ठाभ्यांनमः ॥ २ ॥ हांत्रांहांतारिण्यै तर्जनीभ्यांस्वाहा ॥ ३ ॥ हांत्रांहांवज्रोदकायै मध्यमाभ्यांवषट् ॥ ४ ॥ हांत्रांहांउग्रतारायैअनामिकाभ्यांहुं ॥ ५ ॥ हांत्रांहांमहापरिसरायै कनिष्ठिकाभ्यांवौषट् ।

॥ ४१ ॥ महाशंखंकपालम् ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ पीठमंत्रमुद्धरति ॥ भृग्विति ॥ भृगुमन्विंदुसयुक्तंसकारः औंविंदुयुतम् ॥ मेघवर्त्मेहः ॥ हार्देनमः ॥ स्वरूपमन्यत् ॥ हौंसरस्वतीयोगपीठात्मनेनमइति ॥ ४७ ॥ ४८ ॥

एवंध्यायन्नदन्भक्ष्यमनेकंदधिमध्वपि ॥ मधुमांसंचतांबूलंजपेल्लक्षचतुष्टयम् ॥ ४१ ॥ दशांशंजुहुयाद्रक्तपद्मैःक्षीराज्यलोलितैः ॥ स्थापयित्वामहाशंखंजपस्थानेजपंचरेत् ॥ ४२ ॥ नारींपश्यन्स्पृशन्गच्छन्महानिशिवलिंददेत् ॥ नकार्यःसुभ्रुवांद्वेषोयत्नात्ताः पूजयेत्सदा ॥४३॥ जपेनकालनियमोनस्थितौसर्वदाजपेत् ॥ श्मशानेशून्यसदनेदेवागारेथनिर्जने ॥ ४४ ॥ पर्वतेवनमध्येवाशवमारुह्यमंत्रवित् ॥ समरेशत्रुनिहतंयद्वाषाण्मासिकंशिशुम् ॥४५॥ विद्यांसंसाधयेच्छीघ्रंसाधितैवंप्रसिध्यति ॥ मेधाप्रज्ञाप्रभाविद्याधीर्धृतिस्मृतिबुद्धयः ॥ ४६ ॥ विद्येश्वरीतिसंप्रोक्ताः पीठस्यनवशक्तयः ॥ भृगुमन्विंदुसंयुक्तमेघवर्त्मसरस्वती ॥ ४७ ॥ योगपीठात्मनेहार्दंपीठस्यमनुरीरितः ॥ ४८ ॥ दत्त्वानेनासनंमूर्तिंमूलमंत्रेणकल्पयेत् ॥ पूजयेद्विधिवद्देवींतद्विधानमथोच्यते ॥४९॥ तारोमायाभगब्रह्माजटेस्वर्यः सदीर्घखम् ॥ यक्षाधिपतयेतंद्रीमोपनीतंबलिंततः ॥ ५० ॥

॥ ४९ ॥ नित्यबलिदानमंत्रमाह ॥ तारइति ॥ तारः प्रणवः ॥ मायाह्रीं ॥ भगमेकारः ॥ ब्रह्माकः ॥ जटेस्वरूपम् ॥ सूर्योमः ॥ सदीर्घखहा ॥ तंद्रीमः ॥ शिवाह्लीं ॥ स्वरूपमन्यत् ॥ यथा—ॐ ह्रींएकजटे महायक्षाधिपतयेममोपनीतंबलिंगृह्ण्ह्लीं स्वाहेति " अनेननित्यंनिशीथेबलिंदद्यात् ॥ ५० ॥

॥ ५१ ॥ जलग्रहणादिमंत्रानुद्धरति ॥ ध्रुवइति ॥ ओंवज्रोदकेहुंफडितिजलग्रहणमंत्रः ॥ ५२ ॥ तारेति ओंह्रींस्वाहेतिपादक्षालनमंत्रः ॥ तारइति ॥ कर्णीभृगुः उयुतः सः ॥ ५३ ॥ श्वेतः षः ॥ नेत्रयुतंजलम्वि ॥ स्वरूपमन्यत् ॥ ओंह्रीं सुविशुद्धधर्मसर्वपापनिशाम्याशेषविकल्पानपनयस्वाहेत्याचमनमंत्रः ॥ ५४ ॥ ध्रुवइति ॥ अक्षियुतोमृत्युःशि ॥ नेत्रयुतारतिः णि ॥ ५५ ॥

गृह्णयुग्मंशिवास्वाहाबलिमन्त्रोयमीरितः ॥ दद्यान्नित्यबलिंतेनमध्यरात्रेचतुष्पथे ॥ ५१ ॥ जलदानादिकंमंत्रैर्विदध्याद्दशभिस्ततः ॥ ध्रुवोवज्रोदकेवर्मफट्सप्तार्णैर्जलग्रहः ॥ ५२ ॥ ताराद्यावह्निजायांतामायांघ्रिक्षालनेस्मृता ॥ तारोमायाभृगुःकर्णीविशुद्धधर्मवर्णतः ॥ ५३ ॥ सर्वपापानिशाम्याशेश्वेतोनेत्रयुतंजलम् ॥ कल्पानपनयस्वाहाषड्विंशत्यक्षरोमनुः ॥ ५४ ॥ अनेनाचमनंकुर्याद्ध्रुवोमणिधरीतिच ॥ वज्रिण्यक्षियुतोमृत्युःखरिनेत्रयुतारतिः ॥ ५५ ॥ सर्वांतेवक्रःसेंदुःकरिण्यंतेशिरोर्धिखम् ॥ अस्त्रवह्निप्रियामंत्रस्त्रयोविंशतिवर्णवान् ॥ ५६ ॥

वक्रः शं ॥ अर्धि सेंदुः खं ॥ विंदुयुतोहः हुं ॥ अस्त्रफट् ॥ वह्निप्रिया स्वाहा ॥ स्वरूपमन्यत् ॥ यथाओंमणिधरिवज्रिणि शिखरिणिसर्ववशंकरिणिकहुंफट्स्वाहेतिशिखाबंधनमंत्रः ॥ ५६ ॥

प्रणवइति ॥ दीर्घवर्महूं ॥ अस्त्रंफट् ॥ ठद्वयंस्वाहा ॥ ओंरक्ष २ हूंफट्स्वाहेतिभूशोधनमंत्रः ॥ तारेति ॥ ओंसर्वविघ्नानुत्सारय हुंफट्स्वाहेतिविघ्नवारणमंत्रः ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ भूतशुद्धिमाह ॥ मायेति ॥ ६० ॥ ६१ ॥ तुरीयमिति ॥ हूं ॥

शिखाबंधंप्रकुर्वीतमंत्रेणानेनमंत्रवित् ॥ प्रणवोरक्षयुगलंदीर्घवर्मास्त्रठद्वयम् ॥ ५७॥ नववर्णेनमंत्रेणकुर्या द्भूमिविशोधनम् ॥ तारान्तेसर्वविघ्नानुत्सारयेतिपदंततः ॥५८॥ हुंफट्स्वाहागुणेंद्वर्णोमनुर्विघ्ननिवारणे अनेनविघ्नानुत्सार्यभूतशुद्धिमथाचरेत् ॥ ५९ ॥ मायाबीजंजपापुष्पनिभंनाभौविचिंतयेत् ॥ तदुत्थेनाग्नि नादेहंदहेत्सार्द्धस्वपाप्मना ॥६०॥ ताराबीजंसुवर्णाभंचिंतयेद्धृदिमंत्रवित् ॥ पवनेनतदुत्थेनपापभस्म क्षिपेद्भुवि ॥६१॥ तुरीयंचंद्रकुंदाभबीजंध्यात्वाललाटतः ॥ तदुत्थसुधयोदेहंरचयेद्देवतानिभम् ॥६२॥ अनयाभूतशुद्ध्यातुदेवीसादृश्यमाप्नुयात् ॥तारःपवित्रवज्रेतिभूमेर्घोशदुयुग्वियत् ॥ ६३ ॥ वह्निप्रिया मनुःप्रोक्तारुद्रार्णोभूमिमंत्रणे ॥ तारोनंतोभृगुः कर्णी पद्मनाभयुतोबली ॥ ६४ ॥ खेवज्ररेखेक्रोधाख्यं बीजंपावकवल्लभा ॥ द्वादशार्णेनमंत्रेणरचयेन्मडलंशुभम् ॥ ६५ ॥

॥ ६२ ॥ तारइति ॥ अर्धीशेन्दुयुक्वियत् ॥ ऊबिंदुयुतोहःहूं ॥ ओंपवित्रवज्रभूमेहूंस्वाहेतिभूमिनिमंत्रणमंत्रः ॥ ६३ ॥ तार इति अनंतआ ॥ कर्णीभृगुः ॥ सु ॥ पद्मनाभयुतोबली एतुतोरः रे ॥ क्रोधबीजम् हुं ॥ ओं आसुरेखेवज्ररेखेहुं स्वाहेतिमंडलमंत्रः ॥ ६४ ॥ ६५ ॥

तारइति ॥ सदृक्निद्रा इयुतोभः भिः ॥ भृगुःसः ॥ विषंमः ॥ सदाधैमायुतम् ॥ स्मृतिरोगकाररफौ साक्षौइयुतौग्नि ॥ भगान्वितोम हाकालः एयुतोमः ॥ ६६ ॥ क्रोधोहुं ॥ अस्त्रंफट् ॥ ओंयथागताभिषेकसमाग्निमेहुंफडितिपुष्पशोधनमंत्रः ॥ तारइति ॥ पाशआं ॥ पराह्रीं ॥ ओंआंह्रींस्वाहेतिचित्तशोधनमंत्रः ॥ ६७ ॥ अर्घ्यस्थापनमाह ॥ सेंदुभ्यामिति ॥ मांसंलः ॥ तोयंवः ॥ ६८ ॥ सबिंदुभ्या माभ्यांभूमिंसंशोध्यपूर्वोक्तेनमंडलमंत्रेणवृत्तत्रिकोणचतुष्कोणात्मकंमंडलंकुर्यात् ॥ तत्राधारशक्तिकूर्मशेषान्संपूज्य ॥ ६९ ॥ ओंह्रींफ

तारोयथागतानिद्रासदृक्षेकभृगुर्विषम् ॥ सदीर्घस्मृतिरौसाक्षौमहाकालोभगान्वितः ॥ ६६ ॥ क्रोधो स्त्रंमनुवर्णोयंमनुः पुष्पादिशोधने ॥ तारःपाशपरास्वाहापंचार्णश्चित्तशोधने ॥ ६७ ॥ मनवोदशसंप्रो क्ताअर्घ्यस्थापनमुच्यते ॥ सेंदुभ्यांमांसतोयाभ्यांभुवंसंमृज्यभूगृहम् ॥ ६८ ॥ वृत्तंत्रिकोणसंयुक्तंकुर्या न्मंडलमंत्रतः ॥ यजेत्तत्राधारशक्तिकच्छपंनागनायकम् ॥ ६९ ॥ अधारंस्थापयेत्तत्रताराद्यस्त्रांग मायया वह्निमंडलमभ्यर्च्यमहाशंखंनिधापयेत् ॥ ७० ॥ वामकर्णेन्दुयुक्तेनफडंतेनविहायसा ॥ प्र क्षालितंभृगुंदंडित्रिमूर्तीन्दुयुतंपठन् ॥ ७१ ॥

डितिमंत्रेणार्घ्याधारंस्थापयेत् ॥ मंवह्निमंडलायनमइतितत्संपूज्य ॥ ७० ॥ वामकर्णेंदुयुक्तेनऊबिंदुयुतेनफडंतेनविहायसा हकारेण ॥ हुंफडितिमंत्रेणप्रक्षालितंमहाशंखंनरकपालम् ॥ दंडित्रिमुर्तीदुयुतथईबिंदुयुक्तंभृगुंसकारम् स्थीमितिबीजंपठन् ॥ स्थापयेदित्य न्वयः ॥ ७१ ॥

ततोमंत्रचतुष्टयेनमहाशंखपूजा ॥ मंत्रचतुष्टयमाह ॥ दीर्घेति ॥ दीर्घत्रयम् ॥ आईऊ ॥ तद्युतामाया सृष्टिःकः ॥ सदीर्घयःया ॥ प्रतिष्ठाआकारस्तद्युतंमांसंलः–ला॥पावनोयः हृदयंनमः ॥ ह्राह्रींहूँकालीकपालाय नमःइत्येकोमंत्रः ॥७२॥७३॥ हसइति॥हसः सः ॥

ततोर्चयेन्महाशंखंजपन्मंत्रचतुष्टयम् दीर्घत्रयान्वितामायाकालीसृष्टिःसदीर्घपः ॥ ७२ ॥ प्रतिष्ठासंयुतं मांसंपवनोहृदयंततः ॥ एकादशार्णः प्रथमोमहाशंखार्चनेमनुः ॥ ७३ ॥ हंसोहरिभुजंगेशयुतोदीर्घत्रयंदु युक् ॥ तारिण्यंतेकपालायनमोंतोद्वादशाक्षरः ॥ ७४ ॥ खंदीर्घत्रयबिंद्वाढ्यंमेषोवामदृगन्वितः ॥ लोक पालायहृदयंतृतीयोयंशिवाक्षरः ॥ ७५ ॥

हरिभुजंगेशौतरौ ताभ्यांयुतः तथादीर्घत्रयबिंदुयुतश्च ॥ स्वरूपमन्यत् ॥ ह्सांह्सीह्सूतारिणीकपालायनम इति द्वितीयः ॥ ७४ ॥ खमिति ॥ खंहः ॥ दीर्घत्रयबिंदुयुतः ॥ वामदृगन्वितोमषः इयुतोनः नी ॥ स्वरूपमग्रे॥हांहींहूँनीलाकपालायनमइतितृतीयः ॥७५॥ चतुर्थमाह ॥ मायेति ॥ मायाह्रीं ॥ स्त्रीबीजस्त्रीं ॥ अग्नींदुयुतंखंहूं ॥ स्वर्गस्वरूपम् ॥ खादिमः कः ॥ पालायेत्यादिस्वरूपम् ॥ सर्वःसर्वोद्भवः सर्वशुद्धिमयइतिपदत्रयचतुर्थ्यंतम् ॥ स्वरूपमग्रे ॥ दीर्घारतिः णा ॥ वायुः यः ॥ शुभ्रास्वरूपम्॥ अनिलोयकारः ॥ सुराभाजनायस्वरूपम् ॥ भर्गासत्यः एयुतोदः दे ॥ वीत्यादिस्वरूपम् ॥ हृन्नमः ॥ यथा–ह्रीस्त्रींहूंस्वर्गकपालायसर्वाधरायसव

मायास्त्रीबीजमग्नींदुयुतंखंस्वर्गखादिमः ॥ पालायसर्वाधारायसर्वः सर्वोद्भवस्तथा ॥७६॥ सर्वशुद्धिमय श्चेतिङेन्ताः सर्वासुरांततः ॥ रुधिरारुरतिर्दीर्घावायुः शुभ्रानिलः सुरा ॥ ७७ ॥ भाजनायभर्गीस त्योवीकपालायहृन्मनुः ॥ तुर्योरसेषुवर्णोयमहाशंखप्रपूजने ॥ ७८ ॥ तत्रार्कमण्डलंचेष्ट्वा सलिलंमूल मन्त्रतः ॥ प्रपूरयेत्सुधाबुद्ध्यागंधपुष्पाक्षतान्क्षिपेत् ॥ ७९ ॥

र्वोद्भवायसर्वशुद्धिमयायसर्वासुररुधिरारुणायशुभ्रायसुराभाजनायदेवीकपालायनमइतिचतुर्थोमंत्रः रसेषुवर्णः षट्पंचाशदक्षरः ॥ एभिर्मंत्रैर्महाशंखसंपूज्यअंसूर्यमंडलायनम इत्यकमलंसंपूज्यमत्रपठन्सुधाबुद्ध्यातोयंसंपूर्यत त्रगंधपुष्पाक्षतान्क्षिपेत् ॥ सुधा सुरात्र तिरहस्यम् ॥ ७६ ॥ ७७ ॥ ७८ ॥ ७९ ॥

त्रिखंडांमुद्रांवद्ध्वा ॐ सोममंडलायनमइतितोयेचंद्रमंडलंसंपूज्यैकादशार्णेनमंत्रेणाष्टवारंजलंसंत्रयेत् ॥ त्रिखंडालक्षणंयथा ॥ पति वत्यकरौस्पष्टावंगुष्ठौकारयेत्समौ ॥ अनामांतर्गतेकृत्वातर्ज यौकुटिलाकृती ॥ कनिष्ठिकेनियुंजीतनिजस्थानेमहेश्वरि । त्रिखंडेयंसमाख्यातात्रिपुराह्वानकर्मणीति ॥ एकादशणार्णवाह ॥ वागिति ॥ वाक्रऐं ॥ शक्तिःह्रीं ॥ पद्माश्रीं ॥ रेफनुग्रहबिंदुयुक्गगनमं रेफ औविंयुतोहः ह्रौं ॥ मूलमंत्रः पूर्वोक्तः पंचार्णः ।।हंसमनुसर्गसमन्वितंवियत् ॥ सऔविसर्गयुतोहः हसौः ॥ दीपिकेंद्वा ढयोवराहः ऊं ॥ बिंदुयुतोहः हं ॥ यथा–ऐंह्रींश्रीं ह्रौं ओंह्रींत्रींहूंफट्हसौ हूमिति ॥ ८० ॥ ८१ ॥ ततोह्रींवीजनत येसुरां

मुद्रां त्रिखंडांसंदर्श्यपूजयेच्चन्द्रमंडलम् ॥ वाक्शक्तिपद्मागगनंरेफानुग्रहबिंदुयुक् ॥ ८० ॥ मूलमन्त्रो वियद्धंसमनुसर्गसमन्वितम् ॥ वराहोदीपिकेंद्वाढ्योमनुरेकादशाक्षरः ॥ ८१ ॥ अष्टकृत्वोमुनामन्त्रीम न्त्रयेत्प्रयतोजलम् ॥ माययामदिरांक्षिप्त्वाशंखयोनिंचदर्शयेत् ॥ ८२ ॥

प्रक्षिप्यशंखयोनिमुद्रेदशयत् ॥ ततोर्लक्षणंयथा ॥ वामांगुष्ठंतुसंगृह्यदक्षहस्तस्यमुष्टिना ॥ कृत्वोत्तानंतथा मुष्टिमंगुष्ठंतुप्रसारयेत् ॥ वामांगुल्यस्तथाश्लिष्टा संयुताःसुप्रसारिताः ॥ दक्षिणांगुष्ठकेलग्नामुद्राशंखस्यभूतिदेतिशंखमुद्रालक्षणम् ॥ मिथःकनिष्ठिकेबद्धातर्जनीभ्यामनामिके ॥ अनामिकोर्ध्वसंश्लिष्टदीर्घमध्यमयोरधः ॥ अंगुष्ठाग्रद्वयन्यस्यद्योनिमुद्रेयमीरितेतियोनिमुद्रालक्षणम् ॥ ८२ ॥ तत्रार्घ्यजलेवृत्ताष्टषट्कोणरूपयत्रविचिंत्यध्यानोक्तांदेवींचस्मृत्वासूलेनार्चयेत् ॥ ८३ ॥ ततोंगुष्ठयुताभिस्तजन्याद्यंगुलीभिरर्घ्यजले मूलेनतांतर्पयेत् ॥ ८४ ॥ खमिति ॥ खहः ॥ मनुरौ ॥ भृगुःसः ॥ तथाहकारएवभृग्वादियुतः ॥ ध्रुव ओं ॥ यथा—ओं ह्रौं

तत्रवृत्ताष्टषट्कोणंध्यात्वादेवींविचिंतयेत् ॥ पूर्वोक्तांपूजयित्वैनांमूलेनाथप्रतर्पयेत् ॥ ८३ ॥ तर्जनीम ध्यमानामाकनिष्ठाभिर्महेश्वरी ॥ सांगुष्ठाभिश्चतुर्वारंमहाशंखस्थितेजले ॥८४॥ खंरेफमनुबिंद्वाढ्यंभृगु मन्विंदुयुक्तथा ॥ ध्रुवाद्येननमोंतेनतर्प्यादानंदभैरवम् ॥ ८५ ॥ ततस्तेनार्घ्यतोयेनप्रोक्षेत्पूजनसाधन म् ॥ योनिमुद्रांप्रदर्श्याथप्रणमेद्भवतारिणीम् ॥ ८६ ॥ विधानमध्येसंप्रोक्तंसर्वसिद्धिप्रदायकम् ॥ पूर्वोक्तेपूजयेत्पीठेपद्मेषट्कोणकर्णिके ॥ ८७ ॥ धरागृहावृतेरम्येदेवींरम्योपचारकैः ॥ महीगृहचतुर्दि क्षुगणेशादीन्प्रपूजयेत् ॥ ८८ ॥ पाशांकुशौकपालंचत्रिशूलंदधतंकरैः ॥ अलंकारचयोपेतंगणेशंप्रा क्समर्चयेत् ॥ ८९ ॥

हूसौंनमइत्यानन्दभैरवंतर्पयेत् ॥ ८५ ॥ ८६ ॥ इत्यर्घ्यविधिंकृत्वापूर्वोक्तेमेधादिनवशक्तिकेपीठेतांपूजयेत् ॥ ८७ ॥ ८८ ॥ गणेशा दिध्यानमाह ॥ पाशेति ॥ अकुशत्रिशूलेदक्षयोः ॥ पाशकपालेवामयोः ॥ अलंकाराणांचयःसमूहस्तद्यतम् ॥ ८९ ॥

बटुकस्यदक्षे शूलम् ॥ ९० ॥ क्षेत्रपालस्यासिशूलेदक्षयोः ॥ ९१ ॥ योगिनीनांपाशलिंगेदक्षयोः ॥ ९२ ॥ अक्षोभ्यवज्रपुष्पंप्र तीच्छस्वाहेतिमुनिमंत्रः ॥ ९३ ॥ ९४ ॥ ९५ ॥ सबिंदुनामादिवर्णआद्योयासांइदश्य संबोधनांताः प्रणवाद्यावज्राद्यंताअभिधाना

कपालशूलेहस्ताभ्यांदधतंसर्पभूषणम् ॥ श्वयूथवेष्टितंरम्यंबटुकंदक्षिणेर्चयेत् ॥ ९० ॥ असिशूलकपालानिडमरुंदधतंकरैः ॥ कृष्णंदिगंबरंक्रूरंक्षेत्रपंपश्चिमेयजेत् ॥ ९१ ॥ कपालंडमरुंपाशंलिंगंसंबिभ्रतीकरैः॥अंत्राकल्पारक्तवस्त्रायोगिनीरुत्तरेयजेत् ॥ ९२ ॥ अक्षोभ्यंप्रयजन्मूर्ध्निदेव्यामंत्रऋषिंशुभम् अक्षोभ्यवज्रपुष्पंचप्रतीच्छानलवल्लभा ॥ ९३ ॥ अक्षोभ्यंपूजनेमंत्रःषट्कोणेषुषडंगकम् ॥ वैरोचनंचामिताभंपद्मनाभाभिधंतथा ॥९४॥ शंखपांडुरसंज्ञंचदिग्दलेषुप्रपूजयेत् ॥ लामकांमामकांचैवपांडुरांतारकांतथा॥९५॥विदिग्गताब्जपत्रेषुपूजयेदिष्टसिद्धये॥सबिंदुनामाद्यर्णाद्याःसंबुध्यंतास्तथाभिधाः ९६॥

मान्येववरोचनादिमंत्राः ॥ यथा-ओं वैंवैरोचनवज्रपुष्पंप्रतीच्छस्वाहा ॥ ओं अंअमिताभवज्र० ॥ ओं पंपद्मनाभव० ॥ ओं शंशंखपांडुरव० ॥ ओं लांलामकेवज्र० ॥ ओं मांमामकेवज्र० इत्यादि ॥ पद्मांतकादिपूजायामप्येवमेवमंत्राः ॥ ९६ ॥

॥ ९७ ॥ ९८ ॥ ९९ ॥ नित्यपूजांतेबलिदानमंत्रमाह ॥ तारइति ॥ तार ओं ॥ मायाह्रीं ॥ वालोवः सनेत्रयुतःवि ॥ गदीखः ॥ कूर्मश्चकारः ॥ दीर्घोग्निः रा ॥ मेरुःक्षः ॥ भृगुः सः ॥ रमाश्रीं ॥ मायाह्रीं ॥ अस्त्रंफट् ॥ अग्निप्रियास्वाहा ॥ स्वरूपमन्यत् ॥

वज्रपुष्पंप्रतीच्छाग्निप्रियांताःप्रणवादिकाः ॥ वैरोचनादिपूजायांमनवःपरिकीर्तिताः ॥९७॥ भूगृहस्यचतुर्द्वार्षुपद्मांतकयमांतकौ ॥ विघ्नांतकाभिधंपश्चान्नारांतकमथोयजेत् ॥ ९८ ॥ शक्रादींश्चापिवज्रादीन्पूजयेत्तदनंतरम् ॥ एवंसंपूजयेद्देवींपांडित्यंधनमद्भुतम् ॥ ९९ ॥ पुत्रान्पौत्रान्सुखंकीर्तिंलभतेजनवश्यताम् ॥ तारोमायाश्रीमदेकजटेनीलसरस्वति ॥ १०० ॥ महोग्रतारेदेवालःसनेत्रोगदियुग्मकम् ॥ सर्वभूतपिशाकूर्मोदीर्घोग्निर्मेरुसानुग्रसः ॥ १०१ ॥ ग्रभृगुर्ममजाड्यंचच्छेदयद्वितयंरमा ॥ मायास्त्राग्निप्रियांतोयंद्विपंचाशल्लिपिर्मनुः ॥२॥ अनेननित्यपूजांतेऽन्वहंदेव्यैबलिंहरेत् ॥ एवंसिद्धमनौमंत्रीप्रयोगान्विदधीतच ॥ ३ ॥ जातमात्रस्यबालस्यदिवसत्रितयादधः ॥ जिह्वायांविलिखेन्मन्त्रंमधवाज्याक्तयांशलाकया ॥ १०४ ॥

यथा-ओं ह्रींश्रीमदेकजटेनीलसरस्वतिमहोग्रतारेदेविखखसर्वभूतपिशाचराक्षसान् ग्रस ग्रस ममजाड्यंछेदय छेदय श्रींह्रींफट्स्वाहेति द्विपंचाशदर्णः ॥ १०० ॥ १०१ ॥ १०२ ॥ १०३ ॥ १०४ ॥

॥ १०५ ॥ प्रयोगांतरमाह ॥ उपरागइति ॥ ग्रहणेतडागेतरत्काष्ठंदतादंतेनानीयतेनलेखनींकृत्वातलमधुसुधाभिः पद्मिनीपत्रेतयाम नुमालिख्यमातृकावर्णैः संवेष्ट्यकुंडनिखायतदुपर्यग्निप्रतिष्ठाप्यगोदुग्धाक्तेनरक्तपद्मसहस्रेणतत्र हुत्वाषोडशार्णेनमांसैर्होमांतेबलिं दत्त्वामध्य रात्रेपूर्वोक्तमंत्रेणबलिंदद्यात् ॥ एवंकृते उक्तफलसिद्धिः ॥ १०६ ॥ १०७ ॥ १०८ ॥ १०९ ॥ षोडशार्णमाह ॥ तारइति ॥

सुवर्णकृतयायद्वामंत्रीधवलदुर्वया ॥ गतेष्टमेब्देबालोसौजायतेकविराट्ध्रुवम् ॥ १०५॥ तथापरैरजेयो पिभूपसंघैर्धनार्चितः ॥ गपरागेतदानीयतरद्वारुसरोजले ॥ ६ ॥ निर्मायकीलकंतेनतैलमध्वमृतैर्लिखे त् ॥ सरोजिनीदलेमन्त्रंवेष्टयेन्मातृकाक्षरैः ॥७॥ निखायतद्दलंकुंडेचतुरस्रेसमेखले ॥ संस्थाप्यपावकं तत्रजुहुयान्मनुनाऽमुना ॥ ८ ॥ सहस्रंरक्तपद्मानांधेनुदुग्धजलाप्लुतम् ॥ होमांतेविविधैरन्नैःपलैरपिब लिंहरेत् ॥९॥ बलिमंत्रेणविधिवद्बलिमंत्रः प्रकाश्यते ॥ तारपद्मेयुगंतंद्रीवियद्दीर्घचलोहितः ॥११०॥ अत्रिर्विषभगारूढोवदेत्पद्मावतीपदम् ॥ झिंटीशाढ्योनिलःस्वाहाषोडशार्णोबलेर्मनुः ॥ १११ ॥

तंद्रीमः ॥ दीर्घ वियत् हा ॥ लोहितःपः ॥ विषभगारूढोत्रिः मएयुतोदः द्मे ॥ अनिलोझिंटीशाढ्यःयएयुतःये ॥ यथा=ओं पद्मे महा पद्मपद्मावतीयेस्वाहेति ॥ ११० ॥ १११ ॥

॥ ११२ ॥ अलिकेललाटेधरेत् तिलकंकुर्यादित्यर्थः ॥ ११३ ॥११४ ।११५॥ विरोधिन शत्रूनुच्चाटयति निष्कासयति ॥ क्षाराढ्य निशया सैंधवयुक्तयाहरिद्रया ॥ ११६ ॥ ११७ ॥ यंत्रमाह ॥ पडिति ॥ षट्कोणेसाध्यान्वितं मूलममुकंरक्षरक्षेतियुक्तंमूलमंत्रंविलि

ततोनिशीथेपिबलिंपूर्वोक्तमनुनाहरेत् ॥ एवंकृतेपंडितानामजेयः कविराड्भवेत् ॥ ११२ ॥ निवासो भारती लक्ष्म्योर्जनतारंजनक्षमः ॥ शताभिजप्तांयोमंत्रीरोचनामलिकेधरेत् ॥ १३ ॥ सर्यपश्यतितस्या सौदासवज्जायतेक्षणात् ॥ श्मशानांगारमाहृत्यशर्वर्याकुजवासरे ॥ १४ ॥ कृष्णांबरेणसंवेष्टयनिबद्धं रक्ततंतुभिः ॥ शताभिजप्तमूलेननिःक्षिपेद्वैरिवेश्मनि ॥ १५ ॥ उच्चाटयतिसप्ताहात्सकुटुंबान्विरो धिनः ॥ क्षाराढ्यनिशयामंत्रलिखित्वापौरुषेस्थिनि ॥ १६ ॥ रविवारेनिशीथिन्यांसहस्रमभिमंत्र येत् ॥ तत्क्षिप्तंशत्रुसदनेमंडलाद्भ्रंशकंभवेत् ॥ १७ ॥ क्षेत्रेक्षिप्तंसस्यहान्यैजवहत्तुरगालये ॥ षट्कोण मध्येप्रविलिख्यमूलंसाध्यान्वितंकेसरगस्वराढ्यम् ॥ कायष्टवर्गान्वितपत्रमब्जंलिखेद्बहिर्भूमिपुरेण वीतम् ॥ १८ ॥ यंत्रमेतल्लिखेद्भूर्जेरसेनजतुजन्मना ॥ पीतांबरेणसंवेष्ट्यबध्नीयात्पीतसूत्रतः ॥११९॥

ख्याष्टदलकेसरेषुअंआमित्यादिस्वराणांयुग्मपत्रेषुकचटतपयशलेनिवर्गान्विलिख्यबहिश्चतुष्कोणेनवेष्टयेत ॥ ११८ ॥ जतुजन्मनाला क्षोत्थेनरसेन ॥ ११९ ॥

---

१ ॐ पद्मेपद्मेमहापद्मेपद्मावतीयेस्वाहेतिषोडशार्णः ।

॥१२०॥१२१॥१२२॥१२३॥ तारेति ॥ गोप्या अहंतदुपासकइतिकस्याप्यग्रेनप्रकाशयेत् ॥ १२४ ॥ इति श्रीमंत्रमहोदधिव्या० नौकायांतारामंत्रनिरूपणश्चतुर्थस्तरङ्गः ॥ ४ ॥ ॥ ताराभेदानाह ॥ ब्रह्मोपासितांतावदाह ॥ वह्नीति ॥ रेफईबिंदुयुताकामिका।

शिशूनांकंठवोबद्धंरक्षकंभूतभीतितः ॥ वामबाहौतुनारीणांपुत्रदंसुभगत्वकृत् ॥ १२० ॥ दक्षबाहौनृणांबद्धंनिर्द्धनानांधनप्रदम् ॥ ज्ञानदंज्ञानमिच्छूनांराज्ञांतुविजयप्रदम् ॥ २१ ॥ एतद्यंत्रंपुराधृत्वा गौतमाद्यामहर्षयः ॥ लेभिरेमोक्षसंसिद्धिंसाम्राज्यंभूमिनायकाः ॥२२॥ किंभूरिणानृणामेतद्वांछितांयच्छतिश्रियम् ॥ कवित्वंराजमानंचकीर्तिमायुररोगताम् ॥२३॥ नैवतारासमाकाचिद्देवतासर्वसिद्धिदा कलौयुगेतवोगोप्यावांछितांसिद्धिमीप्सुना ॥ १२४ ॥ इति श्रीमंत्रमहोदधौतारामंत्रोक्तिश्चतुर्थस्तरंग ॥ ४ ॥ छ तारभेदाअथोच्यंतेशीघ्रसिद्धिप्रदायिनः ॥ वह्निवामाक्षिबिंद्वाढ्याकामिकाभुवनेश्वरी ॥ १ ॥ भुवनेशीवर्मरुद्धाफडंताप्रणवादिका ॥ सप्ताक्षरीमहाविद्याविरिंचिसमुपासिता ॥ २ ॥

तकारः त्रीं ॥ १ ॥ वर्मरुद्धाभुवनेशी वर्मद्वयमध्यगतेत्यर्थः ॥ यथा ओं त्रीं ह्रींहुंह्रींहुंफडिति ॥ २ ॥ विष्णूपासितामाह ॥ वागिति ॥ कामः क्लीं अनुग्रहसर्गवान् हसः औविसर्गयुतःसः सौ ॥ यथा-ऐं ह्रीं श्रींक्लींसौःहुंउग्रतारेहुंफडिति ॥ ३ ॥ द्वितीयांविष्णूपासितामाह ॥ तारेति ॥ शिवाह्रीं ॥ भृगुःसः ॥ यथा-ॐ हुं ह्रीं क्लीं सौःहुंफडिति ॥ ४ ॥ चतुर्मुखोपासितंमन्त्रद्वयमाह ॥ एतयोरिति ॥ एतयोरनंतरोक्तयोर्विष्णूपासितयोर्द्वादशाक्षरीसप्ताक्षरयोर्विद्ययोःपंचमेबीजेसौःरूपेयदिआदौहकारः अन्तेरेफः तदातदेवविद्याद्वयंचतुर्मुखसेवितंह आदौयस्यरःअंतिमोयस्यसःहादिरांतिमः ॥ यथा-ऐंह्रींश्रींक्लींहसौः

वाक्शक्तिःकमलाकामोहंसोनुग्रहसर्गवान् ॥ वर्मोग्रतारेवर्मास्त्रंविष्णवर्चाद्वादशाक्षरी ॥ ३ ॥ तारवर्मशिवाकामोमनुसर्गयुतोभृगुः ॥ वर्मास्त्रमेषासप्तार्णासिद्धिदाविष्णुसेविता ॥ ४ ॥ एतयोःपंचमेबीजेसकारोहादिरांतिमः ॥ तदाविद्याद्वयंप्रोक्तंचतुर्मुखसमर्चितम् ॥ ५ ॥ तारोमायावर्ममायावर्मास्त्रंचरसाक्षरी ॥ हरिरग्निस्त्रिमूर्तींदुयुग्वर्मपुटिताद्रिजा ॥ ६ ॥ अस्त्रांतापंचवर्णोयंप्रोक्तमेकजटाद्वयम् ॥ रेफशांतींदुयुङ्णांतोवर्मास्त्रंकामवाग्भवम् ॥ ७ ॥

हुंउग्रतारेहुंफडित्याद्या ॥ ओं हुंह्रींक्लींहसौःहुंफडितिद्वितीया ॥ ५ ॥ एकजटाद्वयमाह ॥ तारइति अग्निस्त्रिमूर्तींदुयुक्हरि रईबिंदुयुक्तकारस्त्रीं ॥ स्पष्टमन्यत् ॥ यथा ओं ह्रींहुंह्रींहुंफट्इतिप्रथमा ॥ त्रींहुंह्रींहुंफडितिद्वितीया ॥ नारायणीयामाह ॥ रेफेति ॥ रेफःरः ॥ शांतिःईकारः ॥ अनुस्वारयुक्तोणांतस्तः त्रीं ॥ यथा-त्रींहुंफट्क्लींऐमिति ॥ ६ ॥ ७ ॥

उक्तानामष्टविद्यानामृष्याद्याह ॥ अमूषामिति: ॥ ८ ॥ गायत्रीछन्दः ॥ तारादेवता ॥ पूर्ववत्षड्दीर्घाढयमायाबीजेनह्रांह्रींमित्यादि ॥ ९ ॥ ध्यानमाह ॥ श्वेतेति ॥ कर्त्रीदक्षे ॥ १० ॥ प्रयोगानाह ॥ मध्विति ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ एक

नारायणोपासितेयंपंचाणर्सिर्वसिद्धिदा ॥ आमूषामष्टविद्यानामृ[1]षिः शक्तिर्वसिष्ठजः ॥ ८ ॥ गायत्रीतारकेछंदोदेवतेपरिकीर्तिते ॥ न्यासंतुपूर्ववत्कृत्वाध्यायेत्तारांहृदंबुजे ॥ ९ ॥ श्वेतांबरांशारदचंद्रकांतिंसद्भूषणांचंद्रकलावतंसाम् ॥ कर्त्रीकपालान्वितपाणिपद्मांतारांत्रिनेत्रांप्रभजेखिलर्द्ध्यै ॥ १० ॥ जपपूजादिकंसर्वमासांपूर्ववदाचरेत् ॥ मधुयुक्परमान्नेनहोमाद्विद्यानिधिर्भवेत् ॥ ११ ॥ रक्तांवश्येस्वर्णवर्णांस्तंभनेमारणेसिताम् ॥ उच्चाटनेधूम्रवर्णांशांतौश्वेतांस्मरेदिमाम् ॥ १२ ॥ भूरिणाकिमिहोक्तेनविद्याएताः प्रसाधिताः ॥ पूरयन्त्यखिलंनृणांमनोरथमिहध्रुवम् ॥ १३ ॥ मायाहृद्भगवत्येकजटेममजलंस्थिरा ॥ वह्न्यासनगतापुष्पंप्रतीच्छानलवल्लभा ॥ १४ ॥

जटामाह ॥ मायेति ॥ जलंवः ॥ वह्न्यासनगतास्थिरा रेफयुतोजःक्ष ॥ यथा--ॐ ह्रींनमोभगवत्येकजटेममवज्रपुष्पंप्रतीच्छस्वाहेति ॥ १४ ॥

॥ १५ ॥१६ ॥ नीलसरस्वतीमाह ॥ रमेति ॥ व्यापिन्यारूढौऔयुतौ ॥ भृगुःसः ॥ सरस्वत्यैस्वरूपम् ॥ ठद्वयं ॥ स्वाहा ॥ यथा--ओं श्रींह्रींहसौःहुंफट्नीलसरस्वत्यैस्वाहा ॥ मनुवर्णश्चतुर्दशार्णः ॥ १७ ॥ १८ ॥ षडंगमाह ॥ ॥ नेत्रेति ॥ नेत्रशब्देनार्णद्वयंचंद्रएकः ॥

द्वाविंशत्यक्षरोमंत्रस्तारादिः सर्वसिद्धिदः ॥ ऋ[2]षिःपतंजलिश्छंदोगायत्र्येकजटापुनः ॥ १५ ॥ देवतादीर्घषट्काढ्यमाययास्यात्षडंगकम् ॥ ध्यानार्चनप्रयोगांस्तुकुर्यात्पूर्वोक्तमंत्रवत् ॥ १६ ॥ रमांमायाहसौव्यापिन्यारूढौसर्गसंयुतौ ॥ वर्मास्त्रंनीलभृगुरस्वत्यैठद्वयमीरितम् ॥ १७ ॥ प्रणवाद्योमनुःसर्वसिद्धिदोमनुवर्णकः ॥ ऋष्याद्याब्रह्मगायत्रीतथानीलसरस्वती ॥ १८ ॥ नेत्रंचंद्रंदुनेत्रांगनेत्राणैरंगकल्पना ॥ मंत्रोत्थितैरथोध्यायेद्देवींसर्वेष्टसिद्धिदाम् ॥ १९ ॥ घंटाशिरः शूलमसिंकराग्रैःसंबिभ्रतींचंद्रकलावतंसाम् ॥ प्रमथ्नतींपादतलेपशुंतांभजेमुदानीलसरस्वतीशाम् ॥ २० ॥

॥ अंगानिषट् ॥ १९ ॥ ध्यानमाह ॥ घंटामिति ॥ शूलासीदक्षयोः घंटाशिरसीवामयोः ॥ २० ॥

---

१ अष्टविद्यानांवसिष्ठऋषिःगायत्रीछन्दःतारकादेवताममाभीष्टसिद्ध्यर्थंजपेवि० ।

२ अस्यश्रीमदेकजटामंत्रस्यपतंजलिऋषिः गायत्री छंदः एकजटा देवताममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः । अस्यनीलसरस्वतीमंत्रस्यब्रह्मऋषिः गायत्री-छंदः नीलसरस्वती देवताममाभीष्ट सिद्ध्यर्थे जपेविनियोगः ।

॥ २१ ॥ मंत्रांतरमाह ॥ मायेति ॥ सामायाअनंतसंयुता आकारसंयुता ह्रां ॥ ङ्युतातारा तारायै ॥ सामहा पदाद्या महातारायै ॥ भृगुःसः ॥ ब्रह्माक ॥ अनलांतिमोलः ॥ स्पष्टमन्यत् ॥ तथातारायाद्या त्रींबीजाद्या ॥ यथा–ओं त्रींह्रांहुंनमस्तारायैमहातारायैसकल दुस्तरांस्तारय ॥ २ तर २ ॥ स्वाहेति ॥ २२ ॥ २३ ॥ द्वात्रिंशदर्णाविद्याराज्ञीमाह ॥ विद्येति ॥ २४ ॥ वागिति ॥ मनोजन्मक्लीं

जपपूजादिकंसर्वमस्याःपूर्ववदीरितम् ॥ विशेषाज्जयदावादेविधेयंसाधितानृणाम् ॥ २१ ॥ मायासानं तसंयुक्तावर्मेहृन्ङेयुतापुनः ॥ तारामहापदाद्यासाभृगुब्रह्मानलांतिमः ॥२२॥ दुस्तरांस्तारयद्वंद्वंतरयुग्मं चठद्वयम् ॥ द्वात्रिंशदर्णातारा‍द्यापूजास्याःपूर्ववन्मता ॥२३॥ विद्याराज्ञीमथोवक्ष्येसुरेंद्रस्यापिदुर्लभाम् ॥ लब्ध्वायांमानवाः स्वेष्टंसाधयंत्यर्चनेरताः ॥ २४ ॥ वाङ्मायाश्रीमनोजन्माहंसोनुग्रहबिंदुयुक् ॥ कामः शक्तिश्ववाग्बीजंफांतोलार्घीशबिंदुयुक् ॥ २५ ॥ स्त्रीबीजंनीलतारेस्यात्संबुद्ध्यंतासरस्वती ॥ अत्रीसरेफौक्रमतः शेषवामाक्षिसंयुतौ ॥ २६ ॥

अनुग्रहबिंदुयुक्हंसः सःसौं ॥ लार्घीशबिंदुयुक्फांतःलऊबिंदुयुतोबःब्लूं ॥ २५ ॥ स्त्रीबीजंस्त्रींसरेफौरेफयुक्तौ शेषवामाक्षिसंयुतौ क्रमतआई संयुतौ अत्रीदकारौ ॥ २६ ॥

सानुस्वारौद्रांद्रीमिति ॥ कामबीजंक्लीं ॥ मांसार्घीविंदुयुग्लऊबिंदुयुक्तःफांतोबःब्लूं ॥ सर्गीभृगुःसः ॥ हृल्लेखाह्रीं यथा–ऐंह्रीं श्रींक्लींसौं क्लींह्रींऐंब्लूंस्त्रींनीलतारेसरस्वतीद्रांद्रींक्लींब्लूंसःऐंह्रीं श्रींक्लींसौःसौःह्रींस्वाहेति ॥ २७ ॥ २८ ॥ षडंगमाह ॥ पंचेति ॥ २९ ॥

सानुस्वारौकामबीजंफांतोमांसार्घिबिंदुगः ॥ सर्गीभृगुर्वाग्गूहृल्लेखारमाकामोथसौद्वयम् ॥२७॥ सर्वांतं भुवनेशानीस्वाहाद्वात्रिंशदक्षरी ॥ महाविद्याहिसाख्यातासेविताभोगमोक्षदा ॥२८॥ ब्रह्मानुष्टुप्सरस्व त्योमुन्यांद्याअङ्गकल्पना ॥ पंचपंचार्ष्टचेषुर्युगार्णैर्मंत्रसंभवैः ॥ २९ ॥ शवासनांसर्पविभूषणाढ्यांक र्त्रींकपालंचषकंत्रिशूलम् ॥ करैर्दधानांनरमुंडमालांत्र्यक्षांभजेनीलसरस्वतींताम् ॥३०॥ चतुर्लक्षंजपे द्विद्यांकिंशुकैर्मधुरान्वितैः ॥ दशांशंजुहुयाद्वह्नौश्रद्धापूर्वमतंद्रितः ॥३१॥ पूर्वोक्तेपूजयेत्पीठेवक्ष्यमाणे नवर्त्मना ॥ आदौत्रिकोणेषट्कोणमष्टषोडशपत्रके ॥३२॥ द्वात्रिंशत्पत्रमब्जंस्याच्चतुष्षष्टिदलंततः ॥ त्रिरेखाढ्यंधरागेहचतुरस्रमतःपरम् ॥ ३३ ॥ एवंयंत्रंसमालिख्यबाह्यतःपूजनंचरेत् ॥ चतुरस्रस्याग्नि कोणेविघ्नेशंपरिपूजयेत् ॥ ३४ ॥

ध्यानमाह ॥ शवेति ॥ कर्त्रींत्रिशूलेदक्षयोः ॥ ३० ॥ किंशुकैः पलाशपुष्पैः ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥

---

१ ऐंह्रींश्रींक्लींसौंक्लींह्री ऐंब्लूत्रींनीलतारेसरस्वतिद्रांद्रींक्लीं ब्लूंसः एह्रींश्रींक्लींसौऽ ह्रींस्वाहा । २ अस्यमहाविद्यामंत्रस्यब्रह्माऋषिःअनुष्टुप्छंदः । सरस्वतीदेवताममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः

वायुकोणेक्षेत्रपालमैशान्येभैरवंतथा ॥ नैर्ऋतेयोगिनीःसर्वावामभागेगुरुंयजेत् ॥ ३५ ॥ भूगृहस्याद्यरे खायामणिमालघिमातथा ॥ महिमाचेशितापूज्यावशिताकामपूरणी ॥ ३६॥ गरिमाप्राप्तिरित्येताःपू ज्याःपूर्वादिदिक्क्रमात् ॥ धरागृहस्यरेखायांद्वितीयायांतुभैरवाः ॥३७॥ असितांगोरुरुश्चंडःक्रोधो न्मत्तकपालिनः ॥ भीषणश्चाथसंहारएतेष्टौभैरवाःस्मृताः ॥ ३८ ॥ भूमिगेहेतृतीयायां रेखायांमातरः पुनः ॥ ब्राह्मीमाहेश्वरीचैवकौमारीवैष्णवीतथा ॥ ३९ ॥ वारहींद्राणिकाचैवचामुंडासप्तमीस्मृता ॥ महालक्ष्मीस्तथेज्यास्ताःपूर्वादिषुयथाक्रमम् ॥ ४० ॥ इत्थमाद्यावृतिंचेष्ट्वायोनिमुद्रांप्रदर्शयेत् ॥ चतुः षष्टिदलेपद्मेशक्तीरर्चेच्चतावतीः ॥ ४१ ॥ कुलेशीकुलनंदाचवागीशीभैरवीतथा ॥ उमाश्रीःशांतयाचं डाधूम्राकालीकरालिनी ॥ ४२ ॥ महालक्ष्मीश्चकंकालीरुद्रकालीसरस्वती ॥ वाग्वादिनीचनकुलीभ द्रकालीशशीप्रभा॥४३॥प्रत्यंगिरासिद्धलक्ष्मीरमृतेशीचचंडिका॥खेचरीभूचरीसिद्धाकामाक्षीहिंगुलाबला ॥४४॥जयाचविजयाचाप्यजितानित्यापराजिता॥विलासिनीतथाघोराचित्रासुग्धाधनेश्वरी ॥४५॥

॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ योनिमुद्रोक्ता ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ ४५ ॥

॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ चतुःषष्टिदलेतावतीःशक्तीरभ्यर्च्यखेचरीमुद्रांदर्शयेत् ॥ तल्लक्षणं यथा ॥ सव्यंदक्षिणहस्ते तुसव्यहस्तेतु दक्षिणम् ॥ बाहूकृत्वामहादेवीहस्तौसंपरिवर्त्यच ॥ कनिष्ठानामिकेदेवियुक्तातेनक्रमेणतु ॥ तर्जनीभ्यांसमाक्रांतेसर्वोर्ध्वम ॥

सोमेश्वरीमहाचंडाविद्याहंसीविनायिका ॥ वेदगर्भातथाभीमाउग्रावैद्याचसद्गतिः ॥ ४६ ॥ उग्रेश्वरी चंद्रगर्भाज्योत्स्नासत्यायशोवती ॥ कुलिकाकामिनीकाम्याज्ञानवत्यथडाकिनी ॥ ४७ ॥ राकिनीला किनीचाथकाकिनीशाकिनीत्यपि ॥ हाकिनीतिचतुःषष्टिशक्तयःसिद्धिदायिकाः ॥ ४८ ॥ दर्शयेत्खे चरीमुद्रांद्वितीयावरणेर्चिते ॥ द्वात्रिंशत्पत्रमध्येतुपूज्याएतास्तुशक्तयः ॥ ४९ ॥ किरातायो गिनीवीरावेतालायक्षिणीहरा ॥ ऊर्ध्वकेशीचमातंगीमोहिनीवंशवर्द्धिनी ॥ ५० ॥ मालिनीललिता दूतीमनोजापद्मिनीधरा ॥ वर्वरीछत्रहस्ताचरक्तनेत्राविचर्चिका ॥ ५१ ॥ मातृकादूरदर्शीचक्षेत्रेशीरं गिनीनटी ॥ शांतिर्दीप्तावज्रहस्ताधूम्राश्वेतासुमंगला ॥ ५२ ॥

पिमध्यमे अंगुष्ठौतुमहादेविसरलावपिकारयेत् ॥ इयंसाखेचरीनाममुद्रासर्वोत्तमोत्तमेति ॥ ४९ ॥ ५० ॥ ५१ ॥ ५२ ॥

तृतीयावरणंसंपूज्यबीजमुद्रांदर्शयेत् ॥ तल्लक्षणंयथा–परिवर्त्यकरौस्पष्टावर्द्धचन्द्राकृतीप्रिये ॥ तर्जन्यंगुष्ठयुगलंयुगपत्कारये त्ततः ॥ अधःकनिष्ठावष्टब्धेमध्यमेविनियोजयेत् ॥ तथैवकुटिलेयोज्येसर्वाधस्तादनामिके ॥ बीजमुद्रेयमुदितासर्वसिद्धिप्रदायि नीति ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ षोडशपत्रंसंपूज्यसृणिमुद्रामंकुशमुद्रांदर्शयेत् ॥ सापूर्वमुक्ता ॥ ५५ ॥ अष्टपत्रेस्वस्वत्यष्टकंस्वमंत्रैर्यजेदित्यु

इष्ट्वातृतीयावरणंबीजमुद्रांप्रदर्शयेत् ॥ ततःषोडशपत्रेषुपूज्याःषोडशशक्तयः ॥ ५३ ॥ मुग्धाश्रीः कुरुकुल्लाचत्रिपुरातोतलाक्रिया ॥ रतिःप्रीतिस्तथाबालासुमुखीश्यामलाविला ॥ ५४ ॥ पिशाची चविदारीचशीतलावज्रयोगिनी ॥ सर्वेश्वरीतिसंपूज्यसृणिमुद्रांप्रदर्शयेत् ॥ ५५ ॥ अष्टपत्रेस्वस्वमंत्रै र्यजेदष्टसरस्वतीः ॥ तारोहल्लोहितःसत्योवैकुंठानंतसंयुताः ॥ ५६ ॥ भृगुर्नेशब्दरूपेवाङ्मायाकामो वदद्वयम् ॥ वाग्वादिन्यग्निकांतेतिमंत्रोवेदाक्षिवर्णवान् ॥ ५७ ॥

क्तम् ॥ तासांमंत्रान्क्रमेणवदन्नादौवागीश्वरीमन्त्रमाह ॥ तारइति ॥ लोहितःपः वैकुंठानंतसंयुतःसत्यःमआयुतोदःघ्मा ॥ ५६ ॥ भृगुःस । स्पष्टमन्यत् ॥ यथा–ओं नमःपद्मासनशब्द रूपेऐंह्रींक्लींवाद २ वाग्वादिनीस्वाहेति वेदाक्षिवर्णवान् चतुर्विंशत्यर्णः ॥५७॥ चित्रेश्वरीमन्त्रमाह ॥ वराहेति ॥ वराहहंसचक्रींद्रसंयुताभुवनेश्वरी हसकलह्रीं ॥ ५८ ॥ वद २ चित्रेश्वरि ऐंस्वाहेति ॥ प्रथमं षट्कूटम् ॥ यथा–क्लींवद २ चित्रेश्वरीऐंस्वाहा ॥ वह्नौअग्निकोणे ॥ ५९ ॥ कुलजामन्त्रमाह ॥ वागिति ॥ ऐंकुल जेऐंसर

अनेनमनुनापूर्वपत्रेवागीश्वरींयजेत् ॥ वराहहंसचक्रींद्रसंयुताभुवनेश्वरी ॥ ५८ ॥ वदयुगंचचित्रेश्व रिवाबीजानलप्रिया ॥ द्वादशार्णेनमनुनावह्नौचित्रेश्वरींयजेत् ॥५९॥ वाग्बीजंकुलजेवाक्चसरस्व त्यनलांगना ॥ एकादशार्णमनुनाकुलजांदक्षिणेर्चयेत् ॥६०॥ वाङ्मायाश्रींवदद्वंद्वंकीर्तीश्वरिवसुप्रिया ॥ त्रयोदशार्णेनयजेन्नैर्ऋत्येकीर्तिनायिका ॥ ६१ ॥ वाङ्मायाचांतरिक्षांतेसरस्वतिचठद्वयम् ॥ रव्य र्णेनयजेत्प्रत्यगंतरिक्षसरस्वतीम् ॥ ६२ ॥

स्वतिस्वाहेति ॥ ६० ॥ कीर्तीश्वरीमंत्रमाह ॥ वागिति ॥ ऐंह्रींश्रींवद २ कीर्तीश्वरिस्वाहेति । वसुरग्निः ॥ ६१ ॥ अंतरिक्ष सरस्वतीमन्त्रमाह ॥ वागिति ॥ ऐंह्रींअन्तरिक्षसरस्वतिस्वाहेति ॥ ६२ ॥

घटसरस्वतीमन्त्रमाह ॥ एवंविधायोनिरेकारः ॥ कीदशी वराहहंसचण्डीशजनार्दनकृशानुयुक्त हसखफरयुता ॥ सेन्दुःसविंदुश्च ॥ कूटमिदम् ॥ मनुरौकारः ॥ कीदशः ॥ लकुलीभृगुवह्नींदुयुक्त हसरविंदुयुतः ॥ शांतिरीअरुणादि युता ॥ अरुणाहः॥ भृगुःसः ॥ शिखीफः ॥ अग्नीरःएतैर्युता ॥ सबिंदुश्चवाक् ऐं मायाह्रींश्रींश्रीः॥इषुवीजानिवाणवीजानि द्रांद्रींक्लीं

वराहंसचंडीशजनार्दनकृशानुयुक् ॥ सदुयानिश्चलकुलीभृगुवह्नींदुयुङ्मनुः ॥ ६३ ॥ अरुणाभुगुशिख्य ग्निसंयुताशांतिरिंदुयुक् ॥ वाङ्मायाश्रीषुबीजानिघ्रींघटांतेसरस्वतीम् ॥६४॥ घटेवदतद्वंद्वंरुद्राज्ञाटायुता मम ॥ अभिलाषंकुरुद्वंद्वंप्रेयसीकृष्णवर्त्मनः ॥ ६५ ॥ गुणवेदार्णेनयजेद्वायौघटसरस्वतीम् ॥ भूधरं द्रयुतोर्वीशोबिंद्वाढ्योवेंवदद्वयम् ॥ ६६ ॥

ब्लूंसइति ॥ घ्रींमितिस्वरूपम् ॥ टायुतातृतीयांतारुद्राज्ञा ॥ कृष्णवत्मनोग्नेःप्रेयसीस्वाहा ॥ यथा—हूसफ्रंहूसौ हूस्फ्रींऐंह्रींश्रींद्रांद्रींक्ली ब्लूंसःघ्रींघटसरस्वतीघटेवद २ तर २ रुद्राज्ञयाममाभिलाषंकुरुकुरुस्वाहेति ॥६३॥६४॥६५॥ गुणवेदार्णस्त्रिचत्वारिंशदक्षरः ॥ नील मंत्रमाह ॥ भूधरेति॥अर्घीशऊ॥भूधरोबः ॥ इंद्रोलः ॥ ताभ्यांयुतःविंदुयुतश्चब्लूं ॥ वेंवदवदस्वरूपम् ॥ यथा ब्लूंवेंवद २ त्रींहुंफडिति किणिमंत्रमाह ॥ वाग्वीजमिति ॥ अधराकांतोनकुलीऐंयुतोहः ॥ शांतिचंद्राढ्यमाकाशमई्विंदुयुतोहः ॥ सदक्जलंत्रि ॥ भगाक्रान्तंकूर्मद्वंद्वम्ऐयुतंचद्वंद्वंच ॥ यथा—ऐं हैंह्रींकिणि २ विच्चेइति ॥६६॥६७॥६८॥ एवंसरस्वत्यष्टकंसंपूज्य क्षोभमुद्रादर्शनम् ॥ तल्लक्षणम्–मध्यमांमध्यमेकृत्वाकनिष्ठांगुष्टरोधिते ॥ तर्जन्यौदंडवत्कृत्वामध्यमोपर्यनामिके ॥ क्षोभाभिधानामुद्रेयंसर्वसंक्षोभकारि

त्रींहुंफट्नवार्णेननीलामर्चेदुदग्दिशि ॥ वाग्बीजमधराक्रांतोनकुलीबिंदुमान्पुनः ॥ ६७ ॥ शांतिचं द्राढ्यमाकाशंकिणिद्वंद्वंसदृग्जलम् ॥ कूर्मद्वंद्वंभगाक्रांतंनवार्णेनामुनायजेत् ॥ ६८ ॥ मंत्रेणेशान दिग्भागेकिणिसंज्ञांसरस्वतीम् ॥ पंचमावृत्तिमाराध्यक्षोभमुद्रांप्रदर्शयेत् ॥ ६९ ॥ डाकिन्याद्याः पूर्वमुक्ताःषट्कोणेषट्प्रपूजयेत् ॥ दर्शयेद्द्राविणींमुद्रांषष्ठावरणपूजने ॥ ७० ॥

णीति ॥ ६९ ॥ डाकिन्याद्याःपूर्वोक्ताः ॥ डाकिनीराकिनी लाकिनीकाकिनीशाकिनीहाकिन्यः ॥ द्राविणीमुद्रालक्षणं यथा— क्षोभमुद्रालक्षणमुक्त्वोक्तम् । एतस्याएवमुद्रायामध्यमेसरलेयदा ॥ क्रियेतेपरमेशानितदाविद्राविणीमतेति ॥ ७० ॥

पराबालाभैरवीतिस्वस्वमंत्रैः–ह्रींपरायैनमः–ऐंक्लींसौःबालायैनमः–हूसैंहूक्लींहूसौःभैरव्यैनमइति ॥ आकार्षिणीमुद्रालक्षणं यथा–मध्य मातर्जनीभ्यांतुकनिष्ठानामिकेसमे ॥ अंकुशाकाररूपाभ्यांमध्यमे परमेश्वरि ॥ इयमाकार्षिणीमुद्रात्रैलोकक्याकर्षणेक्षमेति ॥ ७१ ॥ ॥ ७२ ॥ ७३ ॥ ७४ ॥ सात्त्विकध्यानमाह ॥ श्वेतेति ॥ कमंडलुवराक्षस्त्रक्पुष्पमालादक्षेषु ॥ इतराणिवामेषु ॥ ७५ ॥ ७६ ॥

पराबालाभैरवीतिपूजनीयास्त्रिकोणके ॥ सप्तमावृतिपूजायांमुद्रांकुर्याच्चकार्षिणीम् ॥७१॥ इत्थंसंपूज्य तारेशींमनोभीष्टमवाप्नुयात् ॥ गणेशक्षेत्रपालाभ्यांयोगिन्यैभैरवायच ॥ ७२ ॥ तारायैचापिवितरेद्बलिंनित्यंचतुष्पथे ॥ मांसमाषान्नशाकाज्यपायसापूपकादिकम् ॥ ७३ ॥ बलिद्रव्यंसमाख्यातंतेनेष्टं साप्रयच्छति ॥ तस्याध्यानंत्रिधावच्मिसत्त्वादिगुणभेदतः ॥ ७४ ॥ श्वेतांबराढ्यांहंसस्थांमुक्ताभरण भूषिताम् ॥ चतुर्वक्त्रामष्टभुजैर्दधानांकुंडिकांबुजे ॥ ७५ ॥ वराभयेपाशशक्तीअक्षस्त्रक्पुष्पमालिके ॥ शब्दपाथोनिधौध्यायेत्सृष्टिध्यानमुदीरितम् ॥ ७६ ॥ रक्तांबरांरक्तसिंहासनस्थांहेमभूषिताम् ॥एक वक्त्रांवेदसंख्यैर्भुजैःसंबिभ्रतींक्रमात् ॥ ७७ ॥ अक्षमालांपानपात्रमभयंवरमुत्तमम् ॥ श्वेतद्वीपस्थितां ध्यायेत्स्थितिध्यानमिदंस्मृतम् ॥ ७८ ॥

राजसध्यानमाह ॥ रक्तेति ॥ अक्षमालावरौदक्षयोः ॥ अन्ययोरन्ये ॥ ७७ ॥ ७८ ॥

तामसंध्यानमाह ॥ कृष्णेति ॥ परशुदर्वीखड्गमुसलकर्त्रीशूलवज्रपाशगदादक्षेषु ॥ शेषाणिवामेषु ॥ ७९ ॥ ८० ॥ ८१ ॥ क्रूरेषुमारणे

कृष्णांबराढ्यांनौसंस्थामस्थ्याभरणभूषिताम् ॥ नववक्त्रांभुजैरष्टादशभिर्दधतींवरम् ॥ ७९ ॥ अभयं परशुंदर्वींखड्गंपाशुपतंहलम् ॥ भिंडिंशूलंचमुसलंकर्त्रींशक्तिंत्रिशीर्षकम् ॥ ८० ॥ संहारास्त्रं वज्रपाशौखट्वांगगदयासह ॥ रक्तांभोधौस्थितांध्यायेत्संहारध्यानमीदृशम् ॥ ८१ ॥ कर्मसुक्रूरसौम्येषुध्यायेन्मंत्रीयथातथा ॥ एवंसिद्धेमनोमन्त्रीगिरावाचस्पतिर्भवेत् ॥ ८२ ॥ दूर्वोत्थयातुलेखन्यारोचनारसयुक्तया ॥ बालस्याच्छिन्ननालस्यजिह्वायांविलिखेन्मनुम् ॥ ८३ ॥ संप्राप्तेचाष्टमेवर्षेसर्वशास्त्रज्ञतामियात् ॥ मन्त्रेणायुतसंजप्तांवचांबालस्यकंठतः ॥ ८४ ॥ बध्नीयात्पूर्वसंप्रोक्तंबलिंदत्त्वा विधानतः ॥ द्वादशेवत्सरेप्राप्तेभक्षितासाकवित्वकृत् ॥ ८५ ॥ ज्योतिष्मतीभवंतैलंकर्षमात्रंसुमंत्रितम् ॥ उपरागेजलस्थोयोऽश्नीयाद्वाचस्पतिर्भवेत् ॥ ८६ ॥ चतुष्पथेश्मशानेवाहित्वालज्जाभयंतथा ॥ जपेच्छवंसमारुह्यविद्यातत्परमानसः ॥ ८७ ॥ शृणोत्यसावमुंशब्दंनिशीथेजपतत्परः ॥ पारगोभव विद्यानांसर्वांसिद्धिमवाप्नुहि ॥ ८८ ॥

तामसध्यानम् ॥ उच्चाटनवश्यादौरक्तम् ॥ शांतौपुष्टौश्वतम् ॥ ८२ ॥ ८३ ॥ ८४ ॥ ८५ ॥ ८६ ॥ ८७ ॥ ८८ ॥

॥ ८९ ॥ उभावपिशिशूनैयायिकवेदांतिनौभूत्वाविवादंकुर्वाते ॥ ९० ॥ ९१ ॥ ९२ ॥ ९२ ॥ निर्वासानग्नः ॥ विशिखोयुक्तकेशः ॥ कृष्णभूताहे कृष्णपक्षचतुर्दश्याम् ॥ ९४ ॥ ९५ ॥ इति श्रीमंत्रमहोदधिव्या० नौकायांताराभेदोनामपंचमस्तरंगः ॥ ५ ॥ छिन्नम

विद्वत्कुलसमुद्भूतमष्टवर्षशिशुद्वयम् ॥ उपवेश्यतयोर्मूर्ध्निकरौदत्त्वाजपेन्मनुम् ॥ ८९ ॥ वेदांतन्यायसंयुक्त्याविवदेतेउभावपि ॥ यःकौतुकीसआश्चर्य्यंविद्यायाः पश्यतुध्रुवम् ॥ ९० ॥ विधायवेदिकांरम्यांविजनेकदलीवने ॥ तत्रासीनोजपेद्विद्यामर्कलक्षंविधानतः ॥ ९१ ॥ दासीचालितदोलायामारूढांसुस्मिताननाम् ॥ पुन्नागचंपकाशोकरंभाविपिनसंस्थिताम् ॥ ९२ ॥ एवंध्यायन्भगवतींबलिंदद्याज्जपांततः ॥ एवंकुर्वन्नरःसर्वमभीष्टंलभतेचिरात् ॥ ९३ ॥ निर्वासाविशिखःप्रेतभूमिस्थोयोजपेन्मनुम् अयुतंकृष्णभूताहेसवाक्सिद्धिमवाप्नुयात् ॥ ९४ ॥ विद्यांसौख्यंधनंपुष्टिमायुःकीर्तिबलंस्त्रियः ॥ रूपंकामयमानेनतारासेव्यानिरंतरम् ॥ ९५ ॥ इति श्रीमन्मंत्रमहोदधौतारामंत्रभेदकथनंनामपंचमस्तरंगः ॥५॥ छिन्नमस्तामनुंवक्ष्येशीघ्रसिद्धिविधायिनम् ॥ पद्मासनाशिवायुग्मंभौतिकःशशिशेखरः ॥१॥

स्तामंत्रमाह ॥ पद्मेति ॥ पद्मासनाश्रीं ॥ शिवाह्रीं ॥ भौतिकःसबिंदु ऐं ॥ १ ॥ पद्मनाभयुत सदागतिःएयुतोयःश्चे ॥ यथा ॐ श्रींह्रींह्रींऐंवज्रवैरोचनीयेह्रींह्रींफट्स्वाहेति ॥ २ ॥

॥ ३ ॥ ४ ॥ अस्त्रमंत्रमाह ॥ विसर्गइति ॐ अः वसुरक्ष ह्रीं ह्रीं अस्त्रंफडिति ॥ सर्वेस्वाहांताः ॥ ध्यानमाह ॥ भास्वदिति ॥

वज्रवैरोचनीपद्मनाभयुक्तः सदागतिः ॥ मायायुगास्त्रदहनप्रियांतःप्रणवादिकः ॥ २ ॥ मंत्रःसप्तदशार्णोयंभैरवोस्यमुनिर्मतः ॥ सम्राट्छंदश्छिन्नमस्तादेवताभुवनेश्वरी ॥३॥ आंखड्गायहृदाख्यातमींखड्गायशिरः स्मृतम् ॥ ऊंवज्रायशिखाप्रोक्ताऐंपाशायतनुच्छदम् ॥ ४ ॥ ओमकुशायनेत्रंस्यात्विसर्गोवसुरक्षयुक् ॥ मायायुग्मंचास्त्रमंगमनवःप्रणवादिकाः ॥५॥ स्वाहांताःप्रोदिताएवमंगेविन्यस्यतांस्मरेत् ॥ भास्वन्मंडलमध्यगांनिजशिरश्छिन्नंविकीर्णालकं स्फरास्यंप्रपिबद्गलात्स्वरुधिरंवामेकरेबिभ्रतीम् याभासक्तरतिस्मरोपरिगतांसख्यौनिजेडाकिनीवर्णिन्यौपरिदृश्यमोदकलितांश्रीछिन्नमस्तांभजे ॥६॥ ध्यात्वैवंप्रजपेल्लक्षचतुष्कंतद्दशांशतः ॥ पालाशैर्बिल्वजैर्वापिजुहुयात्कुसुमैःफलैः ॥७॥ आधारशक्तिमारभ्यपरतत्त्वांतपूजिते॥पीठेजयाख्याविजयाजिताचाप्यपराजिता॥८॥ नित्याविलासिनीषष्ठीदोग्ध्र्यघोराचमंगला ॥ दिक्षुमध्येचसंपूज्यानवपीठस्यशक्तयः ॥ ९ ॥

याभोमैथुनंतदासक्तरतिकामोपरिस्थिताम ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥

१ अस्यश्रीछिन्नमस्तामंत्रस्यभैरवऋषिः सम्राट्छन्दः छिन्नमस्ताभुवनेश्वरीदेवताममाभीष्ट सिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

पीठमंत्रमाह ॥ सर्वेति ॥ सद्दकृभृगुः सिः ॥ सभौतिकः खड्गीशःऐयुतोवःवै ॥ भगम् ए यथा-ओंसर्वबुद्धिप्रदेवणनीयेसर्वासाद्ध प्रदेडाकिनीयेओंवज्रवैरोचनीयेएह्येहिनमः ॥ वेदरामाक्षरश्चतुस्त्रिंशदर्णः ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ सरराजादीन् इन्द्रादीन् ॥

सर्वबुद्धिप्रदेवर्णनीयेसर्वभृगुःसदकू ॥ द्धिप्रदेडाकिनीयेचतारोवज्रसभौतिकः ॥ १० ॥ खड्गीशोरोचनीयेचभगंह्येहिनमोंतिकः ॥ तारादिःपीठमंत्रोयंवेदरामाक्षरोमतः ॥ ११ ॥ समभ्यर्च्यासनमेतेनतत्रसंपूजयेच्छिवाम् ॥ त्रिकोणमध्यषट्कोणपद्मभूपुरमध्यतः ॥ १२ ॥ बाह्यावरणमारभ्यपूजयेत्प्रतिलोमतः ॥ भूपुराद्बाह्यभागेषुवज्रादीनिप्रपूजयेत् ॥ १३ ॥ तदंतः सुरराजादीन्पूजयेद्धरितांपतीन् ॥ भूपुरस्यचतुर्द्वार्षुद्वारपालान्यजेदथ ॥ १४ ॥ करालविकरालाख्यावतिकालस्तृतीयकः ॥ महाकालश्चतुर्थःस्यादथपद्मेष्टशक्तयः ॥ १५ ॥ एकलिंगायोगिनीचडाकिनीभैरवीतथा ॥ महाभैरविकेंद्राक्षीत्वसितांगीतुसप्तमी ॥ १६ ॥ संहारिण्यष्टमीचेतिषट्कोणेष्वंगमूर्तयः ॥ त्रिकोणगच्छिन्नमस्तापार्श्वयोस्तुसखीद्वयम् ॥ १७ ॥ डाकिनीवर्णिनीसंज्ञतारवाग्भ्यांप्रपूजयेत् ॥ एवंपूजादिभिः सिद्धेमंत्रेमन्त्रीमनोरथान् ॥ १८ ॥

हरितांदिशांपतीन् ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ तारवाग्भ्याम् ओंऐंडाकिन्यैनमः ॥ १८ ॥

॥ १९ ॥ २० ॥ करवीरस्यकुसुमःपुष्पैः ॥ प्रसूनंकुसुमंसुममित्यमरोक्तेः ॥ २१ ॥ रक्तःकरवीररितिपूर्वेण सम्बंधः तत्संख्यालक्षेण ॥ २२ ॥ गोमायुःशृगालः ॥ तामेवलक्ष्मीमेव ॥ पायसांधसापायसान्नेन ॥ २३ ॥ २४ ॥ नार्यारजोभिर्ऋतुकालनिर्गत

प्राप्नुयान्निखिलान्सद्योदुर्लभांस्तत्प्रसादतः ॥ श्रीपुष्पैर्लभतेलक्ष्मींतत्फलःस्वसमीहितम् ॥ १९ ॥ वाकिसद्धिमालतीपुष्पैश्चंपकैर्हवनात्सुखम् ॥ घृताक्तंछागमांसंयोजुहुयात्प्रत्यहंशतम् ॥ २० ॥ मासमेकंतुवशगास्तस्यस्युःसर्वपार्थिवाः ॥ करवीरस्यकुसुमैःश्वेतैर्लक्षंजुहोतियः ॥ २१ ॥ रोगजालंपराभूयसुखीजीवेच्छतंसमाः ॥ रक्तैस्तत्संख्ययाहुत्वावशयेन्मंत्रिणोनृपान् ॥ २२ ॥ फलैर्हुत्वाप्नुयाल्लक्ष्मीमुदुंबरपलाशजैः ॥ गोमायुमांसैस्तामेवकपितापायसांधसा ॥ २३ ॥ बंधूककुसुमैर्भाग्यंकर्णिकारैःसमीपितम् ॥ तिलतंडुलहोमेनवशयेन्निखिलाञ्जनान् ॥ २४ ॥ नारीरजोभिराकृष्टिर्मृगमांसैःसमीहितम् ॥ स्तंभनंमाहिषैर्मांसैःपंकजैःसघृतैरपि ॥ २५ ॥ चिताग्नौपरभृत्पक्षैर्जुहुयादरिमृत्यवे ॥ उन्मत्तकाष्ठदीप्तेग्नौतत्फलंवायसच्छदैः ॥ २६ ॥

रुधिरेराकर्षणम् ॥ सघृतैः पंकजैरपिस्तंभनमेव ॥ २५ ॥ परभृत्कोकिलः ॥ उन्मत्तोधत्तूरः ॥ तत्काष्ठज्वलितेऽग्नौकाकपक्षहोमात्फलमारिमृत्युरेवस्यात् ॥ २६ ॥

॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ प्रयोगांतरमाह ॥ उपसीति ॥ कविंशुक्राचार्यम् ॥ ३७ ॥

द्यूतेवनेनृपद्वारेसमरेवैरिसंकटे ॥ विजयंलभतेमंत्रीध्यायन्देवींजपन्मनुम् ॥ २७ ॥ भुक्तौमुक्तौसितां ध्यायेदुच्चाटेनीलरोचिषम् ॥ रक्तांवश्येमृतौधूम्रांस्तंभनेकनकप्रभाम् ॥ २८ ॥ निशिदद्याद्वलिंतस्यै सिद्धयेमदिरादिना ॥ गोपनीयःप्रयोगोथप्रोच्यतेसर्वसिद्धिदः ॥ २९ ॥ भूताहेकृष्णपक्षस्यमध्यरात्रे तमोघने ॥ स्नात्वारक्तांबरधरोरक्तमाल्यानुलेपनः ॥ ३० ॥ आनीयपूजयेन्नारींछिन्नमस्तास्वरूपि णीम् ॥ सुंदरींयौवनाक्रांतांनरपंचकगामिनीम् ॥ ३१ ॥ सस्मितांमुक्तकबरींभूषादानप्रतोषिताम्॥ विवस्त्रांपूजयित्वैनामयुतंप्रजपेन्मनुम् ॥ ३२ ॥ बलिंदत्त्वानिशांनीत्वासंप्रेष्यधनतोषिताम् ॥ भोजये द्विविधैरन्नैर्ब्राह्मणान्देवताधिया ॥ ३३ ॥ अनेनविधिनालक्ष्मींपुत्रान्पौत्रान्यशःसुखम् ॥ नारीमायु श्चिरंधर्ममिष्टमन्यदवाप्नुयात् ॥ ३४ ॥ तस्यांरात्रौव्रतंकार्यंविद्याकामेनमंत्रिणा ॥ मनोरथेषुचान्येषु गच्छेत्तांप्रजपन्मनुम्॥ ३५॥ किंबहूक्तेनविद्याया अस्याविज्ञानमात्रतः॥ शास्त्रज्ञानंपापनाशःसर्वसौख्यंभवे द्ध्रुवम्॥ ३६॥ उषस्युत्थायशय्यायामुपविष्टोजपेच्छतम्॥ षण्मासाभ्यंतरेमंत्रीकवित्वेनजयेत्कविम्॥ ३७॥

तारपुटांमायां ओं ह्रीं ओं इति ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ रेणुकाशबरीमाह ॥ प्रणवइति ॥ कमलाश्रीं ॥ मायाह्रीं सृणिःक्रों ॥ इंद्रयुतोऽधरः ऐं मन्त्रोयथा–ओं श्रींह्रींक्रोंऐं ॥ षडंगमाह ॥ पंचेति ॥ समस्तेनाखम् ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ध्यानमाह ॥ हेमाद्रीति ॥ मेरुशिखरे ॥ ४३ ॥ शिखिनोमयूरस्यपिच्छंकर्णयोर्दधतीम् ॥ कोदंडधनुर्वामे ॥ बाणोदक्षे ॥ ४४ ॥ ४५ ॥

शिवेनकीलिताविद्यातदुत्कीलनमुच्यते ॥ मायांतारपुटांमंत्रीजप्यादष्टोत्तरंशतम् ॥ ३८ ॥ मंत्रस्यादौ तथैवांतेभवेत्सिद्धिप्रदातुसा ॥ एषनूनंविधिर्गोप्यःसिद्धिकामेनमंत्रिणा ॥ ३९ ॥ उदिताछिन्नमस्तेयं कलौशीघ्रमभीष्टदा ॥ रेणुकाशबरीविद्याताद्दृश्यैवोच्यतेधुना । ४० ॥ प्रणवःकमलामायासृणिरिंदुयु तोधरः ॥ पंचाक्षरीमहाविद्याभैरवोस्यमुनिर्मतः ॥ ४१ ॥ पंक्तिश्छंदोरेणुकाख्याशबरीदेवतोदिता॥ पंचवर्णैःसमस्तेनकुर्वीतमनुनांगकम् ॥ ४२ ॥ हेमाद्रिसानावुद्यानेनानाद्रुममनोहरे ॥ रत्नमंडपमध्यस्थ वेदिकायांस्थितांस्मरेत् ॥ ४३ ॥ गुंजाफलाकल्पितहाररम्यांश्रुत्योःशिखंडंशिखिनोवहंतीम् ॥ कोदं डबाणौदधतींकराभ्यांकटिस्थवल्कांशबरींस्मरेहम् ॥ ४४ ॥ ध्यात्वैवंप्रजपेल्लक्षपंचकंतद्दशांशतः ॥ फलैर्बिल्वैः प्रजुहुयात्तत्काष्ठैरेधितेनले ॥ ४५ ॥

१ अस्यरेणुकाशबरीमंत्रस्य भैरवऋषिःपंक्तिश्छंदः रेणुकाशबरीदेवताममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

पूर्वोदितेजयादिके ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ ४९ ॥ ५० ॥ ५१ ॥ स्वयंवरकलामाह ॥ तारइति ॥ निद्राभकारः ॥ पवनोयः ॥

पूर्वोदितेर्चयेत्पीठेषडंगावृत्तिरादिमा ॥ द्वितीयावरणेपूज्याःशवर्य्याअष्टशक्तयः ॥ ४६ ॥ हुंकारीखेचराचाथचंडास्याच्छेदनीतथा ॥ क्षेपणास्त्रीचहुंकारीक्षेमकारीतथाष्टमी ॥ ४७॥ तृतीयेदशदिक्पालावज्राद्यानिचतुर्थके॥ एवंसिद्धंमनुंसम्यक्काम्येकर्मणियोजयेत् ॥ ४८ ॥ मल्लीपुष्पजनावश्याइक्षुखंडैर्धनाप्तयः ॥ पंचगव्यैर्धेनवःस्युरशोककुसुमैस्सुताः ॥ ४९ ॥ इंदीवरैःकृतेहोमेनृपपत्नीवशंवदा ॥ अन्नाग्निरन्नैःसकलंमधूकैर्वाछितंभवेत् ॥ ५० ॥ प्रोदिताशवरीविद्याकलौत्वारितसिद्धिदा ॥ अथोच्यतेविवाहाद्यैस्स्वयंवरकलाशिवा ॥ ५१ ॥ तारोमायायोगिनीतिद्वयंयोगेश्वरिद्वयम् ॥ योगनिद्रायंकरिस्वात्सकलस्थावरेतिच ॥ ५२ ॥ जंगमस्यमुखंप्रोच्यहृदयंममसंपठेत् ॥ वशमाकर्षयाकर्षयपवनोवह्निसुंदरी ॥५३॥ पंचाशद्वर्णविद्ययामुंनिरस्याःपितामहः॥ छन्दोतिजगतीदेवीगिरिपुत्रीस्वयंवरा ॥५४॥

वह्निसुन्दरीस्वाहा ॥ स्वरूपमन्यत् ॥ यथा–ओं ह्रीं योगिनि योगिनि योगेश्वरि योगेश्वरि योगभयेकरिसकलस्था वरजंगमस्य मुखंहृदयंममवशमाकर्षयाकर्षयस्वाहेति ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४

षडंगमाह ॥ जगत्रयेतीति ॥ ५५ ॥ तारमायादिकाः ॥ वश्यमोहिन्यैपदपाश्चिममन्तर्वर्तियेषामीदृशाः ॥ षडंगमन्त्राइत्युक्त

जगत्रयेतिहृदयंत्रैलोक्येतिशिरोमतम् ॥ उरगेतिशिखासर्वराजेतिकवचंतथा ॥५५॥ सर्वस्त्रीपुरुषेत्यक्षिसर्वेत्यस्त्रंसमीरितम् ॥ तारमायादिकावश्यमोहिन्यैपदपश्चिमाः ॥ ५६ ॥ षडंगमंत्राउद्दिष्टामूलेनव्यापकंचरेत् ॥ ध्यायेद्देवींमहादेवंवरीतुंसमुपागताम् ॥५७॥ शंभुंजगन्मोहनरूपपूर्णंविलोक्यलज्जाकुलितांस्मिताढ्याम् ॥ मधूकमालांस्वसखीकराभ्यांसंबिभ्रतीमद्रिसुतांभजेयम् ॥५८॥ एवंध्यात्वाजपेल्लक्षचतुष्कंतद्दशांशतः ॥ पायसान्नेनजुहुयात्पीठेपूर्वोदितेजयेत् ॥ ५९ ॥ त्रिकोणचतुरस्रांगकोणाष्टदलदिग्दलम् ॥ दिक्कलादंतपत्राणिचतुष्षष्टिदलंपुनः ॥६०॥ वृत्तत्रयंचतुर्द्वारयुक्तंधरणिकेतनम् ॥ पूजायंत्रंप्रकुर्वीततत्रसंपूजयेदिमाम् ॥ ६१ ॥

त्वात् ॥ ओंह्रींजगत्रयवश्यमोहिन्यैहृदयायनमः–ओंह्रींत्रैलोक्ययवश्यमोहिन्यैशिर०–ओंह्रीं उरगवश्यमोहिन्यशिखेत्यादि बोध्यम् ॥ मायात्रदीर्घषट्कयुताकार्य्या ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥ ६१ ॥

१ अस्यस्वयंवराकलामंत्रस्यब्रह्मऋषिः जगतीछंदः देवीगिरिपुत्रीस्वयंवरादेवताममाभीष्टसिद्ध्यर्थेविनियोगः ।

२ ओं. ह्रींजगत्रयवश्यमोहिन्यै हृदयायनमः । ओंह्रींलोक्यवश्यमोहिन्यै शिरसेस्वाहा । ओंह्रींउरगवश्यमोहिन्यै शिखायैवषट् । ओंह्रींसर्वराजवश्यमोहिन्यै कवचायहुं । ओं ह्रीं सर्वस्त्रीपुरुषवश्यमोहिन्यै नेत्रत्रयायवौषट् ओं ह्रींसर्ववश्यमोहिन्यै अस्त्रायफट् ।

॥ ६२ ॥ ६३ ॥ कलापत्रेषोडशदले ॥ ताराद्येनरमान्तेनबीजेन ओंश्रींश्रीमितिमनुनाश्रियंयजेत् ॥ द्विरामारेद्वात्रिंशद्दले ॥ पाशमायांकुशैः ॥ आंह्रींक्रोंशिवायेनमइतिद्वारंतांयजेत् ॥ ६४ ॥ वेदांगपत्रेचतुष्षष्टिदले ॥ श्रीमायामदनैः श्रीह्रींक्लींत्रिपुरायनमइतितां

त्रिकोणेपार्वतीमिष्ट्वाचतुरस्रेर्चयेदिमाः ॥ मेधांविद्यांपुनर्लक्ष्मींमहालक्ष्मींचतुर्थिकाम् ॥६२॥ षट्कोणेषुषडंगानिस्वरानष्टदलेर्चयेत् ॥ दिग्दलद्वितयेदेवानिंद्रादीनायुधानिच ॥ ६३ ॥ ताराद्येनरमान्तेनश्रीबीजेनरमांजयेत् ॥ कलापत्रेद्विरामारेपाशमायांकुशैः शिवा ॥६४॥ वेदांगपत्रेत्रिपुटांश्रीमायामदनैर्यजेत् ॥ वृत्तत्रयेमहालक्ष्मींभवानींपुष्पसायकाम् ॥६५॥ चतुरस्रेचतुर्द्वार्षुविघ्नेट्क्षेत्रेशभैरवान् ॥ योगिनीः पूजयेदित्थंनवावरणमर्चनम् ॥ ६६ ॥ एवंयोभजतेदेवींवश्यास्तस्याखिलाजनाः ॥ लाजैस्त्रिमधुरोपेतैर्जुहुयादयुतंतुयः ॥६७॥ लभतेवांछितांकन्यांधनमानसमन्विताम् ॥ एवंस्वयंवराप्रोक्ताप्रोच्यतेमधुमत्यथ ॥६८॥ नारायणोबिंदुयुतेहल्लेखांकुशमन्मथाः ॥ दीर्घवर्मध्रुवोवह्निप्रेयसीवसुवर्णवान् ॥६९॥

यजेत् ॥ ६५ ॥ ६६ ॥ ६७ ॥ ६८ मधुमतीमाह ॥ नारायणइति ॥ बिंदुयुतोनारायणः आं हल्लेखाह्रीं अंकुशः क्रों ॥ मन्मथः क्लीं ॥ दीर्घवर्महूं ॥ ध्रुवः ओं वह्निप्रेयसी स्वाहा ॥ मंत्रोयथा–आंह्रींक्रोंक्लींहूं ओंस्वाहा ॥ ६९ ॥
॥ ७० ॥ स्वाहान्तप्रणवेनास्त्रम् ॥ ७१ ॥ ध्यानमाह ॥ अहीति ॥ नागवल्लीदलंदक्षेनीलपद्मंवामे ॥ ७२ ॥ ७३ ॥ ७४ ॥७५॥

मुनिरस्य[1]मधुश्छन्दस्त्रिष्टुब्मधुमतीतिच ॥ मुन्याद्याः पंचभिर्बीजैः पंचांगानिप्रकल्पयेत् ॥ ७० ॥ अस्त्रंस्वाहांततारेणकृत्वादेवींस्मरेद्बुधः ॥ नानाद्रुमलताकीर्णेकैलासगतकानने ॥ ७१ ॥ अहिलतादलनीलसरोजयुक्करयुगांमणिकांचनपीठगाम् ॥ अमरनागवधूगणसेवितांमधुमतीमखिलार्थकरींभजे ॥ ७२ ॥ प्रजप्यवसुलक्षंतद्दशांशंजुहुयाद्दलैः ॥ बिल्वोत्थैः पूजयेत्पीठेजयादिसर्वशक्तिके ॥ ७३ ॥ कोणकायांषडंगानिशक्त्योवसुपत्रके ॥ निद्राच्छायाक्षमातृष्णाकांतिरार्याश्रुतिःस्मृतिः ॥ ७४ ॥ शक्रादयस्तदस्त्राणिपूज्यान्यंतेसुखाप्तये ॥ यइत्थंसेवतेदेवींससमृद्धःपदंलभेत् ॥ ७५ ॥ रक्तांभोजैर्हुतैर्मंत्रीभूपतीन्वश्यतांनयेत् ॥ नानाभोगान्पायसेनतांबूलैर्वामलोचनाम् ॥ ७६ ॥ दामोदरोबिंदुयुक्तोमधुमत्याःपरोमनुः ॥ पूर्ववज्जनंचास्यध्यायेद्देवींकुमारिकाम् ॥ ७७ ॥ कोटिरर्द्धजपंकुर्वन्विद्यापारंगमोभवेत् ॥ मधुमत्यासमानान्यानानाभोगसुखप्रदा ॥ ७८ ॥

॥ ७६ ॥ मन्त्रान्तरमाह ॥ दामोदर इति दामोदरएकारः ॥ ७७ ॥ ७८ ॥

---

[1] अस्यमधुमतीमंत्रस्यमधुर्ऋषिः त्रिष्टुप्छन्दः मधुमता देवताममाभीष्ट सिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

प्रमदामंत्रमाह ॥ मायेति ॥ वह्न्यासनःशूरः ॥ रेफयुत पःप्र ॥ मदेस्वरूपम् ॥ पावकसुन्दरी स्वाहा ॥ मन्त्रोयथा ॥ ह्रींप्रमदेस्वाहेति षडर्णः ॥ ७९ ॥ ८० ॥ ध्यानमाह ॥ केयूरेति ॥ केयूरमंगदोवरोदक्षे ॥ संक्रंदनःइंद्रः तदाद्यैर्देवैःसेव्यौपादौयस्याः ॥ आशाधवादि

मायावह्न्यासनःशूरोमदेपावकसुन्दरी ॥ षडर्णोमनुराख्यातोमुनिःशक्तिःसमीरितः ॥ ७९ ॥ गायत्रीछन्दआख्यातंदेवताप्रमदाभिधा ॥ षडंगानिप्रकुर्वीतदीर्घषट्काढ्यमायया ॥ ८० ॥ केयूरमुख्याभरणाभिरामांवराभयेसंदधतींकराभ्याम् ॥ संक्रंदनाद्यामरसेव्यपादांसत्कांचनाभांप्रमदांभजामि॥८१॥ रसलक्षंजपेन्मंत्रंदशांशंजुहुयाद्घृतैः ॥ पूर्वोक्तेपूजयेत्पीठेषडंगाशाधवायुधैः ॥ ८२ ॥ निर्जनेकाननेरात्रावयुतंनियुतंजपेत् ॥ सहस्रंपायसान्नेनहुत्वाशयनमाचरेत् ॥ ८३ ॥ त्रिसप्तदिवसंयावदेवमाचरतोनिशि ॥ देवीदृग्गोचरीभूयदद्यादिष्टानिमंत्रिणे ॥ ८४ ॥ मायाप्रमोदेठद्वंद्वंषडर्णोमनुरुत्तमः ॥ ऋष्याद्यर्चनपर्य्यंतंप्रमदावदुदीरितम् ॥ ८५ ॥

क्पालाः ॥ ८२ ॥ ८३ ॥ ८४ ॥ प्रमोदामाह ॥ मायेति ॥ ठद्वयंस्वाहा ॥ मंत्रोयथा ॥ ह्रींप्रमोदेस्वाहेतिषडर्णः ॥ ८५ ॥ ॥ ८६ ॥ वंदीमंत्रमाह ॥ तारइति ॥ ओंहिलि हिलि बंदीदेव्यैनमइत्येकादशाक्षरः ॥ ८७ ॥ ८८ ॥ ध्यानमाह ॥ सतोयेति ॥

सरितोनिर्जनेतीरमंडलेचंदनैः कृते ॥ जपहोमौविधायोक्तौप्रमोदांपश्यतिध्रुवम् ॥ ८६ ॥ तारोहिलियुगंबंदीदेवीङेन्तानमोंतकः ॥ एकादशाक्षरोमंत्रोभैरवत्रिष्टुभौपुनः ॥ ८७ ॥ बन्दीमुन्यादयःप्रोक्ताएकेनद्वंद्वशोङ्गकम् ॥ विधायसंस्मरेद्बंदींरत्नसिंहासनस्थिताम् ॥ ८८ ॥ सतोयपाथोदसमानकांतिमंभोजपीयूषकरीरहस्ताम् ॥ सुरांगनासेवितपादपद्मांभजामिबंदींभवबंधमुक्तये ॥८९॥ लक्षयुग्मंजपेन्मंत्रीपायसान्नैर्दशांशतः ॥ हुत्वापूर्वोदितेपीठेपूजयेद्बंधमुक्तये ॥९०॥ अंगपूजाकेसरेषुशक्तयःपत्रमध्यगा ॥ कालीताराभगवतीकुब्जाह्वाशीतलापिच ॥ ९१ ॥ त्रिपुराभातृकालक्ष्मीर्दिगीशाआयुधान्यपि ॥ एवमाराधिताबंदीप्रयच्छेदीप्सितंनृणाम् ॥ ९२ ॥ एकविंशतिवस्रांतमयुतंप्रत्यहं जपेत् ॥ ब्रह्मचर्य्यरतोमंत्रीगणेशार्चनपूर्वकम् ॥ ९३ ॥

सजलमेघश्यामांपीयूषकरीरोऽमृतकुंभःसदक्षे ॥ ८९ ॥ ९० ॥ ९१ ॥ ९२ ॥ ९३ ॥

---

१ अस्यबंदीमन्त्रस्यभैरव ऋषिः त्रिष्टुप्छंदः बंदीदेवताममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

प्रयोगांतरमाह ॥ चतुरस्रइति ॥ अपूपोपरिघृतेनचतुरस्रांतर्वर्तिठकारंविलिख्यतत्राऽमुकंमोचयेतिलिखत् ॥ दिक्षुमायाबीजच ॥ अष्टादशार्णमंत्रेणतंवेष्टयित्वातत्रदेवीमावाह्याभ्यर्च्यकारागृहस्थायाऽपूपंदद्यात् ॥ सचजग्ध्वाबंधनान्मुच्यते ॥९४॥९५॥ अष्टादशार्ण

कारागृहनिबद्धस्यमोक्षएवंकृतेभवेत् ॥ चतुरस्रेठकारांतरपूपोपरिसंलिखेत् ॥९४॥ साध्यनामघृतेनैवमा याबीजंचदिक्ष्वपि ॥ मनुनाष्टादशार्णेनचतुरस्रंप्रवेष्टयेत् ॥९५॥ वाग्बीजंभुवनेशानीरमावंदिचकेशवः ॥ मुष्यबंधनततोमोक्षंकुरुयुग्मंचठद्वयम् ॥ ९६ ॥ वसुचंद्रार्णमंत्रोयंक्षिप्रबंधविमोक्षदः ॥ तस्मिन्नपू पेसंपूज्यबंदीमावरणान्विताम् ॥९७॥ कारानिकेतनस्थायमित्रायप्रददीततम् ॥ सशुद्धो वाक्यतोभूत्वा भक्षयेत्तमपूपकम् ॥ ९८ ॥ तस्मिन्संभक्षितेबद्धोमुच्यतेबंधनाद्द्रुतम् ॥ एवंसंप्रोदिता बंदीस्मरणाद्बंध मुक्तिदा ॥९९॥ इति श्रीमन्महीधरविरचितेमंत्रमहोदधौछिन्नमस्तादिमंत्रकथनं नामषष्ठस्तरंगः ॥६॥

माह ॥ वागिति ॥ केशवःअकारः ॥ ठद्वयेस्वाहा ॥ स्वरूपमन्यत् ॥ स्पष्टंच ॥ यथा ॥ ऐंह्रींश्रींबदिअमुष्यबंधमोक्षंकुरु कुरु स्वा हेति ॥ वसुचंद्रार्णोऽष्टादशार्णः ॥ ९६ ॥ ९७ ॥ ९८ ॥ ९९ ॥ इतिमंत्रमहोदधिनौकायांछिन्नमस्तादिकथनंनामषष्ठस्तरंगः ॥ ६ ॥

अथवटयक्षिणीमाह ॥ पद्मनाभइति ॥ पद्मनाभए ॥ झिंटीशस्थौवियद्वायूएस्थितौह्कारयकारौह्ये ॥ सदृक्वियत्ह्रिं ॥ १ ॥ यक्षीत्यादिस्वरूपम् ॥ सतासिकंतोयम् ऋयुतोवः ॥ वृक्षेत्यादिस्वरूपंस्पष्टम् ॥ यथा ॥ एह्येहियक्षियक्षिमहायक्षिवटवृक्षनिवासिनि शीघ्रंमेसर्वसौख्यंकुरुकुरुस्वाहा ॥ द्वात्रिंशदर्णः ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ वर्णन्यासमाह ॥ मस्तकइति ॥ नेत्रयोर्द्वौ ॥ नासाकर्णास्

अथसर्वेष्टसंसिद्ध्यैप्रवक्ष्येवटयक्षिणीम् ॥ पद्मनाभोवियद्वायूझिंटीशस्थौसदृग्वियत् ॥ १ ॥ यक्षियक्षि महायक्षिवटतोयंसनासिकम् ॥ क्षनिवासिनिशीघ्रंमेसर्वसौख्यंकुरुद्वयम् ॥ २ ॥ स्वाहाद्वात्रिंशदर्णोयं मंत्रोऽखिलसमृद्धिदः ॥ ऋषिः[1] स्याद्विश्रवाश्छंदोनुष्टुब्देवीतुयक्षिणी ॥ ३ ॥ वह्निभिःश्रुतिभिर्वेदैर्वसु भिः सप्तभीरसैः ॥ प्रकुर्वीतषडंगानिमंत्रवर्णान्न्यसेत्ततः ॥४॥ मस्तकेनेत्रयोर्वक्त्रेनासाकर्णांसयुग्मतः ॥ स्तनयोः पार्श्वयोर्द्वन्द्वेहृदिनाभौशिवोदरे ॥ ५ ॥ कट्यूरुनाभिजंघासुजानुनोर्मणिबन्धयोः ॥ हस्त योर्मूर्ध्निविन्यस्यध्यायेद्देवींवटस्थिताम् ॥ ६ ॥ अरुणचन्दनवस्त्रविभूषितांसजलतोयदतुल्यतनूरुचम् ॥ स्मरकुरंगदृशंवटयक्षिणींक्रमुकनागलतादलयुक्कराम् ॥ ७ ॥

स्तनपार्श्वकटयूरुजंघाजानुमणिबंधहस्तेषुद्वौद्वौ ॥ अन्यत्रैकः ॥ शिवंलिंगम् ॥ ५ ॥ ६ ॥ ध्यानमाह ॥ अरुणेति ॥ क्रमुकंपू गीफलहस्ते ॥ ७ ॥

---

१ अस्य यक्षिणी मन्त्रस्यविश्रवाऋषिरनुष्टुप्छन्दः यक्षिणीदेवताममाभीष्ट सिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ पद्मेति ॥ पद्माद्वयंश्रींश्रीं ॥ यक्षिणीस्वरूपम् ॥ सचंद्रंगगनत्रयंहंहंहं ॥ १८ ॥

लक्षद्वयंजपेन्मंत्रंबंधूकैस्तद्दशांशतः ॥ हुत्वापीठेयजेद्देवीमुच्यतेपीठशक्तयः ॥ ८ ॥ कामदामानदानक्तामधुरामधुरानना ॥ नर्मदाभोगदानंदाप्राणदापीठशक्तयः ॥ ९ ॥ मनोहरायश्चक्षिण्यायोगपीठायहृन्मनुः ॥ पीठस्योक्तस्तत्रदेवींपूजयेद्वटयक्षिणीम् ॥ १० ॥ कर्णिकायांषडंगानिपत्रेष्वेतायजेत्पुनः ॥ सुनंदाचंद्रिकाहासासुलापामदविह्वला ॥ ११ ॥ आमोदाचप्रमोदापिवसुदेत्यष्टशक्तयः ॥ इंद्रादीनथवज्रादीन्संपूज्यलभतेसुखम् ॥ १२ ॥ एवमाराधितोमंत्रः प्रयोगेषुक्षमोभवेत् ॥ निर्मनुष्येवनेगत्वान्यग्रोधाधस्तलेजपेत् ॥ १३ ॥ प्रतिपद्यंतमस्विन्यांसहस्रंनियतेंद्रियः ॥ सप्तमेदिवसेप्राप्तेकृत्वाचंदनमंडलम् ॥ १४ ॥ तत्राज्यदीपंकृत्वास्मिन्पूजयेद्वटयक्षिणीम् ॥ तदग्रेप्रजपेन्मंत्रमानिशीथंसमाहितः ॥ ॥ १५ ॥ शृणोतिनूपुरारावंमंत्रीगीतध्वनिंततः ॥ श्रुत्वैवप्रजपेन्मंत्रंवीतत्रासश्चतांस्मरेत् ॥ १६ ॥ ततः प्रत्यक्षतोदेवीमीक्षतेसुरतार्थिनीम् ॥ तत्कामपूरणात्सातुददातीष्टानिमंत्रिणे ॥ १७ ॥ किंबहूक्तेनसर्वेष्टपूरणीवटयक्षिणी ॥ पद्माद्वयंयक्षिणीतिसचन्द्रंगगनत्रयम् ॥ १८ ॥

वैश्वानरप्रियास्वाहा ॥ १९ ॥ चम्पकानांकातारेवने ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ मंत्रांतरमाह ॥ क्रोधीशेति ॥ मन्विंदुयुक्तौ ॥

वैश्वानरप्रियांतोयंदशवर्णोमनुर्मतः[२] ॥ ऋषिःपूर्वोदितश्छंदः[३]पंक्तिर्देवोतुयक्षिणी ॥ १९ ॥ चंद्रैर्केर्त्रियुग्मैनसर्वेणांगक्रियामता[२][३] ॥ स्मरेच्चंपककांतारेरत्नसिंहासनस्थिताम् ॥ २० ॥ सुवर्णप्रभांरत्नभूषाभिरामांजपापुष्पसच्छायवासोयुगाढ्याम् ॥ चतुर्दिक्षुदासीगणैःसेवितांघ्रिंभजेसर्वसौख्यप्रदांयक्षिणींताम् ॥ ॥ २१ ॥ एवंध्यात्वाजपेल्लक्षंजपापुष्पैर्दशांशतः ॥ जुहुयात्पूर्ववत्पीठेपूर्वोक्तेप्रयजेदिमाम् ॥ २२ ॥ क्रोधीशवह्नीमन्विन्दुयुक्तोमदनमेखले ॥ हृदयाग्निप्रियांतोयतारादोद्वादशाक्षरः[४] ॥ २३ ॥ अस्येज्यापूर्ववत्सर्वामेखलायक्षिणीत्वियम् ॥ चतुर्दशाहपर्य्यंतंमधूकावनिरुट्तले ॥ २४ ॥ प्रजपेदयुतंनित्यंसहस्रंहवनंचरेत् ॥ मधूकपुष्पैर्मध्वक्तैस्तत्काष्ठैश्चहुताशने ॥ २५ ॥ संतुष्टैवंकृतेदेवीप्रयच्छेदंजनंशुभम् ॥ येनाक्तनयनोमंत्रीनिधिंपश्येद्धरागतम् ॥ २६ ॥

औविन्दुयुक्तौ क्रोधीशवह्नीकरतेनक्रौं ॥ मदनमेखलेस्वरूपम् ॥ हृदयंनमः ॥ अग्निप्रियास्वाहा ॥ २३ ॥ मधूकावनिरुट्तले ॥ मधूकवृक्ष धस्तात् ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥

---

१ मनोहराययक्षिणीयोगपीठायनमः ।

२ श्रींश्रींयक्षिणीहंहंहंस्वाहेतिदशार्णः । ३ अस्यवटयक्षिमंत्रस्यविश्रवाऋषिःपंक्तिश्छन्दःयक्षिणीदेवताममाभीष्टसिद्धचर्थेजपेविनियोगः ४ ओंक्रौमदनमेखलेनमः स्वाहेतिद्वादशार्णः ।

मन्त्रान्तरमाह ॥ प्राणवइति ॥ वाकऐं ॥ विशालेस्वरूपं ॥ मायाह्रीं ॥ पद्माश्रीं ॥ मनोभवःक्लीं ॥ ठद्वयंस्वाहा ॥ २७ ॥ २८ ॥

प्रणवोवाग्विशालेचमायापद्मामनोभवः ॥ ठद्वयांतोदशार्णोयंविशालायक्षिणीमनुः ॥२७॥ मुन्यादिपूजापर्य्यंतंपूर्ववत्समुदीरितम् ॥ चिंचातरोरधःस्थित्वाशुचिर्लक्षंजपेन्मनुः ॥ २८ ॥ शतपत्रैर्दशांशेनजुहुयात्तोषितातततः ॥ रसंददातियेनासौनीरोगायुरवाप्नुयात् ॥ २९ ॥ वाक्चंद्रशेखरौशार्ङ्गीपिनाकीशौमनुस्थितौ ॥ लांगलित्रितयंसेंदुवर्मदीर्घशुचिप्रिया ॥ ३० ॥ वस्वेक्षरमनोःशत्रुघातिनःकपिलोमुनिः ॥ छन्दोनुष्टुप्चवाराहीवार्तालीदेवतोदिता ॥ ३१ ॥ द्विचंद्रभूमिचंद्रैकयुग्मार्णैरंगकल्पना ॥ वाराहींचेतसिध्यायेच्छत्रुनिग्रहकारिणीम् ॥ ३२ ॥

॥ २९ ॥ वाराहीमाह ॥ वागिति ॥ मनुस्थितौचंद्रशेखरौशार्ङ्गीपिनाकीशौ ॥ औबिंदुयुतौग्लौं ॥ ग्लौं ॥ सेंदुलांगलित्रयंठत्रयंठंठंठ ॥ दीर्घवर्महूं ॥ शुचिप्रियास्वाहा ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥

ध्यानमाह ॥ विद्युदिति ॥ पाशमुद्गरादक्षयोः ॥ अंकुशशक्तिवामयोरूर्ध्वाधःस्थयोः ॥ नेत्रजैर्वीतिहोत्रैरग्निभिरस्माकमरिसमूहंनाशयतु ॥ ३३ ॥ वसुलक्षमष्टलक्षंहयारिजैःकरवीरैः ॥ हूयादित्याशीर्लिङ् ॥ ३४ ॥ दिगिनादिक्पालाः ॥ ३५ ॥ सृणिनांकुशेन ॥

विद्युद्रोचिर्हस्तपद्मैर्दधानापाशंशक्तिंमुद्गरंचांकुशंच ॥ नेत्रोद्भूतैर्वीतिहोत्रैस्त्रिनेत्रावाराहीनःशत्रुवर्गंक्षिणोतु ॥ ३३ ॥ वसुलक्षंजपित्वांतेबिल्वपत्रैर्यवारिजैः ॥ धात्रीफलैर्भृंगराजैःकुशैर्हूयाद्दशांशतः ॥३४॥ पूर्वोदितेयजेत्पीठेषडंगैर्दिगिनायुधैः ॥ एवंसिद्धंमनुंमन्त्रीयोजपेच्छत्रुनिग्रहे ॥ ३५ ॥ सृणिनाशत्रुमानीयबद्ध्वापाशेनतंदृढम् ॥ मुद्गरेणघ्नतींमूर्ध्निंतांस्मरन्नयुतंजपेत् ॥ ३६ ॥ जुहुयादयुतंशुद्धैर्वनशुष्कैस्तुगोमयैः ॥ प्रक्षिपेद्धोमजंभस्मवापीकूपादिपाथसि ॥ ३७ ॥ तत्पानीयस्यपातारोम्रियंतेरिपवोध्रुवम् ॥ निर्यातिहित्वास्थानंवाविद्विषंतःपरस्परम् ॥ ३८ ॥ शत्रुनिग्रहणेदक्षास्मरणादपिमंत्रिणाम् ॥ प्रकीर्तितेयंवाराहीधूमावत्यधुनोच्यते ॥ ३९ ॥ सात्त्वतत्रितयंसार्धितत्राद्यौचन्द्रशेखरौ ॥ वैकुंठोऽनन्तसंयुक्तोजलंनेत्रयुतोहरिः ॥ ४० ॥

॥ ३६ ॥ पाथसिजले ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ज्येष्ठामंत्रमाह ॥ सात्वतेति ॥ सार्धिधयुतं ॥ सात्वतत्रितयं धत्रयं तेषुद्वौसबिंदू ॥ धूंधूं ॥ अनंतसंयुतोवैकुण्ठः आयुतोमः ॥ मा ॥ जलंवः ॥ नेत्रयुतोहरिः ॥ इयुतस्तः ॥ ४० ॥

---

१ ॐ ऐंविशालेह्रीं श्रींक्लींस्वाहेतिदशार्णः । २ ऐंग्लौठंठंठंहूंस्वाहा । ३ अस्यशत्रुघातिनःमंत्रस्यकपिलऋषिअनुष्टुप् छन्दःवाराही वार्तालीदेवताममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

वह्निजायास्वाहा ॥४१॥४२॥४३॥४४॥४५॥ रुषा ॥ अक्षमा ॥४६॥४७॥ क्षपाशनोरात्रिभोजी ॥४८॥४९॥

अष्टार्णोवह्निजायान्तोमंत्रःशत्रुविनाशनः ॥ पिप्पलादोनिचृज्ज्येष्ठामुनिश्छंदोस्यदेवता ॥४१॥ आद्यबीजद्वयांतस्थैःषड्वर्णैरंगमीरितम् ॥ श्मशानेसंस्थितांध्यायेज्ज्येष्ठांवायससंस्थिताम् ॥४२॥ अत्युच्चामलिनांबराखिलजनोद्वेगावहादुर्मनारूक्षाक्षित्रितयाविशालदशनासूर्योदरीचंचला ॥ प्रस्वेदांबुचिताक्षुधाकुलतनुःकृष्णातिरूक्षप्रभाध्येयामुक्तकचासदाप्रियकलिर्धूमावतीमंत्रिणा ॥४३॥ एवंध्यात्वाजपेल्लक्षंश्मशानेविगतांबरः ॥ निशाभोजीदशांशेनतिलैर्हवनमाचरेत् ॥४४॥ पूर्वोक्तेपूजयेत्पीठेज्येष्ठांशत्रुविनष्टये ॥ केसरेषुषडंगानिपत्रस्थाअष्टशक्तयः ॥४५॥ क्षुधातृष्णारतिर्निद्रानिर्ऋतिर्दुर्गतीरुषा ॥ अक्षमेतिततोदेवाइंद्राद्याआयुधानिच ॥४६॥ एवंज्येष्ठांसमाराध्यसिद्धमंत्रःप्रजायते ॥ उपोष्यकृष्णभूताहेनग्नोमुक्तशिरोरुहः ॥४७॥ शून्यागारेश्मशानेवाकांतारेभूधरेथवा ॥ प्रत्यहंप्रजपेन्निर्भीर्ध्यायन्देवींक्षपाशनः ॥४८॥ एवंलक्षंजपन्मंत्रीनाशयेदचिरादरिम् ॥ जुह्वतालवणोपेतांराजिकांनिशितत्फलम् ॥४९॥

कर्णपिशाचिनीमाह ॥ तारइति ॥ तार ओं ॥ मायाह्रीं कर्णपिशास्वरूपम् ॥ कूर्मधांतिमौचनौ ॥ सदृशौ इयुतौ ॥ चिनि ॥ कर्णेमेस्वरूपम् ॥ विधिःकः ॥ दंडीथः इरोयःठद्वयंस्वाहा ॥५०॥ षडंगमाह ॥ एकेति ॥ अंगानिषट् ॥ अग्नयस्त्रयोरामाश्च ॥

तारोमायाकर्णपिशासदृशौकूर्मधांतिमौ ॥ कर्णेमेविधिदंडीरोठद्वयंषोडशार्णकम् ॥५०॥ मनुर्ऋष्यादिपूर्वोक्तंदेवतातुपिशाचिनी ॥ एकैकांगाग्निरामांक्षिवर्णैरंगमनोमतम् ॥५१॥ चितासनस्थांनरमुंडमालांविभूषितामस्थिमणीन्कराब्जैः ॥ प्रोतांनरांत्रैर्दधतींकुवक्त्रांभजामहेकर्णपिशाचिनींताम् ॥५२॥ श्मशानस्थः शवस्थोवाजपेल्लक्षंसमाहितः ॥ दशांशंजुहुयाद्वह्नौबिभीतकसमिद्वरैः ॥५३॥ यजेत्पूर्वोदितेपीठेषडंगामरहेतिभिः ॥ सिद्धमंत्रजपंकुर्य्यादधस्ताद्बदरीतरोः ॥५४॥ अशुचिर्लक्षसंख्यातंतेनतुष्टापिशाचिनी ॥ परचित्तस्थितांवार्ताभाविनींचवदेच्छ्रुतौ ॥५५॥ ध्रुवःशिवारमाशीतलायैहार्दनवाक्षरः ॥ उपमन्युश्चबृहतींशीतलामुनिपूर्विका ॥ षड्दीर्घयुक्छिवालक्ष्मीबीजाभ्यांस्यात्षडंगकम् ॥५६॥

॥५१॥५२॥५३॥५४॥५५॥ शीतलामाह ॥ ध्रुवइति ॥ ध्रुव ओं ॥ शिवाह्रीं ॥ रमा श्रीं ॥ शीतलायैस्वरूपम् ॥ हार्दनमः षडंगमाह ॥ षडिति ॥ ह्रींश्रींह्रन ॥ ह्रींश्रींशिरइति ॥५६॥

१ धूंधूंधूमावतिस्वाहेत्यष्टार्णः । २ अस्यधूमावतीमंत्रस्यपिप्पलादऋषिः निचृच्छंदः ज्येष्ठादेवताममाभीष्ट सिद्धयर्थेजपेविनियोगः ।

१ ओं ह्रींकर्णपिशाचिनिकर्णेमेकथयस्वाहेतिषोडशार्णः । २ अस्यकर्णपिशाचिनीमंत्रस्यपिप्पलादऋषिः निचृच्छंदःकर्णपिशाचिनीदेवताममाभीष्टसिद्धयर्थेजपे विनियोगः । ३ ह्रींश्रींशीतलायैनमइतिवार्णः; । अस्यशीतलामंत्रस्यउपमन्युऋषिः बृहतीछंदःशीतलादेवताममाभीष्टसीद्धयर्थेजपेविनियोगः ।

ध्यानमाह ॥ दिगिति ॥ मार्जनीदक्षे ॥ शूर्पवामे ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ स्वप्नेश्वरीमाह ॥ प्रणवइति ॥ प्रणव ओं ॥ कमलाश्रीं ॥

दिग्वाससंमार्जनिकाचशूर्पकरद्वयेसंदधतींघनाभाम् ॥ श्रीशीतलांसर्वरुजार्तिनष्टैरकांगरागस्रजमर्च यामि ॥ ५७ ॥ अयुतंप्रजपेन्मंत्रंपायसेनसहस्रकम् ॥ जुहुयात्पूर्ववत्पीठेस्फोटानांनाशिनीतियम् ॥ ॥ ५८ ॥ नाभिमात्रेजलेस्थित्वा यः सहस्रंजपेन्मनुम् ॥ तेनसंमार्जितास्तीव्राः स्फोटानश्यंतितत्क्षणा त् ॥ ५९ ॥ प्रणवःकमलास्वप्नेश्वरिकार्य्यंचमेवद ॥ स्वाहात्रयोदशार्णोयंमन्त्रोमुन्यादिपूर्ववत् ॥ ६० ॥ ऐक्षिवेदैर्भूयुग्मनेत्रैर्णैरंगकंमनोः ॥ विन्यस्यदेवतांध्यायेत्स्वप्नेशीमिष्टसिद्धये ॥ ६१ ॥ वराभयेपद्मयु गंदधानांकरैश्चतुर्भिःकनकासनस्थाम् ॥ सितांबरांशारदचंद्रकांतिंस्वप्नेश्वरींनौमिविभूषणाढ्याम् ॥ ६२ ॥

स्वरूपमन्यत् ॥ ६० ॥ ६१ ॥ ध्यानमाह ॥ वरेति ॥ वरोदक्षे ॥ ६२ ॥

त्रिदशाइन्द्रादयः ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ मातंगीमाह ॥ तार इति ॥ तार ॐ ॥ मायाह्रीं ॥ वाक्ऐं ॥ लक्ष्मीःश्रीं ॥ हृत्नमः ॥

लक्षंजपेद्बिल्वपत्रैर्जुहुयात्तद्दशांशतः ॥ पूर्वोदितेयजेत्पीठेषडंगत्रिदशायुधैः ॥ ६३ ॥ रात्रौसंपूज्यदेवे शीमयुतंपुरतोजपेत् ॥ शयीतब्रह्मचर्य्येणभूमौदर्भास्थिताजिनैः ॥ ६४ ॥ देव्यैनिवेद्यस्वहार्दंसास्वमेव दतिध्रुवम् ॥ यक्षिण्याद्याइतिप्रोच्यमातंगीगद्यतेधुना ॥ ६५ ॥ तारोमायाचवाग्लक्ष्मीहृन्निद्रास्मृतिलां तिमाः ॥ सनेत्रोहरिरुच्छिष्टचांडानेत्रयुताक्रिया ॥ ६६ ॥ श्रीमातंगेश्वरिपदंसर्वशूलीनलांतशम् ॥ करि वह्निप्रियामंत्रोद्वात्रिंशद्वर्णवानयम् ॥ ६७ ॥ मतंगोमुनिरस्योक्तोनुष्टुप्छंदस्तुदेवता ॥ मातंगीसर्वजन तावशीकरणतत्परा ॥ ६८ ॥ चतुर्भिःषड्भिरङ्कैश्चपंचभिर्नयनैरपि ॥ मंत्रोत्थवर्णैरंगानिन्यस्यदेवीं विचिंतयेत् ॥ ६९ ॥

निद्राभः स्मृतिर्गः ॥ लांतिमोवः ॥ सनेत्रोहरिःत्ति ॥ उच्छिष्टचांडास्वरूपम् नेत्रयुता क्रियालि ॥ ६६ ॥ श्रीमातंगेश्वरिसर्वेतिस्वरू पम् ॥ शूलीजः ॥ नस्वरूपम् ॥ लांतोवः ॥ शंस्वरूपम् ॥ करिस्वरूपम् ॥ वह्निप्रियास्वाहा ॥ ६७ ॥ ६८ ॥ ६९ ॥

१ ओं श्रींस्वप्नेश्वरिकार्यंमेवदस्वाहेतित्रयोदशार्णः ।

ओंह्रींऐंश्रींनमोभगवतिउच्छिष्ट चांडालिश्रीमातंगेश्वरिसर्वजनवशंकरिस्वाहा । अस्यमंत्रस्यमतंगऋषिरनुष्टुप्छन्दोमातंगीदेवताममाभीष्ट सिद्धयर्थेज- पेविनियोगः

॥ ७० ॥ ७१ ॥ ७२ ॥ मातंग्यताइमाः ॥ विभूत्यैनमइत्यादिकाः ॥ ७३ ॥ पीठमंत्रमाह ॥ सर्वेति ॥ ओंह्रींऐंश्रींसर्वशक्तिकमला

घनश्यामलांगींस्थितांरत्नपीठेशुकस्योदितंशृण्वतींरक्तवस्त्राम् ॥ सुरापानमत्तांसरोजस्थितांश्रींभजेवल्ल कींवादयंतींमतंगीम् ॥ ७० ॥ जपोयुतंसहस्रंतुहोमःपुष्पैर्मधूकजैः ॥ मध्वक्तैःपूजयेत्पीठेवक्ष्यमाणविधा नतः ॥ ७१ ॥ त्रिकोणाष्टदलद्वंद्वंकलास्रवतुरस्रकम् ॥ पीठंकृत्वायजेत्तस्मिन्पीठशक्तीर्नवेष्टदाः ॥ ॥ ७२ ॥ विभूतिरुन्नतिःकान्तिःसृष्टिःकीर्तिश्वसन्नतिः ॥ व्युष्टिरुत्कृष्टिऋद्धीचमातंग्यंताःसमीरिताः ॥ ७३ ॥ सर्वशक्तिकमस्यांतेलासनायहृदंतिकः ॥ तारमायावाग्रमाद्यःपीठमंत्रःकलार्णकः ॥ ७४ ॥ विश्राण्यासनमेतेनपाद्यादीनिप्रकल्पयेत् ॥ मूलेनपुष्पपूजांतेकुर्यादावरणार्चनम् ॥ ७५॥ त्रिकोणेष्व र्चयेत्तिस्रोरतिप्रीतिमनोभवाः ॥ केसरेषुषडंगानिमातृश्चदलमध्यगाः ॥ ७६ ॥ द्वितीयेष्टदलेपूज्याअ सितांगादिभैरवाः ॥ षोडशाख्येतुवामाख्याज्येष्ठारौद्रीप्रशांतिका ॥ ७७ ॥ श्रद्धामाहेश्वरीचापिक्रि याशक्तिश्वसप्तमी ॥ सुलक्ष्मीःसृष्टिमोहिन्यौप्रमथाश्वासिनीतथा ॥ ७८ ॥ विद्युल्लताचचिच्छक्ति सुन्दरीनंदयासह ॥ नदबुद्धिःषोडशीतुपूजनीयाःप्रयत्नतः ॥ ७९ ॥

सनायनमइति ॥ ७४ ॥ विश्राण्यदत्त्वा ॥ ७५ ॥ ७६ ॥ ७७ ॥ ७८ ॥ ७९ ॥

सामहादिकामहामातंगी ॥ ८० ॥ ८१ ॥ ध्रुवमिति ॥ आवरणदेवतानामादौध्रुवादीन् अंतेमातंगीपदंचयोजयेत् ॥ ओं ह्रींऐंश्रीं

चतुरस्रेचतुर्दिक्षुमातंगीसामहादिका ॥ महालक्ष्मीस्तथासिद्धंपुनर्वह्न्यादिकोणतः ॥८०॥ विघ्नेशदु र्गाबटुकक्षेत्रेशादिग्धवास्ततः ॥ वज्राद्याःपूजनीयाः स्युरित्थंसिद्धिर्मनोर्भवेत् ॥ ८१ ॥ ध्रुवंभवानीवा ग्बीजंरमामादौप्रयोजयेत् ॥ सर्वावरणदेवानांमातंगीपदमंततः ॥८२॥ मल्लिकाकुसुमैर्होमाद्योगोराज्यं चबिल्वजैः ॥ पत्रैःफलैर्वावश्यास्याज्जनताब्रह्मवृक्षजैः ॥८३॥ रोगनाशोमृताखंडैर्निंबैःश्रीस्तंडुलैरपि ॥ आकृष्टिर्लवणैर्विद्यात्तगरैर्वेतसैर्जलम् ॥ ८४ ॥ लवणैर्निम्बतैलाक्तैः शत्रुनाशोंधसाशनम् ॥ निशा चूर्णयुतैर्लोणैर्होमात्स्यात्स्तंभनंनृणाम् ॥ ८५ ॥ रक्तचंदनकर्पूरमांसीकुंकुमरोचनाः ॥ चंदनागुरुकर्पू रैर्गंधाष्टककुदीरितम् ॥ ८६ ॥ एतद्धोमाज्जगद्वश्यंजायतेमंत्रिणोध्रुवम् ॥ एतत्पिष्ट्वाशतंजप्त्वातिलके नजगत्प्रियः ॥ ८७ ॥ कदलीफलहोमेनसर्वेष्टंसमवाप्नुयात् ॥ किंबहूक्तेनमातंगीपूजिताकामदा नृणाम् ॥ ८८ ॥

त्यैमातंग्यैनमइत्यादि ॥ ८२ ॥ ८३ ॥ अमृतखंडैर्गुडूचीशकलैः ॥ ८४ ॥ अंधसान्नेनहुते नाशनमन्नंप्राप्यते ॥ ८५ ॥ ८६ ॥ ॥ ८७ ॥ ८८ ॥

॥ ८९ ॥ ९० ॥ ९१ ॥ बाणेशीमाह् ॥ सत्यइति ॥ सत्योदः अग्नियुक्तोरेफयुतः ॥ अनंतदुसंयुतः आबिंदुयुतश्चतेनद्रामित्यादि वीजं ॥ सएवरेफयुतोदः ॥ आस्थानेशांतिरीतेनयुतोद्रीं ॥ ९२ ॥ इंद्रशांतिबिंद्वाढयोब्रह्मालईबिंदुयुतःकःक्लीं ॥ बसुधार्घीशचंद्राढयो

मध्वक्तलोणरचितांपुत्तलींदक्षिणांघ्रितः ॥ हूयादष्टोत्तरशतंखादिराग्नौवशंनिशि ॥ ८९ ॥ शालिपिष्ट मयींतांतुभक्षयेत्स्त्रीवशीकृतौ ॥ कृष्णभूतनिशिध्वांक्षोदरेक्षिप्त्वासमुद्रजम् ॥९०॥ नीलसूत्रेणसंवेष्ट्यचिताग्नौप्रदहेदमुम् ॥ सहस्रजप्तंतद्भस्मयस्मैदद्यात्सदासवत् ॥ ९१ ॥ सत्योग्नियुक्तोनंतेंदुसंयुक्तंबीजमादिमम् ॥ एतस्यानंतसंस्थानेशांतियुक्तोद्वितीयकम् ॥ ९२ ॥ ब्रह्मेन्द्रशांतिबिंद्वाढ्यस्तृतीयंबीजमीरितम् ॥ भूधरोवसुधोर्घीशचंद्राढ्यस्तत्तुरीयकम् ॥ ९३ ॥सर्गीहंसः पंचमः स्यात्पंचबीजात्मकोमनुः ॥ ऋषिः संम्मोहनश्छन्दोगायत्रीदेवतापुनः ॥ ९४ ॥ बाणेशीव्यस्तवर्णेनमंत्रेणोक्तंषडंगकम् ॥ मूर्ध्निपादेमुखेगुह्येहृदयेपंचदेवताः ॥ ९५ ॥ न्यस्तव्याः ॥ पंचबीजाद्याद्राविणीक्षोभिणीपुनः ॥ वशीकरण्याकर्षण्यौसंमोहिन्यपिपंचमी ॥ ९६ ॥

लऊ ॥ बिंदुयुतोभूधरोवः ॥ व्लूँ ॥ ९३ ॥ सर्गीहंसः सः ॥ ९४ ॥ व्यस्ततर्णेनपंचबीजैः पंचांगानिसर्वेणास्त्रम् ॥ पञ्चबीजाद्याद्राविण्याद्यादेवतामूर्द्धादौ यस्याः ॥ द्रांद्राविण्यै नमोमूर्ध्नीत्यादि ॥ ९५ ॥ ९६ ॥

ध्यानमाह् ॥ उद्यदिति ॥ वाणांकुशौदक्षयोः ॥ ९७ ॥ ९८ ॥ ९९ १०० ॥ १०१ ॥ अनंगाद्याकुसुमापराअनंग

उद्यद्भास्वत्संनिभारक्तवस्त्रानानारत्नालंकृतांगीवहंती ॥ हस्तैःपाशंचांकुशंचापबाणौबाणेशीनःकामपूर्तिंविधत्ताम् ॥ ९७ ॥ एवंध्यात्वाजपेल्लक्षपंचकंतद्दशांशतः ॥ हुत्वाबाणेश्वरींदेवींपूजयेद्विधिपूर्वकम् ॥९८॥ मोहिनीक्षोभिणीत्रासीस्तंभिन्याकर्षिणीतथा ॥ द्राविण्याह्लादिनीक्लिन्नाक्लेदिनीपीठशक्तयः ॥९९॥ बाणेशीयोगपीठायनमोमूलादिकोमनुः ॥ दत्त्वातेनासनंमंत्रीतस्मिन्देवींप्रपूजयेत् ॥ १०० ॥ आदौ षडंगान्याराध्यदिक्ष्वग्रेद्राविणीमुखाः ॥ दलेष्वनंगरूपास्यादनंगमदनातथा ॥ १ ॥ अनंगमन्मथानंगकुसुमामदनापरा ॥ अनगाद्यातथानंगशिशिरानंगमेखला ॥ २ ॥ अनंगदीपिकेत्यष्टौ शक्राद्याआयुधान्यपि ॥ एवंसिद्धंमनुंमंत्रीकाम्येषुविनियोजयेत् ॥ ३ ॥ दधियुक्तैरशोकस्यपुष्पैर्योदिवसत्रयम् ॥ सहस्रंजुहुयात्तस्यवश्याःस्युःप्राणिनोखिलाः ॥ ४ ॥ लाजैर्दधियुतैर्होमान्मंत्रीकन्यामवाप्नुयात् ॥ कन्यापिवरमाप्नोतिमासद्वितयमध्यतः ॥ १०५ ॥

कुसुमेत्यर्थः ॥ १०२ ॥ १०३ ॥ १०४ ॥ १०५ ॥

१ द्राद्रींक्लींब्लूंसः २ अस्यवाणेशीमंत्रस्यसंमोहनऋषिः गायत्रीछंदः बाणेशीदेवताममाभीष्ट सिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

ससंपातम् आहुतिशेषस्यपात्रांतरेप्रक्षेपःसंपातः तद्युतंहुत्वासंपाताज्यंस्त्रियैदद्यात् ॥ किंभूतायै ॥ विश्राणितश्रियै ॥ दत्तदक्षिणायै ॥ दक्षिणामादावादायपश्चादाज्यंदद्यादित्यर्थः ॥ अन्यथाफलाभावात् ॥ १०६ ॥ १०७ ॥ कामेशीमाह ॥ मायेति ॥ मायाह्रीं ॥ मन्मथः क्लीं ॥ वाग्बीजंऐं ॥ ब्लूं स्त्रींस्वरूपम् ॥ १०८ ॥ ध्यानमाह ॥ पाशांकुशेति ॥ पाशेक्षुचापौवामयोः ॥ उद्यन्यःसहस्रां

गव्याज्येनससंपातंहुत्वासाष्टशतंनरः ॥ आज्यंसंपातितंदद्यात्स्त्रियैविश्राणितश्रियै ॥१०६॥ सातदाज्यं निजंकांतंभोजयित्वावशंनयेत् ॥ सुगंधकुसुमैर्हुत्वाधनमाप्नोतिवांछितम् ॥ ७ ॥ मायामन्मथवाग्बीजेब्लूंस्त्रींपंचाक्षरोमनुः ॥ ऋषिश्छंदश्चपूर्वोक्तेकामेशीदेवतास्मृता ॥८॥ पाशांकुशाविक्षुशरासबाणौकरैर्वहंतीमरुणांशुकाढ्याम् ॥ उद्यत्पतंगाभिरुचिंमनोज्ञांकामेश्वरींरत्नचितांप्रणौमि ॥९॥ भूतलक्षंजपित्वैनामर्धलक्षंपलाशजैः ॥ कुसुमैर्जुहुयात्पीठेपूर्वोक्तेपूजयेदिमाम् ॥११०॥ आदावंगानिसंपूज्यदिक्षुमध्येमनोभवम् ॥ मकरध्वजकंदर्पौमन्मथंकामदेवकम् ॥१११॥ ततोह्यनंगरूपाद्याइंद्राद्यस्त्राणितद्बहिः ॥ एवंसिद्धमनुर्मंत्रीपूर्वोक्तंयोगमाचरेत्॥११२॥इतिमंत्रमहोदधौयक्षिण्यादिमंत्रकथनंनामसप्तमस्तरङ्गः॥७॥

शुरादित्यस्तत्समकांतिरत्नैश्चितांव्याप्तांप्रणौमिप्रकर्षेण स्तौमि ॥ १०९ ॥ भूतलक्षंपंचलक्षम् ॥ ११० ॥ कामदेवंमध्ये ॥ १११ ॥ यो प्रयोगम् ॥ ११२ ॥ इतिमंत्रमहोदधिव्याख्यां नौकायांयक्षिण्यादिकथनंनाम सप्तमस्तरंगः ॥ ७ ॥

॥ १ ॥ बालमंत्रमाह ॥ दामोदरइति ॥ दामोदरऐं ॥ चंद्रयुतोबिंदुयुतःऐं ॥ वागितिसंज्ञास्य ॥ विधिःकः ॥ वासवशांतींदुयुतः ॥ लईबिंदुयुतःक्लीं ॥ भृगुः सः ॥ संकर्षणऔ ॥ तेनविसर्गेणचयुतःसौः ॥ २ ॥ ३ ॥ मध्यांतेमध्यंशक्तिः अंते बीजम् ॥ ४ ॥ नाभेः

अथबालांप्रवक्ष्यामिमंत्रीसंसेव्ययांद्रुतम् ॥ बृहस्पतिःकुबेरश्चजायतेविद्ययाधनः ॥१॥ दामोदरश्चंद्रयुतआद्यंवाग्बीजमीरितम् ॥ विधिर्वासवशांतींदुयुक्तंकामाभिधंपरम् ॥२॥ संकर्षणविसर्गाढ्योभृगुस्तार्तीयमीरितम्॥त्रिबीजीगदिताबालाजगत्त्रितयमोहिनी ॥३॥ दक्षिणामूर्तिपंक्तीजस्तुनिश्छंदःक्रमात्स्मृतम् ॥ देवतात्रिपुराबालामध्यांतेशक्तिबीजके ॥ ४ ॥ नाभेरापादमाद्यंतुनाभ्यंतंहृदयात्परम् ॥ मूर्ध्निहृदंततार्तीयंक्रमाद्देहेप्रविन्यसेत् ॥५॥ आद्यंवामकरेदक्षकरेन्यदुभयोःपरम् ॥ पुनर्बीजत्रयंन्यस्येन्मूर्ध्निगुह्येचवक्षसि ॥ ६ ॥ नवयोन्यभिधेन्यासेनवकृत्वोमनुंन्यसेत् ॥ कर्णयोश्चिबुकेन्यस्यच्छंखयोर्मुखपंकजे॥७॥

पादांतमाद्यंबीजन्यस्येत् ॥ एवमग्रेपि ॥ ५ ॥ दक्षकरेऽन्यदद्वितीयम् ॥ परंतृतीयंतूभयोः करयोर्न्यस्येत् ॥ ६ ॥ कर्णाचिबुकमित्याद्यवयवानांत्रिकोणाकारत्वाद्योनिन्यासोयम् ॥ ७ ॥

---

१ ह्रींक्लींऐंब्लूंस्त्रीं । इतिपंचार्णः । अस्यकामेशीमंत्रस्यसमोहन ऋषिःगायत्री छन्दः कामेशीदेवताममाभीष्ट सिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

१ ऐंक्लींसौः इतित्रिवर्णः॥ अस्यबालमंत्रस्यदक्षिणमूर्तिर्ऋषिः पंक्तिश्छंदः त्रिपुराबाला देवतामध्यंक्लींशक्तिः अंतेसौः बीजंममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः।

॥८॥९॥ वागिति ॥ ऐं रत्यनमोगुह्ये ॥ अंत्यादिकां ॥ सौः प्रीत्यैनमोहृदि ॥ क्लींमनोभवायैनमोभ्रूमध्ये ॥ १० ॥ पुनर्वाक् ॥ अंत्यकामाद्याअमृतेशीयोगेशीविश्वयोनी एष्वेवगुह्यहृद्भ्रूमध्येपुन्यसेत् ॥ ऐंअमृतेश्यैनमइत्यादि ॥ ११ ॥ मूर्ध्नीति ॥

नेत्रयोर्नासिकायांचस्कंधयोरुदरेतथा ॥ न्यसेत्कूर्परयोर्नाभौजानुनोर्लिंगमस्तके ॥८॥ पादयोरपिगुह्ये चपार्श्वयोर्हृदयेपुनः ॥ स्तनयोःकंठदेशेचवामांगादिप्रविन्यसेत् ॥ ९ ॥ वाग्भवाद्यारतिंगुह्येप्रीतिमंत्या दिकाहृदि ॥ कामबीजादिकांन्यस्येद्भ्रूमध्येतुमनोभवा ॥ १० ॥ पुनर्वागंत्यकामाद्यास्तिस्रएष्वेवविन्य सेत् ॥ अमृतेशींचयोगेशींविश्वयोनिंतृतीयकाम ॥ ११ ॥ मूर्ध्निवक्त्रेहृदिन्यस्येद्गुह्येचरणयोरपि ॥ कामेशीपंचबीजाद्यान्स्मरान्मनोभवादिकान् ॥ १२ ॥

कामेशीपंचबीजानि ह्रींक्लींऐंब्लूँस्त्रीमित्युक्तानि ॥ तदाद्यान्मनोभवादिकान् ॥ मनोभवमकरध्वजकंदर्पमन्मथकामदेवाख्यान्स्मरान् शिरोमुखहृद्गुह्यपत्सुन्यसेत् ॥ ह्रींमनोभवायनमइत्यादि ॥ १२ ॥

शिरइति ॥ बाणेशीबीजानि ॥ द्रांद्रींक्लींब्लूंसइति ॥ तत्पूर्वाद्राविण्याद्या द्राविणीक्षोभणीवशीकरण्याकर्षणीसंमोहनीसंज्ञाः बाणदेव ताः शिरः पादमुखगुह्यहृत्सुन्यसेत् ॥ द्रांद्राविण्यैनमः शिरसीत्यादि ॥ १३ ॥ षडंगमाह ॥ तार्तीयेति ॥ तार्तीयंसौः ॥ वाक्ऐ ॥

शिरःपन्मुखगुह्येषुहृदयेपंचदेवताः ॥ द्राविण्याद्याःक्रमान्न्यस्येद्बाणेशीबीजपूर्विकाः ॥ १३ ॥ तार्तीय वाग्मध्यगेनकामेनस्यात्षडंगकम् ॥ षड्दीर्घस्वरयुक्तेनततोदेवींविचिंतयेत् ॥ १४ ॥ रक्तांबरांचंद्रक लावतंसांसमुद्यदादित्यनिभांत्रिनेत्राम् ॥ विद्याक्षमालाभयदामहस्तांध्यायामिबालामरुणांबुजस्थाम् ॥ ॥ १५ ॥ लक्षत्रयंजपेन्मंत्रंदशांशंकिंशुकोद्भवैः ॥ पुष्पैर्हयारिजैर्वापिजुहुयान्मधुरान्वितैः ॥ १६ ॥ नवयोन्यात्मकंयंत्रंबहिरष्टदलावृतम् ॥ भूगृहेणपुनर्वीतंपूजनायलिखेत्सुधीः ॥ १७ ॥ मध्ययोनौतुता र्तीयमष्टयोनिषुमन्मथम् ॥ केसरेषुस्वरान्न्यस्येद्वर्गानष्टौदलेष्वपि ॥१८॥ दलाग्रेषुत्रिशूलानिपद्ममातृ कयावृतम् ॥ एवंविलिखितेयंत्रेपीठशक्तिःप्रपूजयेत् ॥ १९ ॥ इच्छाज्ञानक्रियाचैवकामिनी कामदा यिनी ॥ रतीरतिप्रियानंदामनोन्मन्यपिचांतिमा ॥ २० ॥

तन्मध्यगतेनदीर्घाढ्येनकामेनषडंगम् ॥ सौ क्लांऐंहृन् ॥ सौः क्लींऐंशिरः ॥ सौः क्लूंऐंशिखेत्यादि ॥ १४ ॥ ध्यानमाह ॥ रक्तेति ॥ विद्याभयेवामयोः ॥ अन्ययोरन्ये ॥ १५ ॥ १६ ॥ पूजायंत्रमाह ॥ नवेति ॥ स्पष्टम् ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥

ह्रींमनोभवायनमः शिरसि। ह्रींमकरध्वजायनमः मुखे । एकंदर्पायनमः हृदि । ब्लूंमन्मथायनमः गुह्ये । स्त्रींकामदेवाय नमः चरणयोः ।

पीठमंत्रमाह ॥ व्योमह: तत्पूर्वंतृतीयं ॥ हसौः सदाशिवमहाप्रेतपद्मासनायनमइति ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ अंगपूजामाह ॥ योनी ति ॥ मध्येयोनिमध्येएवाग्निनिऋतिवाय्वीशानेषुहृच्छिरः शिखावर्माणिसंपूज्याग्नेयादिनिदिक्ष्वस्त्रंयजेत् ॥ २४ ॥ मध्ययोनेर्बहिर्भागे-

पीठशक्तीरिमाइष्ट्वापीठंतंमनुनादिशेत् ॥ व्योमपूर्वंतुतार्तीयंसदाशिवमहापदम् ॥ २१ ॥ प्रेतपद्मासनं ङेन्तंनमोंतःपीठमंत्रकः ॥ षोडशाणस्ततोमूर्त्तौक्लृप्तायांमूलमंत्रतः ॥ २२ ॥ आवाह्यपूजयेद्देवीमुपचारैः पृथग्विधैः ॥ देवी मिष्ट्वामध्ययोनौत्रिकोणेरतिपूर्विकाः ॥ २३ ॥ वामकोणेरतिंदक्षेप्रीतिमग्रेमनोभवा म् ॥ योन्यंतर्वह्निकोणादावंगानिपरिपूजयेत् ॥२४॥ मध्ययोनेर्बहिःपूर्वादिक्षुचाग्रेस्मरानपि ॥बाण देवीस्तद्वदेवशक्तीरष्टसुयोनिषु ॥ २५॥ सुभगाख्याभगापश्चात्तृतीयाभगसर्पिणी ॥ भगमालीतथानं गानंगाद्याकुसुमापरा ॥ २६ ॥ अनंगमेखलानंगमदनेत्यष्टशक्तयः ॥ पद्मकेसरगाब्राह्मीमुखाःपत्रेषुभै रवाः॥ २७ ॥ दीर्घाद्यामातरःपूज्याह्रस्वाद्याश्चाष्टभैरवाः ॥ दलाग्रेष्वष्टपीठानिकामरूपाख्यमादिमम् ॥ ॥२८॥ मलयंकोल्लगिर्य्याख्यंचौहाराख्यंकुलांतकम् ॥ जालंधरंतथोड्यानंकोट्टपीठमथाष्टमम् ॥२९॥

दिक्षुचतुरः पंचममग्रेएवंकामान्यजेत् ॥ बाणदेवीर्द्राविण्याद्यास्तद्वत्कामवत् ॥ दिक्ष्वग्रेचशक्तीः सुभगाद्यादीर्घाद्यामातरः आंब्राह्म्यैन मइत्यादि ॥ ह्रस्वाद्यभैरवाः अंअसितांगायनमइत्यादि ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥

दशदिक्षुहेतुकादयोगणाः ॥ ३० ॥ शक्राद्यान्स्वस्वदिक्ष्वित्युक्तेःपूर्वावरणानिकल्पितदिक्ष्वेव ॥ एवंसर्वत्र ॥ ३१ ॥ विदिशासु ॥

भूगृहेदशदिक्ष्वर्चेद्धेतुकंत्रिपुरांतकम् ॥ वेतालमग्निजिह्वंचकालांतककपालिनौ ॥ ३० ॥ एकपादंभीम रूपंमलयंहाटकेश्वरम् ॥ शक्राद्यानायुधैःसार्द्धंस्वस्वदिक्षुसमर्चयेत् ॥ ३१ ॥ तद्बहिर्दिक्षुबटुकंयोगिनी क्षेत्रपालकम् ॥ गणेशंविदिशास्वर्चेद्वसून्सूर्य्यांश्छिवांस्ततः ॥ ३२ ॥ भूतांश्चेत्थंभजेद्बालानीशः स्याद्धनविद्ययोः ॥ रक्तांभोजैर्हुतेनार्योवश्याः स्युः सर्षपैर्नृपाः ॥ ३३ ॥ नंद्यावर्तराजवृक्षैःकुंदैःपाटल चंपकैः ॥ पुष्पैर्बिल्वफलैर्वापिहोमाल्लक्ष्मीः स्थिराभवेत् ॥ ३४ ॥ अपमृत्युंजयेन्मंत्रीगुडूच्या दुग्धयु क्तया ॥ पयोक्तदूर्वाहोमात्तुनीरोगायुः समश्नुते ॥ ३५ ॥ ज्ञानंकवित्वंलभतेचंद्रागुरुपुरैर्हुतैः ॥ द्विजे न्द्रावश्यतांयांतिकुसुमैरपराजितैः ॥ ३६ ॥ कल्हारैः क्षत्रियाः कर्णिकारजैः क्षितिपांगनाः ॥कोरंट कुसुमैर्वैश्याः पादजाः पाटलैर्हुतैः ॥ ३७ ॥

अग्न्यादिषु वस्वादयः ॥ वसुभ्योनमइत्यादि ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ नंद्यावर्तस्तगरः ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ चंद्रःकर्पूरः ॥ पुरंगुग्गुलु ॥ अपराजितायोन्याकारपुष्पवल्लीतदीयान्यपराजितानितैः ॥ ३६ ॥ ३७ ॥

सारघंमधु ॥ ३८ ॥ तिलकमाह ॥ रक्तेति ॥ मांसीजटामांसी ॥ ३९ ॥ भागानाह ॥ भूमिरकः ॥ नंदानव ॥ अब्धयश्चत्वारः ॥ दिशोदश ॥ निगमाश्चत्वारः ॥ रक्तचंदनमेकभागमित्यादि ॥ एतान्येकीकृत्यकृष्णचतुर्दशीरात्रौ कुमार्यासंपेष्यमूलेनाभिमंत्र्यतिल

पालाशपुष्पैर्वाक्सिद्धिरन्नाप्तिर्भक्तहोमतः ॥ सारघक्षीरदध्यक्ताल्लाँजान्हुत्वारुजोजयेत् ॥ ३८ ॥ रक्तचन्दनकर्पूरकर्पूरागुरुरोचनाः ॥ चन्दनंकेसरंमांसीक्रमाद्भागैर्नियोजयेत् ॥ ३९ ॥ भूमिचंन्द्रैकंनंदाब्धिर्दिक्संप्तनिर्गमोन्मितः ॥ श्मशानेकृष्णभूतस्यनिशिनीहारपाथसा ॥ ४० ॥ कुमार्य्यापेषयेत्तानिमंत्रेणाप्यभिमंत्रयेत् ॥ विदध्यात्तिलकंतेनदर्शनाद्वशयेज्जनान् ॥ ४१ ॥ गजसिंहादिभूतानिराक्षसाञ्छाकिनीरपि ॥ प्रयोगेष्वेषुकथ्यंतेक्रमाद्ध्यानानिसिद्धये ॥ ४२ ॥ मातुलिंगपयोजन्महस्तांकनकसन्निभाम् ॥ पद्मासनगतांबालांलक्ष्मीप्राप्तौविचिंतयेत् ॥ ४३ ॥ वरपीयूषकलशपुस्तकाभीतिधारिणीम् ॥ सुधांस्रवंतींज्ञानाप्तौब्रह्मरध्रंविचिंतयेत् ॥ ४४ ॥ शुक्लांबरांशशांकाभांरोगनाशेस्मरेच्छिवाम् ॥ अकारादिक्षकारांतवर्णावयवरूपिणीम् ॥ ४५ ॥

कंकुर्यात् ॥ वशयेदितिशाकिन्यंतानित्यर्थः ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ध्यानभेदानाह ॥ मातुलिंगेति ॥ मातुलिंगबीजपूरंतद्दक्षे ॥४३॥ रोगनाशध्याने ॥ वरामृतकुंभौदक्षयोः ॥ ४४ ॥ ४५ ॥

वशीकरणध्याने ॥ पाशोदक्षे ॥४६॥ बीजानामिति ॥ त्रयाणामित्यर्थ. ॥ ४७ ॥ वाग्बीजध्यानमाह ॥ विद्येति ॥ अक्षमालाज्ञानमुद्र

सृणिपाशधरांदेवींरत्नालंकारभूषिताम् ॥ प्रसन्नामरुणांध्यायेद्वशीकरणसिद्धये ॥ ४६ ॥ अथप्रत्येकमंत्रस्यजपध्यानविधिंब्रुवे ॥ शापोद्धारप्रकारंचबीजानांदीपिनीरपि ॥ ४७ ॥ विद्याक्षमालासुकपालमुद्राराजत्करांकुंदसमानकांतिम् ॥ मुक्ताफलालंकृतिशोभितांगींबालांस्मरेद्वाङ्मयसिद्धिहेतोः ॥४८॥ ध्यात्वैवंवाग्भवंलक्षत्रयंशुक्लांबरावृतः ॥ शुक्लचंदनलिप्तांगोमौक्तिकाभरणान्वितः ॥ ४९ ॥ जपित्वातद्दशांशेनपालाशकुसुमैर्नवैः ॥ जुहुयान्मधुराक्तैर्यःसकविर्युवतिप्रियः ॥ ५० ॥ भजेत्कल्पवृक्षाधउद्दीप्तरत्नासनेसन्निषण्णांमदाघूर्णिताक्षीम् ॥ करैर्बीजपूरंकपालेषुचापंसपाशांकुशांरक्तवर्णंदधानाम् ॥ ५१ ॥ ध्यात्वादेवींजपेल्लक्षत्रयंयोमध्यबीजकम् ॥ रक्तवस्त्रावृतोरक्तभूषणोरक्तलेपनः ॥ ५२ ॥ दशांशंमालतीपुष्पैश्चंद्रचंदनलोलितैः ॥ जुहुयात्तस्यवश्याःस्युस्त्रिलोकीजनताःक्षणात् ॥ ५३ ॥

दक्षयोः ॥ ४८ ॥ ४९ ॥ ५० ॥ कामबीजध्यानमाह ॥ कल्पेति ॥ बीजपूरबाणांकुशादक्षेषु ॥ कपालचापपाशावामेषु ॥ निषण्णांस्थिताम् ॥ षड्ढस्तेयम् ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥

तृतीयबीजध्यामाह ॥ व्याख्यनेति ॥ व्याख्यानमुद्राक्षस्त्रजौदक्षयोः ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ शापोद्धारप्रकारमाह ॥ योजये दिति ॥ आद्येएतान् योजयेत् ॥ वाराहोहः ॥ भृगुःसः ॥ पावकोरः ॥ तेनह्स्रौः द्वितीयस्वादौ नभोहंसौह्सौ अंतरेफः ॥ तेनहस

व्याख्यानमुद्रामृतकुंभविद्यामक्षस्त्रजंसंदधतींकराग्रैः ॥ चिद्रूपिणींशारदचंद्रकांतिबालांस्मरेन्मौक्तिक भूषिताङ्गीम् ॥ ५४ ॥ ध्यात्वैवंचरमंबीजंजपेल्लक्षत्रयंसुधीः ॥ सितवस्त्रानुलेपाढ्यमात्मानंदेवतांस्म रेत् ॥ ५५ ॥ मालतीकुसुमैर्हुत्वाचंदनाक्तैर्दशांशत ॥ लक्ष्मींविद्यासुकीर्तीनामाधारोजायतेचिरात् ॥ ५६ ॥ देव्याशप्ताकीलिताचविद्येयंतन्नसिद्धिदा ॥ शापोद्धारमथोत्कीलंविधायजपमाचरेत् ॥५७॥ योजयेदादिबीजेनवराहभृगुपावकान् ॥ मध्यमादौनभोहंसौमध्यमांतेनपावकम् ॥ ५८ ॥ आदावंते चतार्तीयेक्रमात्खंधूमकेतनम् ॥ एवंजप्ताशतंविद्याशापहीनाफलप्रदा ॥ ५९ ॥ यद्वाद्येचरमेबीजेनैव रेफंनियोजयेत् ॥ शापोद्धारप्रकारोन्योयद्वायंकीर्तितोबुधैः ॥ ६० ॥

कलरीमितिकूटम् (?) ॥तृतीयस्यादौ ॥ खंहः ॥ अंतेधूमकेतनो रेफः (?) ॥ तेनह्सौः ॥ एवंभैरवीजाता ॥ अस्यांशतज प्तायांबालाशापहीनास्यात् ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ यद्वात्रैवाद्येंत्येचबीजेरेफयोगाभावः ॥ तेनह्सौः ॥ मध्यमंतदेव ॥ ६० ॥ शापोद्धारप्रकारांतरम् ॥ नवार्णजपमाह ॥ आद्यमिति।।एएसौः सौः क्लीं क्लीं ऐंसौः सौः क्लीं एवंनवार्णः॥ शतंजप्तः शापनिवर्तकः ॥ ६१ ॥ ६२ ॥ चेतनीमंत्रमाह ॥ त्रीति ॥ अधरऐं ॥ शांतिरी ॥ अनुग्रहऔ ॥ एतेत्रयः स्वराः केवलाश्चेतनीमंत्रः ॥ शतंजप्तोबाल निष्कलांकरोति ॥ आह्लादिनींमंत्रमाह ॥ तारादीति ॥ ॐ क्लींनमइति अयमप्युत्कीलनकरः ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ वाग्बीजस्यदीपि

आद्यमाद्यंचतार्तीयंकामः कामोथवाग्भवम् ॥ अंत्यमंत्यमनंगंचनवार्णः कीर्तितोमनुः ॥ ६१ ॥ जप्तो यंशतधाशापंबालायाविनिवर्तयेत् ॥ चेतन्याह्लादिनीमंत्रौजप्तौनिष्कीलताकरौ ॥ ६२ ॥ त्रिस्वराश्चे तनीमंत्रोधरः शांतिरनुग्रहः ॥ तारादिहृदयांतः स्यात्कामआह्लादिनीमनुः ॥६३॥ तथात्रयाणांबीजा नांदीपनर्मनुभिस्त्रिभिः ॥ सुदीप्तानिविधायादौजपेत्तानीष्टसिद्धये ॥ ६४ ॥ वदयुग्मंसदीर्घांबुस्मृति बालावनंतगौ ॥ सत्यः सनेत्रोनस्ताहृग्वाङ्नवार्णाद्यदीपिनी ॥ ६५ ॥

नीविद्यामाह ॥ वदेति ॥ सदीर्घांबुवा ॥ अनंतगौस्मृतिबालौ आस्थितौगवौ तेनग्वा ॥ सनेत्रः सत्यो दि ॥ ताहृगूनः निः ॥ वाक् ऐं ॥ इयमाद्यस्यबीजस्यदीपिनी प्रकाशकर्त्री ॥ ६५ ॥

१ ऐंऐंसौः क्लींक्लींएसाः सौः क्लीं इति नवार्णः । २ वदवदवाग्वादिनिऐं ।

कामबीजस्यदीपिनीमाह ॥ क्लिन्नेइति ॥ स्वरूपम् वैंकुंठोमः । दीर्घखंहाः ॥ अंतिमः क्षः सद्यगः ओगतःक्षो सचंद्रानिद्राभं ॥ क्षुरु स्वरूपं ॥ शिवार्णाएकादशवर्णा ॥ मध्यवीजस्यदीपिनी ॥ ६६ ॥ तारइति ॥ तारः प्रणवः ॥ मोक्षंकुर्विंतिस्वरूपम् ॥ अंत्यस्यबीज-

क्लिन्नेक्लेदिनिवैकुंठोदीर्घखंसद्यगोंतिमः ॥ निद्रासचंद्राकुर्वंताशिवार्णामध्यदीपिनी ॥ ६६ ॥ तारोमो क्षंचकुर्वतापंचार्णात्यस्यदीपिनी ॥ दीपिनीमंतराबालाराधितापिनसिध्यति ॥६७॥ इदंरहस्यंनाख्ये यंकृतघ्नेकितवेशठे ॥ परीक्षितायदातव्यमन्यथादातृदोषदम् ॥ ६८ ॥ वागंत्यकामान्प्रजपेदरीणांक्षो भहेतवे ॥ कामवागंत्यबीजानित्रैलोक्यस्यवशीकृतौ ॥ ६९ ॥ कामांत्यवाणीबीजानिमुक्तये नियतो जपेत् ॥ पूजाविधौतुबालायाश्चिविधानर्चयेद्गुरून् ॥ ७० ॥

स्यदीपिनी ॥ उक्तांदीपिनीम् अंतराविना आराधितापिबालानसिद्ध्यति ॥ ६६ ॥ ६७ ॥ जपभेदान्कामभेदेनाह ॥ वागिति । ऐंसौंक्लींमित्यरिनाशाय ॥ क्लींऐंसौरितिवशीकरणे ॥ ६९ ॥ क्लींसौः ऐमितिमुक्त्यर्थे ॥ ७० ॥

दिव्यौघानाह ॥ परप्रकाशइति ॥ आनंदपदपश्चिमाइतिवक्ष्यमाणत्वात्परप्रकाशानंदायनमइत्यादिप्रयोगः ॥७१॥७२॥ सिद्धौघानाह ॥ ईशानाख्यइति ॥ ७३ ॥ यंत्रमाह ॥ नवेति ॥ गायत्र्यास्त्रिपुरागायत्र्यावक्ष्यमाणायावर्णत्रयंप्रतियंत्रंलिखेत् ॥७४॥७५॥ भूपुरद्वयं

दिव्यौघश्चेतिसिद्धौघोमानवौघइतित्रिधा ॥ परप्रकाशः परमेशानःपरशिवस्तथा ॥ ७१ ॥ कामेश्वर स्ततो मोक्षः षष्ठ कामोमृतोंतिमः॥ एतेसप्तैवदिव्यौघाआनंदपदपश्चिमाः ॥७२॥ ईशानाख्यस्तत्पुरुषो घोराख्योवामदेवकः ॥ सद्योजातइमेपंचसिद्धौघाख्याः स्मृताबुधैः ॥७३॥ मानवौघः प्रविज्ञेय स्वगुरोः संप्रदायतः ॥ नवयोन्यात्मकेयंत्रेविलिखेन्मध्ययोनितः ॥ ७४ ॥ प्रादक्षिण्येनबीजानि त्रिवारंसाध कोत्तमः ॥ त्रींस्त्रीन्वर्णास्तुगायत्र्याअष्टपत्रेषुसंलिखेत् ॥ ७५ । बहिर्मातृकयावेष्टयतद्बहिर्भूपुरद्वयम् ॥ कामबीजलसत्कोणंव्यतिभिन्नंपरस्परम् ॥ ७६ ॥ यंत्रंत्रैपुरमाख्यातंजप्तंसंपातसाधितम् ॥ बाहुना विधृतंदद्याद्धनंकीर्तिः सखंसुतान् ॥ ७७ ॥

चतुष्कोणद्वयम् ॥ कीदृशंपरस्परंव्यतिभिन्नम् एकंविदिग्गतकोणम् अपरंदिग्गतकोणमित्यर्थः ॥ ७६ ॥ संपातसाधितम् आहुतिशे षघृतेनसंयोजितम् ॥ ७७ ॥

---

१ क्लिन्नेक्लेदिनिमहाक्षोभं कुरु । २ ओं मोक्षंकुरु ।

गायत्रीमुद्धरति ॥ कामान्तइति ॥ कामःक्लीं ॥ भगिएयुतंविषमःमे ॥ बकःशः खड्गीशं वकामारूढः श्वः ॥ सनेत्रःअग्निःरि ॥ स्वरूपमन्यत् ॥ ७८ ॥ ७९ ॥ बालाभेदेप्रथमंमंत्रांतरमाह ॥ मायेति ॥ मायाह्रीं ॥ कामःक्लीं तार्तीयंसौः अंबरारूढंहयुतं हूसौ

कामांतेत्रिपुरादेविविद्महेकाविषंभगि ॥ बकःखड्गीशमारूढः सनेत्रोग्निश्वधीमहि ॥७८॥ तन्नःक्लिन्ने प्रचोदांतेयादंताकीर्तितावुधः॥गायत्रीत्रैपुरीसर्वसिद्धिदासुरसेविता॥७९॥ अथवक्ष्यामिबालाया भेदाना गमगोपितान् ॥ मायाकामोंबरारूढंतातार्यंत्र्यक्षरोमनुः[2] ॥ ८० अनुलोमप्रतिलोमाभ्यां बालामंत्रःषडक्षरः ॥ बालाश्रीकामहल्लेखासंपुटोयंनवाक्षरः[3] ॥ ८१ ॥

प्रथमः ॥ ८० ॥ मंत्रातरमाह ॥ अनुलोमेति ॥ ऐंक्लींसौःसौःक्लींऐंद्वितीयः ॥ मंत्रांतरमाह ॥ वालेति ॥ श्रींक्लींह्रींऐंक्लींसौः ह्रींक्लींश्रीमितितृतीयः ॥ ८१ ॥

मंत्रांतरमाह॥ बालेति ॥ ऐंक्लींसौःबालत्रिपुरेस्वाहेतिचतुर्थः॥ पंचममाह ॥ वागिति ॥ वाक्ऐं॥कामःक्लीं॥व्योमभृग्विंदुयुङ्मनुःह सविंदुयुतऔ हूसौं ॥ दीर्घभूधरःबां ॥ पिनाकीला ॥ ८२ ॥ स्वरूपमन्यत् ॥ षष्ठमाह ॥ मायेति ॥ मायाह्रीं ॥ लक्ष्मीःश्रीं ॥ मनोजन्माक्लीं ॥ ठद्वयंस्वाहा ॥ स्वरूपमन्यत् ॥ सप्तममाह कमलेति ॥ कमला श्रीं ॥ पार्वतीह्रीं ॥ कामःक्लीं ॥ स्वरूपमन्यत् ॥ ८३ ॥

बालांतेबालात्रिपुरेस्वाहांतोदशवर्णवान्[1] ॥ वाक्कामोव्योमभृग्विन्दुयुङ्मनुर्दीर्घभूधरः ॥ ८२ ॥ पिनाकीत्रिपुरेसिद्धिंदेहिहृन्मनुर्वर्णवान्[2] ॥ मायालक्ष्मीर्मनोजन्मात्रिपुरांतेतुभारती ॥८३॥ कवित्वंदेहिठद्वंद्वंषोडशार्णोमनुःस्मृतः[3] ॥ कमलापार्वतीकामस्त्रीपुरांतेचमालती ॥ ८४ ॥ महांसुखंततोदेहिस्वाहासप्तदशाक्षरः ॥ भृगुब्रह्मक्रियावह्नियुक्ताशांतिस्सरात्रिपा ॥८५॥ दहनांत्यमहाकालभुजंगपुरुषोत्तमाः ॥ मन्वर्घीशेंदुसंयुक्ताद्वितीयंबीजमीरितम् ॥ ८६ ॥

॥ ८४ ॥ अष्टममाह ॥ भृग्विति ॥ भृगुःसः ॥ ब्रह्माकः ॥ क्रियालः ॥ वह्नीरःएतैर्युक्ताशांतिरीकारः सबिंदुः स्कल्रीं ॥ ८५ ॥ दहनोरः ॥ अंत्यःक्षः ॥ महाकालोमः ॥ भुजगोरः ॥ पुरुषोत्तमोयः ॥ एतेमन्वर्घीशेंदुसयुक्ताऔ बिंदुयुताः ॥ तेनक्ष्म्र्व्यौं ॥ ८६ ॥

१ क्लींत्रिपुरादेविविद्महेकामेश्वरिधीमहि । तन्नः क्लिन्नेप्रचोदयात् । ह्रींक्लींहसौः इतित्र्यक्षरः । ३ श्रींक्लींह्रींऐंक्लींसौः ह्रींक्लींश्रीं ।

१ एक्लींसौःबालात्रिपुरेस्वाहा । २ ऐंक्लींहसांबालात्रिपुरेसिद्धिंदेहिनमइतिचतुर्दशार्णः । ३ ह्रींश्रींक्लींत्रिपुराभारतीकवित्वंदेहिस्वाहेतिषोडशार्णः

वाग्बीजंऐं ॥ हृत्नमः ॥ स्वरूपंशेषम् ॥ वह्निप्रियास्वाहा ॥ ८७ ॥ नवममाह ॥ हृल्लेखेति । हृल्लेखात्रितयह्रीं ॥ ३ ॥ अनंतआ ॥ स्वरूपमपरम् ॥ ८८ ॥ दशममाह ॥ मायेति ॥ मायाह्रीं ॥ रमाश्रीं मन्मथःक्लीं ॥ स्वरूपं शेषम् ॥ ८९ ॥ एकादशमाह ॥ हृल्ले-

वाग्बीजंत्रिपुरेसर्ववांछितंदेहिहृत्ततः ॥ वह्निप्रियासप्तदशवर्णोयंकीर्तितोमनुः ॥ ८७ ॥ हृल्लेखात्रितयं प्रौढत्रिपुरेनंतारोग्यमै ॥ श्वर्य्यंदेहिप्रियावह्नेर्मनुरष्टादशाक्षरः ॥८८॥ मायारमामन्मथांतेत्रिपुरामदने पदम् ॥ सर्वशुभंसाधयाग्नेःप्रियान्तोष्टादशाक्षरः ॥ ८९ ॥ हृल्लेखाकमलानंगोबालांतेत्रिपुरेपदम् ॥ मदायत्तांततोविद्याकुरुहृद्वह्निवल्लभा ॥ ९० ॥ मंत्रोविंशतिर्वर्णोयंमायापद्मामनोभवः ॥ परापरेंतेत्रिपुरे सर्वमीप्सितमुच्यताम् ॥ ९१ ॥

खेति हृल्लेखाह्रीं ॥ कमलाश्रीं ॥ अनंगक्लीं हृत्नमः ॥ वह्निवल्लभा स्वाहा शेषं स्वरूपम् ॥ ९० ॥ द्वादशमाह ॥ मायेति माया ह्रीं ॥ पद्माश्रीं ॥ मनोभवःक्लीं ॥ ९१ ॥

अनलकांतास्वाहा ॥ अन्यत्स्वरूपम् ॥ त्रयोदशमाह ॥ कामेति ॥ कामद्वंद्वंक्लीं २ रमायुग्मंश्रीं २ ॥ मायायुक्ह्रीं ॥ त्रिपुराललितेम दीप्सितांयोषितंदेहिवांछितंकुरु इति स्वरूपम् ॥ ज्वलनकामिनीस्वाहा ॥ ९२ ॥ ९३ ॥ चतुर्दशमाह ॥ कामेति ॥ कामपद्माद्रिपुत्री

साधयानकांतायमन्योविंशतिवर्णकः ॥ कामद्वंद्वंरमायुग्मंमायायुक्त्रिपुरापदम् ॥ ९२ ॥ ललितेंते मदीप्सीतितामंतेयोषितंपदम् ॥ देहिवांछितमित्युक्त्वाकुरुज्वलनकामिनी ॥९३॥ अष्टाविंशतिवर्णो यंमनुरिष्टप्रियाप्रदः ॥ कामपद्माद्रिपुत्रीणांप्रत्येकंत्रितयंवदेत् ॥ ९४ ॥ त्रिपुरांतेसुन्दरीतिसर्वजगदि नद्वयम् ॥ वशंकुरुद्वयंमह्यंबलंदेह्यनलांगना ॥९५॥ सर्वाभीष्टप्रदोमन्त्रउक्तोबाणगुणाक्षरः ॥ चतुर्दशानामे तेषांमनूनामृषिरीरितः ॥ ९६ ॥ दक्षिणामूर्तिसंज्ञस्तुच्छंदोगायत्रमुच्यते ॥ त्रिपुरादेवता बालाषडंगं मातृकासमम् ॥ ९७ ॥

णांप्रत्येकत्रयं क्लीं ३ श्रीं३ह्रीं ३ ॥ ९४ ॥ इनद्वयंमह्यंमम ॥ अनलांगनास्वाहा ॥ स्वरूपमपरम् ॥ ९५ ॥ एतेचतुर्दशबालाभेदाः ॥ तेषाम् ॥ ९६ ॥ ऋष्याद्याह ॥ दक्षिणेति ॥ ९७ ॥

---

१ स्क्लरींक्ष्म्यींऐंत्रिपुरेसर्ववांछितंदेहिनमःस्वाहेतिसप्तदशार्णः । २ ह्रीं ह्रीं ह्रीं प्रौढ त्रिपुरे आरोग्यमैश्वर्यंदेहिस्वाहेत्यष्टादशार्णः । ३ ह्रींश्रींक्लीं त्रिपुरामदनेसशुभंसाधयस्वाहेत्यष्टादशाक्षरः । ४ ह्रींश्रींक्लींबालत्रिपुरेमदायत्तां विद्यांकुरुनमः स्वाहेतिविंशत्यर्णः ।

१ ह्रींश्रींक्लींपरापरेत्रिपुरेसर्वमीप्सितंसाधयस्वाहेतिविंशत्यर्णः ।३ क्लींक्लींश्रींह्रींत्रिपुराललितेमदीप्सियोतांयोषितंदेहिवांछितं कुरुस्वाहेत्यष्टाविंश-त्यर्णः ३ क्लींक्लींक्लीं श्रीं श्रींह्रींह्रींह्रींत्रिपुरसुंदरिसर्वजगन्ममवशंकुरुकुरुमह्यंबलंदेहिस्वाहेतिपंचत्रिंशदर्णः । ४ अस्यबालामंत्रस्य दक्षिणामूर्तिऋषि गायत्री छंदःत्रि राबालादेवताममाभीप्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

ध्यानमाह ॥ पाशेति ॥ अंकुशाक्षसूत्रेदक्षयोः ॥ ९८ ॥ हयारिःकरवीरः ॥ सायकैःपंचबाणदेवताभिः ॥ ९९ ॥ दिगधीशास्त्रैरिति दिशामीशैस्तदस्त्रैश्चेत्यर्थः ॥ १०० ॥ बालामुक्त्वालघुश्यामामाह ॥ वाग्बीजमिति वार्ग्बाजंऐं ॥ हृदयंनमः ॥ कर्णउ ॥ सनेत्रकएकने

पाशांकुशौपुस्तकमक्षसूत्रंकरैर्दधानासकलामरार्च्या ॥ रक्तात्रिनेत्राशशिशेखरेयंध्येयाखिलर्द्ध्यैत्रिपुरात्रबाला ॥ ९८ ॥ जपेल्लक्षंदशांशेनहोमः पुष्पैर्हयारिजैः ॥ पूजापूर्वोदितेपीठेंगैरत्याद्यैश्चसायकैः ॥ ॥ ९९ ॥ मातृभिर्दिगधीशास्त्रैः प्रयोगाः पूर्ववन्मताः ॥ लघुश्यामामथोवक्ष्येस्मरणादिष्टदायिनीम् ॥ ॥ १०० ॥ वार्ग्बाजंहृदयंकर्णएकनेत्रः सनेत्रकः ॥ वृषोमुकुंदमाढोकूर्मोदीर्घेंदुसंयुतः ॥ १०१ ॥ नदीदीर्घोलिमातंगिसर्वातेस्याद्वशंकरि ॥ वैश्वानरप्रियांतोऽयंमंत्रोविंशतिवर्णवान् ॥ २ ॥ मदनोऽस्य[2] मुनिःप्रोक्तोगायत्रीनिचृदादिका ॥ छंदोदेवीलघुश्यामाबीजंवाग्वह्निवल्लभा ॥ शक्तिरुक्ताखिलाभीष्टसाधनेविनियोजनम् ॥ १०३ ॥

त्रःइयुतश्च्छिःच्छि ॥ मुकुन्दमारूढोवृषः टस्थितः षः ष्ट ॥ दीर्घेंदुसंयुनः कूर्मः चः चां ॥ १ ॥ दीर्घोनंदी डाः लिमातंगिसर्ववशंकरि स्वरूपम् ॥ वैश्वानरप्रियास्वाहा ॥ २ ॥ ऐंबीजंस्वाहाशक्तिः ॥ १०३ ॥

न्यासानाह ॥ वागिति ॥ ऐंरत्यैनमः मूर्ध्नि ॥ ह्रींप्रीत्यैनमोहृदि ॥१०४॥ क्लींमनोभवायैनमः पादयोः ॥ इच्छेति ॥ ऐंइच्छाशक्त्यै नमोमुखे ॥ ह्रींज्ञानशक्त्यैनमः कंठे ॥ क्लींक्रियाशक्त्यैनमोलिंगे ॥ ५ ॥ बाणेशीबीजानि–द्रांद्रीं क्लींब्लूंसः इति ॥ तत्पूर्वकान् ॥ द्रावणाद्यान्बाणान् कास्यहृद्गुह्यपादेन्यसेत् ॥ द्रांद्रावणबाणायनमइत्यादि ॥ कंशिरः ॥ आस्यंमुखं ॥ ६ ॥ ७ ॥ षडंगमाह । रामेति ॥ मातृकान्यासमाह ॥ ङेइति ॥ दीर्घस्वराआद्यास्येदृशंविलोमतोदीर्घक्षादीनामष्टकमाद्यंसांतामातरोमूर्द्धादिषुन्यस्याः ॥ तथा

वाक्पूर्विकांतिंमूर्द्धिप्रीतिंमायादिकांहृदि ॥ १०४ ॥ पादयोर्विन्यसेन्मंत्रीकामपूर्वांमनोभवाम् ॥ इच्छाशक्तिंज्ञानशक्तिंक्रियाशक्तिंक्रमान्न्यसेत् ॥ ५ ॥ वाङ्मायाकामबीजाद्यांमुखेकंठेशिवेतथा ॥ द्रावणंशोषणंबाणंतापनंमोहनाभिधम् ॥ ६ ॥ उन्मादनंक्रमात्पंचबाणेशीबीजपूर्वकान् ॥ कास्यहृद्गुह्यपादेषुन्यस्यकुर्य्यात्षडङ्गकम् ॥ ७ ॥ रां[3]मां[3]ग्निगुणैरां[3]मां[6]गनेत्र[2]वर्णैर्मनूत्थितैः ॥ ङेनमोंताःकन्यकांताब्राह्मयाद्याअष्टमातरः ॥ ८ ॥ दीर्घस्वराद्यदीर्घक्षाद्यष्टकाद्याविलोमतः ॥ विन्यस्यमूर्द्धिनवामांसेवामपार्श्वेषुनाभितः ॥ ९ ॥ दक्षपार्श्वेदक्षिणांसेककुद्धृदययोरपि ॥ तारवागादिकाअष्टौसिद्धयःकन्यकांतिमाः ॥ ११० ॥

कीदृश्योमातरः ॥ नमोंताः कन्यकांताः चतुर्थीनमोंतंकन्यकापदमंतेयासांताः ॥ यथा–आंक्षांब्राह्मीकन्यकायैनमोमूर्ध्नि ॥ इलांमाहेश्वरीकन्यकायनमोवामांसे ॥ ऊहांकौमारीक०वामपार्श्वे ॥ ऋंसांवैष्णवीक०नाभौ ॥ लंषांवाराहीक०दक्षपार्श्वे एंशांइंद्राणीक० दक्षांसे ॥

१ ऐंनमउच्छिष्टचांडालिमातंगिसर्ववशंकरिस्वाहेतिविंशत्यर्णः । २ अस्यलघुश्यामामंत्रस्यमदनऋषिः निचद्गायत्रीछंदः देवीलघुश्यामादेवताऐंबीजं स्वाहाशक्तिःममाखिलभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

औंवांचामुंडाकन्यकायै० ककुदि ॥ अःलांमहालक्ष्मीकन्यकायै० हृदि ॥ सिद्धिन्यासमाह । तारेति ॐ एंअणिमासिद्धिकन्यकायैनमो मूर्ध्नीत्यादि ॥ सिद्धयइति ॥ अनुपदंवक्ष्यमाणाः ॥ १०८ ॥ ९ ॥ १० ॥ अलिकललाटम् चिल्लिभ्रूः ॥ ११ ॥ अष्टसिद्धीराह ॥ अणिमेत्यादि ॥१२॥ अप्सरोन्यासमाह ॥ कामाद्याइति ॥ क्लींउर्वशीकन्यकायैनमोमूर्ध्निइत्यादि ॥ नत्रयोर्द्वे ॥ कर्णयोर्द्वे ॥ अप्सरसआह

चतुर्थीनमसायुक्तान्यस्याःकालिकचिल्लिषु ॥ कंठेचहृदयेनाभावाधारेलिंगमूर्द्धनि ॥ १११ ॥ अणिमामहिमाचापिलघिमागरिमेशिता ॥ वशिताचाथप्राकाम्यंप्राप्तिरित्यष्टसिद्धयः ॥ १२ ॥ कामाद्याः कन्यकाःप्रीताअष्टावप्सरसोन्यसेत् ॥ केभालेनेत्रयोर्वक्त्रेवर्णयोःकाकुदेपिच ॥ १३ ॥ उर्वशीमेनकारंभाघृताचीपुंजकस्थला ॥ सुकेशीमंजुघोषाचमहारंगवतीरिताः ॥ १४ ॥ यक्षगंधर्वसिद्धानांकन्यकानरनागयोः ॥ विद्याधरःकिंपुरुषःपिशाचानामपीहताः ॥ १५ ॥ अंसयोर्हृदयेन्यस्येत्स्तनयोर्जठरेक्रमात् ॥ गुह्येप्याधारदेशेचनमोंतामदनादिकाः ॥ ११६ ॥

॥ उर्वशीति कन्यान्यासमाह ॥ यक्षेति ॥ नमोंतामदनादिकाः ॥ कामवीजाद्यायक्षादीनांकन्यका अंसादिषुन्यसेत् ॥ अंसयोर्द्वेस्तनयोर्द्वेएकैकान्यत्र ॥ क्लींयक्षकन्यकायैनमोदक्षांसे-क्लींगंधर्वकन्यकायैनमोवामांसे-इत्यादिप्रयोगः ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ ११६ ॥ वर्णन्यासमाह ॥ तारेति ॥ प्रणवाद्यान् ॥ नमोंतान्सबिंदुकान् ॥ करपादसंधिषुसाग्रेषुन्यसेत् ॥ ॐक्लींनमोदक्षसे ॥ ॐनमोंदक्षकूर्परे इत्यादि ॥ ११७ ॥ सुरार्णवस्यांतरीपंद्वीपंतत्रयद्रत्नमंदिरंतन्मध्यगे सिंहासनेस्थितांध्यायेत् ॥११८ माणिक्येति ॥ कीरच्छदश्यामलांशुकपिच्छनीलाम्

ताराद्यान्नमसायुक्तान्मूलवर्णान्सबिंदुकान् ॥ न्यसेत्संधिषुसाग्रेषुकरयोःपादयोरपि ॥ ११७ ॥ न्यासानेवंविधान्कृत्वामातंगीमासनेस्मरेत् ॥ सुरार्णवांतरीपस्थरत्नमंदिरमध्यगे ॥ १८ ॥ माणिक्याभरणान्वितांस्मितमुखींनीलोत्पलाभांवरांरम्यालक्तककलितपादकमलांनेत्रत्रयोल्लासिनीम् ॥ वीणावादनतत्परांसुरनतांकीरच्छदश्यामलांमातंगींशशिशेखरामनुभजेत्तांबूलपूर्णाननाम् ॥ १९ ॥ लक्षंजपेन्मधूकोत्थैर्जुहुयादयुतंशुभैः ॥ मातंगीप्रोदितेपीठेलघुश्यामांप्रपूजयेत् ॥ १२० ॥ त्रिकोणपंचकोणाष्टदलषोडशपत्रके ॥ वेदद्वारधरागेहावृत्तेयंत्रेविधानतः ॥ २१ ॥ देव्याअग्रेपार्श्वयोश्चरतिसौर्चेद्रतिपूर्विकाः ॥ इच्छाज्ञानक्रियाशक्तीःकोणेष्वग्न्यादिषुत्रिषु ॥२२॥ बाणान्पंचसुकोणेषुकेसरेष्वंगदेवताः ॥ ब्राह्म्याद्याअष्टपत्रेषुपत्राग्रेष्वणिमादिकाः ॥ १२३ ॥

मलांशुकपिच्छनीलाम् ॥ ११९ ॥ १२० ॥ १२१ ॥ रतिपूर्विकारतिप्रीतिमनोभवाः ॥ १२२ ॥ १२३ ॥

ऊर्वश्याद्या अष्टौ ॥ कन्याअष्टौयक्षादीनाम् ॥ न्यासवत्प्रयोगान् ॥ न्यासेयथाप्रयोगास्तथापूजायामपि ॥ १२४ ॥ योगिनीराह ॥

यजेत्षोडशपत्रेषूर्वश्याद्याःकन्यकाअपि ॥ प्रयोगान्न्यासवत्कुर्य्याद्रत्यादीनांप्रपूजने ॥ १२४ ॥ भूगृहस्यचतुर्दिक्षुयोगिनीःपरिपूजयेत् ॥ गजाननासिंहमुखीगृध्रास्याकाकतुंडिका ॥ २५ ॥ उष्ट्रग्रीवाहयग्रीवावाराहीशरभानना ॥ उलूकिकाशिवारावामयूरीविकटानना ॥ २६ ॥ अष्टवक्त्राकोटराक्षीकुब्जाविकटलोचना ॥ समर्चयेद्दिशिप्राच्यामेताःषोडशयोगिनीः ॥ २७ ॥ शुष्कोदरीललज्जिह्वाश्वदंष्ट्रावानरानना ॥ ऋक्षाक्षीकेकराक्षीचबृहत्तुंडासुराप्रिया ॥ २८ ॥ कपालहस्तारक्ताक्षीशुकीश्येनीकपोतिका ॥ पाशहस्तादंडहस्ताप्रचंडेत्यपिषोडश ॥ २९ ॥ पूज्याकीनाशदिग्भागेप्रतीच्यांचंडविक्रमा ॥ शिशुघ्नीपापहंत्रीचकालीरुधिरपायिनी ॥ १३० ॥ वसाधयागर्भभक्षाशवहस्तांत्रमालिनी ॥ स्थूलकेशीबृहत्कुक्षिःसर्पास्याप्रेतवाहना ॥ ३१ ॥ दंदशूककराक्रौंचीमृगशीर्षेतिषोडश ॥ संपूज्याउत्तरस्यांतुषोडशैववृषानना ॥ १३२ ॥

गजाननेत्यादि ॥ १२५ ॥ प्रतिदिशषोडशयथार्थनाम्न्यःसर्वाः ॥ १२६ ॥ १२७ ॥ १२८ ॥ १२९ ॥ कीनाशदिग्भागेदक्षिणस्याम् ॥ १३० ॥ ॥ १३१ ॥ १३२ ॥

॥ १३३ ॥ १३४ ॥ १३५ ॥ स्वस्वमंत्रेणेति ॥ बटुकादीनांमंत्राउक्ताः ॥ १३६ ॥ १३७ ॥ १३८ ॥ तद्गायत्रीमाह ॥ वाणीति ॥

व्यात्तास्याधूमनिःश्वासा व्योमैकचरणोर्द्धदृक् ॥ तापनीशोषणीदृष्टिः कोटरीस्थूलनासिका ॥१३३॥ विद्युत्प्रभाबलाकास्यामार्जारीकटपूतना ॥ अट्टाट्टहासाकामाक्षेत्यर्चनीयाअभीष्टदाः ॥३४॥ नश्यंतिभूतशाकिन्यआसांनामश्रुतेरपि ॥ भूमंदिरस्यकोणेषुवह्न्यादिषुयुजेत्क्रमात् ॥ ३५ ॥ स्वस्वमंत्रेणबटुकंगणेशंक्षेत्रपालकम्॥दुर्गातद्बहिरिंद्रादीन्वज्रादीनपिपूजयेत्॥ ३६॥भूगृहस्यचतुर्दिक्षुचतुर्वाद्यानिपूजयेत्॥ ॥ तत्तत्संज्ञंचविततंघनंचसुषिराभिधम् ॥ ३७ ॥ द्वादशावरणैरेवलघुश्यामांयजेत्तुयः ॥ सर्वासांसपदांपात्रमचिराज्जायतेसना ॥३८॥ वाणीशुकप्रियाडेन्ताविद्महेमीनकेतनः ॥ कामेश्वरीं धीमहीतितन्नःश्यामाप्रचोदयात् ॥ ३९ ॥ एषोदितातुमातंगीगायत्रीसर्वसिद्धिदा ॥ अनया यागवस्तूनिप्रोक्षेत्तस्यास्समर्चने ॥ १४० ॥ मातंगीमंत्रसंप्रोक्ताः प्रयोगा अत्र कीर्तिताः ॥ राजानोराजपुत्राश्च सुदृशोमदमंथराः ॥ १४१ ॥

॥ वाणीऐं ॥ शुकप्रियाङेंता शकप्रियायै ॥ मीनकेतनःक्लीं ॥ स्वरूपम् ॥ १३९ ॥ १४० ॥ १४१ ॥

। १ ऐंशुकप्रियायैविद्महेक्लींकामेश्वरींधीमहि । तन्नश्यामाप्रचोदयात् ।

॥ १४२ ॥ १४३ ॥ १४४ ॥ इति श्रीमन्त्रमहोदधिनौकायांबालाश्यामानिरूपणमष्टस्तरंग ॥८॥ अन्नपूर्णेश्वरीमंत्रंवक्तुप्रतिजानीते ॥ फलंकथयन् मंत्रमुद्धरति ॥ वेदादिरिति ॥ वेदादिःप्रणवः ॥ गिरिजाह्रीं ॥ पद्माश्रीं ॥ मन्मथःक्लीं ॥ हृदयंनमः ॥ भगवतिमाहेश्व

दासामनोवचःकायैर्भवंत्यस्याउपासितुः ॥ शाकिनीप्रेतभूताश्चधर्षितुंतनशक्नुयुः ॥१४२॥ भूरिणाकिमिहोक्तनदेवीयमखिलेष्टदा ॥ यन्मनुस्मरणादेवनरोदेवोपमोभवेत् ॥४३॥ देव्याउपासकैःपुंभिःस्त्रियोनिंद्यानजातुचित् ॥ देवीवन्माननीयास्तामनाभीष्टमभीप्सुभिः ॥ १४४ ॥ इतिश्रीमहीधरविरचितेमंत्रमहोदधौबालालघुश्यामानिरूपणमष्टमस्तरंगः ॥८॥ अन्नपूर्णेश्वरीमंत्रंवक्ष्येभीष्टप्रदायकम् ॥ कुबेरोयामुपास्याशुलब्धवान्निधिनाथताम् ॥१॥ शंभोः सख्यंदिगीशत्वंकैलासाधीशतामपि ॥ वेदादिर्गिरिजापद्मामन्मथोहृदयंभग ॥२॥ वतिमाहेश्वरिप्रांतेन्नपूर्णेदहनांगना ॥ प्रोक्ताविंशतिवर्णेयंविद्यास्याद्द्रुहिणोमुनिः ॥ ३ ॥

रिअन्नपूर्णेस्वरूपम् ॥ दहनांगनास्वाहा ॥ द्रुहिणोब्रह्मा ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ॥ ४ ॥ ५ ॥ भू मीयादितद्वर्णसंख्या ॥ ६ ॥ ध्यानमाह ॥ दर्वींदक्षे स्वर्णपात्रंवामे ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ शिवमंत्रमाह ॥

कृतिश्छंदोन्नपूर्णेशीदेवतापरिकीर्तिता ॥ षड्दीर्घाढ्येनहृल्लेखाबीजेनस्यात्षडंगकम् ॥ ४ ॥ मुखनासाक्षिकर्णाधुगुदेषुनवसुन्यसेत् ॥ पदानिनवतद्वर्णसंख्येदानीमुदीर्यते ॥ ५ ॥ भूमिचंद्रधरैकाक्षिवेदाब्धिर्युगबाहुभिः ॥ पदसंख्यामितैर्वर्णैस्ततोध्यायेत्सुरेश्वरीम् ॥ ६ ॥ तप्तस्वर्णनिभाशशांकमुकुटारत्नप्रभाभासुरानानावस्त्रविराजितात्रिनयनाभूमीरमाभ्यांयुता ॥ दर्वींहाटकभाजनंचदधतीरम्योच्चपीनस्तनीनृत्यंतंशिवमाकलय्यमुदिताध्येयान्नपूर्णेश्वरी ॥ ७ ॥ लक्षंजपोयुतंहोमश्चरुणाघृतसंयुतः ॥ जयादिनवशक्त्याढ्येपीठेपूजासमीरिता ॥ ८ ॥ त्रिकोणवेदपत्राष्टपत्रषोडशपत्रके ॥ भूपुरेणयुतंयंत्रंप्रदद्यान्मायययासनम् ॥ ९ ॥ अग्न्यादिकोणत्रितयेशिववाराहमाधवान् ॥ अर्चयेत्स्वस्वमंत्रैस्तुप्रोच्यंतेमनवस्तुते ॥ १० ॥ प्रणवोमनुचंद्राढ्यगगनंहृदयंशिवा ॥ मारुतःशिवमन्त्रोयंसप्तार्णःशिवपूजने ॥ ११ ॥

प्रणव इति ॥ गगनंहकारः ॥ मनुचन्द्राढ्यम्औबिंदुयुतंहौंहृदयंनमः ॥ शिवास्वरूपम् ॥ मारुतोयः ॥ ११ ॥

---

१ ओं ह्रींश्रींक्लींनमः भगवतिमाहेश्वरिअन्नपूर्णेस्वाहा २० । अन्नपूर्णामंत्रस्यद्रुहिणऋषिःकृतिश्छंदः अन्नपूर्णेशीदेवतामममाखिलसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

१ ओंहौंनमः शिवायेतिसप्तार्णः ।

वराहमंत्रमाह ॥ तारइति ॥ तारॐ नमोभगवतेवराहस्वरूपम् ॥ अर्घीशयुग्वसुः ॥ ऊयुतोरः ॥ रूपायभूर्भुवः स्वःस्वरूपम् ॥ शूरःपः कामिका ॥ तयेभूपतित्वंमेदेहिददापयस्वरूपम् ॥ शुचिप्रियास्वाहा ॥ १२ ॥ १३ ॥नारायणमंत्रमाह ॥ प्रणवइति ॥ हृदयं नमः ॥ नारायणायस्वरूपम् ॥ वसुवर्णोऽष्टार्णः ॥ १४ ॥ धराश्रियोर्मंत्रमाह ॥ अन्नमिति ॥ अन्नंमह्यन्नंमेदेह्यन्नाधिपतयेममान्नंप्रदाय

तारंनमोभगवतेवराहार्घीशयुग्वसुः ॥ पायभूर्भुवरन्तेस्वोथशूरःकामिकाचये ॥ १२ ॥ भपतित्वंचमेदे हिददापयशुचिप्रिया ॥ त्रयस्त्रिंशद्वर्णमन्त्रःप्रोक्तोवाराहपूजने ॥ १३ ॥ प्रणवोहृदयंनारायणायवसुव र्णकः नारायणार्चनेमंत्रःषडंगानिततोर्चयेत् ॥ १४ ॥ धरांवामेस्वमनुनादक्षभागेश्रियंतथा ॥ अन्नं मह्यन्नमित्युक्त्वामेदेह्यन्नाधिपार्णका ॥ १५ ॥ तयेममान्नंप्राणांतेदापयानलसुंदरो ॥ द्वाविंशत्यक्षरो मन्त्रोभूमीष्टौभूमिसंपुटः ॥ १६ ॥

यस्वरूपम् ॥ अनलसुन्दरीस्वाहा ॥ अयंमन्त्रोभूर्माष्टौभूमिपूजनेभूमिबीजेनसंपुटः ॥ १५ ॥ १६ ॥ श्रीपूजायांश्रीबीजेनसंपुटितः भूबीजमाह ॥ स्मृतिरिति ॥ स्मृतिगः ॥ लमनुचन्द्रयुक् ॥ लऔ ॥ बिंदुयुतः ॥ ग्लौं ॥ एतद्भुवोबी जम् ॥श्रीबीजमाह ॥ वह्नीति ॥ रेफई ॥ बिंदुयुतोबकः शः श्रोइतिश्रियोबीजम् ॥१७॥ वेदास्रेचतुरस्रेमन्त्राद्यचतुर्बीजाद्याश्चतस्रः शक्तिःपूजयेत् ॥ ताएवाह ॥ परेति॥ओं परायेनमः॥ ह्रीं भुवनेश्वर्यै ॥१८॥ श्रींकमलायै॥क्लीं सुभगायै॥ मन्त्रस्यशेषायेवर्णाः

लक्ष्मीपुटस्तत्पूजायांस्मृतिर्लमनुचंद्रयुक् ॥ भुवोबीजंवह्निशांतिबिंदुयुक्तोबकः श्रियः ॥ १७ ॥ मंत्रादि स्थचतुर्बीजपूर्विकः परिपूजयेत् ॥ शक्तीश्चतस्रोवेदास्रेपराचभुवनेश्वरी ॥ १८ ॥ कमलासुभगाचेति ब्राह्मयाद्याअष्टपत्रगाः ॥ षोडशारेऽमृताचैवमानदातुष्टिपुष्टयः ॥ १९ ॥ प्रीतीरतिर्ह्रीः श्रीश्चापिस्वधास्वा हादशम्यथ ॥ ज्योत्स्नाहैमवतीछायापूर्णिमाः सहनित्यया ॥ २० ॥ अमावास्येतिसंपूज्यामंत्रशेषार्ण पूर्विकाः भूपुरेलोकपालाः स्युस्तदस्त्राणितदग्रतः ॥ २१ ॥

चतुर्बीजव्यतिरिक्ताः ॥ तत्पूर्विकाअमृताद्याः षोडशदलेपूज्याः अंअमृतायैनमः ॥ मांमानदायैइत्यादि ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥

१ ओं नमोभगवतेवराहरूपायभूर्भुवःस्वःपतयेभूपतित्वमेदेहिददापयस्वाहेतित्रयस्त्रिंशद्वर्णः । २ ओं नमोनारायणायेत्यष्टार्णः । ३ ग्लौअन्नंमह्यन्नं मेदेह्यन्नाधिपतयेममान्नंप्रदापयस्वाहा ग्लौमितिद्वाविंशत्यर्णः ।

मन्त्रांतरमाह ॥ अयमिति ॥ अयंविंशत्यर्णः ॥ श्रीकामहीनः ॥ षडंगमाह ॥ द्वीति ॥२२॥२३॥ मन्त्रातरमाह ॥ पूर्वोक्तेति ॥ विंशत्यर्णेमन्वर्णाच्चतुर्दशाक्षरात् ॥ माहेश्वरीत्यंते ॥ ममाभिमतमन्नंदेहिदेह्रीतिवर्णानुच्चारयेत् ॥ अन्नपूर्णेस्वाहेत्यंतेऽस्त्येव ॥ ततएकगुणार्ण

इत्थंजपादिभिः सिद्धमन्त्रेस्मिन्धनसंचयैः ॥ कुबेरसदृशोमंत्रीजायतेजनवंदितः ॥ २२ ॥ अयंरमाकामबीजरहितोष्टादशाक्षरः ॥ द्विनेत्रवेदाब्धिनेत्राणैरंगमीरितम् ॥ २३ ॥ पूर्वोक्तमंत्रमन्वर्णान्ममाभिमतमुच्चरेत् अन्नंदेहियुगंचापिभवेदेकगुणार्णवान् ॥ २४ ॥ युगांगवेदसप्ताब्धिषडर्णैरंगकल्पनम् ॥ प्रणवः कमलाशक्तिर्नमोभगवतीतिच ॥ २५ ॥ प्रसन्नपारिजातेश्वयन्नपूर्णेनलांगना ॥ चतुर्विंशतिवर्णात्मामंत्रः सर्वेष्टसाधकः ॥ २६ ॥ रामाक्षिवेदनिधिभिर्वेदद्व्यर्णैः षडंगकम् ॥ तारश्रीशक्ति हृदयंभगांभः कामिकासदृक् ॥ २७ ॥

वानेकत्रिंशदर्णः ॥ २४ ॥ षडंगमाह ॥ युगेति ॥ मंत्रांतरमाह ॥ प्रणवइति ॥ कमलश्रीं ॥ शक्तिःह्रीं ॥ अनलांगनास्वाहा ॥२५॥२६॥ षडंगमाह ॥ रामेति ॥ निधयोनक मंत्रांतरमाह ॥ तारेति ॥ तारओं ॥ श्रीःश्रीं ॥ शक्तिःह्रीं ॥ हृदयंनमः ॥ भगस्वरूपम् ॥ अम्भोवः ॥ सदृक्कामिकाति ॥ २७ ॥

अग्निपत्नीस्वाहा ॥ स्वरूपमन्यत् ॥ २८ ॥ षडंगमाह ॥ रामेति ॥ अन्यत्तुध्यानपूजाप्रयोगःपूर्ववत् ॥ २९ ॥ गौरीमंत्रमाह ॥

माहेश्वरीप्रसन्नेतिवरदेपदमुच्चरेत् ॥ अन्नपूर्णेग्निपत्नीतिपंचविंशतिवर्णवान् ॥२८॥ रामषड्युगषड्वेदनेत्रार्णैःस्यात्षडंगकम् ॥ एषांचतुर्णांमंत्राणामन्यत्सर्वंतुपूर्ववत् ॥२९॥ त्रैलोक्यमोहनोगौरीमंत्रःसंकीर्त्यतेधुना ॥ मायानमोंतेब्रह्मश्रीराजितेराजपूजिते ॥३०॥ जयेतिविजयेगौरीगांधारीतिवदेत्पदम् ॥ त्रिभुतोयंमेषवशंकरिसर्वससघलः ॥ ३१ ॥ कवशंकरिसर्वस्त्रीपुरुषांतेवशंकरि ॥ सुद्वयंदुद्वयंद्वे युग्वायुग्मं हरवल्लभा ॥ ३२ ॥ स्वाहांतएकषष्ट्यर्णोमंत्रराजः समीरितः ॥ अजोमुनिर्निचृच्छंदो गौरीत्रैलोक्यमोहिनी ॥ ३३ ॥

मायेति ॥ मायाह्रीं ॥ ३० ॥ तोयंवः ॥ मेषोनः ॥ ससघलः ॥ लो ॥ ३१ ॥ सुदुघेवाएषांयुग्मंसु २ दु २ घे २ वा २ हरवल्लभाह्रीं स्वरूपंशेषम् ॥ ३२ ॥ अजोब्रह्मा ॥ ३३ ॥

---

१ ओं ह्रींनमःभगवतिमाहेश्वरिअन्नपूर्णेस्वाहेत्यष्टादशार्णः । २ ओं ह्रींश्रींक्लींनमःभगवतिमाहेश्वरिममाभिमतमन्नंदेहिअन्नपूर्णेस्वाहेत्येक त्रिंशदर्णः । ३ ओं श्रींह्रींनमोभगवतिप्रसन्न पारीजातेश्वरिअन्नपूर्णेस्वाहेतिचतुर्विंशत्यर्णी।

१ ॐश्रींह्रींनिभःभगवतिमाहेश्वरिप्रसन्नवरदेअन्नपूर्णेस्वाहेतिपंचविंशत्यर्णः । २ ह्रींनमोब्रह्म श्रीराजितेराजपूजितेजयविजयेगौरिगांधारि त्रिभुवनशंकरि सर्वलोकवशंकरिसर्वस्त्रीपुरुषवशंकरिसुसुदुदुघेघेवावाह्रींस्वाहेत्येकषष्ट्यर्णः । ॐ अस्यमंत्रस्यअजऋषिः निचृद्गायत्रीछन्दः गौरित्रैलोक्यमोहिनी देवताह्रीं बीजं स्वाहाशक्तिः ममाखिलाकामसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

षडंगमाह ॥ चतुर्दशेति॥दीर्घषट्कयुक्तैश्चतुर्दशाद्यक्षरैःषडंगम् ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ध्यानमाह ॥ गीर्वाणेति ॥ गीवाणादेवास्तत्समूहैःपूजि तंपाहपद्मंयस्याः ॥ अंकुशंदक्षे ॥३६॥ गौर्यामंत्रांतरमाह ॥ नभइति ॥ नभोहकारः ॥ कीदृकूनभःहसानलयुतम्॥हसःस॥अनलोरः ॥

देवताबीजशक्तीतुमायास्वाहापदेक्रमात्॥ चतुर्दशदशाष्टाष्टदशैकादशवर्णकैः॥ ३४॥ दीर्घाढ्यमाययायुक्तैः षडंगानिसमाचरेत् ॥ पूलेनध्यापकंकृत्वाध्यायेत्त्रैलोक्यमोहिनीम् ॥ ३५ ॥ गीर्वाणसंघार्चितपादपंकजारुणप्रभाबालशशांकशेखरा ॥ रक्तांबरालेपनपुष्पयुग्मुदेसृणिंसपाशंदधती शिवास्तुनः ॥ ३६ ॥ अयुतंप्रजपेन्मंत्रंसहस्रंघृतसंयुतैः ॥ पायसैर्जुहुयात्पीठे प्रागुक्त गिरिजां यजेत् ॥ ३७ ॥ केसरेष्वंगमाराध्यब्राह्म्यद्याः पत्रमध्यगाः ॥ लोकेश्वरास्तदस्त्राणितद्बहिः परिपूजयेत् ॥ ॥ ३८ ॥ इत्थमाराधितादेवीप्रयच्छेत्सुखसंपदः ॥ तंदुलैस्तिलसंमिश्रैर्लवणैर्मधुरान्वितैः ॥ ३९ ॥

ताभ्यांयुतम् ॥ ऐस्थबिंदुयुतम् ॥ तेनहूसैं ॥ तोयंवः ॥ कीदृक्वायुर्यः ॥ अग्नीरः ॥ कर्णऊः ॥ इंदुर्बिंदुः ॥ तर्युतम् ॥ व्य्रूं॥स्वरूपमन्यत् ॥ मायाह्रीं ॥ रमाश्रीं ॥ आत्मभूःक्लीं ॥ अन्यत्स्वरूपम ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥
॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ वह्निप्रियास्वाहा ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ अंगमंत्राःषट् ॥ दीर्घयुक्मायाबीजपरंयेषामीदृशाः ॥ ४७॥

फलैरम्यैरक्तपद्मैर्जुहुयाद्योदिनत्रयम् ॥ तस्यविप्रादयोवर्णावश्याःस्युर्मासमध्यतः ॥ ४० ॥ रविमंडलमध्यस्थांदेवींध्यायञ्जपेन्मनुम् ॥ अष्टोत्तरशतंतावद्धुत्वाग्नौवशयेज्जगत् ॥ ४१ ॥ नभोहंसानलयुतमैकारस्थंशशांकयुक् ॥ तोयवाय्वग्निकर्णेन्दुयुतंराजमुखीतिच ॥ ४२ ॥ राजाधिमुखिवश्यांतेमुखिमायारमात्मभूः ॥ देविदेविमहादेविदेवाधिदेविसर्वच ॥ ४३ ॥ जनस्यचमुखंपश्चान्ममवशंकुरुद्वयम् ॥ वह्निप्रियांतोमंत्रीष्टचत्वारिंशल्लिपिर्मतः ॥ ४४ ॥ ऋषिच्छंदोदेवतास्तुपूर्ववत्परिकीर्तिताः ॥ हृदेकादशभिःप्रोक्तंशिरस्यात्सप्तवर्णकैः ॥ ४५ ॥ शिखावर्मापिवेदार्णैःपंचभिर्नेत्रमीरितम् ॥ अस्त्रंसप्तदशार्णैः स्याद्ध्यानजप्यादिपूर्ववत् ॥ ४६ ॥ अङ्गमंत्रास्तुदीर्घाढ्यभुवनेशीपरामताः ॥ एवंसिद्धमनुर्मंत्रीप्रयोगान्कर्तुमर्हति ॥ ४७ ॥ कुर्यात्सर्वजनस्थानेमनोःसाध्याभिधानकम् ॥ जपेहोमेतर्पणेचवशीकरणकर्मणि ॥४८॥ ससंपातंघृतंहुत्वासहस्रंसप्तवासरम् ॥ संपाताज्यंतुसाध्यस्यप्राशितंवश्यकारकम्॥४९॥

मनोर्पत्रस्यसर्वजनस्थानेसवजनस्येतिपदस्थानेसाध्याभिधानकंसाध्यनामोच्चरेत ॥ देवदत्तस्यमुखमित्यादि ॥ ४८ ॥ ४९ ॥

१ हसैंव्य्रूंराजमुखिराजाधिमुखिह्रीं श्रींदेविदेविमहादेविदेवाधिदेविसर्वजनस्यमुखंममवश्यंकुरुस्वाहेत्यष्टचत्वारिंशदर्णः ।

प्रयोगान्तरमाह ॥ साध्यनक्षत्रेति ॥ साध्यस्ययन्नक्षत्रम् ॥ जन्मनक्षत्रतत्सम्बन्धीयोवृक्षस्तेनसाध्याकृतिंसाध्यप्रतिमांकुर्य्यात् । । तत्रप्राणान्प्रतिष्ठाप्य ॥ तामंगणेखात्वातदुपर्यग्निनिधायरक्तचन्दनार्कैर्जपापुष्पैः सहस्रंहुत्वातानिष्कास्यनदीतटेनिखनेत् ॥ सदासःस्यात् ॥ नक्षत्रवृक्षायथा–कारस्करोथधात्रीस्यादुदुंबरतरुःपुनः जंबूःखादिरकृष्णाख्यौवंशपिप्पलसंज्ञकौ ॥ नागरोहिणनामानौपलाशप्लसंज्ञकौ ॥

साध्यनक्षत्रवृक्षेणकुर्य्यात्साध्याकृतिंशुभाम् ॥ तस्यामसून्प्रतिष्ठाप्यप्रांगणेनिखनेच्चताम् ॥ ५० ॥ तत्रानलंसमाधायरक्तचंदनसंयुतैः ॥ जपापुष्पैर्निशीथिन्यांजुहुयात्सप्तवासरम् ॥ ५१ ॥ सहस्रंप्रत्यहं पश्चात्तांनिष्कास्यसरित्तटे ॥ निखनेत्साधकस्तस्यसाध्योदासोभवेद्ध्रुवम् ॥ ५२ ॥ ज्येष्ठलक्ष्मीमहामंत्रःप्रोच्यतेधनवृद्धिदः ॥ वाग्बीजंभुवनेशानीश्रीरनंतोघलक्ष्मिच ॥ ५३ ॥

अम्वष्ठविल्वार्जुनाख्ययविकंकतमहीरुहाः ॥ वकुलःसरलःसर्जोवंजुलःपनसार्ककौ ॥ शमीकदंवनिंबाम्रामधूकावृक्षशाखिनः ॥ इतिशारदोक्ताः ॥ ५० ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ज्येष्ठालक्ष्मीमंत्रमाह ॥ वागिति ॥ वाग्बीजंए भुवनेशानीह्रीं ॥ श्रीःश्रीं ॥ अनंतआ ॥ घलक्ष्मिस्वरूपम् ॥ ५३ ॥

स्वयंभुवेस्वरूपम् ॥ शंभुजायाह्रीं ॥ ज्येष्ठायैस्वरूपम् ॥ हृदयंनमः ॥ ५४ ॥ श्रींशक्तिः ॥ ह्रींबीजम् ॥ पदोन्मितिः पदवर्णसंख्याभू

स्वयंभुवेशंभुजायाज्येष्ठायैहृदयांतिकः ॥ मनुः सप्तदशार्णोयंमुनिर्ब्रह्मास्यकीर्तितः ॥ ५४ ॥ छंदोष्टिर्ज्येष्ठलक्ष्मीस्तुदेवताशक्तिबीजके ॥ श्रीमायेमूलतोहस्तौप्रमृज्यांगंसमाचरेत् ॥ ५५ ॥ रामवेदयुगैकाक्षिनेत्रार्णैर्मनुसंभवैः ॥ पदानामष्टकंन्यस्येच्छिरोभ्रूमध्यवक्त्रके ॥ ५६ ॥ हृन्नाभ्याधारकेजानुपादयोस्तत्पदोन्मितिः ॥ भूचंद्रैकचतुर्वेदभूमिरामाक्षिवर्णकैः ॥ ५७ ॥ उद्यद्भास्करसन्निभास्मितमुखीरक्तांबरालेपनासत्कुंभंधनभाजनंसृणिमथोपाशंकरैर्बिभ्रती ॥ पद्मस्थाकमलेक्षणादृढकुचासौंदर्य्यवारांनिधिर्ध्यातव्यासकलाभिलाषफलदाश्रीज्येष्ठलक्ष्मीरियम् ॥ ५८ ॥ लक्षंजपेत्पायसेनजुहुयात्तद्दशांशतः ॥ आज्याक्तेनयजेत्पीठेवक्ष्यमाणेमहाश्रियम् ॥ ५९ ॥

रित्यादिवर्णैर्ज्ञेया ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ ध्यानमाह ॥ उद्यदिति ॥ धनपात्रांकुशौदक्षिणयोः ॥ कुंभपाशौवामयोः ॥ ५८ ॥ ५९ ॥

१ ऐंह्रींश्रीं ज्येष्ठालक्ष्मिस्वयंभुवेह्रींज्येष्ठायैनमइतिसप्तदशार्णः २ अस्यज्येष्ठालक्ष्मीमंत्रस्यब्रह्माऋषिःअष्टिश्छंदः,ज्येष्ठालक्ष्मीदेवताश्रीं शक्तिः ह्रींबीजंममाभीष्टसिद्धयर्थे जपेविनियोगः ।

पीठशक्तीराह ॥ लोहिताक्षीति ॥ ६० ॥ ६१ ॥ गायत्रीमाह प्रणवइति ॥ स्पष्टम् ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ लोकेशाइन्द्रादयः ॥ हेतयोव ज्राद्याः ॥ ६४ ॥ अन्नदमन्त्रमाह ॥ अथेति ॥ योमन्त्रःअन्नपूर्णावरणपूजनेभूमिश्रियोःपूजनेद्वियमाक्षरोद्वाविंशत्यर्णःपुराकथितः सोऽ

लोहिताक्षीविरूपाचकरालीनीललोहिता ॥ समदावारुणीपुष्टिरमोघाविश्वमोहिनी ॥ ६० ॥ तत्पीठ शक्तयः प्रोक्तादिक्षुमध्येचतायजेत् ॥ प्रयच्छेदासनंतस्यैगायत्र्यावक्ष्यमाणया ॥ ६१ ॥ प्रणवोरक्तज्ये ष्ठायैविद्महेपदमंततः ॥ नीलज्येष्ठापदंपश्चाद्यैधीमहिततः पदम् ॥ ६२ ॥ तन्नोलक्ष्मीः पदंप्रोच्यचोद यादितिचोच्चरेत् ॥ गायंत्र्येषासमाख्याताकेसरेष्वंगपूजनम् ॥ ६३ ॥ मातरः पत्रमध्येषुबाह्येलोकेश हेतयः ॥ इत्थंजपादिभिः सिद्धोमनुर्दद्यादभीप्सितम् ॥ ६४ ॥ अथान्नदमनोर्वक्ष्येसाधनंयःपुरोदितः॥ अन्नपूर्णावृतौभूमिश्रीयागेद्वियमाक्षरः ॥ ६५ ॥ तारभूश्रीपुटोजेप्योमुनिरस्यंचतुर्मुखः ॥ छन्दोनिचृ तिराख्यातंदेवतेवसुधाश्रियौ ॥ ६६ ॥

दोमनुः । अन्नंमह्यन्नंमेदेह्यन्नाधिपतयेममान्नंप्रदापयस्वाहेतिसप्रणवभूर्बीजयश्रीबीजसंपुटोष्टाविंशतिवर्णः ॥ ६५ ॥ ६६ ॥ षडङ्गमाह ॥ अन्नमहीति ॥ षडंगमन्त्राः ॥ ध्रुवादिकाःप्रणवाद्याः॥ दीर्घयुक्तेभूश्रीबीजेअन्तेयेषांते ॥ विनेत्रानेत्रहीनाःपश्चैव॥पश्चां

भूबीजंबीजमस्योक्तंश्रीबीजंशक्तिरीरिता ॥ अन्नंमहीतिहृदयमन्नंमेदेहिमस्तकम् ॥ ६७ ॥ शिखात्वन्ना धिपतयेममान्नंचप्रदापय ॥ वर्मोक्तंस्वाहयाचास्त्रमंगमन्त्राध्रुवादिकाः ॥ ६८ ॥ षड्दीर्घारूढभूमिश्रीबी जांताः परिकीर्तिताः ॥ विनेत्राअपदुग्धाब्धौस्वर्णदीपेतुतेस्मरेत् ॥ ६९ ॥ कल्पद्रुमाधोमणिवेदिका यांसमास्थितेवस्त्रविभूषणाढ्ये ॥ भूमिश्रियौवांछितवामदक्षेसंचिंतयेद्देवमुनीन्द्रवंद्ये ॥ ७० ॥ लक्षमेकं जपेन्मंत्रंतद्दशांशंघृतप्लुतैः अन्नैर्हुत्वायजेत्पीठेवैष्णवेवसुधाश्रियौ ॥ ७१ ॥ विमलोत्कर्षिणीज्ञान क्रियायोगभिधातथा ॥ प्रह्वीसत्यातथेशानानुग्रहापीठशक्तयः ॥ ७२ ॥

गानिमनोर्यत्रतत्रनेत्रमनुंत्यजेदित्युक्तेः ॥ ओं अन्नमहिग्लांश्रींहृत् ॥ ओं अन्नंदेहिग्लींश्रींशिरइत्यादि॥ ६७ ॥६८॥६९॥७०॥७१॥ वैष्णवीपीठशक्तीराह ॥ विमलेति ॥ ७२ ॥

१ॐ रक्तज्येष्ठायैविद्महेनीलज्येष्ठायैधीमहि । तन्नोलक्ष्मीःप्रचोदयात् । २ ॐग्लौं श्रींअन्नमह्यन्नंमेदेह्यन्नाधिपतयेममान्नंप्रदापयस्वाहा श्रींग्लौंश्रींमित्य ष्टाविंशत्यर्णः । ३ अस्यज्येष्ठालक्ष्मीमंत्रब्रह्मा ऋषिःनिचृद्गायत्रीछन्दःवसुधाश्रियौदेवतेग्लौंबीजंह्रींशक्तिःममाभीष्टप्राप्तौजपेविनियोगः ।

पीठमंत्रमाह ॥ तारामिति ॥ ओंनमोभगवतेविष्णवेसर्वभूतात्मसंयोगपद्मपीठात्मनेनमः ॥ ७३ ॥ ७४॥७५॥७६॥७७॥७८॥७९॥

तारंनमोभगवतेविष्णवेसर्ववर्णकाः ॥ भूतात्मसयोगपदंयोगपद्मपदंततः ॥ ७३ ॥ पीठात्मनेनमोंतोयंपीठस्यमनुरीरितः ॥ दद्यादासनमंतेनमूलेनवाहनादिकम् ॥ ७४ ॥ अङ्गानीष्ट्वार्चयेद्दिक्षुभूवह्निजलमारुतान् ॥ निवृत्तिंचप्रतिष्ठांचविद्यांशांतिंविदिक्षुच ॥ ७५ ॥ अष्टशक्तीर्बलाकाचविमलाकमला तथा ॥ वनमालाविभीषाचमालिकाशांकरीपुनः ॥ ७६ ॥ पूर्वादिदिक्षुप्रयजेदष्टमीवसुमालिका ॥ शक्राद्याना युधैर्युक्तान्स्वस्वदिक्षुसमर्चयेत् ॥७७॥ इत्थंसपरिवारेयोधरालक्ष्म्यौजपादिभिः ॥ आराधयेत्सलभतेमहतीमन्नसंपदम् ॥ ७८ ॥ आज्याक्तैश्वतिलैर्बिल्वसमिद्भिर्जुहुयाच्छ्रिये ॥ साज्येनपायसेनापिफलैःपत्रैश्चबिल्वजैः ॥७९॥ जपतामुंमहामंत्रंहोमः कार्योदिनेदिनेः ॥ दशसंख्यः कुबेरस्य मनुनेध्मैर्वटोद्भवैः ॥ ८० ॥ तारोवैश्रवणायाग्निप्रियांतोष्टाक्षरोमनुः ॥ होमकालेकुबेरंतुचिंतयेदग्निमध्यगम् ॥ ८१ ॥

इध्मैस्समिद्भिः ॥ ८० ॥ कुबेरमन्त्रमाह ॥ तारइति ॥ तारओं अग्निप्रियास्वाहा ॥ ८१ ॥

कुबेर ध्यानमाह ॥ धनेति ॥ रत्नकरण्डोदक्षे ॥ ८२ ॥ ८३ ॥ ८४ ॥ प्रत्यंगिरामाह ॥ दीर्घेति ॥ मरुत्यकारः दीर्घेन्दुयुक् ॥ आबिन्दुयुतः यां ॥ ब्रह्माकः ॥ लोहितःपः ॥ तत्संस्थंमांसलः ॥ ल्पयंतिनोरयः ॥ क्रूरांकृत्यांवधूमिवतांब्रह्मस्वरूपम् ॥ सदीर्घोणःणा॥

धनपूर्णस्वर्णकुंभंतथारत्नकरंडकम् ॥८२॥ हस्ताभ्यांविप्लुतंखर्वंकरपादंचतुंदिलम्॥ वटाधस्ताद्रत्नपीठोपविष्टंसुस्मितानननम् ॥ ८३ ॥ एवंकृतहुतोमंत्रीलक्ष्म्याजपतिवित्तपम् ॥ अथप्रत्यंगिरांवक्ष्येपरकृत्याविमर्दिनीम् ॥ ८४ ॥ दीर्घेन्दुयुग्मरुद्ब्रह्मामांसलोहितसंस्थिताम् ॥ यतिनोरयचार्यक्रूरांकृत्यांसमुच्चरेत् ॥ ८५ ॥ वधूमिवपदंपश्चात्तांब्रह्मातेसदीर्घणः ॥ पनिर्णुमइत्यंतेप्रत्यक्कर्तारमृच्छतु ॥ ८६ ॥ तारमायापुटोमंत्रः स्यात्सप्तत्रिंशदक्षरः ॥ ब्रह्मानुष्टुप्मुनिश्छंदोदेवीप्रत्यंगिरेरिता ॥ ८७ ॥

अपनिर्णुद्मइतिस्वरूपम् प्रत्यक्कर्तारमृच्छतुस्वरूपम् प्रणवमायाबीजसंपुटः ॥ ८५ ॥ ८६ ॥ ८७ ॥

---

१ ॐ वैश्रवणायस्वाहेत्यष्टार्णः ।

ओं ह्रीं यां कल्पयंतिनोंरयः क्रूरांकृत्यांवधूमिवह्लांब्रह्मणाअपनिर्णुद्मः प्रत्यक्कर्तारमृच्छतुह्रींओमितिसप्तत्रिंशदक्षरः । अस्यप्रत्यंगिरामन्त्रस्यब्रह्माऋषिः अनुष्टुप्छन्दः देवीप्रत्यंगिरादेवताओंबीजंह्रींशक्तिः ममाखिलावाप्तयेजपेविनियोगः ।

षडंगमाह ॥ अष्टभिरिति ॥ तोयनिधिभिश्चतुर्भिः ॥ दीर्घयुक्पार्वतीमायाबीजंपरंयेषाम् ॥ प्रणवआद्योयेषाम् ॥ जातयोहृदयायनमइत्यादयस्तत्संयुतैरष्टादिवर्णैःषडंगम् ॥ ८८ ॥ पदन्यासमाह ॥ शिरइति प्रणवमायासंपुटानिचतुर्दशपदानिशिरआदिषुन्यसेत् ॥ तेषांवर्णसंख्याक्रमात् एकचतुरेकत्रिद्विद्विद्विव्द्येकत्रिपञ्चद्वित्रित्रिवर्णैर्बोध्या ॥ ओंह्रींयांह्रींशिरसीत्यादि ॥ ८९ ॥ ९० ॥ ध्यानमाह

बीजशक्तितारमायेकृत्वानाशेनियोजनम् ॥ अंष्टभिस्तोयनिधिभिर्युगैर्वेदैश्चपंचभिः ॥ ८८ ॥ वसुभिर्मंत्रजैर्वर्णैर्दीर्घयुक्पार्वतीपरैः ॥प्रणवाद्यैःषडंगानिकल्पयेज्जातिसंयुतैः ॥ ८९ ॥ शिरोभ्रूमध्यवक्त्रेषुकंठेबाहुद्वयेहृदि ॥ नाभावूर्वोर्जानुनोश्चपदानिपदयोर्न्यसेत् ॥९०॥ चतुर्दशक्रमान्मंत्रीतारमायापुटान्यपि ॥ आशांबरामुक्तकचाघनच्छविर्ध्येयासचर्मासिकराहिभूषणा ॥ दंष्ट्रोग्रवक्त्राग्रसिताहितान्वयाप्रत्यंगिराशंकरतेजसेरिता ॥ ९१ ॥ ध्यायन्नेवंजपेन्मंत्रमयुतंतद्दशांशतः ॥ अपामार्गेध्मराज्याज्यहविर्भिर्जुहुयात्ततः ॥ ९२ ॥ अन्नपूर्णासनेचार्चेदंगलोकेश्वरायुधः ॥ एवंसिद्धमनुर्मंत्रीप्रयोगेषुशतंजपेत् ॥ ९३ ॥

॥ आशेति ॥ आशांबरानग्ना ॥ घनच्छविर्मेघश्यामा ॥ग्रसितोऽहितानांरिपूणामन्वयोवंशोयया ॥ असिर्दक्षिणे ॥९१॥९२॥९३॥ बलिमंत्रमाह ॥ योमइति ॥ ओंयोमपूर्वगतःपाप्मापापकेनेहकर्मणाइन्द्रस्तंदेवराजोभञ्जयतुअजयतुमोहयतुनाशयतुमारयतुकलिन्तस्मैप्रयच्छतुकृतंममशिवंममशांतिःस्वस्तत्ययनंचास्तु ॥ इतिबलिमंत्रः ॥ अनेनप्राच्यांबलिंदद्यात् ॥ ९४ ॥ ९५ ॥ ९६ ॥ ९७ ॥ अस्मिन्मन्त्रे ॥ पूर्वेत्यस्यस्थानेअग्न्यादिपदम् ॥ इन्द्रइत्यस्यस्थानेअग्निरित्यादि ॥ देवराजइत्यत्रतेजोराजइत्यादिऊहान्कृत्वादशमंत्र

जुहुयाच्चशतंदिक्षुदशमंत्रैर्हरेद्बलिम् ॥ योगमेपूर्वगतः पाप्मापापकेनेहकर्मणा ॥९४॥ इंद्रस्तंदेउच्चार्यराजांतेभंजयत्विति ॥ अंजयत्विचोच्चार्यमोहयत्वितिचोच्चरेत् ॥ ९५॥ नाशयतुपदंपश्चान्मारयत्वित्यतोबलिम्॥तस्मैप्रयच्छतुकृतंममांतेचशिवंमम ॥ ९६ ॥ शांतिःस्वस्त्ययनंचास्तुबलिमंत्रउदाहृतः ॥ प्रणवाद्योष्टषष्टवर्णस्तैनेववितरेद्बलिम् ॥९७॥ अस्मिन्मंत्रेपूर्वपदस्थानेग्न्यादिपदंवदेत् ॥ अग्निरित्यादिचपठेदिन्द्रइत्यादिकेस्थले ॥ ९८ ॥ एवंतुदशमंत्राः स्युस्तैस्तत्तद्दिग्बलिंहरेत् ॥ इत्थंकृतेशत्रुकृताकृत्याक्षिप्रंविनश्यति ॥ ९९ ॥

विधेयास्तैस्तस्यां दिशिबलिंदद्यात् ॥ यथा ॥ योमेऽग्निगतःपाप्मापापकेनेहकर्मणाअग्निस्तंजोराजोभञ्जयत्वित्यादियोमेदक्षिणगतःयमस्तंप्रेतराजइत्यादि ॥ ९८ ॥ ९९ ॥

प्रत्यंगिरामालामात्रमाह ॥ तारइति ॥ तार:प्रणवः ॥ मायाह्रीं ॥ सहक्जलम् ॥ इयुतोवः वि ॥ ॥ १०० ॥ १०१ ॥ १०२ ॥ १०३॥ ॥ १०४ ॥ शरसूर्य्याक्षर: ॥ पञ्चविंशत्यधिकशतार्णः ॥ ओं ह्रींनमःकृष्णवाससेशतसहस्रहिंसिनिसहस्रवदनेमहाबलअपराजितेप्रत्यंगिरेपरसैन्यपरकर्मविध्वंसिनिपरमन्त्रोत्सादिनिसर्वभूतदमनिसर्वदेवान्बंधबंधसर्वविद्याश्छिंधि २ क्षोभय २ परयंत्राणिस्फोटय २

अथप्रत्यंगिरामालामंत्रसिद्धिः प्रकीर्त्यते ॥ तारोमायानमः कृष्णंवाससेशतवर्णकाः ॥१००॥ सहस्रहिंसिनिपदंसहस्रवदनेपुनः ॥ महाबलेपदंश्चादुच्चरेपदराजिते ॥ १ ॥ प्रत्यंगिरेपरसैन्यपरकर्मसहग्जलम् ॥ ध्वंसिनिपरमंत्रोत्सादिनिसर्वपदंततः॥२॥ भूतांतेदमनिप्रांतेसर्वदेवान्समुच्चरेत् ॥ बंधयुग्मंसर्वविद्याश्छिंधि युक्क्षोभयद्वयम् ॥३॥ परयंत्राणिसंकीर्त्यस्फोटयद्वितयंपठेत् ॥ सर्वांते श्रृंखलाउक्त्वा त्रोटयद्वितयंज्वलत् ॥४॥ ज्वालाजिह्वेकरालांते वदनेप्रत्यमुच्चरेत्॥गिरेमायानमोंतोयंशरसूर्य्याक्षरोमनुः ॥ ५ ॥ ऋष्यादिकंपूर्वमुक्तंमाययास्यात्षडंगकम्॥ध्यायेत्प्रत्यंगिरांदेवींसर्वशत्रुविनाशिनीम् ॥६॥ सिंहारूढातिकृष्णंत्रिभुवनभयकृद्रूपमुग्रंवहंतीज्वालावक्त्रावसानानप्रवसनयुगंनीलमण्याभकांतिः ॥ शूलंखड्गंवहंतीनिजकरयुगलेभक्तरक्षैकदक्षासेयंप्रत्यंगिरासंपयतुरिपुभिर्निर्मितंवोभिचारम् ॥ १०७ ॥

सवश्रृंखलास्त्रोटय२ज्वलज्ज्वालाजिह्वकरालवदनेप्रत्यंगिरेह्रींनमइति ॥ १०५ ॥१०६॥ ध्यानमाह ॥ सिंहेति॥खड्गोदक्षिणे ॥१०७॥ ॥ १०८ ॥ १०९ ॥ शत्रुनाशकमंत्रमाह ॥ प्रणवइति ॥ प्रणवः ॐ ॥ सेन्दुःकेशवः ॥ अं ॥ सेन्दवः पंचवर्गाद्याः कंचंटंतंपं ॥११०॥ चन्द्रान्वितंवियत्हं ॥ रान्तंलः ॥ सद्योजातः ॥ शशांकोबिन्दुस्ताभ्यांयुक्तःलों ॥ मायाह्रीं ॥ कर्णचद्राढयःउ ॥ बिन्दुयुतोऽत्रिर्दुः ॥

अयुतंप्रजपेन्मंत्रंसहस्रंतिलराजिकाः ॥ हुत्वासिद्धमनुंमंत्रप्रयोगेषुशतंजपेत् ॥ १०८ ॥ ग्रहभूतादिकाविष्टंसिंचेन्मंत्रंजपञ्जलैः ॥ विनाशयेत्परकृतंयंत्रमंत्रादिकर्मणाम् ॥ ९ ॥ मंत्रंविरोधिशमकंप्रवक्ष्येषोडशाक्षरम् ॥ प्रवणःकेशवःसेंदुर्वर्गाद्याःपंचसेंधवः ॥ १० ॥ वियचंद्रान्वितंरांतसद्योजातःशशांकयुक् ॥ मायात्रिकर्णचंद्राढ्योभृगुःसर्गीसवर्मफट् ॥ ११ ॥ स्वाहांतःषोडशार्णोयंमंत्रःशत्रुविनाशनः ॥ विधाताष्टिर्ऋषिश्छंदःपर्वताब्ध्यग्निवायवः ॥ १२ ॥ धराकाशौमहापूर्वादेवताःपरिकीर्तिताः ॥ हुंबीजंपार्वतीशक्तिर्माययातुषडंगकम् ॥ ११३ ॥

सर्गीभृगुःस ॥ वर्महुं ॥ १११ ॥ फट्स्वाहास्वरूपम् ॥ विधाताब्रह्मा ॥ महापूर्वाःपर्वतादयः ॥ महापर्वतमहासमुद्रमहाग्निमहावायुमहापृथ्वीमहाकाशाःषड्देवताः ॥ पार्वतीह्रीं ॥ माययादीर्घाढययाषडङ्गम् ॥ ११२ ॥ ११३ ॥

ॐ अंकंचंटंतंपंहलोंह्रींहुसन्हुंफट्स्वाहेतिषोडशार्णः । २ अस्यमंत्रस्यब्रह्माऋषिः अष्टिछंदः महापर्वतमहाब्धिमहाग्निमहावायुमहाधरामहाकाशः षड्देवता हुंबीजंह्रींशक्तिःममाभीष्ट सिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

षडङ्गक्रमेण ध्यानान्याह ॥ नानेति ॥११४॥ अकूपारं समुद्रम् ॥११५॥११६॥ प्राणरूपेणविश्वंजीवयतीतिविश्वजीवनम् ॥११७॥

नानारत्नार्चिराक्रांतंवृक्षांभःस्रवणैर्युतम् ॥ व्याघ्रादिपशुभिर्व्याप्तंसानुयुक्तंगिरिंस्मरेत् ॥११४॥ मत्स्यकूर्मादिबीजाढ्यंनवरत्नसमन्वितम् ॥ घनच्छायंसकल्लोलमकूपारंविचिंतयेत् ॥१५॥ ज्वालावतीसमाक्रांतजगत्त्रितयमद्भुतम् ॥ पीतवर्णंमहावह्निंसंस्मरेच्छत्रुशांतये ॥ १६ ॥ धरासमुत्थरेण्वौघमलिनंरुद्धभूदिवम् ॥ पवनंसंस्मरेद्विश्वजीवनंप्राणरूपतः ॥ १७ ॥ नदीपर्वतवृक्षादिकलिताग्रामसंकुला ॥ आधारभूताजगतोध्येयापृथ्वीहमंत्रिणा ॥ १८ ॥ सूर्यादिग्रहनक्षत्रकालचक्रसमन्वितम् ॥ निर्मलंगगनंध्यायेत्प्राणिनामाश्रयप्रदम् ॥ १९ ॥ एवंषड्देवताध्यात्वासहस्राणितुषोडश ॥ जपेन्मंत्रंदशांशेनषड्द्रव्यैर्होममाचरेत् ॥ १२० ॥

॥ ११८ ॥ ११९ ॥ ११० ॥

यथाभागंसमषष्ट्यधिकंशतद्वयंप्रत्येकम् । ।१२१ ॥ १२२ ॥ प्रयोगमाह ॥ अकारमिति ॥ १२३ ॥ १२४ ॥ तदग्निमंचकारंया म्येदक्षिणस्याम् ॥ रुधआरुधोजगद्दाहोयेनलंकृतेतिवापाठः ॥ १२५ ॥ तृतीयेतिटम् ॥ १२६ ॥ तुरीयेति ॥ चतुर्थपञ्चमवर्गयोरा

व्रीहयस्तंदुलाआज्यंसर्षपाश्चयवास्तिलाः ॥ एतैर्हुत्वायथाभागंपीठेपूर्वोदितेयजेत् ॥ १२१ ॥ अङ्गदिक्पालवज्राद्यैरेवंसिद्धोभवेन्मनुः ॥ शत्रूपद्रवमापन्नोयुंज्यात्तन्नाशयेमनुम् ॥ २२ ॥ अकारंपर्वताकारंधावंतंशत्रुसम्मुखम् ॥पतनोन्मुखमत्युग्रंप्राच्यांदिशिविचिन्तयेत् ॥२३॥ ककारंक्षुब्धकल्लोलंप्लाविताखिलभूतलम् ॥ समुद्ररूपिणंभीमंप्रतीच्यांदिशिसंस्मरेत् ॥ २४ ॥ वर्णंतदग्रिमंज्वालासंघव्याप्तनभस्तलम् ॥ याम्येरुधजगद्दाहंस्मरेत्प्रलयपावकम् ॥ २५ ॥ तृतीयवर्गप्रथमंप्रकंपितजगत्त्रयम् ॥ युगांतपवनाकारमुत्तरस्यांदिशिस्मरेत् ॥२६॥ तुरीयपंचमाद्यार्णौपृथ्वीगगनरूपिणौ ॥ शत्रुवर्गंबाधमानौचिन्तयेन्नियतात्मवान् ॥ २७ ॥ तदग्रिमंवर्णयुगंशत्रोर्निःश्वासपद्धतिम् ॥ निरुंधानंस्मरेन्मंत्रीविदधद्द्विपुमाकुलम् ॥२८॥मायादिवर्णत्रितयंशत्रोर्नेत्रश्रुतीमुखम् ॥प्रत्येकंतुनिरुंधानंचिन्तयेत्साधकोत्तमः ॥१२९॥

दिमार्णौतपं॥ १२७॥ तदग्रिमवर्णयुगंद्वयं हंलोमिति ॥ १२८ ॥ मायांदिवर्णत्रितयंह्रींहुंसइति ॥ १२९ ॥

वर्मणाहुंकारेणक्षोभितमस्त्रंफट्कारंरिपोराधारादग्निमुत्थाप्यरिपुदेहंदहंतंस्मरेत् ॥ १३० ॥ मण्डलमेकोनपञ्चशद्दिनानि ॥ १३१ ॥ मारणंकुर्वतःप्रायश्चित्तमाह एवमिति ॥ १३२ ॥ इतिमंत्रमहोदधिनौकायामन्नपूर्णादिनिरूपणंनामएवमस्तरंगः ॥ ९ ॥ बगलामुखीमाह ॥ प्रणवइति ॥ गगनंह: ॥ पृथ्वीलः ॥ शांतिः ई ॥ विंदुश्चतैर्युतंह्लीं ॥ बगलामुखस्वरूपं ॥ गदीखः ॥ साक्षइयुतःक्षि

वर्मसंक्षोभितंत्वस्त्रंरिपोराधारदेशतः ॥ उत्थाप्यवह्निंतद्देहंप्रदहन्समनुस्मरेत् ॥ १३० ॥ एवंवर्णान्स्मरन्मंत्रंजपेन्मंत्रीसहस्रकम् ॥ मंडलत्रितयादर्वाङ्मारयत्येवविद्विषम् ॥ ३१ ॥ एवंयःकुरुतेकर्मप्राणायामजपादिभिः॥ संशोधयित्वास्वात्मानंस्वरक्षायैहरिंस्मरेत्॥१३२॥इति श्रीमंत्रमहोदधावन्नपूर्णादिमंत्रप्रकाशनंनामनवमस्तरंगः ॥ ९ ॥ अथप्रवक्ष्येशत्रूणांस्तंभिनीबगलामुखी ॥ प्रणवोगगनंपृथ्वीजांतिबिंदुयुतंभम ॥ १ ॥ लामुखीक्षोगदीसर्वदुष्टानांवाहलींदुयुक् ॥ मुखंपदंस्तंभयांवे जिह्वांकीलयवर्णकाः ॥ २ ॥ बुद्धिंविनाशयांतेतुबीजंतारोग्निसुन्दरी ॥ षट्त्रिंशमक्षरोमंत्रोनारदोमुनिरेस्यतु ॥ ३ ॥

॥ सर्वदुष्टानांवास्वरूपम् ॥ इंदुयुक्हलींच ॥ मुखंपदमित्यादिस्वरूपम बीजंह्लीं ॥ तारओं ॥ अग्निसुन्दरीस्वाहा ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ षडंगमाह ॥ नेत्रेति ॥ अक्षाणिपंच ॥ ४ ॥ ध्यानमाह ॥ ॥ सौवर्णेति ॥ मुद्गरवज्रौदक्षयोः पाशरिपुजिह्वेवामयोः ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥

छंदोपिबृहतीज्ञेयंदेवताबगलामुखी ॥ नेत्राक्षंसायकनेवपंचकैःष्ठाभिरंगकम् ॥ ४ ॥ सौवर्णासनसंस्थितांत्रिनयनांपीतांशुकोल्लासिनीं हेमाभांगरुचिंशशांकमुकुटांसच्चंपकस्रग्युताम् ॥हस्तैर्मुद्गरपाशवज्ररसनाः संबिभ्रतींभूषणैर्व्याप्तांगींबगलामुखींत्रिजगतांसंस्तंभिनींचिंतयेत् ॥ ५ ॥ एवंध्यात्वाजपेल्लक्षयुतंचंपकोद्भवैः ॥ कुसुमैर्जुहुयात्पीठेपूर्वोक्तेपूजयेदिमाम् ॥६॥ चन्दनागुरुचंद्राद्यैःपूजार्थं यंत्रमालिखेत् ॥ त्रिकोणषड्दलाष्टास्रषोडशारधरापुरम् ॥ ७ ॥ मध्येसंपूजयेद्देवींकोणेसत्त्वादिकान्गुणान् ॥ षट्कोणेषुषडंगानिमातृभैरवसंयुताः ॥ ८ ॥ संपूज्याष्टदलेपद्मषोडशारेयजेदिमाः ॥ मंगलास्तंभिनीचैवजृंभिणीमोहिनीतथा ॥ ९ ॥ वश्याचलाबलाकाचभूधराकल्मषाभिधा ॥ धात्री चकलनाकालकर्षिणीभ्रामिकापिच ॥ १० ॥ मंदगमनाचभोगस्थाभाविकाषोडशीस्मृता ॥ भृगृहस्यचतुर्दिक्षुपूर्वादिषुयजेत्क्रमात् ॥ ११ ॥ गणेशंवटुकंचापियोगिनींक्षेत्रपालकम् ॥ इंद्रादींश्चततो बाह्योनिजायुधसमन्वितान् ॥१२॥

॥ ८ ॥ भैरवसंयुतामारष्टदलेसंपूज्यषोडशदलेइमामङ्गलाद्यायजेत् ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥

---

१ ओं ह्लींवगलामुखिसर्वदुष्टानांवाचंमुखंपदंस्तंभयजिह्वांकीलय बुद्धिंविनाशय ह्लींओंस्वाहेतिषट्त्रिंशदर्णः । २ अस्य श्रीवगलामुखीमंत्रस्यनारदऋषिः बृहती छन्दः वगलामुखीदेवताममाखिलावाप्तयेजपेविनियोगः ।

इत्थंसिद्धमनुर्मंत्रीस्तंभयेद्देवतादिकान् ॥ पीतवस्त्रस्तदासीनः पीतमाल्यानुलेपनः ॥ १३ ॥ पीतपुष्पै र्यजेद्देवींहरिद्रोत्थस्रजाजपन् ॥ पीतांध्यायन्भगवतींभयोगेष्वयुतंजपेत् ॥ १४ ॥ त्रिमध्वक्ततिलैर्होमो नृणांवश्यकरोमतः ॥ मधुरत्रितयाक्तैः स्यादाकर्षोलवणैर्ध्रुवम् ॥ १५॥ तैलाभ्यक्तैर्निबपत्रैर्होमोविद्वेष कारकः ॥ तालल्लोणहरिद्राभिर्द्विषांसंस्तंभनंभवेत् ॥ १६ ॥ अंगारधूमंराजीश्चमाहिषंगुग्गुलंनिशि ॥ श्मशानपावकेहुत्वानाशयेदचिरादरीन् ॥ १७ ॥ गरुतोगृध्रकाकानांकटुतैलंबिभीतकम् ॥ गृहधूमंचि तावह्नौहुत्वाप्रोच्चाटयेद्रिपून् ॥ १८ ॥ दूर्वागुडूचीलाजान्योमधुरत्रितयान्वितान् ॥ जुहोतिसोखिलात्रो गाञ्छमयेद्दर्शनादपि ॥ १९ ॥ पर्वताग्रेमहारण्येनदीसंगेशिवालये ॥ ब्रह्मचर्यव्रतोलक्षंजपेदखिलसि द्धये ॥ २० ॥ एकवर्णगवीदुग्धंशर्करामधुसंयुतम् ॥ त्रिशतंमंत्रितंपीतंहन्याद्विषपराभवम् ॥ २१ ॥ श्वेतपालाशकाष्ठेनरचितेरम्यपादुके ॥ अलक्तरंजितेलक्षंमंत्रयेन्मनुनामुना ॥ २२ ॥ तदारूढः पुमा न्गच्छेत्क्षणेनशतयोजनम् ॥ पारदंचशिलांतालपिष्टंमधुसमन्वितम् ॥ २३ ॥ मनुनामंत्रयल्लक्षंलिपे त्तेनाखिलांतनुम् ॥ अदृश्यः स्यान्नृणामेषआश्चर्यंदृश्यतामिदम् ॥ २४ ॥

॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ गरुतःपक्षान् ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥

यंत्रमाह ॥ षट्कोणइति ॥ धत्तूररसाक्तहरिद्राचूर्णेनषट्कोणेऽमुकंस्तंभयेतिवर्णयुतंह्लीमितिबीजंविलिख्यमंत्रशेषार्णैःसंवेष्ट्योपरिचतुरस्रे णवेष्टितंपीतसूत्रवीतंकृत्वा भ्रमत्कुंभकारचक्रस्थमृदारचितवृषोदरेप्रक्षिप्यहरितालेनसंलिप्यवृषंप्रत्यहंपूजयेत् स्तम्भनफलम् ॥ २५ ॥

षट्कोणेविलिखेद्बीजंसाध्यनामान्वितंमनोः ॥ हरितालनिशाचूर्णैरुन्मत्तरससंयुतैः ॥ २५ ॥ शेषाक्षरैः समावीतंधरागेहविराजितम् ॥ तद्यंत्रंस्थापितप्राणंपीतसूत्रेणवेष्टयेत् ॥ २६ ॥ भ्राम्यत्कुलालचक्रस्थां गृहीत्वामृत्तिकांतया ॥ रचयेद्वृषभंरम्यंयंत्रंतन्मध्यतः क्षिपेत् ॥ २७ ॥ हरितालेनसंलिप्यवृषंप्रत्यहम र्चयेत् ॥ स्तंभयेद्द्विद्विषांवाचंगतिकार्य्यपरंपराम् ॥ २८ ॥ आदायवामहस्तेनप्रेतभूमिस्थखर्परम् ॥ अंगारेणचितास्थेनतत्रयंत्रंसमालिखेत् ॥ २९ ॥ मंत्रितंनिहितंभूमौरिपूणांस्तंभयेद्गतिम् ॥ प्रेतवस्त्रेलि खेद्यंत्रमंगारेणैवतत्पुनः ॥ ३० ॥ मंडूकवदनेन्यस्येत्पीतवस्त्रेणवेष्टितम् ॥ पूजितंपीतपुष्पैस्तद्वाचंसं स्तंभयेद्द्विषाम् ॥ ३१ ॥

॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥

वृषाआटरूषकः ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ स्वप्नवाराहीमाह ॥ वेदादीति ॥ वेदादिबीजान् ॐ ॥ मायाह्रीं ॥ हृत्नमः ॥ जलंवः पावकोरः ॥ तौदीर्घौवारा ॥ सदृक्खंहःहि ॥ मेधाधः ॥ सधयुक्ओयुताघो ॥ रेखप्नंस्वरूपम् । सर्गिणौठौ ॥ ठःठः ॥ कृशानुवल्लभा

यद्भूमौभविताद्दिव्यंतत्रयंत्रंसमालिखेत् ॥ मार्जितंतद्वृषापत्रैर्दिव्यस्तंभनकृद्भवेत् ॥ ३२ ॥ इंद्रवारुणिकामूलंसप्तशोमनुमंत्रितम् ॥ क्षिप्तंजलेदिव्यकृतांजलस्तंभनकारकम् ॥ ३३ ॥ किंभूरिणासाधकेन मंत्रः सम्यगुपासितः ॥ शत्रूणांगतिबुद्ध्यादेः स्तंभनोनात्रसंशयः ॥३४॥ उच्यतेस्वप्नवाराहीजनतावशकारिणी ॥ वेदादिबीजंमायाचहृद्दीर्घौजलपावकौ ॥३५॥ खंसदृक्सधयुग्मेधारेस्वप्नंसर्गिणौचठौ॥ कृशानुवल्लभांतोयंमंत्रः पंचदशाक्षरः ॥ ३६ ॥ ईश्वरोजगतीस्वप्नवाराहीमुनिपूर्विकाः ॥ तारो बीजं चहृल्लेखाशक्तिष्ठौकीलकंमतम् ॥ ३७ ॥ द्विपंचनेत्रैर्हस्तौक्षियुग्मार्णौरंगकंमनोः पादलिंगकटीकंठगंडाक्षिश्रुतिनासिके ॥ विन्यस्यमंत्रजान्वर्णांश्चिन्तयेत्परदेवताम् ॥ ३८ ॥

यस्वाहा ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ वर्णन्यासमाह ॥ पादेति ॥ लिङ्गकंठेमूर्ध्निएकैकः ॥ अन्यत्र द्वौद्वौ ॥ ३८ ॥

ध्यानमाह ॥ मेघेति ॥ कोलास्यांवराहवदनाम् ॥ दंष्ट्रातलेवर्तमानयाऽचलयावसुधयाशोभिताम् ॥ असिलतां कुशौदक्षयोः ॥

मेघश्यामरुचिंमनोहरकुचांनेत्रत्रयोद्भासितांकोलास्यांशशिशेखरामचलयादंष्ट्रातलेशोभिनीम् ॥ बिभ्राणांस्वकरांबुजैरसिलतांचर्मापिपाशंसृणिंवाराहीमनुचिंतयेद्धयवरारूढांशुभालंकृतिम् ॥ ३९ ॥ लक्षं जपेद्दशांशेननीलपद्मैस्तिलैःशुभैः ॥ जुहुयात्पूर्वसंप्रोक्तेपीठेरूपूजयेदिमाम् ॥ ४० ॥ त्रिकोणेतांसमाराध्यषट्कोणेष्वङ्गदेवताः ॥ षोडशारेयजेच्छक्तीर्वक्ष्यमाणास्तुषोडश ॥ ४१ ॥ उच्चाटनीतदीशीचशोषणीशोषणीश्वरी ॥ मारणीमारणीशीचभीषणीभीषणीश्वरी ॥ ४२ ॥ त्रासनीत्रासनीशीचकंपनीकंपनीश्वरी ॥ आज्ञाविवर्तिनीपश्चादाज्ञाविवर्तिनीश्वरी ॥ ४३ ॥ वस्तुजातेश्वरीचाथसर्वसंपादनीश्वरी ॥ एताःपूज्याश्चतुर्थ्यंताःप्रणवाद्यानमोन्विताः ॥ ४४ ॥ यजेदष्टदलेपद्मेमातृभैरवसंयुताः ॥ लोकपालान्दशदलेद्वितीयेहेतिसंयुतान् ॥ ४५ ॥ एवंसिद्धंमनुंमंत्रीकाम्यकर्मणियोजयेत् ॥ तर्पयेन्नारिकेलोत्थैर्जलैस्तीर्थोद्भवैरपि ॥ ४६ ॥

॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥

---

१ ओंह्रींनमोवाराहिघोरेस्वप्नंठः ठः स्वाहेतिपंचदशार्णः । २ अस्यस्व नवाराहीमंत्रस्यईश्वरऋषिः जगतीछंदः स्वप्नवाराहीदेवता ओं बीजंह्रींशक्तिः ठःठः कीलकंममाभीष्ट सिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

कृष्णपक्षइत्यारभ्यवशगाध्रुवमित्यंतएकोवश्यार्थप्रयोगः ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ नृकाकाजानांनरवायसमेषाणामसृजारुधिरेण ॥ ४९ ॥

मानयेत्तरुणीवर्गान्सर्वकामार्थसिद्धये ॥ कृष्णपक्षेऽष्टमीघस्रेभूताहेवाकृतव्रतः ॥ ४७ ॥ चतुष्पथान्नदीकूलद्वयात्कौलालवेश्मनः ॥ मृदमानीयधत्तूररससंयुक्तयातया ॥ ४८ ॥ रचयेत्पुत्तलींरम्यांसाध्यासुस्थापनान्विताम् ॥ ततःप्रेतांबरेयंत्रंनृकाकाजासृजालिखेत् ॥ ४९ ॥ चितांगारयुजायोनिंषट्कोणंभूगुरान्वितम् ॥ तदंतर्मंत्रमालिख्यवेष्टयेन्मनुनामुता ॥ ५० ॥ साध्यमुच्चाटययुगंशोषयद्वितयंततः ॥ मारयद्वितयंचाथभीषयद्वितयंततः ॥ ५१ ॥ नाशयद्वितयंपश्चाच्छिरःकम्पययुग्मकम् ॥ ममाज्ञावर्तिनंपश्चात्कुरुसर्वाभिमार्णकाः ॥ ५२ ॥ तवस्तुजातंशब्दांतेसंपादययुगं ततः ॥ सर्वंकुरुयुगंस्वाहामुनिसप्ताक्षरोमनुः ॥ ५३ ॥

॥ ५० ॥ वेष्टनमंत्रमाह ॥ साध्यमिति ॥ ५१ ॥ शिरःस्वाहा ॥ स्पष्टमन्यत् ॥ ५२ ॥ मुनिसप्ताक्षरः सप्तसप्तत्यर्णः ॥ ५३ ॥

उक्तमार्गतः पूर्वोक्तविधिना ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ ५६ ॥५७॥ यंत्रमाह ॥ कृत्वेति ॥ ५८ ॥ कामःक्लीं ॥ वाग्भवम् ऐं ॥ ५९ ॥ पाशम्आं ॥ मायांह्रीं सृणिंक्रों ॥ श्रियंश्रीं ॥ दीर्घकवचंहूं ॥ ६० ॥ पूर्वोक्ताउच्चाटनाद्याः ॥ ६१ ॥ दिक्पालबीजान्याह ॥ मांसमिति ॥

अनेनवेष्टितंयंत्रंकृतंदेवीप्रतिष्ठितम् ॥ पुत्तल्याहृदिविन्यस्ययजेत्तामुक्तमार्गतः ॥ ५४ ॥ तदग्रेप्रजपेन्मंत्रंरात्रावेकांतमाश्रितः ॥ सहस्रंसाष्टकंभूयः पूजयेत्तांसमाहितः ॥ ५५ ॥ एवंकृतेनरानार्य्योराजानोराजवल्लभाः ॥ सिंहागजामृगाः क्रूराभवेयुर्वशगाध्रुवम् ॥ ५६ ॥ चिंतेध्यात्वानिजंकार्य्यंशयीतविजनेव्रती ॥ यथभावितथादेवीस्वप्नेवदतिमन्त्रिणे ॥ ५७ ॥ अथैतस्यामहायंत्रंप्रवक्ष्येसिद्धिदंनृणाम् ॥ कृत्वात्रिकोणंषट्कोणंषोडशारंवसुच्छदम् ॥ ५८ ॥ दशारद्वितयंपंचदशास्रंभूपुरद्वयम् ॥ त्रिकोणेकामबीजस्थवाग्भवंविलिखेत्पुनः ॥५९॥ षट्सुकोणेषुवाग्बीजंपाशंमायांसृणिंश्रियम् ॥ दीर्घचकवचंपश्चाद्विलिखेत्षोडशच्छदे॥६०॥शक्तीःषोडशपूर्वोक्ताब्राह्मयाद्याअष्टपत्रके ॥ भैरवैः संयुतान्यस्येद्दशारेदिक्पतीन्क्रमात् ॥६१॥ स्वस्वबीजादिकान्बीजसमूहः कथ्यतेऽधुना ॥ मांसंरक्तंविषंमेरुर्जलंवायुर्भृगुर्वियत्॥ ॥६२॥एतानिशशियुक्तानिपाशोमायांतिमामता ॥ वज्राद्यान्विलिखेत्सम्यक्पंक्तिपत्रेद्वितीयके ॥६३॥

मांसंलः ॥ रक्तंरः ॥ विषंमः ॥ मेरुःक्षः ॥ जलं वः ॥ वायुर्यः भृगुःसः वियत्हः ॥ ६२ ॥ एतानिशशियुक्तानिबिंदुयुतानि ॥ पाशःआं ॥ अंतिमाचरमामायाह्रीं ॥ ६३ ॥

---

१ साध्यमुच्चाटयोच्चाटयशोषय २ मारयमारयभीषयनाशयनाशय स्वाहा कंपयकंपयममाज्ञावर्तिनंकुरुसर्वाभिमतवस्तुजातं संपादय संपादय सर्वं कुरुकुरुस्वाहा ॥ ७७ ॥

तिथिपत्रेपंचदशदले ॥ गायत्र्यर्णैर्वैदिकगायत्रीवर्णैः ॥ भूमिमिति ॥ चतुरस्रद्वयकोणेषुवाग्वन्नी यरेफौलिखत् ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ वार्तालीमाह ॥ वागिति ॥ भूमिःग्लौं ॥ सावाग्वीजेनपुटिता तन्मध्यस्थऐंग्लौंऐमिति ॥ ६६ ॥ सद्दकूगगंनाह । पूर्वोदितंबीजत्रयम् ॥

तिथिपत्रेमूलवर्णान्गायत्र्यर्णैः प्रवेष्टयेत् ॥ वाग्वन्नीविलिखेद्भूमिंमंदिरद्वितयाश्रिषु ॥ ६४ ॥ भूर्जादौ यंत्रमालिख्यजपंसंपातसाधितम् ॥ बाह्वादौविधृतंदद्यान्नृणांकीर्तिंधनंसुखम् ॥ ६५ ॥ बहुनाकिमिहोक्तेनवाराहीष्टंप्रयच्छति ॥ वाग्बीजपुटिताभूमिर्नमोतेभगवत्यथ ॥ ६६ ॥ वार्तालिवाराहगगनंसह्ग्वाराहिवापदम् ॥ राहुमुखितततोबीजत्रयंपूर्वोदितंवदेत् ॥६७॥ अंधेअंधिनिहृदयंरुंधेरुंधिनिहृत्तथा ॥ जंभेजंभिनिहृत्पश्चान्मोहेमोहिनिहृत्पुनः ॥ ६८ ॥ स्तंभेस्तंभिनिहार्दांतेपुनर्बीजत्रयंवदेत् ॥ सर्वदुष्टप्रदुष्टानांसर्वेषांसर्ववाक्पदम् ॥ ६९ ॥

ऐंग्लौंऐमिति ॥ ६७ ॥ हृदयंनमः ॥ हृन्नमः ॥ ६८ ॥ हार्दंनमः ॥ बीजत्रयंऐंग्लौंऐमिति ॥ ६९ ॥
त्रिबीजी ऐंग्लौंऐमिति ॥ सर्गाढ्यं ठचतुष्टयं ठःठःठःठः ॥ ७० ॥ वेदरुद्राक्षरः चतुर्दशोत्तरशतार्णः ॥ ७१ ॥

चित्तचक्षुर्मुखगतिजिह्वास्तंभंकुरुद्वयम् ॥ शीघ्रंवश्यंकुरुद्वंद्वंत्रिबीजीठचतुष्टयम् ॥ ७० ॥ सर्गाढ्यंचवर्मफट्स्वाहावेदरुद्राक्षरोमनुः ॥ प्रणवादिर्मुनिश्छंदः शिवोतिजगतीतथा ॥७१॥ वार्तालीदेवताप्रोक्तावार्तालिहृदयंस्मृतम् ॥ वाराहीतिशिरः प्रोक्तंशिखावाराहमुख्यपि ॥ ७२ ॥ अंधेअंधिनिवर्मोक्तंरुंधेरुंधिनिनेत्रकम् ॥ जंभेजंभिनिचास्त्रंस्यात्ततोध्यायेत्तुदेवताम् ॥ ७३ ॥ रक्तांभोरुहकर्णिकोपरिगतेशावासनेसंस्थितांमुंडस्रक्परिराजमानहृदयांनीलाश्मसद्रोचिषम् ॥ हस्ताब्जैर्मुसलंहलाभयवरान्संबिभ्रतींसत्कुचांवार्तालीमरुणांबरांत्रिनयनांवंदेवराहाननाम् ॥ ७४ ॥ तत्सप्तदशसाहस्रंप्रजपेत्तद्दशांशतः ॥ तिलैर्बंधूककुसुमैर्जुहुयान्मधुरान्वितैः ॥ ७५ ॥ पूजायंत्रमथोवक्ष्येजपादिनवशक्तिकम् ॥ स्वर्णेरूप्येतथाताम्रभूर्जपत्रेथदारुणि ॥ ७६ ॥

॥ ७२ ॥ ७३ ॥ ध्यानमाह ॥ रक्तेति ॥ मुसलवरौदक्षयोः ॥ ७४ ॥ ७५ ॥ ७६ ॥

---

१ ओं ऐंग्लौंऐंनमोभगवतिवार्तालिवाराहिवाराहमुखिऐंग्लौंऐंअन्धेअंधिनिनमोरुन्धेरुंधिनिनमोजंभेजंभिनिनमोमोहेमोहिनिनमःस्तंभेस्तंभिनिनमोऐंग्लौंऐंसर्वदुष्टप्रदुष्टानांसर्वेषांसर्ववाक्चित्तचक्षुर्मुखगतिजिह्वास्तंभंकुरुकुरुशीघ्रंवश्यंकुरुकुरुऐंग्लौंऐंठः ठःठःहुंफट्स्वाहा ११४ ॥ २ अस्यश्रीवार्तालीमन्त्रस्य-शिवऋषि रतिजगतीछन्दः वार्तालीदेवताममाखिलावाप्तयेजपेविनियोगः ।

रात्रिर्हरिद्रा पूजायंत्रमाह ॥ योनीति ॥ योनिस्त्रिकोणम् ॥ ७७ ॥ भूबिंबंचतुरस्रम् ॥ ७८ ॥ तदग्न्यादिषुतस्यारेष्वाअग्न्यादिषु अग्निनिर्ऋतिवाय्वीशानाग्निदिशासु ॥ अगकं षडंगानि ॥ यजेदितिपूर्वेणान्वयः ॥ ७९ ॥ ८० ॥ ८१ ॥ ८२ ॥ स्तंभिनीध्याने

लिखेद्रोरोचनारात्रिचंदनागुरुकुंकुमैः ॥ योनिपंचास्रषट्कोणाष्टपत्रशतपत्रकम् ॥ ७७ ॥ सहस्रदल भूबिंबसंवीतद्वारसंयुतम् ॥ कैलासाचलमध्यस्थंपीठमेतद्विचिंतयेत् ॥ ७८ ॥ तत्रावाह्ययजेद्देवीमुपचारैर्मनोहरैः ॥ त्रिकोणमध्येदेवेशींतदग्न्यादिषुचांगकम् ॥ ७९ ॥ वार्तालीचापिवाराहीपूज्यावाराहमुख्यपि ॥ त्रिकोणेष्वंथपंचास्रेष्वंधिनीरुंधिनीतथा ॥ ८० ॥ जंभिनीमोहिनीचापिस्तंभिनीज्यातुपंचमी ॥ षट्कोणेषुपुनः पूज्याडाकिनीराकिनीतथा ॥ ८१ ॥ लाकिनीकाकिनीचापिशाकिनीहाकिनीपुनः ॥ षट्कोणपार्श्वयोः पूज्यंस्तंभिनीक्रोधिनीद्वयम् ॥ ८२ ॥ मुसलेष्टवरौवाधाकपालहलभृत्परा ॥ षट्कोणाग्रेयजेच्चंडोच्चंडंतस्याः सुतोत्तमम् ॥ ८३ ॥

इष्टोवरोदक्षेमुसलेवामे ॥ पराक्रोधिनी कपालहलमृत् कपालंदक्षे देवीसुतायचंडोच्चंडायनमइतिसुतपूजा ॥ ८३ ॥ सुतध्यानमाह ॥ शूलमिति ॥ डमरुकपालदक्षयोः शूलनागौवामयोः ॥ ८४ ॥ वार्तालीमुखं वार्ताल्यादि ॥ दव्यष्टकमनंतरोक्तं वार्तालीवाराहीवाराहमुख्यंधिनीरुंधिनीजंभिनीमोहिनीमोहिस्तंभिनीसंज्ञकम् ॥ रुद्राः एकादश वीरभद्रादयः अर्काःद्वादश धात्रादयः ॥ वसवोष्टौधरादयः ॥ अश्विनौनासत्यदस्रौ ॥ ८५ ॥ एकैकःपत्रत्रिकेपूज्यः ॥ एवंनवनवतिः ॥ चरमपत्रेतुजंभिनीस्तंभि

शूलंनागंचडमरुंकपालंदधतंकरैः इन्द्रनीलनिभंनग्नंजटाभारविराजितम् ॥ ८४ ॥ अष्टपत्रेषुवार्तालीमुखंदेव्यष्टकंजयेत् ॥ शतपत्रेषुसंपूज्यारुद्रार्कौवसवोश्विनौ ॥ ८५ ॥ त्रिरेकैकोंत्यपत्रेतुजंभिनीस्तंभिनीयुता ॥ शतकोणाग्रतः पूज्यः सिंहोमहिषसंयुतः ॥ ८६ ॥ सहस्रपत्रेवाराहींपूजयेत्तुसहस्रशः ॥ अंकुशोतडेन्तवाराहीनमोंतस्तन्मनुः स्मृतः ॥ ८७ ॥ भूपुरद्वारदेशेतुबटुकंक्षेत्रपालकम् ॥ योगिनींगणनाथंचतत्तन्मंत्रैः प्रपूजयेत् ॥ ८८ ॥ फांतः सबिंदुर्बटुकोडेंवोहत्सप्तवर्णकः ॥ मेरुः शशियुतः क्षेत्रपालायनमसान्वितः ॥ ८९ ॥

नीभ्यांनमइति ॥ ८६ ॥ वाराहीमंत्रमाह ॥ अकुश इति ॥ क्रौंवाराहीनमःइतिमंत्रेणसहस्रवारंवाराहीमेवपूजयत् ॥ ८७ ॥ ॥ ८८ ॥ बटुकमंत्रमाह ॥ फांतइति ॥ फांतोवः वंवटुकायनमइति ॥ क्षेत्रपालमाह ॥ मेरुरिति ॥ मेरुःक्षः ॥ क्षंक्षेत्रपालायनम इति ॥ ८९ ॥

योगिनीमंत्रमाह ॥ अष्टार्णइति ॥ वायुर्यःशेषयुक्आयुतः सचेद्रोबिंदुयुतश्च यांयोगिनीभ्योनमइति ॥ गणेशमंत्रमाह खांतइति ॥ खांतोगः ॥ गंगणपतयेनमइति ॥ ९० ॥ ९१ ॥ ९२ ॥ बटुकस्यबलिमंत्रमाह ॥ एहीति ॥९३॥ सदृक्जलमियुतोवः ॥वि ॥९४॥ वह्निपत्नीस्वाहा स्वरूपमपरं ॥ शरपश्चाक्षरः पंचपंचाशदर्णः ॥ यथा--एह्येहिदेवीपुत्रबटुकनाथकपिलजटाभारभासुरत्रिनेत्रज्वाला

अष्टार्णः शेषयुग्वायुः सचन्द्रोयोगिनीपदम् ॥ भ्योनमोंतः सप्तवर्णः खांतश्चंद्रान्वितोगण ॥ ९० ॥ पतयेहचाष्टवर्णाः प्रोक्तास्तेमनवःक्रमात् ॥ दिक्पालानायुधैर्युक्तान्दिक्षुसंपूजयेत्ततः ॥९१॥ पूजांतेब टुकादिभ्योबलिमंत्रैर्बलिंहरेत् ॥ बलिदानोचितामंत्राः कीर्त्यंतेखिलसिद्धिदाः ॥ ९२ ॥ एह्येहीतिप दंप्रोच्यदेवीपुत्रेतिकीर्तयेत् बटुकांतेनाथिकपिलजटाभारभासुर ॥ ९३ ॥ त्रिनेत्रज्वालाशब्दांतेमुख सर्वजलंसदृक् ॥ म्नान्नाशययुगंसर्वोपचारसहितंवलिम् ॥९४॥ गृह्णयुग्मंवह्निपत्नीशरपंचाक्षरोमनुः ॥ बटुकस्यबलिंदद्यादनेनश्रद्धयान्वितः ॥ ९५ ॥ मेरुः षड्दीर्घयुग्वर्मस्थानक्षेत्रपदंवदेत् ॥ पालेशसर्व कामंचपूरयानलवल्लभा ॥ ९६ ॥ त्रयोविंशतिवर्णाढ्यः क्षेत्रपालमनुर्मतः ॥ योगिनीनामथो मन्त्रः पद्यरूपः प्रपठ्यते ॥ ९७ ॥

मुखसर्वविघ्नान्नाशय २ सर्वोपचारसहितंबलिंगृह्ण २ स्वाहेति ॥ ९५ ॥ क्षेत्रपालबलिमंत्रमाह ॥ मेरुरिति ॥ मेरुःक्षः ॥ षड्दीर्घयुक् क्षांक्षींक्षूंक्षैंक्षौंक्षः हुंस्थानक्षेत्रपालेशसर्वकामंपूरयस्वाहेति ॥ ९६ ॥ ९७ ॥

योगिनीबलिंमंत्रमाह ॥ ऊर्ध्वमित्यादि ॥ ९८ ॥ स्वाहांत स्वरूपमेव ॥ भूमिनन्दाक्षर एक नवतिवर्णः पद्येनसह ॥ ९९ ॥ गणेशबलि मंत्रमाह ॥ दीर्घेति ॥ शर्ङ्गीगः दीर्घत्रयेंदुयुक्गांगींगूं ॥ सैंदुगं ॥ मारुतोयः भगवान्एयुतः ये ॥ तोयंवः ॥ १०० ॥ लोहितःपः ॥

ऊर्ध्वंब्रह्मांडतोवादिविगगनतलेभूतलेनिष्कलेवापातालेवासलिलपवनयोर्यत्रकुत्रस्थितावा ॥ क्षेत्रेपीठो पपीठादिषुचकृतपदाधूपदीपादिकेनप्रीतादेव्यःसदानःशुभबलिविधिनापांतुवीरेंद्रवंद्याः ॥९८॥ यांयो गिनीभ्यःस्वाहांतोभूमिनंदाक्षरोमनुः ॥ योगिनीनांबलिंदद्यादनेनविधिपूर्वकम् ॥ ९९ ॥ दीर्घत्रयें दुयुक्सेंदुःशार्ङ्गीगणपतार्णकाः ॥ मारुतोभगवांस्तोयंरवरांतेदसर्वच ॥ १०० ॥ जनंमेवशमानांतेयः सर्वोलोहितोहली ॥ दीर्घोरसहितंप्रांतेवलिंगृह्णयुगंशिरः ॥ १ ॥ गणेशबलिमंत्रोयंगगनश्रुतिवर्ण वान् ॥ एवंतेभ्योबलिंदत्वास्वस्वमुद्रांप्रदर्शयेत् ॥ २ ॥ अंगुष्ठंतर्जनीयुक्तंदर्शयेद्बटुकेबलौ ॥ अंगुष्ठा नामिकेवामेक्षेत्रपालबलौमता ॥ १०३ ॥

दीर्घोहलीचा ॥ शिरःस्वाहा ॥ १०१ ॥ गगनश्रुतिपर्णवान् ॥ चत्वारिंशदर्णः ॥ यथा--ओंगांगींगूंगणपतयेवरवरदसर्वजनंमेवशमा नयसर्वोपचारसहितंबलिंगृह्ण २ स्वाहेति ॥ १०२ ॥ १०३ ॥

॥ १०४ ॥ १०५ ॥ १०६ ॥ ॥ १०७ ॥ तापिच्छंनामतमालपुष्पम् ॥ लाजानांचूर्णयुतैस्तिलैःखरमेषरुधिरयुतैः ॥ १०९ ॥ सपत्नसदनंशत्रुगृहम् ॥ एतस्मैपिंडाय ॥ ११० ॥ १११ ॥ ?१२ ॥ यंत्रमाह ॥ विलिख्येति ॥ तारेप्रणवे ॥ साध्याख्यंसाध्यनाम ॥

किंचिद्वक्रीकृतामध्यागणनाथबलौस्मृता ॥ अनामामध्यमांगुष्ठायोगिनीनांबलौपुनः ॥ १०४ ॥ एवंसंपूज्यसंस्तुत्यनत्वात्मन्युपसंहरेत् ॥ सिद्धमंत्रःप्रकुर्वीतप्रयोगाञ्छिवभाषितान् ॥ १०५ ॥ हरिद्रयाचन्दनेनलाक्षयागुरुणापिच ॥ पुरेणविविधैर्मांसैर्जुहुयादिष्टसिद्धये ॥ १०६ ॥ हरिद्रामालयाकुर्याज्जपंस्तंभनकर्मणि ॥ स्फाटिकैःपद्मबीजैश्वरुद्राक्षैःशुभकर्मणि ॥ १०७ ॥ स्वर्णादिपात्रैःसुरयाबंधूककुसुमैस्तिलैः ॥ वाराहींतर्प्पयेत्सम्यक्कामसंपूर्तयेनरः ॥ १०८॥ चतुःशतंतुतापिच्छैर्जुहुयात्स्तंभनेच्छया ॥ लाजचूर्णतिलैःकुर्यात्खरमेषासृजान्वितैः ॥ १०९ ॥ पिंडंमनोहरंतंतुपूजयेत्तर्पयेदपि ॥ सपत्नसदनंसांगमेतस्मैविनिवेदयेत् ॥ ११० ॥ कुंडेपिंडंमनिधायास्मिंजुहुयात्तत्रचायुतम् ॥ एकविंशतिरात्रीषुलाजैरक्तसमन्वितैः ॥ १११ ॥ एवंकृतेवैरिवृंदंभक्ष्यतेयोगिनीगणैः ॥ अथयंत्रंमहादेव्याःप्रोच्यतेशकटाभिधम् ॥ ११२ ॥ विलिख्यतारेसाध्याख्यंभूबीजेनप्रवेष्टयेत् ॥ उकारेणचसंवेष्ट्यभूपुरंपरितोलिखेत् ॥ ११३ ॥

भूबीजेन ग्लौमितिबीजेन ॥ ११३ ॥

कर्मसमन्वितम्. अमुकमुच्चाटयेतिक्रियायुतम् ॥ ११४ ॥ धराबीजंतदेव ॥ अंकुशःक्रों ॥ झिंटीशः एकारः ॥ ११५ ॥ नूत्नेनवीने ॥ ११६ ॥ ११७ ॥ रात्र्याहरिद्रया ॥ पाषाणेलिखित्वाम्भौनिःक्षिप्तंतापकारि ॥ ११८ ॥ ११९ ॥ साध्यर्क्षतरवः साध्यस्ययज्जन्मनक्ष

अष्टवज्रान्वितंवज्रप्रांतेप्रणवमालिखेत् ॥ वज्रमध्येसाध्यनामलिखेत्कर्मसमन्वितम् ॥ ११४ ॥ धराबीजेनसंवेष्ट्यभूपुरंमूलविद्यया ॥ बहिरंकुशसंवीतंझिंटीशेनप्रवेष्टयेत् ॥ ११५ ॥ एतद्यंत्रंसमालिख्यनूत्नेकौलालखर्परे ॥ कृष्णपुष्पैःसमभ्यर्च्यनिःक्षिपेत्त्वरिवेश्मनि ॥ ११६ ॥ रिपुमुच्चाटयेच्छीघ्रंस्थितंवर्षशतान्यपि ॥ वादित्रेयंत्रमालिख्यवादयेत्समरांतरे ॥ ११७ ॥ श्रुत्वातद्ध्वसंत्रस्ताः पलायंतेविरोधिनः ॥ पाषाणेलिखितंरात्र्यापीतपुष्पेषुनिःक्षिपेत् ॥ ११८ ॥ संपूजितमधोवक्त्रंवाचंसंस्तंभयेद्द्विषाम् ॥ तापकार्यग्निनिःक्षिप्तंजलेदोषप्रदंभवेत् ॥ ११९ ॥ साध्यर्क्षरुतगर्भस्थंशत्रूणांदुःखदायकम् ॥ किंबहूक्तेनसर्वेष्टंसाधयेत्साधितंनृणाम् ॥ १२० ॥ इति श्रीमहीधरविरचितेमंत्रमहोदधौबगलादिमंत्रकथनंनामदशमस्तरंगः ॥ १० ॥

त्रंतस्यवृक्षमध्येक्षिप्तंतेषांदुःखदम् ॥ तेचपूर्वमुक्ताः ॥ साधितंसंपातादिनाप्रतिष्ठितमेतद्यंसर्वेष्टंसाधयेत् ॥ १२० ॥ इति श्रीमंत्रमहोदधिव्याख्यायांनौकायांबगलादिनिरूपणंनामदशमस्तरंगः ॥ १० ॥

श्रीविद्यांवक्तुंमंगलमाचरति ॥ त्रिनेत्रमिति ॥ मंत्रनायिकां त्रिलोकीवर्तिनांसर्वमंत्राणांस्वामिनीम् ॥ उत्पादिकामित्यर्थः ॥ १ ॥ अपरीक्षितायशिष्यायतांविद्यांनदद्यात् ॥ आत्मादेयःशिरोदेयंनदेयाषोडशाक्षरीतिवचनात् ॥ २ ॥ मंत्रमुद्धरति ॥ तारमिति ॥ तार ओं ॥ मयांह्रीं ॥ कमलाश्रीं ॥ एतद्बीजत्रयंकूटत्रयादौपठेत् ॥ आद्यकूटमाह ॥ ब्रह्माकः ॥ झिंटीश ए ॥ गोविद ई ॥ धरा लः ॥

ॐ त्रिनेत्रंकमलाकांतंनृसिंहंचंद्रशेखरम् ॥ नत्वासंक्षेपतोवक्ष्येश्रीविद्यांमंत्रनायिकाम् ॥ १ ॥ अपरीक्षितशिष्यायतांनदद्यात्कदाचन ॥ यदुच्चारणमात्रेणपापसंघःप्रलीयते ॥ २ ॥ तारंमायांचकमलामादौ बीजत्रयंपठेत् ॥ ब्रह्मझिंटीशगोविंदधरामायेतिचादिमम् ॥ ३ ॥ आकाशभृगुचक्रयभ्रमांसमायाद्वितीयकम् ॥ हंसधातृक्षमामायातृतीयंबीजमीरितम् ॥ ४ ॥

मायेति-प्रथमंकूटंकएइलह्रीमिति ॥ ३ ॥ द्वितीयमाह ॥ आकाशेति ॥ आकाशोहः ॥ भृगुःसः ॥ चक्रीकः अभ्रंहः ॥ मांसंलः ॥ मायेति-द्वितीयंकूटं हसकहलह्रीमिति ॥ तृतीयमाह ॥ हंसेति ॥ हंसःसः ॥ धाताकः ॥ क्षमालः ॥ मायाचेति-तृतीयंकूटं सकलह्रींमिति ॥ ४ ॥
कूटत्रयस्यसंज्ञाआह ॥ वागिति ॥ प्रथमंवाग्बीजं ॥ द्वितीयंकामबीजं ॥ तृतीयंशक्तिबीजं ॥ श्रीःश्रीबीजं ॥ माया ह्रीं ॥ कामःक्लीं ॥ वाक्ऐं ॥ शक्तिःसौः ॥ एतैः पंचबीजैःक्रमोत्क्रमाभ्यांसंपुटापूर्वोक्तषडर्णा ॥ ५ ॥ षोडशाक्षरी श्रीविद्याभिधामहाविद्या ॥ ६ ॥ भृगुःसः ॥ औःस्वरूपं ॥ तेनसौःशक्तिः ॥ कामबीजंक्लीं ॥ ७ ॥ न्यासानाह ॥ मूर्धेति ॥ दक्षिणामूर्तयेनमोमूर्ध्नि ॥ पंक्तयेनमोमुखे ॥

वाक्कामशक्तिसंज्ञंतुक्रमाद्बीजत्रयंभवेत् ॥ इयंषडर्णाश्रीमायाकामवाक्छक्तिसंपुटा ॥ ५ ॥ अनेकपुण्यसंप्राप्याश्रीविद्याषोडशाक्षरी ॥ मुनिःस्याद्दक्षिणामूर्तिःपंक्तिश्छंदःसमीरितम् ॥ ६ ॥ देवताजगतामादिश्रीमत्त्रिपुरसुन्दरी ॥ बीजमैंभृगुरौःशक्तिःकामबीजंतुकीलकम् ॥ ७ ॥ मूर्द्धास्यहृद्गुह्यपादेनाभौमुन्यादिकान्न्यसेत् ॥ न्यासान्सर्वान्प्रकुर्वीतमायाश्रीबीजपूर्वकान् ॥ ८ ॥

त्रिपुरसुन्दर्यैनमोहृदि ॥ ऐंबीजायनमोगुह्ये ॥ सौःशक्त्यैनमः पादयोः ॥ क्लींकीलकायनमोनाभौ ॥ इतिमुन्यादिन्यासः ॥ ८ ॥

---

१ श्रींह्रींक्लींऐंसौःॐह्रीं श्रींकएईलह्रींहसकहलह्रींसकलह्रींसौःऐंक्लींह्रींश्रीमितिषोडशाक्षरी। २ अस्यत्रिपुरसुंदरीमंत्रस्य दक्षिणामूर्तिऋषिःपंक्तिश्छंदः श्रीमत्त्रिपुरसुंदरी देवताऐंबीजंसौः शक्तिःक्लींकीलकंममाभीष्ट सिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

अन्यान्न्यासानाह ॥ मध्येति ॥ इमान्श्रीकंठादिनमोंतान्द्विर्वारद्वयंमध्यानामिकाकनिष्ठांगुष्ठतर्जनीतलपृष्ठेषुन्यसेत् ॥ ९ ॥ इमान्कानित्यतआह ॥ श्रीति ॥ श्रीकंठोऽकारः ॥ अनंतआकार ॥ सौस्वरूपम् ॥ क्रमाद्बिंद्वादियुतान् ॥ अंआंएतौसबिंदू ॥ सौंःसर्गी ॥ तथा-माया श्रीबीजपूर्वकानिति सर्वन्यासेषुसंबद्ध्यते ॥ ह्रींश्रींअंमध्यमाभ्यांनमः ह्रीं श्रींआंअनामिकाभ्यांनमः ॥ ह्रींश्रींसौंःकनिष्ठिकाभ्यांनमः ह्रींश्रींअंअंगुष्ठाभ्यांनमः ॥ ह्रीं श्रींआंतर्जनीभ्यांनमः ह्रींश्रींसौंःकरतलकरपृष्ठाभ्यांनमः ॥ अयंकरशुद्धिन्यासः ॥ १० ॥

मध्यानामाकनिष्ठासुज्येष्ठयोस्तर्जनीद्वयोः ॥ तलेपृष्ठेचकरयोर्विन्यसेद्द्विष्क्रमादिमान् ॥ ९ ॥ श्रीकंठानंतसौवर्णान्बिंदुसर्गसमन्वितान् ॥ नमोंतान्करशुद्ध्याख्योन्यासोयंपरिकीर्तितः ॥१०॥ देव्यासनंचप्रथमंतथाचक्रासनंक्रमात् ॥ सर्वमंत्रासनंसाध्यसिद्धासनमितिन्यसेत् ॥ ११ ॥ ङेनमोंतंचबीजाढ्यंपज्जंघाजानुलिंगके ॥ मायांकामंशक्तिबीजंप्रथमासनपूर्वकम् ॥ १२ ॥ वियदारूढवाक्कामशक्तिबीजानिपूर्वतः ॥ द्वितीयेसंप्रयोज्यानिसहपूर्वाणितत्परे ॥ १३ ॥

आसनन्यासमाह ॥ देव्येति ॥ देव्यासनाद्यासनचतुष्कं ङेनमोंतं चतुर्थीनमोंतंबीजाढ्यं मायामित्यादिवक्ष्यमाणप्रातिस्विकबीजपूर्वं पज्जंघाजानुलिंगेषुन्यसेत् ॥ प्रथमासनबीजान्याह ॥ मायामिति ॥ शक्तिःसौः ॥ चक्रासनबीजान्याह ॥ वियदिति ॥ वियत्हः ॥ तद्युतानिवागादीनि ॥ तत्परे तृतीयासने ॥ सहपूर्वाणि वागादीनि ॥ १२--१३ ॥

चतुर्थासनबीजान्याह ॥ मायामिति ॥ फांतमांसेबलौ ॥ भगेंद्वाढ्येएबिंदुयुतेतेनब्लें॥यथा-ह्रींश्रींह्रींक्लींसौः देव्यासनायनमःपादयोः॥ ह्रींश्रींहैंह्क्लींसौःचक्रासनायनमःजंघयोः ॥ ह्रींश्रींहैंह्क्लींसौःसर्वमन्त्रासनायनमः जान्वोः ॥ ह्रींश्रींह्रींक्लींब्लेंसाध्यसिद्धासनायनमोलिंगे ॥ इत्यासनन्यासः ॥ १४ ॥ षडंगमाह ॥ ततइति ॥ श्रींह्रींक्लींऐंसौःहृदये ॥ ओं ह्रींश्रींशिरः ॥ आद्यकूटेनशिखा ॥ मध्यकूटेनकवचं ॥ तृतीयकूटेननेत्रं ॥ सौःऐंक्लींह्रींश्रींअस्त्रम् ॥ इतिषडंगन्यासः ॥ १५ ॥ मन्त्रवर्णेभ्योऽमृतंक्षरंतींतेनानिजंशरीरमाप्लावयंतींप्रदीपक

मायांकामंफांतमांसेभगेंद्वाढ्येप्रयोजयेत् ॥ तुरीयासनपूर्वाणीत्यासन्यासईरितः ॥ १४ ॥ ततः षडंगंकुर्वीतपंचभिस्त्रिभिरेकतः ॥ ऐकेनैकेनपंचार्णैर्मंत्रस्यक्रमतः सुधीः ॥ १५ ॥ मूलविद्यांसमुच्चार्य्यप्रणवादिनमोंतिकाम् ॥ मध्यमानामिकाभ्यांतुब्रह्मरंध्रेप्रविन्यसेत् ॥१६॥ सुधांस्रवंतींवर्णेभ्यः प्लावयंतींनिजांतनुम् ॥ प्रदीपकलिकाकारांमहासौभाग्यदांस्मरेत्॥१७॥ मुद्रांकृत्वावामकर्णेपरसौभाग्यदंडिनीम् ॥ वाममूर्द्धादिपादांतंतथामूलेप्रविन्यसेत् ॥ १८ ॥

लिकाकारांब्रह्मरंध्रस्थांसौभाग्यदांदेवींध्यायन्सतारादिनमोंतंमूलमध्यमानामिकाभ्यांशिरसिन्यसेत् ॥ १६ ॥ १७॥ पुनर्वामकर्णपरसौभाग्यदंडिनींमुद्रांकृत्वावामपार्श्वेमूर्धादिपादांततारादिनमोन्तं मूलंन्यसेत् ॥ १८ ॥

रिपुजिह्वाग्रहांमुद्रांदर्शयन्सर्वशत्रून्निगृह्णामीतिसंचिन्त्यपादमूलेतारादिनमोंतंमूलंन्यसेत् ॥ सकललोककर्ताहमितिर्बीजंविचिंत्यत्रिखंडयामुद्रयाललाटेतारादिनमोंतंमूलंन्यसेत् ॥ १९ ॥ २० ॥ मुखसंवेष्टयंस्तारादिनमोंतंमूलंन्यसेत् । दक्षकर्णांतोवामांतंन्यस्यकण्ठान्मुखांतमेवमेवन्यसेत् ॥ २१ ॥ पुनःप्रणवपुटांविद्यांसर्वांगेन्यसेत् ॥ मुखेयोनिमुद्रां बद्ध्वातथेदेवींनमेत् ॥ २२ ॥ अयं जगद्वशी

त्रिखंडयामुद्रयातुभालेमूलंन्यसेत्तथा ॥ त्रैलोक्यस्याखिलस्याहंकर्त्तेतिस्वंविचिंतयेत् ॥१९॥ रिपुजिह्वाग्रहामुद्रांदर्शयन्सर्वविद्विषः ॥ निगृह्णामीतिसंचिंत्यपादमूलेतथान्यसेत् ॥ २० ॥ मुखेसंवेष्टयन्न्यस्येत्पुनर्दक्षिणकर्णतः ॥ विन्यस्यवामकर्णांतंकंठाद्वक्त्रंततोन्यसेत् ॥२१॥ तारसंपुटितांविद्यांसर्वांगेविन्यसेत्पुनः ॥ योनिमुद्रांमुखेबद्ध्वानमेत्त्रिपुरसुंदरीम् ॥ २२ ॥ ब्रह्मरंध्रेहस्तमूलेभालेविद्यांप्रविन्यसेत् ॥ अंगुष्ठानामिकाभ्यांतुन्यासः सम्मोहनाभिधः ॥ २३ ॥

करणन्यासः ॥ देवीकांत्याविश्वंरक्तंध्यायन्नंगुष्ठामिकाभ्यांब्रह्मरंध्रेमणिबंधेललाटेविद्यांन्यसेत् ॥ इतिसंमोहनोन्यासः ॥ २३ ॥ परसौभाग्यदंदिनीमुद्रोक्ता ॥ तल्लक्षणंयथा-वामेमुष्टिंदृढंबद्ध्वातर्जनींप्रविसारयेत् ॥ भ्रामयेद्वामकर्णांतंमुद्रासौभाग्यदंडिनीति ॥ रिपुजिह्वाग्रहणमुद्रालक्षणंतु-अंगुष्ठगर्भितां मुष्टिंबध्नीयाद्दक्षपाणिना ॥ रिपुजिह्वाग्रहाख्येयंमुद्रोक्ताशत्रुनाशिनीति ॥ मुद्रावाम (पाद) तलेकृतेति त्रिखंडालक्षणंतारातंत्रे उक्तम् ॥ २४ ॥ अक्षरन्यासंसंहाराख्यमाह ॥ पादयोरिति ॥ पादादिष्वेकैकमक्षरंन्यसेत् ॥ कर्णवेष्टःवर्णशष्कुली ॥ श्रींनमःपादयोः ॥ ह्रींनमोजंघयोरित्यादिप्रयोगाः ॥ २५ ॥ २६ ॥ अयंसंहारन्यासः ॥२७॥ वाग्देवतान्यासमाह ॥

जगद्वश्यकराख्योयंन्यासः संकीर्तितोमया ॥ संस्मरन्नरुणामूलं सुंदरीप्रभयाजगत् ॥२४॥ पादयोर्जंघयोर्न्यस्येज्जान्वोश्चकटिभागयोः ॥ लिंगेपृष्ठेनाभिदेशेपार्श्वयोस्तनयोरपि ॥२५॥ अंसयोःकर्णयोर्ब्रह्मरंध्रेवक्त्रेचनेत्रयोः ॥ कर्णयोः कर्णवेष्टेपिमूलस्यैकैकमक्षरम् ॥२६॥ संहारन्यासउक्तोयंततोवाग्देवतांन्यसेत् ॥ तासांबीजानिनामानिन्यासस्थानानिचब्रुवे ॥ २७॥ अग्निभूधरमांसाढ्योर्घीशोबीजंशशांकयुक् ॥ षोडशस्वरबीजाढ्यांवशिनींशिरसिन्यसेत् ॥ २८ ॥

अग्नीति ॥ अग्नीरेफः ॥ भूधरोवः ॥ मांसंलः ॥ एतैर्युतोर्घीशऊकारःशशांकायुक् बिंदुयुत ॥ तन्मंत्रः ॥ षोडशस्वरपूर्वकं तद्बीजपूर्वां वशिनींशिरसिन्यसेत् ॥ यथा- अआंइईउंऊंऋंॠंऌंॡंएंऐंओंऔंअंअः र्व्लूंवशिनीवाग्देवतायैनमःशिरसि ॥ २८ ॥

कोधीशेति ॥ क्रोधीशः कः ॥ मांसंलः ॥ एताभ्यांयुतामायाकलह्रीं॥कवर्गःपूर्वायस्येदृशमेतद्बीजमाद्यंयस्यास्तांकामेश्वरींभालेन्यसेत्॥ यथा–कंखंगंघंङंकलह्रींकामेश्वरीवाग्देवतायैनमोललाटे ॥२९॥ दीर्घेति ॥ दीर्घे नकारः ॥ खड्गीशोबः ॥ रांतोलः ॥ एतैर्युताशांतिरी कारः ॥ बिंदुयुततेनन्ब्लीं ॥ चवर्गेणतद्बीजेनचयुतांमोहिनींभ्रूमध्येन्यसेत् ॥ यथा–चंछंजंझंञंन्ब्लींमोहिनीवाग्देवतायैनमो भ्रूमध्ये ॥ ३० ॥ अर्घीशेति ॥ अर्घीशऊ ॥ कीदृशः ॥ वायुमांसस्थः ॥ यलौस्थितौयस्मिन् ॥ बिंदुयुतस्तत्तुरीयंचतुर्थंवाग्देवताबीजं

क्रोधीशमांसयुङ्मायाद्वितीयंबीजमीरितम् ॥ कवर्गपूर्वबीजाद्यांभालेकामेश्वरींन्यसेत् ॥ २९ ॥ दीर्घं खड्गीशरांताढ्यशांतिबिंदुसमन्विताम् ॥ चवर्गतद्बीजयुतांभ्रूमध्येमोहिनींन्यसेत् ॥ ३० ॥ अर्घीशो वायुमांसस्थोबिंद्वाढ्यस्तत्तुरीयकम् ॥ टवर्गबीजपूर्वांतुविमलांविन्यसेद्गले ॥ ३१ ॥ शूलिवैकुंठरेफस्थं वामनेत्रंसबिंदुतम् ॥ तवर्गबीजसंयुक्तांविन्यसेदरुणांहृदि ॥ ३२ ॥

तेनय्ल्यूं ॥ टवर्गस्तद्बीजंचपूर्वंयस्यास्तांविमलकंठेन्यसेत् ॥ यथा–टंठंडंढंणंय्ल्यूंविमलावाग्देवतायैनमःकंठे ॥ ३१ ॥ शूलींति ॥ वामनेत्रमी ॥ कीदृशं ॥ शूलीजः–वैकुंठोमः–रेफस्तेस्थितायत्रतत्॥सबिंदुच ॥ ईदृशंतद्बीजं ॥ तेनज्म्रीं ॥ तवगबीजाभ्यांयुतामरुण हृदिन्यसेत् ॥ यथा–तंथंदंधंनंज्म्रीं‌अरुणावाग्देवतायैनमोहृदि ॥ ३२ ॥
वामेति ॥ वियत्हः ॥ हंसःसः ॥ मांसंलः ॥ वालोवः ॥ अनिलोयः ॥ इंदुर्बिन्दुः ॥ एतैर्युक्तोवामकर्णऊकारः ॥ तेनह्स्ल्व्यूं॥ पवर्गएतद्बीजंचपूर्वंयस्यास्तांजयिनींनाभौन्यसेत् ॥ यथा–पंफंबंभंमंह्स्ल्व्यूंजयनीवाग्देवतायैनमोनाभौ ॥ ३३ ॥ पाशीति दीपिकाऊकारः कीदृशी ॥ पाशीझः ॥ तंद्रीमः ॥ रेफः ॥ वायुर्यः ॥ तैःसंयुताइंदुयुक् ॥ तेनझ्म्र्यूं॥यवर्गोबीजंचाद्यंयस्यास्तांस॥ र्वेश्वरींमूलाधारेन्यसेत् ॥ यथा–यंरंलंवंझ्म्र्यूं सर्वेश्वरीवाग्देवतायनमोमूलाधारे ॥ ३४ ॥ संवर्तकेति ॥ संवर्तकःक्षः ॥ महाकालोमः॥

वामकर्णोवियद्धंसमांसवालानिलेंदुयुक् ॥ पवर्गतद्बीजपूर्वांजयिनींनाभितोन्यसेत् ॥ ३३ ॥ पाशीतंद्री रेफवायुसंयुतादीपिकेंदुयुक् ॥ यवर्गबीजाद्यांमूलाधारेसर्वेश्वरींन्यसेत् ॥३४॥ संवर्तकमहाकालरेफस्था शांतिरिंदुयुक् ॥ कौलिनींशादिबीजाद्यांन्यसेत्पादांतमूरुतः ॥३५॥ वाग्देवतायैहार्दांतंनामांतेप्रोच्च रेत्पदम् ॥ उक्तोवाग्देवतान्यासः सृष्टिन्यासमथाचरेत् ॥ ३६ ॥

रेफः ॥ एतैर्युताबिंदुयुताचशांतिःई ॥ तेनक्ष्म्रींशादयोबीजंचाद्यंयस्यास्तांकौलिनीमूर्धादिपादांतंन्यसेत् ॥ शंषंसंहंळंक्षंक्ष्म्रीं कौलिनीवाग्देवतायैनमऊर्वादिपादांतम् ॥ ३५ ॥ वागिति ॥ हार्दंनमः ॥ वाग्देवतायैनमइतिपदं नामांते वशिन्यादिनामांते प्रोच्चरेत् इति तत्प्रयोगेषुलिखितम् ॥ ३६ ॥

सृष्टिन्यासमाह ॥ ब्रह्मरंध्रइति ॥ ब्रह्मरांध्रदिष्वेकेकंवर्ण्णन्यसेत् ॥ आद्यंब्रह्मरंध्रे ॥ द्वितीयं ललाटे ॥ तृतीयंदृशोः ॥ चतुर्थंकर्णयोः ॥ पंचमंनसोः ॥ षष्ठंगंडयोः ॥ सप्तमंदंतेषु ॥ अष्टममोष्ठयोः ॥ नवमंजिह्वायाम् दशमंमुखमध्ये ॥ एकादशंपृष्ठे ॥ द्वादशंसर्वांगे ॥ त्रयोदशंहृदि ॥ चतुर्दशस्तनयोः ॥ पंचदशं कुक्षौ ॥ षोडशंलिंगे ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ स्थितिन्यासमाह ॥ करेति ॥

ब्रह्मरंध्रेललाटेचनेत्रयोः कर्णयोनसोः ॥ गंडदंतोष्ठजिह्वासुमुखकूपेचपृष्ठतः॥ ३७॥सर्वाङ्गेहृदयेन्यस्येत्स्तनकुक्षिध्वजेषुच ॥ एकैकार्णमथोमूर्ध्निसर्वेणव्यापकंचरेत् ॥ ३८ ॥ सृष्टिन्यासंविधायैवंस्थितिन्यासमथाचरेत् ॥ करांगुष्ठाद्यंगुलीषुब्रह्मरंध्रेमुखेहृदि ॥ ३९ ॥ नाभ्यादिपादपर्यंतंनाभ्यंतंकंठदेशतः ब्रह्मरंध्राच्चकंठांतंपादांगुलिषुपंचवाः ॥४० ॥ अथपंचविधंन्यासंवक्ष्येसर्वेष्टासिद्धिदम् ॥ मंत्रंपंचावृत्तिरूपंयेनतद्रूपतांव्रजेत् ॥४१॥ मूर्ध्निवक्त्रेदृशोः श्रुत्योनसोगंडोष्ठयोरपि ॥ वक्त्रमध्येदंतपंक्त्योर्वदनेविन्यसेत्क्रमात् ॥ ४२ ॥

पञ्चकरांगुलीषु ॥ षष्ठंब्रह्मरंध्रे ॥ सप्तमंमुखे ॥ अष्टमंहृदि ॥ ३९ ॥ नवमंनाभ्यादि पादांतम् ॥ दशमंकंठादिनाभ्यंतम् ॥ एकादशंब्रह्मरंध्रात्कंठांतम् ॥ पंचपादांगुलीषु ॥ ४० ॥ पंचवृत्तिन्यासमाह ॥ मूर्ध्नीति ॥ दृशोर्द्वे श्रुत्योर्द्वे ॥ नसोर्द्वे गंडयोर्द्वे ॥ ओष्ठयोर्द्वे ॥ दंतयोर्द्वे शेषेष्वेककम् ॥ ४१ ॥ ४२ ॥

द्वितीयमाह ॥ शिखेति ॥ शिखाशिरोभालभ्रूनासामुखेषुषट् ॥ ४३ ॥ दक्षकरसंध्यग्रेषुपंच ॥ एवंवामेपञ्च ॥ तृतीयमाह ॥ शिरोभालनेत्रास्यजिह्वासुषट् ॥ ४४ ॥ दक्षपादसंध्यग्रेषुपञ्च॥ वाम पादेपञ्च ॥ चतुर्थमाह ॥ स्वरेति ॥ मातृकान्यासेस्वरस्थाना

एकैकवर्णंविधायाइत्येकोन्यासईरितः ॥ शिखाशिरोललाटंभ्रूघ्राणवक्त्रेषडर्णकान् ॥ ४३ ॥ करसंधिषुसाग्रेषुदशेतिस्याद्द्वितीयकः ॥ शिरोललाटनेत्रास्येजिह्वायांषणन्यसेत्पुनः ॥४४॥ पादसंधिषुसाग्रेषुदशेतिस्यात्तृतीयकः ॥ स्वरस्थानेचतुर्थस्तुललाटेचगलेहृदि ॥ ४५ ॥ नाभौचमूलाधारेपिब्रह्मरंध्रेमुखेगुदे ॥ आधारेहृद्ब्रह्मरंध्रेकरयोःपादयोर्हृदि ॥४६॥ एवंपंचविधंकृत्वाविद्यांप्रणवसंपुटाम् ॥ सर्वस्मिन्व्यापयेदंगेनमोंतांतांहृदिन्यसेत् ॥ ४७ ॥

न्युक्तानि ॥ तेषुषोडशवीजानिन्यसेत् ॥ पंचममाह ॥ ललाटइति ॥ ४५ ॥ करयोर्द्वे ॥ पादयोर्द्वे ॥ अन्यत्रैकैकम् ॥ ४६ ॥ प्रणवपुटितांविद्यांसर्वांगेन्यसेत् ॥ नमोंतांहृदि च ॥ ४७ ॥

---

१ स्वरस्थानेमंत्रवर्णान्न्यसेदित्यर्थः ।

षोढान्यासादयोविस्तरभयान्नोक्तास्तेऽत्रोच्यंते ॥ गणेशग्रहनक्षत्रयोगिनीराशिपीठलक्षणाःषोढान्यासाः ॥ गणेशमातृकामंत्रस्यदक्षिणामूर्तिर्ऋषिः गायत्रीछंदःश्रीमातृकासुंदरीदेवताममोपास्यश्रीविद्यांगत्वेनषोढान्यासेविनियोगः ॥ अकं ५ आंऐंहृत् ॥ इंचं ५ ईंक्लींशिरः ॥ उटं ५ ऊँसौःशिखा ॥ एतं ५ ऐंसौःकवचम् ॥ ओं पं ५ ओंक्लींनेत्रम् ॥ अंयं १० अःऐंअस्त्रम् ॥ ध्यानम्–उद्यत्सूर्यसहस्राभांपीनोन्नतपयोधराम् ॥ रक्तमाल्यांबरालेपरक्तभूषणभूषिताम् ॥ पाशांकुशधनुर्बाणभास्वत्पाणिचतुष्टयाम् ॥ रक्तनेत्रत्रयांस्वर्णमुकुटोल्लासिचंद्रिकाम् ॥ एवंध्यात्वान्यसेद्बीजपूर्वगंअंविघ्नेशह्रीभ्यांनमः ॥ गंआंविघ्नराजश्रीभ्यांनमः इत्यादिमातृकास्थलेन्यसेत् ॥ गणेशाःशक्तियुक्ताएकविंशेतरंगेमूलेग्रंथकारेणैवोक्ताः ॥ इति गणेशमातृकान्यासः ॥ (१) ॥ अथग्रहमातृकामंत्रस्यदक्षिणामूर्तिर्ऋषिरित्यादिपूर्ववत् ॥ षडंगेच ॥ ग्रहरूपिणीसुन्दरीदेवता । ध्यानम् ॥ रक्तंश्वेतंतथारक्तंश्यामंपीतंचपांडुरम् ॥ धूम्रकृष्णंचधूम्रंच

षोढान्यासादयोन्यासाःकार्याःसौभाग्यवांछया ॥ नोच्यतेविस्तरभयान्नैवचावश्यकाश्चते ॥ ४८ ॥

धूम्रधूम्रंविचिन्तयेत् ॥ रविमुख्यान्कामरूपान्सर्वाभरणभूषितान् ॥ वामोरुन्यस्तहस्तांश्चदक्षिणेनवरप्रदान् ॥एवंध्यात्वामातृकापूर्वान् ग्रहान्न्यसेत् ॥ अं १६ सूर्यायरेणुकांबायैनमःहृदि ॥ १ ॥ यं ४ चन्द्रायामृतांबायैनमःभ्रूमध्ये ॥ २ ॥ कं ५ मंगलाय धामांबायैनमोनेत्रयोः ॥ ३ ॥ चं ५ बुधायज्ञानरूपांबायैनमोहृदि ॥ ५ ॥ टं ५ बृहस्पतयेयशस्विन्यंबायैनमोहृदयोपरिभागे ॥ ५ ॥ तं ५ शुक्रायशांकर्यंबायैनमःकण्ठे ॥ ५६ ॥ पं ५ शनैश्चरायशक्त्यंबायैनमोनाभौ ॥ ७ ॥ शं ४ राहवेकृष्णांबायैनमोमुखे ॥ ८ ॥ ळंक्षकेतवेधूम्रांबायैनमोगुदे ॥ ९ ॥ इतिग्रहमातृकान्यासः ॥

(२) नक्षत्रमातृकामंत्रस्यदक्षिणामूर्तिर्ऋषिर्गायत्रीछंदः । नक्षत्ररूपिणीसुंदरीदेवता । श्रीविद्यांगत्वेनन्यासेविनियोगः ॥ ध्यानम् ॥ ज्वलत्कालाग्निसंकाशाःसर्वाभरणभूषिताः ॥ नतिपाण्योऽश्विनीमुख्यावरदाभयपाणयः ॥ एवंध्यात्वामातृकापूर्वंनक्षत्राणिन्यसेत् ॥ यथा–अआंअश्विन्यैनमोललाटे ॥ १ ॥ इंभरण्यैनमोदक्षनेत्रे ॥ २ ॥ ईंउऊंकृत्तिकायैनमोवामनेत्रे ॥ ३ ॥ ऋंॠंलृंलॄंरोहिण्यैनमोदक्षनेत्रे ॥ ४ ॥ एंमृगशिरसेनमोवामकर्णे ॥ ५ ॥ ऐंआर्द्रायैनमोदक्षनसि ॥ ४ ॥ ओं औंपुनर्वसवेनमोवामनसि ॥ ७ ॥ कंपुष्यायनमःकंठे ॥ ८ ॥ खंगंआश्लेषायैनमोदक्षस्कंधे ॥ ९ ॥ घंङमघायैनमोवामस्कंधे ॥ १० ॥ चंपूर्वाफाल्गुन्यैनमोदक्षकूर्परे ॥ ११ ॥ छंजंउत्तराफाल्गुन्यैनमोवामकूर्परे ॥ १२ ॥ झंञहस्तायनमोदक्षमणिबंधे ॥ १३ ॥ टंठंचित्रायैनमोवाममणिबंधे ॥ १४ ॥ डंस्वात्यैनमोदक्षहस्ते ॥ १५ ढंणंविशाखायैनमोवामहस्ते ॥१६॥ तंथंदंअनुराधायैनमोनाभौ ॥ १७ ॥ धंज्येष्ठायैनमोदक्षकटौ ॥ १८ ॥ नंपंफंमूलायनमोवामकटौ ॥ १९ ॥ बंपूर्वाषाढायैनमोदक्षोरौ ॥ २० ॥ भंउत्तराषाढायैनमोवामोरौ ॥ २१ ॥ मंश्रवणायनमोदक्षजानुनि ॥२२॥ यंरंधनिष्ठायैनमोवामजानुनि ॥ २३ ॥ लंशतभिषायैनमोदक्षजंघायाम् ॥ २४ ॥ वंशंपूर्वाभाद्रपदायैनमोवामजंघायाम् ॥ २५ ॥ षंसंहंउत्तराभाद्रपदायैनमोदक्षपादे ॥ २६ ॥ ळंक्षंअंअःरेवत्यैनमोवामपादे ॥ २७ ॥ इतिनक्षत्रमातृका० ॥ (३) ॥ सर्वेपुन्यासेष्वादौमायाश्रीबीजयोज्ये ॥ न्यासान्सर्वान्प्रकुर्वीतमायाश्रीबीजपूर्वकानित्युक्तत्वात् ॥ योगिनीन्यासस्यामुनिच्छंदसीपूर्वोक्ते ॥ योगिनीरूपासुंदरीदेवताश्रीविद्यांगत्वेनन्यासेविनियोगः ॥ ध्यानम् ॥ सितासितारुणाधूम्राचित्रापीताश्चचिंतयेत् ॥ चतुर्भुजाःसमर्वक्त्रैःसर्वाभ

रणभूषिताः ॥ एवंध्यात्वान्यसेत् ॥ ह्रींश्रींडांडींडं मलवरयूंपूंडाकिन्यैनमः ॥ अं १६ ॥ ममत्वचंरक्ष २ त्वगात्मनेनमः कंठदेशेविशुद्धे ॥ १ ह्रींश्रींरांरींरंमलवरयूंपूंराकिन्यैनमःकं ॥ १२ ॥ ममरक्तंरक्ष २ असृगात्मनेनमः हृदयनाहते ॥ २ ॥ लांलींलंमलवरयूंपूंलाकिन्यैनमःडं १० ममममांसंरक्ष २ मांसात्मनेनमः नाभौमणिपूरे ॥ ३ ॥ कांकींकंमलवरयूंपूंकाकिन्यैनमः वं ६ ॥ ममभेदोरक्ष २ मेदआत्मनेनमःलिंगमूलेस्वादिष्ठाने ॥ ४ ॥ शांशींशंमलवरयूंपूंशाकिन्यैनमःवं ४ ममास्थिरक्ष २ अस्थ्यात्मानेनमः गुदेमूलाधारे ॥ ५ ॥ हांहींहंमलवरयूंपूंहाकिन्यैनमः हंक्षंममज्जांरक्ष २ मज्जात्मनेनमोभ्रूमध्यआज्ञाचक्रे ॥ ६ ॥ यांयींयंमलवरयूंपूंयाकिन्यैनमअंममशुक्रंरक्ष २ शुक्रात्मनेनमः ब्रह्मरंध्रे ॥ ७ ॥ इतियोगिनीमातृकाः ॥ (४) ॥ राशिमातृकामंत्रस्यमुनिच्छंदसीपूर्वोक्ते ॥ राशिरूपासुंदरीदेवता ।

श्रीविद्यांगत्वेनन्यासेविनियोगः ॥ ध्यानम् ॥ रक्तश्वेतहरिद्वर्णपांडुचित्रासितान्स्मरेत् ॥ पिशंगपिंगलौबभ्रुकर्बुराशितधूम्रभान् ॥ अंआंइंईंमेषायनमःदक्षपादगुल्फे ॥ १ ॥ उंऊंऋवृषायनमःदक्षजानुनि ॥ २ ॥ ऋंलंलंमिथुनायनमःदक्षवृषणे ॥ ३ ॥ एंऐंकर्कायनमःदक्षकुक्षौ ॥ ४ ॥ ओंऔंसिंहाय०दक्षस्कंधे ॥ ५ ॥ अंअःशंषंसंहंळंकन्यायैनमःदक्षिशिरोभागे ॥ ६ ॥ कंखंगंघंङं तुलायैनमोवामशिरोभागे ॥ ७ ॥ चंछंजंझंञंवृश्चिकायनमःवामस्कंधे ॥ ८ ॥ टंठंडंढंणंधनुषेनमःवामकुक्षौ ॥ ९ ॥ तंथंदंधंनंमकरायनमः वामवृषणे ॥१०॥ पंफंबंभंमंकुंभायनमः वामजानुनि ॥ ११ ॥ यंरंलंवंक्षं मीनायनमोवामगुल्फे ॥ १२ ॥ इतिराशिमातृकाः ॥(५)॥ पीठमातृकामंत्रस्यमुनिच्छंदोंगानिपूर्ववत् ॥ पीठरूपिणीसुंदरीदेवता । श्रीविद्यांगत्वेनन्यासेविनियोगः ॥ध्यानम् ॥ सितासितारुणश्यामहरितपीतान्यनुक्रमात् ॥ पुनरेतत्क्रमाद्देवीपंचाशत्स्थानसंचये ॥ पीठानीहस्मरेद्विद्वान्सर्वकामार्थसिद्धये ॥ एवंध्यात्वामातृकास्थानेषुमातृकावर्णपूर्वाणि पीठानिन्यसेत् ॥ तानियथा–ह्रींश्रींअंकामरूपपीठायनमः ॥ १ ॥ आंवाराणसीपीठायनमः ॥२॥ इंनेपालपीठायनमः ॥३॥ ईंपौंड्रवर्धपीठा० ॥४॥ उंकाश्मीरपी० ॥ ५ ॥ ऊंकान्यकुब्जपी० ॥ ६ ॥ ऋंपूर्णगिरिपी० ॥ ७ ॥ ॠंअर्बुदाचलपी० ॥८॥ लृंआम्रातकेश्वरपी० ॥ ९ ॥ ॡंएकाम्रपीठा० ॥ १० ॥ एंत्रिस्रोतःपीठा० ॥ ११ ॥ ऐंकामकोटिपीठा० ॥ १२ ॥ ओंकैलासपी० ॥ १३ ॥ औंभृगुपी० ॥ १४ ॥ अंकेदारपी० ॥ १५ ॥ अःचंद्रपुरपीठा० ॥ १६ ॥ कंश्रीपी० ॥ १७ ॥ खंओंकारपी० ॥ १८ ॥ गंजालंधरपी० ॥ १९ ॥ घंमालवपी० ॥ २० ॥ ङंकुलांतपी० ॥ २१ ॥ चंदेवीकोट्टकपी० ॥ २२ ॥ छंगोकर्णपी० ॥ २३ ॥ जंमारुतेश्वरपी० ॥ २४ ॥ झंअट्टहासपी० ॥ २५ ॥ ञंविरजपी० ॥ २६ ॥ टंराजगृहपी० ॥ २७ ॥ ठंमहापथपी० ॥ २८ ॥ डंकोलगिरिपी० ॥ २९ ॥ ढंएलापुरपी० ॥ ३० ॥ णंकपालेश्वरपी० ॥ ३१ ॥ तंजयंतीपी० ॥ ३२ ॥ थंउज्जयिनीपी० ॥३३॥ दंचरित्रपी० ॥३४॥ धंक्षीरिकापी० ॥३५॥ नंहस्तिनापुरपीठा० ॥ ३६ ॥ पंउड्डीशपी० ॥ ३७ ॥ फंप्रयागपी० ॥ ३८ ॥ बंषष्ठीशपी० ॥ ३९ ॥ भंमायापुरीपी० ॥ ४० ॥ मंमलयपी० ॥ ४१ ॥ यंश्रीशैलपी० ॥ ४२ ॥ रंमेरुपी० ॥ ४३ ॥ लंगिरिपी० ॥ ४४ ॥ वंमाहेंद्रपी० ॥ ४५ ॥ शंवामनपी० ॥ ४६ ॥ षंहिरण्यपुरपी० ॥ ४७ ॥ संमहालक्ष्मीपी० ॥ ४८ ॥ हंउड्डियाणपीठायनमः ॥ ४९ ॥ ळंछायापी० ॥ ५० ॥ क्षंछत्रपुरपी० ॥५१॥

इति पीठमातृकापीठन्यासः (६) ॥ इतिषोढान्यासः (६) ॥ आनिह्यव्याक्रामनतकार्योया ॥ ४८ ॥

एवंन्यासान्कृत्वामुद्राः प्रदर्शयेदित्याह ।। मुद्राइति ।। नवानांमुद्राणांमध्येसंक्षोभद्रावणाकर्षखेचरीबीजाख्यानांपंचानांलक्षण.ुक्तम् ।। चतसृणामुच्यते ।। तत्रवश्यमुद्रालक्षणं यथा–पुटाकारौकरौकृत्वातर्जन्यावंकुशाकृती ।। परिवर्त्यक्रमेणवमध्यमेतदधोगते ।। क्रमेणदेवि तेनैवकनिष्ठानामिकादयः ।। संयोज्यनिबिडाः सर्वाअंगुष्ठावग्रदेशतः ।। मुद्रेयंपरमेशानीसर्ववश्यकरीमतेति।।उन्मादमुद्रालक्षणंयथा–संमुखौतुकरौकृत्वामध्यमामध्यमेनुजे ।। अनामिकेतुसरलेतदधस्तर्जनीद्वयम् ।। दंडाकारौततोंगुष्ठौमध्यमानखदेशगौ ।। मुद्रैषोन्मादि

मुद्राः प्रदर्शयेत्कृत्वाषडङ्गंप्राणसंयमम् ॥ संक्षोभद्रावणाकर्षवश्योन्मादमहांकुशाः ॥ ४९ ॥

खेचरीबीजयोन्याख्यामुद्रादेवीप्रियानव ॥ ततोध्यायेद्भगवतींश्रीमत्त्रिपुरसुंदरीम् ॥ ५० ॥

नीनामक्षेदिमीसर्वंदोषितामिति ।। महाकुशमुद्रालक्षणंयथा–अस्यास्त्वनामिकायुग्ममधः कृत्वांकुशाकृति ।। तर्जन्यावपितेनैवक्रमेणवि नियोजयेत् ।। इयंमहांकुशामुद्रासर्वकामार्थसाधिनीति ।। योनिशब्देनात्रमहायोनिमुद्रा ।। तल्लक्षणंयथा–मध्यमे कुटिलेकृत्वातर्जन्युपरिसंस्थिते ।। अनामिकामध्यगतेतथैवहिकनिष्ठिके ।। सर्वाएकत्रसंयोज्याअंगुष्ठपरिपीडिताः ।। एषातुप्रथमामुद्रामहायोन्यभिधामतेति।। मुद्राएवंप्रदर्श्यध्यायेत् ।। ४९ ।। ५० ।।

ध्यानमाह ।। बालेति ।। नानालंकृतयोविविधाभरणानितैराजमानंशोभमानंवपुर्यस्यास्ताम् ।। बालउडुराट्चन्द्रःशेखरेयस्यास्ताम् ।। सृष्टिमकुशं ।। सुमशरंपुष्पवाणं बाणांकुशौदक्षयोः इक्षुधनुःपाशौवामयोः ।। श्रीचक्रंवक्ष्यमाणं ।। तत्रस्थितांसुंदरींत्रिपुरसुंदरीं

बालार्कायुततेजसंत्रिनयनांरक्तांबरोल्लासिनींनानालंकृतिराजमानवपुषंबालोडुराट्शेखराम् ॥ हस्तैरिक्षुधनुः सृणिंसुमशरंपाशंमुदाबिभ्रतींश्रीचक्रस्थितसुंदरींत्रिजगतामाधारभूतांस्मरेत् ॥ ५१ ॥ लक्षमेकं जपेन्मंत्रंदशांशंहयमारजैः ॥ पुष्पैस्त्रिमधुरोपेतैर्जुहुयात्पूजितेनले ॥५२॥ श्रीचक्रस्योद्धृतिंवक्ष्येतत्रपूजनसिद्धये ॥ बिंदुगर्भंत्रिकोणंतुकृत्वाचाष्टारमुद्धरेत् ॥५३॥ दशारद्वयमन्वस्राष्टारषोडशकोणकम् ॥ त्रिरेखात्मकभूगेहवेष्टितंयंत्रमालिखेत् ॥ ५४ ॥ तत्रपूजांप्रवक्ष्यामिपात्रस्थापनपूर्वकम् ॥ वहन्नाडीस्थहस्तेनस्वाग्रतोयंत्रमालिखेत् ॥५५॥ त्रिकोणमध्यषट्कोणवृत्तभूमंडलात्मकम् ॥ बालयापूजयेन्मध्यंतद्बीजैः कोणकत्रयम् ॥५६॥ अनुलोमविलोमैस्तैः षट्कोणान्पूजयेत्ततः ॥ अस्त्रप्रक्षालितंमध्येपात्राधारंनिधापयेत् ॥ ५७ ॥

ध्यायेत् ।। ५१ ।। हयमारःकरवीरः ।। ५२ ।। श्रीचक्रमाह ।।श्रीचक्रस्येति ।। ५३ ।। मन्वस्रंचतुर्दशारम् ।। ५४ ।। पात्रस्थापनमाह ।। वहदिति ।। वहंतीयानाडीदक्षावातद्धस्तेनस्वाग्रेत्रिकोणादियंत्रमालिख्य तत्रास्त्रक्षालितंपात्राधारंस्थापयेत् ।।५५।।५६।। ५७ ।।

१ कनिष्ठानामिकादयइतिकनिष्ठानामिकापदंदक्षहस्तकनिष्ठानामिकापरम् । आदिपदेनवामहस्तकनिष्ठानामिकापरिग्रहः । २ अंगुष्ठावग्रदेशतइति । अंकुशाकारयोस्तयोस्तर्जन्योरग्रदेशेंगुष्ठौयोजयेदितिविशेष । ३ अनुजेकनिष्ठे । दक्षिणहस्तकनिष्ठांवामहस्तमध्यमयावद्ध्वावामहस्तकनिष्ठांदक्षिणहस्तमध्यमया खदेशयोरंगुष्ठौनिः क्षिपेदित्यर्थ ।

एकत्रिंशदक्षरमंत्रेणाधारंपूजयेत् ॥ तमाह ॥ वह्निरिति ॥ वह्नीरेफः दीर्घत्रयेन्दुयुक्तः रांरींरूं ॥ रस्वरूपम् ॥ भांतोमः ॥ लवरस्वरूपम् ॥ अनिलोयः ॥ ५८ ॥ एतेवामकर्णेंदुसंयुता ऊंबिंदुयुताः वायुर्यः ॥ कलात्माङेसमन्वितश्चतुर्थ्यंतः ॥ वाग्बीजंऐं ॥ पवनोयः ॥ स्वरूपमन्यत् ॥ यथा-ओंरींरींरूंम्ल्व्यूंरेअग्निमण्डलायधर्मप्रददशकलात्मनेऐंकलशाधारायनमः ॥ ५९ ॥ ६० ॥ प्रादक्षिण्यादिति ॥

एक त्रिंशार्णमनुनातमाधारंसमर्चयेत् ॥ वह्निर्दीर्घत्रयेंद्वाढ्योरभांतलवरानिलाः ॥५८॥ वामकर्णेंदुसंयुक्तारः सेंदुश्चाग्निमंडला ॥ वायुर्धर्मप्रददशकलात्माङेसमन्वितः ॥ ५९ ॥ वाग्बीजंकलशाधारापवनोनमसान्वितः ॥ तारादिरीरितोमंत्रोभाजनाधारपूजने ॥६०॥ प्रादक्षिण्याद्दशाग्नेयीस्तदुपर्य्यर्चयेत्कलाः ॥ धूम्रार्चिरूष्माज्वलिनीज्वालिनीविस्फुलिंगिनी ॥६१॥ सुश्रीः सुरूपाकपिलाहव्यकव्यादिकावहा ॥ सबिंदुयादिवर्णाद्यादशाग्नेरीरिताः कलाः ॥६२॥ कलाश्रीपादुकांपूजयामीतिपदमुच्चरेत् ॥ नाम्नामंतेततस्तासांप्राणस्थापनमाचरेत् ॥ ६३ ॥

तदुपरिपात्राधारोपरिआग्नेयीर्दशकलाअर्चयेत् ॥ ताएवाह ॥ धूम्रार्चिरिति ॥ ६१ ॥ हव्यकव्यादिकावहा हव्यवहाकव्यवहाच ॥ ॥ कीदृश्यस्ताः ॥ सबिंदवोयादिदशवर्णाआद्यायासाम् ॥ ६२ ॥ कलेति ॥ नाम्नांधूम्रार्चिरित्यादिनाम्नामंतेकलेत्यादिपदमुच्चरेत् ॥ यंधूम्रार्चिःकलाश्रीपादुकांपूजयामि ॥ रंऊष्माकलाश्रीपादुकांपूजयामीत्यादिप्रयोगः ॥ ६३ ॥

स्वर्णादिनिर्मितंकलशम् अस्त्रायफडितिप्रक्षाल्यतत्राधारेन्यसेत् ॥ तंत्रिंशद्वर्णमंत्रेणार्चयेत् ॥ तमुद्धरति ॥ वियदिति ॥ वियत्हकारंदीर्घत्रयाढ्यं हांहींहूं ॥ हमस्वरूपम् ॥ मांसलः ॥ वरस्वरूपम् ॥ अनिलोयः ॥ ६४ ॥ अर्घीशबिंदुयुक्तःयूं ॥ सेंदुखंसबिंदुहम् ॥ वायुर्यः ॥ ६५ ॥ मन्मथ क्लीं ॥ स्पष्टमन्यत् ॥ यथा-ओंहांहींहूंहमलवरयूंहंसूर्यमण्डलायवसुप्रदद्वादशकलात्मनेक्लींकलशायनमइति ॥

स्वर्णादिपात्रमस्त्रेणक्षालितंतत्रविन्यसेत् ॥ वियद्दीर्घत्रयेंद्वाढ्यंहमभांसवरानिलः ॥ ६४ ॥ अर्घीशबिंदुसंयुक्ताःसेंदुखंसूर्य्यमंडला ॥ वायुर्वसुप्रदंतेस्याद्द्वादशांतेकमलात्मने॥ ६५ ॥ मन्मथःकलशायेतिनमोंतःप्रणवादिकः ॥ त्रिंशद्वर्णात्मकोमंत्रःकलशस्यार्चनेमतः ॥ ६६ ॥ कलाद्वादशसूर्य्यस्यकलशोपरिपूजयेत् ॥ तपिनीतापिनीधूम्रामरीचिर्ज्वालिनीरुचिः ॥ ६७ ॥ सुषुम्नाभोगदाविश्वाबोधिनीधारिणीक्षमा ॥ अनुलोमविलोमाभ्यांकादिभाद्यर्णयुग्युता ॥ ६८ ॥

॥ ६६ ॥ सूर्यकलाआह ॥ तपिनीति ॥ ६७ ॥ कीदृश्यस्ताः ॥ अनुलोमेति ॥ क्रमोत्क्रमाभ्यां येकादयोभादयश्चवर्णाः तेषांयुग्मानितैर्युताः ॥ कंभंतपिन्यैनमः खंबंतापिन्यैनमः-गंफंधूम्रायैनमः-इत्यादि ॥ ६८ ॥

पूर्ववत् ॥ तपिनीकलाश्रीपादुकांपूजयामीतिप्रयोगः ॥ ६९ ॥ दंताक्षरेणद्वात्रिंदक्षरेण ॥ तमेयोद्धरति ॥ भृगुरिति ॥ भृगुःस दीर्घव
ययुतः सांसींसूं ॥ अंबुवः ॥ अग्नीरः ॥ वायुर्यः ॥ एते ॥ ७० ॥ अर्घीशेंदुयुताःऊबिंदुयुताः ॥ ङेयुतश्चतुर्थ्यंतः ॥ ७१ ॥ भृगुःसःम
तुरौ ॥ ङेयुतं कलशामृतं कलशायमृताय ॥ तारादिहृदयांतः प्रणवादिनमोंतः ॥ ओंसांसींसूंसूमल्व्रूयूँसंसोममंडलायकामप्रदषोडशक

पूर्वोवत्ताःसमापूज्याःकलशेपूरयेज्जलम् ॥ उच्चरन्मातृकावर्णान्मूलविद्यांचमंत्रवित् ॥ ६९ ॥ दंताक्षरे
णमनुना कलशोदकमर्चयेत् ॥ भृगुर्दीर्घत्रयेवाढ्यः समलांबग्निवायवः ॥ ७० ॥ अर्घीशेंदुयुताःसेंदु
हंसांतेसोममंडला ॥ यकामप्रदषोडांतेशकलात्मातुङेयुतः ॥ ७१ ॥ भृगुर्मनुर्विसर्गाड्योङेयुतंकलाशामृ
तम् ॥ तारादिहृदयांतोयंमनुःपानीयपूजने ॥ ७२ ॥ चांद्रीःकलाःस्वराधास्तुयजेत्षोडशतज्जले ॥
अमृतामानदापूषातुष्टिपुष्टीरतिर्धृतिः ॥७३॥ शशिनीचंद्रिकाकांतिर्ज्योत्स्नाश्रीःप्रीतिरंगदापूर्णापूर्णा
मृताचेतिपूजनंपूर्ववन्मतम् ॥ ७४ ॥

ळात्मनेसौःकलशामृतायनमः (३२) मंत्रोयेजलार्चने॥७२॥षोडशस्वराधाश्चांद्रीःकलास्तज्जलेर्चयेत्॥ ताआह ओं अमृतेति ॥७३॥७४॥
भैरवमंत्रमाह ॥ हसति ॥ हसक्षमलेतिस्वरूपम् ॥ पानीयंवः ॥ वह्नीरः ॥ ईशोयः अर्घीणऊबिंदुश्च एतैर्युतम् ॥ ७५ ॥ बीजम् ॥
स्वरूपन्यन् ॥ यथा-हसक्षमल्व्रूयूंआनंदभैरवायवौषट्-दशार्णः ॥ सुधादेवीमंत्रमाह ॥ हसयोरिति ॥ पूर्वोक्तबीजेहसयोर्वैपरीत्य
सहक्षमल्व्रूयूंसुधादेवौषट्-मुन्यक्षरःसप्तार्णः ॥ मत्स्येतिः ॥ मत्स्यमुद्रालक्षणम् यथा-वामोपरिष्टात्संस्थाप्यदक्षहस्तंप्रसारयेत् ॥

भैरवंचसुधादेवींस्वमंत्राभ्यांयजेज्जले ॥ सहक्षमलपानीयवह्नीराघीशबिंदुमत् ॥ ७५ ॥ बीजमानंदभै
रवांतेवायुर्वौषण्मनुर्मतः ॥ हसयोर्वैपरीत्येनबीजंपूर्वोदितंसुधा ॥७६॥देव्यवौषट्तयोमत्रौदशमुन्यक्षरौ
क्रमात् ॥ ततोमत्स्याख्नकवचधेनुमुद्राः प्रदर्शयेत् ॥७७॥ संरोधिन्यासंनिरुध्यमुसलंचक्रसंज्ञकम् ॥
महामुद्रांयोनिमुद्रांकुर्य्यात्कुंभामृतेपुनः ॥ ७८ ॥

अंगुष्ठौयुतयोः पार्श्वेमत्स्येमुद्रेयमीरितेति ॥ अस्त्रकवचमुद्रेवक्ष्येते ॥ धेनुमुद्रोक्ता ॥ ७६ ॥ ७७ ॥ संरोधिनीवक्ष्यते ॥ मुसलमुद्रा
यथा-मुष्टीकृत्वातुहस्ताभ्यांवामोस्योपरिदक्षिणम् ॥कुर्यान्मुद्रेयंसर्वविघ्ननिवारिणीति ॥ चक्रमुद्रायथा-हस्तौ तुसंमुखौकृत्वासंलग्नौसु
पसारितौ ॥ कनिष्ठांगुष्ठकौलग्नौमुद्रेषाचक्रसंज्ञितेति ॥ महामुद्रावक्ष्यते ॥ योनिमुद्रोक्ता ॥ ७८ ॥

॥ ७९ ॥ अर्घ्यइति ॥ कादयःषोडशस्वराः ॥ कादयःषोडशनांताः ॥ थादयःषोडशसांताः ॥ तैरर्घ्येत्रिकोणंसंचित्य ॥ कीदृशम् ॥ हक्षाभ्यांमध्येशोभितम् ॥ तत्र ऐंक्लींसौरितिबालांसंपूजयेत् ॥८०॥ अष्टवर्णमाह ॥ तारइति॥तार ॐ ॥ मायाह्रीं ॥ इंदुयुग्व्योमहं ॥

एवंकलशमास्थाप्यतस्यदक्षिणदेशतः ॥ शंखंचापिविशेषार्घ्यंस्थापयेत्पूर्ववत्क्रमात् ॥ ७९ ॥ अर्घ्ये त्रिकोणंसंचित्याऽकथाद्यैः षोडशाक्षरैः ॥ हक्षाभ्यांशोभितंमध्येतत्रबालांप्रपूजयेत् ॥ ८० ॥ अष्टवर्ण नमंत्रेणदेवींज्योतिर्मयींयजेत् ॥ तारोमायेंदुयुग्व्योमभृगुसर्गीससद्यसः ॥८१॥ वाराहोबिंदुयुक्स्वाहा वसुवर्णः स्मृतोमनुः ॥ मूलंत्रिरभिजप्याथकुर्यान्मुद्राः समीरिताः ॥ ८२ ॥ शंखार्घ्यस्थापनेकार्य्य ऊहःकलशनामनि ॥ एवंपात्राणिसंस्थाप्यगृहीत्वार्घ्योदकंततः ॥ ८३ ॥ पूजावस्तूनिचात्मानंप्रोक्षे न्मूलमनुंस्मरन् ॥ विधायमानसींपूजांपीठपूजामथाचरेत् ॥ ८४ ॥

सर्गीभृगुःसः ससद्यः औयुतः सः सौ ॥८१॥ बिंदुयुग्वराहोहःहं ॥ स्वाहास्वरूपम् ॥ समीरितामुद्रामत्स्याद्यानघमुद्राःकुर्यात् ॥८२॥ शंखस्थापनेऽर्घ्यपात्रस्थापनेचकलशनाम्निऊहःशंखपदमर्घ्यपदंचप्रयोज्यम् ॥ ८३ ॥ ८४ ॥

पीठपूजामाह ॥ मण्डूकमिति ॥ कालवह्नींशंकालाग्निरुद्रम् ॥८५॥ स्वर्णाद्रिमेरुः ॥८६॥ धर्मवारणंछत्रम्॥धर्मादिकान्धर्मज्ञानवैराग्यैश्व र्याणि॥८७॥नञ्पूर्वानधर्मादीन्॥८८॥तारमात्रात्रयाद्यम् अंउमंपूर्वंसूर्यसोमाग्निमण्डलम्॥गुणान्सत्त्वरजस्तमांसि॥ स्ववर्णाद्यासंन्सत्त्वा यनमइत्यादिरूपान ॥ आत्मानमित्यादीन् मात्रात्रयादीन् अंआत्मने–उअंतरात्मने ॥ ८९ ॥ मंपरमात्मने परादिकमाया

मंडूकंकालवह्नीशंतन्मूलप्रकृतिंयजेत् ॥ आधारशक्तिंकूर्मंचशेषवाराहमेदिनीः ॥ ८५ ॥ सुधाब्धि रत्नदीपंचस्वर्णाद्रिंनंदनंवनम् ॥ दृष्ट्वाकल्पतरून्मध्येविचित्रानंदभूमिकाम् ॥८६॥ श्रीरत्नमंदिरंरत्न वेदिकांधर्मवारणम् ॥ रत्नसिंहासनतस्यपादान्धर्मादिकान्यजेत् ॥ ८७ ॥ गात्राणितांश्चनञ्पूर्वान्प द्मंचानंदकंदकम् ॥ ज्ञाननालंकर्णिकांचसूर्य्यसोमाग्निमंडलम् ॥ ८८ ॥ तारमात्रात्रयाद्यंतत्स्ववर्णाद्या न्गुणान्यजेत् ॥ मात्रात्रयाद्यमात्मानमंतरात्मानमेवच ॥८९॥ तृतीयंपरमात्मानंज्ञानात्मानं परादि कम् ॥ मायातत्त्वंकलातत्त्वंविद्यातत्त्वंचपूजयेत् ॥ ९० ॥

बीजाद्यम् ज्ञानात्मानम् ह्रीं ज्ञानात्मानेइति ॥ मायातत्त्वादीनिस्ववर्णाद्यानि आंमायायातत्त्वायनमइत्यादिरूपाणि ॥ ९० ॥

ब्रह्मविष्णुरुद्रश्वरसदाशिवान्प्रेतशब्दांस्तान्बंब्रह्मप्रेतायनमइत्यादिरूपान् ॥९१॥९२॥ काष्ठासुदिक्षु ॥ पीठशक्तिराह ॥ इच्छेति ॥ ॥ ९३ ॥ ९४ ॥ पीठमंत्रमुद्धरति ॥ वागिति ॥ वाक्ऐं केशवःअः ॥ ९५ ॥ बालीयः दामोदराख्ढःऐंयुतः यै ॥ तार्तीयंहूसौः

परतत्त्वंस्ववर्णाद्यंब्रह्मविष्णुशिवांस्ततः ॥ प्रेतांतानीश्वरंतुर्यपंचमंचसदाशिवम् ॥ ९१ ॥ सुधार्णवास नंपश्चाद्यजेत्प्रेतांबुजासनम् ॥ दिव्यासनंचक्रासनंसर्वमंत्रासनंततः ॥ ९२ ॥ साध्यसिद्धासनंप्रार्च्यच क्राजंप्रपूजयेत् ॥ पीठशक्तिस्ततः काष्ठास्विच्छाज्ञानंक्रियातथा ॥ ९३ ॥ कामिनीकामदायिन्यौ रतिरेवंरतिप्रिया ॥ नंदामनोन्मनीचेतिवराभयकरास्तुता ॥ ९४ ॥ ततआसनमंत्रेणपूजयेच्चक्रनाय कम् ॥ वाक्परायैकेशवोऽथपरायैचपरापरा ॥९५॥ बालीदामोदरारूढस्तार्तीयंचसदाशिव ॥ महा प्रेतंपठेत्पद्मासनायहृदयांतिकः ॥ ९६ ॥ एकोनत्रिंशदर्णाढ्योमनुरासनसंज्ञकः ॥ एवंपीठंसमभ्यर्च्य दद्यात्पुष्पांजलिंततः ॥ ९७ ॥

॥ हृदयांतिकः नमोंतः ॥ स्वरूपमन्यत् ॥ यथा–ऐंपरायै अपरायै परापरायैहूसौःसदाशिवमहाप्रेतपद्मासनायनमइति ॥९६॥९७॥ पुष्पांजलिमंत्रमाह ॥ प्रकटेति ॥ नेत्रयुक्मेषः नि ॥९८॥९९॥ मायारमादिकः ह्रीं श्रीमादिकः ॥ यथा ह्रींश्रींप्रकटगुप्तगुप्ततरसंप्रदा यकुलनिगर्भरहस्यातिरहस्यपरापररहस्यसंज्ञकश्रीचक्रगतयोगिनीपादुकाभ्योनमइति धराबाणवर्णः एकपंचाशदक्षरः ॥ १०० ॥ त्रि

प्रकटांतंगुप्तगुप्ततरांतेसंप्रदायच ॥ कुलांतेनेत्रयुङ्मेषोगर्भरेतिततःपठेत् ॥९८॥ हस्यांतेतिरहस्यार्णा परापररहस्यच ॥ संज्ञकःश्रीचक्रगतोयोगिनीपादुकापदम् ॥ ९९ ॥ भ्योनमोंतोधराबाणवर्णोमायार मादिकः ॥ मंत्रपुष्पांजलेर्दानेसर्वसिद्धिप्रदायकः ॥ १०० ॥ मुद्रांत्रिखण्डांकृत्वाथपुष्पाण्यादायचां जलौ ॥ ध्यात्वापूर्वोदितांदेवींमूलविद्यांसमुच्चरेत् ॥ १ ॥ चैतन्यहृत्कमलतोनासिकारंध्रनिर्गतम् ॥ ब्रह्मरंध्रस्यमार्गेणयोजितंकुसुमांजलौ ॥ २ ॥ महापद्मवनांतस्थेकारणानंदविग्रहे ॥ सर्वभूतहितेमातरे ह्येहिपरमेश्वरि ॥ ३ ॥ महःपूजाभचैतन्यसंयुक्तकुसुमांजलिम् ॥ श्रीचक्रराजेसंयोज्यततःश्लोकद्वयंप ठेत् ॥ ४ ॥ देवेशिभक्तिसुलभेसर्वावरणसंयुते ॥ यावत्त्वांपूजयिष्यामितावत्त्वंसुस्थिराभव ॥ ५ ॥ इदमावाहनंप्रोक्तंततःस्थापनमाचरेत् ॥ भैरवीमंत्रमुच्चार्यश्रीमत्त्रिपुरसुंदरि ॥ १०६ ॥

खण्डामुद्रोक्ता ॥ १०१ ॥ आवाहनमंत्रमाह ॥ चैतन्यमिति ॥ १०२ ॥ १०३ ॥ १०४ ॥ १०५ ॥ १०६ ॥

स्थापन्याद्यामुद्रावक्ष्यंत ॥ १०७ ॥ १०८ ॥ १०९ ॥ ११० ॥ १११ ॥ इतिमंत्रमहोदधिव्याख्यायांनौकायामेकादशस्तरंगः ॥ ११ ॥
श्रीविद्यायाआवरणार्चनंवक्तुंप्रतिजानीते ॥ श्रीविद्यायाइति ॥ येनमनोरथाधिकमाप्नोति ॥१॥ शुक्लपक्षेकामेश्वर्यादिविचित्रांताबिंदु

चक्रेस्मिन्कुरुसान्निध्यंनमोंतःस्थापनेमनुः ॥ दर्शयेत्स्थापनींमुद्रांसन्निधिंसन्निरोधनम् ॥१०७॥ संमुखीकरणंतत्तन्मुद्राभिर्मंत्रविच्चरेत् ॥ न्यसेत्षडंगंदेव्यंगेसकलीकरणंत्विदम् ॥ ८ ॥ अवगुंठामृतीकारपरमीकरणानिच ॥ तत्तन्मुद्राभिराराध्यमूलेनत्रिःप्रपूजयेत् ॥९॥ ततःपाद्यादिकान्सम्यगुपचारान्प्रकल्पयेत् ॥ मूलमंत्रेणपुष्पांतान्पुनःसंतर्पयेत्त्रिधा ॥१०॥ पुष्पांजलिंविधायाथध्यात्वादेवींयथाविधि अनुज्ञांप्रार्थयेन्मंत्रीपरिवारसमर्चने ॥ १११ ॥ इति श्रीमन्महीधरविरचितेश्रीमंत्रमहोदधौश्रीविद्याकथनंनामैकादशस्तरंगः ॥ ११ ॥ श्रीविद्यायाअथोवक्ष्येपरिवारप्रपूजनम् ॥ कृतेनयेनमंत्रज्ञोलभतेवांछिताधिकम् ॥ १ ॥ शुक्लपक्षेयजेन्नित्याःकामेश्वर्यादिषोडश ॥ कृष्णपक्षेविचित्राद्याःकामेश्वर्यवसानकाः ॥ २ ॥

परित. कल्पितेत्रिकोणेप्रतिपार्श्वंवामावर्तेनपंचपंचसंपूज्यबिंदौ षोडशींमूलेनपूजयेत् ॥ कृष्णपक्षेतुविचित्राद्याः कामेश्वर्यंताः स्वस्वमंत्रेण तथैव संपूज्यमध्येषोडशींयजेत् ॥ २ ॥

तत्रविधिमाह ॥ एकैकमिति ॥ एकैकंस्वरमुक्त्वावक्ष्यमाणमेककंनित्यामंत्रंचप्रोच्यनित्यानामांते अमुकनित्याश्रीपादुकांपूजयामीतिदक्षहस्तेन पुष्पचंदनाक्षतानितर्पयामीतिवामहस्तेनजलंचार्पयेत् ॥ ३ ॥ ४ ॥ अंभःजलंगोर्क्षीरंवा ॥ ५ ॥ जलेक्षीरेवाआर्द्रंकंप्रास्यमिति केचित् ॥ ६ ॥ नित्यामंत्रेषुकामेश्वरीमंत्रमाह ॥ बालेति ॥ बालाऐंक्लींसौः ॥ तारःप्रणवः ॥हकूइ॥ दीर्घश्चासौजादिश्चछ ॥७॥८॥

षोडशींचयजेन्मध्येवक्ष्येतद्यजनक्रमम् ॥ एकैकंस्वरमुच्चार्यनित्यामंत्रंसमुच्चरेत् ॥ ३ ॥ कामेश्वर्यादिनामांतेनित्याश्रीपादुकांपठेत् ॥ पूजयामितर्पयामिहृदयंप्रोच्यपूजयेत् ॥४॥ बिंदुपरितआकल्प्यत्रिकोणेबिंदुतोंतिमम् ॥ दक्षहस्तेनपुष्पादिवामेनांभोविनिःक्षिपेत् ॥५॥ केचिदाहुरिहाचार्य्याआर्द्रकेणजलंक्षिपेत् ॥ वामावर्तेनसंपूज्याः कोणपार्श्वेषुपंचशः ॥६॥ नित्यामंत्राः प्रवक्ष्यंतेस्मृताःसर्वेष्टसिद्धिदाः ॥ बालातारोनमः कामेश्वरिदृग्दीर्घजादिमः ॥७॥ कामफलप्रदेसर्वसत्त्ववंतेतुशंकरि ॥ सर्वांतेतुजगद्वर्णात्क्षोभणांतेकरीतिच ॥८॥ वर्मत्रयंपंचबाणाः प्रतिलोमाकुमारिका ॥ कामेश्वरीमनुःप्रोक्तः षट्चत्वारिंशदर्णवान् ॥ ९ ॥

वर्महुं॥३॥पंचबाणाः द्रांद्रींक्लींब्लूंसःइति॥कुमारिकाबालाप्रतिलोमा॥अंसौःक्लींऐंकामेश्वरीनित्याश्रीपादुकांपूजयामितर्पयामिनमइति९॥

१ ॐ ऐंक्लींसौःओंनमःकामेश्वरिइच्छाकामफलप्रदेसर्वसत्त्ववशंकरिसर्वजगरक्षोभणकरिहुंहुंहुंद्रांद्रींक्लींब्लूंसःसौक्लींऐं (४६) कामेश्वरीनित्याश्रीपादुकापूजयामितर्पयामिनमः इत्येवंप्रयोगः ।

भगमालिनीमाह ॥ वागिति ॥ वाग्बीजंऐं ॥ कर्णाढ्यानिद्राउयुतोभः भु: ॥ १० ॥ ११ ॥ सदीपक:अग्निः ऊयुतीरःरू: ॥ दीर्घास्म ति:गा ॥ अग्निरेफ: ॥१२॥ सझिंटीशः पावकः एयुतोरःरे ॥ केशवःअ:॥१३॥वाक्‌ऐं ॥१४॥ मारुतोयः ॥१५॥ मायाह्रीं ॥ स्वरूपम न्यत् ॥ अंगत्रिभूवर्णाषट्त्रिंशदुत्तरशतार्णभगमालिनी॥यथा–आंऐंभगभुगेभगिनिभगोदरिभगमालेभगावहेभगगुह्येभगयोनेभगनिपा तिनिसर्वभगवशंकरिभगरूपेनित्यक्लिन्नेभगस्वरूपेसर्वभगानिमेह्यानयवंरदेरेतेसुरेतेभगक्लिन्नेक्लिन्नद्रवेक्लेदयद्रावयअमोघेभगविच्चे-

वाग्बीजंभगकर्णाढ्यानिद्रागेभगिनीतिच ॥ भगोदरींतिवर्णातेभगमालेभगावहे ॥१०॥ भगगुह्येभगां तेस्याद्योनेभगनिपातिनि ॥ सर्वांतेभगशब्दांतेवशंकरिभगेतिच ॥११॥ रूपेनित्यपदंक्लिन्नेभगस्वग्निः सदीपकः ॥ पेसर्वभस्मृतिर्दीर्घानिमेह्यानयवाग्नयः ॥१२॥ देरेतेसुसझिंटीशः पावकस्तेभगार्णकाः ॥ क्लिन्नेकिक्लिन्नद्रवेक्लेदयद्रावयचकेशवः ॥१३॥ मोघेभगांतेविच्चेचक्षुभक्षोभयसर्वच ॥सत्त्वान्भगेश्वरिप्रां तेवाग्ब्लूंजंब्लूंचभेंपुनः ॥१४॥ ब्लूंमोंब्लूंहेंपुनर्ब्लूंहेंक्लिन्नेसर्वाणिभाक्षरम् ॥ गानिमेवशमानांतेमारुतःस्त्रीं हरेतिच ॥१५॥ ब्लेंमायांगत्रिभूवर्णाप्रोदिताभगमालिनी॥नित्यक्लिन्नेमदद्रांतेपद्मनाभयुतंजलम् ॥१६॥

क्षुभक्षोभयसर्वसत्त्वान्भगेश्वरीऐंब्लूंजंब्लूंभेंब्लूमोंब्लूहेंब्लूहेंक्लिन्नेसर्वाणिभगानिमेवशमानयस्त्रींहरब्लेंह्रीं(१३६) भगमालिनीनित्या श्रीपादुकांपूजयामिनमः ॥ नित्यक्लीन्नामंत्रमाह ॥ नित्येति ॥ पद्मनाभयुतंजलम् एयुतोवःवे ॥ १६ ॥

मायाह्रीं तदाद्या ॥ अग्निप्रियास्वाहांतदंता ॥ शिवाक्षरएकादशार्णं ॥ यथा–ह्रींनित्यक्लिन्नेमदद्रवेस्वाहा (११) नित्यक्लिन्नानि त्याश्रीपादुकांपूजयामि ॥ भेरुंडामन्त्रमाह ॥ बांतोभः ॥ बांतइति ॥ रेफयुतः तारसंयुतःओंकारसंयुतः भ्रों ॥ स कीदृशः ॥ अंकुश संपुटः क्रोमितिर्वीजेनादावंतेयुतः ॥१७॥ चवर्गस्यचत्वारोवर्णाः वह्निमार्न्बिंदुसंयुतारऔबिंदुयुताः च्रौंछ्रौंज्रौंझ्रौं ॥ स्वाहांतःप्रणवा द्योदशवर्णः ॥ यथा–ईक्रोंभ्रोंक्रोंच्रौंछ्रौंज्रौंझ्रौंस्वाहा (१०) भेरुण्डानित्याश्रीपादुकांपूजयामि ॥१८॥ वह्निवासिनीमंत्रमाह ॥ माये

मायाद्याग्निप्रियांतेयंनित्यक्लिन्नाशिवाक्षरः ॥ बांतोरेफासनस्तारसंयुतोंकुशसंपुटः ॥ १७ ॥ चवर्गव र्णाश्चत्वारोवह्निमन्विंदुसंयुताः ॥ वह्निप्रियांतस्ताराद्योभेरुंडायादशाक्षरः ॥ १८ ॥ मायांतेवह्निवा सिन्यैप्रणवाद्योनमोंतिकः ॥ मंत्रोयंवह्निवासिन्यानववर्णःसमीरितः ॥ १९ ॥ तारोमायाशिखीवह्नि पद्मनाभेंदुसंयुतः ॥ सविसर्गोभृगुर्नित्यक्लिन्नेपश्चान्मदद्रवे ॥ २० ॥

ति ॥ स्पष्टं ॥ यथा–ॐह्रींवह्निवासिन्यैनमः (९) वह्निवासिनीनित्याश्रीपादुकांपू० ॥१९॥ महाविद्येश्वरीमंत्रमाह ॥ तारइति ॥ ॥ तारओं ॥ मायाह्रीं ॥ शिखीफः वह्निपद्मनाभेंदुसंयुतः रएबिंदुयुतःफ्रें ॥ सविसर्गोभृगुःसः ॥२०॥

मनुवर्णश्चतुर्दशार्णः ॥ यथा-ॐ ओंह्रींफ्रेंसः नित्यक्लिन्नेमदद्रवेस्वाहा (१४) महाविद्येश्वरीनित्याश्रीपादुकांपू० ॥२१॥ शिवदूतीमंत्र माह ॥ शिवेति ॥ यथा-ॐह्रींशिवदूत्यैनमः (७) शिवदूतीनित्याश्रीपादुकांपू० ॥ त्वरितामंत्रमाह ॥ तारइति ॥ तारओं ॥ पराह्रीं ॥ वर्महुं ॥ खेचछेक्षः स्त्रीस्वरूपम् ॥ वामकर्णयुक् ॥ २२ ॥ शशियुतंचगगनं (१२) ऊबिंदुयुतोहः हूं ॥ मेरुःक्षः भगए तद्युतः क्षे ॥

स्वाहांतोमनुवर्णोयंमहाविद्येश्वरीमनुः ॥ शिवदूतीचतुर्थ्यंतामायाद्याहृदयांतिका ॥२१॥ शिवदूती मनुः प्रोक्तःसप्तवर्णोखिलेष्टदः ॥ तारः परावर्मखेचछेक्षःस्त्रीवामकर्णयुक् ॥ २२ ॥ गगनंशशिसंयुक्तंमेरुर्भ गयुतोद्रिजा ॥ फडंतोद्वादशार्णोयंत्वरितायामनुर्मतः ॥२३॥ दामोदरोबिंदुयुतः कलौशांतींदुसंयुतौ ॥ भृगुर्मनुविसर्गाद्यस्त्र्यक्षराकुलसुंदरी ॥ २४ ॥

अद्रिजाह्रीं ॥ यथा-ॐओंह्रींहुंखेचछेःस्त्रींहूंक्षेह्रींफट् (१२) त्वरितानित्याश्रीपादुकांपू० ॥ २३ ॥ कुलसुन्दरीमंत्रमाह ॥ दामोदर इति ॥ दामोदरः ऐ बिंदुयुतः ऐं ॥ कलौशांतींदुसंयुतौ इबिन्दुसंयुतौक्लीं ॥ मनुविसर्गाढ्योभृगुःसः औसर्गयुतःसौः ॥ यथा-ऐं क्लींसौः (३) कुलसुन्दरीनित्याश्रीपादुकांपू० ॥ २४ ॥

नित्यामंत्रमाह ॥ भैरवीति ॥ प्राक्क्रमात्पश्चिमादुत्क्रमाद्बालयायुतात्रिपुरभैरवी ॥ ततःपंचबाणबीजानि॥ एषा मन्वक्षराचतुर्दशार्णा नित्येरिता ॥ यथा-ऐंक्लींसौः ह्सौःसूक्लींहूस्नसौः क्लींऐंद्रांद्रींक्लींब्लूंसः (१४) नित्याश्रीपादुकांपू० ॥ २५ ॥ नीलपताकिनीमंत्र माह ॥ तारइति ॥ तारॐ॥मायाह्रीं॥फांतरेफौफरौतौझिंटीशशशिसंयुतौ एबिंदुयुतौ फ्रें॥हंसःसूःअग्न्यर्घीशबिंद्वाढ्यःरबिंदुयुतः स्रौं॥ हृल्लेखाह्रीं ॥ अंकुशः क्रों ॥ नित्यमदद्रवेस्वरूपम् ॥ वर्महुं ॥ सृणिः क्रों ॥ यथा-ए ओं ह्रींफ्रेंस्रौंह्रींक्रोंनित्यमदद्रवेहुंक्रों (१४) नीलप

भैरवीबालयायुक्ताप्राक्पश्चाच्चक्रमोत्क्रमात् ॥ तदंतेपंचबाणाःस्युर्नित्यामन्वक्षरेरिता ॥ २५ ॥ तारो मायाफांतरेफौझिंटीशशशिसंयुतौ ॥ हंसोग्न्यर्घीशबिंद्वाढ्योहृल्लेखांकुशनित्यमः ॥ २६ ॥ दद्रवेवर्मसृ ण्यंताप्रोक्तानीलपताकिनी ॥ चतुर्दशाक्षरासर्वत्रैलोक्याकर्षणक्षमा ॥ २७ ॥ वराहहंसचंडीशजना र्दनकृशानवः ॥ पद्मनाभेंदुसंयुक्ताविजयायैनमोंतिकः ॥ २८ ॥

ताकिनीत्याश्रीपादुकांपू० ॥ २६ ॥ २७ ॥ विजयामंत्रमाह ॥ वराहेति ॥ वराहोहः ॥ हंस सः ॥ चंडीशःख ॥ जनार्दनः फः ॥ कृशानूरः ॥ एते पद्मनाभेंदुसंयुक्ताः एबिंदुनायुताः ॥ एतत्कूटंहरख्फ्रं ॥ स्वरूपमन्यत् ॥ यथा-एंहरख्फ्रंविजयायैनमः (७) विज यानित्याश्रीपादु० ॥ २८ ॥

सर्वमंगलामंत्रमाह ॥ ताराढ्याविति ॥ भृगुखश्रीशौस्वौ ताराढ्यौ ओं युतौस्वौं ॥ ङंताचतुर्ध्येकवचनांता ॥२९॥ यथा-ओंऔंस्वौं सर्वमंगलायैनमः (९) सर्वमंगलानित्याश्रीपा० ॥ ज्वालामालिनीमंत्रमाह ॥ तारइति ॥ तारओं ॥ स्वरूपमग्र ॥ कवचंहुं ॥ पावक द्वयंरं ॥ वर्मास्त्रांताहुंफडंता ॥ अष्टयुगाक्षराअष्टचत्वारिंशदर्णा-ज्वालामालिनीउदिता ॥ कथा-ओंऔंनमोभगवतिज्वालामालिनिदे

विजयायामनुः प्रोक्तः सप्तवर्णोखिलार्थदः ॥ ताराढ्यौभृगुखह्रीशौङेंतास्यात्सर्वमंगला ॥२९॥ नमों तोमनुराख्यातोनवार्ण सर्वमंगलः ॥ तारोनमोभगवतिज्वालामालिनितत्परम् ॥३०॥ देव्यंतेसर्वभूतांते संहारांतेतुकारिके॥ जातवेदसिवर्णांतेज्वलंतिप्रज्वलंतिच॥३१॥ ज्वलद्वयप्रज्वलांतेकवचंपावकद्वयम् ॥ ॥ वर्मास्त्रांतोदिताज्वालामालिन्यष्टयुगाक्षरा ॥ ३२ ॥ कूर्मः क्रोधीशमन्विंदुसंयुतो ह्येकवर्णकः ॥ ॥ विचित्रायामनुश्चैतानित्याः पंचदशोदिताः ॥ ३३ ॥

विसर्वभूतसंहारकारिकेजातवेदसिज्वलंतिज्वलज्वलप्रज्वलहुंरंरंहुंफट् (४८) ज्वालामालिनीनित्याश्रीपा० ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ॥ ३२ ॥ विचित्रामंत्रमाह ॥ कूर्मेति ॥ कूर्मश्चकारः क्रोधीशमन्विंदुयुतः कऔंबिंदुयुतः च्क्रौं ॥ अत्रप्रथमश्चकारः ॥ यथा-अंच्क्रौं (१) विचित्रानित्याश्रीपा० ॥ एतापंचदशनित्याः ॥ ३३ ॥

एतास्त्रिकोणेपंचदशसंपूज्यबिंदौमूलेनषोडशींयजेत् ॥ यथा-अंमूलंमहात्रिपुरसुंदरीनित्याश्रीपादुकांपूजयामितर्पयामिनमः ॥ बिंदु त्रिकोणयोर्मध्येत्रिभंगीभिःपंक्तित्रयेणगुरून्यजेत् ॥ ३४ ॥ तेत्रिविधाइत्याह ॥ दिव्यौघाइति ॥ दिव्यौघानाह ॥ परप्रकाशइति

मूलेनषोडशींमध्येयजेत्त्रिपुरसुंदरीम् ॥ बिंदुत्रिकोणयोर्मध्येत्रिभंगीभिर्गुरून्यजेत् ॥३४॥ दिव्यौघा श्चापिसिद्धौघामानवौघास्त्रिधाहिते ॥ परप्रकाशःप्रथमस्ततःपरशिवाभिधः ॥ ३५ ॥ परशक्तिश्चकौ लेशःशुक्लादेवीकुलेश्वरः ॥ कामेश्वरीतिसप्तैवदिव्यौघागुरवःपराः ॥ ३६ ॥ भोगःक्लीडश्चसमयःसहज श्चपरावरः ॥ सिद्धौघगुरवश्चैतेचत्वारःपरिकीर्तिताः ॥३७॥ गगनोविश्वविमलौमदनोभुवनस्तथा ॥ लीलास्वात्माप्रियेत्यष्टौमानवाअपरामताः ॥३८॥ आनंदनाथशब्दांताःपुरुषागुरवःस्मृताः ॥ अंबां तास्तुस्त्रियःकार्य्याःसर्वसिद्धिप्रदायिकाः । ३९ ॥

॥ ३५ ॥ ३६ ॥ सिद्धौघानाह ॥ भोगइति ॥ ३७ ॥ मानवौघानाह ॥ गगनइति ॥ ३८ ॥ पुमांसोगुरवःआनन्दनाथशब्दांताःकार्याः॥ स्त्रियोगुरवस्तुअंबाशब्दान्ताः ॥ ३९ ॥

कतिस्त्रियःकतिनराइत्यत्राह ॥ परशक्तिरिति ॥ दिव्यगुरुपुरशक्तिशुक्लादेवीकामेश्वर्यस्तिस्रःस्त्रियश्चत्वारोयेपुमांसः ॥ मानवागुरुपुप्रियालीलेद्वेस्त्रियौ, षडन्येनराः ॥ सिद्धगुरुषुचत्वारोपिपुमांसएव ॥ तथाचप्रयोगः--परप्रकाशानन्दनाथश्रीपादुकापूजयामिनमः ॥ परशक्त्यंबाश्रीपादुकांपूजयामीत्यादि० ॥ ४० ॥ बिंदोःप्रागादिदिक्षुपूर्वाम्नायदेवताश्रीपादुकांपू० ॥ दक्षिणाम्नायदेवतेत्यादिचतस्रः

परशक्तिस्तथाशुक्लादेवीकामेश्वरीतिच ॥ तिस्रःस्त्रियस्तुदिव्येषुप्रियालीलेतिमानवे ॥ ४० ॥ श्रीपादुकांपूजयामीत्यंतेसर्वत्रयोजयेत् ॥ ततोबिंदोश्चतुर्दिक्षुयजेदाम्नायदेवताः ॥४१॥ पूर्वंदक्षिणमाम्नायंपश्चिमंचोत्तरंतथा ॥ ततःप्रपूजयेद्दिक्षुमध्येतःपंचपंचिकाः ॥ ४२ ॥ आद्यांमध्येचतस्रोन्याःपूर्वाद्याशासुपूजयेत् ॥ पंचस्वपिगणेष्वत्रश्रीविद्याद्याप्रकीर्तिता ॥४३॥ श्रीविद्याचतथालक्ष्मीर्महालक्ष्मीस्तृतीयका ॥ त्रिशक्तिःसर्वसाम्राज्यापंचलक्ष्म्यःप्रकीर्तिताः ॥ ४४ ॥

आम्नायदेवताःपूजयेत् ॥ ततःपंचपंचिकाःपूजयेत् ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ आद्यांमूलेन, मध्येद्वितीयाद्यास्वस्वदिक्षुस्वस्वमंत्रैरितिवक्ष्यते ॥ एवमन्याःपंचिकाः ॥ ४३ ॥ तासुप्रथमपंचिकामाह ॥ श्रीविद्येति ॥ आद्यपंचकंलक्ष्मीसंज्ञम् ॥ ४४ ॥

द्वितीयंपंचकंकोशसंज्ञम् ॥ ४५ ॥ तृतीयंपंचकंकल्पलतासंज्ञम् ॥ ४६ ॥ चतुर्थंपंचकंकामधेनुसंज्ञम् ॥ ४७ ॥ पंचमंपंचकंरत्नसंज्ञकम् ॥ ४८ ॥ तासांक्रमान्मंत्रान्वदति ॥ श्रीविद्यामिति ॥ तत्राद्यपंचक मूलेनश्रीविद्यामध्येपूज्या दिक्षुलक्ष्म्याद्याः ॥४९॥ तत्रलक्ष्मी

श्रीविद्याचपरंज्योतिःपरनिष्कलशांभवी ॥ अजपामातृकाचेतिपंचकोशाइमेस्मृताः ॥ ४५ ॥ श्रीविद्यात्वरिताचैवपरिजातेश्वरीपुनः ॥ त्रिपुटापंचबाणेशीपंचकल्पलताइमाः ॥ ४६ ॥ श्रीविद्यामृतपीठेशीसुधाश्रीरमृतेश्वरी ॥ अन्नपूर्णेतिविख्याताःपंचैताःकामधेनवः ॥ ४७ ॥ श्रीविद्यासिद्धलक्ष्मीश्चमातंगीभुवनेश्वरी ॥ वाराहीचस्मृतंचैतन्मुनिभीरत्नपंचकम् ॥ ४८ ॥ श्रीविद्यांमूलमंत्रेणमध्येसंयोज्यपूजयेत् ॥ क्रमतोन्याश्चतुर्दिक्षुतासांमंत्रान्क्रमाद्ब्रुवे ॥४९॥ बकेशोवह्निमारूढोवामनेत्रेंदुसंयुतः ॥ लक्ष्मीमंत्रोयमेकार्णस्तेनलक्ष्मींप्रपूजयेत् ॥ ५० ॥

मंत्रमाह ॥ बकेशइति ॥ बकेशःशः ॥ वह्नीरेफस्तद्युतंवामनेत्रमीइन्दुर्बिंदुस्तद्युतश्चश्रीं ॥ तेन-श्रीं (१लक्ष्मीश्रीपादुकांपू० इतिपूर्वं ॥५०॥ महालक्ष्मीमंत्रमाह ॥ तारेति ॥ तार ॐ ॥ पद्माश्रीं ॥ शक्तिःह्रीं ॥ पद्माश्रीं लक्ष्मीःश्रीं मायाह्रीं ॥ पद्माश्रीं ॥ ध्रुवः ॐ ॥ स्वरू

पंशेषम् ॥ यथा–ॐ श्रीह्रींश्रींकमलेकमलालयेप्रसीद २ श्रींह्रींश्रींॐमहालक्ष्म्यैनमः (२८ ॥) महालक्ष्मीश्रीपा०इतिदक्षिणे ॥ ५१ ॥ ॥ ५२ ॥ त्रिशक्तिमंत्रमाह ॥ लक्ष्मीःश्रीं ॥ मायाह्रीं मनोजन्माक्लीं ॥ यथा–श्रींह्रींक्लीं (३) त्रिशक्तिश्रीपा०पश्चिमे ॥ ५३ ॥ सर्वसाम्राज्या मंत्रमाह ॥ भृग्विति ॥ भृगुःसः ॥ आकाशोहः कलाएते मायास्थिताः ॥ पद्मालयाश्रीं ॥ तेनपुटिताः ॥ यथा–श्रींसह-

तारपद्माशक्तिपद्माकमलेकमलालये ॥ प्रसीदयुगलंलक्ष्मीर्मायापद्माध्रुवोमहा ॥ ५१ ॥ लक्ष्म्यैनमो तोमंत्रोयमष्टाविंशतिवर्णवान् ॥ पूज्यानेनमहालक्ष्मीः श्रीविद्यादक्षिणेस्थिता ॥ ५२ ॥ लक्ष्मीर्माया मनोजन्मात्रिशक्तिर्मनुरीरितः ॥ त्रिवर्णोनेनतंपूज्यात्रिशक्तिःपश्चिमेस्थिता ॥ ५३ ॥ भृग्वाकाशक लामायारूढापद्मालयापुटाः ॥ त्रिवर्णःसर्वसाम्राज्यातांयजेदुत्तरस्थिता ॥ ५४ ॥ तारोमायाततोहं सःसोहंवह्निप्रियांतिमः ॥ अष्टवर्णःपरंज्योतिर्मनुस्तांपूर्ववोयजेत् ॥ ५५ ॥

कलह्रींश्रीं (७) सर्वसाम्राज्याश्रीपा०उत्तरे ॥ ५४ ॥ द्वितीयपंचकेपरंज्योतिर्मंत्रमाह ॥ तारइति ॥ तार ॐ ॥ मायाह्रीं ॥ यथा– ॐ ह्रींहंसःसोहंस्वाहा (८) परंज्योतिःश्रीपा०पूर्वे ॥ ५५ ॥

परनिष्कलशांभवीमंत्रमाह ॥ तारइति ॥ प्रणवरतन्मंत्रः ॥ यथा–ओंपरनिष्कलशांभवी (८) श्रीपा० दक्षिणे ॥ अजपामाह ॥ नभइति ॥ नभोहः ॥ भृगुःसः ॥ यथा–हंसः (२) अजपाश्रीपा०पश्चिमे ॥५६॥ आदिक्षांतवर्णास्तुमातृका ॥ अंआंइंई०क्षं (५१) मातृकाश्रीपा० उत्तरे ॥ कल्पलतापंचकेत्वरितामंत्रमाह ॥ प्रवणइति ॥ भुवनेशीह्रीं ॥ ५७ ॥ मेरुःक्षःसझिंटीशःएयुतःक्षे यथा–

तारः परोनिष्कलश्चशाम्भवीज्यातुदक्षिणे ॥ नभःसबिंदुसर्गाढ्योभृगुद्वर्चर्णजपाऽपरे ॥ ५६ ॥ अकारादिक्षकारांतावर्णाः प्रोक्तातुमातृका ॥ प्रणवोभुवनेशीहुंखेचछेक्षः पदंपुनः ॥५७॥ स्त्रींहुंमेरुःसझिं टीशोमायास्त्रंद्वादशाक्षरः ॥ त्वरितायामनुः प्रोक्तस्तेनतांपुरतोर्चयेत् ॥ ५८ ॥ आकाशहंसक्रोधीश पिनाकीशहराधराः ॥ सेंदवस्तारमायाभ्यांसंपुटाश्चसरस्वती ॥ ५९ ॥ ङेंतोहृदंतोमंत्रोयंप्रोक्त एकाद शाक्षरः ॥ अनेनपारिजातेशींदक्षिणस्यांप्रपूजयेत् ॥ ६० ॥

ओंह्रींहुं खेचछेक्षः स्त्रींहुंक्षेह्रींफट् (१२) त्वरिताश्रीपा० पूर्वे ॥ ५८ ॥ पारिजातेश्वरीमंत्रमाह ॥ आकाशेति ॥ आकाशोहः ॥ हंसः सः ॥ क्रोधीशःकः ॥ पिनाकीशोलः ॥ हूर् स्वरूपम् ॥ अधरए ॥ एतेसबिंदवः कूटं तारमायासंपुटम् ॥ यथा–ओं ह्रींहंसकलेंहह्रीं- ओंसरस्वत्यैनमः (११–१५) पारिजातेश्वरीश्रीपा० दक्षिणे ॥ ५९ ॥ ६० ॥

त्रिपुटामंत्रमाह ॥ रमेति ॥ मनोभूमिःक्लीं ॥ यथा-श्रींह्रींक्लीं (३) त्रिपुटाश्रीपा०पश्चिमे ॥ द्रांद्रींक्लींब्लूंसः (५) पंचबाणेशीश्रीपा० उत्तरे। कामधेनुपंचके अमृतपीठेशीमंत्रमाह ॥ वागिति ॥ यथा-ऐंक्लींसौः (३) अमृतपीठेशीश्रीपादुकां० पूर्वे ॥ सुधाश्रीमंत्रमाह ॥ नभइति ॥ नभोहः भृगुःस ॥ अग्नीरः ॥ एतेवामनेत्रमीकारस्तद्युताः सर्विदवश्चहूस्त्रीं ॥ ६१ ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ सार्णा-

रमामायामनोभूमिस्त्रिवर्णात्रिपुटोदिता ॥ तांयजेत्पश्चिमेभागेबाणेशीमुत्तरेपुनः ॥ ६१ ॥ द्रांद्रींक्लीं ब्लूंभृगुः सर्गीसोदितापंचवर्णका ॥ वाक्कामौभृगुरौसर्गयुक्तोमंत्रस्त्रिवर्णकः ॥६२॥ प्रोदितोऽमृतपीठेशी तेनतांपूर्वतोयजेत् ॥ नभोभृग्वग्नयोवामनेत्राढ्याश्चंद्रभूषिता ॥ ६३ ॥ सार्णाद्याभुवनेशीश्रीं कलाद्या भुवनेश्वरी ॥ सुधाश्रीमंत्रउदितोवेदार्णस्तांयजेदवाक् ॥ ६४ ॥ सकारोनुग्रहीसर्गीकामोवागग्रपूर्विका ॥ त्रिवर्णमनुनापश्चात्पूजयेदमृतेश्वरीम् ॥ ६५ ॥

द्याभुवनेशानी स्ह्रीं ॥ श्रींकलाद्या ॥ भुवनेश्वरीक्लीं ॥ वेदार्णश्चतुर्वर्णोयंसुधाश्रीमंत्रः ॥ तेनतामवाक्दक्षिणयजेत् ॥ यथा ह्स्त्रौं स्ह्रींश्रींक्लीं (४) सुधा श्रीपा० ॥ ६४ ॥ अमृतेश्वरीमंत्रमाह ॥ सकारइति ॥ अनुग्रहीऔयुतः ॥ अग्रपूर्विकावाक् ह्युतंवाग्बीजंहें ॥ यथा-सौःक्लींहें (३) अमृतेश्वरीश्रीपा० पश्चिमे ॥ ६५ ॥

अन्नपूर्णानवमेतरंगेउक्ता ॥ तेनोत्तरेतांयजेत् ॥ यथा-ॐह्रींश्रींक्लींनमोभगवतिमाहेश्वरिअन्नपूर्णेस्वाहा (२०) अन्नपूर्णाश्रीपादुकांपू० उत्तरे ॥ ६६ ॥ रत्नपंचकेसिद्धलक्ष्मीमंत्रमाह ॥ वाणीति ॥ वाणीबीजंऐं ॥ कामबीजंक्लीं ॥ वराहहंसाग्निवर्णाह्सराः औसर्गयुताह्स्त्रौः ॥ स्वरूपमन्यत् ॥ यथा-ऐंक्लिन्नेक्लींमदद्रवेकुले ह्स्त्रौः (११ ॥ सिद्धलक्ष्मीश्रीपा०पूर्वे ॥ ६७ ॥ दक्षिणेमातंगीं ॥ ६८ ॥ तन्मन्त्रमाह ॥ वागिति ॥ वाक्ऐं ॥ कामःक्लीं ॥ वाणीऐं ॥ मायाह्रीं ॥ लक्ष्मीःश्रीं ॥ ध्रुवओं ॥ ६९ ॥ नेत्रसमन्वितोमेपोनःनि ॥

विंशत्यर्णान्नपूर्णोक्तातरंगेनवमेमया ॥ मन्मंत्रेणोत्तरस्यांतुपूजयेदन्नदायिनीम् ॥ ६६ ॥ वाणीबीजं ततः क्लिन्नेकामबीजंमदद्रवे ॥ कुलेवराहहंसाग्निवर्णाऔसर्गसंयुताः ॥६७॥ एकादशाक्षरोमंत्रः सिद्धलक्ष्म्याः समीरितः ॥ तेनतांपूजयेत्पूर्वेमातंगींदक्षिणेपुनः ॥ ६८ ॥ वाकामः सौपुनर्वाणीमायालक्ष्मी ध्रुवोनमः ॥ भगवंतेतिमातंगीश्वरिसर्वजनार्णकाः ॥६९॥ मनोहरिपदंप्रोच्यसर्वराजवशंकरि ॥ सर्वांते मुखरंज्यंतेमेषोनेत्रसमन्वितः ॥ ७० ॥ सर्वस्त्रीपुरुषान्तेतुवशंकरिपदंवदेत् ॥ सर्वदुष्टमृगप्रांतेवशंकरिपुनः पदम् ॥ सर्वलोकवशंपश्चात्करिमायांरमांगजः ॥ वाक्त्रिसप्ततिवर्णोयंमातंग्याउदितोमनुः ॥ ७१ ॥

रमाश्रीं अंगजःक्लीं ॥ स्वरूपमन्यत् ॥ यथा-ऐंक्लींसौःऐंश्रींओं नमोभगवतिमातंगीश्वरीसर्वजनमनोहरिसर्वराजवशंकरिसर्वमुखरं-जिनिसर्वस्त्रीपुरुषवशंकरिसर्वदुष्टमृगवशंकरिसर्वलोकवशंकरिह्रींश्रींक्लींऐं (७३) मातंगीश्रीपा० ॥ ७० ॥ ७१ ॥

भुवनेश्वरीमाह ॥ गगनमिति ॥ गगनंहः वह्निनारेफेणवामनेत्रेंदुभ्यांईबिंदुभ्यांयुतः ॥ यथा–ह्रीं (१) भुवनेश्वरीश्रीपादुकांपू० पश्चिमे ॥ ७२ ॥ दशमेतरंगेत्वेदरुद्राक्षरश्चतुर्दशोत्तरशतार्णोवाराहीमनुरुक्तः ॥ तेनतामुत्तरेयजेत् ॥ ओंऐंग्लौंऐंनमोभगवतिवार्तालि-वाराह्लिव वाराहिवाराहमुखिऐंग्लौंऐंअंधेअंधिनिनमः रुंधेरुंधिनिनमःजभेजंभिनिनमः होहमिहिनिनमःस्तंभेस्तंभिनिनमःएग्लौंऐंसर्व दुष्टप्रदुष्टानां सर्वेषांसर्ववाक्चित्तचक्षुमुखगतिजिह्वास्तंभंकुरु २ शीघ्रंवशंकुरु २ ऐंग्लौंऐंठःठःठःठःहुंफट्स्वाहावाराहीश्रीपादु०–उत्तरे

गगनंवह्निनावामनेत्रेंदुभ्यांसमन्वितम् ॥ भुवनेशीमनुः प्रोक्तस्तेनतांपश्चिमेयजेत् ॥७२॥ तरंगेदशमेप्रोक्तोवेदरुद्राक्षरोमनुः ॥ वाराह्यास्तेनतांदेव्यावामभागे समर्चयेत् ॥७३॥ पंचिकाएवमाराध्यदर्शनानि यजेच्चषट् ॥ आद्यंमध्येचतुर्दिक्षुचत्वारिपुरतोंतिमम् ॥ ७४ ॥ शैवंशाक्तंतथाब्राह्मंवैष्णवंसौरसौगतम् ॥ दर्शनान्येवमाराध्यमूलेनत्रिः प्रतर्पयेत् ॥७५॥ अंगुष्ठानामिकाभ्यांतांयच्छेत्पुष्पंतुमुद्रया ॥ ज्ञानाख्ययासाचांगुष्ठतर्जनीयोगतोमता ॥७६॥ एवंसंपूज्यबिंदुस्थांश्रीमत्त्रिपुरसुंदरीम् ॥ ततोंगाद्यावृतीनांतु पूजनंसम्यगाचरेत् ॥ ७७ ॥

॥ ६३ ॥ एव पंचपंचिकाःसंपूज्यदर्शनानियजेत् ॥ अग्रेस्षष्टम् ॥ ७४॥ शिवदर्शनश्रीपा० इत्यादि० ॥ ७५ ॥ ॥ ज्ञानमुद्रामाह ॥ ॥ साचेति ॥ अंगुष्ठतर्जनीयोगेज्ञानमुद्रा ॥ ७६ ॥ ७७ ॥

भूबिंबमारभ्यबिंदुपर्यन्तं प्रतिलोमेननवावरणपूजा ॥ आवरणदेवतानामादौमायाश्रीबीजे अन्तेतुश्रीपादुकांपूजयामीतिप्रयोगः ॥ आग्नेयेहृत् ॥ ईशेशिरः ॥ नैर्ऋत्येशिखा ॥ वायौकवचं ॥ पुरोनेत्रं ॥ दिक्ष्वस्त्रं ॥ यथा श्रींह्रींक्लींऐंसौः हृदयंवाग्देवताश्रीपा० ॥ ७८ ॥ ॥ ७९ ॥ त्रिरेखंभूगृहमस्ति ॥ यस्याधररेखायामष्टदिक्षुऊर्ध्वमधश्चाणिमाद्यादशसिद्धीर्यजेत् ॥ ह्रींश्रींअणिमासिद्धिश्रीपादु-

भूबिंबाद्बिंदुपर्य्यंतंनवावृतिसमर्चनम् ॥ मायाश्रीबीजपूर्वाणांनाम्नामंतेनियोजयेत् ॥ ७८ ॥ श्रीपादुकांपूजयामीत्येतद्वर्णाश्चसर्वतः ॥ अग्नीशासुरवायव्यपुरोदिक्ष्वंगपूजनम् ॥ ७९ ॥ भूबिंबस्याऽधरेखायांदिक्षूर्द्ध्वाधःक्रमाद्यजेत् ॥ सिद्धीर्दशाणिमात्वाद्यामहिमालघिमेशिता ॥ ८० ॥ वशित्वसिद्धिः प्राकाम्याभुक्तिरिच्छाष्टमीपुनः ॥ प्राप्तिश्चसर्वकामाख्यासिद्धयोदशकीर्तिताः ॥ ८१ ॥ तप्तहेमसमानाभाःपाशांकुशधराःशुभाः ॥ साधकेभ्यःप्रयच्छंतिरत्नौघंताविचिंतयेत् ॥ ८२ ॥ भूपुरेमध्यरेखायां पश्चिमाद्यर्चयेदिमाः ॥ ब्राह्मींमाहेश्वरींचापिकौमारींवैष्णवीमपि ॥ ८३ ॥

कांपूजयामीत्यादिप्रयोगः ॥ ८० ॥ ८१ ॥ तासांध्यानमाह ॥ दक्षेंकुशधराः ॥ वामेपाशधराः साधकेभ्योरत्नसमूहान्ददति ॥ ८२ ॥ भूगृह द्वितीयरेखायांपश्चिमादिषुदिक्षुब्राह्म्याद्याअष्टमातृर्यजेत् ॥ ह्रींश्रींब्राह्मीमातृकाश्रीपादुकांपूजयामीत्यादि० ॥ ८३ ॥

तासांध्यानमाह ।। इमाइति ॥ ८४ ॥ क्रमाद्विद्यादीन्यायुधानिदधती: ॥ ८५॥ तस्यांभूपुरस्थतृतीयरेखायांदिक्षुऊर्ध्वमधश्चदशसंक्षोभणाद्यादशमुद्रायजेत् ॥ ह्रींश्रींक्षोभणमुद्राश्रीपा० ।। ८६ ।। मुद्राणांलक्षणान्युक्तानि ॥ एवंप्रथमावरणमाराध्य ॥ ८७ ॥ त्रैलोक्यमोहने चक्रे इमाः प्रकटयोगिन्यःपूजितास्तर्पिताइष्टदाःसंत्वितिप्रार्थ्यमूलेनबिंदौपुष्पाञ्जलिंदद्यात् ।। ततःषोडशारेविलोमेनपश्चिमादिषोडषका

वाराहींचतथैंद्राणींचामुंडामथसप्तमीम् ॥ महालक्ष्मीमिमाध्यायेत्सर्वाभरणसंयुता ॥ ८४ ॥ विद्यां शूलंशक्तिचक्रेगदांवज्रंहिदंडकम् ॥ पद्मंक्रमेणदधतीःसर्वाभीष्टप्रदायिकाः ॥ ८५ ॥ तस्यांतृतीयरेखायांदशमुद्राःप्रपूजयेत् ॥ क्षोभणद्रावणाकर्षवश्योन्मादमहांकुशाः ॥ ८६ ॥ खेचरीबीजयोनिचत्रिखंडेतिस्मृताइमाः ॥ एवंभूबिंबमाराध्यक्षोभमुद्रांप्रदर्शयेत् ॥ ८७ ॥ त्रैलोक्यमोहनेचक्रेयोगिन्यःप्रकटाइमाः॥ पूजितास्तर्पिताःसंतुस्वेष्टदाइतिप्रार्थयेत् ॥८८॥ बिंदौपुष्पांजलिंदत्त्वामूलेनान्यावृतिं यजेत् ॥ षोडशारेपश्चिमादिविलोमेनक्रमादिमाः ॥ ८९ ॥

माकर्षणाद्याःशक्तीःपूजयेत् ॥ ह्रौंश्रींकामाकर्षणीशक्तिश्रीपा० इत्यादि० एवंद्वितीयावरणंसंपूज्यसर्वाशापूरकेचक्रेएताःषोडशगुप्तयोगिन्यःपूजितास्तर्पिताः सन्त्वित्युक्त्वा ।। ८८ ।। ८९ ॥

॥ ९० ॥ ९१ ॥ ९२ ॥ ९३ ॥ ९४ ॥ द्राविणीमुद्रांदर्शयेत् ॥ सागदिता ॥ ९५ ॥ अष्टवर्गान्वितेष्टारेपूर्वाद्यनुलोमेनानंगकुसुमाद्याः पूजयेत् ॥ ह्रीं श्रींअनंगकुसुमाश्रीपा० ॥ एवंतृतीयावरणंसंपूज्यसर्वसंक्षोभणेचक्रेएताअष्टौगुप्ततरयोगिन्यःपूजिताःसन्तु इत्युक्त्वाक

कामाकर्षणिकात्वाद्याबुद्ध्याकर्षणिकाततः ॥ अहंकाराकर्षिणीचशब्दाकर्षणिकापुनः ॥ ९० ॥ स्पर्शाकर्षणिकातद्वद्रूपाकर्षणिकापिच ॥ रसाकर्षणिकाचान्यागंधाकर्षणिकातथा ॥९१॥ चित्ताकर्षणिकाचापिधैर्य्याकर्षणिकापरा ॥ नामाकर्षणिकाचापिबीजाकर्षणिकातथा ॥ ९२ ॥ अमृताकर्षणीचान्यास्मृत्याकर्षणिकातथा ॥ शरीराकर्षणीचैवमात्माकर्षणिकापरा ॥ ९३ ॥ सर्वाशापूरकेचक्रेषोडशस्वरसंयुते ॥ गुप्ताएतास्तुयोगिन्यःपूजिताःसंत्विदंवदेत् ॥ ९४ ॥ दर्शयेद्द्राविणींमुद्रांद्वितीयावरणार्चने ॥ काद्यष्टवर्गसंयुक्तेष्टारेपूज्याइमाःपुनः ॥ ९५ ॥ पूर्वादिष्वनुलोमेनबंधूककुसुमप्रभाः ॥ अनङ्गकुसुमात्वाद्याद्वितीयानंगमेखला ॥९६॥ अनङ्गमदनातद्वदनंगमदनातुरा ॥ अनंगरेखाचानंगवेगानंगांकुशापुनः ॥९७॥ अनंगमालिनीत्यष्टौपाशांकुशलसत्कराः ॥ सर्वसंक्षोभणेचक्रेदेव्योगुप्ततराभिधाः ॥९८॥ पूजिताःसंत्वितिप्रोच्याकर्षमुद्रांप्रदर्शयेत्॥चतुर्दशारेसंपूज्याःकादिढांताणराजिते ॥९९॥

र्षणमुद्रांदर्शयेत् ॥ ततश्चतुर्थावरणेचतुर्दशारेकादिचतुर्दशार्णयुते ॥ ९६ ॥ ९७ ॥ ९८ ॥ ९९ ॥

इन्द्रगोपेत्यादि ॥ उक्तारूपा: दर्पणपाशधरवामकरा:--पानपात्रांकुशधरदक्षकरा: ॥ १०० ॥ सर्वसंक्षोभिण्याद्याश्चतुर्दशशक्तय: शक्तिपदादिका: पश्चिमादिविलोमत:पूज्या: ॥ ह्रींश्रींकंसंक्षोभणीशक्तिश्रीपा० इत्यादि० ॥ १०१ ॥ १०२ ॥ १०३ ॥ १०४ ॥ एवं चतुर्थावरणमाराध्यमूले ततःसर्वसौभाग्यदेचक्रेइमाश्चतुर्दशसम्प्रादाययोगिन्य: पूजिता:संत्वितिचोक्त्वापुष्पांजलिंदत्त्वावश्यमुद्रां

इन्द्रगोपनिभारम्यामदोन्मत्ता:सभूषणा: ॥ बिभ्रत्योदर्पणंपानपात्रंपाशांकुशावपि ॥१००॥ पश्चिमादिविलोमेनचतुर्थावरणस्थिता: ॥ सर्वसंक्षोभिणीपूर्वासर्वविद्राविणीपरा ॥ १ ॥ सर्वाकर्षिणिकाचान्यासर्वाह्लादकरीपुन: ॥ सर्वसंमोहिनीचापिसर्वस्तंभनकारिणी ॥ २ ॥ सर्वसंभणिकानामाष्टमीसर्ववशंकरी ॥ सर्वरंजिनिकाचापिसर्वोन्मादिनिकातथा ॥ ३ ॥ सर्वार्थसाधिनीचाथसर्वसंपत्तिपूरणी ॥ सर्वमंत्रमयीचांत्यासर्वद्वंद्वक्षयंकरी ॥ ४ ॥ मूलेनपुष्पंदत्त्वाथवश्यमुद्रांप्रदर्शयेत् ॥ सर्वसौभाग्यदेचक्रेसंप्रदायाभिधाइमा: ॥ ५ ॥ योगिन्य:पूजितास्तृप्तामंगलानिदिशंतुमे ॥ संप्रार्थ्यैतिदशारे;थणादिभांतार्णभूषिते ॥६॥ संपूज्यादशयोगिन्योजपापुष्पसमप्रभा: ॥ स्फुरन्मणिविभूषाढ्या:पाशांकुशलसत्करा: ॥ ७ ॥ पश्चिमादिविलोमेनसाधकाभीष्टसिद्धिदा:॥ सर्वसिद्धिप्रदापूर्वासर्वसंपत्प्रदाततः ॥१०८॥

दर्शयेत् ॥ णादिदशवर्णयुतेदशारेपाश्चिमादिव्युत्क्रमेणसर्वसिद्धिप्रदाद्यदेवीपदाद्यादशपूजयेत् ॥ ह्रींश्रींणंसर्वसिद्धिप्रदादेवीश्रीपा० ॥ ॥ १०५ ॥ १०६ ॥ १०७ ॥ १०८ ॥

एवंपचमावरणसंपूज्यपुष्पांजलिंदत्त्वाचसर्वार्थसाधकेचक्रेइमादशकुलयोगिन्य: पूजिता:संत्वितिस प्रार्थ्योन्मादमुद्रांदर्शयेत् ॥ १०९ ॥

सर्वप्रियंकरीचान्यासर्वमंगलकारिणी ॥ सर्वकामप्रदापश्चात्सर्वदु:खविमोचनी ॥ १०९ ॥ सर्वमृत्युप्रशमनीसर्वविघ्ननिवारिणी ॥ सर्वांगसुन्दरीचान्यासर्वसौभाग्यदायिनी ॥ १० ॥ बिंदौपुष्पंसमर्प्याथोन्मादमुद्रांप्रदर्शयेत् ॥ सर्वार्थसाधकेचक्रेपंचमेसर्वत: स्थिता: ॥ ११ ॥ पूजिता: कुलयोगिन्य:संतुमेभीष्टसिद्धिदा: ॥ इतिसंप्रार्थ्यपूज्यमादिक्षांतविभूषिते ॥ १२ ॥ परेदशारेयोगिन्यउद्यद्भास्करसन्निभा: ॥ ज्ञानमुद्राटंकपाशवरधारिकरांबुजा: ॥ १३ ॥ सर्वज्ञासर्वशक्तिश्चसर्वैश्वर्य्यफलप्रदा ॥ सर्वज्ञानमयीपश्चात्सर्वव्याधिविनाशिनी ॥ १४ ॥ सर्वाधारस्वरूपाचसर्वपापहरापरा ॥ सर्वानंदमयीदेवीसर्वरक्षास्वरूपिणी ॥ ११५ ॥

॥ ११० ॥ १११ ॥ ततोपरेदशारेमादिवर्णयुतेज्ञानमुद्रावरदक्षकरा: टंकपाशवामकरा: उद्यद्रविनिभा: सर्वज्ञादेव्याद्या दश पूजयेत ॥ ह्रींश्रींमं सर्वज्ञादेवीश्रीपा० ॥ ११२ ॥ ११३ ॥ ११४ ॥ ११५ ॥

एवंषष्ठमावरणमभ्यर्च्यमूलेनपुष्पांजलिंदत्त्वासर्वरक्षाकरेचक्रेइमादशनिगर्भयोगिन्यःपूजिताः संत्वितिसप्रार्थ्यांकुशमुद्रां दर्शयेत् ॥ ततोष्टारेरक्तवस्त्रबाणवरदक्षकराधनुर्विद्यावामकरान्यासोक्ताअष्टवशिन्याद्याउक्तबीजंपूर्विकायजेत् ॥ ह्रींऔंअंआं इंई उंऊं ऋंॠं लंलं

सर्वेप्सितार्थफलदापश्चिमादिविलोमगाः ॥ पुष्पंमूलेनदत्त्वाथोकुर्य्यान्मुद्रांमहांकुशाम् ॥ ११६ ॥ सर्वरक्षाकरेचक्रेनिगर्भाः पूजिताइमाः ॥ योगिन्यस्तर्पिताः संतुममाभीष्टफलप्रदाः ॥ १७ ॥ संप्रार्थ्यै वमथाष्टारेदाडिमीपुष्पसन्निभाः ॥ रक्तांशुकाधनुर्वाणविद्यावरलसत्कराः ॥ १८ ॥ अकाराद्यष्टवर्गा द्यापश्चिमादिविलोमतः ॥ पूजयेत्पूर्वसंप्रोक्ताबीजाद्याअष्टदेवताः ॥ १९ ॥ वशिनीचापिकौमारीमो दिनीविमलारुणा ॥ जयिनीचापिसर्वेशीकौलिनीत्युदिताःपुरा ॥ १२० ॥ सर्वरोगहरेचक्रेरहस्याःपू जितामया ॥ तर्पिताःपूजिताः सन्त्वित्युक्त्वादद्यात्सुमांजलिम् ॥ २१ ॥ खेचरींदर्शयेन्मुद्रांसुंदरींतो षयेत्ततः त्रिकोणेत्वकथाद्यर्णरचितेपश्चिमादितः ॥ १२२ ॥

एंऐं ओंऔं अं अः वशिनीवाग्देवताश्रीपा० ॥ ११६ ॥ ११७ ॥ ११८ ॥ ११९ ॥ १२० ॥ एवंसप्तमावरणमिष्ट्वासर्वरोगहरेचक्रे इमाअष्टारेरहस्ययोगिन्यःपूजिताःसंत्वितिप्रार्थ्य० खेचरीमुद्रांदर्शयेत् ॥ १२१ ॥ १२२ ॥

ततोऽकथादिवर्णरचितेत्रिकोणेपश्चिमाद्यनुलोमेनचतुर्दिक्षुस्वस्वबीजपूर्वकान् जंभमोहवशस्तंभविशेषणविशिष्टान्कामेश्वरकामेश्वर्योर्बाणधनुः पाशांकुशान्पूजयेत् ॥ बीजान्याह ॥ बाणेति ॥ बाणादौपंचबाणबीजानि ॥ चापादौ सबिंदुमीनकृष्णौधकारथकारौ ॥ पाश मायेआंह्रींमितिपाशादौ ॥ अंकुशस्यादौत्वंकुशंक्रोमिति ॥ हेतिदेवता आयुदेवताः ॥ १२३ ॥ १२४ ॥ १२५ ॥ तासांध्यान-

यजेत्कामेशकामेश्योर्बाणांश्चापंचयाशकम् ॥ अंकुशंचानुलोमेनचतुर्दिक्षुसमाहितः ॥ १२३ ॥ जंभमो हवशस्तंभपदाद्यान्बीजपूर्वकान् ॥ बाणबीजानिबाणादौमीनकृष्णौसबिंदुकौ ॥ २४ ॥ चापादौपा शकस्यादौपाशमायेनियोजयेत् ॥ अंकुशंत्वंकुशस्यादौस्मर्तव्याहेतिदेवताः ॥२५॥ नानारत्नविभूषा ढ्याःस्वस्वायुधसमन्विताः ॥ विपुद्दामसमानांग्योयौवनोन्मदमंथराः ॥ १२६ ॥

माह ॥ नानेति ॥ स्वस्वायुधानिबाणादीनितैः संयुतावाणधराइत्यादि० ॥ प्रयोगोयथा–यांरांलांवांशांद्रांद्रींक्लींब्लूंसः कामेश्वरकामेश्वरीजंभनबाणश्रीपा० पश्चिमे ॥ धंथं कामेश्वरकामेश्वरीमोहनधनुः श्रीपा० उत्तरे ॥ आंह्रींकामेश्वरीवशीकरणपाशश्रीपा०पूर्वे । क्रोंकामेश्वरकामेश्वरीस्तंभनांकुशश्रीपा० दक्षिण ॥ १२६ ॥

अग्नीति ॥ अग्निदक्षिणवामकोणेषुकूटत्रयंपूर्वे रुद्रविष्णुब्रह्मणांशक्तयश्चतिस्रः कामेश्वरीवज्रेशीभगमालिनी संज्ञाः पूज्याः ॥ १२७ ॥ तासांध्यानान्याहश्लोकत्रयेण ॥ कामेति ॥ वामयोः पुस्तकाभये ॥ वराक्षमालेदक्षयोः ॥ उद्यन्मार्तंडोभानुस्तेनसमानाप्रभायस्याः ॥ वरपुष्पबाणौदक्षयोः ॥ इक्षुधनुरभयेवामयोः ॥ भगेति ॥ हाटकं कनकंतत्तुल्यंकांतिः ॥ ज्ञानमुद्रावरौदक्षयोः ॥ पाशांकुशौवामयोः

अग्न्यादिकोणत्रितयेपूज्याःकूटत्रयादिकाः ॥ कामेश्वरीचवज्रेशीतृतीयाभगमालिनी ॥ १२७ ॥ कामेश्वरीरुद्रशक्तिःशरच्चंद्रशतप्रभा ॥ स्मर्तव्यादधतीहस्तैःपुस्तकाऽभीवरस्रजः ॥ २८ ॥ वज्रेश्वरीविष्णुशक्तिरुद्यन्मार्तंडसप्रभा ॥ इक्षुचापवराभीतिपुष्पबाणलसत्करा ॥ २९ ॥ भगमालाब्रह्मशक्तिस्तप्तहाटकसप्रभा ॥ ज्ञानमुद्रांवरंपाशमंकुशंदधतीकरैः ॥ ३० ॥ एवंत्रिकोणसंपूज्ययच्छेत्पुष्पाञ्जलिंततः ॥ बीजमुद्रांप्रदर्श्याथप्रार्थयेत्सुंदरीमिदम् ॥ ३१ ॥ सर्वसिद्धिप्रदेचक्रेयोगिन्यःपूजितामया ॥ दिशंत्वतिरहस्याख्यामंगलंमेनिरंतरम् ॥ १३२ ॥

॥ १२८ ॥ १२९ ॥ १३० ॥ प्रयोगोयथा–कएईलह्रींकामरूपपीठेकामेश्वरीरुद्रशक्तिश्रीपा० ॥ हसकलह्रींपूर्णगिरिपीठेवज्रेश्वरीविष्णुशक्तिश्री० ॥ सकल ह्रींजालंधरपीठेभगमालिनीब्रह्मशक्तिश्रीपा० ॥ एवमष्टमावरणमिष्ट्वासर्वसिद्धिप्रदेचक्रेमूलेनपुष्पांजलिंदत्त्वाइमाअतिरहस्ययोगिन्यः पूजिताः संत्वितिसंप्रार्थ्यबीजमुद्रांदर्शयेत् ॥ १३१ ॥ १३२ ॥

ततोमूलविद्यांपठित्वाध्यात्वाबिंदौश्रीमत्रिपुरसुंदरीश्रीपादुकांपूजयामीतियजेत् ॥१३३॥ एवंनवमावरणमाराध्यसर्वकामप्रदेचक्रेसर्वाभीष्टदायिनीपरापररहस्ययोगिनीश्रीमत्रिपुरसुन्दरीपूजितास्त्वितिसंप्रार्थ्ययोनिमुद्रां प्रदर्श्यत्रिस्तर्पयित्वाधूपदीपादीनिदत्त्वाअग्नावावाह्य

बिंदौसंपूजयेत्पश्चाच्छ्रीमत्रिपुरसुन्दरीम् ॥ मूलविद्यांसमुच्चार्य्यध्यात्वापूर्वोक्तवर्त्मना ॥ १३३ ॥ सर्वानंदमयेचक्रेसर्वाभीष्टविधायिनीम् ॥ परापररहस्याख्यायोगिनीपूजितास्तुमे ॥ ३४ ॥ योनिमुद्रांप्रदर्श्याथतर्पणंत्रिः समाचरेत् ॥ धूपंदीपंचनैवेद्यमन्नैर्नानाविधैर्दिशेत् ॥ ३५ ॥ वह्निंसंपूज्यपूर्वोक्तविधिनातत्रसुंदरी॥आवाह्यजुहुयाद्द्रव्यंपंचविंशतिसंख्यया॥ ३६॥श्रीचक्रस्यबलिंदद्याद्धुतशेषेनसंयुतः॥ ईशानाग्नेयनैर्ऋत्यवायुकोणेषुचक्रमात् ॥३७॥ बटुकस्यचयोगिन्याः क्षेत्रेशगणनाथयोः ॥ निजैर्मंत्रैःस्वमुद्राभिः पूर्वसंकीर्तितैर्मया ॥ ३८ ॥ प्रदक्षिणानतीः कृत्वामूलविद्यांततोयजेत् ॥ एवंश्रीसुन्दरींनित्यंपूजयन्विजितेंद्रियः ॥ १३९ ॥

हुत्वोद्वासयेत् ॥ १३४ ॥ १३५ ॥ १३६ ॥ ततईशानादिकोणेषुहुतशेषेणवटुकयोगिनीक्षेत्रपालगणेशेभ्यःपूर्वोक्तैःस्वस्वमंत्रैस्तत्तन्मुद्रादर्शनपूर्वकंबलिंदद्यात् ॥ १३७ ॥ १३८ ॥ नतीर्नमस्कारान् ॥ १३९ ॥

नवावृतियुतांनवावरणैरुक्तैर्युताम् ॥ १४० ॥ प्रयोगानाह ॥ नवेति ॥ १४१ ॥ चंद्रःकर्पूरम् ॥ कामाधिकोभवेद्रूपेणेतिशेषः ॥ १४२ ॥
॥ १४३ ॥ दधीति ॥ दध्नारोग्यम् ॥ आज्येनसंपदम् ॥ दुग्धेनग्रामम् ॥ मधुनाधनमितिक्रमः ॥ राजवश्यतामवाप्नुयादितिपूर्वेण

नवावृतियुतांसर्वान्कामानिष्टानवाप्नुयात् ॥ अथप्रयोगावक्ष्यंतेसाधकाभीष्टसिद्धिदाः ॥ १४० ॥ नव
लक्षजपेनास्यरुद्ररूपोनरोभवेत् ॥ मल्लिकामालतीपुष्पैर्होमाद्वागीशतामियात् ॥ ४१ ॥ करवीरैर्जपा
पुष्पैर्होमान्मोहयतेजगत् ॥ चन्द्रकुंकुमकस्तूरीहोमात्कामाधिकोभवेत् ॥ ४२ ॥ चंपकैःपाटलैर्विश्वंवश
मानयतेऽचिरात् ॥ लाजाहोमोराज्यदायीमधुनोपद्रवक्षयः ॥ ४३ ॥ निशिच्छागपलैर्होमोरिपुसैन्य
विनाशकृत् ॥ दध्याज्यदुग्धमधुभिः क्रमाद्धोमादवाप्नुयात् ॥ ४४ ॥ आरोग्यंसंपदंग्रामं धनंशर्कर
यासुखम् ॥ कमलैर्धनसंपत्तिर्दाडिमैराजवश्यताम् ॥४५॥ क्षत्रियामातुलिंगैस्तुवैश्यानारंगजैः फलैः ॥
शूद्राः कूष्मांडसंभूतैर्वश्याः स्युरचिराद्ध्रुतैः ॥ १४६ ॥

संबधः ॥ मातुलिंगैर्बीजपूरैर्हुतैःक्षत्रियावश्याः ॥ एवमग्रेपि ॥ १४४ ॥ १४५ ॥ १४६ ॥
॥१४७॥१४८॥ धराभूमिर्वशातत्स्थाःप्राणिनोवश्याःस्युरित्यर्थः ॥१४९॥१५०॥१५१॥१५२॥ मध्येमन्त्रमध्येयत्कूटत्रयं तत्रान्यवर्णयो
गात्कुबेरोपासितयोर्द्वात्रिंशद्भेदास्तेग्रन्थगौरवभीत्यानोक्ताः ॥ अनयैवोपासितया सर्वेष्टसिद्धिश्चमुख्यैषैवकामराजविद्या॥ तद्भेदायथा—

पनसानांक्षहोमाद्वश्यास्स्युश्चक्रवर्तिनः ॥ द्राक्षाफलैरिष्टसिद्धिरंभाभिर्मंत्रिणोवशाः ॥ १४७ ॥ नारिके
लैस्तुसंपत्तिस्तिलैः सर्वेष्टसिद्धयः ॥ गुग्गुलैर्दुःखनाशःस्यात्सर्वेष्टंशर्करागुडैः ॥ ४८ ॥ पायसैर्धनधान्या
तिर्वधूकैः प्राणिनोवशाः ॥ पक्वैश्चूतफलैर्होमाल्लक्षमात्राद्धरावशा ॥ ४९ ॥ लवणैराजिकायुक्तै होमा
द्दुष्टविनाशनम् ॥ कर्पूरहोमाल्लभतेवाक्पतित्वंनरोऽचिरात् ॥५०॥ करंजफलहोमेनभूतप्रेता दयोवशाः
॥ बिल्वैः स्यादतुलालक्ष्मीरिक्षुदंडैः सुखाप्तयः ॥५१॥ घृतहोमादीप्सिताप्तिः शांतिः स्यात्तिलतंडुलैः ॥
किंबहूक्तेनदेवेशिसर्वेष्टंसाधितंनृणाम् ॥ ५२ ॥ मध्येकूटत्रिकेभेदावर्णान्तरनियोजनात् ॥ बहवो
न्येनगादितांग्रंथगौरवभीतितः ॥ १५३ ॥

हसकलएईलह्रीं हसकलएईलह्रीं सहकएईलह्रीं हसकहईलह्रीं सहकहएईलह्रीं कहसहएईलह्रीं ॥ एतत्कौबेरीद्वयंकूटद्वयंरामराजी
यम्॥सहसकलह्रीं सहसकलह्रींहसकहलह्रींसकलह्रीं ॥ एतद्द्वयमगस्त्योपसितम् ॥ हसकलह्रींअन्तेकामराजीयेआद्यद्वयंकामराजीयं

सहसकलह्रीं ॥ एतद्द्वयंलोपामुद्रोपासितम् ॥ हसकएईलह्रींसहएकईलह्रींहसकएईलह्रीं ॥ हसकएईलह्रीं सहकएईलह्रीं । तृतीय-मीदृश मेव॥चान्द्रीद्वयमेतत्॥सकलह्रीं॥सकलहलह्रीं ॥ हसकलहह्रीं॥कएईलहसकहलह्रींह्रींह्रींलसकहलह्रीं॥एतद्द्वयंदुर्वासोर्चितम् ॥ तदुक्तंज्ञानार्णवे-कामराजाख्यविद्यायस्त्रिकूटेषुवरानने ॥ यास्थिताभुवनेशानीद्विधाकुरुमहेश्वरि॥बिंदुहीनानादहीनादुर्वासोपासिताभवेत् ॥ संहितायांच-वाग्भवस्थंचतुष्कंचकामराजस्थपंचकम् ॥ शक्तिकूटंत्रिकार्यचकामराजस्यसंलिखेत् ॥ मायास्थानेहरीवर्णयुगलंचक्रमाल्लिखेत् ॥ दुर्वाससापूजितंयंपुरुषार्थप्रदायिनीति ॥ कएईलहरीहसकहलहरीसहलहरी ॥ एतद्द्वयंदुर्वाससार्चितम् ॥ आद्याकामराजतुल्या ॥ सहकलह्रीं० अंत्येएतादृशेएव ॥ ऐंद्रीद्वयमेतत् ॥ सएईलह्रीं हकहक हलह्रीं० सकलह्रीं ॥ सहसकलह्रींसहसकलकहलह्रीं ॥ आद्यमेवतृतीयम् ॥ नंदिविद्याद्वयमेतत् ॥ हसकहलह्रीं ॥ सकहसकलह्रींसहकहलह्रीं ॥ १५ ॥ हसएकलह्रींद्वयमेतदेवस्कांदीद्वयमेतत् ॥ १६ ॥ कहएईलह्रींहकएईलह्रींसकएइलह्रीं ॥१७॥ मानवी ॥ कएकलह्रींहकहलह्रींसकलह्रीं॥१८॥ धर्मराजी ॥ आद्यंकामराजीयं ॥ द्वितीयेतृतीयेधार्मराजीये ॥ १९ ॥ एषावारुणी ॥ कसकलह्रींहसकलह्रींसकलरह्रीं ॥ २० ॥ ॥आग्नेयी॥हसकलह्रींहसकलह्रींहकहलह्रींतृतीयमाग्नेयम्॥२१॥एषाशैषी॥कएरलारह्रींहकलरहलह्रींसरकलरह्रीं ॥२२॥ वायवीयम् ॥ एकईर लह्रींहकहलह्रींसहकलरह्रीं ॥ २३ ॥ सौमीयम् ॥ कहलह्रींहकहललरह्रींसकलह्रीं ॥ २४ ॥ ऐशीयम् ॥ कएकलह्रीं ॥ अन्तेकामराजीयम् ॥ २५ ॥ शाक्तीयम् ॥ अद्यकामराजद्वयम् ॥ अन्त्यंसकलह्रीमिति ॥ २६ ॥ रतिपूजिता ॥ हसकलह्रींकहसरह्रींआद्यमेवक्तृतीयम् ॥ २७ ॥ जैवीयम् ॥ आद्यंकामराजीयं ॥ हकहसरह्रींहसकलह्रीं ॥ २८ ॥ ब्राह्मीयं ॥ सहलह्रींसहकलहलह्रीं॥२९॥ वैष्णवीयम्॥अद्यंकामरा जीयं॥हकहलरह्रींहलकलह्रीं॥३०॥उन्मानीयं॥हसकलह्रींसहकलह्रींकलह्रींसकलहलह्रीं ॥३१॥

अपरीक्षितशिष्यायनदेयेयंकदाचन ॥ पुत्रायवासुशिष्यायदत्त्वाभीष्टप्रदायिनी ॥ १५४ ॥ गोपालसुंदरींवक्ष्येभोगमोक्षप्रदायिकाम् ॥ मायारमाचित्तजन्माकृष्णायेतिपदंततः ॥५५॥ आद्यंवाक्कूटमुच्चार्यगोविंदायपदंवदेत् ॥ द्वितीयंतुततःकूटंगोपीजनपदंततः ॥ ५६ ॥ वल्लभायपदान्तंतुतृतीयंकूटमुच्चरेत् ॥ स्वाहांतावह्नियुग्मार्णास्मृतांगोपालसुन्दरी ॥ ५७॥ विद्यायादौमुंनीउक्तौविधात्रानंदभैरवौ ॥ छन्दस्तुदैवीगायत्रीदेवतासुन्दरीयुता ॥ १५८ ॥

सौरी ॥ एतेभेदाः ॥ एषांश्रीबीजादिभिः संपुटिताः ॥ कामराजवदेवउपासनमपि ॥ १५३ ॥ १५४ ॥ गोपालसुन्दरीमिति ॥ मायेति ॥ मायाह्रीं ॥ रमाश्रीं ॥ चित्तजन्मावलीं ॥ कृष्णाय ॥ १५५ ॥ प्रथमकूटं ॥ गोविंदायद्वितीयंकूटं ॥ गोपीजनवल्लभाय तृतीयं॥स्वाहांता ॥ वह्नियुग्मार्णात्रयोविंशतिवर्णा ॥ १५६ ॥ १५७ ॥ १५८ ॥

१ अस्यगोपालसुन्दरीमंत्रस्य । विधात्रानंदभैरयवौ ।देवीगायत्रीछंदः । गोपालसुन्दरीदेवता । क्लींबीजं । स्वाहाशक्तिः ममाभीष्ट० ।

षडंगमाह ॥ मायेति ॥ १५९ ॥ १६० ॥ वर्णन्यासमाह ॥ मूर्ध्नीति ॥ हृदादिबाह्वंतः स्थितिन्यासः ॥ पादादिमूर्द्धांतः संहारन्यासः ॥ एवंन्यासत्रयंकृत्वा पुनः सृष्टिस्थितिन्यासौकुर्यात् ॥ १६१ ॥ १६२ ॥ १६३ ॥ करशुद्धिन्यासासनन्यासवाग्देवतान्यासान्सुन्दर्युक्तान्कृ

गोपालोमन्मथोबीजंशक्तिःपावकवल्लभा ॥ मायाश्रीर्मन्मथैर्हृत्स्यात्कृष्णायशिरईरितम् ॥ १५९ ॥ गोविंदायशिखागोपीजनेतिकवचंमतम् ॥ वल्लभायस्मृतंनेत्रमस्त्रंपावकभार्य्यया ॥ ६० ॥ मूर्ध्निभालेभ्रुवोरक्ष्णोःकर्णयोर्नासयोर्मुखे ॥ चिबुकेचगलेबाह्वोर्हृदयेजठरेन्यसेत् ॥ ६१ ॥ नाभौलिंगेगुदेसक्थ्नोर्जानुनोर्जंघयोरपि ॥ गुल्फयोःपादयोर्वर्णान्कूटत्रयविवर्जितान् ॥ ६२ ॥ सृष्टिन्यासोऽयमुदितोहृदाद्यंसांतिकास्थितिः ॥ संहारोंध्यादिमूर्द्धांतःपुनःसृष्टिंस्थितिंचरेत् ॥ ६३ ॥ करशुद्ध्यासनन्यासौन्यासंवाग्देवताभिधम् ॥ कृत्वापूर्वोदितान्कूटत्रयंकास्यहृदिन्यसेत् ॥ ६४ ॥ कूटत्रयद्विरावृत्त्याषडंगंपुनराचरेत् ॥ कमलावसुधायुक्तंध्यायेच्छ्रीचक्रगंहरिम् ॥ १६५ ॥

त्वामूर्धमुखहृत्सुकूटत्रयंन्यसेत् ॥ १६४ ॥ १६५ ॥

ध्यानमाह ॥ क्षीरेति॥क्षीरसमुद्रस्यकल्पद्रुमवनेविलसत्रत्नयुक्तयोमंडपस्तदंतःप्रोद्यत्यत्श्रीपीठंतत्रस्थितमष्टकरंपद्मचक्रबाणवेणुदक्षकरं चापपाशांकुशवीणाबामकरमवनिमाभ्यांधरालक्ष्मीभ्यांशोभितंब्रह्मादिसुरैः स्तूयमानंगोलंध्यायेत् ॥ १६६॥ १६७॥ १६८ ॥ १६९ ॥

क्षीरांभोधिस्थकल्पद्रुमवनविलसद्रत्नयुङ्मंधपांतःप्रोद्यच्छ्रीपीठसंस्थंकरधृतजलजारीक्षुचापांकुशेषुम् ॥ पाशंवीणांसुवेणुंदधतमवनिमाशोभितंरक्तकांतिंध्यायेद्गोपालमीशंविधिसुखविबुधैरीड्यमानंसमंतात ॥ ॥ १६६ ॥ एवंध्यात्वाजपेल्लक्षंदशांशंपायसांधसा ॥ जुहुयाद्वैष्णवेपीठेपूजयेत्सुंदरीहरिम् ॥ ६७ ॥ आदावंगानिसंपूज्यप्रागाद्याशासुपूजयेत् ॥ वासुदेवंसंकर्षणंप्रद्युम्नमनिरुद्धकम् ॥ ६८ ॥ पूज्यावह्न्यादिकोणेषुशांतिःश्रीश्चसरस्वती ॥ रतिःपुनर्दिक्षुपूज्यारुक्मिणीसत्यभामिका ॥ ६९ ॥ कालिंदीजांबवत्याख्यामित्रविंदासुनंदया ॥ सुलक्षणानाग्निजितीततोर्च्यानिधयोपिच ॥ ७० ॥ महापद्मश्चपद्मश्चशंखोमकरकच्छपौ ॥ मुकुंदकुंदनीलाश्चखर्वश्चनिधयोनव ॥ ७१ ॥ ततश्चसुंदरीप्रोक्तावृतिपूजांसमाचरेत ॥ प्रयोगानपितत्रोक्तान्कुर्यादिष्टप्रसिद्धये ॥ १७२ ॥

॥ १७० ॥ विधीनाह ॥ महापद्मश्चेति ॥ १७१ ॥ ततःसुन्दरीमंत्रोक्तानिनवावरणानियजेत् ॥ १७२ ॥

ब्रह्मणःसायुज्यंब्रह्मरूपंप्राप्नोति ॥ १७३ इतिश्रीमन्त्रमहोदधिव्याख्यायांनौकायांसुंदरीपूजनंनामद्वादशस्तरंगः ॥ १२ ॥ श्रीहनुमतो मंत्रान्वक्तुंप्रतिजानीते ॥ अथेति ॥ मंत्रमुद्धरति ॥ इंद्रेति ॥ वाराहोहः इंद्रस्वरऔबिंदुस्ताभ्यांयुतःहौं ॥ हसफस्वरूपम् ॥ अग्नीरःएते ॥ १ ॥ झिंठीशबिंदुयुताः एबिंदुयुताः ॥ तेनहस्फ्रें ॥ गदीखः ॥ पांताग्निरुद्रेंदुयुतः ॥ पांतःफःअग्नीररुद्रए ॥ इंदुर्बिंदुःतैर्युतः ॥ ख्फ्रें

एवंयोभजतेनित्यंश्रीमद्गोपालसुंदरीम् ॥ सर्वान्कामानवाप्यांतेसायुज्यंब्रह्मणोव्रजेत् ॥ १७३ ॥ इति श्रीमहीधरविरचितेमंत्रमहोदधौचक्रस्थत्रिपुरसुंदरीगोपालसुन्दर्योः पूजनंनामद्वादस्तरंगः ॥ १२ ॥

अथोच्यंतेहनुमतोमन्त्राःसर्वेष्टसिद्धये ॥ इन्द्रस्वरेंदुसंयुक्तोवराहोहसफाग्नयः ॥१॥ झिंटीशबिंदुसंयुक्ताद्वितीयंबीजमीरिम् ॥ गदीपांताग्निरुद्रेन्दुसंयुतःस्यात्तृतीयकम् ॥ २ ॥ हसरामनुंचंद्राढ्याश्चतुर्थंहसखाः फरा ॥ शिवेंद्वाढ्याः पंचमः स्याद्धसौमन्विदुगौपरम् ॥ ३ ॥

॥ २ ॥ हसरा मनुचंद्राढ्याः औबिंदुयुता ह्स्रौं ॥ हसखफराःशिवेंद्वाढ्याःएबिंदुयुताः ॥ तेनह्स्ख्फ्रें ॥ हसौमन्विन्दुगौ औबिंदुयुतौ ह्सौं ॥ परंततः ॥ ३ ॥

ङेयुतोहनुमान्मनुमते ॥ हार्दंनमः ॥ यथा–हौंहस्फ्रेंख्फ्रेंह्स्रौंह्स्ख्फ्रेंह्सौंहनुमतेनमः ॥ ४ ॥ षष्ठंह्सौमितिबीजं ॥ द्वितीयेंह्स्फ्रेंमितिशक्तिः ॥ ह्रौंहृत् ॥ ह्स्फ्रेंशिरः ॥ ख्फ्रेंशिखेत्यादि० ॥ वर्णन्यासमाह ॥ मूर्ध्नीति ॥ एकैकंसर्वत्र० ॥५॥ ६ ॥ पदन्यासमाह॥षडिति ॥

ङेयुतोहनुमान्हार्दमंत्रोयंद्वादशाक्षरः ॥ रामचंद्रोमुनिश्चास्यजगतीछंदईरितम् ॥४॥ हनुमान्देवताबीजं षष्ठंशक्तिर्द्वितीयकम् ॥ षड्बीजैरंगषट्कंस्यान्मूर्ध्निभालेदृशोर्मुखे ॥ ५ ॥ कंठेचबाहुद्वितये हृदिकुक्षौ चनाभितः ॥ लिंगेजानुद्वयेपादद्वयेवर्णान्क्रमान्न्यसेत् ॥६॥ षड्बीजानिपदद्वंद्वंमूर्ध्निभालेमुखेहृदि ॥ नाभावूर्वोर्जंघयोश्चपादयोर्विन्यसेत्क्रमात् ॥ ७ ॥ बालार्कायुततेजसंत्रिभुवनप्रक्षोभकंसुन्दरंसुग्रीवादिसमस्तवानरगणैःसंसेव्यपादाम्बुजम् ॥ नादेनैवसमस्तराक्षसगणान्संत्रासयंतं प्रभुश्रीमद्रामपदांबुजस्मृतिरतंध्यायामिवातात्मजम् ॥८॥ एवंध्यात्वाजपेदर्कसहस्रंजितमानसः ॥ दशांशंजुहुयाद्व्रीहीन्पयोदध्याज्यसंयुतान् ॥ ९ ॥

पदद्वंद्वंहनुमतेनमइति ॥ ७ ॥ ध्यानमाह ॥ बालेति ॥ वातात्मजंहनुमंतम् ॥ ८ ॥ ९ ॥

---

१ अस्यश्रीहनुमन्मंत्रस्य रामचन्द्रऋषिः । जगतीच्छंदः । हनुमान्देवता ।ह्स्रौंबीजं । ह्स्फ्रेंशक्तिर्ममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

दलेषुतदाह्वयान् हनुमन्नामानि ॥ १० ॥ तानाह ॥ रामभक्तइत्यादि ॥११॥१२॥१३॥१४ ॥१५॥ १६ ॥ १७॥१८॥ १९ ॥ २० ॥

विमलादियुतेपीठेपूजाकार्य्याहनूमतः ॥ केसरेष्वंगपूजास्याद्दलेष्वन्यांस्तदाह्वयान् ॥ १० ॥ रामभक्तोमहातेजाकपिराजोमहाबलः ॥ द्रोणाद्रिहारकोमेरुपीठकार्चनकारकः ॥११॥ दक्षिणाशाभास्करश्चसर्वविघ्ननिवारकः ॥ एवंनामानिसंपूज्यदलाग्रेषुचवानरान् ॥ १२ ॥ सुग्रीवमंगदंनीलंजांबवंतंनलंतथा ॥ सुषेणंद्विविदंमैंदंपूजयेद्दिक्पतीनपि ॥ १३ ॥ एवंसिद्धमनौमंत्रीस्वपरेष्टंप्रसाधयेत् ॥ कदलीबीजपूराम्रफलैर्हुत्वासहस्रकम् ॥ १४ ॥ द्वाविंशांतेब्रह्मचारिविप्रान्संभोजयेदथ ॥ एवंकृतेमहाभूतविषचौराद्युपद्रवाः ॥ १५ ॥ नश्यंतिक्षणमात्रेणविद्वेषिग्रहदानवाः ॥ अष्टोत्तरशतंवारि मंत्रितंविषनाशनम् ॥१६॥ रात्रौनवशतंमंत्रजपेद्दशदिनावधि ॥ योनरस्तस्यनश्यंतिराजशत्रूत्थभीतयः ॥१७॥ अभिचारोत्थभूतोत्थज्वरेतन्मंत्रितैर्जलैः ॥ भस्मभिःसलिलैर्वापिताडयेज्ज्वरिणःक्रुधा ॥ १८ ॥ दिनत्रयाज्ज्वरान्मुक्तःससुखंलभतेनरः ॥ तन्मंत्रितौषधंजग्ध्वानीरोगोजायतेध्रुवम् ॥ १९ ॥ तन्मंत्रितंपयःपीत्वायोद्धुंगच्छेन्मनुंजपन् ॥ तज्जप्तभस्मलिप्तांगः शस्त्रसंघैर्नबाध्यते ॥ २० ॥

शस्त्रक्षतादयोवारत्रयमंत्रितेनभस्मनामार्जिताअचिराच्छुष्यंतिनश्यंति ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ देहचंदनंदेहेधृतंयच्चंदनंतेनयुतंभस्मांबुचमंत्रितंयस्मैदीयतेसवश्यःस्यात् ॥ २४ ॥ ईशानेत्यादितद्गृहंचिरमित्यंतएकःप्रयोगः ॥ भूतांकुशतरोःकरंजस्यअरिष्टस्यईशानदिशि

शस्त्रक्षतंव्रणःशोफोलूतास्फोटोपिभस्मना ॥ त्रिमंत्रितेनसंस्पृष्टाःशुष्यंत्यचिरतोनृणाम् ॥२१॥ सूर्य्यास्तमयमारभ्यजपेत्सूर्योदयावधि ॥ कीलकंभस्मचादायसमाहावधिसंयतः ॥ २२ ॥ निखनेद्यस्यकीलौतौविद्विषांद्वार्य्यलक्षितम् ॥ विद्वेषंमिथआपन्नाःपलायंतेऽरयोऽचिरात् ॥ २३ ॥ अभिमंत्रितभस्माम्बुदेहचंदनसंयुतम् ॥ खाद्यादियोजितंयस्मैदीयतेसचदासवत् ॥२४॥ क्रूराश्चजंतवोनेनभवंतिविधिनावशाः ॥ ईशानदिक्स्थमूलेनभूतांकुशतरोः शुभाम् ॥ २५ ॥ अंगुष्ठमात्रांप्रतिमांप्रविधायहनूमतः ॥ प्राणसंस्थापनंकृत्वासिंदूरैःपरिपूज्यच ॥ २६ ॥ गृहस्याभिमुखेद्वारेनिखनेन्मंत्रमुच्चरन् ॥ भूताभिचारचौराग्निविषरोगनृपोद्भवाः ॥ २७ ॥ संजायंतेगृहेतस्मिन्नकदाचिदुपद्रवाः ॥ प्रत्यहंधनपुत्राद्यैरेधतेतद्गृहंचिरम् ॥ २८ ॥

स्थितेनमूलेनांगुष्ठमितांहनुमत्प्रतिमांकृत्वाप्राणान्संस्थाप्यसिंदूरैरभ्यर्च्ययद्गृहद्वारिनिखन्यतेतत्रसर्वोपद्रवनाशस्तद्वृद्धिश्च ॥ २५ ॥ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥

॥२९॥३०॥३१॥ शिवावितं शिवेनापिरक्षितंशत्रुमेवंकुर्वन्हन्यात् ॥ अर्द्धचंद्रेत्यादिरिपुमुद्धतमित्यंतएकोमारणप्रयोगः॥ उन्मत्तोधत्तूर

निशिश्मशानभूमिस्थौभस्मनामृत्स्नयापिवा ॥ शत्रोः प्रतिकृतिंकृत्वाहृदिनामसमालिखेत् ॥ २९ ॥ कृपप्राणप्रतिष्ठांतांभियाच्छत्रुर्ममंतुंजपन् ॥ मंत्रांतेप्रोच्चरेच्छत्रोर्नामछिंधिचभिंधिच ॥ ३० ॥ मारयेतिचत स्यांदंतैरोष्ठंनिपीड्यच ॥ पाण्योस्तलेप्रपीड्याथत्यक्त्वातांसदनंव्रजेत् ॥ ३१ ॥ एवंसप्तदिनंकुर्वन्ह न्याच्छत्रुंशिवावितम् ॥ अर्द्धचंद्राकृतौकुंडेस्थंडिलेवाहुतंचरेत् ॥ ३२ ॥ मुक्तकेशः श्मशानस्थेलवणैरा जिकायुतैः ॥ उन्मत्तफलपुष्पैश्चनखरोमविषैरपि ॥ ३३ ॥ काककौशिकगृध्राणांपक्षैःश्लेष्मातकाक्षजै ॥ समिद्वरैश्चत्रिशतंदक्षिणाशामुखोनिशि ॥ ३४ ॥ सप्तघस्रानिदंकुर्वन्मारयेद्रिपुमुद्धतम् ॥ शत षट्कंजपेद्रात्रौश्मशानेदिवसत्रयम् ॥ ३५ ॥ ततोवेतालउत्थायवदेद्वाविशुभाशुभम् ॥ उदितंकुरुतेसः र्वंकिंकरीभूयमंत्रिणः ॥ ३६ ॥

श्लेष्मातकश्चिक्कणफलोवृक्षः॥ अक्षोबिभीतकस्तदुत्थसमिद्भिश्चहुतंचरेज्जुमुयात्सप्तघस्रान् दिवसान् ॥३२॥३३॥३४॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ पराधीनोबद्धोनिगडाच्छंखलातोमुच्यते ॥ विद्वेषणादीनिविद्वेषमारणोच्चाटान्तत्कृतपल्लवंलिखन्नेवंकुर्यात् ॥ अमुकंद्वे षय २ इतिद्वेष्ये मारय २ इतिमारणे इत्यादिपल्लवलेखनम् ॥ ३९ ॥ ४० ॥ कुबेराक्षःसूक्ष्मकणस्तिक्तक्षुपाविशेषः ॥ ४१ ॥ ४२ ॥

हनुमत्प्रतिमांभूमौविलिखेत्तत्पुरोमनून् ॥ साध्यनामद्वितीयांतंविमोचयविमोचय ॥ ३७ ॥ तत्सर्वंमार्जयेद्वाम हस्तेनाथपुनर्लिखेत् ॥ एवमष्टोत्तरशतंलिखित्वामार्जयेत्पुनः ॥ ३८ ॥ एवंकृतेपराधीनोमुच्यतेनिग डात्क्षणात् ॥ एवंविद्वेषणादीनिकुर्यात्तत्पल्लवंलिखन् ॥ ३९ ॥ वश्यार्थेसर्षपैर्होमोविद्वेषेकरवीरजैः ॥ कुसुमैरिध्मकाष्ठैर्वाजीरकैर्मरिचैरपि ॥ ४० ॥ ज्वरेदूर्वागुडूचीभिर्दध्नाक्षीरेणवाघृतैः ॥ शूलेहोमःकुबेरा क्षैरेरंडसमिधातथा ॥ ४१ ॥ तैलाक्ताभिश्चनिर्गुंडीसमिद्भिर्वाप्रयत्नतः ॥ सौभाग्येचंदनैश्चंद्ररोचनै लालवंगकैः ॥ ४२ ॥ सुगंधिपुष्पैर्वस्त्राप्त्यैतत्तद्धान्यैस्तदाप्तये ॥ यत्पादरजसाराजीलवणाक्तेनमृत्य वे ॥ ४३ ॥ किंबहूक्तैर्विषैर्व्याधौशांतौमोहेचमारणे ॥ विवादेस्तंभनेद्यूतभूतभीतौचसंकटे ॥ ४४ ॥ वश्येयुद्धेनृपद्वारेसमरेचौरसंकटे ॥ मंत्रोयंसाधितोदद्यादिष्टसिद्धिंध्रुवंनृणाम् ॥ ४५ ॥

यद्धान्यैर्होमस्तदाप्तिः ॥ राजीलवणयुतेनयत्पादरजसाहूयतेसम्रियते ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ ४५ ॥

मन्त्रमाह ॥ वलयेति ॥ पुच्छाकारंवलयत्रयंविलिख्यमध्येआमितिवीजेनवेष्टितंसाध्यनामलिखेत् ॥ तदुपर्यष्टदलेषुहुमिति ॥ ४६ ॥
॥ ४७ ॥ वहिरेकंवलयंकृत्वोपरिचतुरस्रंकृत्वातदग्राणिसंवर्ध्यतत्रत्रिशूलानिकृत्वात्रिशूलेषुक्रोमिति वज्रेषुहसौमिति विलिख्यतन्माला

वक्ष्येहनुमतोयंत्रंसर्वसिद्धिप्रदायकम् ॥ वलयत्रितयंलेख्यंपुच्छकारसमन्वितम् ॥ ४६ ॥ साध्यनाम लिखेन्मध्येपाशबीजप्रवेष्टितम् ॥ उपर्य्यष्टदलंकृत्वावर्मपत्रेषुसंलिखेत् ॥ ४७ ॥ वलयंबहिरालिख्यत द्बहिश्चतुरस्रकम् ॥ चतुरस्रस्यरेखाग्रेत्रिशूलानिसमालिखेत् ॥ ४८ ॥ भूपुरस्याष्टवज्रेषुहूसौबीजंलिखे त्ततः ॥ कोणेष्वंकुशमालिख्यमालामंत्रेणवेष्टयेत् ॥ ४९ ॥ तत्सर्वंवेष्टयेद्यंत्रंवलयत्रितयेनच ॥ वज्रेशि लायांफलकेताम्रपात्रेथकुडयके ॥ ५० ॥ भूर्जेवातांडपत्रेवारोचनानाभिकुंकुमैः ॥ यंत्रमेतत्समालिख्य त्यक्ताशोब्रह्मचर्य्यवान् ॥ ५१ ॥ कपेःप्राणान्प्रतिष्ठाप्यपूजयेत्तंयथाविधि ॥ सर्वदुःखनिवृत्यैतद्यंत्रमा त्मनिधारयेत् ॥ ५२ ॥ ज्वरमार्य्यभिचारघ्नंसर्वोपद्रवशांतिकृत् ॥ योषितामपिबालानांधृतंजनमनो हरम् ॥ ५३ ॥

मन्त्रेणवक्ष्यमाणेनंसेवष्टथतत्पुनर्वलयत्रयेणवेष्टयेत् ॥ ४८ ॥ ४९ ॥ ५० ॥ नाभिःकस्तूरी ॥ त्यक्ताशडपवासी ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥
मालामन्त्रमाह ॥ प्रणवइति ॥ वाक्ऐं ॥ हरिप्रियाश्रीं ॥ मायादीर्घत्रयान्विता ह्रांह्रींह्रूं ॥ पूर्वोक्तंमूलमंत्रस्थम् ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ ५६ ॥

मालामंत्रमथोवक्ष्येप्रणवोवाग्धरिप्रिया ॥ दीर्घत्रयान्वितामायापूर्वोक्तकूटपंचकम् ॥ ५४ ॥ तारोन मोहनुमतेप्रकटांतेपराक्रम ॥ आक्रांतदिङ्मंडलतोयशोवीतिचतानिच ॥ ५५ ॥ धवलीकृतवर्णांतेज गत्रितयवज्रच ॥ देहज्वलदग्निसूर्य्यकोट्यंतेतुसमप्रभ ॥ ५६ ॥ तनूरुहपदंरुद्रावतारपदमीरयेत् ॥ लंकापुरीदहांतेनोदधिलंघनवर्णका ॥ ५७ ॥ दशग्रीवशिरःपश्चात्कृतांतकपदंततः ॥ सीताश्वा सनवाय्वंतेसुतशब्दमुदीरयेत् ॥ ५८ ॥ अंजनागर्भसंभूतश्रीरामांतेतुलक्ष्मणः ॥ नंदकांतेरकपिचसैन्य प्रकारवर्णकाः ॥ ५९ ॥ सुग्रीवसख्यकांवर्णारणवालिनिबर्हण ॥ कारणद्रोणपर्वांतेतोत्पाटनपदंव देत् ॥ ६० ॥ अशोकवनवीत्यंतेदारणाक्षकुमारक ॥ च्छेदनांतेवनपदंरक्षाकरसमूहच ॥ ६१ ॥ विभंजनांतेब्रह्मास्त्रब्रह्मशक्तिग्रसेतिन ॥ लक्ष्मणांतेशक्तिभेदनिवारणपदंपुनः ॥ ६२ ॥ विशल्यौषधिव र्णांतेसमानयनवर्णकाः ॥ बालोदितांतेभान्वंतेमंडलग्रसनेतिच ॥ ६३ ॥ मेघनादेतिहोमांतेविध्वंसनपदं वदेत् ॥ इन्द्रजिद्वधकारांतेणसीतारक्षकेतिच ॥ ६४ ॥

॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥ ६१ ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ ६४ ॥

राक्षसीसंघवर्णांतेविदारणचकुंभच ॥ कर्णादिवधशब्दांतेपरायणपदंवदेत् ॥ ६५ ॥ श्रीरामभक्तिश ब्दांतेतत्परेतिसमुद्रच ॥ व्योमद्रुमलंघनेतिमहासामर्थ्यमेतिच ॥ ६६ ॥ हा तेजःपुंजवीर्यंतेराजमानप दंपुनः ॥ स्वामिवचनसंपादितार्जुनांतेचसंयुग ॥ ६७ ॥ सहायांतेकुमारेतिब्रह्मचारिन्पदंवदेत्॥गंभीर शब्दोऽत्रिर्वायुर्दक्षिणाशापदंपुनः ॥ ६८ ॥ मार्तंडमेरुशब्दांतेपर्वतेतिपदंवदेत् ॥ पीठिकार्चनशब्दां तेसकलेतिपदंपुनः ॥ ६९ ॥ मंत्रागमाचार्य्यममसर्वग्रहविनाशन ॥ सर्वज्वरोच्चाटनेतिसर्वविषविनाशन ॥ ७० ॥ सर्वापत्तिनिवारणसर्वदुष्टेतिसंपठेत् ॥ निबर्हणपदंसर्वव्याघ्रादिभयतत्परम् ॥ ७१ ॥ विना रणंसर्वशत्रुच्छेदनेतिपदंमम ॥ परस्यचत्रिभुवनपुंस्त्रीनपुंसकात्मकम्॥७२॥ सर्वजीवपदंपश्चाज्जातंवशय युग्मकम् ॥ ममाशाकारकंपश्चात्संपादयपदद्वयम् ॥ ७३ ॥ नानानामपदंधेयान्सर्वान्राज्ञःससंपठेत् ॥ परिवारान्ममेत्यंतेसेवकान्कुरुयुग्मकम् ॥ ७४ ॥ सर्वशस्त्रास्त्रवीत्यंते षाणिविध्वंसयद्वयम् ॥ मायादीर्घ त्रयोपेताहात्रयंचैहियुग्मकम् ॥ ७५ ॥ विलोमपंचकूटानिसर्वशत्रून्हनद्वयम् ॥ परदांतेलानिपरसैन्या निक्षोभयद्वयम् ॥ ७६ ॥

॥ ६५ ॥ ६६ ॥ ६७॥ अत्रिःदः ॥ वायुःयः स्वस्वरूपमन्यत् ॥ ६८ ॥ ६९ ॥ ७० ॥ ७१ ॥ ७२ ॥ ७३ ॥ ७४ ॥ ७५ ॥ ७६ ॥ ॥७७॥७८॥७९॥ चतुर्विंशतिश्लोकैर्निष्पन्नोमालामंत्रो यथा–ओंऐंश्रींह्रांह्रींह्रूंह्रैंह्रौंह्रःस्फ्रेंख्फ्रेंह्रूंस्रौंह्रसूख्फ्रेंह्रसौंओंनमोहनुमतेप्रकटपराक्र मआक्रांतदिङमंडलयशोवितानधवलीकृतजगत्त्रितयवज्रदेहज्वलदग्निसूर्यकोटिसमप्रभतनूरुहरुद्रावताराअलंकापुरीदहनोदधिलंघनदश ग्रीवशिरः कृतांतकसीताश्वासनवायुसुतांजनागर्भसंभूतश्रीरामलक्ष्मणानंदकरकपिसैन्यप्राकारसुग्रीवसख्यकारणवालिनिबर्हणकारण द्रोणपर्वतोत्पाटनाशोकवनविदारणाक्षकुमारकच्छेदनवनरक्षाकरसमूहविभंजनब्रह्मास्त्रब्रह्मशक्तिग्रसनलक्ष्मणशक्तिभेदनिवारणविशल्यौ षधिसमानयनबालोदितभानुमंडलग्रसनमेघनादहोमविध्वंसनइंद्रजिद्वधकारणसीतारक्षकराक्षसीसंघविदारणकुंभकर्णादिवधपरायण

ममसर्वकार्य्यजातंसाधयद्वितयंततः ॥ सर्वदुष्टदुर्जनांतेमुखानिकीलयद्वयम् ॥७७॥ घेत्रयंहात्रयंवर्मत्रित यफट्त्रयंततः॥वह्निप्रियांतोमंत्रोयंमालासंज्ञोखिलेष्टदः॥ ७८॥अष्टाशीत्युत्तराःपंचशतवर्णामनोःस्मृताः॥ महोपद्रवसंपातेस्मृतोयंदुःखनाशनः ॥ ७९ ॥ द्वादशार्णांतिमान्वर्णान्षट्त्यक्त्वैकंतथादिमम् ॥ पंचकू टात्मकोमंत्रोनिखिलाभीष्टसाधकः ॥ ८० ॥

श्रीरामभक्तितत्परसमुद्रव्योमद्रुमलंघनमहासामर्थ्यमहातेजःपुंजवीराजमानस्वामिवचनसंपादितार्जुनसंयुगसहायकुमार ब्रह्मचारिन्गंभी रशब्दोदयदक्षिणाशामार्तंडमेरुपर्वतपीठिकार्चनसकलमंत्रागमाचार्यममसर्वग्रहविनाशनसर्वज्वरोच्चाटनसर्वविषविनाशनसर्वापत्तिनिवा रणसर्वदुष्टनिबर्हणसर्वव्याघ्रादिभयनिवारणसर्वशत्रुच्छेदनममपरस्यचत्रिभुवनंपुंसकात्मकसर्वजीवजातंवशय २ममाज्ञाकारकंसंपाद

य २ नानानामधेयान्सर्वान्राज्ञःसपरिवारान्ममसेवकान्कुरु २सर्वशस्त्रास्त्रविषाणिविध्वंसय२हांह्रींहूं हां ३ एह्येहिहूंसौंहूंस्ख्फ्रहस्फ्रेंहौंस-र्वशत्रून्हन २ परदलानिपरसैन्यानिक्षोभय २ ममसर्वकार्यजातंसाधय २ सर्वदुष्टदुर्जनमुखानिकीलय २ घे ३ हा ३ हुं ३ फट् ३ स्वाहा मालामंत्रोयमष्टाशीत्यधिकपंचशतवर्णः (५८८) ॥ मंत्रांतरमाह ॥ द्वादशेति ॥ द्वादशाक्षरस्यांतिमान्षड्वर्णान् हनुमतेनम

मुनीरामो[1]थगायत्रीछन्दोदेवःकपीश्वरः ॥ पंचबीजैःसमस्तेनषडंगंमुनिभिः स्मृतम् ॥ ८१ ॥ रामदूतो लक्ष्मणांतेप्राणदातांजनासुतः ॥ सीताशोकविनाशोथलंकाप्रासादभंजनः ॥ ८२॥ हनूमदाद्याः पंचैतेबीजाद्याङ्गेसमन्विताः ॥ षडंगमंत्राः संदिष्टाध्यानपूजादिपूर्ववत् ॥ ८३ ॥

इति ॥ प्रथममेकंहौमितित्यक्त्वाशेषःपंचार्णोमंत्रः—हूस्फ्रेख्फेंहूस्त्रौंहरख्फेंहूसौमिति ॥ ८० ॥ ८१ ॥ षडंगमाह ॥ रामदूतइति ॥ हनुमदाद्याश्चतुर्थ्यंताबीजपूर्वाःषडंगमंत्राः ॥ यथा—हस्फ्रेंहनुमतेहृत् ॥ ख्फ्रेंरामभक्तायशिरः ॥ हस्त्रौंलक्ष्मणप्राणदात्रेशिखेत्यादि० ॥८२॥ पूर्ववद्द्वादशवर्णवत् ॥ ८३ ॥

मंत्रांतरमाह ॥ तारइति ॥ तार ॐ ॥वाक्ऐं ॥ कमलाश्रीं ॥ मायादीर्घत्रयाद्या ह्रांह्रींह्रूं ॥ पंचकूटानिचइदानीमुक्तानि ॥ रुद्रार्णएकादशाक्षरः ॥८४॥ मंत्रांतरमाह ॥ हृदयमिति॥तद्वत् ॥ ङेंतोनमोभगवतआंजनेयायमहाबलायस्वाहेति ॥ षडंगमाह ॥ आंजनेयइति ॥

तारोवाक्कमलामायादीर्घत्रयसमन्विताः ॥ पंचकूटानिमंत्रो[2]यंरुद्रार्णोऽभीष्टसिद्धिदः ॥८४॥ अर्चनात्पूर्ववच्चास्यपरोमंत्रोभिधीयते ॥ हृदयंभगवान्ङेंतंआंजनेयमहाबलौ ॥८५॥ तद्वद्वह्निप्रियांतोयंमनुरष्टादशाक्षरः ॥ मुनिरीश्वरएवास्यानुष्टुप्छंदः समीरितम् ॥८६॥ हनूमान्देवताबीजंहुंशक्तिर्वह्निवल्लभा ॥ आंजनेयोरुद्रमूर्तिर्वायुपुत्रस्तथैवच ॥ ८७ ॥ अग्निगर्भोरामदूतोब्रह्मास्त्रविनिवारणः ॥ एतैर्ङेंतैःषडंगानिकृत्वाध्यायेत्कपीश्वरम् ॥ ८८ ॥ दहनतप्तसुवर्णसमप्रभंभयहरंहृदयेविहितांजलिम् ॥ श्रवणकुंडलशोभिमुखांबुजंनमतवानरराजमिहाद्भुतम् ॥ ८९ ॥ अयुतंप्रजपेन्मंत्रंदशांशंजुहुयात्तिलैः ॥वैष्णवेपूजयेत्पीठेपूर्ववत्कपिनायकम् ॥ ९० ॥ जितेंद्रियोनक्तभोजीप्रत्यहंसाष्टकंशतम् ॥ जपित्वाक्षुद्ररोगेभ्योमुच्यतेदिवसत्रयात् ॥ ९१ ॥

आंजनेयायहृत् ॥ रुद्रमूर्तयेशिरइत्यादि ० ॥८५॥८६ ॥८७॥ ८८ ॥ ध्यानमाह ॥ दहनेति ॥ ८९ ॥ ९०॥ प्रयोगानाह ॥ जितेन्द्रियइति ॥ ९१ ॥

---

१ अस्यहनुमत्पंचकूटमन्त्रस्यरामचन्द्रऋषिःगायत्रीछंदः कपीश्वरोदेवताममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

२ ओं ऐंश्रींह्रांह्रींह्रूंहस्फ्रेंख्फ्रेंहूस्त्रौंहूस्ख्फ्रेंहूसौं ।

॥ ९२ ॥ ९३ ॥ ९४ ॥ ९५ ॥ ९६ ॥ ९७ ॥ ध्रुवंओंकारः ॥ ९८ ॥ उदररोगनाशकमंत्रमाह ॥ पवनेति ॥ सद्योजातओंकारस्त युतपवनद्वययोयो ॥ हनुस्वरूपं ॥ शशांकाढयोमहाकालः सबिंदुर्मः मं ॥ कामिका नः ॥ फलस्वरूपान्तेसनेत्राक्रिया इयु

भूतप्रेतपिशाचादिनाशायैवंसमाचरेत् ॥ महारोगनीवृत्त्यैतुसहस्रंप्रत्यहंजपेत् ॥ ९२ ॥ यताशनोऽयुतं नित्यंजपन्ध्यायन्कपीश्वरम् ॥ राक्षसौघंविनिघ्नंतमचिराज्जयतिद्विषम् ॥९३॥ सुग्रीवेणसमंरामंसं दधानंस्मरन्कपिम् ॥ प्रजप्यायुतमेतस्यसंधिकुर्य्याद्विरुद्धयोः ॥ ९४ ॥ लंकांदहंतंतंध्यायन्नयुतंप्रजपे न्मनुम् ॥ शत्रूणांप्रदहेद्ग्रामानचिरादेवसाधकः ॥ ९५ ॥ प्रयाणसमयेध्यायन्हनूमंतमनुंजपन् ॥ योंया तिसोऽचिरात्स्वेष्टंसाधयित्वागृहंव्रजेत् ॥ ९६ ॥ यः कपीशंसदागेहेपूजयेज्जपतत्परः ॥ आयुर्लक्ष्म्यौप्र वर्द्धेतेतस्यनश्यंत्युपद्रवाः ॥ ९७ ॥ शार्दूलतस्कराादिभ्योरक्षेन्मनुरयंस्मृतः ॥ प्रस्वापकालेचौरेभ्योदुष्ट स्वप्नादपिध्रुवम् ॥९८॥ पवनद्वितयंसद्योजातयुक्तंहनूपदम् ॥ महाकालः शशांकाढ्यः कामिकाफल फःक्रिया ॥९९॥ सनेत्राणांतमीनोगसात्वतोगितआयुरा ॥ षलोहितंरुडाहेतिवेदनेत्राक्षरोमनुः ॥१००॥

तोलः लि ॥ णांतस्तः ॥ मीनोधः ॥ गस्वरूपं ॥ सात्वतोधः ॥ गितआयुराषस्वरूपं ॥ लोहितंपः ॥ रुडाहस्वरूपं वेदनेत्राक्षरः चतु र्विंशत्यर्णः ॥ यथा–ओंयोयोहनुमंतफलितधगधगितः आयुराषपरुडाहेति ॥ ९९ ॥ १०० ॥

प्लीहरोगः उदररोगः ॥ तन्नाशकप्रयोगमाह ॥ प्लीहेति ॥१०१॥ १०२॥ आरण्यप्रस्तरोत्पन्नेवनपाषाणान्निष्कासितेग्नौवदर्युत्थाय ष्टिंसप्तधामूलमंत्रेणतापयेत् ॥ १०३ ॥ तयोदरस्थितेवंशखंडेताडितेरोगोनश्यति ॥ १०४ ॥प्रयोगांतरमाह ॥ पुच्छेति ॥ पुच्छाकारेव

प्लीहरोगहरश्चास्यमुन्यायंपूर्ववन्मतम् ॥ प्लीहयुक्तोदरेस्थाप्यंनागवल्लीदलंशुभम् ॥ १०१ ॥ तदुपर्य्यष्ट गुणितंवस्त्रमाच्छादयेत्ततः ॥ वंशजंशकलंतस्योपरिमुंचेत्कपिंस्मरन् ॥ २ ॥ आरण्यप्रस्तरोत्पन्नेवह्नौ यष्टिंप्रतापयेत् ॥ बदरीतरुसंभूतांमंत्रेणानेनसप्तशः ॥३॥ तयासंताडयेद्वंशशकलंजठरस्थितम् ॥ सप्त कृत्वःप्लीहरोगोनश्यत्येवनृणांक्षणात् ॥४॥ पुच्छाकारेसुवसनेलेखिन्याकोकिलोत्थया ॥ अष्टगंधैर्लि खेद्रूपंकपिराजस्यसुंदरम् ॥ ५ ॥ तन्मध्येष्टादशार्णंतुशत्रुनामयुतंलिखेत् ॥ तेनमंत्राभिजप्तेनशिरोब द्धेनभूमिपः ॥ ६ ॥ जयत्यरिगणंसर्वंदर्शनादेवनिश्चितम् ॥ युद्धेजिगीषुर्नृपतिः पूर्वोक्तंलेखयेद्ध्वजे ॥ ७ ॥ ध्वजमादायोपरागेसंस्पर्शान्मोक्षणावधि ॥ मातृकांजापयेत्पश्चाद्दशांशेनचहावयेत् ॥१०८॥

स्त्रेकोकिलापिच्छलेखिन्याऽष्टगंधैर्हनुमज्जपंकृत्वातदुदरेऽष्टादशार्णंविलिख्याधिमंत्रितेनशिरोबद्धेनतेनारीञ्जयति ॥ १०५ ॥ १०६ ॥ ॥ १०७ ॥ १०८ ॥

॥ १०९ ॥ यंत्रमाह ॥ लिखेदिति ॥ ११० ॥ अष्टार्णमालामंत्रौवक्ष्यमाणौ ॥ १११ ॥ ११२ ॥ दुरोदरेद्यूते ॥ ११३॥ ११४ ॥ अष्टार्णमाह ॥ वियदिति ॥ वियत्ह: ॥अग्नीर: ॥यथा–ओंह्रांह्राह्लह्लैंह्रौंह्रः ओंइत्याष्टार्ण: ॥११४॥ मालामंत्रमाह ॥ वज्रेति यथा–ओंवज्र

सर्षपैस्तिलसंमिश्रैःसंस्पर्शान्मोक्षणावधि ॥ गजस्थंतंध्वजंदृष्ट्वापलायंतेऽरयोऽचिरात् ॥ १०९ ॥ अथोहनुमतोयंत्रंवक्ष्येरक्षाविधायकम् ॥ लिखेदष्टदलंपद्मंसाध्याख्यायुतकर्णिकम् ॥ १० ॥ दलेष्वष्टार्णमालिख्यमालामंत्रेणवेष्टयेत् ॥ तद्बहिर्मायया वेष्ट्यप्राणास्थापनमाचरेत् ॥ ११ ॥ लिखितंस्वर्णलेखिन्यादलेभूर्जतरोः शुभे ॥ रोचनाकुंकुमाभ्यांतुवेष्टितंकनकादिभिः ॥ १२ ॥ संपातसाधितंयंत्रंभुजेवामूर्ध्निधारयेत् ॥ रणेजवमवाप्नोतिव्यवहारेदुरोदरे ॥ १३ ॥ ग्रहैर्विघ्नैर्विषैः शस्त्रैश्चौरैर्नैवाभिभूयते ॥ रोगान्सर्वानपाकृत्य चिरंजीवतिभाग्यवान् ॥ १४ ॥ वियदग्नियुतंदीर्घषट्कायंतारसंपुटम् ॥ अष्टार्णोमंत्रआख्यातोमालामंत्रोऽकथ्यते ॥ १५ ॥ वज्रकायवज्रतुंडकपिलेत्यथपिंगला ॥ ऊर्ध्वकेशमहावर्णबलरक्तमुखेतिच ॥ ११६ ॥

कायवज्रतुडकपिलापिंगलऊर्ध्वकेशमहाबलरक्तमुखतडिज्जिह्वमहारौद्रदंष्ट्रोत्कटकहहकरालिनेमहादृढप्रहारिन्लंकेश्वरबधायमहासेतुबंध महाशैलप्रवाहगगनेचरएह्येहिभगवन्महाबलपराक्रमभैरवापयज्ञापयएह्येहिमाहारौद्रदीर्घपुच्छेनवेष्टयवैरिणंभजय २ हुंफट् ॥११६ ।

॥ ११७ ॥ ११८ ॥ ११९ ॥ १२० ॥ बाणनेत्रेंदुवर्णः पंचविंशत्युत्तरशतार्णः ॥ १२१ ॥ अष्टार्णमालामंत्रौस्वतंत्राविति सूचयन्नाह अष्टार्णेति ॥१२२॥ इतिश्रीमंत्रमहोदधिव्याख्यायांनौकायांत्रयोदशस्तरंगः ॥ १३ ॥ विष्णुमंत्रान्वक्तुंप्रतिजानीते ॥ अथेति ॥ १ ॥

तडिज्जिह्वमहारौद्रदंष्ट्रोत्कटकहद्वयम् ॥ करालिनेमहादृढप्रहारिन्नितिवर्णकाः ॥ ११७ ॥ लंकेश्वरबधायांतेमहासेतुपदंततः ॥ बंधांतेचमहाशैलप्रवाहगगनेचर ॥ १८ ॥ एह्येहिभगवन्नंतेमहाबलपराक्रम ॥ भैरवाज्ञापयैह्येहिमहारौद्रपदंपुनः ॥ १९ ॥ दीर्घपुच्छेनवर्णांतेवेष्टयांतेतुवैरिणम् ॥ भंजयद्वितयंहुंफट्प्रणवादिसमीरितः ॥ १२० ॥ बाणनेत्रदुवर्णोयंमालामंत्रोखिलेष्टदः ॥ युद्धेजतोजयंदद्याद्व्याधौव्याधिविनाशनः ॥ २१ ॥ अष्टार्णमालामन्त्रोस्तुमुन्याद्यर्चातुपूर्ववत् ॥ भूरिणाकिमिहोक्तेनसर्वंदद्यात्कपीश्वरः ॥ १२२ ॥ इति श्रीमंत्रमहोदधौहनुमन्मंत्रकथनंनामत्रयोदशस्तरंगः ॥ १३ ॥ अथ वक्ष्येमहाविष्णोर्मंत्रान्सर्वार्थसाधकान् ॥ ब्रह्मायायानुपास्याथससृजुर्विविधाः प्रजाः ॥ १ ॥ मेरुःकृशानुसंयुक्तोऽनुग्रहेंदुसमन्वितः ॥ एकाक्षरोनरहरेर्मंत्रः कल्पद्रुमोनृणाम् ॥ २ ॥

मंत्रानाह ॥ मेरुरिति ॥ मेरुःक्षः ॥ कृशानूरः ॥ अनुग्रहऔ ॥ इंदुर्बिंदुः ॥ तेनक्ष्रौं ॥ २ ॥

मायाह्रीं ॥ तत्संपुटः प्रणवसंपुटश्चेति द्वौत्र्यर्णौ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ध्यानमाह ॥ तपनेति॥ सूर्येंद्वग्निनेत्रं ॥ घनविरामः शरत्तत्रयोहिमांशु श्चंद्रस्ततुल्यकांतिः घनसमानलमितिपाठेनीलकंठं ॥ शशिसप्रभमितिपाठान्तरेशशिनासमानाप्रभायस्यतम् ॥ ऊर्ध्वयोर्दक्षवामयोश्चक्र

त्र्यक्षरः[1] संपुटःप्रोक्तोमाययाप्रणवेनच[2] ॥ ऋषिरत्रिश्चगायत्रीछंदोदेवोनृकेसरी ॥ ३ ॥ षड्दीर्घयुक्तवी जेनषडंगानिसमाचरेत् ॥ त्र्यर्णेमायापुटेनैवतारसंपुटितेनवा ॥४॥ तपनसोमहुताशनलोचनंघनविरा महिमांशुसमप्रभम् ॥ अभयचक्रपिनाकवरान्करैर्दधतमिंदुधरंनृहरिंभजे ॥५॥ लक्षमेकंजपेन्मंत्रंदशां शंघृतपायसैः ॥ जुहुयात्पूजयेत्पीठेविमलादिसमन्विते ॥६॥ केसरेष्वंगपूजास्याद्दिक्दलेषुखगेश्वरम् ॥ शंकरंशेषनागंचशतानंदंप्रपूजयेत् ॥७॥ श्रियंह्रियंधृतिंपुष्टिंकोणपत्रेषुसाधकः ॥ द्वात्रिंशत्पत्रमध्येषु नृसिंहांस्तावतोर्चयेत् ॥ ८ ॥

पिनाकौ ॥ अधस्थयोर्वराभये ॥ इंदुधरंशशिशेखरम् ॥ ५ ॥ विमलादयउक्ताः ॥ ६ ॥ शतानंदंब्रह्माणम् ॥ ७ ॥ तावतोद्वात्रिंशत्सं ख्याकान् ॥ ८ ॥
तानाह ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ प्रयोगानाह ॥ सहस्रेति ॥ शतपर्वादूर्वा ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ निशिदुःस्वप्ने

कृष्णोरुद्रोमहाघोरोभीमोभीषणउज्वलः ॥ करालोधिकरालश्चदैत्यांतोमधुसूदनः ॥ ९ ॥ रक्ताक्षः पिंगलाक्षश्चांजनसंज्ञस्त्रयोदशः ॥ दीप्ततेजाःसुघोणश्चहनुर्वैषोडशः स्मृतः ॥ १० ॥ विश्वा क्षोराक्षसांतश्चविशालोधूम्रकेशवः ॥ हयग्रीवोघनस्वरोमेघनादस्तथापरः ॥ ११ ॥ मेघवर्णःकुंभकर्णः कृतांतक इतीरितः ॥ तीव्रतेजाअग्निवर्णोमहोग्रोविश्वभूषणः ॥१२॥ विघ्नक्षमोमहासेनः सिंहोद्वात्रिं शदीरिताः ॥ इंद्रादीन्वज्रमुख्यांश्चपूजयेच्चतुरस्रके ॥१३॥ एवंसंसाधितोमंत्रःप्रयोगेषुक्षमोभवेत् ॥ स हस्राष्टकसंख्यातैःशतपर्वात्रिकैस्तुयः ॥१४॥ जुहुयाद्दुदकेतस्यसर्वेनश्यंत्युपद्रवाः ॥ महोत्पातहरोप्ये षहोमः सर्वेष्टदोनृणाम् ॥ १५ ॥ संस्थाप्यविधिवत्कुंभंजपेदष्टसहस्रकम् ॥ अभिषिंचेद्विषाक्रांतंवि षजार्तिनिवृत्तये ॥ १६ ॥ विचरन्विपिनेचौरव्याघ्रसर्पाकुलेनरः ॥ जपन्नमुंमंत्रवरंनभयंप्रतिपद्यते ॥१७॥ ईक्षितेनिशिदुःस्वप्नेजपन्मंत्रंनिशांनयेत् ॥ अवशिष्टंस्वप्नफलंसस्यगादिशतिध्रुवम् ॥ १८॥ कर्णनेत्रशिरःकंठरोगान्मंत्रोविनाशयेत् ॥ अभिचारकृतांपीडांमनुमंत्रितभस्मच ॥ १९ ॥

दृष्टे मंत्रजपन्नवशिष्टांनिशांनयेत् ॥ सदुःस्वप्नःसुस्वप्नस्यैवफलंददाति ॥ १८ ॥ १९ ॥

---

१ ह्रींक्ष्रौंह्रींइतित्र्यक्षरः । ॐ क्ष्रौं ॐ इतित्र्यक्षरः ।

॥ २० ॥ २१ ॥ प्रसंगान्मारणप्रायश्चित्तमाह ॥ प्रजपेदिति ॥ अभिचारजातपापनिवृत्त्यैअयुतजपेत् ॥ २२ ॥ पुत्रजीवंवह्नौद्वपुत्रजी वतरुकाष्टैदीप्तेग्नौतत्फलःपुत्रजीवफलैः पुत्राप्त्यैजुहुयात् ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ मंत्रांतरमाहजयेति ॥ यथा जय श्रीनृसिंहेति ॥२६॥

आत्मानंनृहरिंध्यात्वावैरिणंमृगबालकम् ॥ आदायप्रक्षिपेद्यस्यांदिशितस्यांसगच्छति ॥ २० ॥ स्व कुटुंबपरित्यज्यनचैवावर्त्ततेपुनः ॥ नृसिंहं संस्मरन्वादेरिपोःस्वस्यविनष्टये ॥ २१ ॥ प्रजपेदयुतंमंत्रं मारणोत्थाघनष्टये ॥ प्रसूनैर्बिल्ववृक्षोत्थैः फलैस्तत्काष्ठसंभवैः ॥२२॥ सहस्रंजुहुयाद्वह्नौवांछितश्रीसमृ द्धये ॥ पुत्रजीवेद्धवह्नौतुतत्फलैः पुत्रसंपदे ॥ २३ ॥ ब्राह्मींवचांवामंत्रेणमंत्रितांशतसंख्यया ॥ संवत्स रमदन्श्रातर्विद्यापारंगतोभवेत् ॥ २४ ॥ किंबहूक्तेननृहरिः सर्वेष्टफलदोनृणाम् ॥ अथोच्यतेनरहरि र्भीतिहारीष्टसाधकः ॥ २५ ॥ जयद्वयश्रीनृसिंहेत्यष्टार्णोमनुरीरितः ॥ ऋषिर्ब्रह्मास्यगायत्रीछंदोदेवो नृकेसरी ॥२६॥ शार्ङ्गिर्नेत्रंवियद्बीजमुभेचंद्रसमन्विते ॥ वियतादीर्घयुक्तेनचंद्राढ्येनषडंगकम् ॥२७॥

नेत्रंइः शक्तिः ॥ वियत्हःबीजम् ॥ उभेशक्तिबीजेर्बिंदुयुते॥दीर्घयुतेनसबिंदुनावियताहेनषडंगं ॥ हांहृत् ह्रींशिरइत्यादि० ॥२७॥ ध्यानमाह ॥ श्रीमदिति ॥ साम्नांराजाईशः ॥ यद्वासामसुराजतेप्रकाशते ससामराजः ॥ सामगानेकृतेप्रत्यक्षोभवतीत्यर्थः ॥ तीव्रकरो रविः ॥ पिनाकपाणेइत्युपलक्षणंवराभयचक्राणाम् ॥ वामोर्ध्वादिदक्षोर्ध्वांतपिनाकाभयवरचक्रधरइत्यर्थ ॥ २८ ॥ अस्यपूजादिपूजा

श्रीमन्नृकेसरितनोजगदेकबंधोश्रीनीलकंठकरुणार्णवसामराज ॥ वह्नींदुतीव्रकरनेत्रपिनाकपाणेशीतांशु शेखररमेश्वरपाहिविष्णो ॥ २८ ॥ एवंध्यात्वाजपेल्लक्षाष्टकंतस्यदशांशतः ॥ जुहुयात्पायसेनाथोपूजा द्यस्यतुपूर्ववत् ॥ २९ ॥ तारः पद्माचहल्लेखाजयलक्ष्मीप्रियायच ॥ नित्यप्रमुदितांतेतुचेतसेपदमीरयेत् ॥ ३० ॥ लक्ष्मीश्रितार्द्धदेहायरमामायेनमः पदम् ॥ एकाधिकत्रिंशदर्णोमनुः पद्मभवोमुनिः ॥३१॥ छन्दोतिजगतीप्रोक्तंदेवः श्रीनरकेसरी ॥ बीजंरमाद्रिजाशक्तिः श्रीबीजेनषडंगकम् ॥ ३२ ॥

दिप्रयोगादिकमेकार्णवत् ॥२९॥ मंत्रांतरमाह ॥ तार इति ॥ तार ॐ ॥ पद्माश्रीं ॥ हृल्लेखाह्रीं ॥ ३० ॥ रमामाये श्रींह्रीं स्वरूपम न्येत् ॥ यथा—ओंश्रींह्रींजयलक्ष्मीप्रियायनित्यप्रमुदितचेतसेलक्ष्मीश्रितार्धदेहायश्रींह्रींनमः ॥ पद्मभवोब्रह्मा ॥ ३१ ॥ अद्रिजाह्रींश्रींबी जेनषड्दीर्घयुक्तेनश्रांश्रींश्रूमित्यादिना ॥३२॥

---

१ जयजयश्रीनृसिंहेत्यष्टार्णः । अस्यजयनृसिंहमंत्रस्यब्रह्माऋषिःगायत्रीछंदःनृसिंहोदेवताईंशक्तिःह्वेंबीजंममाभीष्टसिद्धयर्थेजपेवि० ।

२ अस्यश्रीलक्ष्मीनृसिंहमंत्रस्यपद्मभवऋषिः अतिजगतीछंदः श्रीनरकेसरीदेवताश्रीबीजंह्रींशक्तिःममाभीष्टसिद्धयर्थेजपेविनियोगः ।

ध्यानमाह ॥ क्षीराब्धाविति ॥ क्षीरसमुद्रगतश्वेतद्वीपेवस्वादिदेवौघैरग्रादिययथावेष्टितः ॥ अग्रेवसुभिः दक्षेरुद्रैः पश्चिमआदित्यैः वामेविश्वदेवैरित्यर्थः ॥ अधोवामदक्षयोः शङ्खचक्रे ॥ ऊर्ध्वयोर्गदापद्मे ॥ सितश्चंद्रवर्ण ॥ शेषफणाएवातपत्रंतेनलसितोदीप्तः ॥

क्षीराब्धौवसुमुख्यदेवनिकरैरग्रादिसंवेष्टितः शंखंचक्रगदांबुजंनिजकरैर्बिभ्रंस्त्रिनेत्रः सितः ॥ सर्पाधीश फणातपत्रलसितः पीतांबरालंकृतो लक्ष्म्याश्लिष्टकलेवरोनरहरिः स्तान्नीलकंठोमुदे ॥३३॥ एवंध्या त्वाजपेल्लक्षत्रयंषष्टिसहस्रकम् ॥ मध्वक्तैर्मल्लिकापुष्पैर्जुहुयाज्जातवेदसि ॥३४॥ षट्शतंत्रिसहस्राणिपी ठेपूर्वोदितेयजेत् ॥ प्रथमावरणेङ्गानिपरशक्तिरिमाः पुनः ॥३५॥ भास्वतीभास्करीचिंताद्युतिरुन्मीलि नीतथा ॥ रमाकांतीरुचिश्चेतिशक्त्याद्याहेतिसंयुताः ॥ ३६ ॥ इत्थंसिद्धमनौमंत्रीनिग्रहानुग्रहक्षमः ॥ मल्लिकाकुसुमैर्होमादिष्टसिद्धिमवाप्नुयात् ॥३७॥ प्रणवोनृहरेर्बीजंनमोभगवतेपदम् ॥ नरसिंहायतार श्चबीजंमत्स्येतिकीर्तयेत् ॥३८॥ रूपायतारोबीजंचकूर्मरूपायवर्णकाः॥ताराबीजेवराहाणंरूपायतारबी जके ॥३९॥ नृसिंहरूपायांतेतुतारोबीजंचवामनम् ॥ रूपायत्रिस्तारबीजेरामायेतिपदंवदेत् ॥४०॥

ईदृङ्नृसिंहोममुदेहर्षायस्तात्भूयात् ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ मंत्रांतरमाह ॥ प्रणवइति ॥ नृहरेर्बीजक्ष्रौं ॥ ३८ ॥ ॥ ३९ ॥ त्रिस्त्रिवारंताबीजे ॥ ४० ॥

सनेत्रादीर्घाइयुतोनःनि ॥ ४१ ॥ ङेतिमश्चतुर्थ्यंतः ॥ ४२ ॥ नवनवत्यर्णएकोनशताक्षरः ॥ मंत्रोयथा–ओंक्ष्रौंनमोभगवतेनरसिंहाय ओंक्ष्रौंमत्स्यरूपायओंक्ष्रौंकूर्मरूपायओंक्ष्रौंवराहरूपायओंक्ष्रौंनृसिंहरूपायओंक्ष्रौंवामनरूपायओंक्ष्रौंओंक्ष्रौंओंक्ष्रौंरामायओंक्ष्रौं कृ ष्णायओंक्ष्रौंकल्किनेजयजयशालग्रामनिवासिनेदिव्यसिंहायस्वयंभुवेपुरुषायनमःओंक्ष्रौं ॥ अवतारवान्दशावतारयुतोनृसिंहोदेवता

तारोबीजंचकृष्णायतारोबीजंचकल्किने ॥ जयद्वयंततःशालग्रामदीर्घासनेत्रका ॥४१॥ वासिनेदिव्य सिंहायस्वयंभूङेतिमःस्मृतः ॥ पुरुषायनमस्तारोबीजमित्युदितोमनुः ॥ ४२ ॥ हरेर्नवनवत्यर्णोमुनि रत्रिः किलास्यतु ॥ छंदोतिजगतीदेवोनृकेसर्य्यवतारवान् ॥ ४३ ॥ बीजंपूर्वोदितंशक्तिराद्याबीजेन चांगकम् ॥ कृत्वाषड्दीर्घयुक्तेनध्यायेत्क्षीरोदधिस्थितम् ॥ ४४ ॥ सहस्रचंद्रप्रतिमोदयालुर्लक्ष्मीमु खालोकनलोलनेत्रः ॥ दशावतारैःपरितः परीतोनृकेसरीमंगलमातनोतु ॥ ४५ ॥ जपोयुतंदशांशेनह वनंपायसेनतु ॥ पीठेपूर्वोदितेपूर्वमंगानिपरिपूजयेत् ॥ ४६ ॥ दशावतारान्मत्स्यादीन्दिक्पालानायु धान्यपि ॥ प्रयोगाः पूर्ववत्प्रोक्ताः सर्वसिद्धिप्रदेमनौ ॥ ४७ ॥

॥ ४३ ओंक्ष्रौंबीजम् ॥ आद्येति ॥ ओंशक्तिः ॥ क्ष्रांक्ष्रीमित्याद्यंगम् ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ ४७ ॥

१ उभयोर्नरसिंहोदेवताक्ष्रौंबीजंओंशक्तिः ममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

मन्त्रांतरमाह ॥ तारइति ॥ हृन्नमः ॥ ४८ ॥ वह्नेः कलत्रं स्वाहा ॥ ४९॥ बीजंक्ष्रौं ॥ यथा–ओंनमोभगवतेनरसिंहायनमस्तेजस्तेजसे आविराविर्भववज्रनखवज्रदंष्ट्रकर्माशयात्रन्धय २ तमोग्रस २ स्वाहाअभयमात्मनिभूयिष्ठाओंक्ष्रौंमिति ॥ ५० ॥ अन्यत्पूजादि॥५१॥

॥ अथाभयनृसिंहमंत्रः ॥ तारोनमोभगवतेनरसिंहायहृद्वते ॥ जस्तेजसेआविराविर्भववज्रनखांततः॥ ॥ ४८ ॥ वज्रदंष्ट्रचक्रर्मातेत्वाशयात्रंधयद्वयम् ॥ तमोग्रसद्वयंवह्नेःकलत्रमभयंपुनः ॥ ४९ ॥ आत्म न्यंतेचभूयिष्ठास्तारोबीजंमनुःस्मृतः ॥ द्विषष्टयर्णैःशुकः प्रोक्तोमुनिश्छंदस्तुपूर्ववत् ॥ ५० ॥ अभयो नारसिंहस्तुदेवतान्यत्तुपूर्ववत् ॥ अथगोपालमनवः प्रोच्यंतेस्वेष्टसाधकाः ॥ ५१ ॥ गोपीजनपद स्यांतेवल्लभायाग्निसुंदरी ॥ दशाक्षरोमनुःप्रोक्तोमनोरथफलप्रदः ॥ ५२ ॥ नारदोस्यैविराट्कृष्णोमु निपूर्वाः समीरिताः ॥ बीजशक्तीतुविज्ञेयेक्रमात्कामानलप्रिये ॥ ५३ ॥

गोपालमंत्रमाह ॥ गोपीति ॥ अग्निसुंदरीस्वाहा ॥ यथा–गोपीजनवल्लभायस्वाहा ॥ ५२ ॥ विराट्छंदः ॥ क्लींबीजं ॥ स्वाहा शक्तिः ॥ ५३ ॥

पचांगमाह ॥ आचक्रायहृत् ॥ विचक्रायशिरः ॥ सुचक्रायशिखा ॥ त्रैलोक्यरक्षणचक्रायकवचम् ॥ आसुरांतकचक्रायअस्त्रम्॥५४॥ ॥५५॥ वर्णन्यासमाह ॥ मस्तकइति ॥ ६७ ॥ तारपुटानिति ॥ ओंगों ओंनमःमस्तके ओं पींओंनमःनेत्रयोरित्यादि० ॥ ५७ ॥

आचक्रायहृदाख्यातंविचक्रायशिरोपिच ॥ सुचक्रायशिखापश्चात्त्रैलोक्यरक्षणंततः ॥५४॥ चक्राय कवचंप्रोक्तमसुरांतकशब्दतः ॥ चक्रायास्त्रमिदंकुर्यादंगानांपंचकंमनोः ॥५५॥ सर्वांगेत्रिर्मनुंन्यस्य वर्णन्यासंसमाचरेत् ॥ मस्तकेनेत्रयोःश्रुत्योर्नसोर्वक्त्रेहृदंबुजे ॥ ५६ ॥ जठरेलिंगदेशेचजानुनोःपाद योरपि ॥ वर्णास्तारपुटान्न्यस्येद्विंद्वाढ्यान्नमसायुतान् ॥५७॥ वृंदारण्यगकल्पपादपतलेसद्रत्नपीठेंबु जेशोणाभेवसुपत्रकेस्थितमजंपीतांबरालंकृतम्॥ जीमूताभमनेकभूषणयुतंगोगोपगोपीवृतंगोविंदंस्मरसुंद रंमुनियुतंवेणुरणंतंस्मरेत् ॥ ५८ ॥ एवंध्यात्वाजपेल्लक्षंदशांशंसरसीरुहैः ॥ जुहुयात्पूजयेत्पीठेवैष्णवे नंदनंदनम् ॥५९॥ अग्न्यादिकोणेष्वभ्यर्च्यहृदाद्यंगचतुष्टयम् ॥ दिशास्वस्त्रंदलेष्वष्टौमहिषीःपरिपूज येत् ॥ ६० ॥

ध्यानमाह ॥ वृन्दावनगतकल्पवृक्षतलेरूक्मणिपीठेरक्ताष्टपत्रेस्थितंध्यायेत् ॥ जीमृताभंमेघश्यामंस्मरादपिसुंदरम् ॥ ५८ ॥ ६९ ॥ ६० ॥

---

१ अस्यदशावतारमंत्रस्यअत्रिर्ऋषिःजगतीछंदःनृकेसर्यवतारवान्देवताक्ष्रौंबीजम् ओं शक्तिःममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः । अस्य–अभयनरसिंहमंत्र स्यशुकऋषिःजगतीछंदः । २ अस्यगोपालमंत्रस्य नारदऋषिः बिराट्छंदःकृष्णोदेवता क्लींबीजं स्वाहाशक्तिर्ममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

अर्कजाकालिंदी ॥ ६१ ॥ ६२ ॥ गोपाश्चगोपिकाश्चताः ॥ ६३ ॥ ६४ ॥६५॥ ६६ ॥ ६७ ॥ मंचात् त्रस्तोगतप्राणआकृष्टश्चासौकंस

रुक्मिणीसत्यभामाचनग्नजित्तनयार्कजा ॥ मित्रविंदालक्ष्मणाचजांबवत्यासुशीलका ॥ ६१ ॥ महिष्योष्टौसुवर्णाभाविचित्राभरणस्रजः ॥ दलाग्रेवसुदेवंचदेवकींनंदगोपितम् ॥६२॥ यशोदाबलभद्रंचसुभद्रांगोपगोपिकाः ॥ इंद्रादीनपिवज्रादीन्पूजयेत्तदनंतरम् ॥६३॥ इत्थंसिद्धेमनौमंत्रीसाधयेत्स्वमनीषितम् ॥ गुडूचीशकलैरग्नौजुहुयाज्ज्वरशांतये ॥ ६४ ॥ कृष्णंद्वेषंप्रकुर्वंतंबलदेवस्यरुक्मिणः ॥ द्यूतासक्तस्यसंचिंत्यगोमयोद्भवगोलकान् ॥ ६५ ॥ जुहुयाद्द्वेषसिद्ध्यर्थंनरयोःसुहृदोर्मिथः ॥ पिचुमंदफलोत्पन्नतैलाभ्यक्तैःसमिद्वरैः ॥ ६६ ॥ अक्षजैर्जुहुयाद्रात्रावयुतंशत्रुशांतये ॥ अयुतंप्रजपेन्मंत्रमात्मानंसंस्मरन्हरिम् ॥६७॥ मंचस्रस्तगतप्राणाकृष्टकंसंरिपुंसुधीः ॥ शत्रुजन्मर्क्षवृक्षोत्थसमिद्भिरयुतंनिशि ॥ ॥६८॥ जुहुयादित्थमुग्रोपिसपत्नोनिधनंव्रजेत् ॥ पलाशकुसुमैर्लक्षंविद्यासिद्ध्यैजुहोतुना ॥ ६९ ॥ तंडुलैःसितपुष्पाद्यैराज्याक्तैःप्रत्यहंनरः ॥ हुत्वासप्तदिनांतेतद्भस्मभालेचमूर्द्धनि ॥ ७० ॥

श्चतथाभूतंरिपुस्मरन् ॥ रिपुजन्मनक्षत्रवृक्षसमिद्भिर्जुहुयात् ॥ नक्षत्रवृक्षाउक्ताः ॥६८॥ ६९ ॥ ७० ॥
तच्चयौवतं युवतिसमूहः पुरुषान्वशयेत् ॥ ७१ ॥ ७२ ॥ ७३ ॥ ॥ ७४॥ मंडलमेकोनपंचाशद्दिनानितन्मध्येवांछितंप्रियंप्राप्नोति ॥७५॥ ॥ ६७ ॥ ७७ ॥ मंत्रांतरमाह ॥ कामइति ॥ कामःक्लीं ॥वियत्हःरेचिकाढथःऋयुतः हृ ॥पीताषः वामाक्षिसंयुताईयुता षी॥ चक्रीक

धारयन्वशयेत्सद्योयौवतंतच्चपूरुषान् ॥ पुष्पंवासोंजनंवापितांबूलमथचंदनम् ॥ ७१ ॥ सहस्रंमनुनाजतंदद्याद्यस्मैनरायसः ॥ वशमेत्यचिरादेवसपुत्रपशुबांधवः ॥ ७२ ॥ वृंदावनस्थंगायंतंगोपीभिः संस्मरन्हरिम् ॥ अपामार्गसमिद्भिर्योजुहुयाद्वशयेज्जगत् ॥ ७३ ॥ रासक्रीडागतंकृष्णंध्यायन्योयुतमाजपेत् ॥ षण्मसाद्वांछितांकन्यामुद्वहेद्भक्तितत्परः ॥ ७४॥ जपेत्सहस्रंध्यायंतीयाकदंबस्थितंहरिम् ॥ कन्यकावांछितंनाथंमण्डलांतर्लभेतसा ॥ ७५॥पत्रैःफलैःसमिद्भिर्वाबिल्वोत्थैर्मधुसंयुतैः ॥ कमलैःशर्करायुक्तैर्होमाल्लक्ष्मीपतिर्भवेत् ॥ ७६॥ बहुनाकिमिहोक्तेनकृष्णः सर्वार्थदोनृणाम् ॥ अथमंत्रांतरंवच्मिगोविंदस्येष्टदंनृणाम्॥ ७७॥कामोवियद्रेचिकाढ्यःपीतावामाक्षिसंयुता॥चक्रीझिंटीशमारूढोवकोनंतान्वितोमरुत्॥ ७८॥हृदयांतोमनुश्रेष्ठोवसुवर्णोखिलेष्टदः॥ मुनिःसम्मोहनाद्योस्यनारद[1]ः परिकीर्तितः॥ ७९॥

झिंटीशए तदारूढःके ॥ वकःशः अनंतान्वितः आयुताःशाः ॥ मरुत्यः ॥ ७८ ॥हृदयंनमः ॥ यथा-क्लींहृषीकेशायनमः ॥ ७९ ॥

---

१ अक्ष्यगोविन्दमन्त्रस्यसमोहननारदऋषिःगायत्रीछंदःत्रैलोक्यमोहनोदेवताममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

षडंगमाह ॥ कामेति ॥ क्लांहृत् क्लींशिरइत्यादि० ॥ ८० ॥ ध्यानमाह ॥ कल्पेति ॥ कल्पवृक्षमूलस्थितगरुडासनबाणपद्मांकुशशंखा

गायत्रीछंदइत्युक्तंदेवस्त्रैलोक्यमोहनः ॥ कामबीजेनषड्दीर्घयुक्तेनांगंसमाचरेत् ॥ ८० ॥ कल्पानोकहमूलसंस्थितवयोराजोन्नतांसंस्थितंपौष्पंबाणमथेक्षुचापकमलेपाशांकुशौबिभ्रतम् ॥ चक्रंशंखगदेकरैरुदधिजासंश्लिष्टदेहंहरिं नानाभूषणरक्तलेपकुसुमंपीतांबरंसंस्मरेत् ॥ ८१ ॥ एवंध्यात्वाजपेत्सूर्यलक्षंत्रिमधुरप्लुतैः ॥ पलाशपुष्पैर्जुहुयात्तत्सहस्रंहुताशने ॥८२॥ तर्पयेत्सलिलैस्तावत्पीठेपूर्वोदितेयजेत् ॥ पक्षिराजायठद्वंद्वमनेनगरुडार्चनम् ॥ ८३ ॥ मुकुटंशिरसीष्ट्वाथकर्णयोःकुंडलेयजेत् ॥ करेषुचक्रंयष्ट्वाणिश्रीवत्संकौस्तुभंहृदि ॥ ८४ ॥ वनमालांगलेश्रोणीदेशेपीतांबरंश्रियम् ॥ वामांगेभ्यर्चयेवह्न्यादिदिग्विदिक्ष्वंगपूजनम् ॥८५॥ दिक्षुप्रपूज्यचतुरोबाणान्कोणेषुपंचमम् ॥ लक्ष्म्याद्याः शक्तयःपूज्याः शक्राद्याआयुधान्यपि ॥ ८६ ॥ लक्ष्मीः सरस्वतीचापिरतिः प्रीतिश्चतुर्थिका ॥ कीर्तिः कांतिस्तुष्टिपुष्टीइतिलक्ष्म्यादयोमताः ॥ ८७ ॥

दक्षेषु ॥ अन्यान्यन्येषु ॥ ८१ ॥ सूर्यलक्षंद्वादशलक्षम् ॥ ८२ ॥ ठद्वयंस्वाहा ॥ ८३ ॥ ८४ ॥ ८५ ॥ ८६ ॥ ८७ ॥

॥ ८८ ॥ ८९ ॥ मंत्रांतरमाह ॥ कामेति ॥ क्लीमिति गोपालमनुः ॥ परिचर्येति ॥ तत्पूजोक्ताष्टार्णवदित्यर्थः ॥ अयंस्त्रीवशीकारी ॥ ९० ॥ मंत्रांतरमाह ॥ रमेति ॥ रमाश्रीं ॥ भवानीह्रीं ॥ कंदर्पःक्लीं स्मृतिर्गः ओयुता गो ॥ यथा–श्रींह्रींक्लींकृष्णायगोविंदाय

विजयापुष्पसंयुक्तैर्जलैःसंतर्पयेच्छतम् ॥ प्रातःप्रत्यहमेतस्यवांछितंमासतोभवेत् ॥ ८८ ॥ अयुतंतुघृतेनाग्नौहुत्वासंपातजंघृतम् ॥ तावज्जप्तंप्रियाकांतंभोजयेद्वशमेतिसः ॥ ८९ ॥ कामबीजेपिविज्ञेयापरिचर्योक्तमंत्रवत् ॥ विशेषात्कामिनीवर्गमोहकोमनुनायकः ॥९०॥ रमाभवानीकंदर्पःकृष्णायस्मृतिरोयुता॥विंदायवह्निजायांतोद्वादशार्णोमनुःस्मृतः॥९१॥मुनिर्ब्रह्मास्यगायत्रीछंदःकृष्णोस्यदेवता॥धरैकचंद्ररामाब्धिनेत्रार्णैरंगमीरितम्॥९२॥उपासनास्यमंत्रस्यपूर्ववत्परिकीर्तिता॥अथवक्ष्येषोडशार्णमनुंलोकविमोहनम्॥९३॥अथरुक्मिणीवल्लभमंत्रः॥तारोहृद्भगवतेंतेरुक्मिणीङेन्तवल्लभः॥द्विठांतःषोडशार्णोयंनारदोमुनिरस्यतु॥९४॥छन्दोनुष्टुब्देवतातुरुक्मिणीवल्लभोहरिः॥एकद्वियुगसप्ताक्षिवर्णःपचांगमीरितम्॥९५॥

स्वाहेति ॥ ९१ ॥ षडंगमाह ॥ धरैकेति ॥ धराएकः ॥ ९२ ॥ ९३ ॥ मंत्रांतरमाह ॥ तारइति ॥ ॐनमोभगवतेरुक्मिणी वल्लभायस्वाहेति ॥ ९४ ॥ पंचागमाह ॥ एकेति ॥ ९५ ॥

१ अस्य द्वादशार्णगोपालमंत्रस्य ब्रह्माऋषिः गायत्रीछन्दः कृष्णोदेवता ममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः । २ अस्य षोडशार्णगोपालमंत्रस्यनारदऋषि अनुष्टुप्छन्दः रुक्मिणीवल्लभोहरिर्देवता ममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

ध्यानमाह ॥ चिंतेति ॥ चिंतामणियुतनिजहस्तेनालिंगिताकांतायेनतम् ॥ सपद्महस्तयापत्न्यालिंगितं ॥ स्वर्णयष्टियुतदक्षकरम् ॥ ९६ ॥ अंगैर्नारदादिभिः ॥ इन्द्रादिभिः वज्रादिभिः ॥ ९७ ॥ ९८ ॥ मंत्रांतरमाह ॥ कामइति ॥ क्लींगोवल्लभायस्वाहेति ॥

चिंताश्मयुक्तनिजदोःपरिरब्धकांतमालिंगितंसजलजेनकरेणपत्न्या ॥ सौवर्णवेत्रयुतहस्तमनेकभूषंपीतांबरंभजतकृष्णमभीष्टसिद्ध्यै ॥९६॥ लक्षंजपेद्दशांशेनपद्मैर्होमंसमाचरेत् ॥ अंगैर्नारदवृत्रारिवज्राद्यैः पूजयेद्धरिम् ॥ ९७ ॥ नारदंपर्वतंजिष्णुंनिशठोद्धवदारुकान् ॥ विष्वक्सेनंचशैनेयंदिक्ष्वग्रेविनतासुतम् ॥ ९८॥ अथाष्टाक्षरी ॥ कामोगोवल्लभोऽन्तेन्तःस्वाहांतोष्टाक्षरोमनुः ॥ गायत्रीकृष्णधातारश्छंदोदेवर्षयोमताः ॥ वर्णयुग्मैःसमस्तेनपंचांगविधिरीरितः ॥ ९९ ॥ हरिंपंचवर्षंव्रजेधावमानंस्वसौंदर्यसंमोचितंस्वर्गयोषम् ॥ यशोदासुतंस्त्रीगणैर्दृष्टकेलिंभजेभूषितंभूषणैर्नूपुराद्यैः॥१००॥ अष्टलक्षंजपेदष्टसहस्रंब्रह्मवृक्षजैः ॥ समिद्वरैःप्रजुहुयादंगार्चादिग्विदिक्ष्वथ ॥ १०१ ॥

गायत्रीछन्दः ॥ कृष्णोदेवता ॥ ब्रह्माऋषिः ॥ पंचांगमाह ॥ वर्णेति ॥ क्लींगोहृत् ॥ वल्लशिरः ॥ भायशिखा ॥ स्वाहावर्म ॥ सर्वेणास्त्रम ॥ ९९ ॥ ध्यानमाह ॥ पंचेति ॥ निजसौन्द्रर्यमोहिताप्सरसम ॥ १०० ॥ ब्रह्मवृक्षजैः पलाशोत्थै ॥ १०१ ॥ ॥ १०२ ॥ संक्रदनादयइंद्रादयः ॥ १०३ ॥ मंत्रांतर माह ॥ कामेनेति ॥ क्लींकृष्णक्लीमितिवेदाक्षरश्चतुर्वर्णः ॥ १०४ ॥ १०५ ॥

वासुदेवःसंकर्षणः प्रद्युम्नश्चानिरुद्धकः ॥ रुक्मिणीसत्यभामाचलक्ष्मणाजांबवत्यपि ॥ १०२ ॥ संक्रंदनादयःपूज्यावज्राद्यान्यायुधानिच ॥ एवंसिद्धमनोमंत्रीसंपदामालयोभवेत् ॥३॥ कामसंपुटितंकृष्णपदंवेदाक्षरोमनुः ॥ गायत्रीनारदःकृष्णश्छंदोमुनिरधीश्वरः ॥ ४ ॥ दीर्घारूढेनकामेनषडंगन्यासमाचरेत् ॥ कल्पद्रुमूलसंरूढपद्मस्थंचिंतयेद्धरिम् ॥५॥ कल्पद्रोरतिरमणीयपल्लवेभ्यःप्रोद्भूतैर्मणिनिकरैःप्रसिक्तमीशम् ॥ ध्यायेयंकनकनिभांशुकेवसानंभुंजानंदधिनवनीतपायसानि ॥६॥ चतुर्लक्षंजपेन्मंत्रंदशांशंबिल्वसंभवैः ॥ फलैःप्रजुहुयादग्नौयजेदंगानिपूर्ववत् ॥७॥ महापद्मंतथापद्मंशंखंमकरकच्छपौ॥ मुकुंदकुंदनीलाश्चनिधीन्दिक्षुसमर्चयेत् ॥ ८ ॥ इन्द्रादीन्वज्रपूर्वांश्चप्रयजेत्तदनंतरम् ॥ इत्थंजपादिभिःसिद्धोमंत्रोनिधिरिवापरः ॥ १०९ ॥

ध्यानमाह ॥ कल्पेति ॥ कल्पद्रोःकल्पवृक्षस्यप्रसिक्तमभिषिक्तम् ॥ १०६ ॥ १०७ ॥ १०८ ॥ १०९ ॥

---

१ अस्याष्टाक्षरकृष्णमन्त्रस्य ब्रह्माऋषिः गायत्रीछन्दः कृष्णोदेवता ममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

२ अस्य कृष्णमंत्रस्यनारदऋषि गायत्रीछंदः कृष्णोदेवता ममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

॥ ११० ॥ मंत्रांतरमाह ॥ देवकीति ॥ यथा–देवकीसुतगोविंदवासुदेवजगत्पते ॥ देहिमेतनयंकृष्णत्वामहंशरणंगतइति ॥ १११ ॥ ॥ ११२ ॥ ११३ ॥ ध्यानमाह ॥ विजयेनेति ॥ अर्जुनेनयुतोंबुधिमध्यात्तनयानानीयद्विजायददत्ध्येयः ॥ ११४ ॥ ११५ ॥ हरिप्रसं

मन्त्रष्वेषुदशार्णोक्तान्प्रयोगान्विदधीतच ॥ अथपुत्रप्रदंवच्मिकृष्णमन्त्रमनुष्टुभम् ॥११०॥ देवकीसुत वर्णांतेगोविंदपदमुच्चरेत् ॥ वासुदेवपदंप्रोच्यसंबुद्ध्यंतंजगत्पतिम् ॥ ११ ॥ देहिमेतनयंप्रोच्यकृष्ण त्वामहमीरयेत् ॥शरणंगतइत्युक्तोमंत्रोद्वात्रिंशदक्षरः॥१२॥ नारदोमुनिरस्योक्तोनुष्टुप्छंदःसमीरितम्॥ देवः सुतप्रदःकृष्णःपादैःसर्वेणचांगकम् ॥१३॥ विजयेनयुतोरथस्थितःप्रसमानीयसमुद्रमध्यतः ॥ प्रद दत्तनयान्द्विजन्मनेस्मरणीयोवसुदेवनंदनः ॥ १४ ॥ लक्षजपोयुतंहोमस्तिलैर्मधुरसंयुतैः ॥ अर्चापूर्वा दिताचैवंमंत्रःपुत्रप्रदोनृणाम् ॥१५॥ नृसिंहोमाधवारूढोलोहितोनिगमादिमः॥कृशानुभार्यापंचार्णोम नुर्विषहरःपरः ॥१६॥ अनंन्तपंक्तिपक्षींद्रामुनिश्छंदश्चदेवता॥तारवह्निप्रियेबीजशक्तिमंत्रस्यकीर्तिते १७

गात्तद्वाहनस्यगरुडस्यमंत्रमाह॥नृसिंहइति॥नृसिंहःक्षःमाधवारूढःइयुतःक्षि॥लोहितःप॥निगमादिमःॐ॥कृशानुभार्यास्वाहा॥१६॥१७ षडंगमाह ॥ ज्वलेति ॥ ज्वल २ महामतिस्वाहाहृत ॥ गरुडचूडाननस्वाहाशिरः ॥ ११८ ॥ गरुडशिखेस्वाहाशिखा ॥ गरुडप्रभंजय २ प्रभेदय २ वित्रासय २ विमर्दय २ स्वाहाहुं ॥ ११९ ॥ १२० ॥ उग्ररूपधरसर्वविषहरभीषय २ सर्वदहदह भस्मीकुरुकुरुस्वाहा नेत्रम् ॥ अप्रतिहतबलाप्रतिहतशासनहुंफट्स्वाहाअस्त्रम् ॥ वर्णन्यासमाह ॥ पादइति ॥ १२१ ॥ १२२ ॥ १२३ ॥ ध्यानमाह ॥

ज्वलज्वलमहामतिस्वाहाहृदयमीरितम् ॥ गरुडेतिपदस्यांतेचूडाननशुचिप्रिया ॥ ११८ ॥ शिरोमं त्रोगरुडतःशिखेस्वाहाशिखामनुः ॥ गरुडार्णानुदित्वांतेप्रभंजययुगंवदेत् ॥ १९ ॥ प्रभेदययुगंपश्चाद्वि त्रासयविमर्दय ॥ प्रत्येकंद्विस्ततःस्वाहाकवचोमनुरीरितः ॥ २० ॥ उग्ररूपधरांतेतुसर्वविषहरेतिच ॥ भीषयद्वितयंप्रोच्यसर्वंदहदहेतिच ॥२१॥ भस्मीकुरुकुरुस्वाहानेत्रमंत्रोयमीरितः ॥ अप्रतिहतवर्णांते बलाप्रतिहतेतिच ॥२२॥ शासनांतेतथाहुंफट्स्वाहास्त्रमनुरीरितः ॥ पादेकटौहृदिमुखेमूर्ध्निवर्णान्प्रवि न्यसेत् ॥ २३ ॥ तप्तस्वर्णनिभंफणींद्रनिकरैःक्लृप्तांगभूषंप्रभुंस्मर्तॄणांशमयंतमुग्रमखिलंनृणांविषंतत्क्ष णात् ॥ चंच्वग्रप्रचलद्भुजंगमभयंपाण्योर्वरंबिभ्रतंपक्षोच्चारितसामगीतममलंश्रीपक्षिराजंभजे ॥१२४॥

तप्तेति ॥ स्मर्तॄणांनृणामुग्रंविषंतत्क्षणाच्छमयति ॥ दक्षेवरम् ॥ पक्षाभ्यामुच्चारिताःसाम्नांबृहद्रथंतरादीनांगीतयोयेनतम् ॥ बृहद्रथंतरे पक्षावितिश्रुतेः ॥ १२४ ॥

अस्य गोपालमंत्रस्यनारदऋषिःअनुष्टुप्छंदः सुतप्रदःकृष्णोदेवता ममांभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेवि० । २ क्षिपओंस्वाहेतिपंचार्णः । ३ अस्यगरुडमंत्रस्यअनंत ऋषिपंक्तिश्छंदःपक्षीन्द्रोदेवताओंबीजंस्वाहाशक्तिःममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

॥ १२५ ॥ पक्षिराजायस्वाहेतिपीठमंत्रः ॥ १२६ ॥ १२७ ॥ गरलद्वयंविषद्वयंस्थावरजंगमाख्यम् ॥ १२८ ॥ १२९ ॥ धरणीधवैर्भूपतिभिःसेवितश्चिरंजीवित्वात्तनुक्षयेहरिसायुज्यंप्राप्नोति ॥ १३० ॥ इति श्रीमंत्रमहोदधिव्याख्यायांनौकायांविष्णुमंत्रकीर्तननामचतु

पंचलक्षंजपेन्मंत्रंदशांशंजुहुयात्तिलः ॥ पूजयेन्मातृकापद्मेगरुडंवेदविग्रहम् ॥ १२५ ॥ चतुर्थ्यंतःपक्षिराजःस्वाहापीठमनुःस्मृतः ॥ इष्ट्वांगंकर्णिकामध्येनागान्पत्रेषुपूजयेत् ॥ २६ ॥ अनंतेवासुकिंचापितृतीयंतक्षकंपुनः ॥ कर्कोटकंतथापद्मंमहापद्मंसमर्चयेत् ॥२७॥ शंखपालंचकुलिकमिंद्रादीन्वज्रसंयुतान् ॥ एवंसिद्धेमनौमंत्रीनाशयेद्गरलद्वयम् ॥ २८ ॥ विष्णुभक्तिपरोनित्यंयोभजेत्पक्षिनायकम् ॥ शत्रून्सर्वान्पराभूयसुखीभोगसमन्वितः ॥ २९ ॥ जीवेदनेकवर्षाणिसेवितोधरणीधवैः ॥ कलेवरांतेश्रीनाथसायुज्यंलभतेतुसः ॥ १३० ॥ इतिमंत्रमहोदधौविष्णुगरुडमंत्रनिरूपणंनामचतुर्दशस्तरंगः ॥ १४ ॥

अथवक्ष्येरवेर्मंत्रंरोगदारिद्र्यनाशनम् ॥ प्रणवोभुवनेशानीमेधारेचिकयान्विता ॥ १ ॥

र्दशस्तरङ्गः ॥ १४ ॥ १५ ॥ रविमंत्रमाह ॥ प्रणवइति ॥ प्रणवॐ ॥ भुवनेशानीह्रीं ॥ मधाघः रेचिकयान्विताऋयुताघृ ॥ १ ॥ अक्षियुक्इयुतःसर्गीचउमाकांतोणःणिः ॥ सूर्यआदित्यःस्वरूपम् ॥ इंदिराश्रीं ॥ ओं ह्रीं घृणिःसूर्यआदित्यःश्रीं ॥ २ ॥ ३ ॥ षडंगमाह ॥ ॥ सत्येति ॥ सत्यतेजोज्वालामणेहुंफट्स्वाहाहृत् ॥ ब्रह्मतेजोज्वालाम०शिरः ॥ विष्णुतेजोज्वालाम० शिखेत्यादि० भूयइति ॥ शिवश्रियोः ह्रींश्रींबीजयोर्मध्यस्थितैःषड्वर्णैःपुनःषडंगंकृत्वाशेषवर्णैश्चतुर्थ्यंतैरुदरपृष्ठयोर्न्यसेत् ॥यथा–ह्रींओंहृत् ॥ ह्रींघृंश्रींशिरः । ह्रींणिंश्रीं

उमाकांतोक्षियुक्सर्गीसूर्यआदित्यइंदिरा ॥ दशवर्णोमनुर्देवभागोस्यमुनिरीरितः ॥ २ ॥ गायत्रीछंदउद्दिष्टंदेवतादिवसेश्वरः ॥ मायाबीजंरमाशक्तिर्नियोगोऽभीष्टसिद्धये ॥ ३ ॥ सत्येतिहृदयंब्रह्मशिरोविष्णुशिखास्मृता ॥ रुद्रवर्माग्निनेत्रंस्यात्सर्वेत्यस्त्रमुदीरितम् ॥ ४ ॥ तेजोज्वालामणेहुंफट्स्वाहांतामनवोंगजाः ॥ भूयःषडंगंषड्वर्णैःकृत्वांतःस्थैःशिवाश्रियोः ॥ ५ ॥ शेषार्णैर्जठरेपृष्ठेङेंतनाम्नातयोर्न्यसेत् ॥ आदित्यंचरविंभानुंभास्करंसूर्य्यमेवच ॥ ६ ॥

शिखा ॥ ह्रींसूश्रींवर्म ॥ ह्रींयं श्रींनेत्रम् ॥ ह्रींआंश्रींअस्त्रम् ॥ ह्रींदिंश्रींउदरायनमःउदरे ॥ ह्रींत्यंश्रींपृष्ठायनमःपृष्ठे इत्यष्टांगम् ॥ पंचमूर्तिन्यासमाह ॥ आदित्यमिति ॥ ४ ॥ ५ ६ ॥

---

१ ओंह्रींघृणिःसूर्यआदित्यःश्रीमितिदशार्णः । अस्यश्रीसूर्यमंत्रस्यभृगुर्ऋषिःगायत्रीछंदःदिवाकरोदेवताह्रींबीजश्रींशक्तिःममाभीष्टसाधनेजपेविनियोगः ।

सद्यओंकारस्तदादिकाविलोमेनपंचह्रस्वाः ओं लंऋंउंइंअंएतदाद्यान्ङेनमोंतानादित्यादीन्मूर्धादिषुन्यसेत् ॥ यथा-ओंलंआदित्यायनमोमूर्ध्नि ॥ ओं ऋंरवयेनमोमुखे ॥ ओं उंभानवेनमोहृदि ॥ इंभास्करायनमोलिंगे ॥ ओं अंसूर्यायनमःपादयोः ॥ ७ ॥ वर्णन्यासयाह ॥ मायेति ॥ नमोन्वितानित्यपिबोध्यम् ॥ यथा-ओंह्रींयंओंश्रींनमो मूर्ध्नि ॥ ओंह्रींणिश्रींनमोमुखे ॥ ओंह्रींणिश्रींनमोगले ॥

मूर्ध्निवक्त्रे हृदिशिवेपादयोश्चप्रविन्यसेत् ॥ सद्यादिपंचह्रस्वाद्यांश्चतुर्थीनमसान्वितान् ॥ ७ ॥ माया रमागतानष्टौवर्णमूर्धमुखेगले ॥ हृत्कुक्षिनाभिजंघेचपादयोश्चप्रविन्यसेत् ॥ ८ ॥ स्वरान्सबिंदूनुच्चार्यङेंतंशीतांशुमण्डलम् ॥ शिखादिकंठपर्य्यंतंविन्यसेत्संस्मरन्विधुम् ॥ ९ ॥ स्पर्शान्सेन्दून्समुच्चार्य्यङेंतंभास्करमण्डलम् ॥ कंठादिनाभिपर्य्यंतंन्यसेद्ध्यायन्प्रभाकरम् ॥ १० ॥

ओंह्रींसूंश्रींनमोहृदि ॥ ओंह्रींयंश्रींनमःकुक्षौ ॥ ओंह्रींआंश्रींनमोनाभौ ॥ ओंह्रींदिंश्रींनमोलिंगे ॥ ओंह्रींत्यंश्रींनमः पादयोः ॥ ८ ॥ मण्डलन्यासमाह ॥ स्वरानिति॥ विधुंचंद्रस्मरन्चद्रमंडलंन्यसेत् ॥ यथा-अ १६ सोममंडलायनमःशिखादिकंठांतम् ॥९॥ स्पर्शानकादीन्मांतान्यथा-कं २५ सूर्यमंडलायनमःकंठादिनाभ्यंतम् ॥ १० ॥
यादीनि ॥ यं १० वह्निमंडलायनमोनाभ्यादिपादांतम् ॥ ११ ॥ अग्नीषोमन्यासमाह अकारादीति ॥ अ-ठं २८ सोममंडलायनमोमूर्धादिहृदयांतम् ॥ १२ ॥ ङेइति २३ डं-क्षं २३ वह्निमंडलायनमोहृदादिपादांतम् ॥ १३ ॥ १४ ॥ हंसन्यासमाह ॥ सबिंदूनिति अं-क्षं १५ हंसःपुरुषात्मनेनमः ॥ सर्वांगे ॥ १५ ॥ ग्रहन्यासमाह ॥ अष्टावष्टाविति ॥ अं-८ आदित्यायभगवतेनमःआधारे ॥ लं-सोमायभ

यादीन्सेंदूंश्चतुर्थ्यंतंवह्निमंडलमुच्चरन् ॥ नाभ्यादिपादपर्य्यंतंविन्यसेत्पावकंस्मरन् ॥ ११ ॥ मंडलत्रयविन्यासःप्रोक्तस्तेजोविधायकः ॥ आकारादिठकारांतवर्णाढ्यंसोममंडलम् ॥१२॥ ङेनमोंतंन्यसेन्मंत्रीमूर्द्धादिचरणावधि ॥ डकारादिक्षकारांतवर्णाद्यंवह्निमंडलम् ॥१३॥ हृदादिपादपर्य्यंतंविन्यसेन्ङेनमोन्वितम् ॥ अग्नीषोमात्मकोन्यासः कथितःसर्वसिद्धिदः ॥१४॥ सबिन्दून्मातृकावर्णानजपांपुरुषात्मने ॥ नमोंतंव्यापकंन्यस्येद्धंसन्यासोऽयमीरितः ॥१५॥ अष्टावष्टौस्वरान्पंचपंचशःशेषवर्णकान्॥ उक्तादित्यमुखान्न्यस्येच्चतुर्भिश्चग्रहान्नव ॥ १६ ॥ आधारलिंगनाभीहृत्कंठेचमुखमध्यतः ॥ भ्रूमध्येभालदेशेचब्रह्मरंध्रेक्रमान्न्यसेत् ॥ १७ ॥

गवतेनमःलिंगे ॥ क-५अंगारकाय भ० नाभौ ॥ चं ५बुधायभ० हृदि० टं-५बृहस्पतयेभ० गले ॥ तं-५शुक्रायभ० मुखमध्ये ॥ पं-५शनैश्चरायभ० भ्रूमध्ये ॥ यं-४राहवे भ० भाले ॥ शं-४केतवेभ० ब्रह्मरंध्रे ॥ खेचराग्रहास्तन्नामांतेभगवतेनमः इतिपदंवदेत् ॥ तच्चप्रयोगेलिखितम् ॥ हंसेति ॥ ग्रहन्यासानंतरंहंसाग्नीषोममंडलसंज्ञंन्यासत्रयंपुनः कुर्यात् ॥ प्रथमकरणाद्वैपरीत्येनेत्यर्थः॥१६॥१७॥

॥१८॥ ध्यानमाह ॥ शोणेति ॥ रक्तपद्मस्थांवेदत्रयीतनुं ॥ सैषात्रय्येवविद्यातपतीतिश्रुतेः ॥ ऊर्ध्वयोःवा०द० ॥ पद्मद्वयम् ॥ अधोघा मदक्षयोरभयदाने ॥ १९ ॥ २० ॥ पीठपूजायांधर्मादिकाष्टस्थानेषुपंचवपूज्याः ॥ प्रभूताय० ॥ विमलाय० ॥ साराय० समाराध्यायेति

वदेत्खेचरनामांतेपदंभगवतेनमः ॥ हंसाख्यमग्नीषोमाख्यंमंडलत्रयसंज्ञकम् ॥ पुनर्न्यासत्रयंकुर्य्यान्मूलेन व्यापकंचरेत् ॥ १८ ॥ शोणांभोरुहसंस्थितंत्रिनयनंवेदत्रयीविग्रहं दानांभोजयुगाभयानिदधतंहस्तैः प्रवालप्रभम् ॥ केयूरांगदहारकंकणधरंकर्णोल्लसत्कुंडलंलोकोत्पत्तिविनाशपालनकरंसूर्य्यंगुणाब्धिंभजे ॥ १९ ॥ एवंध्यायञ्जपेल्लक्षदशकंतद्दशांशतः ॥ पद्मैस्तिलैर्वाजुहुयात्तर्पयेद्भोजयेद्द्विजान् ॥ २० ॥ प्रजयेत्पीठपूजायांधर्माद्यष्टस्थलेष्विमान् ॥ प्रभूतंविमलंसारंसमाराध्यंविदिक्ष्वथ ॥ २१ ॥ परमादिसुखंमध्येनंतादीन्पूर्ववयजेत् ॥ सोमाग्निमंडलेप्रोच्यरविमंडलमर्चयेत् ॥ २२ ॥ ततोऽष्टदिक्षुमध्येचपीठशक्तीरिमानव ॥ दीप्तासूक्ष्माजयाभद्राविभूतिर्विमलातथा ॥ २३ ॥

अग्न्यादिषुसंपूज्य परमसुखायनमःइतिमध्येचसंपूज्य पुनरनंतादीन्पूर्ववत् प्रथमतरंगोक्तवत् ॥ तेवाष्टावेव ॥ ततः सोममंडलाय० वह्निमंडलायेत्यभ्यर्च्य ॥ सूर्यमंडलायनम इतियजेत् ॥ २१ ॥ २२ ॥ एतानावाह्यएव पीठदेवानिष्ट्वापीठशक्तीयजेत् ॥ ताआह दीप्तेति ॥ २३ ॥

तांसांबीजान्याह ॥ ह्रस्वेति ह्रस्वत्रयम् अइउ ॥ ऌक्लीबाःऋॠऌॡ ॥ एतद्व्यतिरिक्तारेफबिंदुयुताः स्वराः क्रमात्तासांबीजानि रांरीं रूंरेंरैंरोंरौंरंरः इति ॥ तत्पूर्वास्तायजेत् ॥ रांदीप्तायैनमः ॥ रींसूक्ष्मायैइत्यादि० ॥ पीठमंत्रमाह ॥ ब्रह्मेति स्मृतिवर्गः ॥ ओंब्रह्माविष्णुशिवात्मकायसौरायरोगर्पाठात्मनेनेनमइति ॥ मूर्तिकल्पनेमंत्रमाह ॥ तारइति ॥ तारओं ॥ सेंदुवियत्हं ॥ बिंदुयुतस्तद्रहितश्चेति ह्रौंकांतौखौ खंखः ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ खोल्कायस्वरूपं ॥ हृदयंनमः ॥ २७ ॥ प्राग्वदिति ॥ षडंगान्यग्न्यादिषुसंपूज्यदिक्ष्वष्टांगा

अमोघाविद्युतासर्वतोमुखीपीठशक्तयः ॥ ह्रस्वत्रयक्लीबहीनस्वरान्वह्नींदुसंयुतान् ॥ २४ ॥ बीजानिपीठशक्तीनांतदाद्यास्ताःप्रपूजयेत् ॥ ब्रह्मविष्णुशिवात्मांतेकायसौराययोस्मृतिः ॥ २५ ॥ पीठात्मनेनमस्तारपूर्वःपीठमनुःस्मृतः ॥ तारसेंदुवियत्कांतौबिंदुमाद्विन्दुवर्जितौ ॥ २६ ॥ खोल्कायहृदयंमंत्रोनवार्णोमूर्तिकल्पने ॥ अनेनमूर्तौक्लृप्तायांयजेत्प्रद्योतनंप्रभुम् ॥ २७ ॥ प्राग्वत्षडंगंसंपूज्यदिक्ष्वष्टांगंप्रपूजयेत् ॥ आदित्यंमध्यतोभ्यर्च्यरविभानुंचभास्करम् ॥ २८ ॥

निन्यासोक्तानियजेत् ॥ आदित्यादीन्पंचमध्येदिक्षुचन्यासवत् ओंकारादिपंचह्रस्वाद्यान् ॥ उषामिति आद्यर्णाद्याःउंउषायैनमइत्यादि० ॥ अष्टम्यामातुःस्थानेरुणमेवयजेदित्यर्थः ॥ सोंसामायेत्यादिपूर्ववत् ॥ आद्यर्णाद्याः रविपार्षदेभ्योनमइत्यादि ॥ २८ ॥

॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ अर्घविधिमाह ॥ प्राणेति ॥ ३२ ॥ प्रस्थषोडशपलानि ॥ ३३ ॥ मूलं विलोममेव ॥ ३४ ॥ सूर्यमंडलान्निगच्छ

सूर्यदशासुसधादिपंचहस्वादिकान्यजेत् ॥ उषांप्रज्ञांप्रभांसंध्यामाग्नेयादिदिक्ष्वपि ॥ २९ ॥ ब्राह्म्याद्यादिग्दलेष्वर्चेन्महालक्ष्मीस्थलेरुणम् ॥ सोमंबुधंगुरुंशुक्रंदिक्ष्वाग्नेयादिकान्यजेत् ॥ ३० ॥ अंगारकंशनिंराहुंकेतुंकोणेषुपूजयेत् ॥ इंद्राद्यानायुधैर्युक्तान्पार्षदानर्चयेद्भवेः ॥ ३१ ॥ इत्थंसिद्धेमनौ दद्याद्भानवेर्घ्यंचतद्दिने ॥ प्राणायमंषडंगंचकृत्वान्यासान्पुरोदितान् ॥ ३२ ॥ स्वमंडलेयजेदर्कमानसै रुपचारकैः ॥ सुताम्रघटितंप्रस्थतोयग्राहिमनोहरम् ॥ ३३ ॥ मंडलेस्थापयेत्पात्रंरक्तचंदनचर्चितम् ॥ विलोमांमातृकांमूलंविलोमंचपठञ्जलैः ॥३४॥ रविमंडलनिर्गच्छत्सुधाबुद्धिविभावितैः ॥ त्रयोदशैव वस्तूनिप्रक्षिपेन्मूलमुच्चरन् ॥ ३५ ॥ तिलतंडुलदर्भाग्रशालिश्यामाकराजिका ॥ हयारिकुसुमंरक्तंच दनंरक्तचन्दनम् ॥ ३६ ॥ गोरोचनंकुंकुमंचजयांवेणुयवानिति ॥ तज्जलेपीठमभ्यर्च्यबाह्यभानुस्वमं दलात् ॥३७॥ अखिलैरुपचारैस्तंपूजयेदावृतीरपि ॥ प्राणायामत्रयंकृत्वाषडंगन्यासमाचरेत् ॥३८॥

द्यदमृतंतद्धियाचिंतितैः ॥ ३५ ॥ वस्तून्याह ॥ तिलेति ॥ रक्तं करवीरम् ॥ ३६ ॥ वेणुयवान्वंशोत्पन्नयवान् ॥ ३८ ॥ सुधाबीजंवमिति तेनदक्षकरेण ॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ४४ ॥ ४५ ॥ मंगलमंत्रमाह ॥ तारइति ॥ तारॐ ॥ वियत् हः दीर्घबिंदुयुतंह्राम् ॥ पुनस्तदेववियत् चद्राकिंतंहं ॥ ४६ ॥ विसर्गीभृगुःसः ॥ रात्रीशसर्गिणौबिंदुयुतौविसर्गयुतौ

चंदनेनसुधाबीजंदक्षेकरतलेन्यसेत् ॥ आच्छादयेदर्घपात्रंवामाकांतेनतेनच ॥ ३९ ॥ अष्टोत्तरशतावृ त्त्यामूलेनांभोभिमंत्रयेत् ॥ पुनःपंचोपचारैस्तंपूजयेन्मूलमंत्रतः ॥ ४० ॥ पाणिभ्यांपात्रमादायजानु नीभूतलेन्यसेत् ॥ आमूर्धपात्रमुद्धृत्यदृष्टिंचाधायमंडले ॥४१॥ मनसापूजयेत्तत्रभानुमावरणान्वितम्॥ अर्घ्यंदद्यादविंध्यायत्रक्तचंदनमंडले ॥४२॥ ततः पुष्पांजलिंदद्यान्मंडलस्थायभानवे ॥ अष्टोत्तरशतं मूलंजपेदासनसंस्थितः ॥ ४३ ॥ प्रत्यर्कशतरेवंयोदद्यादर्घ्यंविवस्वते ॥ लक्ष्मीयशःसुतान्विद्यामैश्वर्यं सोऽधिगच्छति ॥ ४४ ॥ गायत्र्युपासनासक्तःसंध्यावंदनतत्परः ॥ दशवर्णजपन्विप्रोनैवदुखमवाप्नु यात् ॥४५॥ अथवच्मिधरासूनुमंत्रंसुतधनप्रदम् ॥ तारोवियद्दीर्घबिंदुदुक्तंचंद्रांकितंपुनः ॥ ४६ ॥ भृगुर्विसर्गीचंडीशौक्रमाद्रात्रीशसर्गिणौ ॥ षड्वर्णोमनुराख्यातोभीष्टदायीऋणापहः ॥ ४७ ॥

चंडीशौखौखंखः ॥ ४७ ॥

१ प्राणानायम्यसदृंगे इति पाठा. ।

ॐ ह्रांहंसः खंखः । अस्य श्रीमङ्गलमंत्रस्य विरूपा ऋषिः गायत्रीछंदःधरात्मजोदेवता ममा० ।

धरात्मजो भौमः ॥ ४८ ॥ देवताध्यानमाह ॥ जपाभमिति ॥ शूलवरौदक्षयोः अन्ययोरितरे ॥ ४९ ॥ रसलक्षंषड्लक्षम् ॥ शवपीठे मृत्युंजयोक्ते ॥ ५० ॥ ककुभांनाथानिंद्रादीन् ॥ कुलिशादीन्वज्रादीन् ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ भौमवव्रतमाह ॥ मार्गेति ॥

मुनिर्विरूपागायत्रींछंदोदेवोधरात्मजः ॥ षड्भिर्वर्णैःषडंगानिमनोःकुर्वीतसाधकः ॥ ४८ ॥ जपाभं शिवस्वेदजंहस्तपद्मैर्गदाशूलशक्तीर्वरंधारयंतम् ॥ अवंतीसमुत्थंसुमेषासनस्थंधरानंदनंरक्तवस्त्रंसमीडे ॥ ॥ ४९ ॥ रसलक्षंजपोहोमःसमिद्भिःखदिरस्यच ॥ शैवेपीठेयजेद्भौमंप्रागंगानिप्रपूजयेत् ॥ ५० ॥ एकविंशतिकोष्ठेषुमंगलादीन्प्रपूजयेत् ॥ तद्बहिःककुभांनाथान्कुलिशादींस्ततोर्चयेत् ॥५१॥ इत्थंजपादिभिःसिद्धंस्वेष्टसिद्धौप्रयोजयेत् ॥ नारीपुत्रमभीप्संतीभौमाहेतद्व्रतंचरेत् ॥५२॥ मार्गशीर्षेथवैशाखेतस्यारंभ प्रशस्यते ॥ अरुणोदयवेलायामुत्थायशुचिविग्रहा ॥ ५३ ॥ दंतान्धावेदपामार्गसमिधा मौनसेविनी ॥ नद्यादिसलिलेस्नात्वाधारयेद्रक्तवाससी ॥ ५४ ॥ नैवेद्यकुसुमालेपान्रक्तान्संपाद्यसंयता ॥ विधिज्ञंविप्रमाहूयभौममर्चेत्तदाज्ञया ॥ ५५ ॥ रक्तगोगोमयालिप्तदेशेपीठनिषेविणी ॥ मंगलादीनिनामानिस्वप्रतीकेषुविन्यसेत् ॥ ५६ ॥

शुचिविग्रहाशरीरचिंतानिवर्तनानंतरप्रक्षालितपाणिपादमुखा ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ स्वप्रतीकेषुनिजांगेषु ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ न्यासमेवाह ॥ मंगलमिति ॥ ओंमंगलायनमः पादयोः इत्यादि० ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥ ६१ ॥ ६२ —६८ ॥

मंगलंविन्यसेदंघ्र्योर्भूमिपुत्रंतुजानुनोः ॥ ऊर्वोश्चऋणहर्तारंकटिदेशेधनप्रदम् ॥५७॥ स्थिरासनंगुह्यदेशेमहाकायमथोरसि ॥ वामबाहौततोन्यस्येत्सर्वकर्माविरोधकम् ॥५८॥ लोहितंदक्षिणेबाहौलोहिताक्षंगलेन्यसेत् ॥ वदनेविन्यसेत्साध्वीसामगानांकृपाकरम् ॥५९॥ धरात्मजंनसोरक्ष्णोःकुजंभौमंललाटतः ॥ भूतिदंतुभ्रुवोर्मध्येमस्तकेभूमिनंदनम् ॥ ६० ॥ अंगारकंशिखादेशेसर्वांगेविन्यसेद्यमम् ॥ ततोबाहुद्वयेन्यस्येत्सर्वरोगापहारकम् ॥६१॥ मूर्द्धादिपादपर्यंतंवृष्टिकर्तारमङ्गके ॥ विन्यसेद्वृष्टिहर्तारंमूर्द्धांतंचरणादितः ॥ ६२ ॥ दिक्षुप्रविन्यसेदंत्यंसर्वकामफलप्रदम् ॥ आरंवक्रंभूमिजंचनाभौवक्षसिमूर्द्धनि ॥ ६३ ॥ एवंन्यस्तशरीरोसौध्यायेद्धरणिनंदनम् ॥ अर्घसंस्थाप्यविधिवत्पूजयेदुपचारकैः ॥ ६४ ॥ एकविंशतिकोष्ठाढ्येत्रिकोणेताम्रपात्रगे ॥ आवाह्यधरणीपुत्रंशोणैः पुष्पैश्चचंदनैः ॥६५॥ अंगानिपूजयेत्प्राग्वदेकविंशतिकोष्ठके ॥ मंगलादींस्त्रिकोणेषुवक्रमारंचभूमिजम् ॥ ६६ ॥ ब्राह्मयाद्यामातृकाबाह्येशक्रादीनायुधान्यपि ॥ धूपदीपौविधायाथगोधूमान्नंनिवेदयेत् ॥६७॥ जलपूर्णेताम्रपात्रे गंधपुष्पाक्षतान्विते ॥ फलंनिधायमंत्राभ्यांभौमायार्घ्यंनिवेदयेत् ॥ ६८ ॥

मंत्रमाह ॥ भूमिपुत्रेति ॥ ६९ ॥ ७० ॥ पूर्वनामभिर्मंगलाद्यैः ॥ ७१ ॥ ७२ ॥ रखामार्जनमंत्रमाह ॥ दुःखेति ॥ ७३ ॥

भूमिपुत्रमहातेजः स्वेदोद्भवपिनाकिनः ॥ सुतार्थिनीप्रपन्नात्वांगृहाणार्घ्यंनमोस्तुते ॥६९॥ रक्तप्रवालसंकाशजपाकुसुमसन्निभ ॥ महीसुतमहाबाहोगृहाणार्घ्यंनमोस्तुते ॥७०॥ एवविंशतिकृत्वोथप्रणमेत्पूर्वनामभिः ॥ प्रदक्षिणाविधातव्यास्तावत्योवसुधात्मजे ॥७१॥ खदिरांगारकेनाथकुर्य्याद्रेखात्रिकंसमम् ॥ वामपादेनमंत्राभ्यामेताभ्यांतत्प्रमार्जयेत् ॥ ७२ ॥ दुःखदौर्भाग्यनाशायपुत्रसंतानहेतवे ॥ कृतरेखात्रयंवामपादेनैतत्प्रमार्ज्म्यहम् ॥७३॥ ऋणदुःखविनाशायमनोभीष्टार्थसिद्धये ॥ मार्जयाम्यसितारेखास्तिस्रोजन्मत्रयोद्भवाः ॥ ७४ ॥ ततः पुष्पांजलिकरास्तुवीतधरणीसुतम् ॥ ध्यायंतीचरणांभोजंपूजासांगत्वसिद्धये ॥ ७५ ॥ धरणीगर्भसंभूतविद्युत्तेजःसमप्रभम् ॥ कुमारंशक्तिहस्तंचमंगलंप्रणमाम्यहम् ॥ ७६ ॥ ऋणहर्त्रेनमस्तुभ्यंदुःखदारिद्र्यनाशिने ॥ नभसियोतमानायसर्वकल्याणकारिणे ॥७७॥ देवदानवगंधर्वयक्षराक्षसपन्नगाः ॥ सुखंयांतियतस्तस्मैनमोधरणिसूनवे ॥ ७८ ॥ योवक्रगतिमापन्नोनृणांदुःखंप्रयच्छति ॥ पूजितः सुखसौभाग्यंतस्मैक्ष्मासूनवेनमः ॥ ७९ ॥

॥ ७४ ७५ ॥ स्तुतिमाह ॥ धरणीति ॥ ७६ ॥ ७७ ॥ ७८ ॥ ७९ ॥

॥ ८० ॥ ८१ ॥ उद्यापनमाह तिलैरिति ॥ ८२ ॥ मंडलस्थइति ॥ सर्वतोभद्रमंडलेकुंभंसंस्थाप्य तत्रभौममूर्तिंसौवर्णींमंगलप्रतिमांसंपूज्याचार्यायदद्यात् ॥ ८३ ॥ ८४ ॥ ८५ ॥ ८६ ॥ ८७ ॥ गुरुमंत्रमाह ॥ खड्गीशाविति ॥ खड्गीशौद्वौबकारौ भारभूतिस्थौत्र

प्रसादंकुरुमेनाथमंगलप्रदमंगल ॥ मेषवाहनरुद्रात्मन्पुत्रान्देहिधनंयशः ॥ ८० ॥ एवंसंस्तूयसंपूज्यगृह्णीयाद्ब्राह्मणाशिषः ॥ गुरवेदक्षिणांदत्त्वाभुंजीतान्नंनिवेदितम् ॥ ८१ ॥ प्रतिभौमदिनेकुर्य्यादेवंसंवत्सरावधि ॥ तिलैस्संजुहुयाद्धोमंशतार्द्धंभोजयेद्द्विजान् ॥ ८२ ॥ माहेयमूर्तिंसौवर्णीमाचार्य्यायनिवेदयेत् ॥ मंडलस्थेघटेऽभ्यर्च्यसुतसौभाग्यसिद्धये ॥८३॥ एवंव्रतपरानारीप्राप्नुयात्सुभगान्सुतान् ॥ धनाद्यैऋणनाशायव्रतंकुर्य्यात्पुमानपि ॥ ८४ ॥ अग्निर्मूर्द्धेत्यपिमन्त्रंवैदिकंब्राह्मणोजपेत् ॥ तथांगारकगायत्रींसर्वाभीष्टस्यसिद्धये॥ ८५॥ अङ्गारकायशब्दान्तेविघ्नहेपदमुच्चरेत् ॥ शक्तिहस्तायचपदंधीमहीतिततोवदेत् ॥ ८६ ॥ तन्नोभौमःप्रचोदयादितिचकीर्तयेत् ॥ एषांगारकगायत्रीजप्ताभीष्टप्रदायिनी ॥८७॥ माहेयोपासनंप्रोक्तंगुरुमंत्रउदीर्य्यते ॥ खड्गीशौभारभूतिस्थौतत्राद्यःक्रूरसंयुतः॥८८॥

वर्णस्थौ ॥ तयोराद्यः क्रूरेणबिंदुनायुतः ॥ ८८ ॥

१ अङ्गारकायविघ्नहेशक्तिहस्तायधीमहि तन्नोभौमःप्रचोदयात् ।

नभोहः ॥ लोहितस्थाभृगुः पकारस्थः सकारः स्प ॥ हरिस्तकारः भगान्वितोवायुः एयुतोयःये ॥ हृदयं नमः ॥ यथा-वृंबृहस्पतये नमःइति ॥ ८९ ॥ आदिमंबमितिवीजम् ॥ षडंगमाह ॥ बराभ्यामिति बांहृत् ब्रीं शिरइत्यादि० ॥ ९० ॥ ध्यानमाह ॥ रत्नेति ॥

नभोभृगुर्लोहितस्थोहरिर्वायुर्भगान्वितः ॥ हृदयांतोष्टवर्णोयंमनुर्ब्रह्मामुनिःस्मृतः ॥ ८९ ॥ छंदोनुष्टुप्सुराचार्य्योदेवताबीजमादिमम् ॥ बराभ्यांदीर्घयुक्ताभ्यांषडंगानिप्रकल्पयेत् ॥ ९० ॥ रत्नाष्टापदवस्त्रराशिममलंदक्षात्किरंतंकरादासीनंविपणौकरंनिदधतंरत्नादिराशौपरम् ॥ पीतालेपनपुष्पवस्त्रमखिलालंकारसंभूषितंविद्यासागरपारगंसुरगुरुंवंदेसुवर्णप्रभम् ॥ ९१ ॥ जपित्वाशीतिसाहस्त्रंहुत्वान्नेनघृतेनवा ॥ धर्माधर्मादिपीठेतंपूजयेदंगदिग्भवैः ॥ ९२ ॥ सिद्धेमनौप्रकुर्वीतप्रयोगानिष्टसिद्धये ॥ हरिद्राकुंकुमैर्हुत्वाघृताक्तैर्दिवसत्रयम् ॥ ९३ ॥ सविंशतिशतंमंत्रीबासांसिलभतेमणीन् ॥ शत्रुरोगादिपीडासुस्वजनेकलहोद्भवे ॥ ९४ ॥

दक्षहस्ताद्रत्नहेमवस्त्रराशीन्निक्षिपंतम् ॥ वामकरंरत्नादिसमूहे आरोपयंतम् ॥ ९१ ॥ धर्माधर्मादिपीठेइति ॥ पीठशक्तयोभवंतीत्यर्थः ॥ ९२ ॥ ९३ ॥ ९४ ॥

शुक्रमंत्रमाह ॥ तारइति ॥ तार ॐ ॥ वस्त्रस्वरूपम् ॥ भगीसूर्यः एयुतोमः मे ॥ देहिशुक्रायस्वरूपम् ॥ ठद्वयंस्वाहा ॥ ९५ ॥ ९६ ॥

जुहुयात्पिप्पलोत्थाभिःसमिद्भिस्तन्निवृत्तये ॥ तारोवस्त्रंभगीसूर्योदेहिशुक्रायठद्वयम् ॥ ९५ ॥ एकादशाक्षरोमंत्रो[२]हेमवस्त्रप्रदायकः ॥ ब्रह्मामुनिर्विराट्छंदोदेवतादैत्यपूजितः ॥९६॥ बीजंतारोग्निभार्य्यातुशक्तिरस्यप्रकीर्तिता ॥ एकद्विचंद्रनेत्राग्निनेत्रवर्णैःषडंगकम् ॥ मंत्रवर्णैस्तुकृत्वाथध्यायेद्विद्यानिधिंसितम् ॥९७॥ श्वेतांभोजनिषण्णमापणतटेश्वेतांबरालेपनंनित्यंभक्तजनायसंप्रददतंवासोमणीन्हाटकम् ॥ वामेनैवकरेणदक्षिणकरेव्याख्यानमुद्रांकितंशुक्रंदैत्यवरार्चितंस्मितमुखंवंदेसितांगप्रभम् ॥ ९८ ॥ अयुतंप्रजपेन्मंत्रंदशांशंजुहुयाद्घृतैः ॥ यजेद्धर्मादिपीठेतंनगेंद्रादितदायुधैः ॥ ९९ ॥ सुगंधैःश्वेतकुसुमैर्जुहुयाच्छुक्रवासरे ॥ एकविंशतिवारंयोलभतेसोशुकंमणीन् ॥ १०० ॥

॥ ९७ ॥ ध्यानमाह ॥ श्वेताम्भोजेति आपणतटे श्वेतपद्मास्थितम् ॥ ९८ ॥ ९९ ॥ १०० ॥

---

१ अस्य श्रीवृहस्पतिमंत्रस्य ब्रह्माऋषिः अनुष्टुप्छंदः सुराचार्योदेवता वृंवीजं ममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

२ ॐ वस्त्रंमेदेहिशुक्रायस्वाहा । अस्य श्रीशुक्रमंत्रस्य ब्रह्माऋषिःविराट्छंदःदैत्यपूज्योदेवता आंबीजंस्वाहाशक्तिःममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोग ।

व्यासमंत्रमाह ॥ बालइति ॥ बालोवः पवनदीर्घेन्दुयुतः यकाराकारबिंदुयुतः व्याम् ॥ जलंझिंटीशयुग्वकारएकारयुतः वं ॥ अत्रिर्दः॥ व्यासायस्वरूपम् ॥ हृदयंनमः ॥ यथा–व्यांवेदव्यासायनमइति ॥ १०१ ॥ ॥१०२ ॥ विप्रव्रातवृतंब्राह्मणसमूहपरिवेष्टितम् ॥ पाथोरु

बालःपवनदीर्घेन्दुयुक्तोझिंटीशयुग्जलम् ॥ अत्रिर्व्यासायहृदयंमनुरष्टाक्षरोमतः ॥ १०१ ॥ ब्रह्मानुष्टु म्मुंनिश्छंदोदेवःसत्यवतीसुतः ॥ आद्यबीजंनमःशक्तिर्दीर्घाढ्येनादिनांगकम् ॥ १०२ ॥ व्याख्यामु द्रिकयालसत्करतलंसद्योगपीठस्थितंवामेजानतलेदधानमपरंहस्तंसुविद्यानिधिम्॥ विप्रव्रातवृतंप्रसन्नमन संपाथोरुहाङ्गद्युतिंपाराशर्य्यमतीवपुण्यचरितंव्यासंस्मरेत्सिद्धये ॥ १०३ ॥ जपेदष्टसहस्राणिपायसैर्हो ममाचरेत् ॥ पूर्वोक्तपीठेव्यासस्यपूर्वमंगानिपूजयेत् ॥ १०४ ॥ प्राच्यादिषुयजेत्पैलवैशंपायनजैमि नी ॥ सुमंतुंकोणभागेषुश्रीशुकंरोमहर्षणम् ॥ १०५ ॥

हांगद्युतिं नीलेंदीवरकांतिम् ॥ १०३ ॥ पूर्वोक्तपीठेधर्मादिके ॥ १०४॥ १०५॥

॥ १०६ ॥ १०७ ॥ मृत्युंजयमंत्रमाह ॥ तारइति ॥ तार ओं ॥ वामकर्णबिंदुयुतः ऊबिंदुयुतः शूलीजः जूम् ॥ ससर्गःसःसः ॥१०८ केवलोप्ययंजप्तोनृणांमृत्युनाशनः ॥ किंपुनस्तत्पुटितः ॥ व्यासमंत्र ॥ अस्यमंत्रस्य कहोलऋषिः देवीगायत्रीछन्दः मृत्युंजयोदेवता

उग्रश्रवसमन्यांश्चमुनीन्सेंद्रादिकायुधान् ॥ एवंसिद्धमनुर्मंत्रीकवित्वंशोभनाःप्रजाः ॥१०६॥ व्याख्या नशक्तिकीर्तिंचलभतेसंपदांचयम् ॥ मृत्युंजयेनपुटितंयोव्यासस्यमनुंजपेत् ॥ १०७ ॥ सर्वोपद्रवसंत्य क्तोलभतेवांछितंफलम् ॥ तारःशूलीवामकर्णबिंदुयुक्तः ससर्गसः ॥ १०८ ॥ मृत्युंजयस्यमंत्रोयंत्रिव र्णोमृत्युनाशनः ॥जप्तोयंकेवलोनृणामिष्टसिद्धिप्रयच्छति ॥ किंपुनस्तेनपुटितोवेदव्यासमनूत्तमः ॥१०९॥ इति श्रीमंत्रमहोदधौसूर्य्यादिलघुमृत्युंजयव्यासमंत्रनिरूपणंनामपंचदशस्तरंगः ॥ १५ ॥

जूंबीजं सःशक्तिः दीर्घाढ्यसकारेणषडंगम् ॥ १०९ ॥ इतिश्रीमंत्रमहोदधिव्याख्यायांनौकायांसूर्यादिमंत्रनिरूपणंनामपंचदश स्तरंगः ॥ १५ ॥

१ अस्य श्रीव्यासमंत्रस्य ब्रह्माऋषि अनुष्टुप्छंदः सत्यवतीसुतोदेवता व्यांबीजनमःशक्तिःममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

२ ओंजूंसःव्यांवेदव्यासायनमःसःजूंओं ।

॥ १ ॥ महामृत्युजयमंत्रमाह ॥ तारइति ॥ तारः ॥ ओंव्यापिनीचंद्रयुक् औबिंदुयुप्रखंहःहौं ॥ तार ॥ ओं ॥ अर्घीशबिंदुयुक्तश्चतुराननः ऊबिंदुयुतोजःजूं ॥ सर्गीहंसःसः ॥ भूर्भुवःस्वरूपम् ॥ २ ॥ सकारोबालविसर्गाढ्योविसर्गयुतःसकार स्वः ॥ त्र्यंबकंवैदिको मन्त्रः यथा-त्र्यंबकं यजामहे सुगंधिं पुष्टिवर्द्धनम् ॥ उर्वारुकमिव बंधनान्मृत्योर्मुक्षीयमामृतादिति ॥ ॥ भूर्भुवःस्वरूपम् ॥ तार

महामृत्युंजयंवक्ष्येदुरितापन्निवारणम् ॥ यंप्राप्यभार्गवः शंभोर्मृतान्दैत्यानजीवयत् ॥१॥ तारःखव्यापिनीचंद्रयुक्तारश्चतुराननः ॥ अर्घीशबिंदुसंयुक्तोहंसः सर्गीचभूर्भुवः ॥२॥ सकारोबालसर्गाढ्यस्त्र्यंबकंवैदिकोमनुः ॥ भूर्भुवः स्वर्भुजंगेशस्तारीजूःसर्गवान्भृगुः ॥ ३ ॥ आकाशोमनुबिंद्वाढ्यः प्रणवांतोमनूत्तमः ॥ महामृत्युंजयाख्योयंपंचाशद्वर्णनिर्मितः ॥ ४ ॥ वामदेवकहोलाख्यवसिष्ठामुनयोस्यतु ॥ छंदांस्युक्तानिरुद्रेणपंक्तिगायत्र्यनुष्टुभः ॥५॥ सदाशिवमहामृत्युंजयरुद्रोस्यदेवता ॥ मायाशक्तीरमाबीजंविनियोगोर्थसिद्धये ॥ ६ ॥[1]

युतोभुजेंगशोरःरौं ॥ जूंस्वरूपम् ॥ सर्गवान्भृगुःसः ॥३॥ मनुर्बिंद्वाढ्यः आकाशः औविंयुतोहःहौं ॥ प्रणवांतश्चायंमन्त्रः ॥ यथा-ओंहौंओंजूंसः भूर्भुवः स्वःयंबकं* भूर्भुवः स्वःरौंजूंसःहौंओंइतिपंचाशदर्णः ॥४ ॥ ५ ॥ माया ह्रीं ॥ रमाश्रीं ॥ ६ ॥ मुन्यदिकानृष्यादीन्मूर्धादिपुन्यसेत् ॥ शिवेलिंगे ॥ षडंगन्यासामाह त्रिचतुरिति ॥ चतुर्भिःअनुष्टुभः त्र्यंबकमन्त्रस्यआदिवर्णान् ॥ मूलादिनववर्णाद्यान्मूलमन्त्रस्यादौयेनवर्णास्तारााद्यास्तान् ॥ ओंनमोभगवतेरुद्रायेतिपदान्वितान्-तथाशूलपाणयेइत्यादिप्रातिस्विकांगमन्त्रयुतानुक्त्वाषडंगंकुर्यादित्यर्थः ॥ यथा-ओंहौंओंजूंसःभूवःस्वःत्र्यंबकंओंनमोभगवतेरुद्रायशूलपाणयेस्वाहाहृत् ॥ ओंयजा

[2]मूर्ध्निवक्त्रेहृदिशिवेपदोर्मुन्यादिकान्न्यसेत् ॥ त्रिचतुर्वसुनंदेषुगुणवर्णाननुष्टुभः ॥७॥ तारोनमोभगवते रुद्रायेतिपदान्वितान् ॥ लादिनववर्णाद्यानुक्त्वाकुर्य्यात्षडंगकम् ॥ ८ ॥ शूलांतेपाणयेस्वाहाहृन्मंत्रांतेनियोजयेत् ॥ अमृतांतेमर्त्तयेमांजीवयेतिशिरोंतिमम् ॥ ९ ॥ शिखांतेचंद्रशिरसेजटिने वह्निवल्लभा ॥ ॥ त्रिपुरांतकायहांहींकवचांतेमनुः स्मृतः ॥ १० ॥

महओंअमृतमूर्तयेमांजीवयशिरः ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ ओंसुगंधिंपुष्टिवर्धनंओंचन्द्रशिरसेजटिनेस्वाहाशिखा ॥ ओंउर्वारुकमिवबंधनात् ओंत्रिपुरांतकायहांहींकवचम् ॥ १० ॥

१ अस्यश्रीमहामृत्युंजयमंत्रस्यवामदेवकहोलवसिष्ठाऋषयःपंक्तिगायत्र्यनुष्टभश्छन्दांसिसदाशिवमहामृत्युंजयरुद्रोदेवताह्रींशक्तिःश्रींबीजममाभीष्टसिद्धयर्थेजपेविनियोगः ।

२ वामदेवकहोलवसिष्ठाऋषयःमूर्ध्नि। पंक्तिगायत्र्यनुष्टभश्छंदांसिवक्त्रे । सदाशिवमहामृत्युंजयरुद्र देवतायैनमःहृदि । ह्रींशक्त्यैनमः लिंगे श्रींबीजायनमःपादयोःइति ऋष्यादिन्यासः ।

ओंहौंमृत्योर्मुक्षीयओंनमोंत्रिलोचनायऋग्यजुःसाममन्त्रायनेत्रम् ॥ ११ ॥ ओंहौंमामृतात्ओंनमो० अग्नित्रयायज्वल ॥ २ ॥ मांरक्ष ओंअघोरास्त्रायअस्त्रम् ॥ १२ ॥ वर्णन्यासमाह ॥ द्वात्रिंशदिति ॥ प्रणवादिनववर्णाद्यान्सबिंदूनओंतांन्न्यसेत्यादिद्वत्रिंशार्णान्पूर्व

प्रवेदेत्त्रिपदस्यांतेलोचनायपदंपुनः ॥ ऋग्यजुःसाममंत्रायवर्णान्नेत्रमनोपठेत् ॥ ११ ॥ अग्नित्रयायज्व लचज्वलमांरक्षरक्षच ॥ अघोरास्त्रायमंत्रोयमस्त्रमंत्रस्ततःस्मृतः ॥१२॥ द्वात्रिंशत्र्यंबकावर्णान्नमोंता न्बिन्दुसंयुतान् ॥ तारादिनववर्णाद्यानंगेष्वेषुप्रविन्यसेत् ॥ १३ ॥पूर्वपश्चिमयाम्योदङ्मुखेषूरसिकंठतः ॥ वदनेनाभिहृत्पृष्ठेकुक्षौलिंगेगुदेन्यसेत् ॥ १४ ॥

वक्त्रादिहृवंगेषुन्यसेत् ।।१।। ओंहौंओंजूंसःभूर्भुवःस्वःत्र्यंनमःपूर्ववक्त्र २ ओंहौं०बंनमःपश्चिमवक्त्रे इत्यादिप्रयोग ॥१३॥ अंगान्याह ॥ पूर्वेति ॥ पूर्ववक्त्रादिष्वेकैकंवर्णन्यसेत् ॥ १४ ॥

ऊरुमूलोरुमध्यचानुवृत्तस्तनपार्श्वपादकरनसिद्वौद्वौ ॥ मूर्धयेकैकम् ॥ १५ ॥ पदन्यासमाह ॥ अथैकेति ॥ शिवेलिंगे ॥ १६ ॥

ऊरुमूलोरुमध्येचजानुनोर्जानुवृत्तयोः ॥ स्तनयोःपार्श्वयोरंघ्र्योः करयोर्नसिमूर्द्धनि ॥१५॥ अथैका दशविन्यस्येत्पदानिशिरसिभ्रुवोः ॥ नेत्रयोर्वदनेगंडेहृदयेजठरेशिवे ॥१६॥ ऊर्वोर्जानुप्रदेशेचपादयोः क्रमशः पुनः ॥ त्रिवेदगुणबाणाब्धिद्विरामाक्षिगुणेन्दुभिः ॥ १७ ॥ त्रिभिर्वर्णैश्चविज्ञेयापदसंख्याक्र माद्बुधैः ॥ मूलेनव्यापकंकृत्वाततोध्यायेत्त्रिलोचनम् ॥ १८ ॥

पदेषु वर्णसंख्यामाह ॥ त्रिवेदेति ॥ त्र्यंबकंशिरसिइत्यादि० ॥ १७ ॥ १८ ॥

(१) ओंहौंओंजूंसःभूर्भुवःस्वःत्र्यंनमःपूर्वमुखे १ । ओंहौंओंजूंसः भूर्भुवःस्वःबंनमःपश्चिममुखे २ । ओंहौंओंजूंसःभूर्भुवःस्वःकंनमःदक्षिणमुखे ३ । ओंहौंओंजूंसःभूर्भुवःस्वःयंनमःउत्तरमुखे ४ । ओंहौंओंजूंसःभूर्भुवःस्वःजानमःउरसि ५ । ओंहौंओंजूंसःभूर्भुवःस्वःमंनमःकंठे ६ । ओंहौंओंजूंसःभूर्भुवःस्वः हेंनमःमुखे ७ । ओंहौंओंजूंसः भूर्भुवःस्वःसुंनमःनाभौ ८ । ओंहौंओंजूंसःभूर्भुवःस्वतःगंनमःहृदि ९ । औंहौंओंजूंसःभूर्भुवःस्वःधिनमःपृष्ठे १० । ओंहौंओंजूंसः भूर्भुवः स्वःपुंनमःकुक्षौ ११।ओंहौंओंजूंसःभभुवःस्वाष्टिनमःलिंगे१२ । ओंहौंओंजूंसःभूर्भुवःस्वःवंनमःगुदे १३ । ओंहौंओंजूंसःभूर्भुवःस्वःधंनमःदक्षिणोरुमूले १४ । ओंहौंओंजूंसःभूर्भुवःस्वःनंनमःवामोरुमूले १५ । ओंहौंओंजूंसःभूर्भुवःस्वःउनमःदक्षिणोरुमध्ये १६ । ओंहौंओंजूंसःभूर्भुवस्वःवांनमःवामोरुमध्ये १७ ओंहौंओंजूंसभूर्भुवःस्वःरुंनमःदक्षिणजानुनि १८ । ओंहौंओंजूंसःभूर्भुवःस्वःकंनमःवामजानुनि १९ । ओंहौंओंजूंषःभूर्भुवःस्वःभिनमःदक्षिणजानुवृत्ते२० ओंहौंओंजूंसःभूर्भुवःस्वःवामजानुवृत्ते२१ । ओंहौंओंजूंसःभूर्भुवःस्वःवंनमःदक्षिणस्तने २२ । ओंहौंओंजूंसःभूर्भुवःस्वःधंनमःवामस्तने २३ ओंहौंओंजूंसःभूर्भु वःस्वःनांनमःदक्षिणपार्श्वे २४ । ओंहौंओंजूंसःभूर्भुवःस्वःमृनमःवामपार्श्वे २५ । ओंहौंओंजूंसःभूर्भुवःस्वःत्योनमःदक्षिणपादे २६ । ओंहौंओंजूंसःभूर्भु वःस्वःमुंनमःवामपादे २७ । ओंहौंओंजूंसःभूर्भुवःस्वःक्षीनमःदक्षिणकरे २८ । ओंहौंजूंसःभूर्भुवःस्वःयंनमःवामकरे २९ । ओंहौंओंजूंसःभूर्भुवःस्वःमांनमः दक्षिणनासायाम् ३० । ओंहौंओंजूंसःभूर्भुवःस्वःमृंनमःवामनासायां ३१ ॥ ओंहौंओंजूंसःभूर्भुवःस्वःतांनमःमूर्ध्नि ३२ । इत्यक्षरन्यासः । (१)त्र्यम्बकंशिरसि १ । यजामहेभ्रुवोः २ । सुगंधिनेत्रयोः ३ । पुष्टिवर्धनंमुखे ४ । उर्वारुकंगंडयोः ५ । इवहृदये ६ । बंधनाज्जठरे ७ । मृत्योःलिंगे । मुक्षीयऊर्वोः ९ । माजान्वोः १० । अमृतात्पादयोः ११ ॥ इतिपदन्यासः ॥ (आअमृतादितिपदच्छेदःपदकालेएव)

ध्यानमाह ॥ हस्तेति ॥ अष्टहस्तविनियोगमाह ॥ अंकस्थकरयोःकुंभौदधतं तदूर्ध्वस्थकरयोःकुंभाभ्यांजलमुद्धृत्यकरद्वयेनस्वशिरोभि षिंचंतकरयोर्मृगाक्षमालेचदधतमिति ॥ मूर्धनिस्थितोयश्चंद्रस्तःस्रवतामृतेनोक्लिन्नातनुर्यस्य ॥ उंदीक्लेदनेइत्यस्यनिष्ठायामुन्नेतिरूपम्॥ सगिरिजंभवानीयुतम् ॥ त्रीण्यंबकानिनेत्राणियस्यतम् ॥ १९ ॥ मुद्राआह ॥ मुष्टीति ॥ मुष्टिंदक्षिणहस्तेनविधायोर्ध्वंसमुन्नयेत् ॥ मुद्रामुष्ट्यभिधाख्यातासर्वविघ्नविनाशिनीतिमुष्टिमुद्रालक्षणम् ॥ सारंगोमृगस्तन्मुद्रालक्षणं यथा–दक्षस्यानामिकांगुष्ठमध्यमाग्राणियो

हस्तांभोजयुगस्थकुंभयुगलादुद्धृत्यतोयंशिरः॥ सिंचंतंकरयोर्युगेनदधतंस्वांकेसकुंभौ करौ ॥ अक्षस्रङ्मृगहस्तमंबुजगतंमूर्द्धस्थचंदस्रवत्यीयूषोन्नतनुंभजेसगिरिजंमृत्युंजयंत्र्यंबकम् ॥ १९ ॥ मुष्टिसारंगशक्त्याख्यालिंगपंचमुखाभिधाः ॥ मुद्राःप्रदर्श्यप्रजपेल्लक्षंतस्यदशांशतः ॥ २० ॥

जयत् ॥ शिष्टेद्वेउच्छ्रितेकुर्यान्मृद्रेयमीरितेति ॥ मुष्टीकरौविधायद्वौवामस्योपरिदक्षिणम् ॥ कृत्वाशिरसियुंजीतशक्तिमुद्रेयमीरिति तिशक्तिमुद्रालक्षणम् ॥ उच्छ्रितंदक्षिणांगुष्ठेवामांगुष्ठेनबंधयेत् ॥ वामांगुलीदणाभिरंगुलीभिश्चबंधयेत् ॥ लिङ्गमुद्रेयमाख्याताशिव सांनिध्यकारिणीतिलिंगमुद्रा ॥ मणिबंधकरौयुक्तावंगुल्यग्राणिमेलयेत् ॥ मुद्रापंचमुखाख्येयंदर्शिताशिवतोषिणीतिपंचमुखमुद्रा लक्षणम् ॥ २० ॥

दशद्रव्याण्याह ॥ बिल्वेति ॥२१॥ पीठशक्तीराह ॥ वामेति ॥२२॥२३ ॥ २४ ॥ आसनमन्त्रमाह ॥ तारइति ॥ ओंनमोभगवतेस कलगुणात्मशक्तियुक्तायअनंताययोगपीठात्मनेनमइति ॥ २५ ॥ २६ ॥ आवरणपूजाप्रकारमाह ॥ पाद्यादीति ॥ पाद्यार्घ्याचमनीय

दशद्रव्यैःप्रजुहुयात्तानिबिल्वफलंतिलाः ॥ पायसंसर्पिषादुग्धंदधिदूर्वाचसप्तमी ॥ २१ ॥ वटात्पलाशात्खदिरात्समिधोमधुरप्लुताः ॥ वामादिशक्तिसंयुक्तेपीठेशैवेयजेच्छिवम् ॥२२॥ वामाज्येष्ठातथारौद्रीकालीप्रोक्ताचतुर्थिका ॥ कलादिकाविकरिणीबलाद्याविकरण्यपि ॥ २३ ॥ बलप्रथमनीचान्यासर्वभूतदमन्यपि ॥ मनोन्मनीतिशर्वस्यनवोक्ताःपीठशक्तयः ॥ २४ ॥ तारोनमोभगवतेसकलेतिपदंततः ॥ गुणात्मशक्तियुक्तायअनंतायवदेत्पदम् ॥ २५ ॥ योगपीठात्मनेपीठमंत्रःप्रोक्तोनमोंतिकः ॥ पीठेपुष्पांजलिंदत्त्वामूर्तिमूलेनकल्पयेत् ॥२६॥ पाद्यादिकुसुमांतोपचारांतेत्वावृतीर्यजेत् ॥ ईशानंशंभुकोणेतुयजेदीशानमंत्रतः ॥ २७ ॥

स्नानवस्त्रोपवीतचन्दनपुष्पाणिदत्त्वावरणपूजांकुर्यात् ॥ तत्रेशानकोणे ईशानः सर्वविद्यानामितितैत्तिरीयशाखोक्तमंत्रेणठित्व शानंयजेत ॥ २७ ॥

तत्पुरुषायविद्महे अघोरेभ्योथघोरेभ्यः वामदेवायनमः सद्योजातंप्रपद्यामि इत्यादिभिश्चतुर्भिर्मंत्रैस्तत्पुरुषादीन्प्रागादिषुयजेत् ॥ तेषांसमीपेस्वनामभिर्निवृत्त्याद्याःकलाद्वितीयावरणेंगानितृतीयेसूर्यादीनांमूर्तीः ॥ सूर्यमूर्तयेनमइत्यादिप्रयोगः चतुर्थेरमादयः ॥

तत्पुरुषमघोरंचवामदेवंतृतीयकम् ॥ सद्योजातंयजेद्दिक्षुवेदोक्तस्वस्वमंत्रतः ॥२८॥ ईशानादिसमीपे पुनिवृत्त्याद्याःकलाक्रमात् ॥ निवृत्तिश्चप्रतिष्ठाचविद्याशांतिश्चतुर्थ्यपि ॥ २९ ॥ शांत्यतीतापंचमीति ततोंगानियजेच्चषट् ॥ सूर्येदुक्षितितोयाग्निपवनाकाशयज्वनाम् ॥३०॥ मूर्तयोऽष्टौक्रमात्पूज्यास्तृतीयावरणस्थिताः ॥ रमाराकाप्रभाज्योत्स्नापूर्णोषापूरणीसुधा ॥ ३१ ॥ चतुर्थावरणेपूज्याःशक्तयोधवलप्रभाः ॥ विश्वावंद्यासिताप्रह्वासारासंध्याशिवानिशा ॥ ३२ ॥ पंचमावरणेभ्यर्च्याःशक्तयःश्यामविग्रहाः ॥ आर्य्याप्रज्ञाप्रभामेधाशांतिःकांतिर्धृतिर्मतिः ॥ ३३ ॥ षष्ठावरणगाह्यष्टौसंपूज्याअरुणप्रभाः ॥धरोमापावनीपद्माशांतामोघाजयामला ॥ ३४ ॥

पंचमेविश्वादयः षष्ठेआर्यादयः ॥ सप्तमेधराद्याः ॥ आनंतादयोऽष्टमे ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ नवमेउत्तरदिशमारभ्योमादयः ॥ दशमेमातरः इन्द्रादयश्च ॥ प्रयोगानाह जन्मभइति ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥

सप्तमावृतिगाः पूज्याः शक्तयः कांचनप्रभाः ॥ अनंतसूक्ष्मसंज्ञश्चतृतीयस्तुशिवोत्तमः ॥३५॥ एकनेत्रैककरुद्रौचत्रिमूर्तिः षष्ठईरितः ॥ श्रीकंठोऽथखंडीचसंपूज्याअष्टमावृतौ ॥ ३६ ॥ उत्तरादियजेत्पश्चादुमांचंडेश्वरंपुनः ॥ नंदिनंचमहाकालंगणेशंवृषभंपुनः ॥३७॥ यजेद्भृंगिरिटिस्कंदंनवमावरणस्थितान् ॥ ब्राह्म्याद्यामातरः पूज्यादशमावरणेततः ॥ ३८ ॥ इंद्रादयश्चवज्राद्याएवंसिद्धोभवेन्मनुः ॥ जन्मभेदशमेतस्मात्पुनश्चैकोनविंशके॥ ३९ ॥जुहुयाचः सुधावल्याः समिधश्चतुरंगुलाः॥सरोगान्सकलाञ्छत्रून्पराभूयश्रियायुतः॥ ४० ॥ मोदतेपुत्रपौत्राद्यैःशतवर्षाणिसाधकः ॥ समिद्भिःश्रीफलोत्थाभिर्होमःसम्पत्तिसिद्धये ॥ ४१ ॥पलाशतरुजाभिस्तुब्रह्मवर्चससिद्धये॥वटोत्थाभिर्धनप्राप्त्यैखादिराभिस्तुकांतये॥ ४२ ॥तिलैरधर्मनाशायसर्षपैः शत्रुनष्टये ॥ पायसेनकृतो होमः कांतिश्रीकीर्तिदायकः ॥ ४३ ॥ कृत्यामृत्युक्षयकरोदक्षासंवादसिद्धिदः ॥ होमसंख्यातुसर्वत्रायुतमानेनकीर्तिता ॥ ४४ ॥

सुधावल्यागुडूच्याः ॥ चतुरंगुलप्रमाणाःसमिधः ॥ ४० ॥ श्रीफलबिल्वः ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥

रुजांरोगाणाम् ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ जन्मतारात्रयेजन्मनक्षत्रेततोदशमेकोनविंशयोश्च ॥४७॥ ४८ रुद्रजपांगभूतंदशार्णमाह ॥ तारइति ॥ भगवान्त्रद्रोपिङेंतः ॥ पदद्वयंचतुर्थ्यंतं ॥ यथा–ॐनमोभगवतेरुद्रायेति ॥ ४९ ॥ रुद्रविधानमाह पंचेति ॥५०॥

अष्टोत्तरशतंदूर्वात्रिकहोमाद्रुजांक्षयः ॥ स्वजन्मदिवसेयस्तुपायसैर्मधुरान्वितैः ॥ ४५ ॥ जुहोतितस्य वर्द्धतेकमलारोग्यकीर्तयः ॥ गुडूचीबकुलोत्थाभिः समिद्भिर्हवनंनृणाम् ॥४६॥ जन्मतारात्रयेरोगन्मृत्युंचापिविनाशयेत् ॥ प्रत्यहंजुहुयाद्दूर्वाअपमृत्युविनष्टये ॥ ४७ ॥ किंबहूक्तेनसर्वेष्टंप्रयच्छतिशिवोनृणाम् ॥ अपामार्गसमिद्भिश्चसिद्धान्नैर्ज्वरनष्टये ॥ ४८ ॥ दुग्धाक्तैरमृताखंडैर्मासहोमोखिलाप्तये ॥ तारोहृद्भगवान्ङेन्तोरुद्रायेतिदशाक्षरः ॥ ४९ ॥ बोधायनोमुनिः पंक्तिश्छंदोरुद्रोऽस्यदेवता॥ पंचन्यासान्प्रकुर्वीतस्वस्वरुद्रत्वसिद्धये ॥ ५० ॥ यजुर्वेदस्थितान्मंत्रानेकत्रिंशतस्थलेन्यसेत् ॥ यातेरुद्रशिखादेशेह्यस्मिन्महतिमस्तके ॥ ५१ ॥

यातेरुद्रेत्यृचाशिखायांन्यसेत् ॥ १ ॥ अस्मिन्महत्यर्णवेशिरसि २ ॥ ५१ ॥ सहस्राणिसहस्रशःभाले ३ ॥ हँसःशुचिषत्०भ्रुवोः ४ ॥ त्र्यंबकंयजामहे०नेत्रयोः० ५ ॥ नमःस्रुत्यायचपथ्यायचेतिकर्णयोः ६ ॥ ५२ ॥ मानस्तोके०नसोः ७ ॥ अवतत्यधनुःमुखे ८ ॥ नीलग्रीवाः शितिकंठादिवँ–नीलग्रीवाःशितिकंठाःशवाइतिऋग्द्वयकंठ ९ ॥ ॥ ५३ ॥नमस्तेअस्त्वायुधायानातताय०स्कंधयोः १० ॥ यातेहेति०बाह्वोः ११ ॥ येतीर्थानि०करयोः १२ ॥ ५४ ॥ सद्योजातमिति तैत्तिरीयशाखोक्तंमंत्रपंचकमंगुष्ठाद्यंगुलीषु ॥ १३, १४, १५, १६, नमोवःकिरिकेभ्योदेवानाꣳ हृदयेभ्योनमोविचिन्वत्केभ्योनमो विक्षीणकेभ्योनमआनिर्हतेभ्यइतिहृदि ॥ १८ ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ नमोगणेभ्योगणपतिभ्यश्चवोनमइतिपृष्ठे ॥१९ ॥ नमोहिरण्यबाहवेसेन्येदिशांचपतयेनमइतिपार्श्वयोः २० ॥ ५७ ॥

सहस्राणिललाटेतुहँसः शुचिर्भ्रुवोर्न्यसेत् ॥ त्र्यंबकंनेत्रयोः श्रुत्योर्नमस्रुत्यायविन्यसेत् ॥५२॥ मानस्तोकेनासिकायामवतत्यमुखेतथा ॥ नीलग्रीवाइतिऋचोर्द्वयंकंठेत्यसेद्बुधः ॥५३॥ नमस्तेअस्त्वायुधेतिमंत्रमसद्वयेन्यसेत् ॥ यातेहेतिरिमांबाह्वोयतीर्थानीतिहस्तयोः ॥ ५४ ॥ सद्योजातंप्रपद्यामीत्यृचमंगुष्ठयोर्न्यसेत् ॥ वामदेवायतर्जन्योरघोरेभ्योऽथमध्ययोः ॥५५॥ तत्पुरुषायानामायामीशानस्तुकनिष्ठयोः ॥ नमोवःकिरिकेभ्यस्तुहृदिमंत्रमिमंन्यसेत् ॥५६॥ नमोगणेभ्यः पृष्ठेतुविन्यसेत्साधकोत्तमः॥ ततःपार्श्वद्वयेन्यस्येन्नमोहिरण्यबाहवे ॥ ५७ ॥

---

१ अस्यश्रीरुद्रमंत्रस्य बोधायनऋषिः पंक्तिश्छंदः रुद्रोदेवता ममाभीष्टसिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः ।

हिरण्यगर्भःनाभौ २१॥ मीढुष्टमशिवायनमःकटयोः २२ ॥ येभूतानामधिपतयःगुह्ये ॥ २३ ॥ ५८ ॥ जातवेदसेइमामृचंशिरोयुतां-जातवेदसेसुनवामसोम० तामग्निवर्णामित्यस्यांतसुतरसितरसेनमःसुतरसितरसेनमःइतिशिरोयुतामृग्द्वयमपाने २४॥ मानोमहांतमूर्वोः २५॥ एषतेरुद्रभागःजानुनोः ॥२६ ॥ ५९ ॥ येपथांपथिरक्षयःपदोः २७॥ अध्यवोचदधिवक्ताकवचे ॥ नमोबिल्मिनेचकवाचिने०२८॥

हिरण्यगर्भोनाभौचकट्योर्मीढुष्टमेति च ॥ येभूतानामिमंगुह्यमंत्रंविन्यस्यसाधकः ॥५८॥ अपानेशिरसायुक्तांजातवेदसइत्युचम् ॥ मानोमहांतमित्यूर्वोरेषतेजानुनोर्न्यसेत् ॥५९॥ येपथांपादयोर्न्यस्याध्यवोचत्कवचेन्यसेत् ॥ मंत्रंनमोबिल्मिनेचेत्युपवर्मणिविन्यसेत् ॥ ६० ॥ नमोस्तुनीलग्रीवायतृतीयेक्षिणिसाधकः ॥ प्रमुंचधन्वनइतिमंत्रेणास्त्रंप्रविन्यसेत् ॥६१॥ इत्येकत्रिंशदंगानांन्यासः प्रथमईरितः ॥ ततःकुर्वीतदिग्बंधयएतावंतइत्यृचा ॥ ६२ ॥

इत्युपकवचे २९ ॥ ६० ॥ नमोअस्तुनीलग्रीवाय० तृतीयनेत्रे ॥ प्रमुंचधन्वन० अस्त्रे ३१ ॥ ६१ ॥ इतिप्रथमोन्यासः ॥ यएतावंतश्चदिग्बंधः ॥ ६२ ॥

अक्षरन्यासमाह ॥ मूलेति ॥ ओं नमःशिरसि-नंनमः नसोरित्यादि० इतिप्रथमोन्यासः १ ॥ ६३ ॥ ओं शिरसेनमः-नांनासिकायैनमः ॥इतिद्वितीयोन्यासः २ ॥ सद्योजातंप्रपद्यामीत्यादिकंमंत्रपंचकंपादादिषुन्यस्येत् ॥ हंसहंसइतिवदेत् ॥ इतितृतीयोन्यासः ६३॥ ६४ ॥ ६५ सम्पुटीकरणंकार्यमित्याह ॥ एवमिति ॥ संपुटं नाम त्रातारमिंद्रमित्यादिमन्त्रैःपूर्वादिषुक्रमेणमुद्रितांजलिदर्शनं

मूलवर्णास्ततोन्यस्येन्मस्तकेनसिचालिके ॥ मुखेकंठेहृदिपुनर्हस्तयोर्दक्षवामयोः ॥ ६३ ॥ नाभौपदोरितिन्यासोदशांगेषुद्वितीयकः ॥ पादोरुहृन्मुखेमूर्ध्निसद्योजातमुखाऋचः ॥ ६४ ॥ विन्यस्यप्रत्यृचंब्रूयाद्धंसहंसेतिसाधकः ॥ तृतीयन्यासइत्युक्तःकृतेयस्मिञ्छिवोभवेत् ॥ ६५ ॥ एवन्यासत्रयंकृत्वासंपुटंरचयेत्ततः ॥ दिक्षुवासवमुख्यानांन्यासःसंपुटउच्यते ॥ ६६ ॥ त्रातारमिंद्रमंत्रेणप्राच्यांन्यस्येद्विडौजसम् ॥ त्वन्नोअग्नेऋचावह्निंसुगंनइत्यृचायमम् ॥ ६७ ॥ असुन्वंतनिर्ऋतिंचतत्त्वायामीतितोयपम् ॥ आनोनियुद्भिर्वायुंचवयंसोमेत्यृचाविधुम् ॥ ६८ ॥ तमीशानमितीशानमाग्नेयादिषुविन्यसेत् ॥ अस्मेरुद्राविधिंचोर्द्ध्वस्योनेतिपृथिवीमधः ॥ ६९ ॥ एवंयःसंपुटंकुर्यात्तस्यात्किल्बिषवर्जितः ॥ तं दीप्यमानमीक्षंतेप्रेतचोराद्युपद्रवाः ॥ ७० ॥

तेपांनतयोऽपिकार्याः ॥ एवंकृतेतेजस्वीभवतीत्यर्थः ॥ ६६-७० ॥

इतिसंपुटीकरणंतत्फलंचोक्त्वा चतुर्थन्यासमाह ॥ मनोजूति० गुह्ये ॥ अबोध्यग्निरुदरे ॥ ७१ ॥ मूर्धानं दिवो०हृदि ॥ मर्माणितेव र्मभिश्छाद० मुखे ॥ जातवेदायदिवापावकोसि०शिरसि ॥ एवंपंचांगेषुन्यासश्चतुर्थः ॥ ४ ॥ ७२ ॥ षडंगमाह ॥ हृदयमिति ॥

नपराभवितुंशक्ताःपलायंतेतिदूरतः ॥ मनोजूतिर्न्यसेद्गुह्येबोध्यग्निर्जठरानले ॥७१॥ मूर्द्धानंहृदये न्यस्येन्मुखेमर्माणितेऋचम् ॥ जातवेदास्तुशिरसिन्यासःप्रोक्तश्चतुर्थकः ॥ ७२ ॥ हृदयंशिवसंकल्पं शिरःपुरुषसूक्तकम् ॥ शिखाद्भ्यःसंभृतइतिवर्मप्रतिरथंमतम् ॥७३॥ विभ्राडितिस्मृतंनेत्रमस्त्रंतुशतरु द्रियम् ॥ अयंतुपंचमोन्यासःकृतःसर्वेष्टसिद्धिदः ॥ ७४ ॥

यज्जाग्रतः०हृत् ॥ सहस्रशीर्षा०शिरः ॥ अद्भ्यःसंभृतः०शिखा ॥ आशुःशिशानः० कवचम् ॥ ७३ ॥ विभ्राड्बृ०नेत्रम् ॥ नमस्तेरुद्रम न्यवे इत्यादिशतरुद्रियं अस्त्रम् ॥ इतिपञ्चमन्यासः ५ ॥ ७४ ॥

एवमिति ॥ इत्थंपंचांगन्यासंकृत्वाप्रणम्याष्टांगंनत्वात्मानंरुद्रस्वरूपंध्यायेत् ॥ नमस्कारश्चाष्टभिमंत्रैर्विधेयः मंत्रोयथा–हिरण्यगर्भः० ॥ १ ॥ यःप्राणतः० २ ॥ ब्रह्मजज्ञानं० ३ ॥ महीद्यौः० ॥ उपश्वासय० ५ अग्नेनय० यातेअग्ने० ७ ॥ इमंयमः० ८ ॥ इमाअष्टावृचः पठन्नष्टांगनमस्कुर्यात् ॥ अष्टांगानि यथा–उरसाशिरसादृष्ट्यामनसाश्रद्धयापिच ॥ पद्भ्यांकराभ्यांवाचाचप्रणामोऽष्टा

एवंन्यस्यप्रणम्याथध्यायेदात्मनिशंकरम् ॥ ७५ ॥ कैलासाचलसंनिभंत्रिनयनंपंचास्यमंबायुतंनील ग्रीवमहीशभूषणधरंव्याघ्रत्वचाप्रावृतम् ॥ अक्षस्रग्वरकुंडिकाभयकरंचांद्रींकलांबिभ्रतंगंगांभोविल सज्जटंदशभुजंवंदेमहेशंपरम् ॥ ७६ ॥ दशलक्षंजपेन्मंत्रमयुतंपरमान्नकैः ॥ सघृतंजुहुयादग्नौ पीठेपूर्वोदितेयजेत् ॥ ७७ ॥ पूजामंत्रमथोवक्ष्येतथावरणदेवताः ॥ अष्टपत्रंषोडशारं चतुर्विंशतिपत्रकम् ॥७८॥ दंतपत्रंततःकुर्याच्चत्वारिंशद्दलंततः ॥तद्बहिर्भूपुरंकुर्यात्तत्ररुद्रंप्रपूजयेत् ॥७९॥

ईरितइति ॥ ७५ ॥ ध्यानमाह ॥ कैलासेति ॥ अहीशावासुक्यादयएवभूषणानियस्यतम् ॥ अक्षमालावरौदक्षयोरः ॥कुंडिकाकमंडलुः गयचवा ॥ भमयोपरमान्नकैःपायसैः ॥ ७६ ॥ ७७ ॥ ७८ ॥ दंतपत्रंद्वात्रिंशद्दलम् ॥ ७९ ॥

॥ ८० ॥ ८१ ॥ ८२ ॥ कलाद्रिकरणाभिधःकलविकरणः ॥ ८३ ॥ बालाद्विकरणोवलविकरणः तार्तीये तृतीयावरणेतत्त्वावरणेतत्त्व संख्यांश्चतुर्विंशतिमितान् ॥ ८४ ॥ तानेवाह ॥ सिद्धयइति ॥ ताउक्ताः ॥ भवान् अष्टौ ॥ एवंनागनृपतिगिरयोपिप्रत्येकमष्टौ ॥८५॥

इष्ट्वातंकर्णिकामध्येसद्योजातादिकान्यजेत् ॥ दिक्षुमध्येततोष्टारेनंद्यादीनष्टसेवकान् ॥ ८० ॥ दंनीम हाकलसंज्ञोगणेशोवृषभस्तथा ॥ ततोभृंगीरिटिः स्कंदउमाचंडीश्वरोष्टमः ॥ ८१ ॥ ततस्तुषोडशदलेद्वि तीयावरणेस्थिताः ॥ अनंतसूक्ष्मौचशिवएकपादेकरुद्रकः ॥८२॥ ततस्त्रिमूर्तिश्रीकंठौवामदेयोष्टमोमतः॥ ज्येष्ठःश्रेष्ठोरुद्रकालौकलाद्विकरणाभिधः ॥ ८३ ॥ बलोबलाद्विकरणोबलप्रमथनस्तथा॥ एतान्संपूज्य तार्तीयेतत्त्वसंख्यान्सुरान्यजेत् ॥ ८४ ॥ सिद्धयोष्टौमातरोष्टौभैरवाष्टकमित्यमून् ॥ ततश्चतुर्थावरणे भवान्नागान्नृपान्गिरीन् ॥ ८५ ॥ भवःशर्वस्तथेशानःपशुपोरुद्रएवच ॥ उग्रोभीमोमहादेवःशिवाष्टक मुदाहृतम् ॥ ८६ ॥ अनंतोवासुकिश्चाथतक्षकश्चकुलीरकः ॥ कर्कोटकः शंखपालःकबलाश्वतररा वपि ॥ ८७ ॥ इमेनागावैन्यपृथूहैहयोर्जुनसंज्ञकः ॥ शाकुंतलेयोभरतोनलोरामोनृपाष्टकम् ॥८८॥

तानेवाह ॥ भवइति ॥ ८६ ॥ नागानाह ॥ अनन्तइति ॥ ८७ ॥ नृपानाह वन्याति ॥ ८८ ॥

गिरीनाह ॥ हिमवानिति ॥ ९८ ॥ वासवादयइति ॥ प्रत्येकमष्टौ ॥ ९० ॥ तानाह ॥ इन्द्रेति ॥ ९१ ॥ ९२ ॥ ९३ ॥ ॥ ९४ ॥

हिमवान्निषधोविंध्योमाल्यवान्पारियात्रकः ॥ मलयोहेमकूटश्चगंधमादनइत्यपि ॥ ८९ ॥ गिर्य्यष्टकं पंचमेतुचत्वारिंशत्सुरान्यजेत् ॥ वासवादयइत्येषांशक्तयोह्यायुधान्यपि ॥ वाहनानिगजाश्चेतिचत्वा रिंशत्सुराःस्मृताः ॥९०॥ इंद्राग्नियमरक्षांसिवरुणानिलभाधिपाः ॥ ईशानइतिदिक्पालाःशचीस्वा हावराहजा ॥ खड्गिनीवारुणीचापिवायवीचकुबेरजा ॥९१॥ ईशानीशक्तयःप्रोक्ताकुलिशंशक्तिदंड कौ ॥ खड्गंपाशोंकुशंचैवगदाशूलेचहेतयः ॥ ९२ ॥ ऐरावतोजमहिषोप्रेतमीनपृषन्नराः ॥ वृषभोवाह नानिस्युर्दिक्पालानांक्रमादमी ॥९३॥ ऐरावतःपुंडरीकोवामनः कुमुदोंजनः ॥ पुष्पदंतःसार्वभौमःसुप्र तीकश्चदिग्गजाः ॥ ९४ ॥ पद्माब्जान्येवमापूज्यभूगृहेदिक्षुदिक्पतीन् ॥ पुनरभ्यर्चयेद्धीमान्षष्ठमावर णंस्मृतम् ॥ ९५ ॥ आग्नेयांभूगृहस्याथविरूपाक्षंप्रपूजयेत् ॥ विश्वरूपंयातुधानंवायव्यांतुपशोःपतिम् ॥ ९६ ॥ ऊर्द्ध्वलिंगमथैशान्यामथोभूसदनाद्बहिः ॥ दिक्षुनागाष्टकंपूज्यमेवंसप्तावृतिर्यजिः ॥ ९७ ॥

पंचाब्जानिपद्मानि ॥ ९५ ॥ ९६ ॥ यजिःपूजासप्तावृतिः सप्तावरणयुता ॥ ९७ ॥

नागाष्टकमाह ॥ शेषाख्यइति ॥ अहयोनागाः ॥ ९८ ॥ तेषांवर्णानाह ॥ श्वेतइति ॥ पीतौद्वौवासुकिशंखपालौ ॥ कृष्णौमहापद्मकंबलौ ॥ ९९ ॥ जातीराह ॥ विप्रइति ॥ १०० ॥ फणसंख्यामाह ॥ दिगिति ॥ शेषःसहस्रफणः ॥ तक्षकःपंचशतफणः ॥ अनंतःसहस्रफ

शेषाख्यस्तक्षकोनंतोवासुकिःशंखपालकः ॥ महापद्मःकंबलश्चकर्कोटकइमेऽहयः ॥ ९८ ॥ श्वेतोनीलःकुंकुमाभःपीतकृष्णावथोज्ज्वलः ॥ वर्णतःशेषमुख्याःस्युस्तेषांजातीःफणान्ब्रुवे ॥ ९९ ॥ विप्रौवैश्यस्तथाविप्रःक्षत्रियोवैश्यशूद्रकौ ॥ शूद्रश्चक्रमतोज्ञेयाःशेषाद्याःपूजनेबुधैः ॥ १०० ॥ दिग्बाणदशसप्ताद्रिशरसंख्यानितुक्रमात् ॥ शतानित्रिंशत्त्रिंशच्चफणास्तेषांसमीरिताः ॥ १०१ ॥ एवमर्चन्महादेवंपंचांगन्यासपूर्वकम् ॥ दशाक्षरजपासक्तोनसीदेत्स्वेष्टसाधने ॥ १०२ ॥ मनोहराणिगेहानिसुंदर्य्योवामलोचनाः ॥ धनमिच्छापूरणांतंलभतेशिवसेवनात् ॥ १०३ ॥ प्रयोगान्पूर्वमंत्रोक्तान्कुर्वीतात्रदशाक्षरे ॥ दशाक्षरंभजन्विप्रोरुद्रजापीभवेत्सदा ॥ १०४ ॥

णः ॥ वासुकिशंखपालौसप्तशतफणौ ॥ महापद्मःपंचशतफणः ॥ कंबलकर्कोटकौत्रिंशत्फणौ ॥ तथाचैवंप्रयोगः–श्वेतायविप्रवर्णायसहस्रफणायशेषायनमइत्यादिः ॥ १०१ ॥ एवमिति ॥ इत्थंपंचांगन्यासंकृत्वा ॥ १०२ ॥ १०३ ॥ १०४ ॥

कुबेरमंत्रमाह ॥ यक्षयेति ॥ यथा–यक्षायकुबेरायवैश्रवणायधनधान्याधिपतयेधनधान्यसमृद्धिंमेदेहिदापयस्वाहेति ॥ बाणरामऽक्षरःपंचत्रिंशदर्णः ॥ १०५ ॥ १०६ ॥ १०७ ॥ षडंगमाह ॥ त्रीति ॥ यक्षायहृदयायनमइत्यादि० ॥ १०८ ॥ ध्यानमाह ॥

अथमंत्रंकुबेरस्यवक्ष्येसर्वसमृद्धिदम् ॥ यक्षायंपमुच्चार्यकुबेरायपदाच्चवै ॥ १०५ ॥ श्रवणायधनार्णातेधान्याधिपतयेधनम् ॥ धान्यशब्दात्समृद्धिंमेदेहिदापयठद्वयम् ॥ १०६ ॥ बाणरामाक्षरोमंत्रोविश्रवामुनिरस्यतु छंदस्तुबृहतीदेवःशिवमित्रंधनेश्वरः ॥ १०७ ॥ त्रिचतुःपंचवस्वष्टमुनिवर्णैर्मनूद्भवैः ॥ कृत्वाषडंगंधनदंर्चितयेदलकागतम् ॥ १०८ ॥ मनुजवाह्यविमानवरस्थितंगरुडरत्ननिभंनिधिनायकम् ॥ शिवसंखमुकुटादिविभूषितंवरगदेदधतंभजतुंदिलम् ॥ १०९ ॥ लक्षमेकंजपेन्मंत्रंदशांशंजुहुयात्तिलैः ॥ धर्मादिपीठेप्रयजेदंगलोकपहेतयः ॥ ११० ॥ शिवालयेजपेन्मंत्रमयुतंधनवृद्धये ॥ बिल्वमूलोपविष्टेनजप्तोलक्षंधनर्द्धिदः ॥ १११ ॥

मनुजेति ॥ गरुडरत्नंगारुडमणिः ॥ वरगदेदक्षवामयोः ॥ १०९ ॥ धर्मादयःपीठशक्त्यन्ताः ॥ ११० ॥ १११ ॥

१ अस्यकुबेरमंत्रस्यविश्रवाऋषिःबृहतीछंदःशिवमित्रंधनेश्वरोदेवताममाभीष्टसिद्धयर्थेजपेविनि योगः ।

मंत्रांत माह ॥ आदाविति ॥ सैवरमैव ॥ यथा–ॐश्रींॐह्रींश्रींह्रींक्लींश्रींक्लींवित्तेश्वरायनमइति ॥ ११२ ॥ षडंगमाह ॥ त्रीति ॥ ॐश्रीं ॐह्रस्‌ह्रींश्रींशिरइत्यादि० ॥ ११३ ॥ गंगामंत्रमाह ॥ प्रणवइति ॥ शिवानारायणीतिपदद्वयंङेन्तम् ॥ दशहरागंगेतिपदद्वयमपिचतुर्थ्यंतम् ॥ वह्निजायास्वाहा ॥ यथा–ओंनमः शिवायैनारायण्यैदशहरायैगंगायैस्वाहेति नखाक्षरोविंशत्यर्णः ॥ ११४ ॥ ११५ ॥ ध्या

आदौतारपुटालक्ष्मीस्ततोमायापुटारमा ॥ ततःकामपुटासैवङेंतोवित्तेश्वरोनमः ॥ ११२ ॥ षोडशाक्षरमंत्रोयंसर्वदारिद्र्यनाशनः ॥ त्रिनेत्रनयनद्वीषुयुग्माणैरंगकंमनोः ॥ ध्यानार्चनादिकंसर्वमस्यपूर्ववदाचरेत् ॥ ११३ ॥ अथशंभोःशिरस्थायादेवसिंधोर्मनन्भुवे ॥ प्रणवोहृदयंङेन्तेशिवानारायणीपदे ॥ तद्वद्दशहरागंगेवह्निजायानखाक्षरः ॥ ११४ ॥ मनुर्व्यासोमुनिश्छंदःकृतिर्गंगास्यदेवता ॥ त्रिवह्निवेदबाणाश्विनेत्रवर्णैःषडंगकम् ॥ ११५ ॥ उत्फुल्लामलपुंडरीकरुचिराकृष्णेशविंध्यात्मिकाकुंभेष्टाभयतोयजानिदधतीश्वेतांबरालंकृता ॥ हृष्टास्याशशिशेखराखिलनदीशोणादिभिःसेविताध्येयापापविनाशिनीमकरगाभागीरथीसाधकैः ॥ ११६ ॥

नमाह ॥ उत्फुल्लेति ॥ इष्टोवरः ॥ वरपद्मदक्षयोः कुंभाभयेवामयोः ॥ मकरगामकरवाहना ॥ ११६ ॥ जयादयः शक्तयउक्ताः ॥ ११७ ॥ ११८ ॥ ११९ ॥ १२० ॥ १२१ ॥ १२२ ॥ मंत्रांतरमाह ॥ तारइति ॥ वाक्‌ऐं ॥ गगनंहः सहक्‌इयुतः हि ॥ क्रियालः ॥ तंद्री मः ॥ पिनाकीशो लः ॥ विषं मः ॥लःस्वरूपं ॥ एतेसूक्ष्मसंता इयुताः ॥तेनहिलिहिलिमिलिमिलि ॥

लक्षंजपेद्दशांशेनजुहुयात्सघृतैस्तिलैः ॥ जयादिशक्तिभिर्युक्तेपीठेभागीरथींयजेत् ॥ ११७ ॥ प्रयजेत्केसरेष्वंगंदलेरुद्रंहरिंविधिम् ॥ सूर्य्यंहिमाचलंमेनांभगीरथमपांपतिम् ॥ ११८ ॥ दलाग्रतोमीनकूर्ममंडूकमकरानपि ॥ हंसान्कारंडवांश्चक्रवाकान्सारसकान्यजेत् ॥ ११९ ॥ चतुरस्रेशक्रमुख्यानायुधैःसंयुतान्यजेत् ॥ एवंसंसाधितोमंत्रोभीष्टंयच्छतिमंत्रिणाम् ॥ १२० ॥ ज्येष्ठशुक्लदशम्यांतांविशेषेणभजेद्बुधः ॥ दद्याद्दशभ्योविप्रेभ्योदशप्रस्थमितांस्तिलान् ॥ १२१ ॥ जप्त्वासहस्रंहुत्वाचोपोष्यतत्रविकल्मषः ॥सर्वभोगसमायुक्तोजायतेमानवोभुवि॥ १२२ ॥ तारोनमोभगवतिवाक्सद्दग्गगनंहिलि ॥ क्रियातंद्रीपिनाकीशविषलाःसूक्ष्मसंयुताः॥ १२३ ॥ गंगेमांपावयद्वंद्वमंतेहुतवहांगना ॥ गिरिनेत्राक्षरीविद्यास्मृतापातकसंघहृत् ॥ १२४ ॥

हुतवहांगनास्वाहा ॥ गिरिनेत्राक्षरीसप्तविंशत्यर्णा ॥ यथा–ओंनमोभगवतिऐंहिलि २ मिलि २ गंगेमांपावय २ स्वाहेति ॥ १२३ ॥ १२४ ॥

१ अस्यगंगामंत्रस्यवेदव्यासऋषिःकृतिश्छंदः गंगादेवताममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

षडंगमह ॥ रामेति ॥ अंकानव ॥ इयमेवविद्या ॥ आदिमाःप्रथमेयेसप्तार्णाः ओंनमोभगवतीतितद्वीनानखराक्षरीविंशतिवर्णा ॥१२५ ॥ मंत्रांतरमाह ॥ तारइति ॥ ओंहिलि २ मिलि २ गंगेदेविनमइति ॥ १२६ ॥ तिथिवर्णःपंचदशार्णः ॥ षडंगमाह ॥ अग्नीति ॥ मन्त्रान्तरमाह ॥ तारइति ॥ तारओं ॥ मायाह्रीं ॥ रमाश्रीं ॥ हार्दंनमः ॥ १२७ ॥ अस्मृतिर्गः अत्रिर्दः सद्दग्वायुः इयु

रामवेदांगवह्न्यंकनेत्रार्णैरंगमीरितम् ॥ इयमादिमसप्तार्णत्यक्तोक्तानखराक्षरी ॥ १२५ ॥ बाणवेदाग्नि रामाग्निनेत्रार्णैरंगमीरितम् ॥ तारोहिलिमिलिद्वंद्वंगंगेदेविनमोमनुः ॥ १२६ ॥ तिथिवर्णोयमस्याग्निने त्राक्ष्यक्षियुगाक्षिभिः ॥ तारोमायारमाहार्दततोभगवतीति च ॥१२७॥ गंस्मृतयेत्रिसद्दग्वायुस्तेनमोव र्मफड्मनुः ॥ त्रिनेत्रवेदपंचाक्षियुग्मार्णैरंगमीरितम् ॥ १२८ ॥ एषांचतुर्णांमंत्राणामुपास्तिःपूर्ववन्म ता ॥ वाङ्मायाकमलाकामवेदाद्योविषमिंदुयुक् ॥ १२९ ॥

तोयः यि ॥ वर्महुं ॥ स्वरूपमन्यत् ॥ यथा–ओंह्रींश्रींनमोभगवतिगंगंदयितेनमोहुंफट्इति अष्टादशार्णः ॥ षडंगमाह ॥ त्रीति ॥१२८॥ उपास्तिःपूजा ॥ पूर्ववद्विंशत्यर्णवत् ॥ मणिकर्णिकामंत्रमाह ॥ वागिति ॥ वाक्ऐं ॥ मायाह्रीं ॥ कामक्लीं ॥ वेदाद्यओं ॥ इंदुयुक्विषंसबिंदुर्मःमं ॥ १२९ ॥

मणिकर्णिस्वरूपम् ॥ भगीब्रह्माक एयुतःके ॥ हृदयंनम ॥ ध्रुवसंपुटआद्यंतप्रणवयुतः ॥१३० ॥ षडंगमाह ॥ चंद्रेति ओंहृत् ऐंह्रींशिरः श्रींक्लींशिखेत्यादि ॥ १३१ ध्यानमाह ॥ फुल्लेति ॥ असव्येदक्षकरेइंदीवरमालां दधतीअपरेवामेबीजपूरम् ॥ शरच्चंद्रक

मणिकर्णिभगीब्रह्माहृदयंध्रुवसंपुटः ॥ मंत्रः पंचदशार्णोऽस्यमुनिर्व्यासोतिशक्करी ॥ १३० ॥ छंदःश्रीम णिकर्णीतुदेवतासुखपुत्रदा ॥ चंद्रनेत्राक्षिनेत्रेषुवह्निवर्णैः षडंगकम् ॥१३१॥ फुल्लेंदीवरनिर्मितांकर तलेमालामसव्येकरेबीजापूरफलंसितांबुजमयींमालांदधानाहृदि ॥ श्वेतक्षौमवृताशरद्विधुनिभात्र्यक्षानि बद्धांजलिर्ध्यातव्यामणिकर्णिकारविसमातोयेशकाष्ठामुखी ॥ १३२ ॥ लक्षत्रयंजपेन्मंत्रंजुहुयात्तद्दशां शतः ॥ पुंडरीकैस्त्रिमध्वक्तैर्यजेत्तांगंगयासमम् ॥ १३३ ॥ अयंमनुर्जनैर्जप्तोमोक्षलक्ष्मींप्रयच्छति ॥ सुखंसमस्तंसंतानंसौभाग्यंधनसंचयम् ॥ १३४ ॥

तिः ॥ तेजसारवितुल्या ॥ तोयेशकाष्ठामुखी ॥ १३२ ॥ पुंडरीकैः सितांभोजैः गंगामंत्रैःरेवावरणपूजां कुर्यात् ॥ ३३ ॥ ३४ ।

ओं ऐं ह्रींश्रींक्लींओंमंमणिकर्णिकेनमः ओंइतिपंचदशार्णः । अस्यश्रीमणिकर्णिकामंत्रस्यवेदव्यासऋषिरतिशक्वरीछंदः श्रीमणिकर्णिकादेवताममाभीष्टसि द्ध्यर्थेजपेविनियोगः ॥

तस्या एव मंत्रांतरमाह ॥ प्रणव इति ॥ मोबिन्दुयुक् ॥ मं ॥ तथा–मं मणिकर्णिके प्रणवत्मिकेनमः ॥ मनुवर्णश्चतुशार्णः ॥ अस्योपासनापंचदशार्णवद्विधेया ॥ मणिकार्णिकोपासकःकुदेशेमगधादौमृतोपित्रह्मैवस्यात् ॥ १३५ ॥ १३६ ॥ इतिश्रीमंत्रम०व्याख्यायांनौकायांशिवादिमंत्रकथनंनामषोडशस्तरंगः ॥१६॥ अथकार्तवीर्यार्जुनमंत्रान्वक्तुंप्रतिजानीते ॥ अथेति ॥ गोपितानन्यैरःचार्यैःशंकराचा

प्रणवोबिंदुयुङ्मोंतेमण्यंतेकर्णिकेप्रण ॥ वात्मिकेहृदयंमन्त्रोमनुवर्णोस्यपूर्ववत् ॥१३५॥ विधेयोपासनासर्वामणिकर्ण्याउपासकः ॥ कुदेशेपिमृतोयातिब्रह्मैवामलमव्ययम् ॥१३६॥ इति श्रीमंत्रमहोदधौ शिवादिमंत्रकथनंनामषोडशस्तरंगः ॥१६॥ अथेष्टदान्मनून्वक्ष्येकार्तवीर्य्यस्यगोपितान् ॥ यःसुदर्शनचक्रस्यावतारः क्षितिमंडले ॥ १ ॥ वह्नितारयुतारौद्रीलक्ष्मीरग्नींदुशांतियुक् ॥ वेधाधरेंदुशांत्याढ्यो निद्रार्घीशाग्निबिंदुयुक् ॥ २ ॥

यर्प्रभृतिभिरप्रकाशितान् ॥१॥ मंत्रराजमुद्धरति ॥ वह्नीति ॥ रौद्रीफः ॥ वह्नीरेफः तारओं ताभ्यांयुता ॥ तेनफ्रों ॥ लक्ष्मी । वःअग्नींदुशांतियुक् रबिंदुईयुता नेनव्रीं ॥ वेधाः कः धरेंदुशांत्यढ्यः लबिंदुईयुतः ॥ तेनक्लीं ॥ निद्राभः अर्धीशाग्निबिंदुयुक् ऊरबिंदुयुतः ॥ तेनभ्रूम् ॥ २ ॥

पाशम् ॥ आं ॥ मायाह्रीं ॥ अंकुशं क्रों ॥ पद्माश्रीं वर्महुं ॥ अस्त्रंफट् कार्तवीस्वरूपम् ॥ वाय्वासनोययुतः अनंतोयायुतोरेफः ॥ तेंनर्या ॥ वह्निजौरेफजकरौ ॥ कणसंस्थि तौउयुतौ ॥ तेनर्जु ॥३॥ मेषोनः सदीर्घःना ॥ पवनोयः ॥ हृदंतिकोनमोंतोमनुः कथितः ॥ प्रणवादिर्विंशत्यर्णः ॥ ४ ॥ ध्रुवॐ–बीअम् ॥ नमः शक्तिः ॥ ५ ॥ षडंगमाह ॥ शेषेति ॥ शेषआ ॥ तद्युतेनाद्यबीजद्वयेनहृत् ॥

पाशोमायांकुशंपद्मावर्मास्त्रेकार्तवीपदम् ॥ रेफोवाय्वासनोनंतोवह्निजौकर्णसंस्थितौ ॥ ३ ॥ मेषःसदीर्घःपवनोमनुरुक्तोहृदंतिकः ॥ ऊनविंशतिवर्णोयंतारादिर्नखवर्णकः ॥ ४ ॥ दत्तात्रेयोमुनिश्चास्यच्छंदोऽनुष्टुबुदाहृतम् ॥ कार्तवीर्य्यार्जुनोदेवोबीजंशक्तिर्ध्रुवश्चहृत् ॥५॥ शेषाद्यबीजयुग्मेनहृदयंविन्यसेद्बुधः ॥ शांतियुक्तचतुर्थेनकामाढ्येनशिरोंगकम् ॥ ६ ॥

आयारयुतत्वादन्यस्वरनिवृत्तिः ॥ तेनआफ्रोंव्रीं २ हृदयायनमः ॥ शांतीति ॥ ईयुतेनचतुर्थबीजेनकामबीजाढ्येनशिरः ॥ ईक्लींभ्रशिरसेस्वाहा ॥ ६ ॥

---

१ ओंफ्रोंव्रींक्लींभ्रंआंह्रींक्रोंश्रोंहुंफट्कार्तवीर्यार्जुनायनमः (२०) । अस्यकार्तवीर्यार्जुनमंत्रस्यदत्तात्रेयऋषिःअनुष्टुप्छंदःकार्तवीर्यार्जुनोदेवता ओंबीजंनमः शक्तिःममाभीष्ट० ।

इन्द्वाढयेति ॥ सबिंदुर्वामकर्णऊकारस्तेनआढयो यस्या ईदृशा अर्घीशयुक्तयाऊयुतयामाययाशिखाम् ॥ हुंशिखायैवषट् ॥ सवाग्भ्या मैंयुताभ्यामंकुशपद्माभ्यांवर्म ॥ क्रैंश्रैंकवचायहुं ॥ ७ ॥ वर्मास्त्राभ्यामस्त्रम् ॥ हुंफट्अस्त्रायफट् ॥ शेषार्णैः कार्तवीर्यार्जुनायनमइतिव्या

इंद्वाढ्यावामकर्णाढ्यमाययार्घीशयुक्तया ॥ शिखामंकुशपद्माभ्यांसवाग्भ्यांवर्मविन्यसेत् ॥ ७ ॥ वर्मा स्त्राभ्यामस्त्रमुक्तंशेषार्णैर्व्यापकंचरेत् ॥ हृदयेजठरेनाभौजठरेगुह्यदेशके ॥ ८ ॥ दक्षपादेवामपादेस क्थिजानुनिजंघयोः ॥ विन्यसेद्बीजदशकंप्रणवद्वयमध्यगम् ॥ ९ ॥ ताराद्यान्नवशेषार्णान्मस्तकेच ललाटके ॥ भ्रुवोःश्रुत्योस्तथैवाक्ष्णोर्नसिवक्त्रेगलेंसके ॥ १० ॥ सर्वमंत्रेणसर्वांगेकृत्वाव्यापकमद्वयः ॥ सर्वेष्टसिद्धयेध्यायेत्कार्तवीर्यंजनेश्वरम् ॥ ११ ॥

पकम् । वर्णन्यासमाह ॥ हृदयइति ॥ सक्थ्नोरूर्वोर्जानुनोर्जंघयोरेकैकमेव प्रणवद्वयांतःस्थबीजंन्यसेत् ॥ ओंफ्रोंओंहृदिओंत्रींओंज ठरइत्यादि० ॥ ८ ॥ ९ ॥ ताराद्यानिति ॥ ओंकांमस्तके ॥ ओंतं०ललाटेइयादि० ॥ १० ॥ ११ ॥ ध्यानमाह ॥ उद्यदिति ॥ अखिलक्षोणिधवैःसर्वपार्थिवर्नतः ॥ तावताहस्तशतपंचकेनेषूंबाणान्दधत् ॥ हाटकमालयास्वर्णस्रजास्यंदन गोरथस्थितः ॥ १२ ॥ १३ ॥ १५ ॥ दिक्षुचोरमदविभंजनादींश्चतुरः ॥ विदिक्षुदुःखनाशादीन् ॥ १६ ॥ १७ ॥ दुरितामयना

उद्यत्सूर्यसहस्रकांतिरखिलक्षोणीधवैर्वंदितोहस्तानांशतपंचकेनचदधच्चापानिषूंस्तावता ॥ कंठेहाटकमा लयापरिवृतश्चक्रावतारोहरेः पायात्स्यंदनगोरुणाभवसनः श्रीकार्तवीर्योनृपः ॥ १२ ॥ लक्षमेकंज पेन्मंत्रंदशांशंजुहुयात्तिलैः ॥ सतंडुलैः पायसेनविष्णुपीठेयजेत्तुतम् ॥ १३ ॥ वक्ष्यमाणेदशदलेवृत्तभू पुरसंयुते ॥ संपूज्यवैष्णवीःशक्तीस्तत्रावाह्यार्चयेन्नृपम् ॥ १४ ॥ मध्येग्नीशासुरमरुत्कोणेषुहृदयादि कान् ॥ चतुरंगंचसंपूज्यसर्वतोस्त्रंततोयजेत् ॥ १५ ॥ खड्गचर्मधराध्येयाश्चंद्राभाअंगमूर्तयः ॥ षट्को णेषुषडंगानिततोदिक्षुविदिक्षुच ॥१६॥ चोरमदविभंजनंमारीमदविभंजनम् ॥ अरिमदविभंजनंदै त्यमदविभंजनम् ॥१७॥ दुःखनाशंदुष्टनाशंदुरितामयनाशकौ ॥ दिक्ष्वष्टशक्तयःपूज्याः प्राच्यादिषु सितप्रभाः ॥ १८ ॥ क्षेमंकरीवश्यकरीश्रीकरीचयशस्करी ॥ आयुष्करीतथाप्रज्ञाकरीविद्याकरीपुनः ॥ १९ ॥ धनकर्य्यष्टमीपश्चाल्लोकेशाअस्त्रसंयुताः ॥ एवंसंसाधितोमंत्रःप्रयोगार्हःप्रजायते ॥२०॥

शकौ दुरितनाशकोरोगनाशकश्च ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥

॥ २१ ॥ यंत्रमाह ॥ दिक्पत्रमिति ॥ दशदलंविलिख्यकर्णिकायांस्वबीजमदनश्रुत्यादिवाचोलिखेत् ॥ स्वबीजंफ्रों ॥ मदनःक्लीं । श्रुत्यादिःओं ॥ वाक्ऐं ॥ स्वार्बीजानिवागंतर्लिखेत्(१) वर्मांतानिप्रणवादीनि दशबीजानिदलेषुयस्यतत्॥तथाशेषार्णाःफट्कार्तवीर्यार्जुनायनमइतिदशपत्रांतरेषुयस्यतत् ॥ ऊष्माणःशषसहास्तैराढ्याःस्वराःकेसरेषुयस्यतत् । प्रतिकेसरंद्वौद्वौ ॥ शेषैःकादिभिरूष्महीनैर्वे

कार्तवीर्य्यार्जुनस्याथपूजार्थमंत्रउच्यते॥२१॥दिक्पत्रंविलिखेत्स्वबीजमदनश्रुत्यादिवाक्कर्णिकंवर्मांतप्रणवादिबीजदशकंशेषार्णपत्रांतरम् ॥ ऊष्माढ्यंस्वरकेसरंपरिवृतंशेषैःस्वकोणोल्लसद्भूतार्णक्षितिमंदिरावृतमिदंयंत्रंधराधीशितुः ॥ २२ ॥

ष्टितम् ॥ स्वकोणेषूल्लसंतोभूतार्णाः पंचभूतवर्णाः यत्रतादृशंयत्क्षितिमंदिरंचतुष्कोणं तेनावृतम् तृतीयवर्गगाःकर्णवोललाः ॥ कर्णौङऊ॥ ओंललापार्थिवामताइत्यादि० ॥ भूतानांवर्णाश्चयोविशेतरंगेवक्ष्यंते ॥ तत्रस्तंभनेभूतवर्णालेख्याः ॥ शांतावाप्याः ॥ वश्ये तैजसाः ॥ उच्चाटनेवायवीयाः॥विद्वेषणेतामसाः ॥ मारणेपितैजसाः ॥ जलस्यमंडलप्रोक्तप्रशस्तशांतिकर्मणिइत्यादिवक्ष्यमाणत्वात् ॥ इदंधराधीशितुःकार्तवीर्यस्ययंत्रम् ॥ २२ ॥

अभिषेकमाह ॥ शुद्धेति ॥ अष्टगंधैः चंदनागुरुवालककुष्ठकुंकुमकर्पूररोचनाजटामांसीभिः ॥ तत्रयंत्रेतत्रकुंभे ॥२३ ॥२४॥ स्वजनरंजनंजनवश्यताम् ॥ सुदृशोनार्यः ॥ २५ ॥ पुटभेदनेनगरे ॥ २६ ॥ अरिष्टानि फेनिलफलानि ॥ पर्वैर्वश्यतेवशीक्रियते।हुतैरितिस

शुद्धभूमावष्टगंधैर्लिखित्वायंत्रमादरात् ॥ तत्रकुंभंप्रतिष्ठाप्यतत्रावाह्यार्चयेन्नृपम् ॥ २३ ॥ स्पृष्ट्वाकुंभंजपेन्मंत्रंसहस्रंविजितेंद्रियः ॥ अभिषिंचेत्तदंभोभिः प्रियंसर्वेष्टसिद्धये ॥२४॥ पुत्रान्यशोरोगनाशमायुःस्वजनरंजनम् ॥ वाक्सिद्धिंसुदृशः कुंभाभिषिक्तोलभतेनरः ॥२५॥ शत्रुपद्रवमापन्नेग्रामेवापुटभेदने ॥ संस्थापयेदिदंयंत्रमरिभीतिनिवृत्तये ॥ २६ ॥ सर्षपारिष्टलशुनकार्पासैर्म्रियतेरिपुः ॥ धत्तूरैः स्तभ्यतेनिंबैर्द्वेष्यतेवश्यतेंबुजैः ॥ २७ ॥ उच्चाट्यतेविभीतस्यसमिद्भिः खदिरस्यच ॥ कुटुतैलमहिष्याज्यैर्होमश्चव्यांजनस्मृतम् ॥ २८ ॥ यवैर्हुतैः श्रियः प्राप्तिस्तिलराज्यैरघक्षयः ॥ तिलतंडुलसिद्धार्थलाजैर्वश्योनृपोभवेत् ॥२९॥ अपामार्गार्कदूर्वाणांहोमोलक्ष्मीप्रदोऽघनुत् ॥ स्त्रीवश्यकृत्प्रियंगूणांपुराणांभूतशांतिदः ॥ ३० ॥ अश्वत्थोदुंबरप्लक्षवटबिल्वसमुद्भवाः ॥ समिधोलभतेहुत्वापुत्रानायुर्धनंसुखम् ॥ ३१ ॥

वैत्रान्वयः ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९॥ पुराणांगुग्गुलूनाम् ॥३०॥३१॥

---

(१) कर्णिकांतर्लिखेदित्यर्थः ।

निर्मोकःसर्पकंचुकः ॥ हेमधत्तूरः ॥ ३२ ॥ कार्यगौरवलाघवात् ॥ अधिककार्येहोमबाहुल्यमल्पेऽल्पम् ॥३३ ॥ मंत्रभेदानाह ॥ कार्तेति ॥ दशस्वपिमंत्रेषुङेंतंहृदंतंचतुर्थीनमोंतंकार्तवीर्यार्जुनयोजयेत् ॥३४॥ आद्योदशवर्णः ॥ अन्येनवैकादशवर्णाः ॥ तानाह ॥ वेति ॥ फ्रोंकार्तवीर्यार्जुनायनमः इतिप्रथमः ॥ द्वितीयमाह ॥ आद्येति ॥ फ्रोंक्लींकार्तवी० द्वितीयः॥३५॥ फ्रोंक्लींकार्त० इतितृतीयः॥

निर्मोकहेमसिद्धार्थलवणैश्चोरनाशनम् ॥ रोचनागोमयैः स्तंभोभूप्राप्तिः शालिभिर्हुतैः ॥३२॥ होम संख्यातुसर्वत्रसहस्रादयुतावधि ॥ प्रकल्पनीयामंत्रज्ञैः कार्य्यगौरवलाघवात् ॥ ३३ ॥ कार्तवीर्य्यस्यमं त्राणामुच्यंतेसिद्धिदाभिदाः ॥ कार्तवीर्य्यार्जुनंङेन्तमंतेचनमसान्वितम् ॥३४॥ स्मबीजाढ्योदशार्णो सावन्येनवशिवाक्षराः ॥ आद्यबीजद्वयेनाऽसौद्वितीयोमंत्रईरितः ॥ ३५ ॥ स्वकामाभ्यांतृतीयोसौस्व भूभ्यांतुचतुर्थकः ॥ स्वपाशाभ्यांपंचमोसौषष्ठः स्वेनचमायया ॥ ३६ ॥ स्वांकुशाभ्यांसप्तमःस्यात्स्वर माभ्यामथाष्टमः ॥ स्ववाग्भवाभ्यांनवमोवर्मास्त्राभ्यांतिमः ॥ ३७ ॥

फ्रोंभ्रूंकार्त०इतिचतुर्थः ॥ फ्रोंआंकार्त० इतिपंचमः ॥ फ्रोंह्रींकार्त०इतिषष्ठः ॥ ३६ ॥ फ्रोंफ्रोंका० इतिसप्तमः ॥ फ्रोंश्रींकार्त॥ इत्यष्टमः ॥ फ्रोंऐंकार्त० इतिनवमः ॥ हुंफट्कार्त० इतिदशमः ॥ ३७ ॥

इमेदश मंत्रायदाप्रणवाद्यास्तदाऽऽद्यएकादशार्णः अन्येपि द्वादशार्णाः ॥३८॥३९॥ ४० ॥ पूर्ववत् मंत्रराजवत् ॥ यजनंमतम् ॥४१॥ तेषांषडंगमाह ॥ दीर्घेति ॥ प्रांहृत् प्रींशिरइत्यादि० चतुर्दशार्णमाह ॥ तारइति ओंनमःकार्तवीर्यार्जुनायहुंफट्स्वाहेति ॥ इज्यापूजा

द्वितीयादिनवांतेतुबीजयोः स्याद्व्यतिक्रमः ॥ मंत्रेतुदशमेवर्णानवमास्त्रमध्यगाः ॥ ३८ ॥ एतेषुमंत्र वर्य्येषुस्वानुकूलंमनुंभजेत् ॥ एषामाद्येविराट्छन्दोन्येषुत्रिष्टुबुदाहृतम् ॥ ३९ ॥ दशमंत्राइमेप्रोक्ताः प्रणवादिपदानिच ॥ तदादिमःशिवार्णःस्यादन्येतुद्वाशक्षराः ॥ ४० ॥ एवंविंशतिमंत्राणांयजनंपू र्ववन्मतम् ॥ त्रिष्टुप्छन्दस्तदाद्येषुजगतीमता ॥ ४१ ॥ दीर्घाढ्यमूलबीजेनकुर्य्यादेषांषडंगकम् ॥ ॥तारोहृत्कार्तवीर्य्यार्जुनायवर्मास्त्रठद्वयम् ॥ चतुर्दशार्णोमंत्रोयमस्येज्यापूर्ववन्मता ॥४२॥ भूनेत्रसप्त नेत्राक्षिवर्णैरस्यांगपंचकम् ॥ तारोहृद्भगवाङेन्तः कार्तवीर्य्यार्जुनस्तथा ॥४३॥ वर्मास्त्राग्निप्रियामंत्र प्रोक्तोष्टादशवर्णवान् ॥ त्रिवेदसप्तयुग्माक्षिवर्णैःपंचागकंमनोः ॥ ४४ ॥

४२॥ पंचांगमाह ॥ भूनेत्रेति ॥ अष्टादशार्णमाह ॥ तारइति ॥ हृत्नमः ॥ कार्तवीर्यार्जुनस्तथेति ॥ ङेंतः ॥ ओंनमोभगवतेकार्त वीर्यार्जुनायहुंफट्स्वाहाइति ॥ ४३ ॥ ४४ ॥

मंत्रांतरमाह ॥ नमइति ॥ यथा-नमोभगवतेश्रीकार्तवीर्यार्जुनायसर्वदुष्टांतकायतपोबलपराक्रमपरिपालितसप्तद्वीपायसर्वराजचूडामण येमहाशक्तिमतेसहस्रबाहवेहुंफट्इति ॥ ४५॥४६॥४७ ॥ अस्यषडंगमाह ॥ राजन्येति ङेंतैश्चतुर्थ्यंतैःपदैः षडंगस्यात् ॥ यथा-राजन्य

नमोभगवतेश्रीतिकार्त्तवीर्य्यार्जुनाय च ॥ सर्वदुष्टांतकायेतितपोबलपराक्रम ॥ ४५ ॥ परिपालितसप्तांतेद्वीपायसर्वरापदम् ॥ जन्यचूडामणांतेयेसर्वशक्तिमतेततः ॥ ४६ ॥ सहस्रबाहवेशांतेवर्षास्त्रांतोमहामनुः ॥ त्रिषष्टिवर्णवान्प्रोक्तःस्मरणात्सर्वविघ्नहृत् ॥ ४७॥ राजन्यचक्रवर्तीचवीरःशूरस्तृतीयकः॥ माहिष्मतीपतिःपश्चाचतुर्थःसमुदीरितः ॥ ४८ ॥ रेवांबुपरितृप्तश्चकारागेहप्रबाधितः ॥ दशास्यश्चेति षड्भिःस्यात्पदैर्ङेन्तैःषडंगकम् ॥ ४९ ॥ सिंच्यमानंयुवतिभिःक्रीडन्तंनर्मदाजले ॥ हस्तैर्जलौघरुंधंतध्यायेन्मत्तंनृपोत्तमम् ॥ ५० ॥ एवंध्यात्वायुतंमंत्रंजपेधन्यत्तुपूर्ववदत् ॥ पूर्ववत्सर्वमेतस्यसमाराधनमीरितम् ॥ ५१ ॥

चक्रवर्तिनेहृत् ॥ वीरायशिरः ॥ शूरायशिखा ॥ माहिष्मतीपतयेवर्म ॥४८॥ रेवाबुपरितृप्तायनेत्रम् ॥ कारागेहप्रबाधितदशास्यायास्त्रम् ॥ ४९ ॥ ५ ॥ स्मरन्नयुतंजपेत् ॥ अन्यत्प्रयोगादिकं ॥ पूर्ववच्चतुर्दशार्णवत् ॥ ५१ ॥

आनुष्टुभमंत्रांतरमाह ॥ कार्तेति ॥ कार्तवीर्यार्जुनोनामराजाबाहुसहस्रवान् ॥ तस्यसंस्मरणादेवहृतंनष्टंचलभ्यतइति ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ गायत्रीमाह ॥ कार्तवीर्यायविद्महेमहावीर्यायधीमहि ॥ तन्नोर्जुनःप्रचोदयादिति ॥ ५४ ॥५५ ॥ ५६ ॥ दीपविधानमाह ॥ अथोइति

कार्तवीर्य्यार्जुनोवर्णान्नामराजापदंततः ॥ उक्त्वाबाहुसहस्रांतेवान्पदंतस्यसंततः ॥ ५२ ॥ स्मरणादेववर्णान्तेहृतंनष्टंचसंपठेत् ॥ लभ्यतेमंत्रवर्य्योऽयंद्वात्रिंशद्वर्णसंज्ञकः ॥ ५३ ॥पादैःसर्वैणपंचांगध्यानयोगादिपूर्ववत् ॥ कार्तवीर्य्यायशब्दांतेविद्महेपदमीरयेत् ॥ ५४ ॥ महावीर्य्यायवर्णांतेधीमहीतिपदंवदेत् ॥ तन्नोर्जुनःप्रवर्णांतेचोपयात्पदमीरयेत् ॥ ५५ ॥ गायत्र्येषार्जुनस्योक्ताप्रयोगादौजपेत्तुताम् ॥ अनुष्टुभंमनुंरात्रौजपतांचौरसंचयाः ॥ ५६ ॥ पलायंतेगृहाद्दूरंतर्पणाद्धवनादपि ॥ अथोदीपविधिंवक्ष्येकार्तवीर्य्यप्रियंकरम् ॥ ५७ ॥ वैशाखेश्रावणेमार्गेकार्तिकश्विनपौषतः ॥ माघफाल्गुनयोर्मासेदीपारंभःप्रशस्यते ॥५८॥ तिथौरिक्ताविहीनायांवारेशनिकुजौविना ॥ हस्तोत्तराश्विरौद्रेषुपुष्यवैष्णववायुभे ॥ ५९ ॥

॥ ५७ ॥ आरंभेमासानाह ॥ वैशाखइति ॥ ५८ ॥ रिक्ताश्चतुर्थीनवमीचतुर्दश्यस्तद्भिन्नतिथौ ॥ नक्षत्राण्याह ॥हस्तोत्तरेति ॥ रौद्रमार्द्रा ॥ वैष्णवंश्रवणं ॥ वायुभंस्वाती ॥ ५९ ॥

द्विदैवतंविशाखा ।। योगानाह ।। चरमइति ।। चरमे वैधृतौ ।। ६० ।। ६१ ।। रात्रावखिलायांपूर्वाह्णेच ।। ६२ ।। ६३ ।। विधिमाह ।। आद्यइति ।। कौभूमौ ।। ६४ ।। ६५ स्मरंक्लीं ।। ६६ ।। षड्वर्णान्ओंक्रोंवींभ्रआंह्लींमितिषट्कोणेपुस्वाग्रामारभ्यलिखेत् ।।क्रोंश्रींहुंफडि

द्विदैवतेचरोहिण्यांदीपारंभःप्रशस्यते ॥ चरमेचव्यतीपातेधृतौवृद्धौसुकर्मणि ॥ ६० ॥ प्रीतौहर्षेचसौभाग्येशोभनायुष्मतोरपि ॥ करणेविष्टिरहितेग्रहणेर्द्धोदयादिषु ॥ ६१ ॥ एषुयोगेषुपूर्वाह्णेदीपारंभःक्रतःशुभः ॥ कार्तिकेशुक्लसप्तम्यांनिशीथेतीवशोभनः ॥ ६२ ॥ यदितत्ररवेर्वारःश्रवणंभंतुदुर्लभम् ॥ अत्यावश्यककार्येषुमासादीनांनशोधनम् ॥ ६३ ॥ आद्येहन्युपोष्यनियतोब्रह्मचारीशयीतकौ ॥ प्रातःस्नात्वाशुद्धभूमौलिप्तायांगोमयोदकैः ॥ ६४ ॥ प्राणानायम्यसंकल्प्यन्यासान्पूर्वोदितांश्चरेत्॥षट्कोणंरचयेद्भूमौरक्तचंदनतंदुलैः ॥ ६५ ॥ अंतःस्मरंसमालिख्यषट्कोणेषुसमालिखेत् ॥ मंत्रराजस्यषड्वर्णान्कामबीजविवर्जितान् ॥ ६६ ॥ सृणिपद्मांवर्मचास्त्रंपूर्वाद्याशासुसंलिखेत् ॥ नवार्णैर्वेष्टयेत्तच्चत्रिकोणंतद्बहिःपुनः ॥६७॥एवंविलिखितेयंत्रेनिदध्याद्दीपभाजनम् ॥ स्वर्णंजरजतोत्थंवाताम्रजंतदभावतः ॥६८॥ कांस्यपात्रंमृन्मयंचकनिष्ठंलोहजंमृतौ ॥ शांतयेमुद्गचूर्णोत्थंसंधौगोधूमचूर्णजम् ॥ ६९ ॥

तिदिक्षु ॥ शेषैर्नवाक्षरैर्वेष्टयेत् ।। ६७ ।। ६८ ।। ६९ ।।

पात्रमानमाह ।। बुध्नइति बुध्नेमूले ॥ ऊर्ध्वंचपाकुत्रंर्यात् ॥ कियत्तत्राह ।। अर्केति ॥ मूलेऊर्ध्वंचद्वादशादिमानैरंगुलैःकायम् ॥ ७० ॥ ॥ ७१ ॥ शरार्कपलभाजनं पंचविंशत्युत्तरशतपलमितपात्रम् ।। ७२ ॥ द्वीति ॥ सहस्रद्वयमितेघृतेशरशिवपञ्चदशोत्तरशत

बुध्नेषुदूर्ध्वसमानंतुपात्रंकुर्यात्प्रयत्नतः ॥ अर्कदिग्वसुषट्पंचचतुराभांगुलैर्मितम् ॥७०॥ आज्यंपलसहस्रंतु पात्रंशतपलैःकृतम् ॥ आज्येयुतपलेपात्रंपलपंचशतीकृतम् ॥ ७१ ॥ पंचसप्ततिसंख्येतुपात्रंषष्टिपलंमतम् ॥ त्रिसहस्रेघृतपलेशरार्कपलभाजनम् ॥७२॥ द्विसहस्रेशरशिवंशतार्द्धेत्रिंशतामतम् ॥ शतेक्षिशरसंख्यातमेवमन्यत्रकल्पयेत् ॥ ७३ ॥ नित्यदीपेवह्निपलंपात्रमाज्यंपलंस्मृतम् ॥ एवंपात्रंप्रतिष्ठाप्यवर्तीःसूत्रोत्थिताःक्षिपेत् ॥७४॥ एकातिस्रोथवापंचसप्ताद्याविषमाअपि ॥ तिथिमानाद्यासहस्रांतंतुसंख्याविनिर्मिताः ॥७५॥ गोघृतंप्रक्षिपेत्तत्रशुद्धवस्त्रविशोधितम् ॥ सहस्रपलसंख्यादिदशांतंकार्य्यगौरवात् ॥ ७६ ॥

पलंताम्रपात्रम् ।। अक्षिशरसंख्यातं द्विपंचाशत्पलमितम् ।। अन्यत्रैवमेवघृतानुसारेणपात्रंकल्प्ययम् ।।७३।। वह्निपलंत्रिपलम् ।। ७४ ।। विषमवर्तिकाद्याएकोत्तरशतान्ताज्ञेयाः ।। तिथीति ।। पञ्चदशादिसहस्रपर्यंतयातंतुसंख्यातयाविनिर्मिताःकृताः ।। ७५ ।। ७६ ।।

तदर्धामष्टांगुलांतदर्धांचतुरंगुलाम् ॥ ७७ ॥ पात्राद्दक्षिणेचतुरंगुलभूमित्यक्त्वाछुरिकांभूमौनिःक्षिपेत् ॥ ७८ ॥ अधोग्रंयस्यास्तांदक्षिणस्यांधारायस्यास्ताम् ॥ ७९ ॥ ८० ॥ ८१ ॥ द्वीपुभूमितोद्विपंचाशदुत्तरशतारोदीपसंकल्पमंत्रः ॥ तमाह ॥ प्रणवइति ॥

सुवर्णादिकृतांरम्यांशलाकांषोडशांगुलाम् ॥ तदर्द्धांवातदर्द्धांवासूक्ष्माग्रांस्थमूलकाम् ॥ ७७ ॥ विमुंचेद्दक्षिणेभागेपात्रमध्येकृताग्रकाम् ॥ पात्राद्दक्षिणदिग्देशेमुक्त्वांगुलचतुष्टयम् ॥ ७८ ॥ अधोग्रांदक्षिणाधारांनिखनेच्छुरिकांशुभाम् ॥ दीपंप्रज्वालयेत्तत्रगणेशस्मृतिपूर्वकम् ॥ ७९ ॥ दीपात्पूर्वेतुदिग्भागेसर्वतोभद्रमंडले ॥ तंडुलाष्टदलेवापिविधिवत्स्थापयेद्घटम् ॥८०॥ तत्रावाह्यनृपाधीशंपूर्ववत्पूजयेत्सुधीः ॥ जलाक्षताःसमादायदीपसंकल्पयेत्ततः ॥ ८१ ॥ दीपसंकल्पमंत्रोऽथकथ्यतेद्वीषुभूमितः ॥ प्रणवःपाशमायेचशिखाकार्तांक्षराणिच ॥ ८२ ॥ वीर्य्यार्जुनायमाहिष्मतीनाथायसहस्रच ॥ बाहवेइतिवर्णान्तेसहस्रपदमुच्चरेत् ॥ ८३ ॥ क्रतुदीक्षितहस्तायदत्तात्रेयप्रियायच ॥ आत्रेयायानुसूयांतेगर्भरत्नायतत्परम् ॥ ८४ ॥

पाशआं ॥ मायाह्रीं ॥शिखावषट् ॥ ८२ ॥ ८३ ॥ ८४ ॥

वामकर्णेंदुस्थितौनभौम्रीऊबिंदुयुतौहरौ ॥ तेनहूं ॥ पाशआं ॥ अमुकमितिपदस्थानेसाध्यनामोच्चार्यम् ॥८५॥मायाह्रीं ॥ तारओं ॥ स्वंबीजंफ्रों ॥ आत्मभूःक्लीं ॥ ८६ ॥ ८७ ॥ आकाशद्वयंहद्वयम् ॥ वामनेत्रचंद्रयुतंबिंदुयुतंह्रींह्रीं ॥ शिवाह्रीं ॥ वेदादिकामचामुंडाॐक्लींद्रीं ॥ तुःपुः तवर्गपवर्गौ ॥८८॥ नेत्रबाणधराक्षरोद्विपंचाशदुत्तरशतार्णः ॥ यथा–ओंआह्रींवषट्कार्तवीर्यार्जुनायमाहिष्मतीनाथायसहस्रबाहवेसहस्रक्रतुर्दीक्षितहस्तायदत्तात्रेयप्रियायानुसूयागर्भरत्नायहूंआंइमंदीपंगृहाणअमुकंरक्ष २ दुष्टान्नाशय २ पातय २

नभोग्नीवामकर्णेंदुस्थितौपाशइमंततः ॥ दीपंगृहाणत्वमुकंरक्षरक्षपदंपुनः ॥ ८५ ॥ दुष्टान्नाशययुग्मंस्यात्तथापातयघातय ॥ शत्रूञ्जहिद्वयंमायातारःस्वंबीजमात्मभूः ॥ ८६ ॥ वह्निजायाअनेनाथदीपवर्येणपश्चिमा ॥ भिमुखेनामुकंरक्षअमुकांतेवरप्रदा ॥ ८७ ॥ नायाकाशद्वयंवामनेत्रचंद्रयुतंशिवा ॥ वेदादिकामचामुंडास्वाहातुःपुःसबिंदुकौ ॥ ८८ ॥ प्रणवोग्निप्रियामंत्रोनेत्रबाणधराक्षरः ॥ दत्तात्रेयोमुनिर्मालामंत्रस्यपरिकीर्तितः ॥८९॥ छंदोमितंकार्तवीर्य्यार्जुनोदेवःशुभावहः ॥ चामुंडयाषडंगानिचरेत्षड्दीर्घयुक्तया ॥ ९० ॥

घातय२ शत्रूञ्जहि २ ह्रींओंफ्रोंक्लींस्वाहाअनेनदीपवर्येणपश्चिमाभिमुखेनअमुकंरक्षअमुकवरप्रदानाय ह्रींह्रींह्रींओंक्लींवींस्वाहा तंथंदधंनंपवंभंमओंस्वाहा (१५२) इतिमंत्रः ॥ चामुंडयार्वामितिबीजेनभ्रांभ्रींभ्रूंभ्रैंभ्रौंभ्रः इतिषडंगम् ॥८९॥ ९० ॥

१ अस्यकार्तवीर्यमालामंत्रस्यदत्तात्रेय ऋषिःअमितंछन्दःकार्तवीर्यार्जुनोदेवताममाभीष्टसिद्धयर्थंजपेविनियोगः ।

ध्यात्वापूर्वोक्तविधिना ॥ ९१ ॥ नवाक्षरमाह ॥ ताइति ॥ तारओं ॥ अनंतोबिंदुयुतःआं ॥ मायाह्रीं ॥ स्ववामनत्रयुक्फ्रीं ॥ कूर्माग्नी

ध्यात्वादेवंततोमंत्रंपठित्वांतेक्षिपेज्जलम् ॥ ततोनवाक्षरंमंत्रंसहस्रंतत्पुरोजपेत् ॥ ९१ ॥ तारोऽनंतो बिंदुयुक्तोमायास्ववामनेत्रयुक् ॥ कूर्माग्नीशांतिचन्द्राढ्यौवह्निनार्य्यंकुशंध्रुवः ॥९२॥ ऋषिःपूर्वःस्मृतो नुष्टुप्छन्दोह्यन्यत्तुपूर्ववत् ॥ सहस्रंमंत्रराजंचजपित्वाकवचंपठेत् ॥ ९३ ॥ एवंदीपप्रदानस्यकर्ताऽऽप्नो त्यखिलेप्सितम् ॥ दीपप्रबोधकालेतुवर्जयेदशुभांगिरम् ॥ ९४ ॥ विप्रस्यदर्शनंतत्रशुभदंपरिकीर्ति तम् ॥ शूद्राणांमध्यमंप्रोक्तंम्लेच्छस्यवधबंधदम् ॥ ९५ ॥ आखोत्वोर्दर्शनंदुष्टंगर्दभाश्वस्यसुखावहम् ॥ दीपज्वालासमासिद्ध्यैवक्रानाशविधायिनी ॥ ९६ ॥

वरौशांतिचंद्राढ्यौईंबिंदुयुतौ ॥ तेनवीं ॥ वह्निनारीस्वाहा ॥ अंकुशंक्रों ध्रुवओं ॥ ९२ ॥ पूर्वोदत्तात्रेयः ॥ अन्यत्षडङ्गादिकम् ॥ कवचं ॥ हुंडामरोक्तम् ॥ ९३ ॥ दीपप्रारंभेशकुनमाह ॥ दीपप्रबोधेत्यादि ॥ ९४ ॥ ९५ आखोत्वोर्मूषकमार्जारयोः ॥९६॥ ॥ ९७ ॥ ९८ ॥ ९९ ॥ १०० ॥ वसुपलैरष्टपलैः ॥ अंतरायतोविघ्नेभ्यः ॥१०१॥ भूशयंभूमिशयनम् ॥ १०२ ॥ निशीथिन्यां

सशब्दाभयदाकर्तुरुज्ज्वलासुखदामता ॥ कृष्णातुशत्रुभयदावमंतीपशुनाशिनी ॥ ९७ ॥ कृतेदीपेय दापात्रंभग्नंदृश्येतदैवतः ॥ पक्षादर्वाक्तदागच्छेद्यजमानोयमालयम् ॥ ९८ ॥ वर्त्यंतरंयदाकुर्य्यात्का र्यसिद्ध्यैचद्विलंबतः ॥ नेत्रहीनोभवेत्कर्तातस्मिन्दीपांतरेकृते ॥ ९९ ॥ अशुचिस्पर्शनेत्वाधिर्दीपनाशे तुचौरभीः ॥ श्वमार्जाराखुसंस्पर्शेभवेद्भूपतितोभयम् ॥ १०० ॥ यात्रारंभेवसुपलैःकृतोदीपोऽखि लेष्टदः ॥ तस्माद्दीपःप्रयत्नेनरक्षणीयोंतरायतः ॥ १०१ ॥ आसमाप्तेःप्रकुर्वीतब्रह्मचर्य्यंचभूशयम् ॥ स्त्रीशूद्रपतितादीनांसंभाषामपिवर्जयेत् ॥ १०२ ॥ जपेत्सहस्रंप्रत्येकंमंत्रराजंनवाक्षरम् ॥ स्तोत्रपाठं प्रतिदिनंनिशीथिन्यांविशेषतः ॥ १०३ ॥ एकपादेनदीपाग्रेस्थित्वायोमंत्रनायकम् ॥ सहस्रंप्रज पेद्रात्रौसोभीष्टंक्षिप्रमाप्नुयात् ॥ १०४ ॥ समाप्यशोभनेघस्रेसंभोज्यद्विजनायकान् ॥ कुंभोदकेनकर्ता रमभिषिंचेन्मनुंस्मरन् ॥ १०५ ॥ कर्तातुदक्षिणांदद्यात्पुष्कलांतोषहेतवे ॥ गुरौतुष्टेददातीष्टंकृतवीर्य्य सुतोनृपः ॥ १०६ ॥

रात्रौ ॥ १०३ ॥ १०४ ॥ १०५ ॥ १०६ ॥

१ अस्यनवाक्षरकार्तवीर्यमंत्रस्यदत्तात्रेयऋषिः अनुष्टुप्छंदः कार्तवीर्यार्जुनोदेवताममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

रत्नादिदानेनगुरुंवृत्वाधरापतेःकातवीर्यस्यदीपदानंकारयेदित्यन्वयः ॥१०७॥१०८॥१०९॥ अजादिघृतकनीयोऽधमम् ॥११०॥ ॥१११॥११२॥११३॥११४॥ यथाकथंचिदिति ॥ अनेननित्यदीपेपूर्वोक्तस्यपात्रघृतनियमस्यानावश्यकतांदर्शयति ॥ त्रिपल

गुर्वाज्ञयास्वयंकुर्य्याद्यदिवाकारयेद्गुरुम् ॥ कृत्वारत्नादिदानेनदीपदानंधरापते ॥ १०७॥ गुर्वाज्ञा मंतराकुर्य्याद्योदीपंस्वेष्टसिद्धये ॥ प्रत्युतानुभवत्येषहानिमेवपदेपदे ॥ १०८ ॥ दीपदानविधिंब्रूयात्क तघ्नादिषुनोगुरुः ॥ दुष्टेभ्यःकथितोमंत्रोवक्तुर्दुःखावहोभवेत् ॥ १०९ ॥ उत्तमंगोघृतंप्रोक्तंमध्यमंमहिषी भवम् ॥ तिलतैलेतुतादृक्स्यात्कनीयोजादिजंघृतम् ॥ ११० ॥ आस्यारोगेसुगंधेनदद्यात्तैलेनदीप कम् ॥ सिद्धार्थसंभवेनाथद्विषतांनाशहेतवे ॥ १११ ॥ फलैर्दशशतैर्दीपोविहितेचेन्नदृश्यते ॥ कार्य्य सिद्धिस्तदात्रिस्तुदीपःकार्य्योयथाविधि ११२॥ तदासुदुर्लभंकार्य्यंसिद्ध्यत्येवनसंशयः॥ यथाकथंचिद्यः कुर्य्याद्दीपदानंस्ववेश्मनि॥ ११३ विघ्नाःसर्वेरिभिःसाकंतस्यनश्यंतिदूरतः॥ सर्वदाजयमाप्नोतिपुत्रान्पौत्रान्ध नंयशः ११४॥ यथाकथंचिद्योदीपंनित्यंगेहेसमाचरेत् ॥ कार्तवीर्यार्जुनप्रीत्यसोऽभीष्टंलभतेनरः॥ ११५॥

मितेपात्रे एकपलघृतेननित्यंदीपोदेयः ॥ यथाकथंचिद्वा ॥ सर्वथादातव्य एवेतिभावः ॥ ११५ ॥ दीपदानप्रियोऽर्जुनः ॥ तत्प्रसंगादन्यदेवानांयद्ददतिप्रियंतदाह॥दीपेति॥ मार्तंडःसूर्योनमस्कारप्रियः ॥ ११६ ॥ दुर्गासुंदरी ॥ ११७ ॥ इतिमंत्रमहोदधिटीकायांनौकायांकार्तवीर्यार्जुनमंत्रनिरूपणंनामसप्तदशस्तरंगः ॥१७॥ अथकालरात्रिमंत्रमाह ॥ तारेति ॥ तारओं ॥ वाक्ऐं ॥ शक्तिःह्रीं कंदर्पःक्लीं ॥ रमाश्रीं ॥ अग्रेस्वरूपम यथा—ओंऐंह्रींक्लींश्रींकाल्हेश्वरिसर्वजनमनोहरिसर्वमुखस्तंभनिसर्वराजव

दीपप्रियःकार्तवीर्य्योमार्तंडोनतिवल्लभः ॥ स्तुतिप्रियोमहाविष्णुर्गणेशस्तर्पणप्रियः ॥ ११६ ॥ दुर्गा र्चनप्रियानूनमभिषेकप्रियःशिवः ॥ तस्मात्तेषांप्रतोषायविदध्यात्तत्तदादृतः ॥ ११७ ॥ इतिमंत्रम होदधौकार्तवीर्य्यमंत्रकथनंनामसप्तदशस्तरंगः ॥ १७ ॥ कालरात्रिमथोवक्ष्येसपत्नगणसूदनीम् ॥ तार वाक्छक्तिकंदर्परमाःकाल्हेश्वरीतिच ॥ १ ॥ सर्वजनमनोवर्णाहरिसर्वमुखांततः ॥ स्तंभन्यंतसर्वराजव शंकरिपदंततः ॥ २ ॥ सर्वदुष्टनिर्दलनिसर्वस्त्रीपुरुषार्णकाः ॥ कर्षिणीतिततोबंदीबंदीशृंखलात्रोटयद्वयम् ॥ ३ ॥ सर्वशत्रून्भंजयद्विर्द्वेष्टृन्निर्दलयद्वयम् ॥ सर्वस्तंभययुग्मंस्यान्मोहनास्त्रेणतत्परम् ॥ ४ ॥

शंकरि सर्वदुष्टनिर्दलनि सर्वस्त्रीपुरुषाकर्षिणि बंदीशृंगलात्रोटय २ सर्वशत्रून्भंजय २ द्वेष्टृन्निर्दलय २ सर्वस्तंभय २ मोहनास्त्रेणद्वेषि णउच्चाटय २ सर्ववशं कुरु २ स्वाहादेहि २ सर्वकालरात्रिकामिनिगणेश्वरिनमइति ॥ गुणरामधराक्षरात्रयस्त्रिंशदुत्तरशतार्णा॥१४॥

॥ ५ ॥ ६ ॥ कालिकाबीजक्रीं ॥ ७ ॥ ८ ॥ वेदनेत्रार्णैश्चतुर्विंशतिवर्णैः ॥बाणाक्षिवर्णैकःपंचविंशतिवर्णः ॥९ ॥ नंदचंद्राक्षरैरेकोन विंशत्यर्णैः ॥ १० ॥ ध्यानमाह ॥उद्यदिति ॥ दंडवरौ दक्षयोः ॥ लिंगभुवने वामयोः ॥ भुवनंब्रह्मांडम् ॥ नानाकल्पैर्विभासांविवि

द्वेषिणःपदमुच्चार्य्यततउच्चाटयद्वयम्॥सर्ववशंकुरुद्वंद्वंस्वाहादेहियुगंपुनः॥५॥ सर्वचकालरात्रीतिकामिनी तिगणेश्वरी ॥ नमोंतेयंमहाविद्यागुणरामधराक्षरा ॥६॥ ऋषिर्दक्षोतिजगतीछंदोलर्कनिवासिनी ॥ देवताकालरात्रिःस्यात्कालिकाबीजमीरितम् ॥ ७ ॥ मायाराज्ञीतिशक्तिःस्यान्नियोगःस्वेष्टसिद्धये ॥ पंचांगुलिषुताराद्यंविन्यसेद्बीजपंचकम् ॥ ८ ॥ हृदयंवेदनेत्रार्णैःशिरोबाणाक्षिवर्णकैः ॥ प्रोक्ताशिखै कविंशत्यावर्माष्टादशभिःस्मृतम् ॥ ९ ॥ षड्विंशत्यानेत्रमस्त्रंनंदचंद्राक्षरैर्मतम् ॥ विधायैवषडंगानि ध्यायेद्विश्वविमोहिनीम् ॥१०॥ उद्यन्मार्तंडकांतिंविगलितकवरींकृष्णवस्त्रावृतांगीदंडंलिंगंकराब्जैर्वरम थभुवनंसंदधानांत्रिनेत्राम्।नानाकल्पौघभासांस्मितमुखकमलांसेवितांदेवसंघैर्मायांराज्ञींमनोभूशरविकल तनूमाश्रयेकालरात्रिम् ११॥अयुतंप्रजपेन्मंत्रंदशांशंजुहुयात्तिलैः॥पयोरुहैर्वाविप्रेंद्रान्संतर्प्यश्रेयआप्नुयात् १२

धामरणसमूहशोभिताम् मनोभूशरविकलतनूंकामबाणध्यकुलशरीराम् ॥ ११ ॥
कालिपीठेजयादिशक्तियुते ॥ पूजायंत्रमाह ॥ बिंद्विति ॥ १३ ॥ कलापत्रंषोडशदलम् ॥तिस्रोरेखायस्यतत् धरणीगृहंचतुष्कोणम् ॥ १४ ॥ कामनाभेदाल्लेखनभेदमाह ॥ तद्यन्त्रमिति ॥ क्षीरद्रोःक्षीरवृक्षस्याश्वत्थोदुंबरप्लक्षवटान्यतमस्य ॥ १५ ॥ १६ ॥

तांयजेत्कालिकापीठेपूजार्थंयंत्रमुच्यते ॥ बिंदुत्रिकोणषट्कोणवृत्ताष्टदलवृत्तकम् ॥१३॥ कलापत्रं पुनर्वृत्तंत्रिरेखंधरणीगृहम् ॥ चतुर्द्वारयुतंकृत्वाबिंदोदेवीमथार्चयेत् ॥१४॥ तद्यंत्रंविलिखेद्भूर्जेक्षीरद्रोः फलकेपिवा ॥ शांतयेत्वष्टगंधेनलेखिन्याचंपकोत्थया ॥१५॥ कर्चूरागुरुकर्पूररोचनारक्तचंदनम् ॥ कुंकुमंचंदनंचापिकस्तूरीत्यष्टगंधकम् ॥१६॥ सिंदूरहिंगुलाभ्यांचवश्यायविलिखेत्सुधीः ॥ सारसोद्भव लेखिन्यास्तंभनेकोकिलच्छदैः॥१७॥हरितालहरिद्राभ्यांमारणेवायसच्छदैः॥धत्तूरभानुनिर्गुंडीखराश्व महिषासृजा ॥१८॥ एवंविलिखितेयंत्रेकुर्य्यादावरणार्चनम् ॥ त्रिकोणेदेवतास्तिस्रोवामावर्तेनपूजयेत् ॥१९॥ संमोहिनींमोहिनींचतृतीयांचविमोहिनीम् ॥षट्सुकोणेषुवह्न्यादिषडंगानिततोयजेत् ॥२०॥

स्तंभनेकोकिलपक्षैः ॥ १७ ॥ हरितालहरिद्राभ्यामित्यन्वयः ॥ मारणेवायसच्छदैः । धत्तूररसादिभिर्लिखेत् इत्यस्यान्वयः ॥ भानुरर्करसः ॥ खरादीनामसृजारक्तेन ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥

१ अस्यकालरात्रिमंत्रस्यदक्षऋषिःजगतीछंदःअलर्कनिवासिनीकालरात्रिर्देवताक्रींबीजमायाराज्ञीतिशक्तिःममाभीष्ट० ।

स्वराअंनमइत्यादयः॥ हलोव्यजनानिकंनमइत्यादीनि ॥ कलादलेषोडशपत्रे ॥ २१ ॥ मंजुघोषयासह घृताची ॥ २२ ॥ २३ ॥ मंत्रादिममिति ॥ मंत्रादौवर्तमानबीजपंचकंस्वदेवतायुतंयजेत् ॥ यथाओंपरमात्मनेनमः ॥ ऐंसरस्वत्यैनमः ॥ ह्रींगौर्यै० ॥ क्लींका

वृत्तेस्वराःसमभ्यर्च्यमातरोष्टौवसुच्छदे ॥ कादिक्षांताहलोवृत्तेउर्वश्याद्याःकलादले ॥ २१ ॥ उर्वशी मेनकारंभाघृताचीमंजुघोषया ॥ सहजन्यासुकेशीस्यादष्टमीतुतिलोत्तमा ॥ २२ ॥ गंधर्वीसिद्धकन्या चकिन्नरीनागकन्यका ॥ विद्याधरीकिंपुरुषायक्षिणीतिपिशाचिका ॥२३॥ पुनर्वृत्तेयजेन्मंत्रीदेवता दशकंयथा ॥ मंत्रादिमंपंचबीजंस्वस्वदेवतयायुतम् ॥ २४ ॥ पंचबाणान्स्वबीजाद्यानित्युक्त्वादशदे वताः ॥ भूगृहांतःसमभ्यर्च्यअणिमाद्यष्टसिद्धयः ॥२५॥ भूगृहस्यत्रिरेखासुसंपूज्यानवदेवताः ॥ इच्छा शक्तिःक्रियाशक्तिर्ज्ञानशक्तिरितित्रयम् ॥ २६ ॥ आद्यरेखागतंपूज्यंद्वितीयायांशिवाजकाः ॥ तृती यायांतुरेखायांसत्त्वमुख्यंगुणत्रयम् ॥ २७ ॥ पूर्वादिषुचतुर्द्वार्षुगणेशंक्षेत्रपालकम् ॥ बटुकंयोगिनीश्चा पियजेदिंद्रादिकानपि ॥ २८ ॥

मायै० श्रींरमायै० इति इति ॥ २४ ॥ पंचेति ॥ स्वबीजाद्यान् पंचबाणान्द्रांद्रावणबाणायनमःइत्यादिपूर्वोक्तान् ॥ अणिमादय उक्ताः ॥ २५ ॥ २६ ॥ शिवाजकारुद्रविष्णुब्रह्माणः । सत्त्वमुख्यंसत्त्वरजस्तमांसि ॥ २७ ॥ २८ ॥

॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ वशीकरणमाह ॥ शनिवारइत्यादिहरिद्राक्षतपुष्पैश्चमन्त्रेणानेनपूजयेदित्यंतेन ॥ स्रष्टुरिति शेषः

एवंबाह्यार्चनंकृत्वादेवीपार्श्वगताःपुनः ॥ देव्योद्वादशसंपूज्याःप्रतिदिक्त्रितयंत्रयम् ॥ २९ ॥ माया द्याकालरात्रिश्चतृतीयवटवासिनी ॥ गणेश्वरीचकाह्वास्याव्यापिकालार्कवासिनी ॥ ३० ॥ मायारा ज्ञीचमदनप्रियास्याद्दशमीरतिः ॥ लक्ष्मीःकाह्वेश्वरीचेतिदेव्योद्वादशकीर्तिताः ॥ ३१ ॥ नैवेद्यांतार्चनं कृत्वादद्यान्मद्यादिनाबलिम् ॥ एवंसंपूजितास्वेष्टंकालरात्रिःप्रयच्छति ॥ ३२ ॥ शनिवारेतुसंध्यायांग च्छेद्रम्यंसरोवरम् ॥ हरिद्राक्षतपुष्पैस्तन्मंत्रेणानेनपूजयेत् ॥ ३३ ॥ तारोनमोजलौकायैद्वितयंसर्वतः परम् ॥ जनंवशंकुरुद्वंद्वंहुमंतोमनुरीरितः ॥ ३४ ॥ गृहमागत्यगोत्रायांस्वप्यादेवींस्मरन्निशि ॥ प्रात स्तत्रैवगत्वाथजलौकाद्वितयंततः ॥ ३५ ॥ गृहीत्वाततप्रशोष्याथच्छायायांचूर्णयेत्पुनः ॥ जलूकाचूर्ण युक्तेनकृष्णकार्पाससूत्रतः ॥ ३६ ॥ वातविधायसंचेतभाजनेनिर्मितेमृदा ॥ कुलालचक्रोत्थितयातत्र तैलंपुनःक्षिपेत् ॥ ३७ ॥ तैलंयन्त्रात्समानीतंभ्रमतोनिर्मलंशुचि ॥ वारस्त्रीसदनाद्वह्निमानीयज्वालयेत्तु तम् ॥३८॥ दारुभिःकोकिलाक्षस्यप्रकुर्यात्तत्रदीपकम् ॥ वह्नेःपुरद्वयंक्षोणीपुरयंत्रेनिधापनम् ॥ ३९ ॥

॥ ३३ ॥ ३४ ॥ गोत्रायांभूमौ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ कोकिलाक्षस्यकुचिलावृक्षस्य ॥ वह्नेःपुरंत्रिकोणम् ॥ तद्द्वयंषट्कोण

भूमिःग्लौं ॥ वसुसायकवर्णोऽष्टपंचाशदर्णः ॥ प्रयोगोयथा–साधकःशनिवासरेसंध्याकालेतडागंगत्वा ओंनमोजलूकायैजलूकायैसर्व जनंवशंकुरु २ हुमितिमंत्रेणहरिद्राक्ताक्षतपुष्पैर्जलंसपूज्यगृहंगत्वादेवींस्मरन्निशिभूमौशयीतप्रातस्तस्मात्सरसोजलौकाद्वयमादायच्छाया शुष्कंकृत्वासंचूर्ण्यतच्चूर्णयुक्तेनकृष्णकार्पाससूत्रेण वर्तिकांकृत्वाकुलालचक्रानीतमृन्निर्मितेपात्रे तां निधायभ्रमतस्तैलयंत्रात्तिलतैलमादा यतत्रनिःक्षिपेत् ॥वेश्यागृहादग्निमानीयकुचिलाइतिकान्यकुब्जभाषाप्रसिद्धतरोःकाष्ठैस्तंप्रज्वाल्य तेनतत्पात्रेदीपंकृत्वाहरिद्रारसकृतेत्रि

निशारसेनरचितेमध्येलाजासमन्विते ॥ कालरात्रिंततोदीपेसमावाह्यप्रपूजयेत् ॥ ४० ॥ युक्तामावर णैःपश्चान्नवीनंखर्परंन्यसेत् ॥ दीपोत्थपात्रपतितमादद्यात्कज्जलंसुधीः ॥ ४१ ॥ पश्चिमाभिमुखोमंत्री कज्जलंतत्तुमंत्रयेत् ॥ वक्ष्यमाणेनमनुनाशतत्रितयसंमितम् ॥ ४२ ॥ तारोवाङ्मदनोमायारमाभूमिर्वि लूंहूसौः ॥नमःकाह्लेश्वरिपदंसर्वान्मोहयमोहय॥ ४३॥ कृष्णेतेकृष्णवर्णेचकृष्णांबरसमन्विते॥ सर्वानाक र्षयद्वंद्वंशीघ्रंवशंकुरुद्वयम् ॥ ४४ ॥

कोणषट्कोणचतुष्कोणात्मकेयंत्रेमध्येलाजान्प्रक्षिप्यतदुपरिदीपपात्रंस्थापयित्वादीपेकालरात्रिमावाह्यसावरणामिष्ट्वाखर्परंदीपोपरि- धृत्वां जनंपातयेत् ॥ तदजनमादायपश्चिमामुखः शतत्रयमनेनमंत्रेणमंत्रयेत्॥४०॥४१ ॥ ४२ ॥ मंत्रोयथा–ओंऐंक्लीं ह्रींश्रींग्लौंहसौःनम कह्लेश्वरिसर्वान्मोहय २ कृष्णेकृष्णवर्णेकृष्णांबरसमन्वितेसर्वानाकर्षय २ शीघ्रवशंकुरु २ ऐंह्रींक्लींश्रींइति ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ततोदीपाद्देवीमात्मनिसंयोज्यतत्कज्जलंभौमवारेनवनीतमर्द्दितंपात्रेसंस्थाप्यतदग्रवह्निंसंस्थाप्यसंस्कृत्यमधूकपुष्पैरष्टोत्तरशतंमूलेनहुत्वा

वाग्भवागिरिजाकामश्रीबीजांतोमहामनुः ॥ वसुसायकवर्णोऽयमंजनस्याभिमंत्रणे ॥४५॥ दीपादात्म निसंयोज्यदेवतामंजनंपुनः ॥ भौमवारेसमभ्यर्च्यनवनीतेनमर्दयेत् ॥४६॥ मूलेनाष्टोत्तरशतंपुनर्होमं समाचरेत् ॥ मधूककुसुमैः साष्टशतंवह्नौसुसंस्कृते ॥४७॥ कुमारींबटुकंनारींभोजयेन्मधुरान्वितम् ॥ तेनांजनेनरचिततिलकोमंत्रिसत्तमः ॥४८॥ दर्शनादेववशयेन्नरनारीनरेश्वरान् ॥ दुग्धेनादौप्रदत्तंत न्नराणांवशकारकम् ॥ ४९ ॥ तेनस्पृष्टोनरोनूनंदासः स्पृष्टुर्भवेत्सदा ॥ वशीकरणमाख्यातंस्तंभनंप्रो च्यतेऽधुना ॥ ५० ॥ हरिद्रारंजितवस्त्रेलिखेद्यंत्रमिदंशुभम् ॥ निशागोरोचनाकुष्ठांजनैर्गोमूत्र मर्दितैः ॥ ५१ ॥

कुमारीबटुकस्त्रियोभोजयेत्॥ तदंजनकृततिलकोजगद्वाशयेदित्यादिफलंस्पष्टम् ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ ४९ ५० ॥ स्तंभनमाह हरिद्रेति ॥ ५० ॥

गगनक्षोण्यौहलौ ॥ चंद्रोविंदुः॥ तेनह्लांह्लींह्लूंइति ॥ अंतिमःक्षः ॥ भगीएयुतःक्षे॥यथा–रवौहरिद्रारोचनाकुष्ठतगरैर्गोमूत्रपिष्टैहरिद्रा रंजितेवस्त्रेऽष्टदलंकृत्वामुकुस्तंभयेतिमध्ये ओं ओंग्लौंग्लौंचटचटेतिवर्णान्दलेषुचलिखेत् ॥ तद्वस्त्रंपीतवस्त्रंसूत्रेणसंवेष्ट्यकोकिलतरोःसप्त

लिखेदष्टदलंपद्मंरिपुनामाढ्यकर्णिकम् ॥ दलेषुविलिखेत्तारद्वयंभूबीजयुग्मकम् ॥ ५२ ॥ चटद्वयंततो यंत्रपीतसूत्रेणवेष्टयेत् ॥ कोकिलाख्यतरोः सप्तकंटकैः परिकीलितम् ॥५३॥ भानुवृक्षदलैः सम्यग्वे ष्टितंनिःक्षिपेत्पुनः ॥ वल्मीकरंध्रेमेषस्यमूत्रेणोपरिपूरयेत् ॥ ५४ ॥ अश्मानंरंध्रवदनेनिधायाश्मस्थि तः सुधीः ॥ सहस्रंप्रजपेन्मंत्रंनिशाचरदिशामुखः ॥५५॥ निशयानिर्मितैरक्षैःसमंत्रःप्रोच्यतेधुना ॥ प्रणवोगगनक्षौण्यौचंद्रदीर्घत्रयान्वितौ ॥५६॥ कामाक्षिमायावर्णांतेरूपिणीतिपदंततः॥ सर्वांतेचमनोहा रिण्यंतेस्तंभययुग्मकम् ॥५७॥ रोधयद्वितयंपश्चान्मोहयद्वितयंपुनः ॥ दीर्घत्रयाढ्यकामस्यबीजंकामोंति मोभगी ॥५८॥ काह्लेश्वरिततोवर्मत्रयंपंचाशदक्षरः ॥ प्रोक्तोमंत्रःप्रजपेस्मिञ्छत्रूणांस्तंभनंभवेत् ॥५९॥

कंटकैर्विद्धर्कपत्रैः संवेष्ट्यवल्मीकरंध्रेप्रक्षिप्यमेषमूत्रमुपरिसिक्त्वा रंध्रोपरिशिलांसंस्थाप्यतत्रस्थितोऽमुंमंत्रंहरिद्रामणिभिःसहस्रंजपेन्नै ऋत्यभिमुखः ॥ मंत्रोयथा–ओंह्लांह्लींह्लूं कामाक्षिमायारूपिणिसर्वमनोहारिणिस्तंभय २ रोधय २ मोहय २ क्लांक्लींक्लूंकामाक्षेकाह्लेश्वरि हुंहुंहुंइति ॥ एवंकृतेरिपुस्तंभः ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ ५६ ॥५७॥५८॥५९॥ मोहनमाह ॥ रवावित ॥ अर्कमन्मथैर्द्वादशका

रवौहरिद्रामानीयपिष्ट्वादुग्धेनयोषितः ॥ तद्रसेनलिखेद्भूर्जेवृत्तमंतः स्मरान्वितम् ॥६०॥ तद्वृत्तंवेष्टये त्कामबीजैर्दशभिरादरात् ॥ पुनर्वृत्तंप्रकल्प्याथवेष्टयेदर्कमन्मथैः ॥६१॥ विरच्याथपुनर्वृत्तंवेष्टयेत्षोड शस्मरैः ॥ तस्योपरिष्टात्षट्कोणंकोणेषुमदनान्वितम् ॥ ६२ ॥ वाग्बीजमध्येतत्सर्वंयंत्रंमोहनकारकम् उपविश्याथतद्यंत्रेदशवर्णमनुंजपेत् ॥ ६३ ॥

मबीजैः ॥ यथा–रविवारेहरिद्रांनारीदुग्धेनपिष्ट्वातद्रसेनभूर्जपत्रमध्येकामबीजयुतंवृत्तंकृत्वादशकामबीजैःसंवेष्ट्यपुनर्वृत्तंकृत्वाद्वादश कामबीजैःसंवेष्ट्यपुनर्वृत्तंकृत्वाषोडशकामबीजैःसंवेष्ट्योपरिकामबीजयुक्षट्कोणंकृत्वासर्वंवाग्बीजमध्यस्थंकुर्यात् ॥ तद्यंत्रोपरिस्थित्वा

पंचादिनंप्रत्यहंसहस्रंदशाक्षरंजपेत्॥६०॥६१॥६२॥६३॥मंत्रोयथा–ओंकामायक्लींक्लींकामिन्यैक्लींमिति॥ जपदशांशनतिलतैलेनैवजुहुयात पंचाहंप्रजपे तद्भस्मनातिलकेनतद्यंत्रधारणेनचविश्वमोहयेत्॥६४॥६५॥६६॥आकर्षणमाह॥ उक्तमिति।लज्जावतीलज्जालुः॥स्पर्शमात्रेणयत्पत्राणि

ङेन्तः कामः कामबीजंकामिन्यैकामसंपुटः॥ तारायोदशवर्णोयंमनुर्लोकविमोहनः॥६४॥ पंचाहंप्रजपे न्मंत्रंप्रत्यहंकुद्धमानसः॥ तद्दशांशंप्रजुहुयात्तिलैराज्यपरिप्लुतैः ॥ ६५ ॥ होमोत्थभस्मनाकुर्वंस्तिलकं नरसत्तमः ॥ मोहयेदखिलंविश्वंतद्यंत्रस्यापिधारणात् ॥ ६६ ॥ उक्तंमोहनमाकर्षंवक्ष्येकृष्णाष्टमीदिने॥ भूतेवाभूमिजन्मार्कयुक्तेप्रातर्जलांतरे ॥ ६७ ॥नाभिदघ्नेस्थितोमूलंसहस्रंसशतंजपेत् ॥ ततोगृहंसमागत्य तैलाभ्यक्तकलेवरः ॥ ६८ ॥ पीठादावंजनैः कृत्वास्त्र्याकारंवानराकृतिम्॥ इष्ट्वालज्जावतीपत्रैःप्रोक्षेत्त न्मूलजैरसैः॥६९॥ तदग्रेप्रजपेच्चत्वारिंशदशरकंमनुम्॥तारोनमःकालिकायैसर्वाकर्षपदंततः ॥७०॥ रतिवायूभौतिकस्थावमुकीमितिवर्णतः॥आकर्षयद्वयंशीघ्रमानयद्वितयंततः ॥ ७१ ॥

संकुचतिसालज्जालुः॥ रतिवायूणयौभौतिकस्थौऐयुतौ॥ तेनण्यै॥ आकर्षणमनुश्चत्वारिंशदर्णः॥ प्रयोगश्च–कृष्णाष्टम्यांकृष्णचतुर्द श्यांबाकुजरव्यन्यतरयुक्तायांप्रातर्नाभिमात्रेजलेस्थित्वा मूलमेकादशशतंप्रजप्य गृहमागत्यशरीरंतैलेनाभ्यज्यपीठेंजनैर्नराकारयोषिदा कारंवाविलिख्यलज्जावतीपत्रैस्तंसंपूज्यलज्जावतीमूलरसेनसंप्रोक्ष्यतदग्रेऽमुंमंत्रंषष्ट्यधिकंशतंजपेत्॥ मन्त्रो यथा–ओंनमः कालिका यैसर्वाकर्षण्यैअमुकीमाकर्षय २ शीघ्रमानय २ आंह्रींक्रोंभद्रकाल्यैनमःइति॥ ततःपंचाशत्करवीरपुष्पैःअंअमुकीम् आकर्षय २ नमः

पाशोमायांकुशंभद्रकाल्यैहृदयमंततः॥चत्वारिंशल्लिपिर्मंत्रः प्रोक्तआकर्षणक्षमः॥ ७२ ॥ शतंषष्ट्याधि कंजब्वालोहितैःकरवीरजैः ॥ पंचाशत्प्रमितैर्मंत्रीपूजयेल्लिखिताकृतिम् ॥ ७३ ॥ मातृकावर्णमेकैकंत न्नामाकर्षयद्वयम् ॥ नमइत्यभिसंजप्यपुष्पमेकैकमर्पयेत् ॥ ७४ ॥ धूपदीपनिवेद्यानिकृत्वाहोमंसमाच रेत् ॥ चणकैराज्यसंमिश्रैराकर्षमनुनाशतम् ॥७५॥ कृष्णकार्पाससूत्रस्यकुमारीनिर्मितस्यच ॥ गुण देहमितंकृत्वाअष्टाविंशतितंतुभिः ॥ ७६ ॥ आकर्षमनुनादद्याद्ग्रंथीनष्टोत्तरंशतम् ॥ तद्दोरकेधृतेशी घ्रमायातिस्त्रीनरोपिवा ॥ ७७ ॥

आंअमुकीमित्यादिपंचाशद्वर्णपूर्वकमेतज्जपंस्तमाकारंपूजयेत्॥ ६७॥ ६८ ॥ ६९ ॥ ७० ॥ ७१ ॥ ७२ ॥ ७३ ॥ ७४ ॥ धूपदीपनैवे द्यंकृत्वातदग्रेऽग्निंप्रतिष्ठाप्यतत्राज्यक्तचणकैः शतमधुनोक्तमनुनाहुत्वाकुमारीकर्त्तितेनकृष्णकार्पाससूत्रेणाष्टाविंशतितंतुनिर्मितंस्वदेहमि

तंदोरकंकृत्वाकर्षमंत्रेणाष्टोत्तरशतंग्रंथीन्दत्त्वातद्धारणान्नरंनारींचाकर्षतीति ॥ ७५॥ ७६ ॥ ७७ ॥ ७८ ॥ उच्चाटनमाह ॥ शून्यात् ॥ कुक्कुटासनलक्षणमतेवक्तव्यम् ॥ ७९ ॥ ८० ॥ मंत्रांतरमाह ॥ तारइति ॥ भूधरोवः ॥ भृगुःसः ॥ अर्कोमः ॥ संवर्तक्षः ॥

त्रिरात्राद्ग्राममध्यस्थोन्यदेश्योनवरात्रतः ॥ उक्तमाकर्षणमिदमुच्चाटनमथोच्यते ॥ ७८॥ शून्यागारे चतुर्दश्यांकृष्णायांकुक्कुटासनः ॥ यमाशावदनोमुक्तकचोनीलांबरावृतः ॥७९॥ ग्रंथिसंयुतयामौञ्ज्या रज्ज्वामंत्रमिमंजपेत् ॥ सहस्रद्वयसंख्यातंशवर्ग्योदेवतांस्मरन् ॥ ८० ॥ तारोभूधरभृग्वर्कसंवर्ताःक्रिययान्विताः ॥ प्रत्येकंदीपिकाचंद्रयुक्ताबीजचतुष्टयम् ॥ ८१ ॥ कालरात्रिमहाध्वांक्षिपदांतेमुकमुच्चरेत् ॥ आशूच्चाटययुग्मंतुछिंधिभिंधिशुचिप्रिया ॥ ८२ ॥ प्रासादबीजंकामाक्षिसृण्यंतोमनुरीरितः ॥ षट्त्रिंशद्वर्णसंयुक्तः शीघ्रमुच्चाटकोरिपोः ॥ ८३ ॥

एतेचत्वारःप्रत्येकंक्रिययालकारेणयुतास्तथादीपिकाचंद्रयुताऊबिंदुयुताश्चत्वारिबीजानि ॥ तेनव्लूंस्लूंम्लूंक्ष्लूं ॥८१॥ शुचिप्रियास्वाहा ॥ ८२ ॥ प्रासादबीजंह्रौं ॥ सृणिःक्रों ॥ ८३ ॥
प्रयोगोयथा—कृष्णचतुर्दश्यांशून्यगृहंनीलवस्त्रावृतोमुक्तकच्छोमुक्तशिखोदक्षिणामुखःकुक्कुटासनेनोपविश्यग्रंथियुक्तयामुंजरज्ज्वानिशि सहस्रद्वयममुंमन्त्रंजपेत् ॥ मन्त्रोयथा—ॐव्लूंस्लूंम्लूंक्ष्लूंकालरात्रिमहाध्वांक्षिअमुकमाशूच्चाटय २ छिंधि २ भिंधिस्वाहाह्रौंकामाक्षिक्रोमिति ॥ ततःशतद्वयमनेनैवमंत्रेणसर्षपैर्हुत्वातैलोदकयुतेनसर्षपपिण्याकेनतेनमनुनाबलिंदद्यात् ॥ ८४ ॥ एवंसप्ताहंकृतेउच्चाटनसिद्धिः ॥ ८५ ॥ विद्वेषणमाह ॥ ययोरिति ॥ जन्मतरवोजन्मवृक्षाः ॥ तेउक्ताः ॥८६॥ विषाष्टकमंतेवक्ष्यति ॥ बालेयीरासभी ॥ अधि

जपांतेतद्दशांशेनसर्षपैर्जुहुयान्निशि ॥ ततःसर्षपपिण्याकैस्तत्तैलोदकसंयुतैः ॥ ८४ ॥ बलिंप्रदद्यात्तेनैवंमनुनाविशिखोभुवि ॥ एवंकृतेसप्तरात्रंदेशाद्दूरंव्रजेदरिः ॥८५॥ ययोर्विद्वेषमन्विच्छेत्तयोर्जन्मतरूद्भवम् ॥ फलकद्वितयंकृत्वातत्राकारौतयोर्लिखेत् ॥८६॥ विषाष्टकेनबालेयीदुग्धाक्तेनाभिधान्वितम् ॥ तत्स्पृष्ट्वाप्रजपेन्मंत्रंसहस्रमधियामिनि ॥ ८७ ॥ वियत्पावकमन्विंदुयुग्लौंखंमनुहंसयुक् ॥ निद्राग्निमनुबिंदुस्थाभगवत्यन्तेतिदंडधा ॥ ८८ ॥

यामिनिरात्रौ ॥८७॥ मन्त्रमाह ॥ वियदिति ॥ पावकमन्विंदुयुक् रऔबिंदुयुतंवियत्हः ह्रौं ॥ ग्लौं ॥ इंदुयुक्मनुरौंहंसःसःतैयुक्तं खंह हसौं ॥ अग्निमनुबिंदुस्था निद्राभःभ्रौं ॥ ८८ ॥

रमाश्रीं ॥८९॥ कवचंहु ॥ ९० ॥ सैरिभोमहिषः ॥ गंधर्वोऽश्वः ॥ ९१ ॥ प्रयोगःप्रीतिमतोर्द्वयोर्जन्मवृक्षोत्थेफलकद्वयेतत्ररासभीक्षीरमर्दितेनविषाष्टकेनोपरिनामयुक्तमाकारद्वयंविलिख्यतत्स्पृष्ट्वानिशि सहस्रममुंमंत्रंजपेत् ॥ मंत्रोयथा–ॐह्रींग्लौंहूंस्रौंभ्रौंभगवति

रिण्यन्तेऽमुकममुकंशीघ्रंविद्वेषयद्वयम् ॥ रोधयद्वितयंपश्चाद्भंजयद्वितयंरमा ॥ ८९ ॥ मायाराज्ञीचतुर्थ्यंताप्रणवंकवचत्रयम् ॥ पंचाशदक्षरोमंत्रस्तारादिः सर्वसिद्धिदः ॥ ९० ॥ जपांतेफलकद्वंद्वंबद्ध्वारज्ज्वापरस्परम् ॥ खरसैरिभगंधर्वपुच्छरोमसमुत्थया ॥९१॥ वल्मीकरंध्रेनिखनेत्पुनस्तावज्जपेन्नरः ॥ सप्ताहाज्जायतेवैरंतयोःप्रीतिमतोरपि ॥ ९२ ॥ मारणंतुप्रकुर्वीतब्राह्मणेतरविद्विषि ॥ तच्छुद्ध्यर्थंजपेन्मूलमंत्रमष्टोत्तरंशतम् ॥९३॥ कृष्णांगारचतुर्दश्यांगोपुराद्वाचतुष्पथात् ॥ श्मशानाद्वासमानीयमृदंतत्रविनिःक्षिपेत् ॥ ९४ ॥

दंडधारिणिअमुकममुकंशीघ्रविद्वेषय २ रोधय २ भंजय २ श्रींह्रींराज्ञ्यैॐहुंहुंहुं इति ॥ ततःखरमाहिषाश्वपुच्छरोमकृतयारज्ज्वाततफलक द्वयंमिथोबद्ध्वा वल्मीकरंध्रेनिखायपुनर्मंत्रसहस्रंजपेत् ॥ एवंविद्वेषणसिद्धिः ॥ ९२ ॥ मारणमाह ॥ मारणमिति ॥ तद्विप्रेनिषिद्धम् ॥ ९३ ॥ ९४ ॥

विडंगंकृमिघ्नम् ॥ हयारिः करवीरः ॥ ९५ ॥ ९६ ॥ ९७ ॥ ९८ ॥ मारणमंत्रमाह ॥ दीर्घेति ॥ तंद्रीसःदीर्घत्रयम् अग्निरः रात्रीशोविंदुस्तैर्युक्तः ॥ तेनम्रांम्रींम्रूं ॥ सृणिःक्रों ॥ ९९ ॥ ध्रुवादिःप्रणवादिः ॥ १०० ॥ उग्रावचा ॥ उन्मत्तोधत्तूरः ॥ सूर्यजातिथिर्यमाऽति

विडंगानिहयार्य्यर्ककुसुमान्यपिमंत्रवित् ॥ तन्मृदापुत्तलींकुर्य्याच्छ्मशानेनिर्जनालये ॥९५॥ उपविश्यशिखामुक्तोर्नीलवस्त्रावृतोनिशि ॥ तद्वक्षसिरिपोर्नामलिखित्वास्थापयेदसून् ॥९६॥ श्मशानवाससाच्छाद्यतैलाभ्यक्तामथार्चयेत् ॥ स्नापयेत्पुत्तलींतांतुखराश्वमहिषासृजा ॥९७॥ रक्तचंदनधत्तूरकुसुमान्यर्पयेत्ततः ॥ मारणाख्येनमनुनाकुर्य्याद्धोमंचपूजनम् ॥ ९८ ॥ दीर्घत्रयाग्निरात्रीशयुक्तातंद्रीसृतीश्वरि ॥ कृंकृत्यंतेऽमुकंशीघ्रंमारयद्वितयंसृणिः ॥९९॥ त्रयोविंशत्यक्षराढ्योध्रुवादिर्मारणेमनुः ॥ अनेनमनुनापूजांकृत्वाहोमंसमाचरेत् ॥ १०० ॥ उग्रासर्षपभल्लातोन्मत्तवीजैःसुमिश्रितैः ॥ श्मशानाग्नौशतंसार्धंच्छित्त्वातत्प्रतिमाशिरः ॥१०१॥ तदग्नौप्रदहेन्मंत्रीपूर्णाहुतिमथाचरेत् ॥ एवंकृतेत्रिसप्ताहाद्रिपुः स्यात्सूर्यजातिथिः ॥ १०२ ॥

थिःस्यात् ॥ म्रियतेइत्यर्थः ॥ १०१ ॥ १०२ ॥

प्रयोगश्च- कुजवारयुतायांकृष्णचतुर्दश्यांपुरद्वारचतुष्पथश्मशानान्यतमस्मान्मृदमानीयविडंगकरवीरार्कपुष्पयुतांकृत्वाश्मशानस्थोवि-
शिखो नीलवस्त्रोनिशितयामृदापुत्तलींहृदितन्नामयुतांकृत्वाप्राणान्प्रतिष्ठाप्यश्मशानवस्त्रेणाच्छाद्यतैलेनाभ्यज्यखराश्वमहिषरुधिरेणसं
स्नाप्यरक्तचंदनेनविलिप्यत्तूधरपुष्पैः संपूज्यतदग्रेश्मशानाग्निंसंस्थाप्यतदग्नौवचासर्षपभल्लातकधत्तूरबीजमिश्रितैरष्टोत्तरशतंजुहुयान्मं-
त्रेण ॥ यथा-ओंम्रांम्रींम्रूंमृतीश्वरिकृंकृत्येअमुकंशीघ्रमारय च क्रोंइति ॥ ततःपुत्तलींशिरश्छित्त्वाऽग्नौहुत्वापूर्णाहुतिंकुर्यात् ॥ एवमेक

कर्मस्वेवंविधेष्वादौभैरवायबलिंदिशेत् ॥ माषान्नपलमद्याद्यैरेवंसिद्धिर्भवेद्ध्रुवम् ॥१०३॥ योमन्त्रीवि-
दधातीदृक्कर्मतेनप्रय नतः ॥ आत्मावनायसंसेव्योनरसिंहोहरोपिवा ॥१०४॥ अथचंडीविधानम् ॥
अथोनवाक्षरंमंत्रंवक्ष्येचंडीप्रवृत्तये ॥ वाङ्मायामदनोदीर्घालक्ष्मीस्तद्रीश्रुतींदुयुक् ॥१०५॥ डायैसद-
ृग्जलंकूर्मद्वयंझिंटीशसंयुतम् ॥ नवाक्षरोस्यऋषयोब्रह्मविष्णुमहेश्वराः ॥ १०६ ॥

विंशतिरात्र्यंतेरिपुर्म्रियतइति ॥ ततःप्रायश्चित्तंकुर्यात् ॥ १०३ ॥ १०४ ॥ सप्तशतीपाठांगभूतंचंडीमंत्रमाह ॥ वागिति ॥ वाक्ऐं ॥
मायाह्रीं ॥ मदनःक्लीं ॥ दीर्घालक्ष्मीश्चा ॥ तद्रीमः श्रुतींदुयुगूडविंदुयुक्तः मुं ॥१०५॥ डायैस्वरूपम् ॥ सदृगूजलंवि ॥ कूर्मद्वयंचयुग्मं
झिंटीश सयुतंएयुतंच्चे ॥ १०६ ॥
महाकालीमहालक्ष्मीमहासरस्वत्योदेवताः ॥ १०७ ॥ १०८ ॥ भगःसूर्यः ॥ १०९ ॥ ११० ॥ एकादशन्यासानाह ॥ ततइति ॥
पूर्वोक्तमार्गतःप्रथमपटलोक्तविधिना ॥ १११ ॥ सारस्वतन्यासमाह ॥ अथेति ॥ ११२ ॥ बीजेति ॥ मन्त्रादिसंबीजत्रयंप्रणवादिन

छंदांस्युक्तानिमुनिभिर्गायत्र्युष्णिगनुष्टुभः ॥ देव्यः प्रोक्तामहापूर्वाः कालीलक्ष्मीःसरस्वती॥१०७॥
नंदाशाकंभरीभीमाः शक्तयोस्यमनोः स्मृताः ॥ स्याद्रक्तदंतिकादुर्गाभ्रामर्य्योबीजसंचयः ॥ १०८ ॥
अग्निर्वायुर्भगस्तत्त्वंफलंवेदत्रयोद्भवम् ॥ सर्वाभीष्टप्रसिद्ध्यर्थंविनियोगउदाहृतः ॥ १०९ ॥ ऋषिश्छं-
दोदैवतानिशिरोमुखहृदिन्यसेत् ॥ शक्तिबीजानिस्तनयोस्तत्त्वानिहृदयेपुनः ॥ ११० ॥ ततएकादश
न्यासान्कुर्वीतेष्टफलप्रदान् ॥ प्रथमोमातृकान्यासः कार्य्यःपूर्वोक्तमार्गतः ॥ १११ ॥ कृतेनयेनदेवस्य
सारूप्यंयातिमानवः ॥ अथद्वितीयंकुर्वीतन्यासंसारस्वताभिधम् ॥ ११२ ॥ बीजत्रयंतुमंत्राद्यंतारादि
हृदयांतिकम् ॥क्रमादंगुलिषुन्यस्यकनिष्ठाद्यासुपंचसु ॥११३॥ करयोर्मध्यतः पृष्ठेमणिबंधेचकूर्परे ॥
हृदयादिषडंगेषुविन्यसेज्जातिसंयुतम् ॥ ११४ ॥

मोन्तंकनिष्ठादिनवस्थानेषुन्यस्यहृदयादिषुजातियुक्तंन्यसेत् ॥ यथा-ओंऐंह्रींक्लींनमःकनिष्ठाकायामित्यादि ॥ ओंऐंह्रींक्लींहृदयायनम
इत्याद्यंगेष्वपि ॥ ११३ ॥ ११४ ॥

फलमाह ॥ अस्मिन्निति ॥ ११५ ॥ मायेति ॥ ह्रींब्राह्मीपूर्वतोमांपातुइत्यादि० ॥ ११६ ॥ ११७ ॥ ११८ ॥ एतत्फलमाह ॥ तृतीये

अस्मिन्सारस्वतेन्यासेकृतेजाड्यंविनश्यति ॥ ततस्तृतीयंकुर्वीतन्यासंमातृगणान्वितम् ॥११५॥ मायाबीजादिकाब्राह्मीपूर्वतः पातुमांसदा ॥ माहेश्वरीतथाग्नेय्यांकौमारीदक्षिणेऽवतु ॥ ११६ ॥ वैष्णवीपातुनैर्ऋत्येवाराहीपश्चिमेऽवतु ॥ इंद्राणीपावकेकोणेचामुंडाचोत्तरेऽवतु ॥ ११७ ॥ ऐशानेतुमहालक्ष्मीरूर्द्ध्वंव्योमेश्वरीतथा ॥ सप्तद्वीपेश्वरीभूमौरक्षेत्कामेश्वरीतले ॥ ११८ ॥ तृतीयेस्मिन्कृतेन्यासेत्रैलोक्यविजयीभवेत् ॥न्यासंचतुर्थंकुर्वीतनंदजादिसमन्वितम्॥११९॥ नंदजापातुपूर्वांगंकमलांकुशमंडिता ॥ खड्गपात्रकरापातुदक्षिणेरक्तदंतिका ॥ १२० ॥ पृष्ठेशाकंभरीपातुपुष्पपल्लवसंयुता ॥ धनुर्बाणकरादुर्गावामेपातुसदैवमाम् ॥ १२१ ॥ शिरः पात्रकराभीमामस्तकाच्चरणावधि ॥ पादादिमस्तकंयावद्भ्रामरीचित्रकांतिभृत्॥१२२॥तुर्य्यंन्यासंनरकुर्य्याज्जरामृत्यूव्यपोहति॥ अथकुर्वीतब्रह्माख्यंन्यासंपंचममुत्तमम् ॥१२३॥ पादादिनाभिपर्य्यंतंब्रह्मापातुसनातनः॥ नाभेर्विशुद्धिपर्य्यंतंपातुनित्यंजनार्दनः ॥१२४॥

इति ॥ चतुर्थन्यासमाह ॥ नंदजेति ॥ ११९ ॥ १२० ॥ १२१ ॥ १२२ ॥ फलमाह ॥ तुर्य्यमिति ॥ पंचमंन्यासमाह ॥ अथेति ॥ १२३ ॥ १२४ ॥

॥१२५॥१२६॥ फलमाह॥ कृतेस्मिन्निति॥१२७॥षष्ठमाह ॥ मध्यमिति॥अष्टादशभुजामहालक्ष्मीमममध्यंपातिवरयादिप्रयोगः ॥ १२८ ॥ १२९ ॥ १३० ॥ सप्तमन्यासमाह ॥ मूलेति ॥ ओंऐंनमःब्रह्मारंध्रेइत्यादिप्रयोगः ॥ १३१ ॥ १३२ ॥एतन्न्यासफलंरोगक्षयः ॥

विशुद्धेर्ब्रह्मरंध्रांतंपातुरुद्रस्त्रिलोचनः ॥ हंसःपातुपदद्वंद्वंवैनतेयःकरद्वयम् ॥१२५॥ चक्षुषीवृषभःपातुसर्वांगानिगजाननः ॥ परापरौदेहभागौपात्वानंदमयोहरिः॥१२६॥कृतेस्मिन्पंचमेन्यासेसर्वान्कामानवाप्नुयात् ॥षष्ठंन्यासंततःकुर्य्यान्महालक्ष्म्यादिसंयुतम्॥१२७॥मध्यंपातुमहालक्ष्मीरष्टादशभुजान्विता॥ ऊर्द्ध्वंसरस्वतीपातुभुजैरष्टाभिरूर्जिता ॥ १२८ ॥ अधःपातुमहाकालीदशबाहुसमन्विता ॥ सिंहोहस्तद्वयंपातुपरंहंसोक्षियुग्मकम् ॥१२९॥ महिषंदिव्यमारूढोयमःपातुपदद्वयम् ॥ महेशश्चंडिकायुक्तःसर्वांगानिममावतु॥१३०॥षष्ठेस्मिन्विहितेन्यासेसद्गतिंप्राप्नुयान्नरः॥मूलाक्षरन्यासरूपंन्यासंकुर्वीतसप्तमम् ॥ १३१ ॥ ब्रह्मरंध्रेनेत्रयुग्मेश्रुत्योर्नासिकयोर्मुखे ॥ पायौमूलमनोर्वर्णास्ताराद्यान्नमसान्वितान् ॥१३२॥ विन्यसेत्सप्तमेन्यासेकृतेरोगक्षयोभवेत् ॥ पायुतोब्रह्मरंध्रांतंपुनस्तानेवविन्यसेत् ॥ १३३ ॥ कृतेस्मिन्नष्टमेन्यासेसर्वंदुःखंविनश्यति ॥ कुर्वीतनवमंन्यासंमंत्रव्याप्तिस्वरूपकम् ॥ १३४ ॥

पायुमारभ्यब्रह्मरंध्रांतंवर्णन्यासोष्टमः १३३ ॥ एतत्फलंदुःखनाशः १३४ ॥

नवममाह ।। मस्तकेति ।। १३५ ।। शिरसःपादांतमष्टवारंमूलंविन्यसेत् ॥ एवंपादाच्छिरोतमष्टशः एवंपुरोदक्षिणभागेपृष्ठेवामभागेप्ये

मस्तकाच्चरणंयावच्चरणान्मस्तकावधि ॥ पुरोदक्षपृष्ठदेशेवामभागेऽष्टशोन्यसेत् ॥१३५॥ मूलमंत्रकृतो न्यासोनवमोदेवतात्मिकृत् ॥ ततः कुर्वीतदशमंषडंगन्यासमुत्तमम् ॥१३६॥ मूलमंत्रंजातियुक्तंहृदयादिषुविन्यसेत् ॥ कृतेस्मिन्दशमेन्यासेत्रैलोक्यंवशगंभवेत् ॥१३७॥ दशन्यासोक्तफलदंकुर्य्यादेकादशं ततः ॥ खड्गिनीशूलिनीत्यादिपठित्वाश्लोकपंचकम् ॥१३८॥ आद्यंकृष्णतरंबीजंध्यात्वासर्वांगकेन्यसेत् ॥ शूलेनपाहिनोदेवीत्यादिश्लोकचतुष्टयम्॥१३९॥ पठित्वासूर्य्यसदृशंद्वितीयंसर्वतोन्यसेत् ॥ सर्वस्वरूपेसर्वेशेइत्यादिश्लोकपंचकम् ॥१४०॥ पठित्वास्फटिकाभासंतृतीयंस्वतनौन्यसेत्॥ततःषडंगंकुर्वीत विभक्तैर्मूलवर्णकैः ॥१४१॥ एकेनैकेनचैकेनचतुर्भिर्युगलेनच॥ समस्तेनचमंत्रेणकुर्य्यादंगानिषट्सुधीः ॥१४२॥ शिखायांनेत्रयोःश्रुत्योर्नसोर्वक्त्रेगुदेन्यसेत् ॥ मंत्रवर्णान्समस्तेनव्यापकंत्वष्टशश्चरेत्॥१४३॥

वंप्रत्यहमष्टशोमूलंन्यसेत् ॥ एतत्फलंदेवत्वप्राप्तिः ॥१३६॥ दशममाह ॥मूलेति॥ मूलंहृदयायनमः इत्यादिकंजातियुक्तंषडंगेषुन्यसेत् ॥ एतत्फलंजगद्वश्यत्वम् ॥ १३७ ॥ एकादशमाह ॥ खड्गिनीति ॥ १३८ ॥ १३९ ॥ १४० ॥ १४१ ॥ षडंगमाह ॥ एकनैकेनेति॥१४२॥ वर्णन्यासमाह ॥ शिखायामिति ॥ नेत्रश्रुतिनासासुद्वौ ॥ अष्टशोऽष्टवारम् ॥ १४३ ॥

महाकालीध्यानमाह ॥ खड्गमिति ॥ खड्गचक्रबाणशिरःशङ्खान्दक्षेषुदधतीम् ॥ इतराणिवामेषु ॥ आस्यपाददशकांदशवक्त्रां दशपादांदशभुजांत्रिंशन्नेत्रामित्यर्थः ॥ हरौसुप्तेकमलासनोब्रह्मामधुकैटभौहंतुंयामस्तौत् तुष्टाव ॥ हरेनिद्रांवैष्णवीमायेत्यर्थः ॥ तदुक्तम् ॥ ययात्वयाजगत्स्रष्टाजगत्पातात्तियोजगत् ॥ सोपिनिद्रावशंनीतइति ॥ १४४ ॥ महालक्ष्मीध्यानमाह ॥ अक्षस्रगिति ॥

खड्गंचक्रगदेषुचापपरिघाञ्छूलंभुशुंडींशिरः शंखंसंदधतींकरैस्त्रिनयनांसर्वांगभूषावृताम् ॥ यामस्तौत्स्वपितेहरौकमलजोहंतुंमधुंकैटभं नीलाश्मद्युतिमास्यपाददशकांसेवेमहाकालिकाम् ॥१४४॥ अक्षस्रक्परशूगदेषुकुलिशंपद्मंधनुः कुंडिकांदंडंशक्तिमसिंचचर्मजलजंघंटांसुराभाजनम् ॥ शूलंपाशसुदर्शनेचदधतींहस्तैःप्रवालप्रभांसेवेसैरिभमर्द्दिनीमिहमहालक्ष्मींसरोजस्थिताम् ॥ १४५ ॥ घंटाशूलहलानिशंखमुसलेचक्रंधनुः सायकंहस्ताब्जैर्दधतींघनांतविलसच्छीतांशुतुल्यप्रभाम्॥ गौरीदेहसमुद्भवांत्रिजगतामाधारभूतांमहापूर्वामत्रसरस्वतीमनुभजेशुंभादिदैत्यार्द्दिनीम् ॥ १४६ ॥

कुंडिकांकमंडलुम् ॥ जलजंशङ्खम् ॥ अक्षमालापद्मबाणखड्गवज्रगदाचक्रकमंडलुशङ्खादक्षेषु ॥ अन्येवामेषु ॥ सैरिभमर्दिनींमहिषासुरघातिनीं सरोजोद्भवांदेवदेहनिर्गततेजःसमुद्भवाम् ॥१४५॥ महासरस्वतीध्यानमाह ॥ घण्टेति ॥ शंखमुसलचक्रबाणादक्षेषु ॥ घंटाशूलहलधनूंषिवामेषु ॥ घनांतेति ॥ शरच्चंद्रसमप्रभाम् ॥ ४६ ॥

हेमरेतसिवह्नौ ॥ १४७ ॥ १४८ ॥ १४९ ॥ १५० ॥ १५१ ॥ सबिंद्विति ॥ ओंनंनंदजायैनमइत्यादिरूपा वक्ष्यमाणा:अपीदृशी:

एवंध्यात्वाजपेल्लक्षचतुष्कंतद्दशांशतः ॥ पायसान्नेनजुहुयात्पूजितेहेमरेतसि ॥ १४७ ॥ जयादिशक्तिभिर्युक्तेपीठेदेवींयजेत्ततः ॥ तत्त्वपत्रावृतत्र्यस्रषट्कोणाष्टदलान्विते ॥१४८॥ त्रिकोणमध्येसंपूज्यध्यात्वातांमूलमंत्रतः ॥ पूर्वकोणेविधातारंसुरयासहपूजयेत् ॥ १४९ ॥ विष्णुंश्रियाचनैर्ऋत्येवायव्येतूमयाशिवम् ॥ उदग्दक्षिणयोः सिंहंमहिषंचक्रमाद्यजेत् ॥१५०॥ षट्सुकोणेषुपूर्वादिनंदजांरक्तदंतिकाम् ॥ शाकंभरींतथादुर्गांभीमांचभ्रामरींयजेत् ॥१५१॥ सबिंदुनादाद्यर्णाद्यास्ताराद्याश्चनमोंतिकाः ॥ नंदजाद्यायजेच्छक्तीर्वक्ष्यमाणाअपीदृशीः ॥ १५२ ॥ अष्टपत्रेषुब्रह्माणीपूज्यामाहेश्वरीपरा ॥ कौमारीवैष्णवीचाथवाराहीनारसिंह्यपि ॥ १५३ ॥ पश्चादैन्द्रीचचामुंडातथातत्त्वदलेष्विमाः ॥ विष्णुमायाचेतनाचबुद्धिर्निद्राक्षुधाततः ॥ १५४ ॥ छायाशक्तिः परातृष्णाक्षांतिर्जातिश्चलज्जया ॥ शांतिःश्रद्धाकांतिलक्ष्म्यौधृतिर्वृत्तिः श्रुतिः स्मृतिः ॥ १५५ ॥

सबिंदुनादाद्यर्णाद्यास्तराद्यानमोंतायजेत् ॥ ओंब्रह्माण्यैनमइत्यादि० ॥ १५२ ॥ १५३ ॥ तत्त्वदलेषुचतुर्विंशतिपत्रेषु विष्णुमायाद्याः ॥ १५४ ॥ १५५ ॥

॥ १५६ ॥१५७ ॥ १५८ ॥ अग्नितिथिंप्रतिपदम् ॥ १५९ ॥ १६० ॥ चंडीस्तवस्यमार्कंडेयपुराणोक्तस्यऋस्यादीनाह ॥ सप्तशत्याइति

तुष्टिःपुष्टिर्दयामाताभ्रांतिःशक्तिरितिक्रमात् ॥ बहिर्भूगृहकोणेषुगणेशःक्षेत्रपालकः ॥ १५६ ॥ बटुकश्चापियोगिन्यःपूज्याइंद्रादिकाअपि ॥ एवंसिद्धमनौमंत्रीभवेत्सौभाग्यभाजनम् ॥१५७॥ मार्कण्डेयपुराणोक्तंनित्यंचंडीस्तवंपठन् ॥ पुटितंमूलमंत्रेणजपन्नाप्नोतिवांछितम् ॥१५८॥ आश्विनस्यसितेपक्षेआरभ्याग्नितिथिंसुधीः ॥ अष्टम्यंतंजपेल्लक्षंदशांशंहोममाचरेत् ॥ १५९ ॥ प्रत्यहंपूजयेद्देवींपठेत्सप्तशतीमपि ॥ विप्रानाराध्यमंत्रीस्वमिष्टार्थंलभतेऽचिरात् ॥ १६० ॥ सप्तशत्याश्चरित्रेतुप्रथमेपद्मभूर्मुनिः ॥ छंदोगायत्रमुदितंमहाकालीतुदेवता ॥ १६१ ॥ वाग्बीजंपावकस्तत्त्वंधर्मार्थेविनियोजनम् ॥ मध्यमेतुचरित्रेऽत्रमुनिर्विष्णुरुदाहृतः ॥१६२॥ उष्णिक्छंदोमहालक्ष्मीर्देवताबीजमद्रिजा ॥ वायुस्तत्त्वंधनप्राप्तौविनियोगउदाहृतः ॥ १६३ ॥

प्रथमंचरित्रंमधुकैटभवधः ॥ १६१ ॥ मध्यमं महिषासुरवधः ॥ १६२ ॥ अद्रिजाह्रीं ॥ १६३ ॥

---

१ अस्यश्रीप्रथमचरित्रस्यब्रह्माऋषि:गायत्रींछंद:महाकालीदेवताऐंबीजमग्निस्तत्त्वंधमार्थेजपेवि० ।

२ अस्यश्रीमध्यमचरित्रस्यविष्णुर्ऋषि:उष्णिक्छंद: महालक्ष्मीर्देवताह्रींबीजंवायुस्तत्त्वंधनप्राप्त्यैजपेवि० ।

उत्तरंशुंभनिशुंभवधः ॥ १६४ ॥ कामःक्लीं ॥ १६५ ॥ सार्थस्मृतिअर्थस्मरणपूर्वकम् ॥ १६६ ॥ १६७ ॥ यशश्वर्यैःकीर्तिसमूहैः ॥

उत्तरस्यचरित्रस्यऋषिःशंकरईरितः ॥ त्रिष्टुप्छन्दोदेवतास्यप्रोक्तामहासरस्वती ॥ १६४ ॥ कामोबीजंरविस्तत्त्वंकामाप्त्यैविनियोजनम् ॥ एवंसंस्मृत्यऋष्यादीन्ध्यात्वापूर्वोक्तमार्गतः ॥ १६५ ॥ सार्थस्मृतिपठेच्चंडीस्तवंस्पष्टपदाक्षरम् ॥ समाप्तौतुमहालक्ष्मींध्यात्वाकृत्वाषडंगकम् ॥ १६६ ॥ जपेदष्टशतंमूलंदेवतायैनिवेदयेत् ॥ एवंयःकुरुतेस्तोत्रंनावसीदतिजातुचित् ॥ १६७ ॥ चंडिकांप्रभजन्मर्त्योधनैर्धान्यैर्यशश्वर्यैः ॥ पुत्रैःपौत्रैरुतारोग्यैर्युक्तोजीवेद्बहूःसमाः ॥ १६८ ॥ अथशतचंडीविधानम् ॥ शतचंडीविधानंतुप्रवक्ष्येप्रीतयेनृणाम् ॥ नृपोपद्रवआपन्नेदुर्भिक्षेभूमिकंपने ॥ १६९ ॥ अतिवृष्ट्यामनावृष्टौपरचक्रभयेक्षये ॥ सर्वेविघ्नाविनश्यंतिशतचंडीविधौकृते ॥ १७० ॥ रोगाणांवैरिणांनाशोधनपुत्रसमृद्धयः ॥ शंकरस्यभवान्यावाप्रासादान्निकटेशुभम् ॥ १७१ ॥ मंडपद्वारवेद्याढ्यंकुर्यात्सध्वजतोरणम् ॥ तत्रकुंडंप्रकुर्वीतप्रतीच्यांमध्यतोपिवा ॥ १७२ ॥

समावर्षाणि ॥ १६८ ॥ शतचंडीविधानमाह ॥ शतेति ॥ तत्रनिमित्तान्याह ॥ नृपोपद्रवइति ॥ १६९-१७२ ॥

अथप्रयोगः-शास्त्रोक्तविधिनाशंकरालयेभवान्यालयेवा मंडपंवेदिमध्येनिर्माय प्रतीच्यांकुंडमध्येवाकृत्वा कृतनित्यक्रियोमुकामःशतचंडीविधानमहंकरिष्यइतिसंकल्पंविधाय मातृस्थापनंनांदीश्राद्धंविधायस्वस्तिवाचनंकृत्वाउक्तलक्षणान्दशविप्रान्मधुपर्कवस्त्रहेमदानादिनावृणुयात् ॥ तेचयजमानदत्तमालाभिःसमाहिताःसुमनसोभगवतींस्मरंतःसप्तशतीमूलमन्त्रेणवेद्यांकुंभंस्थापयित्वातत्रदुर्गामावाह्यषोडशोपचारैःसंपूज्यतदग्रेप्रत्येकंदशकृत्वःसप्तशतीमयुतंचनवार्णंजपेयुः ॥ हविष्यभोजनब्रह्मचर्यभूशयनास्पृश्यास्पर्शादिनियमांश्चचरेयुः ॥यजमानश्चद्विवर्षाद्याउक्तलक्षणाअधिकांगीमित्यादिदुर्लक्षणरहिताः कुमारीत्रिमूर्तिकल्याणादिनाम्नीर्दशकन्या भोज

स्नात्वानित्यकृतिंकृत्वावृणुयाद्दशवाडवान् ॥ जितेंद्रियान्सदाचारान्कुलीनान्सत्यवादिनः ॥ १७३ ॥ व्युत्पन्नांश्चंडिकापाठरतांल्लज्जादयावतः ॥ मधुपर्कविधानेनवस्त्रस्वर्णादिदानतः ॥ १७४ ॥ जपार्थमासनंमालांदद्यात्तेभ्योपिभोजनम् ॥ तेहविष्यान्नमश्नंतोमंत्रार्थगतमानसाः ॥ १७५ ॥ भूमौशयानाःप्रत्येकंजपेयुश्चंडिकास्तवम् ॥ मार्कंडेयपुराणोक्तंदशकृत्वःसुचेतसः ॥ १७६ ॥

नवस्त्रहेमदानादिनामन्त्राक्षरमयीमित्यादिमंत्रेणावाह्यजगत्पूज्येत्यादिस्वमंत्रैःपूजयेत् ॥ एवंचत्वारिदिनानिजपंकुमारीपूजांचसमाप्यपंचमेह्निकुंडेआगमोक्तपूर्वविधिनावह्निंसंस्थाप्यपायसान्नादिभिरुक्तैर्द्रव्यैर्जुहुयुः ॥ सप्तशत्याःप्रतिश्लोकंदशवारंनवार्णेनायुतंचहोमसंख्या ॥ एकैकोद्विजःसकृत् सप्तशतीप्रतिश्लोकंसहस्रंमूलेनचजुहुयादित्यर्थः ॥ १७३ ॥ १७४ ॥ १७५ ॥ १७६ ॥

१ अस्यश्रीमदुत्तरचरित्रस्यरुद्रऋषिस्त्रिष्टुप्छंदः महासरस्वतीदेवताक्लींबीजंसूर्यस्तत्त्वंकामाप्त्यैजपेविनि० ।

॥ १७७ ॥ १७८ ॥ १७९ ॥ १८० ॥ १८१ ॥ १८२ ॥ १८३ ॥ १८४ ॥ १८५ ॥ १८६ ॥ १८७ ॥ १८८ ॥

नवार्णचंडिकामंत्रंजपेयुश्चायुतंपृथक् ॥ यजमानः पूजयेच्चकन्यानांदशकंशुभम् ॥१७७॥ द्विवर्षाघाद शब्दांताःकुमारीःपरिपूजयेत् ॥ नाधिकांगींनहीनागींकुष्ठिनींचव्रणांकिताम् ॥१७८॥ अंधांकाणां केकरांचकुरूपांरोमयुक्ततनुम् ॥ दासीजातांरोगयुक्तांदुष्टांकन्यांनपूजयेत् ॥ १७९ ॥ विप्रांसर्वेष्टसंसि द्ध्यैयशसेक्षत्रियोद्भवाम् ॥ वैश्यानांधनलाभायपुत्राप्त्यैशूद्रजांयजेत् ॥१८०॥ द्विवर्षासाकुमार्य्युक्ता त्रिमूर्तिर्हायनत्रिका ॥ चतुरब्दातुकल्याणीपंचवर्षातुरोहिणी ॥ १८१ ॥ षडब्दाकालिकाप्रोक्ताचंडि कासप्तहायनी ॥ अष्टवर्षाशांभवीस्याद्दुर्गाचनवहायनी ॥१८२॥ सुभद्रादशवर्षोक्तास्तामंत्रैःपरिपूज येत् ॥ एकाब्दायाःप्रीत्यभावोरुद्राब्दास्तुविवर्जिताः ॥ १८३ ॥ तासामावाहनेमंत्राः प्रोच्यंतेशंकरो दिताः ॥ मंत्राक्षरमयींलक्ष्मींमातॄणांरूपधारिणीम् ॥ १८४ ॥ नवदुर्गात्मिकांसाक्षात्कन्यामावाहया म्यहम् ॥ कुमारिकादिकन्यानांपूजामंत्रान्ब्रुवेधुना ॥ १८५ ॥ जगत्पूज्येजगद्वंद्येसर्वदेवस्वरूपिणि ॥ पूजांगृहाणकौमारिजगन्मातर्नमोस्तुते ॥ १८६ ॥ त्रिपुरांत्रिपुराधारांत्रिवर्गज्ञानरूपिणीम् ॥ त्रैलोक्य वंदितांदेवींत्रिमूर्तिंपूजयाम्यहम् ॥ १८७ ॥ कालात्मिकांकलातीतांकारुण्यहृदयांशिवाम् ॥ कल्याण जननींदेवींकल्याणींपूजयाम्यहम् ॥ १८८ ॥

॥१८९ ॥ १९० ॥ १९१ ॥ १९२ ॥ १९३ ॥ १९४ ॥ १९५ ॥ १९६ ॥ १९७ ॥ १९८ ॥ १९९ ॥ २०० ॥

अणिमादिगुणाधारामकाराद्यक्षरात्मिकाम् ॥ अनंतशक्तिकांलक्ष्मींरोहिणींपूजयाम्यहम् ॥१८९॥ कामचारांशुभांकांतांकालचक्रस्वरूपिणीम् ॥ कामदांकरुणोदारांकालिकांपूजयाम्यहम् ॥ १९० ॥ चंडवीरांचंडमायांचंडमुंडप्रभंजनीम् ॥ पूजयामिमहादेवींचंडिकांचंडविक्रमाम् ॥ १९१ ॥ सदानंदक रींशांतांसर्वदेवनमस्कृताम् ॥ सर्वभूतात्मिकांदेवींशांभवींपूजयाम्यहम् ॥ १९२ ॥ दुर्गमेदुस्तरेकार्य्ये भवार्णवविनाशिनि ॥ पूजयामिसदाभक्त्यादुर्गांदुर्गार्तिनाशिनीम् ॥१९३ ॥ सुंदरींस्वर्णवर्णाभांसुख सौभाग्यदायिनीम् ॥ सुभद्रजननींदेवींसुभद्रांपूजयाम्यहम् ॥१९४॥ एतैर्मंत्रैःपुराणोक्तैःस्नातांकन्यां प्रपूजयेत् ॥ गंधैः पुष्पैर्भक्ष्यभोज्यैर्वस्त्रैराभरणैरपि ॥१९५॥ वेद्यांविरचितेरम्येसर्वतोभद्रमंडले ॥ घटं संस्थाप्यविधिवत्तत्रावाह्यार्चयेच्छिवाम् ॥ १९६ ॥ तदग्रेकन्यकाश्चापिपूजयेद्ब्राह्मणानपि ॥ उपचारै स्तुविविधैः पूर्वोक्तावरणान्यपि ॥१९७॥ एवंचतुर्दिनंकृत्वापंचमेहोममाचरेत् ॥ पायसान्नैस्त्रिमध्वक्तैर्द्रा क्षारंभाफलैरपि ॥१९८॥ मातुलिंगैरिक्षुखंडैर्नारिकेलैः पुरैस्तिलैः ॥ जातीफलैराम्रफलैरन्यैर्मधुरवस्तु भिः ॥१९९॥ सप्तशत्यादशावृत्त्याप्रतिश्लोकंहुतंचरेत्॥अयुतंचनवार्णेनस्थापिताग्नौविधानतः॥२००॥

ततःआवरणदेवतानांनाममंत्रैस्तारादिस्वाहांतैरेकैकाम्नाहुतिंहुत्वापूर्णाहुतिंकृत्वादेवींकुंभस्थांसंपूज्यबलिदानंविधायऋत्विग्भ्यःप्रत्येकंनि-
ष्कमशक्तौसुवर्णमितंसुवर्णंदद्यात् ॥ २०१ ॥ २०२ ॥ ततोविप्राःकलशोदकेनयजमानंनिगमपुराणोक्तमंत्रैरभिषिंचेयुराशिषश्चदद्युः ॥
ततःशतंविप्रान्नानाविधान्नैर्भोजयेत् ॥ तभ्योपि यथाशक्तिदक्षिणांदद्यात् ॥ इतिशतचंडीविधिः ॥ २०३ ॥ शतचंडीविधेःफलमाह ॥

कृत्वावरणदेवानांहोमंतन्नाममंत्रतः ॥ कृत्वापूर्णाहुतिंसम्यग्देवमग्निंविसर्ज्यच ॥ २०१ ॥ अभिषिंचे
च्चयष्टारंविप्रौघः कलशोदकैः ॥ निष्कंसुवर्णमथवाप्रत्येकंदक्षिणांदिशेत् ॥ २०२ ॥ भोजयेच्चशतंवि
प्रान्भक्ष्यभोज्यैः पृथग्विधैः ॥ तेभ्योपिदक्षिणांदत्त्वागृह्णीयादाशिषस्ततः ॥२०३॥ एवंकृतेजगद्वश्यंस
र्वेनश्यंत्युपद्रवाः ॥ राज्यंधनंयशः पुत्रानिष्टमन्यल्लभेतसः ॥ २०४ ॥ एतद्दशगुणंकुर्य्याच्चंडीसाहस्रजं
विधिम् ॥ विद्यावतः सदाचारान्ब्राह्मणान्वृणुयाच्छतम् ॥ २०५ ॥ प्रत्येकंचंडिकापाठान्विदध्युस्ते
दिशामितान् ॥ अयुतंप्रजपेयुस्तेप्रत्येकंनववर्णकम् ॥ २०६ ॥

एवंकृतइति ॥२०४॥ सहस्रचंडीविधानमाह ॥ एतद्दशगुणमिति ॥ शतचंडीविधानदशगुणंसहस्रचंडीविधानमित्यर्थः ॥ तत्र शतंविप्र
वरणम् ॥ २०५ ॥ तेशतविप्रा,प्रत्येकंदशदशसप्तशतीपाठान्कुर्युः–अयुतमयुतंनवार्णजपंचकुर्युः ॥ २०६ ॥
शतकन्याश्चभोज्याः ॥ एवंदशदिनेषुसंपाद्यएकादशेह्निसप्तशत्याशतावृत्त्याप्रतिश्लोकंतल्लक्षसंख्यंनवार्णेनचहोमः ॥ २०७ ॥ २०८ ॥
ऋत्विग्भ्योपिदशदशनिष्कमितंसुवर्णंदक्षिणांप्रत्येकंदद्यात् ॥ शेषंपूर्वोक्तवत् ॥ इतिसहस्रचंडीविधिः ॥ २०९ ॥ एतत्फलमाह ॥
एवंसहस्रसंख्याकइति ॥ एतदयुतचंडीविधानलक्षविधानयोरुपलक्षणम् ॥ सहस्रचंडीदशगुणोऽयुतचंडीविधिः ॥ तद्दशगुणोल

पूर्वोक्ताःकन्याःपूज्याःपूर्वमंत्रैःशतंशुभाः ॥ एवंदशाहंसंपाद्यहोमंकुर्य्युःप्रयत्नतः ॥ २०७ ॥ सप्त
शत्याःशतावृत्त्याप्रतिश्लोकंविधानतः ॥ लक्षसंख्यंनवार्णेनपूर्वोक्तैर्द्रव्यसंचयैः ॥ २०८ ॥ होतृभ्योद
क्षिणांदत्त्वापूर्वोक्तान्भोजयेद्द्विजान् ॥ सहस्रसंमितान्साधून्देव्याराधनतत्परान् ॥ २०९ ॥ एवंसहस्र
संख्याकेकृतेचंडीविधौनृणाम् ॥ सिद्ध्यत्यभीप्सितंसर्वंदुःखौघश्चविनश्यति ॥ २१० ॥ मारीदुर्भिक्ष
रोगाद्यानश्यंतिव्यसनोच्चयाः ॥ नेमंविधिंवदेद्दुष्टेखलेचौरेगुरुद्रुहि ॥२११॥ साधौजितेंद्रियेदांतेवदे
द्विधिमिमंपरम् ॥ एवंसाचंडिकातुष्टावक्तृच्छ्रोतॄंश्चरक्षति ॥ २१२ ॥ इतिमंत्रमहोदधौकालरात्रिचं
डीमंत्रशतचण्ड्यादिनिरूपणंनामाष्टदशस्तरंगः ॥ १८ ॥

क्षचंडीविधिः ॥ जपेहोमेदक्षिणायां कन्यासुविप्रभोजनेचदशगुणत्वम् ॥ २१० । २११ ॥ २१२ ॥ इतिमंत्रमहोदधिव्याख्यायांनौ
कायामष्टादशस्तरंगः ॥ १८ ॥

कुक्कुटमंत्रवक्तुंप्रतिजानीते ॥ चरणेति ॥ १ ॥ मंत्रमुद्धरति ॥ तीक्ष्णइति ॥ तीक्ष्णःयकारः अर्घीशेंदुयुक्तः ॥ तेनयूम् ॥ विधिःकः सद्योजातयुतओयुतः को ॥ पिनाकीलः सूक्ष्मयुक्इयुतःलि एतद्वर्णत्रयंपुनर्वारद्वय ॥ यूंकोलियुंकोलीति ॥ २ ॥ उत्कारी वकारः दीर्घआ ॥ तेन संयुक्ता वा ॥ ॥ मायाबीजंह्रीं ॥ पूर्वोदितंतथावारद्वयंद्विरभ्यस्तंपुनर्वदेदित्यन्वयः ॥ ३ ॥ कूर्मःचः

चरणायुधमंत्रस्याविधानमभिधीयते ॥ मंत्रीयद्विधिनाकृत्वासाधयेत्स्वमनोरथान् ॥ १ ॥ तीक्ष्णोर्घींशेंदुसंयुक्तःसद्योजातयुतोविधिः ॥ पिनाकीसूक्ष्मयुग्वर्णत्रयमेतत्पुनःपठेत् ॥ २ ॥ उत्कारीदीर्घसंयुक्तामायाबीजंततोवदेत् ॥ द्विरभ्यस्तंपुनर्वर्णत्रयंपूर्वोदितंपुनः ॥ ३ ॥ कूर्मःसकर्णोवोदीर्घोमंत्रोयंसमुदीरितः ॥ पाशाद्योंकुशबीजांतोष्टादशाक्षरसंयुतः ॥ ४ ॥ महारुद्रोमुनिश्छंदस्यच्छंदोतिजगतीरितम् ॥ मायाबीजंसृणिःशक्तिर्देवताचरणायुधः ॥ ५ ॥ वेदरामाक्षिरामाग्निवह्निवर्णैःषडंगकम् ॥ कृत्वावर्णान्न्विन्यस्येन्मूर्ध्निभालेभ्रुवोर्द्वयोः ॥ ६ ॥

सकर्णउयुतःचु ॥ दीर्घोवोवा ॥ पाशाद्यः आंआद्यः ॥ अंकुशबीजांतः क्रोंअंतः ॥ यथा–आंयूंकोलियूंकोलिवाह्रींयूंकोलियूंकोलिचुवाक्रों इति ॥ ४ ॥ ५ ॥ षडंगमाह ॥ वेदेति ॥ आंयूंकोलिहृदयायनमइत्यादि० ॥ वर्णन्यासमाह ॥ मूर्ध्नीति ॥ भ्रुवोरक्षिश्रुतिनासासुचद्वंद्व ॥ अन्यत्रैकैकम् ॥ ६ ॥

॥ ७ ॥ ध्यानाह ॥ सर्वेति ॥ सर्वालंकारैर्दीप्तः कंठश्चरणौचयस्यंनिजान्सेवकान्पायाद्रक्षतु ॥ ८ ॥ ९ ॥ शैवपीठेवामादिशक्तियुते

अक्ष्णोः श्रुत्योर्नसोर्वक्त्रेकंठेकुक्षौचनाभितः ॥ लिंगेगुदेजानुपादेन्यस्यैवंसंस्मरेत्प्रभुम् ॥ ७ ॥ सर्वालंकृतिदीप्तकंठचरणोहेमाभदेहद्युतिः पक्षद्वंद्वविधूननेऽतिकुशलः सर्वामराभ्यर्चितः ॥ गौरीहस्तसरोजगोरुणशिखः सर्वार्थसिद्धिप्रदोरक्तंचंचुपुटंदधच्चलपदः पायान्निजान्कुक्कुटान् ॥८॥ एवंध्यात्वासमासीनः शैलाग्रेसरितस्तटे ॥ वृषशून्येपश्चिमस्थेयद्वाशंकरसद्मनि ॥९॥ लक्षंजपेद्दशांशेनतिलैर्हवनमाचरेत् ॥ शैवेपीठेयजेत्ताम्रचूडंगौरीकरस्थितम् ॥१०॥ आदावंगानिसंपूज्यदलेषुप्रयजेदिमान् ॥ शंभुंगौरींगणपतिंकार्तिकेयंततः परम् ॥ ११ ॥ मंदारंपारीजातंचमहाकालंचबर्हिणम् ॥ दलाग्रेषुसुराधीशप्रमुखानायुधान्वितान् ॥१२॥ एवंकृतेप्रयोगार्होजायतेमंत्रनायकः ॥ प्रयोगादौप्रजप्यौसावयुतंद्विशताधिकम् ॥१३॥ दध्नाक्षीरेणमधुनाचंद्रेणसितयान्वितैः ॥ दद्याद्बलिंसतांबूलैः पायसैर्बलिमंत्रतः ॥ १४ ॥ भोजनादौभोजनांतेलक्ष्मीसंप्राप्तयेसुधीः ॥ बलिमेतत्प्रदत्त्वाथकुबेरोधननाथताम् ॥१५॥ शांतौपुष्टावपिबलिमेतमेवप्रदापयेत् ॥ उक्तस्यवक्ष्यमाणस्यबलेर्मंत्रोथकथ्यते ॥ १६ ॥

॥ १० ॥ ११ ॥ सुराधीशप्रमुखानिंद्रादीन् ॥ १२ ॥ १३ ॥ चंद्रेणकर्पूरेण ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥

१ अस्यचरणायुधमंत्रस्यमहारुद्रऋषिः अतिजगतीछंदः ह्रींबीजंक्रोंशक्तिःचरणायुधोदेवताममाभीष्टसिद्ध्यर्थे० ।

वलियन्त्रमाह ॥ वामेति ॥ वामकर्णेंदुयुक्शूरऊविंदुयुतःयूं ॥ चरमःक्षःसर्विंदुःक्षं ॥अद्रिजाह्रीं ॥ १७ ॥ वायुःयःसचंद्रःसबिंदुयं ॥ कर्णेंदुयुक्रूचक्रीउविंदुयुतःकःकुं ॥ गिरीनंदिर्नीह्रीं ॥ १८ ॥ स्वरूपमन्यत् ॥ यथा—यूंक्षंह्रींकुक्कुट २ एह्येहिइमंवलिंगृह्ण २

वामकर्णेन्दुयुक्छूरः सबिंदुश्चरमेद्रिजा ॥ कुक्कुटद्वितयंपश्चादेह्येहीमंबलिंवदेत् ॥१७॥ गृह्णयुग्मंगृह्णा पयसर्वान्कामांश्चदेहिच ॥ वायुः सचंद्रः कर्णेंदुयुक्रूचक्रीगिरिनंदिनी ॥ १८ ॥ यूंनमः कुक्कुटायेति मंत्रोऽव्योमयुगाक्षरः ॥ बलिंदद्यादनेनोक्तंवक्ष्यमाणंचसाधकः ॥ १९ ॥ लाजैस्त्रिमधुरोपेतैर्दद्यान्मंत्रीब लिंनिशि ॥ वशयेदखिलंविश्वंत्रिदिनवौदनैर्नृपम् ॥ २० ॥ दुग्धमिश्रितगोधूमपिष्टैः कुर्य्यादपूपकम् ॥ आज्यकर्पूरयुक्तेनतेनदद्याद्बलिंनिशि ॥ २१ ॥ त्र्यहमेवंबलौदनेसुखीस्याद्वशयेज्जगत् ॥ करवीरै र्बिल्वपत्रैः पीतपुष्पैः सुगंधिभिः ॥ २२ ॥ सहस्रसंख्यैः प्रत्येकंपूजयित्वाजपेन्मनुम् ॥ सहस्रंनिशि सप्ताहंयमुद्दिश्यजनंसुधीः ॥ २३ ॥

गृह्णापयसर्वान्कामान्देहियंकुंह्रींयूंनमःकुक्कुटायेतिव्योमयुमाक्षरश्चत्वारिंशदर्णः ॥ अनेनमन्त्रेणपूर्वोक्तंबलिंवक्ष्यमाणंचदद्यात् ॥ १९ ॥ ओदनैस्त्रिदिनंवलिंदत्त्वानृपंवशयेत् ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥

॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ वसुघस्रांतमष्टदिनपर्यंतम् ॥ अधियामिनिरात्रौ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ प्रयोगांतरमाह ॥ कर्मारेति ॥ लोहकारकगृहाद्वह्निमानीय ॥ लोहपात्रेसंस्थाप्य करवीरकाष्ठैःसंदीप्य तत्रसर्षपतैलाक्तानिविषचूर्णयुतानिधत्तूरबीजानिशतंशतं

सयातिदासतांतस्यमनोवचनकर्मभिः ॥ छागलाबकयोर्मांसैः सप्ताहंवितरेद्बलिम् ॥ २४ ॥ सहस्रंप्रत्य हंजप्त्वावशयेदखिलंजगत् ॥ नृपोत्थितेसपत्नोत्थेभयेजातेचसंकटे ॥ २५ ॥ आपद्यपितथान्यरयांब लिंदद्यात्सुखाप्तये ॥ गोपनीयोविधिरयंबलेःकथ्योनदुर्मतौ ॥ २६ ॥ मुक्तकेशउदावक्त्रोजपेद्रात्रौ सहस्रकम् ॥ प्रत्यहंवसुघस्रांतयमुद्दिश्याधियामिनि ॥ २७ ॥ तमाकर्षतिदूरस्थमपिकिंनिकटस्थित म् ॥ जातीफलैलाःसंचूर्ण्यकर्पूरंमध्यतःक्षिपेत् ॥ २८ ॥ अभिमंत्र्यार्कसाहस्रंसिंदूरराजसायुतम्॥उष्णी कृत्याग्नितापेनक्लेदयेद्गांगपाथसा ॥ २९ ॥ स्थापयेदायसेपात्रेतत्स्पृष्टस्तंभितोभवेत् ॥ कर्मारसद्मनोवह्नि मानीयायसभाजने ॥ ३० ॥ स्थापयित्वेंधयेत्काष्ठैःकरवीरसमुद्भवैः ॥ जुहुयात्तत्रधत्तूरबीजानिशतसं ख्यया ॥ ३१ ॥ सिद्धार्थतैललिप्तानिविषकर्णयुतानिच ॥ सप्ताहमेवंकृत्वारिं स्थानादुच्चाटयेद्ध्रु वम् ॥ ३२ ॥

सप्ताहं हुत्वाशत्रुमुच्चाटयेत् ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥

एवंपक्षकृत्या तं दशांतरंनयेत्॥मासकृत्वामारयत् ॥ प्रयोगांतरमाह ॥ तालेति ॥ नराकारंतालपत्रकृत्वातत्रशत्रोःप्राणान्संस्थाप्यभल्ल तकतैलेनविलिप्यअष्टाधिकंसहस्रमभिमंत्र्यतस्यपंचाशत्खंडानिकृत्वाधत्तूरकाष्ठदीप्तेश्मशानाग्नौत्रिदिनंहुत्वारिंमारयेन्मोहयेच्च ॥ ३६ ॥ ॥ ३४ ॥३५॥ प्रयोगांतरमाह ॥ साध्येति ॥ नक्षत्रवृक्षाउक्ताः ॥ चिताकाष्ठकीलेनतांपुत्तलींस्पृष्ट्वामनुंजपेदितिपूर्वेणसंबधः ॥३६॥

पक्षंदेशांतरगतंमासंसंप्रापयेन्मृतिम् ॥ तालपत्रंनराकारंकृत्वात्रस्थापयेदसून् ॥ ३३ ॥ जपेदष्टसहस्रंत त्तीक्ष्णतैलविलेपितम् ॥ तस्यखंडानिपंचाशत्कृत्वापितृवनोत्थिते ॥ ३४ ॥ उन्मत्ततरुसंदीप्तेजुहुया ज्जातवेदसि ॥ एवंप्रकुर्वंस्त्रिदिनंमारयेन्मोहयेदरिम् ॥३५॥ साध्यर्क्षतरुकाष्ठेनकृत्वापुत्तलिकांशुभाम्॥ तस्यामसून्प्रतिष्ठाप्यसहस्रंप्रजपेन्मनुम् ॥ ३६ ॥ चिताकाष्ठस्यकीलेनतांस्पृष्ट्वापितृकानने ॥ छिंद्या द्यदंगंशस्त्रेणतदंगंतस्यनश्यति ॥ ३७ ॥ वैरिमूत्रयुतांमृत्स्नांतत्पादरजसासह ॥ कुलालमृद्युतांकृत्वापुत्त लींरचयेत्तथा ॥ ३८ ॥ तस्यां[1]हृदिपदेमूर्ध्निनामकर्मान्वितंमनुम् ॥ लिखेच्छ्मशानजांगारैरसून्संस्था पयेत्ततः॥ ३९॥ जप्त्वांसहस्रंमंत्रेणतीक्ष्णतैलविलेपिताम् ॥ शस्त्रेणशतधाकृत्वाजुहुयात्पितृभूवसौ ॥४०॥

तस्याःप्रतिमायायदंगंशस्त्रेणच्छिद्यात्तदंगंतस्यशत्रोर्नश्यति ॥ ३७ ॥ प्रयोगांतरमाह ॥ वैरीति ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ पितृभूवसौ श्मशानाग्नौ ॥ ४० ॥

यमाशावदनोदक्षिणदिङ्मुखः ॥ निधनतारा जन्मनक्षत्रात्सप्तमनक्षत्रंषोडशंपंचविंशंच ॥ ४१ ॥ प्रयोगांतरमाह ॥ निधायेति॥गोमये नशत्रोःप्रतिमांकृत्वानामविदर्भितंमंत्रंतालपत्रेविलिख्यतत्तालपत्रंगोमयप्रतिमाहृदिनिक्षिप्यप्रतिमोपरिरूप्यताम्रमृदामन्यतमनिर्मितंघटं संस्थाप्यगोमयोदकाभ्यामापूर्यतत्रापिनामविदर्भितमंत्रलेखयुतंतालपत्रंनिक्षिप्यतत्रशत्रोः प्राणस्थापनंकृत्वाप्रत्यहंत्रिसंध्यंशतंमंत्रंकुंभंस्पृ ष्ट्वाजपेत् ॥ यावत् शत्रोःप्रतिबिंबघटेदृश्यतेतावत्कालंजपेत् ॥४२॥ ४३ ॥ ४४ ॥ घटोदकेशत्रुप्रतिबिंबेदृष्टेघटाधःस्थायागोमयप्रतिम

विभीतकाष्ठसंदीप्तेयमाशावदनोनिशि ॥ शत्रोर्निधनतारायांकृत्वैवंमारयेदरिम्॥४१॥ निधायगोमयंभू मौप्रकुर्य्यात्प्रतिमांरिपोः ॥ तालपत्रेसमं लिख्यमनुनाम्नाविदर्भितम् ॥४२॥ तत्पत्रंनिक्षिपेत्तस्याहृदि त्प्रतिमोपरि॥मृज्जंवाराजतंकुंभंगोमयोदकपूरितम्॥४३॥मनुंनामयुतंतालपत्रेणाढ्यंनिधापयेत् ॥ तदसू न्स्थापयेत्कुंभेत्रिसंध्यंप्रजपेन्मनुन् ॥४४॥ प्रत्यहंशतसंख्यांकंछायायावद्भवेद्रिपोः ॥ गोमयांभसिदृष्टायांत च्छायायांतुसाधकः॥४५॥अधस्थायाःप्रतिकृतेश्छिंद्यादंगमभीप्सितम्॥शस्त्रेणतस्यनाशायमृतयेहृदयंग लम् ॥४६॥ प्रविद्धेकंटकैर्मूर्ध्निशिरोरोगोभवेद्रिपोः ॥ आधयोहृदयेविद्धेपदोःपादव्यथाभवेत् ॥४७॥

यायदंगंछिद्यतेतद्रिपोर्नश्यति ॥ हृदिगले वछिन्नेतन्मृतिः॥ ४५ ॥ प्रतिमामूर्ध्नि कंटकर्विद्धेशिरोरोगः हृदिविद्धेमनःपीडापादयुग्मेकंटक विद्धेपादरोगइत्यादि० ॥ ४६ ॥ ४७ ॥

---

[1] हृदिपदेमूर्ध्निचअमुकस्यामुकंकुरु इति योजयित्वामूलमंत्रं लिखेत् ।

दारुणत्यारभ्यहर्यक्षकरिणोययेत्यंतमेकःप्रयोगः ॥ ४८ ॥ ४९ ॥ ५० ॥ हर्यक्षःकेसरी ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ क्षदनादिभिरित्यादिशब्दात्

दारुणाकुक्कुटंकृत्वातत्रास्यस्थापयेदसून् ॥ तंस्पृष्ट्वापूर्ववद्ध्यात्वाजपेद्द्विसहस्रकम् ॥४८॥ उपचारैः समभ्यर्च्यच्छादयेद्रक्तवाससा ॥ रथेसंस्थाप्यतंदेवंदिक्षुयोधान्निधापयेत् ॥ ४९ ॥ चतुरोवर्मसंवीतानश्वारूढानुदायुधान् ॥ तत्संयुतोरणेगच्छेज्जेतुंबलवतोरिपून् ॥ ५० ॥ वीराढ्यंकुक्कुटंदृष्ट्वापलायंतेरणेऽरयः ॥ भीतादशदिशःसर्वेहर्य्यक्षंकरिणोयथा ॥ ५१ ॥ ताम्रचूडस्यमंत्रेणमोदकाद्यभिमंत्रितम् ॥ यस्मैददीतभक्षायसवशोमंत्रिणोभवेत् ॥५२॥ अष्टोत्तरंशतंजप्त्वारोचनाचन्दनादिभिः ॥ विदधत्तिलकंभालेदर्शनाद्वशयेज्जनान् ॥ ५३ ॥ अथवक्ष्येशास्तृमंत्रमुपालकसमृद्धिदम् ॥ शास्तारंमृगयेत्युक्त्वाश्रांतमश्वाग्निरूयुतः॥ ५४ ॥ ढंगणावृतमित्युक्त्वापानीयार्थंवनाचदे ॥त्यशास्त्रेतेततोरैवतेनमोमंत्रईरितः ॥५५॥ द्वात्रिंशदर्णोऽस्यऋषीरैवतः परिकीर्त्तितः ॥ पंक्तिश्छन्दोदेवतातुमहाशास्ताखिलेष्टदः ॥५६॥

कुंकुमकस्तूरीकर्पूरजमदाः ॥ ५३ ॥ शास्तृमंत्रमाह ॥ अथेति ॥ शास्ताशंभोर्गणविशेषः ॥ अग्निःरेफःऊयुतःरू ॥ ५४ ॥ यथा–शास्तारंमृगयाश्रांतमश्वारूढंगणावृतम ॥ पानीयार्थंवनादेत्यशास्त्रेतेरैवतेनमइतिश्लोकरूपोमंत्रः ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥ ६१ ॥ गायत्र्या भूताधिपायेत्यादिकया ॥ ६२ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ पार्थिवलिंगविधानमाह ॥

पादैःसर्वेणपंचांगंकृत्वात्मनिविभुंस्मरेत् ॥ साध्यंस्वपाशेनाविबन्ध्यगाढंनिपातयंतंखलुसाधकस्य॥पादाब्जयोर्दंडधरंत्रिनेत्रंभजेतशास्तारमभीष्टसिद्ध्यै ॥ ५७ ॥ लक्षमेकंजपेन्मंत्रंदशांशंजुहुयात्तिलैः ॥ शैवेपीठेयजेद्देवमादावंगानिपूजयेत् ॥ ५८ ॥ दलेष्वष्टसुगोप्तारंपिंगलाक्षंततःपरम् ॥ वीरसेनंशांभवंचत्रिनेत्रंशूलिनंतथा ॥ ५९ ॥ दक्षंचभीमरूपंचदिक्पालानस्त्रसंयुतान् ॥ एवंसिद्धोमनुःसर्वमभीष्टंमंत्रिणेऽर्पयेत् ॥ ६० ॥ मध्याह्नेजलिनातस्मैजलंदत्त्वाजलार्थिने ॥ गोप्त्रादिभ्यस्तद्गणेभ्योदद्यादष्टौजलांजलीन् ॥ ६१ ॥ जलसंतर्पितःशास्तासगणोऽभीष्टदोभवेत् ॥ निशितस्मैबलिंदद्याद्गायत्र्याचाभिमंत्रितम् ॥ ६२ ॥ तदग्रेप्रजपेन्मूलमष्टोत्तरशतंसुधीः ॥ भूताधिपायशब्दांतेविद्महेपदमीरयेत् ॥ ६३ ॥ महादेवायचततोधीमहीतिपदंवदेत् ॥ तन्नःशास्ताप्रचोदयादितिचकीर्तयेत् ॥ ६४ ॥ गायत्र्येषोदिताशास्तुःसर्वाभीष्टप्रदानृणाम् ॥ अथपार्थिवलिंगस्यविधानमभिधीयते॥६५॥ स्नातोनित्यंविधायादौगत्वाशुद्धांभुवंसुधीः ॥ उपरिष्ठामपाकृत्यषडर्णेनाधिमंत्रयेत् ॥ ६६ ॥

स्नात्यादि ॥ ६६ ॥

१ अस्याशास्तृमंत्रस्यरैवतऋषिःपंक्तिछंदःमहाशास्तादेवताममाभीष्ट० । २ ॐ भूताधिपायविद्महे महादेवायधीमहि । तन्नःशारदाप्रचोदयात् ।

षडर्णमाह ॥ आकाशइति ॥ आकाशोहः पृथिवीशेषस्थितः लआयुतः बिंदुयुतश्च हलां ॥ चतुर्थ्यंतापृथिवीपृथिव्यइति ॥ ६७ ॥६८॥ सुधयावमितिर्वा गणेश्वरकुमारयोर्मंत्रौवक्ष्यमाणौ ॥ हरियांश्चसप्तमंत्रान्वक्ष्यमाणान् ॥६९॥ विवस्वतेसूर्यायार्घ्यपूर्वोक्तम् ॥ ७० ॥

आकाशःपृथिवीशेषस्थितोबिंदुसमन्वितः ॥ पृथिवीतुचतुर्थ्यंतानमोंतःस्यात्षडर्णकः ॥ ६७ ॥ ततोमृदमुपादायकृत्वानिःशर्करांततः ॥ पात्रेनिदध्यात्संशुद्धेप्रत्यहंपूजनायताम् ॥६८॥ सुदिनेसद्गुरोर्मंत्रौगणेश्वरकुमारयोः ॥ हराद्यांश्चमनून्सप्तगृह्णीयाद्यागसिद्धये ॥ ६९ ॥ अथार्चनंशुभेघस्रेआरभेतेष्टसिद्धये ॥ कृतनित्यक्रियःशुद्धःप्रदायार्घ्यंविवस्वते ॥ ७० ॥ मृदमादायतोयेनसुधयामंत्रितेनच ॥ आसिच्यपिंडयेस्वेष्टमानांपात्रेनिधापयेत् ॥ ७१ ॥ ततःकालमनुस्मृत्यकामनामपिहृद्गताम् ॥ लिंगानिपार्थिवानीह पूजयेऽमुकसंख्यया ॥ ७२ ॥ संकल्प्यैवंमृदःपिंडादादायाल्पांमृदंसुधीः ॥ एकादशार्णमंत्रेणकुर्य्याद्बालगणेश्वरम् ॥ ७३ ॥ मायागणेशभूबीजैर्ङेन्तोगणपतिःपुटः ॥ एकादशार्णमंत्रोयंस्मृतोबालगणेशितुः॥७४॥वराभयलसत्पाणिपद्मंबालगणेश्वरम्॥निर्मायस्थापयेत्पीठेलिंगानिरच्चयेत्ततः ॥७५॥

जमंत्रितजलेनमृदमासिंच्येत्यन्वयः ॥ ७१ ॥ ७२ ॥ ७३ ॥ बालगणेश्वरमंत्रमाह ॥ मायेति मायाह्रीं ॥ गणेश गम् ॥ भूबीजंग्लौं ॥ ह्रींगंग्लौंगणपतयेग्लौंगंह्रींमिति ॥ ७४ ॥ ७५ ॥

हरमंत्रेण ओंनमोहरायेति ॥ अक्षंविभीतकफलम् ॥ ओंनमोमहेश्वरायेतिमंत्रेणलिंगंकुर्यात् ॥ ७६ ॥ लिंगमानमाह ॥ अंगुष्ठेति ॥ अंगुष्ठादिद्वादशांगुलांतंयथेष्टंकुर्यात् ॥ ७७ ॥ ओंनम शूलपाणयेइतिमंत्रेणपीठेलिंगंस्थापयेत् ॥ ७८ ॥ ७९ ॥ कुमारमंत्रमाह ॥

हरमन्त्रेणगृह्णीयादक्षमात्राधिकांमृदम् ॥ महेश्वरस्यमंत्रेणलिंगंकुर्य्यात्तयाशुभम् ॥७६॥ अंगुष्ठमानादधिकंवितस्त्यवधिसुंदरम् ॥ पार्थिवंरचयेल्लिंगनन्यूनंनाधिकंचतत् ॥ ७७ ॥ शूलपाणेस्तुमंत्रेणलिंगपीठेनिधापयेत् ॥ एवमन्यानिकुर्वीतयथासंकल्पमादरात् ॥ ७८ ॥ अवशिष्टमृदाकुर्य्यात्कुमारंतस्यमंत्रतः ॥ स्थापयेल्लिंगपंक्त्यंतेस्वमंत्रेणार्चयेच्चतम् ॥७९॥ वाग्वर्मकर्णबिंद्वाढ्यश्वरमोमीनकेतनः ॥ कुमारायनमोंतोयंगुह[2]मंत्रोदशाक्षरः ॥ ८० ॥ मंत्रेणावाहयेद्देवंप्रतिलिंगंपिनाकिनः ॥ ततोलिंगस्थितंध्यायेत्सुप्रसन्नंमहेश्वरम् ॥ ८१ ॥

वागिति ॥ वाक्ऐं ॥ कर्णबिंद्वाढ्यःउबिंदुयुतःचरमःक्षःक्षुम् ॥ मीनकेतनःक्लीं ॥ स्पष्टमन्यत् ॥ ८० ॥ ओंनमःपिनाकिनेइतिलिंगेशिवमावाहयेत् ॥ ८१ ॥

१ ह्रींगंग्लींगणपतयेग्लोंगंह्रीं । २ ऐं हुक्षुंक्लींकुमारायनमः ।

ध्यानमाह ॥ दक्षेति ॥ दक्षदोष्णादक्षिणवाहुना दक्षिणोत्सवसंगस्थंगणेशंप्रामृशन् ॥ अपरेणवामबाहुनावामोरुस्थितायाअगपतितनयायाः पार्वत्याउत्संगेवर्तमानंगुहंकुमारंचप्रमृशन्॥इष्टाभीतीवराभयेकराभ्यांदक्षवामाभ्यांधारयन्॥८२॥ ओंनमःपशुपतयेइतिमंत्रेणस्नापयेत् ॥ ओंनमःशिवायेतिमंत्रेणवह्निरेतसेशंयरायगंधपुष्पधूपदीपनैवेद्यान्यर्पयेत् ॥ ८३ ॥ आवरणार्चनमाह ॥ प्रागादीति ॥

दक्षांकस्थंगजपतिमुखंप्रामृशन्दक्षदोष्णावामोरुस्थागपतितनयांकेगुहंचापरेण ॥ इष्टाभीतीपरकरयुगेधारयन्निंदुकांतिः सोऽव्यादस्मांस्त्रिभुवननतोनीलकंठस्त्रिनेत्रः ॥८२॥ एवंध्यात्वापशुपतेर्मंत्रेणस्नापयेच्छिवम् ॥ शिवमंत्रेणगंधादीनर्पयेद्वसुरेतसे ॥८३॥ प्रागादिवामावर्तेनदिक्ष्वष्टौपरिपूजयेत् ॥ शर्वंभवंरुद्रमुग्रंभीमंपशुपतिंतथा ॥८४॥ महादेवमथेशानंक्रमात्क्षित्यादिमूर्तिकान् ॥ क्षित्यप्तेजोनिलाकाशयजमानेंदुभास्कराः॥८५॥क्षित्यादयःस्युःशर्वाद्यास्ततइंद्रादिकान्यजेत्॥धूपदीपनिवेद्यानिनमस्कारप्रदक्षिणाः॥८६

क्षित्यादिमूर्तिकान्शर्वादीन् ॥ प्रागादिषुचवामावर्तेनपूजयेत् ॥ क्षित्यादीनाह ॥ क्षित्यप्तेजइत्यादि ॥ यथा–शर्वायक्षितिमूर्तयेनमः पूर्वे ॥ भवायजलमूर्त्तयेनम ईशाने ॥ रुद्रायतेजोमूर्तयेनमः उत्तरे ॥ उग्रायवायुमूर्त्तयेनमोवायौ ॥ भीमायाकाशमूर्त्तयेनमःपश्चिमे ॥ पशुपतयेयजमानमूर्तयेनमोनैरृत्ये ॥ महादेवायचंद्रमूर्तयेनमोदक्षिणे ॥ ईशानायसूर्यमूर्तयेनमआग्नेये इति ॥ ८४ ॥ ८५ ॥ ८६ ॥ जपंकृत्वाॐनमोमहादेवायेतिविसृजेत्[१] ॥ हरादिमंत्रानाह ॥ तारेति ॥ प्रणवनमआद्याश्चतुर्थ्यंता हराद्याःअद्रयः सप्तसंख्याकामंत्राः ॐनमोहरायेत्यादयोमयोक्ताः[२] ॥ ८७ ॥ एकमेकं संपूज्यापरंपूजयेत् ॥ अल्पकालेबहुकरणपक्षेबहूनिसहैवपूजयेत् ॥ गणेशगुहौस्वमंत्राभ्यामेवाखिलोपचारैःसंपूज्यविसर्जयेत् ॥ ८८ ॥ कामानाभेदेनध्यानान्याह ॥ परशुमिति ॥ वटमूलाश्रितोदक्षिणामूर्तिः ॥ वरज्ञानमु

जपंचकृत्वाविसृजेन्महादेवस्यमंत्रतः ॥ तारनत्यादिकाङेन्ताहराद्यामनवोद्रयः ॥ ८७ ॥ प्रतिलिंगंयजेद्देवमखिलानिसहैववाः ॥ पूजितौनिजमंत्राभ्यांविसृजेद्गणराङ्गुहौ ॥ ८८ ॥ धनपुत्रादिकामैस्तुशिवोर्च्यःप्रोक्तलक्षणः ॥ विद्याकामैश्चिन्तनीयःपरशुंहरिणंवरम् ॥ ८९ ॥ ज्ञानमुद्रांदधद्धस्तैर्वटमूलमुपाश्रितः ॥ पुंसोर्विरुद्धयोः संधौकुर्य्याल्लिंगानिसाधकः ॥ ९० ॥ नदीतीरद्वयानीतमृदातानिचपूजयेत् ॥ तत्रध्येयोहरिहरःशंखपद्माहिशूलभृत् ॥ ९१ ॥ इंद्रनीलशरच्चंद्रनिभोभूषणपुंजवान् ॥ दंपत्योरविरोधार्थमर्द्धनारीश्वरःस्मृतः ॥ ९२ ॥

द्रेदक्षयोः ॥ परशुहरिणौवामयोः ॥ संधौअर्द्धहरिहरोध्येयः ॥ शंखपद्मौहरिहस्तयोः ॥ नागशूलेहरहस्तयो ॥ इंद्रनीलनिभोहरिः शरच्चन्द्रनिभोहरः ॥ ८९ ॥ ९० ॥ ९१ ॥ ९२ ॥

[१] ॐ नमोमहादेवायेतिमंत्रेण । [२] ओं नमोहरायनमः ।

॥ ९३ ॥ उच्चाटनादिषुध्यानमाह ॥ कालीति ॥ शूलप्रोतः शत्रुसमोहोयेन ॥ कार्यवशतःअल्पेकार्येऽल्पानांपूजाकार्यागौरवेबहूनांपूजा

पीयूषपूर्णकलशंदधत्पाशांकुशावपि ॥ उच्चाटेमारणेद्वेषेध्यातव्यःपुनरीदृशः ॥९३ ॥ कालीहस्तांबुजालंबःशूलप्रोतद्विषच्चयः ॥ मुंडमालालसत्कंठोरावविंत्रासिताखिलः ॥ ९४ ॥ इत्थंतुकामनाभेदाद्ध्यानभेदाःप्रकीर्तिताः ॥ पूजयेत्कार्य्यवशतोलक्षावधिसहस्रतः ॥ ९५ ॥ लक्षपार्थिवलिंगानांपूजनाद्भुविमुक्तिभाक् ॥ लक्षंतुगुडलिंगानांपूजनात्पार्थिवोभवेत् ॥ ९६ ॥ यानारीगुडलिंगानिसहस्रंपूजयेत्सती ॥ भर्तुःसुखमखंडंसाप्राप्यांतेपार्वतीभवेत् ॥९७॥ नवनीतस्यलिंगानिसंपूज्येष्टमवाप्नुयात् ॥ भस्मनोगोमयस्यापिवालुकायास्तथाफलम् ॥९८॥ क्रीडांतिपृथुकाभूमौकृत्वालिंगंरजोमयम् ॥ पूजयंतिविनोदेनतेपिस्युःक्षितिनायकाः ॥९९॥ प्रातर्गोमयलिंगानिनित्यंयस्त्रीणिपूजयेत् ॥ बृहतीविल्वयोः पत्रैर्नैवेद्यंगुडमर्पयेत ॥ १०० ॥

कार्या ॥ ९४ ॥ ९५ ॥ ९६ ॥ ९७ ॥ ९८ ॥ ९९ ॥ धनप्रापकंप्रयोगमाह ॥ प्रातरिति ॥ १०० ॥

संपदावहंप्रयोगमाह ॥ एकादशेति ॥ प्रत्यहंकालचतुष्टयेएकादशैकादशपूजयेत् ॥१०१ ॥ १०२ ॥ १०३ ॥ एनोनिकरःपापौघस्तस्यनाशनम् ॥ उदुंबरसमुद्भवताम्रमयम् ॥ १०४ ॥ १०५ ॥ पिचुमंदोनिंबः ॥ १०६ ॥ १०७ ॥ १०८ ॥ १०९ ॥ शतरुद्रियम् ॥

एवंमासत्रयंकुर्वन्ननल्पंलभतेधनम् ॥ एकादशैवलिंगानिगोमयोत्थानियोयजेत् ॥१०१॥ प्रातर्मध्याह्नयोः सायंनिशीथेप्रतिवासरम् ॥ ससर्वाः संपदोयायात्षण्मासादेवमाचरन् ॥२॥ एकादशंयजेन्नित्यंशालिपिष्टमयानिसः ॥ लिंगानिभासमात्रेणसकल्मषचयंदहेत् ॥३॥ स्फाटिकंपूजितंलिंगमेनोनिकरनाशनम् ॥ सर्वकामप्रदंपुंसामुदुंबरसमुद्भवम् ॥४॥ रेवा मजंसर्वसिद्धिप्रदंदुःखविनाशनम् ॥ यथाकथंचिल्लिंगस्यपूजानित्यंकृतेष्टदा ॥५॥ योयजेत्पिचुमंदोत्थैः पत्रैर्गोमयजंशिवम् ॥ क्रुद्धंमहेश्वरंध्यायन्सपराजयतेरिपून् ॥ ६ ॥ योलिंगंपूजयेन्नित्यंशिवभक्तिपरायणः ॥ मेरुतुल्योपितस्याशुपापराशिर्लयंव्रजेत् ॥ ७ ॥ दोग्ध्रीणांतुगवांलक्षंयोदद्याद्वेदपाठिने ॥ पार्थिवंयोऽर्चयेल्लिंगंतयोर्लिंगार्चकोवरः ॥ ८ ॥ चतुर्दश्यांतथाष्टम्यांपौर्णमास्यांविधुक्षये ॥ पयसास्नापयेल्लिंगंधरादानफलंव्रजेत् ॥९॥ लिंगपूजांविधायाग्रेस्तोत्रंवाशतरुद्रियम् ॥ प्रजपेत्तन्मनाभूत्वाशिवेस्वंविनिवेदयेत् ॥ ११० ॥

नमस्तेरुद्रमन्यवइतिप्रपाठकंयजुर्वेदोक्तम् ॥ स्वमात्मानंशिवेनिवेदयेत् ॥ ११० ॥

॥ १११ ॥ शिवमंत्रेण-ओंनमःशिवायेतिपडक्षरेण ॥ १११ ॥ यममंत्रमाह ॥ प्रणवेति ॥ प्रणवओं ॥ अंकुशःक्रों ॥ हृल्लेखाह्रीं ॥ पाशः आम् ॥ कंजलंवः भौतिकेंदुमत्ऐंबिंदुयुतंवैं ॥ प्रभंजनोयः स्पष्टमन्यत् ॥ यथा-ओंक्रोंह्रींआंवैंवैवस्वतायधर्मराजायभक्तायानुग्रहकृते

यत्संख्याकंयजेल्लिंगंतन्मितंहोममाचरेत् ॥ आज्यान्वितैस्तिलैरन्नैर्घृतैर्वापायसेनवा ॥ १११ ॥ शिवमंत्रेणतस्यांतेब्राह्मणान्भोजयेच्छतम् ॥ एवंकृतेसमस्तेष्टसिद्धिर्भवतिनिश्चितम् ॥ १२ ॥ अथधर्मराजमन्त्रः ॥ प्रणवांकुशहृल्लेखापाशाः कंभौतिकेंदुमत् ॥ वैवस्वतायधर्मांतेराजावर्णाः प्रभंजनः ॥ १३ ॥ भक्तानुग्रहवर्णांतेकृतेनमउदीरितः ॥ चतुर्विंशतिवर्णात्मामंत्रः शमनदैवतः ॥ १४ ॥ त्रिनेत्रपंचबाणाद्रियुग्मार्णैरंगकंमनोः ॥ विधायसावधानेनमनसाचिंतयेद्यमम् ॥ १५ ॥ पांथः संयुतमेघसन्निभतनुः प्रद्योतनस्यात्मजोनॄणांपुण्यकृतांशुभावहवपुः पापीयसांदुःखकृत् ॥ श्रीमद्दक्षिणदिक्पतिर्महिषगोभूषाभरालंकृतोध्येयः संयमिनीपतिः पितृगणस्वामीयमोदंडभृत् ॥ ११६ ॥

नमः ॥ शमनदैवतोयमदेवताकः ॥ ११३ ॥ १२४ ॥ षडंगमाह ॥त्रिनेत्रेति ॥ ओंक्रोंह्रींहृदयायनमइत्यादि० ॥ आंवैं शिरइत्यादि० ॥ ११५ ॥ ध्यानमाह ॥ पाथइति ॥ सजलमेघाभः ॥ प्रद्योतनोरविस्तस्यपुत्रः ॥ पुण्यवतांसौम्यः ॥ पापीयसांभीषणः ॥ ११६ ॥ सिद्धमंत्रत्वाद्दष्यादिपूजाभावः ॥ ११७ ॥ चित्रगुप्तमंत्रमाह ॥ प्रणवइति ॥ १८ ॥ क्षुधायः ॥ तंद्रीमः ॥ क्रियालः ॥ उत्कारीवः ॥ वह्नीरः ॥ यंस्वरूपम् ॥ एतेअर्घीशसंयुताऊयुताः ॥ मूर्ध्नियामिनीशयुताबिंदुयुता ॥ तेनम्ल्र्व्यूंइतिपिंडम् ॥ स्वरूपमन्यत्॥मंत्रोयथा-

अभ्यस्तोयंसिद्धमंत्रःसकलापद्विनाशनः ॥ नरकप्राप्तिरोद्धास्याद्विपुभीतिनिवर्तकः ॥ ११७ ॥ अथचित्रगुप्तमंत्रः ॥ प्रणवोहृद्विचित्रायधर्मांतेलेखकायच ॥ यमवांतेहिकाधीतिकारिणेपदमुच्चरेत् ॥१८॥ क्षुधातंद्रीक्रियोत्कारीवह्नियार्घीशसंयुताः ॥ यामिनीशयुतामूर्ध्निजन्मसंपत्पदंततः ॥ १९ ॥ प्रलयंकथयद्वंद्वंस्वाहाष्टत्रिंशदक्षरः ॥ मंत्रोयंचित्रगुप्तस्यसर्वदुःखौघनाशनः ॥ २० ॥ सप्तषण्णववस्वंगैर्नेत्रार्णैर्मनुसंभवैः ॥ प्रविधायषडंगानिचिंतयेत्कर्मलेखकम् ॥ २१ ॥ किरीटोज्ज्वलंवस्रभूषाभिरामंचित्रासनासीनमिंदुप्रभास्यम् ॥ नृणांपापपुण्यानिपत्रेलिखंतं भजेचित्रगुप्तंसखायंयमस्य ॥ २२ ॥ सिद्धमंत्रमिमंपुंसांजपतांचित्रगुप्तकः ॥ प्रसन्नोगणयेत्पुण्यंनैवपापंकदाचन ॥ १२३ ॥

ओंनमोविचित्रायधर्मलेखकाययमवाहिकाधिकारिणेम्ल्र्व्यूंजन्मसंपत्प्रलयंकथय २ स्वाहेति ॥ १९ ॥ १२० ॥ षडंगमाह ॥ सप्तेति ॥ वसवोष्टौ ॥ अंगानिषट् ॥ २१ ॥ ध्यानमाह ॥ किरीटोज्ज्वलमिति ॥ २२ ॥ १२३ ॥

आसुरीमंत्रमाह ॥ कटुकेइति ॥ १२४ ॥ अनंतआ केशवःअ ॥ बलीरः भगीएयुतःरे ॥ १२५ ॥ कर्णउ॥२६॥तन्द्रीमः भृगुःसबाली यथुतः स्य ॥ अन्यत्स्वरूपम् ॥ मंत्रोयथा-ओंकटुकेकटुकपत्रेसुभगेआसुरिरक्तेवाससेअथर्वणस्यदुहितेअघोरेअघोरकर्मकारिकेऽमुकस्य गतिंदह २ उपविष्टस्यगुदंदह २ सुप्तस्यमनो दह २ प्रबुद्धस्यहृदयंदह २ हन २ पच तावद्दहतावत्पचयावन्मेवशमायातिहुंफट्स्वाहेति

वक्ष्याम्यथर्ववेदोक्तमासुरीविधिमुत्तमम् ॥ कटुकेकटुकांतेतुपत्रेन्तेसुभगेपदम् ॥ १२४ ॥ अनंतसुरिर क्तेतेपदंस्याद्रक्तवाससे ॥ अथर्वणस्यदुहितेकेशवोघोभगीबली ॥ २५॥ अघोरकर्मशब्दांतेकारिकेअ मुकस्यच ॥ गतिंदहद्वयंकर्णो पविष्टस्यगुदंदह ॥२६॥ दहसुप्तस्यतंद्रीनोदहयुग्मंप्रबुद्धच ॥ भृगुःसवा लीहृदयंदहद्वंद्वंहनद्वयम् ॥ २७ ॥ पंचयुग्मंतावदंतेदहतावत्पचेतिच ॥ यावन्मेवशमायातिवर्मास्त्रवह्नि वल्लभा ॥ २८ ॥ तारादिरासुरीमंत्रोदशोत्तरशताक्षरः ॥ अंगिरास्तुऋषिश्छंदोविराड्दुर्गासुरीमता ॥२९॥ देवताप्रणवोबीजंशक्तिः पावकनायिका ॥ हृन्नवार्णैः शिरोंगार्णैःशिखासप्ताक्षरैर्मता ॥ १३० ॥

आसुरीसंज्ञादुर्गादेवता ॥ २७॥ २८॥ २९ ॥ पावकनायिकास्वाहा ॥ षडंगमाह ॥ हृन्नेति ॥ १३० ॥

इशेरंकादशार्णैः ॥ बाणरसाक्षरःपंचषष्ठ्यणःहुफट्स्वाहेतिचत्वारोवणाःसर्वेष्वंगेषूक्तवर्णातेवाच्याः ॥ १३१ ॥ ध्यानमाह ॥ शरदिति॥ अभयांकुशेवामयोः ॥ जयादिशक्तियुतेपीठेंर्गेंद्रायुधैःपूजात्रोध्या ॥३२॥ ३३ ॥ पंचांगंमूलशाखापत्रपुष्पफलानि ॥१३४॥ मध्वक्तांखंड

वर्माष्टभिर्नेत्रमीशैरस्त्रंबाणरसाक्षरैः ॥ हुंफट्स्वाहेतिसर्वत्रपठेदंगेषुसाधकः ॥ १३१ ॥ शरच्चंद्रकांतिर्व राभीतिशूलंसृणिंहस्तपद्मैर्दधानांबुजस्था ॥ विभूषांवराढ्यादियज्ञोपवीतामुदोथर्वपुत्रीकरोत्वासुरीनः ॥ ॥ ३२ ॥ अयुतंप्रजपेन्मंत्रंजुहुयात्तद्दशांशतः ॥ घृताक्तराजिकांवह्नौततः सिद्धोभवेन्मनुः ॥ ३३ ॥ पंचांगामासुरींमंत्रीगृहीत्वामंत्रयेच्छतम् ॥ तयाधूपितमात्मानंयोजिघ्रेत्सवशोभवेत् ॥ ३४ ॥ मध्वक्ता मासुरींहुत्वासहस्रंवशयेज्जगत् ॥ राजिकाप्रतिमांकृत्वादक्षांघ्रेर्मस्तकावधि ॥ ३५ ॥ अष्टोत्तरशतंखंडा ञ्जुहुयादसिनादितान् ॥ नार्याः प्रतिकृतेर्वामपादादिहवनंचरेत् ॥ ३६ ॥ एवंप्रकुर्य्यात्सप्ताहंराजींध नचितेनले ॥ ससपत्नोपिमृत्यंतंदासोजायेतमंत्रिणः ॥ ३७ ॥ स्त्रीलिंगोहः प्रकर्तव्योमंत्रेनारीवशीकृ तौ ॥ कटुतैलान्वितांराजींनिंबपत्रयुतांरिपोः ॥ ३८॥ नामयुङ्मनुनाहुत्वाज्वरिणंकुरुतेरिपुम् ॥ एवं राजींसलवणांहुत्वास्फोटोभवेदरेः ॥ १३९ ॥

घृतक्षौद्रयुताम् ॥ ३५ ॥३६॥ सपत्नोपिशत्रुरपिदेहांतपर्यंतदासःस्यात् ॥ किमुतान्यः ॥३७॥ स्त्रीलिंगोहइति ॥ नार्यावशीकरणेप्रति माहोमादौमंत्रेस्थितानाम्॥अमुकस्यउपविष्टस्येत्यादीनांषष्ठ्यंतानांपदानांस्थानेदेवदत्तायाउपविष्टायाःसुप्तायाइत्याद्यूहोविधेयः॥३८॥३९

अस्यआसुरीमंत्रस्यअंगिराऋषिःविराट्छंदः आसुरीदुर्गादेवताओंबीजंस्वाहा शक्तिःममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

अर्केति ॥ अर्कदुग्धाक्तराजीहोमाद्रिपुनेत्रनाशः ॥ १४० ॥ गुडयुतांराजींहुत्वाक्षत्रियंवशयेत् ॥ दध्यक्तांहुत्वावैश्यम् ॥ ४१ ॥ होममानमष्टोत्तरशतं सर्वत्र ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ उपसर्गाउपद्रवाः ॥ ४४ ॥ शीतंचंदनम् ॥ ४५ ॥ वशंवदंवशकृत ॥ ४६ ॥ सूर्यसूनुगृहातिथिम् ॥

अर्कदुग्धाक्तत्द्धोमान्नेत्रेनाशयतेरिपोः ॥ पालाशेंधनदीप्तेग्नौसप्ताहंघृतसंयुताम् ॥ १४० ॥ साधकोराजिकांहुत्वाब्राह्मणंवशयेद्ध्रुवम् ॥ क्षत्रियंतुगुडाभ्यक्तांवैश्यंदधियुतांचताम् ॥ ४१ ॥ शूद्रंलवणसंयुक्तांहुत्वातांसाष्टकंशतम् ॥ आसुरीसमिधोहुत्वामध्वक्ताल्लभतेनिधिम् ॥ ४२ ॥ तोयपूर्णेघटेमंत्रीराजिकापल्लवान्विते ॥ आवाह्यतांपूजयित्वाशतंमूलेनमंत्रयेत् ॥४३॥ तेनाभिषिक्तंमनुजमलक्ष्मीराधयोरुजः ॥ उपसर्गाः पलायंतेपरित्यज्यातिदूरतः ॥ ४४ ॥ आसुरीकुसुमंशीतंप्रियंगुर्नागकेसरः ॥ मनःशिलाचतगरमेतत्सर्वंविचूर्णितम् ॥ ४५ ॥ शताभिमंत्रितंसाध्यमूर्ध्निक्षिप्तंवशंवदम् ॥ निंबकाष्ठसमिद्धेऽग्नावासुरींसर्षपान्विताम् ॥ ४६ ॥ अष्टोत्तरशतंहुत्वासप्ताहंदक्षिणामुखः ॥ विदध्यादचिराच्छत्रुंसूर्य्यसूनुगृहातिथिम् ॥ ४७ ॥ किंकुर्य्यान्नृपतिः क्रुद्धः किंकुर्य्यूरिपवोखिलाः ॥ क्रुद्धः कालोपिकिंकुर्य्यादासुरीचेदुपासिता ॥ १४८ ॥

मृतमित्यर्थः ॥४७॥ किंकुर्यादिति ॥ आसुर्यामुपासितायांनृपादयोवशवर्तिनःस्युरित्यर्थः ॥ कालेनाप्यासुर्युपासकोनपराभूयतोकिंसुतान्यैः ॥ अथर्ववेदोक्तोयंसर्वोपद्रवशांतिकृन्मंत्रः ॥ १४८ ॥

ग्रंथविस्तरभयान्मंत्रकथनमुपसंहरति ॥ ग्रन्थानिति ॥ १४९ ॥ इतिश्रीमन्महीधरकृतायांमंत्रमहोदधिव्याख्यायांनौकायांताम्रचूडकार्तवीर्यासुर्यामंत्रादिनिरूपणंनामकोनविंशस्तरंगः ॥ १९ ॥ यंत्राणिवक्तुमुपक्रमते ॥ अथेति ॥ पुरारिणाशिवेनगौरींप्रतिकथितानि॥

ग्रंथाननेकानालोक्यमंत्रागुप्ततमामया ॥ हितायसुधियांख्याताविस्तरादुपरम्यते ॥ १४९ ॥ इतिश्रीमंत्रमहोदधौताम्रचूडादिकथनंनामैकोनविंशस्तरंगः ॥ १९ ॥ अथप्रवक्ष्येयंत्राणिगदितानिपुरारिणा॥ शुभेदिनेसमाराध्यस्वेष्टदेवंयतात्मवान् ॥ १ ॥ स्वप्यात्त्रिदिवसंभूमौहाविष्याशीजपेरतः ॥ इदंमेलिखितंयंत्रमिष्टंतत्कीदृशंप्रभो ॥ २ ॥ इतिपृष्ट्वानिजंदेवंप्रत्यहंतंसमर्चयेत् ॥ तृतीयेदिवसेरात्रौ स्वप्नंसंप्राप्नुयान्नरः ॥ ३ ॥ सिद्धंसाध्यंसुसिद्धंवाशत्रुभूतमथोइदम् ॥ शत्रुयंत्रंलिखेन्नैवतदातदितरल्लिखेत् ॥४॥ स्वप्नाभावेपितद्धित्वापरंयंत्रंलिखेत्सुधीः ॥ अथसंप्रोच्यतेसर्वयंत्रसाधारणीक्रिया ॥५॥ स्नातःशुद्धाम्बरधरःपुष्पचंदनभूषितः ॥ द्रव्यैःसमुदितैरुक्तस्थलेयंत्रंलिखेद्गृहः ॥ ६ ॥ षष्ठ्यंतंसाधकपदंमध्यबीजोपस्स्मृतम् ॥ द्वितीयांतंसाध्यमधःपार्श्वयोः कुरुयुग्मकम् ॥ ७ ॥

पूर्वप्रक्रियामाह ॥ शुभइति ॥१॥ २॥ ३॥ ४॥ ५॥ ६॥ षष्ठ्यंतमिति॥ देवदत्तस्यइष्टंकुरुकुर्विति ॥ ७॥

वियदिति ॥ वियत्हः भृगुःसः हूसौंःइतिवीजंयंत्रस्यजावः ॥ हंसःसोऽहमितिवर्णान् यंत्रस्यासून्प्राणभूतान्कोणेषु ॥ ९ ॥ नेत्रेइई ॥

वियद्भृग्वौसर्गबीजंमध्यभागादधोलिखेत् ॥ ईशानादिचतुष्कोणेहंसःसोहमसून्पुनः ॥ ८ ॥ नेत्रश्रोत्रे पार्श्वयुग्मेदिक्पबीजानिदिक्षुच ॥ यंत्रगायत्रिकावर्णान्प्रतिकाष्ठंत्रयंत्रयम् ॥ ९ ॥ यंत्रराजायशब्दांते विद्महेवरतत्परम् ॥ प्रदायधीमहीत्यंतेतन्नोयंत्रःप्रचोदयात् ॥ १० ॥ एषोक्तायंत्रगायत्रीस्मृतासर्वेष्ट सिद्धिदा ॥ बहिःप्राणप्रतिष्ठायांमनुंसर्वत्रवेष्टयेत् ॥ ११ ॥ स्थलानुक्तौभूर्जपत्रेक्षौमेवाताडपत्रके ॥ यंत्रं विलिख्यघुटिकांबद्ध्वासूत्रेणवेष्टयेत् ॥ १२ ॥ लाक्षयाच्छादितेस्वर्णेरूप्येताम्रेथवाक्षिपेत् ॥ मध्य बीजेनसंपूज्यदेवंमातृकयापिवा ॥ १३ ॥ संजप्यहुत्वासंपातसिक्तंकृत्वानियोजयेत् ॥ मूर्ध्निवाहौगले वापितत्तदिष्टार्थसिद्धये ॥ १४ ॥

श्रोत्रेउऊ ॥ दिक्पवीजानींद्रादिवीजानि लंरंमंक्षंवंयंसंहंआंह्रींइत्युंक्तानि ॥ पूर्वादिषु ॥ प्रतिकाष्ठंप्रतिदिवशम् ॥ ९ ॥ गायत्रींमाह ॥ यंत्रोत ॥ १ ॥ ११ ॥ १२ ॥ मध्यबीजेनयद्देवताकंयंउद्वीजेनतदज्ञानेमातृकया ॥ १३ ॥ संपातोहुतशेषस्तेनसिक्तम् ॥ १४ ॥ भूतलिपिरुपास्या जप्या ॥ सायथा-अंइंउंऋंलृंएंऐंओंऔंहंयंरंवंलंङंकंखंघंगंञंचंछंझंजंणंटंठंढंडंनंतंथंधंदंमंपंफंभंवंशंषंसं इतिद्विचत्वा रिंशदर्णा भूतलिपिः ॥ तदुक्तंशारदायां-पंचह्रस्वाःसंधिवर्णाव्योमेरोऽग्निजलधरा ॥ अत्यमाद्यद्वितीयंचचतुर्थंमध्यसंक्रमात् । पंचवर्गाक्ष राणिस्युर्वांतश्वेतें (?) दुभिःसहेति ॥ अस्यादाक्षिणामूर्तिऋषिःगायत्रीछंदःवर्णेश्वरीदेवता । हंयंरंवंलंहृत् । ङंकंखंघंगंशिरः ॥ ञंचंछं घंझंजंशिखा ॥ णंटंटंढंडंवर्म । नंतंथंधंदंनेत्रम् । संपंफंभंवंअस्त्रम् । गुदालिंगनाभिहृत्कंठभूमध्यकेशांतशिरोब्रह्मरंध्रेषुनवस्वरान्न्यस्योर्ध्वप्रा

यंत्रसेवनसक्तेनोपास्याभूतलिपिः परा ॥ ययोपासितयासर्वयंत्रसिद्धिः प्रजायते ॥ १५ ॥ अथवश्यकरंयंत्रमुच्यतेक्षिप्रसिद्धिदम् ॥ भस्मादिशोधितेकांस्यभाजनेऽष्टदलंलिखेत् ॥ १६ ॥

ग्दक्षिणोदक्पश्चिमवक्त्रेषुहादिपंचकं करयोरग्रेमूलकूर्परांगुलिसंधिसमणिबंधेषुङादिवर्गञादिवर्गौ पादयोरग्रमूलजान्वंगुलीसंधिगुल्फे षुणादिनादिवर्गौ उदरपार्श्वद्वयनाभिपृष्ठेषुमादिवर्गं गुह्यहृद्भ्रूमध्येषुशषसान्न्यसेत् ॥ एवं वर्णान्न्यस्यचन्द्र शेखरांत्रिनेत्रांवराक्षमा लापुस्तककपालकरःसुरामत्तांध्यायेत् ॥ एवंध्यात्वालक्षंप्रजप्यायुतंतिलैर्हुत्वासिद्धमंत्रोभवति ॥ एवंभूतलिपिसेवयावक्ष्यमाणयंत्र सिद्धिः ॥ श्रीविद्ययोराधारताच ॥ १५ ॥ यंत्रमाह अथेति ॥ १६ ॥

॥ १७ ॥ स्वरैराढ्यानि युक्तानि अष्टयुग्मपत्राणिषोडशदलानियस्येदृशेनांबुजन्मनापद्मेनतदष्टदलंवेष्टयेत् ॥ लोहानिहैमरूप्यताम्राणि ॥ अत्रमातृकादेवता ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ द्वितीयमाह ॥ मायेति ॥ रेखाद्वयकृतेनभूपुरेणचतुष्कोणेन ॥ शीतंचं

गोरोचनाकुंकुमाभ्यांलेखन्याजातिजातया ॥ कर्णिकासाध्यनामाढ्यंवर्गयुक्ताष्टपत्रकम् ॥ १७ ॥ तद्वेष्टयेत्स्वराढ्याष्टयुग्मपत्रांबुजन्मना ॥ तद्वेष्टयेत्त्रिभिर्वृत्तैः पूजयेत्सप्तवासरान् ॥ १८ ॥ नृपादिपुरुषाः सर्वेयोषितोपिवशाध्रुवम् ॥ मोहनाख्येमहायंत्रेपूजितेस्युर्नसंशयः ॥ १९ ॥ भूर्जादौलिखितंलोहवेष्टितं शिरसाधृतम् ॥ नृपाणांदुष्टसत्त्वानांवशीकरणमुत्तमम् ॥ २० ॥ मायासंपुटितांसाध्याभिधामादौसमालिखेत् ॥ तस्याउपर्य्यधश्चापिमायाबीजचतुष्टयम् ॥२१॥ तद्वेष्टयेद्भूपुरेणरेखाद्वितयसंयुतम् ॥ भूर्जपत्रेविलिखितंरोचनाशीतकुंकुमैः ॥ २२ ॥ अनामारक्तसंमिश्रैः पूजितंवशकृन्मतम् ॥ कुमारीर्वाडवान्नारीः संभोज्यवितरेद्बलिम् ॥२३॥ रक्तपुष्पान्नपललैर्वशीकरणसिद्धये ॥ सर्वस्वमपहर्तुंवानिबद्धुंवांछतीश्वरे ॥२४॥ यंत्रंबाहौविधृत्येदंगच्छेद्भूमिपतिंनरः ॥ क्रोधाक्रांतमनाभूपः शांतकोपस्तमर्चयेत् ॥२५॥

दनम् ॥ २१ ॥ २२ वाडवान्विप्रान २३ ॥ पललंमांसम ॥ २४ ॥ अत्रगौरीदेवता ॥ २५ ॥

तृतीयमाह ॥ दक्षिणोत्तरेति ॥ दक्षिणोत्तरायतंरेखाद्वयंकृत्वामध्येनामविलिखेत् ॥ २६ ॥ तारपद्मालयापुटंप्रणवश्रीपुटितम् ॥ ओंश्रींदेवदत्तश्रींओंइति ॥ २७ ॥ रेखाद्वयोपर्यधश्चकोष्ठत्रयेश्रींक्षःश्रीमितिरेखाग्रकोष्ठयोरंतिमक्षंसर्गिणंविसर्गयुतंक्षः ॥ २८ ॥ शरावयोर्म

बीजंसंपुटनामेदंयंत्रमुक्तंमनीषिभिः ॥ दक्षिणोत्तरगंकुर्य्याद्रेखाद्वितयमुत्तमम् ॥ २६ ॥ तन्मध्येविलिखेत्साध्यंतारपद्मालयापुटम् ॥ रेखाग्रयोःस्थितेकोष्ठद्वयेसर्गिणमंतिमम् ॥ २७ ॥ रेखाद्वयोपर्य्यधश्चकोष्ठानांत्रितयंलिखेत् ॥ मध्यकोष्ठेससर्गक्षंश्रींबीजंपार्श्वकोष्ठयोः ॥ २८ ॥ एतद्रोचनयाभूर्जेलिखित्वावह्निनादहेत् ॥ शरावसंपुटस्थंतत्ततोभस्मसमुद्धरेत् ॥२९॥ दुग्धेनसहपीतंतत्स्वामिवश्यकरंपरम् ॥ दिक्षुमायाचतुष्काढ्यंसाध्यंषट्कोणमध्यतः ॥३०॥ कोणेषुकोणमध्येषुमायाबीजंसमालिखेत् ॥ रोचनाकुंकुमाभ्यांतुभूर्जपत्रेमनोहरे ॥ ३१ ॥ तच्छरावस्थितंपूज्यंजपेन्मायांतदग्रतः ॥ शरावान्तःसमादायबद्ध्वामूर्द्धनिमानवः ॥३२॥ अग्नितोयादिदिव्येषुशुचिर्हाहादिवर्जितः ॥जयमाप्नोतितद्धात्रौकर्तातस्यप्रभावतः ॥ ३३ ॥

ध्येदहेत् ॥ अत्रश्रीर्देवता ॥ २९ ॥ चतुर्थंदिव्यंस्तंभनमाह ॥ दिक्ष्विति ॥ ३० ॥ ३१ ३२ ॥ पापकर्तापिदिव्ययंत्रधारणाज्जयति ॥ गौरी देवता ॥ ३३ ॥

राजमोहनंपंचममाह ॥ मायेति ॥ अष्टदलंकृत्वामध्ये ह्लौंसः ह्लीं देदत्तसः ह्लौं इतिविलिख्यदलेषुह्लौंसः ह्लौं इति लिखेत् ॥ उपरिभूपुरम् ॥ गौरीदेवता ॥ मृत्युंजयंषष्ठमाह ॥ क्रुद्धादिति ॥ सप्तरेखात्मकचतुष्कोणेऽमुकस्य मृत्युंवशयेतिविलिख्योपरिद्वादश दलेऋ ॠ लृ ॡ रहितान्स्वरान्लयुतान्कृत्वात्रिशूलांकितकोणेनचतुरस्रेणवेष्टयेत् ॥ यन्त्रद्वयमध्येइदेयंत्रंसंयोज्य कौपृथिव्यांनिखनेत् ॥ मातृकादेवता ॥

दिव्यस्तंभनसंज्ञंचयंत्रमुत्तममीरितम् ॥ मायाविसर्गिसार्णाभ्यांपुटितंनाममध्यतः ॥ ३४ ॥ दलेष्वष्टसुसर्गाढ्यौसौमायापुटितौलिखेत् ॥ चतुरस्रेणतत्पद्मंवेष्टयेद्भूर्जपत्रके ॥ ३५ ॥ रोचनाकुंकुमाभ्यांतुलिखित्वातच्छरावयोः॥प्रक्षिप्यपूजयेत्सप्तरात्रंमायांजपेन्नरः ॥ ३६॥ राजमोहननामेदंयंत्रंनृपरुषंहरेत् ॥ क्रुद्धाज्जिघांसोर्नृपतेरात्मरक्षाविधित्सया ॥ ३७॥ वक्ष्येमृत्युंजयंयंत्रंपद्ममर्कदलंलिखेत् ॥ कर्णिकायांचतुष्कोणेलिखेन्नामक्रियान्वितम् ॥ ३८ ॥ सप्तरेखात्मकंकार्य्यंतच्चतुष्कोणमुत्तमम् ॥ ईशादिद्वादशदलेष्वक्लीबस्वरसंयुतान् ॥ ३९ ॥ कर्णान्विलिख्यतत्पद्मंचतुरस्रेणवेष्टयेत् ॥ चतुरस्रस्यकोणेषुत्रिशूलानिसमालिखेत् ॥ ४० ॥ भूर्जपत्रद्वयेचैतद्यंत्रंकृत्वापृथक्पुनः ॥ यंत्रद्वयपुटंकृत्वास्थापयेत्काबुदङ्मुखः ॥ ४१ ॥

॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥

॥ ४२ ॥विवादेजयावहंसप्तममाह ॥ लिखेदिति ॥ गौरीदेवता ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ धनिकवश्यकरमष्टममाह ॥ धनिक इति ॥

तस्योपरिशिलांन्यस्यतत्स्थितोमातृकांजपेत् ॥ एवंकृतेसाधकः स्याद्भीतत्रासोयमादपि ॥ ४२ ॥ सर्वरोगसमूहाच्चकिंपुनाराजमंडलात् ॥ लिखेच्चतुर्दलंपद्मंसाध्याख्यायुक्तकर्णिकम् ॥ ४३ ॥ रोचनाकुंकुमाभ्यांतुभूर्जेमायायुतच्छदम् ॥ तद्यंत्रंपयसिन्यस्यविवादंवादिनाचरेत् ॥ ४४ ॥ जयमाप्नोतिगदितंविवादविजयाभिधम् ॥ धनिकेयाचतिद्रव्यंदानाशक्तेऽधमर्णके ॥ ४५ ॥ धनिकस्यवशीकृत्यैयंत्रंभूर्जदलेलिखेत् ॥ रोचनाकुंकुमाभ्यांतुषट्कोणंसाध्यकर्णिकम् ॥४६॥ कोणाग्रेकोणमध्येषुकामान्द्वादशसंलिखेत् ॥ तद्वृत्तेनचसंवेष्ट्यमायसयावेष्टयेद्बहिः ॥४७॥ पुनर्वृत्तेनसंवेष्ट्यपूजयेत्सप्तवासरान् ॥ पठेत्सप्तशतींनित्यमंतेहोमंशताधिकम् ॥ ४८ ॥ कृत्वासंभोजयेत्कन्यांधरेद्यंत्रंगलेस्वके ॥ एवंधनीवशमितोनयाचतिददात्यपि ॥ ४९ ॥ दुष्टा राजसमीपस्थाः ॥ पैशुन्यंकुर्वते यदा ॥ तदायंत्रंप्रकुर्वीतदुष्टमोहनसंज्ञकम् ॥ ५० ॥

भूर्जदले भूर्ज पत्रे ॥ गौरीदेवता ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ ४९ ॥ दुष्टमो हनंनवममाह ॥ दुष्टाइति ॥ ५० ॥ भूर्जेखररक्तेनसा

ध्यगर्भमष्टदलविलिख्यदिग्दलेषुमायांविदिलिग्दलेषुसः इतिविलिख्य वृत्तद्वयंनसवेष्ट्यप्राणान्संस्थाप्यसंपूज्यदुग्धेक्षिप्तंवश्यकरम् ॥ गौरीदेवता ॥ जयदंदशममाह ॥ चतुरस्रइति ॥ विषंमः ॥ अनंतःअः ॥ भृगुःसः ॥ चतुर्दलेह्रींसह्रींइतिविलिख्यतदुपर्यष्टदलंकृत्वा दिक्पत्रेषुरोहरोधस्तंभक्षोभइतिवर्णद्वंद्वंविदिक्पत्रेपुक्षइतिचरमः ॥ गौरीदेवता ॥५१ ॥५२ ॥५३ ॥५४ ॥५५ ॥५६ ॥ गणेशयंत्र

लिखेदष्टदलंपद्मंभूर्जेचकीवतोसृजा ॥ कर्णिकागतसाध्याख्यंमायायुक्तककुब्दलम् ॥ ५१ ॥ सर्गांत भृगुयुक्कोणंवृत्तद्वितयवेष्टितम् ॥ कृतासुस्थापनंयंत्रंसंपूज्यपयसिक्षिपेत् ॥ ५२ ॥ एकविंशतिरात्रणदुष्टाःस्युर्वशवर्तिनः ॥ चतुरस्रेविषानंतंगतंमायापुटंभृगुम् ॥ ५३ ॥ लिखित्वातस्य कोणेषुककुप्स्वपि दलाष्टकम् ॥ रोहरोधस्तंभक्षोभदिग्दलेषुक्रमाल्लिखेत् ॥ ५४ ॥ कोणेषुसर्गिचरमंभूर्जेरोचनयोत्तमे ॥ शारावद्वयमध्यस्थंमध्येसाध्याभिधान्वितम् ॥ ५५ ॥ पूजयेद्गंधपुष्पाद्यैर्दिक्पतिभ्योबलिंहरेत् ॥ व्यवहारेविवादेचवशकृद्राजवेश्मनि ॥ ५६ ॥ यंत्रमेतत्समाख्यातंजयदंमानवर्द्धनम् ॥ यावज्जीवंवशीकर्तुं नरयंत्रंतथोच्यते ॥ ५७ ॥

मेकादशमाह ॥ यावदिति ॥ ५७ ॥

चतुरस्रंकृत्वामध्येपंक्तिचतुष्टयंकार्यम ॥ आद्यायांमायासप्तकम् ॥ द्वितीयायांक्रोंह्रींक्लींगंदेवदत्तंवशयगमिति ॥ तृतीयायांक्रोंह्रींक्रोंह्रीं क्लींह्रींइति ॥ चतुर्थ्यांमायाचतुष्कम ॥ चतुरस्राद्बहिर्दक्षिणदिशंहित्वातिसृषुदिक्षुगंबीजस्यदशकंदशकंतदुपर्यपिचतुष्कोणम् ॥ एतद्यंत्रंकृष्णमृत्कृतगणेशोदरेन्यस्यतंसंपूज्यदेवदेवेतिसंप्रार्थ्यहस्तमात्रेगर्तेनिखायपूरयेदिति ॥ गणपतिर्देवता ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥

अनामासृग्गजमदरोचनालक्तकैर्लिखेत् ॥ भूर्जेजातीयलेखन्याचतुरस्रंमनोहरम् ॥ ५८ ॥ तत्राद्यपंक्तौसंलेख्यमायाबीजस्यसप्तकम् ॥ द्वितीयायांसृणिर्मायाकामौनामगसंपुटम् ॥ ५९ ॥ तृतीयायांसृणिपुटमाययासंपुटःस्मरः ॥ लेख्यंपंक्तौचतुर्थ्यांतुमायाबीजचतुष्टयम् ॥ ६० ॥ चतुरस्राद्बहिर्दिक्षदशबीजंगणेशितुः ॥ विलेख्यदक्षिणांहित्वाकुर्य्याद्भूयोपिभूपुरम् ॥ ६१ ॥ एतद्यंत्रंगणपतेरुदरांतः प्रविन्यसेत् ॥ विनिर्मितस्यसुक्षेत्रादात्तयाकृष्णयामृदा ॥ ६२ ॥ पंचोपचारैर्गणपंसंपूज्यामुंमनुंपठेत् ॥ देवदेवगणाध्यक्षसुरासुरनमस्कृत ॥ ६३ ॥ देवदत्तंममायत्तंयावज्जीवंकुरुप्रभो ॥ हस्तमात्रेधरागर्तेतं विन्यस्यगणाधिपम् ॥ संपूरयेन्मृदागर्तमेवंवश्योभवेन्नरः ॥ ६४ ॥ पद्मंचतुर्दलंकृत्वासाध्याख्यंनेत्रकर्णिकम् ॥ तारोनमइमान्वर्णांल्लिखेद्दलचतुष्टये ॥ ६५ ॥

॥ ६१ ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ नृपवश्यकरंद्वादशमाह ॥ पद्ममिति ॥ चतुर्दलेइयुतंनाम ॥ ॐनमइतिप्रतिदलम् ॥ अजितेइतिदक्षिणोत्तर दलयोरधिकंलिखेत् ॥ अजितादेवता ॥ ६५ ॥

॥ ६६ ॥ ६७ ॥ भृत्यवश्यकरंत्रयोदशमाह ॥ चतुर्दलान्तरिति ॥ क्रिया वशयेति तयुतम् ॥ गौरीदेवता ॥ ६८ ॥ ६९ ॥ दुष्टवश्य करंचतुर्दशमाह ॥ चतुरस्रइति ॥ मायाबीजगतान्नामार्णांश्चतुरस्रेविलिख्यदुष्टपादरजोयुक्तराजिकापिष्टकृततत्प्रतिमायां हृदिन्यस्यत

अजितेइत्यपिलिखेद्दक्षिणोत्तरपत्रयोः ॥ भूर्जेगोरोचनाचंद्रकेसरागुरुभिःपुनः ॥ ६६ ॥ त्रिदिनंनिय तोयंत्रंसंपूज्याह्निचतुर्थके ॥ एकंसंभोज्यविप्रेंद्रंयंत्रंबाहौविधारयेत् ॥६७॥ हेमादिसंस्थितंभूयोवशकृ द्दर्शनादपि॥ चतुर्दलांतर्विलिखेद्भृत्यनामक्रियान्वितम् ॥६८॥ दलेषुमायाबीजानिभूर्जेरोचनयासुधीः॥ दधिक्षिप्तेतुतद्यंत्रेभृत्यआज्ञाकरोभवेत् ॥६९॥ चतुरस्रेलिखेत्साध्यनामर्णान्गिरिजायुतान् ॥ भूर्जेरो चनयामंत्रीदुष्टप्रभुवशीकृतौ ॥ ७० ॥ शत्रुप्रतिकृतेयंत्रंहृदयेतत्प्रविन्यसेत् ॥ कृता याराजिका पिष्टैःशत्रुपादरजोयुतैः ॥ ७१ ॥ प्रतिमांपूजयित्वातांचुल्लीपार्श्वेनिखानयेत् ॥ अजासृग्युक्तभ क्तेनकृष्णभूतेबलिंहरेत् ॥ ७२ ॥ महाकालायदिक्पेभ्योऽरुणपुष्पाज्यसंयुतम् ॥ एवंकृतेभवेद्वश्योनृ पोदुष्टोपितत्क्षणात् ॥ ७३ ॥

चुल्लींनिखायकृष्णचतुर्दश्यांमहाकालायारुणपुष्पाज्येनयुक्तमजायारक्तयुक्तेनभक्तवलिदद्यात् ॥ उक्तफलसिद्धिः ॥ गौरीदेवत ॥ ७० ॥ ७१ ७२ ॥ ७३

ललितायंत्रपञ्चदशमाह ॥ दौर्भाग्येति ॥ शुक्लत्रयोदश्यांभूर्जेरोचनाकस्तूरीकुंकुमैश्चतुष्कोणगर्भमष्टदलंकृत्वामायावयपुटितभतृन मांतर्विलिख्यदिक्पत्रेषुमायात्रयंकोणदलेएकांकृत्वोत्तरादिग्वक्त्रोरात्रावर्चंत्॥ ललितादेवता ॥ ७४ ॥ ७५ ॥ ७६ ॥ ७७ ॥ ॥७८॥७९।

दौर्भाग्यशमनंभर्तृवशकृद्यंत्रमुच्यते ॥ नारीणामीप्सितप्राप्तिकरंसौभाग्यवर्द्धनम् ॥ ७४ ॥ कुर्य्यादष्टद लंपद्मंचतुष्कोणाढ्यकर्णिकम् ॥ चतुष्कोणेलिखेन्मायाबीजानांत्रितयंशुभम् ॥ ७५ ॥ ततःस्वनाथना मार्णान्मायाबीजत्रयंपुनः ॥ दिक्पत्रेत्रिर्गिरिसुतांविदिक्पत्रेष्वथैकशः ॥ ७६ ॥ भूर्जेसितत्रयोदश्यांरो चनानाभिकुंकुमैः ॥ विलिख्योत्तरदिग्वक्त्रोनिशयर्चेत्सप्तवासरान् ॥ ७७॥ तदंतेभोजयेत्सप्तपतिपुत्रा न्विताः स्त्रियः ॥ ललिताप्रीतयेपञ्चायंत्रंधातुगतंधृतम् ॥७८॥ रूपसौभाग्यसंपत्तिकरंप्रियवशंवदम् ॥ संप्रोक्तंललितायंत्रंकामिनीनामभीष्टदम् ॥ ७९ ॥ गोरोचनाकुंकुमाभ्यांभूर्जेष्टदलमालिखेत् ॥ सा कारपुटितंनामकर्णिकायांदलेद्विजा ॥ ८० ॥ दिनद्वयंनिशास्विष्ट्वाभोजयित्वांगनात्रयम् ॥ कंठेधृतं भर्तृवश्यकारकंयंत्रमुत्तमम् ॥ ८१ ॥

षोडशमाह ॥ गोरोचनेति॥ सादेवदत्तसाइतिमध्ये ॥ पत्रेषुह्रीं ॥ गौरीदेवता ॥८० ॥ ८१ ॥

बीजयंत्रसप्तदशमाह ॥ भृग्वेति ॥ भृगुःसः ॥ आकाशोहः ॥ विधिःकः ॥ क्ष्मालः ॥ खंहः ॥ वह्निरः ॥ एतान् शांतींदुविभूषितान् ईबिंदुयुतान् ॥ तेनषट्कूटंसींहींकींलींहींरींइति ॥ सुंदरीदेवता ॥ ८२ ॥ ८३ ॥ आकर्षणयंत्रमष्टादशमाह ॥ चतुर्दलमिति स्वरुधिरयुक्तरक्तचंदनैः क्रोधर्बाजंहु ॥ रुद्रोदेवता ॥ ८४ ॥ ८५ ॥ त्रिपुरायंत्रमेकोनविंशमाह ॥ षट्कोणइति ॥ वाक्ऐं ॥ मनो

भृग्वाकाशविधिक्ष्माखवह्नीञ्छांतींदुभूषितान् ॥ लिखेदष्टारपद्मस्यकर्णिकायांदलेष्वपि ॥८२॥ गोरोचनाचंदनाभ्यांभूर्जेभ्यर्चेद्दिनत्रयम् ॥ धृतंहेमगतंकंठेनाय्र्याबाह्वोर्नरेणवा ॥ ८३ ॥ सौभाग्यदंबीजयंत्रंप्रोक्तंदौर्भाग्यनाशनम् ॥ चतुर्दलंलिखेद्भूर्जेस्वासृग्युग्रक्तचंदनैः ॥ ८४ ॥ कर्णिकायांसाध्यनामक्रोधबीजदलेष्वपि ॥ तद्यंत्रंपूजयित्वाज्येक्षिप्तमावृष्टिकृद्भवेत् ॥ ८५ ॥ षट्कोणेविलिखेन्नामवाङ्मनोभवमध्यतः ॥ कोणेषुभृगुरौसर्गीभूर्जेरोचनयार्पितम् ॥ ८६ ॥ पूजितंत्रिपुरायंत्रंघृतांतर्विनिवेशितम् ॥ इष्टस्याकर्षणंतेनभवेत्सप्ताहमध्यतः ॥ ८७ ॥ हरिद्रयालिखेदष्टदलंवह्न्यस्रकर्णिकम् ॥ शिलायांमध्यतोनामभूबीजंदलमध्यतः ॥ ८८ ॥

भवःक्लीं ॥ भृगुःस औसर्गीसौः ॥ त्रिपुरादेवता ॥ ८६ ॥ ८७ ॥ मुखमुद्रणविंशमाह ॥ हरिद्रयेति ॥ हरिद्रयाशिलायांत्रिकोणमध्यमष्टदलंकृत्वात्रिकोणेनामनिर्मायदलेषुग्लौंविलिख्यसंपूज्यशिलांतरेणपिधायनिखनेत् ॥ उक्तफलसिद्धिः ॥ भूमिर्देवता ॥ ८८ ॥ ॥ ८९ ॥ अग्निभयहरमेकविंशमाह ॥ वृत्तइति ॥ क्रियेति अमुकस्याग्निभयहरीति ॥ ९० ॥ ९१ ॥ भुजयाबाहुना ॥ मातृकादेवता ॥ ९२ ॥ विद्वेषणंद्वाविंशमाह ॥ मायेति ॥ भूर्जेरिपुरुधिरेणकाकपक्षलेखिन्याचतुर्दलेह्रीं ॥ अंह्रीं अमुकौद्वेषयेतिमध्येदलेष्वपि

तदभ्यर्च्यपिधायाथशिलयानिखनेत्क्षितौ ॥ वादेविवादेजायेतप्रतिवाद्यास्यमुद्रणम् ॥ ८९ ॥ वृत्तेनामसमालिख्यक्रियाकर्मसमन्वितम् ॥ दिक्षुवृत्ताद्बहिर्लेख्यंवकाराणांचतुष्टयम् ॥ ९० ॥ वेष्टितंचतुरस्रेणयन्त्रमेतत्सुसाधितम् ॥ गोरोचनाचंदनाभ्यांभूर्जेलिखितमुत्तमम् ॥ ९१ ॥ एतद्यंत्रंवृतंलोहत्रयेणभुजयाधृतम् ॥ निवर्तयेदग्निभयंसदनेपिचसंस्थितौ ॥९२॥ मायापुटितमंकारंनामकर्मयुतंलिखेत् ॥ चतुर्दलेऽञ्जेलेखन्यावायसच्छदजातया ॥९३॥ दलेष्वपितथालेख्यंविरोधिक्षतजेनतत् ॥ निशि संपूज्यतद्यंत्रमोदनंविनिवेदयेत् ॥ ९४ ॥ अजारुधिरसंयुक्तंनारीमेकांचभोजयेत् ॥ ततःश्मशानेशर्वस्यगेहेवाशून्यमंदिरे ॥ ९५ ॥ निखातंतद्द्विषोर्द्वेषंजनयेदचिराद्ध्रुवम् ॥ विद्वेषणमिदंयंत्रमथोमारणमुच्यते ॥ ९६ ॥

विलिख्यरात्रौसंपूज्यमेषीरुधिरयुक्तमोदनंनिवेद्यैकनारींसंभोज्ययंत्रंशंभोःसद्मनिश्मशानादौवानिखातेद्वेषसिद्धिः ॥ गौरीदेवता ॥ ॥ ९३ ॥ ९४ ॥ ९५ ॥ ९६ ॥

मारणंत्रयोविंशमाह ॥ लिखेदिति ॥ चितांगारमेषरक्तविषैःकाकपक्षलेखिन्यानरकपालेऽष्टदलांतःहुंफट्देवदत्तफट्हुंइतिविलिख्य दिग्दलेषुहुंकोणदलेषुफट्ततः पद्मंवृत्तेनतच्चवर्मणावेष्ट्यसंपूज्यभस्मनिप्राक्षिप्योपरिस्वल्पंस्वल्पमग्निंप्रत्यहंप्रज्वालयेद्यथादिनविंशत्या

लिखेदष्टदलेपद्मेनामवर्मास्त्रसंपुटम् ॥ दिग्दलेष्वथवर्मैवविदिग्दलगमस्त्रकम् ॥ ९७ ॥ वृत्तेनपद्मंसंवेष्ट्य वर्मणावेष्टयेच्चतत् ॥ श्मशानांगारमेषासृग्विषैःकाकच्छदोत्थया ॥ ९८ ॥ लेखन्यालिखितंयंत्रंकपा लनरसंभवे ॥ सञ्छायभस्मनातस्योपरिप्रज्वालयेद्वसुम् ॥ ९९ ॥ प्रत्यहंप्रदहेत्स्तोकंस्तोकंविंशद्दिना वधि ॥ विंशेहन्यखिलंदग्धंशत्रोर्लोकांतरप्रदम् ॥ १०० ॥ चतुर्दलेलिखेन्नामदलगंसर्गिमारुतम् ॥ उलूककाकरक्तेनभूर्जेभूतदिनेनिशि ॥१०१॥ रक्तवस्त्रधरोरक्तपुष्पमाल्यानुलेपनः ॥ लिखित्वापूजये द्यंत्ररक्तैःपुष्पैश्चचंदनैः ॥१०२॥ कुमारींभोजयेन्नित्यंदद्यात्तस्यैचदक्षिणाम् ॥ एवंविंशतिघस्रांतंविधा यचरमेदिने १०३।यंत्रंतत्खंडशःकृत्वाक्षिपेदुच्छिष्टओदने॥दत्तेतस्मिन्वायसेभ्यउच्चाटोजायतेरिपोः१०४

सर्वकपालस्यदाहः ॥ एवमुक्तफलसिद्धिः ॥ अस्त्रंदेवता ॥ ९७ ॥ ९८ ॥ ९९ ॥ १०० ॥ उच्चाटनंचतुर्विंशमाह ॥ चतुर्दलइति ॥ मारुतोयः ॥ १०१ ॥ १०२ चरमेन्त्ये ॥ १०३ तस्मिन्यंत्रखंडयुक्तोच्छिष्टोदनेकाकेभ्योदत्तेफलम् ॥ वायुर्देवता ॥ १०४ ॥ शांतिकरंपंचविंशमाह ॥ रोचनेति ॥ भूर्जेरोचनादिभिःपूर्वापरायतंदक्षिणोत्तरायतंचरेखाष्टकंकृत्वातत्रबहिःकोष्ठपंक्तिष्वीशानादिष्व कारादिजकारांतांस्तदंतःपंक्तिषुसकारादिभकारांतान् ॥ तदंतःपंक्तिषुमकारादिसकारांतान्मध्येहंविलिख्यरेखाग्राणिसवर्ध्यत्रिशूल

रोचनामृगकर्पूरकुंकुमैः शोभनेदिने ॥ भूर्जेप्रविलिखेद्यंत्रंलेखन्याजातिजातया ॥ १०५ ॥ प्राक्प्रत्य ग्दक्षिणोदक्चकुर्य्याद्रेखाष्टकंसमम् ॥ एवमेकोनपंचाशज्जायंतेकोष्ठकास्ततः ॥१०६॥ दिग्गतांतिम पंक्तिस्थांश्चतुर्विंशतिवर्णकान् ॥ अकारादिजकारांतांल्लिखेच्चन्द्रसमन्वितान् ॥१०७॥ तदंतर्गतपंक्ति स्थाञ्झांदिभांतांश्चषोडश ॥ तदंतःस्थान्मादिसांतान्हकारंशिष्टकोष्ठके ॥ १०८ ॥ रेखाग्रेषुत्रिशूला निकुर्वीतरदसंख्यया ॥ उपर्य्यधस्त्रिशूलांतर्हल्लेखासप्तकंलिखेत् ॥१०९॥ एवंविलिख्यतद्यंत्रंपूजयेद्दि वसत्रयम् ॥ चंडीपाठकरोविप्रभोजकोभूमिशायकः ॥ ११० ॥ ततोलोहत्रयाविष्टंधारयेद्दोष्णिवागले॥ उपसर्गाःकलिः कृत्याः शमंयांतिविधारणात् ॥ १११ ॥

कारांणि यंत्रपूर्वभागपश्चिमत्रिशूलमध्यभागेषुसप्तमुर्ह्रीसप्तकंकृत्वोक्तविधिनापूजितं दोष्णिबाहौधृतमुक्तफलदम् ॥ मातृकादेवता ॥ ॥ १०५ ॥ १०६ ॥ १०७ ॥ १०८ ॥ १०९ ॥ ११० ॥ १११ ॥

शाकिनीनिवर्तकंषड्विंशमाह् ॥ पूर्वोक्तेति ॥ पूर्वोक्तविधिनारोचनादिभिर्भूर्जेजातीलेखिन्याभृगुणासकारेण ॥ ११२ ॥ पूर्ववदिति ॥ दिनत्रयंचंडीपाठादिना ॥ मातृकादेवता ॥ ११३ ॥ ज्वरहरंसप्तविंशतिमाह ॥ धत्तूरेति ॥ कृष्णाष्टम्यां कृष्णचतुर्दश्यांवाश्मशानव स्त्रेधत्तूररसेनपरस्परव्यतिभिन्नंचतुष्कोणद्वयंकृत्वाऽष्टसुकोणेषुतन्मध्येष्वपिरमितिविलिख्यमध्येरंवेष्टितंनामकृत्वापूजितंश्मशानेनिखातं

पूर्वोक्तविधिनाकुर्यात्पद्ममष्टदलान्वितम् ॥ मध्येनाम्नायुतंसर्गिभृगुणाष्टदलेष्वपि ॥ ११२ ॥ पूर्ववत्पूजितंचैतद्बद्धंकंठेभुजेशिशोः ॥ शाकिनीभूतवेतालग्रहान्सद्योनिवर्तयेत् ॥ ११३ ॥ धत्तूररसतोलेख्यं पितृकान्तारवाससि ॥ कृष्णेवसुतिथौभूतेपुटितंभूपुरद्वयम् ॥११४॥ कोणांतरालेकोणेषुरेफषोडशकं लिखेत् ॥ दिक्षुरेफचतुष्कोणयुतंनामापिमध्यतः ॥ ११५ ॥ पूजितंतत्पितृवनेनिखातंज्वरशांतिकृत ॥ भूर्जेसुगंधैर्विलिखेत्पद्ममष्टदलान्वितम् ॥ ११६ ॥ नामान्वितंकर्णिकायांदलेष्वजययायुतम् ॥ पूजितंविधृतंबाहौसर्पभीतिनिवारकम् ॥ ११७ ॥

ज्वरहरम् ॥ अग्निर्देवता ॥ ११४ सर्पभयहरमष्टाविंशमाह ॥ भूर्जइति ॥ रोचनादिनाभूर्जेष्टदलंकृत्वामध्येनामदलेषुहंसइतिलिखेत् ॥ हंसोदेवता ॥ ११५ ॥ ११६ ॥ ११७ ॥

बंधमोक्षकृतमेकोनविंशमाह ॥ रोचनेति ॥ हिमचन्दनम् ॥ कांस्यपात्रेरोचनादिनाषोडशदलेमायाम् ॥ दलेषुस्वरान्विलिख्यतदुपरिककारादिसकारांतार्णयुक्तं द्वात्रिंशद्दलंतदुपरिकोणेषुहक्षयुतंचतुष्कोणंकृत्वासप्ताहपूजितंबंधहरम् ॥ ११८ ॥ ११९ ॥ १२० ॥

रोचनाहिमकर्पूरकुंकुमैःपद्ममालिखेत् ॥ षोडशारंस्वरैर्युक्तंदलंमायायकर्णिकम् ॥ ११८ ॥ तस्योपरिष्टाद्द्वात्रिंशद्दलंव्यंजनयुग्दलम् ॥ पद्मंदिग्विदिशाहक्षयुक्तंक्ष्मापुरवेष्टितम् ॥११९॥ एतद्यंत्रंकांस्यपत्रेलिखितंसप्तवासरान् ॥ पूजितंभूर्जलिखितंधृतंवाबद्धमोक्षकृत् ॥ १२० ॥ पूर्वोक्ताखिलयंत्राणांसिद्धिकामेनमंत्रिणा ॥ उपास्यामातृकादेवीयद्वाभूतलिपिःपरा ॥ १२१ ॥ यद्वोपास्योलेखकालेस्वर्णाकर्षणभैरवः ॥ प्रणवोवाग्भवंकामशक्तीदीर्घत्रयान्विते ॥ १२२ ॥ सर्गीभृगुर्भयासंदुरापदुद्धारणायच ॥ अजामलांतेबद्धायङेन्तोलोकेश्वरस्तथा ॥ १२३ ॥ स्वर्णाकर्षणभैरान्तेदीर्घोबालःप्रभंजनः ॥ मम दारिद्र्यविद्वेषणायान्तेप्रणवोरमा ॥ १२४ ॥

उक्तंयंत्राणांसिद्धयेमातृकाभूतलिपिभैरवाणामन्यतमउपास्यः ॥ तत्रद्वेउक्ते ॥ १२१ ॥ भैरवमाह ॥ प्रणवइति ॥ १२२ ॥ भृगुःसः भयावः ॥ १२३ ॥ दीर्घोबालः वा प्रभंजनोयः ॥ रमाश्रीः ॥ १२४ ॥

हृदयंनमः ॥ मन्त्रोयथा–ॐऐंक्लांक्लींक्लूंह्रांह्रींहूंसःवंआपदुद्धारणायअजामलबद्धायलोकेश्वरायस्वर्णाकर्षणभैरवायममदारिद्र्यविद्वेषण यॐश्रींमहाभैरवायनमइति ॥ १२५ ॥ षडंगमाह ॥ नंदेति ॥ नंदानव ॥ आशादश ॥ १२६ ॥ अथवेति ॥ क्लांह्रांहृत् क्लींह्रींशिर

ङेन्तोमहाभैरवांतेहृदयंकीर्तिंतोमनुः ॥ अष्टपंचाशदर्णाढ्योमुनिरस्यचतुर्मुखः ॥ १२५ ॥ पंक्तिश्छंदो देवतोक्तास्वर्णाकर्षणभैरवः ॥ नंदाष्टार्कनवाशादिग्वर्णैरंगंमनोःस्मृतम् ॥ १२६ ॥ अथवाकामशक्तिभ्यांदीर्घाढ्याभ्यांषडंगकम् ॥ पारिजातद्रुकांतारेस्थितेमाणिक्यमंडपे ॥ सिंहासनगतंध्यायेद्भैरवंस्वर्णदायिनम् ॥ १२७ ॥ गाङ्गेयपात्रंडमरुंत्रिशूलंवरंकरैः संदधतंत्रिनेत्रम् ॥ देव्यायुतंतप्तसुवर्णवर्णस्वर्णाकृषंभैरवमाश्रयामः ॥ १२८ ॥ लक्षंजपेद्दशांशेनपायसैर्जुहुयात्सुधीः ॥ शैवेपीठेयजेद्देवमंगदिक्पालहेतिभिः ॥१२९॥ सिद्धंमनुंजपेनित्यंत्रिशतींमंडलावधि ॥ दारिद्र्यंदूरमुत्क्षिप्यजायतेधनदोपमम् ॥१३०॥

इत्यादि ॥ ध्यानमाह ॥ पारिजातेति ॥ पारिजातवनमध्यगतमाणिक्यमंडपे हेमासनगतंध्यायेत् ॥ गांगेयपात्रंहेमभाजनं वरंचदक्षयोः ॥ त्रिशूलडमरूवामयोः ॥ १२७ ॥ १२८ ॥ हेतयो वज्राद्याः ॥१२९ ॥ मंडलमेकोनपंचाशद्दिनानि ॥ १३० ॥ एधतेवर्द्धते ॥ अरेःशत्रोःसकाशात् पराभवोनस्यात् ॥ १३१ ॥ इतिश्रीमंत्रमहोदधिव्याख्यायांनौकायांमहीधरनिर्मितायांयंत्रमन्त्रादिकथनंनामविंशस्तरंगः ॥ २० ॥ एवंमन्त्रजातंकथयित्वादेवतानांकामनाविशेषेणयन्त्राणि चनिरूप्यसर्वदेवसाधारणंपूजाविशेषं

जपादिभिर्मनौसिद्धेयंत्रेभ्यःसिद्धिमाप्नुयात् ॥ सुवर्णमेधतेगेहेनैवारेःस्यात्पराभवः ॥ १३१ ॥ इतिमंत्रमहोदधौयंत्रमन्त्रादिनिरूपणंनामविंशस्तरंगः ॥ २० ॥ नित्यपूजाविधिंसर्वदेवसाधारणंब्रुवे ॥ ब्राह्ममुहूर्तेउत्थायकृत्वाशौचादिकंसुधीः ॥ १ ॥ परिधायांबरंशुद्धंमंत्रस्नानंविधायच ॥ प्रविश्यदेवतागारंकुर्य्यात्संमार्जनादिकम् ॥ २ ॥ मंगलारार्तिकंकृत्वानिर्माल्यमपसारयेत् ॥ दद्यात्पुष्पांजलिंदन्तधावनाचमनेअपि ॥ ३ ॥ नमस्कृत्यासनेशुद्धेउपविश्यगुरुंस्मरेत् ॥ शिरःस्थशुक्लपद्मस्थंप्रसन्नंद्विभुजाक्षिकम् ॥ ४ ॥ अहंब्रह्मास्मिसद्रूपंनित्यमुक्तंनशोकभाक् ॥ गुरुदेवात्मनामित्थमैक्यंस्मृत्वार्चयेततम् ॥ ५ ॥

वक्तुमुपक्रमते ॥ नित्येति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ द्वौभुजौद्वेअक्षिणीचयस्यसद्विभुजाक्षिकःतम् ॥ ४ ॥ ५ ॥

१ अस्यस्वर्णाकर्षण भैरवमंत्रस्यब्रह्माऋषिःपंक्तिश्छंदःस्वर्णाकर्षणभैरवोदेवतामभाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः ।

॥ ६ ॥ ७ ॥ श्रीनाथविष्णोइत्यस्यस्थलेविश्वेशशंभोवदाज्ञयैवेतिशिवोपासकेनभवानिदुर्गेइत्यंबोपासकेनोह्योविधेयः ॥ ८ ॥ ९ ॥ आंतरंस्नानमाह॥कोटीति ॥ १० ॥ ११ ॥ वेदोक्तमार्गतः स्वशाखोक्तविधिनातत्तच्छाखानांभिन्नत्वान्नलिखितः ॥अघमर्षणसूक्तम्

त्रैलोक्यचैतन्यमयादिदेवश्रीनाथविष्णोभवदाज्ञयैव ॥ प्रातःसमुत्थायतवप्रियार्थंसंसारयात्रामनुवर्तयिष्ये ॥ ६ ॥ जानामिधर्मंनचमेप्रवृत्तिर्जानाम्यधर्मंनचमेनिवृत्तिः ॥ केनापिदेवेनहृदिस्थितेनयथानियुक्तोस्मितथाकरोमि ॥७॥ एतच्छ्लोकद्वयेनेष्टदेवतांप्रार्थयेद्बुधः ॥ श्रीनाथविष्णोस्थानेतुकार्यऊहोन्यदैवतः ॥८॥ देवतागुणनामादिस्मरन्स्नातुमथोव्रजेत् ॥ स्नानमांतरबाह्याख्यंद्विविधंकथितंबुधैः ॥९॥ कोटिसूर्य्यप्रतीकाशंनिजभूषायुधैर्युतम् ॥ शिरःस्थंसंस्मरेद्देवंतत्पादोदकधारया ॥ १० ॥ विशंत्याब्रह्मरंध्रेणनिजंदेहंविशुद्धया ॥ प्रक्षाल्यांतर्गतंपापंविरजोजायतेनरः ॥ ११ ॥ एवंकृत्वांतरंस्नानंस्नायाद्वेदोक्तमार्गतः ॥ अघमर्षणसूक्तंचस्मरेदंतर्जलेसुधीः ॥ १२ ॥ मंत्रस्नानंततःकुर्य्यात्तत्प्रकारोधुनोच्यते ॥ प्राणानायम्यमूलेनकृत्वान्यासंषडंगकम् ॥ १३ ॥ आदित्यमंडलात्तीर्थान्याह्वयेत्सृणिसमुद्रया ॥ मंत्रत्रयेणांबुमध्येविलिखेत्तन्मनुत्रयम् ॥ १४ ॥

ऋतंचसत्यांचेत्यादिकानामृचांसमूहविशेषः॥अघमर्षणदृष्टमनुष्टुप्छंदस्कंभाववृत्तदेवताकम्॥१२॥१३॥सृणिमुद्रांकुशमुद्राप्रोक्ता॥१४॥ ब्रह्मांडेत्यादिश्लोकत्रयंपुराणोक्तंतीर्थावाहनमन्त्राः ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ ग्लौःचन्द्रः ॥ १८ ॥ तेनमन्त्रेणवंइतिबीजेन ॥ कवचेनहुं इतिबीजेन ॥ अस्त्रेणफडितिमंत्रेण ॥ १९ ईशवारमेकादशवारं वक्ष्यमाणेनआधारइत्यादिना ॥ देवताकृतिध्यानोक्ताम् ॥ कं शिरः ॥

ब्रह्मांडोदरतीर्थानिकरैः स्पृष्टानितेरवे ॥ तेनसत्येनमेदेवतीर्थंदेहिदिवाकर ॥ १५ ॥ गंगेचयमुनेचैवगोदावरिसरस्वति ॥ नर्मदेसिंधुकावेरिजलेस्मिन्संनिधिंकुरु ॥१६॥ आवाहयामित्वांदेविस्नानार्थमिहसुंदरि ॥ एहिगंगेनमस्तुभ्यंसर्वतीर्थसमन्विते ॥ १७॥ ततोवमितिबीजेनयोजयेत्तानितज्जले ॥ अर्घ्यर्केग्लौमंडलानितत्रसंचिंतयेत्पुनः ॥ १८ ॥ मंत्रयेत्तेनमंत्रेणरविवारंततोजलम् ॥ कवचेनावगुंठ्याथरक्षेदस्त्रेणतत्पुनः ॥ १९ ॥ मूलमन्त्रेणेशवारमभिमंत्र्यनमेज्जलम् ॥ मंत्रेणवक्ष्यमाणेनदेवतांमनसिस्मरन् ॥२०॥ आधारः सर्वभूतानां विष्णोरतुलतेजसः ॥ तद्रूपाश्चततोजाताश्चापस्ताः प्रणमाम्यहम् ॥ २१ ॥ मज्जेज्जलेस्मरंस्तत्रमूलंवैदेवतांतथा ॥ उन्मज्ज्यसिंचेत्कंसप्तकृत्वः कलशमुद्रया ॥२२॥ मूलेनाथचतुर्मंत्रैरभिषिंचेन्निजांतनुम् ॥ लिख्यंतेतेऽथचत्वारोमन्त्राः शंकरभाषिताः ॥ २३ ॥

कलशमुद्रयाकुंभमुद्रया ॥ हस्तद्वयेनसावकाशिकमुष्टिकरेणकुंभमुद्रा ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥

॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ देवमनुष्यान्पितृंश्चसंक्षेपात्तर्पयेत्—ब्रह्मादयोदेवास्तृप्यंताम्—सनकादयोमनुष्यास्तृप्यंताम्—कव्यवाडनलादयःपितरस्तृप्यन्ताम्—तर्पणार्हाअस्मत्पितरस्तृप्यंतामितिसंक्षेपतर्पणम् ॥ सक्थिनीऊरू ॥ २९ ३० ॥ अक्षमो

सिसृक्षोर्निखिलंविश्वंमुहुः शुक्रंप्रजापतेः ॥ मातरः सर्वभूतानामापोदेव्यः पुनंतुमाम् ॥ २४ ॥ अलक्ष्मीं मलरूपांयांसर्वभूतेषुसंस्थिताम् ॥ क्षालयंतिनिजस्पर्शादापोदेव्यः पुनंतुमाम् ॥ २५ ॥ यन्मेकेशेषुदौर्भाग्यंसीमंतेयच्चमूर्द्धनि ॥ ललाटेकर्णयोरक्ष्णोरापस्तद्घ्नंतुवोनमः ॥ २६ ॥ आयुरारोग्यमैश्वर्य्यमरिपक्षक्षयः सुखम् ॥ संतोषः क्षांतिरास्तिक्यंविद्याभवतुवोनमः ॥ २७ ॥ विप्रपादोदकंपीत्वाशालग्राम शिलाजलम् ॥ शंखेनत्रिः परिभ्राम्यप्रक्षिपेन्निजमस्तके ॥ २८ ॥ ततोदेवान्मनुष्यांश्चसंक्षेपात्तर्पयेत्पितॄन् ॥ वस्त्रंसंपीड्यसंक्षाल्यसक्थिनीवाससीधरेत् ॥ २९ ॥ तीर्थाभावात्स्वसदनेस्नायादुष्णेनवारिणा ॥ अल्पाएवप्रवक्तव्यास्तत्रमन्त्रायथोचिताः ॥ ३० ॥ हस्तयोरपआदाय कुर्य्यात्तत्राघमर्षणम् ॥ भस्मनागोरजोभिर्वास्नायान्मंत्रेणवाक्षमः ॥ ३१ ॥ ततआचम्यपीठस्थस्तिलकंरचयेत्सुधीः ॥ केशवाद्यभिधानैस्तुस्थानेषुद्वादशस्वपि ॥ ३२ ॥

रोगादिना ॥ ३१ ॥ ३२ ॥

॥ ३३ ॥ नन्दकंखड्गम् ॥ ३४ ॥ अग्निरितिमंत्रेण भस्मादायगृहीत्वा ॥ सयथा—अग्निरितिभस्मवायुरितिभस्मजलमितिभस्मस्थलमितिभस्मव्योमेतिभस्मसर्वंहवाइदं भस्ममएतानिचक्षूंषि तस्माद्व्रतमेतत्पाशुपतंयद्भस्मनांगानिसंस्पृशेदिति ॥ ३५ ॥ ततस्त्र्यंबकंयजामहइतिपूर्वोक्तमंत्रेणाभिमंत्र्यक्रमाद्भालादिषुतत्पुरुषादिनामभिःपंचत्रिपुण्ड्रंकुर्यात् ॥ यथा—तत्पुरुषायनमोभाले ॥ अघोरायन

ललाटोदरहृत्कंठदक्षपार्श्वांसकेततः ॥ वामपार्श्वांसकर्णेचपृष्ठदेशेककुद्यपि ॥ ३३ ॥ ललाटेतुगदांकुर्य्याद्धृदयेनंदकंपुनः ॥ शंखंचक्रंभुजद्वंद्वेशार्ङ्गबाणंचमूर्द्धनि ॥ ३४ ॥ इत्थंतुवैष्णवःकुर्य्याच्छैवःकुर्य्यात्त्रिपुंड्रकम् ॥ अग्निहोत्रोत्थितंभस्मादायाग्निरितिमंत्रतः ॥ ३५ ॥ अभिमंत्र्यत्र्यंबकेनकुर्य्यात्पंचत्रिपुंड्रकम् ॥ क्रमात्तत्पुरुषाघोरसद्योवामेशनामभिः ॥ ३६ ॥ फालांसोदरवक्षस्तुऋग्भिस्तेषामथापिवा ॥ कृत्वासंध्यांस्वशाखोक्तांमंत्रसंध्यांसमाचरेत् ॥ ३७ ॥

मोदक्षांसे ॥ सद्योजातायनमोवामांसे ॥ वामदेवायनमोजठरे ॥ ईशानायनमोवक्षसि ॥ यद्वातत्पुरुषादिनामस्थलेतत्पुरुषायविद्महे० अघोरेभ्यः० सद्योजातंप्रपद्यामि० वामदेवायनमः० ईशानःसर्वविद्याना० इति पंचभिरेवमन्त्रैस्त्रिपुंड्राणिविधेयानि ॥ ३६ ॥ ३७ ॥

मंत्रसंध्यामाह ॥ प्राणायामेति ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ भिदुरोपले वज्रपाषाणं ॥ पापयुक्तंजलंक्षिपेत् ॥ एतदघमर्षणम् ॥ ४२ ॥ मूलमंत्रमुक्त्वारविमंडलसंस्थायदेवायार्घ्यंकल्पयामीतिषोडशार्णमंत्रंजपन् देवायार्घ्यंदद्यात् ॥ ४३ ॥

प्राणायामषडंगेचकृत्वादायकरेजलम् ॥ त्रिर्जप्त्वामूलमंत्रेणत्वाचमेत्त्रिर्जपन्मनुम् ॥ ३८ ॥ पुनर्दक्षकरेणांभोगृहीत्वावामहस्ततः ॥ निधायतस्माच्च्योतद्भिर्बिन्दुभिःसप्तधातनुम् ॥ ३९ ॥ संमार्ज्यमूलमंत्रेणावशिष्टंतत्पुनर्जलम् ॥ दक्षहस्तेसमादायनासिकांतिकमानयेत् ॥ ४० ॥ इडयांतःसमाकृष्यतद्धौतैःपापसंचयैः ॥ कृष्णवर्णपिंगलयारेचितंभविचिंत्यतत् ॥ ४१ ॥ क्षिपेदस्त्रेणपुरतःकल्पितेभिदुरोपले ॥ अघमर्षणमेतद्धिनिखिलाघनिवारणम् ॥ ४२ ॥ पुनरंजलिनादायजलमर्घ्यंदिशेत्ततः ॥ त्रिवारंमूलमंत्रांतेषोडशार्णमनुंजपन् ॥ ४३ ॥ रविमंडलसंस्थायदेवायार्घ्यपदंवदेत् ॥ कल्पयामीतिदद्याच्चमंत्रोयंषोडशाक्षरः ॥ ४४ ॥ सूर्य्यमंडलगंध्यायन्निष्टदेवमनन्यधीः ॥ प्रजपेन्मंत्रगायत्रींमूलंचाष्टोत्तरंशतम् ॥ ४५ ॥

॥ ४४ ॥ ४५ ॥

संहारमुद्रयातीर्थंविसृज्यद्वौहस्तौविमुखौसंयोज्यतयोरंगुलीःपरस्परसंश्लिष्टाः कृत्वाहस्तौसंमुखौकुर्यादितिसंहारमुद्रा ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ सत्यग्निहोत्रेआवसथ्येचथयोर्होमंसुपस्थानंचकृत्वादेवपूजागृहमागत्यवैष्णवाचमनंकुर्यात् ॥ ४८ ॥ तदेवाह ॥ केशवेति ॥ ॐ केशवायनमः नारायणायनमः माधवायनमः इतित्रिर्जलंपीत्वा गोविंदायनमः विष्णवेनमइतिद्वाभ्यांकरौप्रक्षाल्य मधुसूदनाय

अष्टाविंशतिवारंवातर्पयेत्तावदंभसि ॥ दत्त्वार्घ्यंदिननाथायतीर्थंसंहारमुद्रया ॥ ४६ ॥ विसृज्यार्कंललोकपालान्नत्वादेवस्तुतिंपठन् ॥ यागस्थानंतथागत्यप्रक्षाल्यांघ्रीतथाचमेत् ॥ ४७ ॥ गार्हपत्यादिकानग्नीन्हुत्वोपस्थायतानपि ॥ देवतागारमागत्यसमाचामेद्यथाविधि ॥ ४८ ॥ केशवनारायणमाधवैःपीत्वाजलंत्रिधा ॥ करौगोविंदविष्णुभ्यांक्षालयेन्मधुसूदनात् ॥ ४९ ॥ त्रिविक्रमेणचाप्योष्ठौवामनाच्छ्रीधरान्मुखम् ॥ हृषीकेशेनहस्तंचचरणौपद्मनाभतः ॥ ५० ॥

नमः त्रिविक्रमायनमइतिद्विरोष्ठौप्रक्षाल्य वामनायनमः श्रीधरायनमः इतिमुखं हृषीकेशायनमः इतिदक्षहस्तं पद्मनाभायनमइति पदौचप्रक्षाल्य ॥ ४९ ॥ ५० ॥

दामोयरायनमः इतिशिरःप्रोक्ष्य संकर्षणायनमइतिमुखं वासुदेवायनमः प्रद्युम्नायनमइतिनासचांगुष्ठप्रशिनीभ्यांस्पृष्ट्व अनिरुद्धाय॰ पुरुषोत्तमाय॰ इत्यक्षिणी ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ अधोक्षजाय॰ नृसिंहाय॰ इतिकर्णौचांगुष्ठानादिकाभ्यांस्पृशेत् ॥ अच्युताय॰ इतिअं गुष्ठकनिष्ठभ्यांनाभिम् ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ जनार्दनाय॰ इतिकरतलेनहृदयम उपेंद्राय॰ इतिशिरः हरये॰ कृष्णाय॰ इत्यसौ

दामोदरेणमूर्द्धानंप्रोक्ष्यसंकर्षणादिकान् ॥ मुखादिषुकरांगुल्यावेदादिप्रीणनेन्यसेत् ॥५१॥ मुखेसं कर्षणंवासुदेवप्रद्युम्नकौनसोः ॥ अनिरुद्धंचपुरुषोत्तममक्ष्णोःप्रविन्यसेत् ॥ ५२ ॥ अधोक्षजंनृसिंहंच कर्णयोर्नाभितोच्युतम् ॥ जनार्दनंहृदिन्यस्येदुपेंद्रमपिमूर्द्धनि ॥५३॥ अंसयोश्चहरिंविष्णुवैष्णवाचम नंत्विदम् ॥ केशवाद्याश्चतुर्थ्यंतानमोंताःप्रणवादिकाः ॥ ५४ ॥ आस्येनसोःप्रदेशिन्याऽनामयानेत्रक र्णयोः ॥ कनिष्ठयानाभिदेशेंगुष्ठःसर्वत्रसंयुतः ॥५५॥ तलेनहृदयेन्यस्येत्सर्वाभिर्मस्तकेंसयोः ॥ आ त्मविद्याशिवैस्तत्त्वैःस्वाहान्तैःप्रपिबेदपः ॥५६॥ हांहींहूंआदिमैःशैवेशाक्तेवाग्बीजपूर्वकैः ॥ क्षालना दिकमंगुल्यास्पर्शोपिस्यादमंत्रकः ॥ ५७ ॥

चसर्वाभिःस्पृशेत् ॥ इतिवैष्णवाचमनम् ॥ शैवाचमनमाह ॥ आत्मेति ॥ हांआत्मतत्त्वायस्वाहा हींविद्यातत्त्वायस्वाहा हूंशिवतत्त्वा यस्वाहेति त्रिर्जलंपीत्वा करक्षालनाद्यंसस्पर्शान्तंउक्तांगुलीभिस्तूष्णीमेवकुर्यात् ॥ इतिशैवम ॥ शाक्तेतुह्रांइत्यादिस्थानेवाग्बीजमेव ॥ ५६ ॥ ५७ ॥

सामान्यार्घ्यमाह ॥ तारमिति ॥ तारॐ ॥ खंहः वह्निसर्गाढयंरेफविसर्गयुतं ह्रः ॥ ५८ ॥ निगमादिनाप्रणवेन ॥ ५९ ॥ यथा— ॐह्रःद्वारार्घ्यंसाधयामीत्युक्त्वाफडितिपात्रप्रक्षाल्यनमइतिजलेनापूर्यगंगेचेतितीर्थान्यावाह्यप्रणवेनगंधपुष्पेनिक्षिप्यधेनु मुद्रांप्रदर्श्याष्टकृ त्वोमूलेनमन्त्रयेत् ॥ इतिसामान्यार्घ्यविधिः ॥ तेनार्घ्यजलेनोक्ताःप्रथमतरंगोद्वारदेवताःगणेशमहालक्ष्मीसरस्वतीविघ्नक्षेत्रपाल गंगायमुनाधातृविधातृशङ्खपद्मनिधिलक्षणाःयथास्थानंसंपूज्यवक्ष्यमाणान्यथास्वंद्वारपालान्पूजयेत् ॥६०॥ वैष्णवान्द्वारपालानाह ॥

एवमाचम्यसामान्यार्घ्येणद्वारंप्रपूजयेत् ॥ तारखंवह्निसर्गाढ्यंद्वारार्घ्यंसाधयामिच ॥५८॥ उक्त्वाप्लम नुनापात्रंक्षालयेत्पूरयेद्धृदा ॥ तीर्थान्यावाह्यगंधादीन्निक्षिपेन्निगमादिना ॥५९॥ धेनुमुद्रांदर्शयित्वा मूलेनाप्यभिमंत्रयेत् ॥ सामान्यार्घ्यविधिःप्रोक्तस्तेनोक्ताद्वारदेवताः ॥६०॥ इष्ट्वार्चेद्द्वारपालांश्चतेक थ्यंतेपृथग्विधाः ॥ नंदःसुनंदश्चंडश्चप्रचंडोबलसंज्ञकः ॥ ६१ ॥ प्रबलोभद्रसंज्ञश्चसुभद्रावैष्णवामताः ॥ नंदिसंज्ञोमहाकालोगणेशोवृषभस्तथा ॥ ६२ ॥ भृंगिरिटिचभिधःस्कंदःपार्वतीशाभिधोपरः ॥ चंडेश्वरइमे शैवाः शाक्तेया मातरः स्मृताः ॥६३॥ वक्रतुंडश्चैकदंष्ट्रोमहोदरगजाननौ ॥ लंबोदरश्चविकटोविघ्नराज श्चसप्तमः ॥ ६४ ॥

नदइति शैवानाह ॥ नंदिसंज्ञइति ॥ ब्रह्माद्यामातरःशक्तेर्द्वारपालाःस्मृताःपूर्वोक्ताबोध्याः ॥ ६१ ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ गणेशानाह ॥ चक्रेति ॥ ६४ ॥

॥ ६५ ॥ त्रिधा त्रिप्रकारान्दिव्यंतरिक्षभूमिस्थान् ॥ ६६ ॥ अर्घ्यपानीयैःसामान्यार्घजलैरंतरिक्षस्थान् ॥ ६७ ॥ ६८ ॥ ॥ ६९ ॥

धूम्रराजोगणपतेर्द्वारपालइमेस्मृताः ॥ इन्द्रोयमोथवरुणःकुबेरश्चैपुरास्मृताः ॥ ६५ ॥ ईशकृशानुर क्षांसिवायुश्चैवाष्टमः स्मृतः ॥ द्वारपूजांविधायेत्थंविघ्नानुत्सारयेत्रिधा ॥६६॥ आत्मानंशंकरंध्यात्वा दृष्ट्यादिव्यान्निवारयेत् ॥ नभस्थानर्घ्यपानीयैःपार्ष्णिघातैर्धरागतान् ॥ ६७ ॥ अपसर्पंतुतेभूतायेभूता भूमिसंस्थिताः ॥ येभूताविघ्नकर्तारस्तेनश्यंतुशिवाज्ञया ॥ ६८ ॥ अपक्रामंतुभूतानिपिशाचाःसर्वतोदि शम् ॥ सर्वेषामविरोधेनब्रह्मकर्मसमारंभे ॥ ६९ ॥ विनिवार्य्याखिलान्विघ्नानिदंमंत्रद्वयंपठन् ॥ अव काशप्रदानायांतरायणांविनिर्यताम् ॥ ७० ॥ संकोचयन्वाममंगंगृहंदक्षपदाविशेत् ॥ क्षेत्रपालंविधा तारंनैर्ऋत्यांदिशिपूजयेत् ॥ ७१ ॥

विनिर्यतांगृहान्निर्गच्छतामअंतरायाणांविघ्नानामवकाशदानायवामांगंसंकोचयनदक्षिणपादेनगृहंप्रविशेत् ॥ ७० ॥ ७१ ॥ कुशासनव्याघ्रचर्मवस्त्राणामुपर्युपरिस्थापितानामुपरिअनंतासनायनमः विमलासनायनमः पद्मासनायनमःइति मंत्रत्रयेणयत्रीन्द र्भान्निदध्यात् ॥ ७२ ॥ आधिदंमानसपीडाप्रदम् ॥ ७३ ॥ प्रागुदग्वा प्राङ्मुखउदङ्मुखोवा ॥ पाथोजंपद्मम् ॥ स्वस्तिकासनप द्मासनवीरासनेष्वन्यतममासनंकुर्य्यात् ॥ स्वतिकासनलक्षणं यथा–जानूर्वोरंतरंकृत्वासम्यक्पादतले उभे ॥ ऋजुकायोविशेद्योगी स्वास्तिकंतत्प्रचक्षते' ॥ पद्मासनंयथा–'ऊर्वोरुपरिविन्यस्यसम्यक्पादतलेउभे। अंगुष्ठौचनिबध्नीयाद्धस्ताभ्यांव्युत्क्रमात्ततः॥पद्मासन

अनंतंविमलंपद्मंङेतासननमोन्वितम् ॥ जपन्निधायदर्भांस्त्रीन्कुशचर्मांबरासने ॥ ७२ ॥ काष्ठपल्लव वंशाश्मगोशकृत्तृणमृण्मयम् ॥ विषमंकठिनंमंत्रीत्यजेदासनमाधिदम् ॥ ७३ ॥ पृथ्वित्वयेतिमंत्रेण प्रागुदग्वासमाविशेत् ॥ कुर्य्यात्स्वस्तिकपाथोजवीरादिष्वेकमासनम् ॥ ७४ ॥ अर्घ्यपाद्याचमनीय मधुपर्काचमस्यच ॥ पंचपात्राणिपुष्पादीन्स्थापयेत्स्वीयदक्षिणे ॥ ७५ ॥

मितिप्रोक्तं योगिनांहृदयंगमम्' ॥ इति ॥ अत्रहस्ताभ्यांपादांगुष्ठनिबंधनंतुयोगाभ्यासान्वितंबोध्यम् ॥ योगिनांहृदयंगममितिविशे षणोपादानात् ॥ जपादौतुपादतलयोरूर्वोरुपरिन्यासमात्रंपद्मासनम् ॥ वीरासनलक्षणंयथा–एकंपादमधःकृत्वाविन्यस्योरौतथे तरम् ॥ ऋजुकायोविशेद्योगीवीरासनमितीरितम्' इति शारदातिलके ॥ आदिशब्दात्पट्टकर्मोक्तमपि ॥ ७४ ॥ ७५ ॥

वामेगुरून्दक्षेगणेशम् ॥ ७६ ॥ करयोरस्त्रंन्यस्योपर्युपरितालत्रयंकृत्वांगुष्ठतर्जनीभ्यांशब्दंकुर्वन्सुदर्शनमंत्रेण दिग्बंधनंचरेत् ॥ ७७ ॥ सुदर्शनमंत्रमाह ॥ प्रणवइति ॥ ॐनमःसुदर्शनायअस्त्रायफडिति ॥ ७८ ॥ ७९ ॥ पंचधा मातृकास्थितिः ॥ सृष्टिस्थितिसंहारसृष्टि

वामेंबुपात्रंव्यजनंछत्रमादर्शचामरे ॥ कृतांजलिर्वामदक्षेगुरून्गणपतिंनमेत् ॥ ७६ ॥ न्यस्यास्त्रंकरयोस्तालत्रयंदिग्बंधनंचरेत् ॥ अंगुष्ठयुक्ततर्जन्यासुदर्शनमनुंजपन् ॥ ७७ ॥ प्रणवोहृदयंङेन्तंसुदर्शनपदंपुनः ॥ अस्त्रायचफडित्युक्तोमंत्रोद्वादशवर्णवान् ॥७८॥ विधायवह्निप्राकारंभूताजयोभवेत्सुधीः ॥ भूतशुद्धिंतथाप्राणप्रतिष्ठांमातृकास्थितिम् ॥७९॥ पंचधोक्तांप्रकुर्वीतततोन्यान्मातृकांचरेत् ॥ श्रीकंठाद्याञ्छंभुभक्तोवैष्णवःकेशवादिकान् ॥ ८० ॥ गणेशाद्यांस्तुतत्सेवीशक्तिभाङ्मातृकाःकलाः ॥ ताःक्रमेणैवकथ्यंतेमुन्यादिन्यासपूर्विकाः ॥ ८१ ॥ मुनिःस्याद्दक्षिणामूर्तिर्गायत्रीछंदईरितम् ॥ अर्द्धाद्रिजाहरोदेवोनियोगः सर्वसिद्धये ॥ ८२ ॥

स्थितिलक्षणंपंचविधमातृकान्यासम् ॥ उक्तांप्रथमतरंगे ॥ अन्यान् ॥ श्रीकंठाद्यान् ॥ ८० ॥ तत्सेवीगणेशसेवी ॥ ८१ ॥ ८२ ॥ ॥ ८३ ॥ ध्यानमाह ॥ पाशेति ॥ पाशांकुशौवामयोः ॥ रक्ताभोहरांशः ॥ सुवर्णाभोदेव्यंशः ॥ ८४ ॥ मातृकास्थले ललाटादौ पूर्वोक्ते ॥ ८५ ॥ प्रयोगोयथा-हसौं अंश्रीकंठेशपूर्णोदरिभ्यांनमःललाटे हूसौंआंअनंतेशविरजाभ्यांनमोमुखवृत्तेइत्यादि० ॥ ८६ ॥

हलोबीजानिगुह्येतुस्वराञ्छक्तीः पदोर्न्यसेत् ॥ हसाभ्यांदीर्घयुक्ताभ्यांकृत्वांगंशंकरंस्मरेत् ॥ ८३ ॥ पाशांकुशवराक्षस्रक्पाणिशीतांशुशेखरम् ॥ त्र्यक्षंरक्तसुवर्णाभमर्द्धनारीश्वरंभजेत् ॥ ८४ ॥ एवंध्यायञ्छंभुशक्तीचतुर्थ्यन्तनमोन्विते ॥ हूसौंबीजंमातृकापूर्वंविन्यसेन्मातृकास्थले ॥ ८५ ॥ श्रीकठपूर्णोदर्यौचानंतोविरजयान्वितः ॥ सूक्ष्मेशः शाल्मलीयुक्तोलोलाक्षीयुक्त्रिमूर्तिकः ॥ ८६ ॥ अमरेशोवर्तुलाक्षावर्घीशोदीर्घघोणया ॥ भारभूतिर्दीर्घमुखीतिथीशोगोमुखीयुतः ॥ ८७ ॥ स्थाण्वीशोदीर्घजिह्वायुग्वरः कुम्भोदरीयुतः ॥ झिंटीशश्चोर्द्ध्वकेशीभौतिकोविकृतमुख्यपि ॥ ८८ ॥ सद्योज्वालामुखीचानुग्रहउल्कामुखीयुतः ॥ अक्रूरः श्रीमुखीमहासेनोविद्यामुखीयुतः ॥८९॥ क्रोधीशश्चमहाकाल्याचंडेशश्चसरस्वती ॥ पंचान्तकः ॥ सर्वसिद्धिगौरीयुक्तः प्रकीर्तितः ॥ ९० ॥

॥ ८७ ॥ ८८ ॥ सद्यःसद्योजाता ॥ ८९ ॥ ९० ॥

---

१ अस्यश्रीकंठमातृकामन्त्रस्यदक्षिणमूर्तिर्ऋषिःगायत्रीछन्दःअर्द्धनारीश्वरोदेवताहलोबीजानिस्वराःशक्तयःसर्वसिद्धयर्थेन्यासेवि० ।

॥ ९१ ॥ ९२ ॥ ९३ ॥ ९४ ॥ ९५ ॥ ९६ ॥ ९७ ॥ ९८ ॥ ९९ ॥ श्रीकंठानंतत्रिमूर्त्यादौपदेयत्रेशपदंनास्तिश्रीकंठशेत्यत्रेवतत्रापिज्ञे

शिवोत्तमेशोविन्यस्योयुक्तस्त्रैलोक्यविद्यया ॥ एकरुद्रोमंत्रशक्तिः कूर्मेशश्चात्मशक्तियुक् ॥ ९१ ॥ एकनेत्रोभूतमात्रायुक्तः स्याच्चतुराननः ॥ लंबोदर्य्यायुतः प्रोक्तोह्यजेशोद्राविणीयुतः ॥ ९२ ॥ सर्वेशोनागरोयुक्तः सोमेशश्चापिखेचरी ॥ लांगलीशश्चमंजर्य्यादारकेशश्चरूपिणी ॥९३॥ अर्द्धनारीशवीरिण्यावुमाकांतः पुनर्युतः ॥ काकोदर्य्यातथाषाढीपूतनायुक्तईरितः ॥९४॥ चंडीशोभद्रकालीयुगंत्रीशोयोगिनीयुतः ॥ मीनेशः शंखिनीयुक्तोमेषेशस्तजनीयुतः ॥ ९५ ॥ लोहितः कालरात्रिश्चशिखीशः कुब्जनायुतः ॥ छगलंडः कपर्दिन्याद्विरंडेशश्चवज्रया ॥ ९६ ॥ महाकालोजयायुक्तोबालीशःसुमुखेश्वरी ॥ भुजंगोरेवतीयुक्तः ॥ पिनाकीमाधवीयुतः ॥ ९७ ॥ खड्गीशोवारुणीयुक्तोवकेशोवायवीयुतः॥ श्वेतोरक्षोविदारिण्याभृगुः सहजयायुतः ॥९८॥ नकुलीशश्चलक्ष्मीयुक्छिवेशोव्यापिनीयुतः ॥ संवर्तकोमहामायाप्रोक्ताश्रीकंठमातृका ॥ ९९ ॥ यत्र वीशपदंनोक्तंश्रीकण्ठादिषुनामसु ॥ तत्रसर्वत्रवक्तव्यं शक्तिभ्यांहृत्ततोवदेत् ॥ १०० ॥

यम् ॥ शक्तिभ्यां पूर्णोदरीप्रभृतिभ्यांचतुर्थीद्विवचनम ॥ हृन्नमः ॥ तथाप्रयोगउक्तः ॥ १०० ॥

त्वगिति यादिदशवर्णेषुत्वगादीनात्मभ्यामित्यंतान्वदेत् ॥ यथा–हूसौंयंत्वगात्मभ्यांबालीशसुमुखेश्वरीभ्यांनमःहृदि ॥ हूसौंरंअसृगात्मभ्यांभुजंगेशरेवतीभ्यांनमोदक्षांसइत्यादि० ॥ १०१ ॥ केशवादिमातृकामाह ॥ केशवादीति ॥१०२॥ षडंगमाह ॥ द्विरुक्तैरिति ॥ ह्रींहृत् ॥ श्रींशिरः क्लींशिखा ॥ ह्रींवर्म ॥ श्रींनेत्रम् क्लींअस्त्रम् ॥ ध्यानमाह ॥ शंखेति ॥ शंखादीनिदक्षे ॥ ॥ कुंभादीनिवामे ॥ मेघाभोहर्यंशः ॥ चपलाविद्युत् ॥ तन्निभोलक्ष्म्यंशः ॥ १०३ ॥ १०४ ॥ भ्यामंतेययोरीदृशौ विष्णुशक्तीः अंतेयस्यास्ताम् ॥ तथा

त्वगसृङ्मांसमेदोस्थिमज्जाशुक्राण्यसून्वदेत् ॥ शक्तिक्रोधंतथात्मभ्यामंतान्यादिदशस्वपि ॥१०१॥ केशवादिमातृकायांसाध्यनारायणोमुनिः ॥ अमृताद्यातुगायत्रीच्छंदोलक्ष्मीर्हरिःसुरः ॥१०२॥ द्विरुक्तैः शक्तिश्रीकामैः षडंगानिसमाचरेत् ॥ शंखचक्रगदापद्मकुंभादर्शाब्जपुस्तकम् ॥१०३॥ बिभ्रतंमेघचपलावर्णलक्ष्मीहरिंभजे ॥ एवंध्यात्वाजपेच्छक्तिश्रीकामपुटिताक्षराम् ॥ १०४ ॥ भ्यामंतविष्णुशक्त्यंतांनमोंतांप्रणवादिकाम् ॥ केशवः कीर्तिसंयुक्तः कांतिर्नारायणान्विता ॥ १०५ ॥

नमोंतेयस्याःसानमोंता ॥ प्रणवआदौयस्याःसाप्रणवादिका ॥ साचसाचताम् ॥ यथा–ॐह्रींश्रींक्लींअंक्लींश्रींह्रींकेशवकीर्तिभ्यांनम इत्यादि० ॥ १०५ ॥

---

१ अस्यकेशवमातृकान्यासस्यनारायणोमुनिः असृतगायत्रीछंदः लक्ष्मीहरीदेवते० न्यासकरणेविनियोगः ।

॥ १०६ ॥ १०७ ॥ १०८ ॥ १०९ ॥ ११० ॥ १११ ॥ ११२ ॥ ११३ ॥ ११४ ॥ ११५ ॥ ११६ ॥

माधवस्तुष्टिसंयुक्तोगोविंदः पुष्टिसंयुतः ॥ विष्णुस्तुधृतिसंयुक्तः शांतियुङ्मधुसूदनः ॥१०६॥ त्रिवि
क्रमः क्रियायुक्तोवामनोदययान्वितः ॥ श्रीधरोमेधयायुक्तोहृषीकेशश्चहर्षया ॥१०७॥ पद्मनाभयुता
श्रद्धालज्जादामोदरान्विता ॥ वासुदेवश्चलक्ष्मीयुक्संकर्षणसरस्वती ॥१०८॥ प्रद्युम्नःप्रीतिसंयुक्तोऽनि
रुद्धोरतिसंयुतः ॥ चक्रीजयागदीदुर्गाशार्ङ्गीतुप्रभयान्वितः ॥१०९॥ खड्गीतुसत्ययायुक्तःशंखीचण्डा
समन्वितः ॥ हलीवाणीसमायुक्तोमुसलीचविलासिनी ॥११०॥ शूलीविजययायुक्तःपाशीविरजयान्वि
तः ॥ अंकुशीविश्वयाक्तोमुकुंदोविनदायुतः ॥१११॥ नंदजः सुनदायुक्तोनंदीसत्यासमन्वितः ॥ नर
ऋद्धीनरकजित्समृद्धीशुद्धियुग्घरिः ॥११२॥ कृष्णबुद्धीसत्यभुक्तीसात्वतोमतिसंयुतः ॥ सौरिक्षमेशूरर
मेजनार्दनउमान्वितः ॥११३॥ भूधरःक्लेदिनीयुक्तोविश्वमूर्तिश्चक्लिन्नया ॥ वैकुंठोवसुधायुक्तोवसुदा
पुरुषोत्तमौ ॥ ११४ ॥ बलीतुपरयायुक्तोबलानुजपरायणे ॥ बालसूक्ष्मेवृषघ्नस्तुसंध्यायुक्प्रज्ञयावृषः
॥११५॥ हंसः प्रभासमायुक्तोवराहोनिशयान्वितः ॥ विमलोमेघयायुक्तोनृसिंहोविद्युतायुतः ॥११६॥

यादियोगश्चपूर्ववदिति ॥ ओंह्रींश्रींक्लींयंक्लींह्लींत्वगात्मभ्यांपुरुपोत्तमवसुदाभ्यांनमोहृदीत्यादि० ॥ गणेशमातृकामाह ॥ गणेशइति
॥ ११७ ॥ षडंगमाह ॥ स्मृत्येति ॥ दीर्घयुक्तगकारेणांगम् ॥ गांगींगंगौंगौंगःइति ॥ ११८ ॥ ध्यानमाह ॥ गुणेति ॥ गुणस्त्रिशू

केशवाद्यामातृकोक्तायादियोगश्चपूर्ववत् ॥ गणेशमातृकायास्तुमुंनिर्गणककईरितः ॥११७॥ निचृद्गाय
त्रिकाछंदोदेवःशक्तिविनायकः ॥ स्मृत्यादीर्घाढ्यायाचांगंकृत्वाध्यायेद्गजाननम् ॥१८॥ गुणांकुशवरा
भीपिताणिरक्ताब्जहस्तया ॥ प्रिययालिंगितंरक्तंत्रिनेत्रंगणपंभजे ॥१९॥ एवंध्यात्वान्यसेत्स्वीयबीज
पूर्वाक्षरान्वितम् ॥ विघ्नेशोह्रीसमायुक्तोविघ्नराजःश्रियायुतः ॥१२०॥ विनायकःपुष्टियुतःशांतियुक्तः
शिवोत्तमः ॥ विघ्नकृत्स्वस्तिसंयुक्तोविघ्नहर्तासरस्वती ॥२१॥ गणस्तुस्वाहयायुक्तएकदंतःसुमेधया ॥
द्विदंतःकांतिसंयुक्तोगजवक्त्रश्चकामिनी॥२२॥निरंजनोमोहिनीयुक्कपर्दीतुनटीयुतः॥ दीर्घजिह्वःपार्वती
युक्छंकुकर्णश्चज्वालिनी ॥२३॥ वृषभध्वजनन्दौचसुरेशगणनायकौ ॥ गजेंद्रःकामरूपिण्यासूर्यकर्णस्त
थोमया॥२४॥ त्रिलोचनस्तेजवत्यालंबोदरस्तुसत्यया।।महानंदश्चविघ्नेशीचतुर्मूर्तिःसुरूपिणी ॥१२५॥

लम् ॥ अंकुशवरौदक्षयोः ॥ ११९ ॥ स्वीयवीजपूर्वाणियान्यक्षराणिअकारादीनितैर्युतांगः अंविघ्नेशह्रीभ्यांनमइत्यादिभिः ॥१२०॥
॥ १२१ ॥ १२२ ॥ १२३ ॥ १२४ ॥ १२५ ॥

---

१ अस्य श्रीगणेशमातृकान्यासमंत्रस्यगणकऋषिःनिचूद्गायत्रीच्छंदःशक्तिविनायकोदेवतान्यासेवि० ।

॥ १२६ ॥ १२७ ॥ १२८ ॥ १२९ ॥ १३० ॥ १३१ ॥ १३२ ॥ त्वगादियोगइति ॥ गंयंत्वगात्मभ्यांजटिदीप्तिभ्यांनम

सदाशिवःकामदायुगामोदोमदजिह्वया॥दुर्मुखोदोभूतिसंयुक्तःसुमुखोभौतिकायुतः ॥ १२६ ॥ प्रमोदः सितयायुक्तएकपादोरमायुतः ॥ द्विजिह्वोमहिषीयुक्तःशूरश्वापितुभंजिनी ॥ १२७ ॥ विरोविकर्ण यायुक्तःषण्मुखोभृकुटीयुतः ॥ वरदोलज्जयावामदेवःस्याद्दीर्घघोणया ॥ १२८ ॥ धनुर्धरावक्रतुंडौद्वि रदोयामिनीयुतः ॥ सेनानीरात्रिसंयुक्तःकामांधोग्रामणीयुतः ॥ १२९ ॥ मत्तःशशिप्रभायुक्तोविमत्तो लोललोचना ॥ मत्तवाहनचंचलेजटीदीप्तिसमन्वितः ॥ १३० ॥ मुंडीसुभगयायुक्तःखड्गीदुर्भगया तथा ॥ वरेण्यश्वशिवायुक्तोभगायुग्वृषकेतनः ॥ १३१ ॥ भक्तप्रियश्चभगिनीगणेशोभोगिनीयुतः ॥ मेघनादश्चसुभगाव्यासीस्यात्कालरात्रियुक् ॥ १३२ ॥ गणेश्वरःकालिकेतिप्रोक्ताविघ्नेशमातृका ॥ त्वगादियोगोयादीनांपूर्ववत्परिकीर्तितः ॥ १३३ ॥ कलायुङ्मातृकायास्तुप्रजापतिऋषिःस्मृतः ॥ छंदउक्तंतुगायत्रीदेवताशारदाभिधा ॥ १३४ ॥

इत्यादि० १३३ ॥ १३४ ॥

कलामातृकायाःषडंगमाह ॥ तारैरिति ॥ यथा-अँआंहृत्० ॥ इंओंईशिरः ॥ उंओंऊंशिखा ॥ एंओंऐंवर्म ॥ ओंओंऔंनेत्रम् ॥ अंओंअःअस्त्रम् ॥ ध्यानमाह ॥ शंखेति ॥ शंखपरशुकपालाक्षमालामृतकुम्भादक्षहस्तेषु ॥ अन्यान्यन्येषु ॥ मध्ये प्राग्दक्षिणपश्चि

तारैःषडंगंकुर्वीतह्रस्वदीर्घांतरस्थितैः ॥ शंखचक्राब्जपरशुकपालान्यक्षमालिकाम् ॥ १३५ ॥ पुस्त कामृतकुंभौचत्रिशूलंदधतींकरैः ॥ सितपीतासितश्वेतरक्तवर्णैस्त्रिलोचनैः ॥ १३६ ॥ पंचास्यैःसंयुतां चंद्रसकांतिंशारदांभजे ॥ ध्यात्वैवंतारपूर्वांतान्यसेन्ङेन्तकलान्विता ॥१३७॥ निवृत्तिश्चप्रतिष्ठाचवि द्याशांतिस्तथेन्धिका॥दीपिकारेचिकाचापिमोचिकाचपराभिधा१३८।सूक्ष्मासूक्ष्मामृताज्ञानामृताचा प्यायनीततः॥व्यापिनीव्योमरूपाचानंतासृष्टिःसऋद्धिका॥१३९॥स्मृतिर्मेधाततः कांतिर्लक्ष्मीद्युतिः स्थिरास्थितिः ॥ सिद्धिर्जरापालिनीचक्षांतिरीश्वरिकारतिः ॥१४०॥ कामिका वरदाचाथाह्लादि नीप्रीतिसंयुता ॥ दीर्घातीक्ष्णातथारौद्रीभयानिद्राचतन्द्रिका ॥ १४१ ॥ क्षुधास्यात्क्रोधिनीपश्चा त्क्रियोत्कारीसमृत्युका ॥ पीताश्वेतारुणापश्चादसितानंतयान्विता ॥ १४२ ॥ उक्ताकलामातृकैवंत द्भक्तःसमाचरेत् ॥ ततः स्वमूलमंत्रस्यन्यासान्कल्पोदितांश्चरेत् ॥ १४३ ॥

मौक्तरैर्मुखैः क्रमात्सितपीतकृष्णश्वेतरक्तैर्युताम् ॥ तारपूर्वामिति ॥ ओंअंनिवृत्त्यैनमइत्यादि० ॥ १३५ ॥ १३६ ॥ १३७ ॥ १३८ ॥ ॥ १३९ ॥ १४० १४१ ॥ १४२ ॥ १४३ ॥

१ अस्यकलामातकान्यासस्यप्रजापतिर्ऋषिःगायत्रीछंदःशारदादेवतान्यासेवि० ।

॥ १४४ ॥ १४५ ॥ स्वस्वमुद्राभिर्जातियुक्तान्यंगानिहृदयादिषुन्यसेत् ॥ तामुद्राजातयश्चोच्यंते ॥ १४६ ॥ १४७ ॥ १४७
विष्णोरंगमुद्राआह ॥ प्रसारितमिति ॥ हृदिमूर्द्धनिचतर्जन्यादिचतुष्टयमेव ॥ शक्तेःषडंगमुद्राआह ॥ हृदीति ॥ १४९ ॥

ऋषिश्छंदोदैवतानिमूर्ध्निवक्त्रेहृदिन्यसेत् ॥ बीजंगुह्येपदोःशक्तिमंगानिकरयोरपि ॥ १४४ ॥ हृद
अंगुष्ठादिष्वंगुलीषुकरस्यतत्त्वपृष्ठयोः ॥ अंगुष्ठाभ्यांतर्जनीभ्यांनमइत्यादिकंवदेत् ॥ १४५ ॥ हृदया
यादिष्वथांगानिजातियुक्तानिविन्यसेत् ॥ स्वस्वमुद्राभिरधुनाप्रोच्यंतेजातयश्चताः ॥१४६॥ हृदया
यनमश्चेतिशिरसेस्वाहयायुतम् ॥ शिखायैवषडंगचकवचायहुमित्यपि ॥ १४७ ॥ नेत्रत्रयाय
वौषट्स्यादस्त्रायफडितीरितम् ॥ जातिषट्कंहृदिनेत्रेतुनेत्राभ्यांवौषडुच्चरेत् ॥ १४८ ॥ पंचाङ्गेनेत्र
संत्यागोमुद्रांगानामथोच्यते ॥ प्रसारितमनंगुष्ठंतर्जन्यादिचतुष्टयम् ॥ १४९ ॥ हृदिमूर्ध्निहिचांगुष्ठही
नोमुष्टिःशिखातले ॥ स्कंधमारभ्यनाभ्यंतादशांगुल्यस्तुवर्मणि ॥ १५० ॥ तर्जन्यादित्रयंनेत्रत्रयेनेत्र
द्वये द्वयम् ॥ प्रसारिताभ्यांहस्ताभ्यांकृत्वातालत्रयंसुधीः ॥ १५१ ॥ तर्जन्यंगुष्ठयोरग्रेस्फालयन्बंधय
न्दिशः ॥ एषास्त्रमुद्राश्रीविष्णोरंगमुद्राउदीरिताः ॥ १५२ ॥

॥ १५० ॥ १५१ ॥ १५२ ॥
के शिरसि ॥ १५३ ॥ अस्त्रंपूर्वविष्णोरस्त्रतुल्यम् ॥ शिवषडंगमुद्राआह ॥ मुष्टीइति ॥ १५४ ॥ निर्गतातर्जनीयाभ्यांतौनिस्तर्जनी
तादृशावङ्गुष्ठौसंयुक्तौचमुष्टीशिरसि ॥ निरंगुष्ठकनिष्ठौतौसंयुक्तौमुष्टीशिखायाम् ॥ अंगुष्ठतर्जनीभ्यांहीनौमुष्टीकवचे ॥
तलास्फोटःकरतलास्फातलनम् ॥ १५५ ॥१५६ ॥ न्यासंविनामंत्रा अफलाविघ्नदास्ततोमूलमंत्रस्यवर्णादिन्यासंकुर्यात् ॥ १५७ ॥पीठ

हृद्यंगुलित्रयंन्यस्येत्तर्ज्जन्यादिद्वयंतुके ॥ शिखाप्रदेशेथांगुष्ठंदशांगुल्यस्तुवर्मणि ॥ १५३ ॥ हृद्वन्नेत्रंपू
र्वमस्त्रंशक्तेरंगस्यमुद्रिकाः॥मुष्टीविनिर्गतांगुष्ठौसंयुक्तौहृदिविन्यसेत्॥ १५४॥निस्तर्जनीतादृशौतुशिरस्य
थशिखातले॥निरंगुष्ठकनिष्ठौतौ निरंगुष्ठप्रदेशिनी॥ १५५॥मुष्टीपृथक्कृतौस्कंधाधृदन्तंवर्मणिस्मृतौ ॥
तर्ज्जन्यादित्रयंनेत्रेतलास्फोटोस्त्रमीरितम् ॥१५६॥ शैवीषडंगमुद्रोक्तावर्णन्यासमथाचरेत् ॥ जप्त्वा
जाप्यफलामंत्राविघ्नदान्यासमंतरा ॥ १५७ ॥ पीठस्यदेवतान्यासाद्देहेपीठंप्रकल्पयेत् ॥ न्यसेन्मंडूक
माधारेस्वाधिष्ठानेततः सुधीः ॥ १५८ ॥ कालाग्निरुद्रंनाभौतुकच्छपंहृदयेततः ॥ आधारशक्तिमार
भ्यहेमपीठावधिन्यसेत् ॥ १५९ ॥

न्यासमाह ॥ न्यसेदिति ॥ १५८ ॥ आधारशक्तिकूर्मानंतपृथिवीसागररत्नद्वीपप्रासादहेमपीठादीनिहृदि ॥ १५९ ॥

दक्षांसादिषुधर्मादयःपीठपादाः ॥ तेचवृषकेसरिभूतगजरूपाः ॥ १६० ॥ मुखादिस्वधर्मादयःपीठगात्राणि ॥ तेपिवृषादिरूपाः ॥ इतोनंतोम्बुजंपद्मम् ॥ १६१ ॥ तेषुसूर्यादिषुवर्णाद्याःसूर्यादिकलाः कंभंतपिन्यैनमइत्यादिद्वादशकलाः सूर्ये ॥ अंअमृतायैनमइत्याद्या. षोडशेंदौ ॥ यंधूम्रांर्चिषेनमइत्याद्यादशवह्नौ ॥ नामादिवर्णाद्यान् संसत्त्वायनमइत्यादि० ॥ १६२ ॥ आत्मत्रयमादयःअउमावर्णा

दक्षवामांसवामोरुदक्षोरुषुयथाक्रमात् ॥ धर्मोज्ञानंचवैराग्यमैश्वर्य्यंविन्यसेत्ततः ॥ १६० ॥ वदनेवामपार्श्वेचनाभौदक्षिणपार्श्वके ॥ अधर्मादीन्प्रविन्यस्यहृद्यनंतमितोंबुजम् ॥ १६१ ॥ पद्मेसूर्य्येन्दुवह्नींश्चतेष्वर्णाद्यानिजाः कलाः ॥ तत्तन्नामादिवर्णाद्यान्सत्त्वाद्यांस्त्रीन्गुणान्न्यसेत् ॥ १६२ ॥ तत्रात्मत्रयमाद्यर्णपूर्वंतुर्य्यंपरादिकम् ॥मायातत्त्वंकलातत्त्वंविद्यातत्त्वंततोन्यसेत् १६३ ॥ परतत्त्वंचनामादिवर्णपूर्वाणिविन्यसेत् ॥ स्वपीठशक्तीर्विन्यस्यन्यसेत्पीठमनुंनिजम् ॥ १६४ ॥ हृदिन्यस्यानंतमुखंदेवानामुत्तरोत्तरम् ॥ प्रत्याधारत्वमुदितंपूर्वपूर्वस्यसत्तमैः ॥ १६५ ॥ इतिदेहमयेपीठेध्यायेत्स्वाभीष्टदेवताम् ॥ तत्तन्मुद्रांप्रदर्श्याथकुर्य्यान्मानसपूजनम् ॥ १६६ ॥ अथार्चयेत्ततोदेवंमंत्रेणानेनतन्मनाः ॥ स्वागतंदेवदेवेशसन्निधौभवकेशव ॥ १६७ ॥

स्तत्पूर्वम् ॥ अंआत्मने० ॥ उंअंतरात्मने० ॥ मंपरमात्मने० ॥ तुर्यं-ज्ञानात्मने० ॥ परादिकं-ह्रींपूर्वम् ॥ १६३ ॥ १६४ ॥ ॥ १६५ ॥ १६६ ॥ १६७ ॥

अन्यदैवतेऊहः-शंकरपार्वतीत्यादि० ॥ १६८ ॥ १६९ ॥ १७० ॥ इतिमन्त्रमहोदधिव्याख्यायां नौकायामेकविंशस्तरंगः ॥ २१ ॥ अर्घ्यस्थापनमाह ॥ स्वेति ॥ स्ववामाग्रेत्रिकोणषट्कोणवृत्तचतुरस्राणिकृत्वाशङ्खमुद्रयास्तंभयेत् ॥ शङ्खमुद्रालक्षणंयथा-वामांगुष्ठंतुसंगृह्यदक्षिणेनतुमुष्टिना ॥ कृत्वोत्तानंतथामुष्टिमंगुष्ठंतुप्रसारयेत् ॥ वामांगुल्यस्तथाश्लिष्टाःसंयुताःसुप्रसारिताः ॥ दक्षिणांगुष्ठेकेलग्ना

गृहाणमानसींपूजांयथार्थपरिभाविताम् ॥ केशवेतिपदस्थानेकार्य्यऊहोन्यदैवते ॥१६८॥ मनसापूजयित्वैवंक्षणंतद्गतमानसः ॥ स्थित्वामूलमनुंविद्वाञ्जपेदष्टोत्तरंशतम् ॥ १६९ ॥ जपंनिवेद्यदेवायस्थापयेदर्घ्यमुत्तमम् ॥ बाह्यसंपूजनायाथतत्प्रकारोनिगद्यते ॥१७०॥ इतिमन्त्रमहोदधौदेवस्पस्नानादिनिरूपणंनामैकविंशस्तरङ्गः ॥ २१ ॥ स्ववामाग्रेतुषट्कोणवृत्तभूपुरवेष्टितम् ॥ कृत्वात्रिकोणमूर्ध्वाग्रंस्तंभयेच्छंखमुद्रया ॥ १ ॥ पुष्पाक्षतैःषडंगानितत्राग्न्यादिषुपूजयेत् ॥ अस्त्रक्षालितमाधारंतत्रादध्यान्मनुंजपन् ॥ २ ॥ मंवह्निमंडलायेतिततोदशकलात्मने ॥ अमुकार्घ्येतिपात्रांतेसनायनमइत्यपि ॥ ॥ ३ ॥ चतुर्विंशतिवर्णोयमाधारस्थापनेमनुः ॥ आधारेपूर्वकाद्यादिदशार्चेत्पावकीःकलाः ॥ ४ ॥

मुद्राशङ्खस्यभूतिदेति ॥ १ ॥ ततः पुष्पाक्षतैरग्न्यादिषुषडंगानिसंपूज्यास्त्रक्षालितमाधारंमंवह्निमंडलायदशकलात्मनेदेवार्घ्यपात्रासनायनमः इत्याधारंत्रिकोणेस्थापयेत् । तत्राग्नेःकलाधूम्रार्चिराद्याःपूजयेत् ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥

स्वमंत्रेति ॥ शङ्खन्मत्रक्षालितंशङ्खम् अंसूर्यमंडलायद्वादशकलात्मनेदेवार्घ्यपात्रायनमःइतिआधारेस्थापयेत् ॥ ५ ॥ त्र्यक्षिवर्णवांश्चयो विंशतिवर्णःअमुकपदस्थानेइष्टदेवतानामोच्चार्यरामार्घ्येत्यादि० ॥ शङ्खमन्त्रमाह ॥ तारइति ॥ कामःक्लीं ॥ ओंक्लींमहाजलचरायहुंफ ट्स्वाहापांचजन्यायनमइति ॥ ६ ॥ ७ ॥ तत्रार्ककश्यस्तपिन्याद्याःसंपूज्यविलोमेनमूलमातृकेजपन्जलैस्तंसंपूज्य-ॐसोममंडलायषोड

स्वमंत्रक्षालितंशंखंस्थापयेन्मनुमुच्चरन् ॥ अंसूर्य्यमंडनायांतेद्वादशेतिकलात्मने ॥ ५ ॥ अमुकार्घ्येति पात्रायनमोंतस्त्र्यक्षिवर्णवान् ॥ शंखस्थापनमंत्रोऽयंतारःकामोमहाजलः ॥ ६ ॥ चरायवर्मफट्स्वाहा पांचजन्यायहृन्मनुः ॥ शंखस्यविंशत्यर्णाढ्यस्तेनप्रक्षालयेत्तुतम् ॥७॥ कलाद्वादशसूर्य्यस्यशंखोपरि यजेत्क्रमात्॥विलोमांमातृकांमूलंविलोमंचपठञ्जलैः॥८॥आपूर्य्यमनुनेष्ट्वातंतत्रार्चेदैन्दवीःकलाः ॥ ॐ सोममंडलायांतेषोडशांतेकलात्मने ॥ ९ ॥ अमुकार्घ्यामृतायेतिहृन्मनुश्चार्घ्यपूजने ॥ आह्वयेत्तत्रती र्थानितन्मंत्रैःसृणिमुद्रया ॥१०॥ रविमंडलतःस्वीयहृदोदेवमथाह्वयेत्॥ अष्टकृत्वोजपेन्मंत्रंस्पृष्ट्वाजलम नन्यधीः ॥११॥ अप्सुविन्यस्यचांगानिहृदासंपूजयेदपः॥मूलंजपेदष्टशतंच्छादयन्मत्स्यमुद्रया ॥१२॥

शकलात्मनेदेवार्घ्यामृतायनमइत्यर्घ्यंसंपूज्यतत्रतन्मंत्रसृणिमुद्रयागंगेवेत्यादितीर्थमन्त्रेणांकुशमुद्रयाऽर्कमंडलात्तीर्थमावाह्यस्वहृदोदेव मावाहयेत् ॥ अंकुशमुद्रालक्षणमुक्तम् ॥ मत्स्यमुद्रोक्ता ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥

अंगुष्ठतर्जनीस्फोटं-छोटिकामुद्रा ॥ वाममुष्टिनिर्गततर्जनीकंकृत्वाशंखोपरिभ्रमणम-अवगुंठिनीमुद्रा ॥ वर्मणा हुंबीजेन ॥ १३ ॥ गोमुद्रांधेनुमुद्राम् ॥ सायथा-'वामांगुलीनांमध्येषुदक्षिणांगुलीकास्तथा॥ संयोज्यतर्जनींदक्षां ॥ मध्यमानामयोस्तथा ॥ दक्षमध्यमयो र्वामांतर्जनींचनियोजयेत् ॥ वामयानामयादक्षकनिष्ठांचनियोजयेत् ॥ दक्षया नामया वामांकनिष्ठांचनियोजयेत् ॥ विहिताधोमुखीचैषाधेनुमुद्राप्रकीर्तिता' इति ॥ अमृतबीजतःवमिति बीजेनसंरोधिन्यामुद्रया ॥ सायथा-'अंगुष्ठगर्भिणीसैवसं निरोधेसमीरिता' इति ॥ अंगुष्ठगर्भंमुष्टिद्वयमित्यर्थः ॥ तत्रार्घ्यमुद्राः शंखाद्याः ॥ १४ ॥ शंखमुसलचक्रमुद्राउक्ताः ॥ महामुद्रांकुर्वन्

संरक्षेदस्त्रमंत्रेणच्छोटिकामुद्रयाजलम् ॥ मुद्रयाचावगुंठिन्यावर्मणात्ववगुंठयेत् ॥१३॥ अमृतीकृत्यगो मुद्रांकुर्वन्नमृतबीजतः ॥ संरोधिन्यासंनिरुध्यतत्रमुद्राःप्रदर्शयेत् ॥ १४ ॥ शंखमौसलचक्राख्यापरमी कृत्यततपुनः ॥ महामुद्रांविरचयन्योनिमुद्रांचदर्शयेत् ॥ १५ ॥ कृष्णमंत्रेगालिनींचरामेगरुडमुद्रि काम् ॥ शंखाद्दक्षिणदिग्भागेप्रोक्षणीपात्रपूरणम् ॥ १६ ॥

परमीकृत्यकरयोरंगुलीः संग्रथ्यकरौवियोजयेति ॥ महामुद्रोक्ता ॥ १५ ॥ करांगुल्यग्राणिवक्रीकृत्यसंमुखंयोजितानि गालिनीमुद्रा ॥ गरुडमुद्रायथा-'संमुखौतुकरौकृत्वाग्रंथयित्वाकनिष्ठिके ॥ पुनश्चाधोमुखेकृत्वातर्जन्यौयोजयेत्तयोः ॥ मध्यमाना मिकेद्वेतुपक्षाविवविचालयेत् ॥ मुद्रैषापक्षिराजस्यसर्वविघ्ननिवारिणी' ॥ १६ ॥

तेनप्रोक्षणीजलेननिजांगमुक्षत्सिंचेत् ॥ मूलगायत्र्यापूजोपकरणानिचउक्षेत् ॥ १७ ॥ १८ ॥ उदुंबरंताम्रम् ॥

कृत्वार्घ्यांब्वत्रनिक्षिप्यतेनोक्षेत्त्रिर्निजांतनुम् ॥ प्रजपन्मूलगायत्रींपूजावस्तुचयंतथा ॥ १७ ॥ पाद्या चमनपात्रेचदध्यादर्घ्यस्यचोत्तरे ॥ एवमर्घ्यविधिःप्रोक्तःसर्वसाधारणोमया ॥ १८ ॥ विहायशंकरंसू र्यमर्घ्येशंखःप्रशस्यते ॥ हेमरूप्योदुम्बराब्जरीतिदारुमृदुद्भवम् ॥ १९ ॥ पालाशंपद्मपत्रंवास्मृतं पाद्यादिभाजनम् ॥ अशक्तावन्यपात्रेणपाद्यादीनिनिवेदयेत् ॥२०॥ अंतर्यागंततःकुर्यात्पीठेदेहमयेसु धीः ॥ न्यासस्थानेषुमंडूकमुख्यान्गंधादिभिर्यजेत् ॥२१॥ पीठमंत्रांतमंत्रेणहृदयेस्वेष्टदेवताम् ॥ कुंड लीमथचोत्थाप्यद्वादशांतेपरंनयेत् ॥ २२ ॥

रीतिःपित्तलम् ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ कुंडलीमथेति ॥ आधारचक्रात्कुंडलिनीमुत्थाप्यद्वादशांतेब्रह्मरंध्रेवर्तमाने परब्रह्मनयेत् ॥ २२ ॥

॥ २३ ॥ २४ ॥ ब्रह्मचारिवानप्रस्थयतयआद्यमंतर्यागमेव ॥ तेषांद्रव्याभावाद्बहिर्यागेनाधिकारः ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ मंडूकाद

तदुत्थामृतधाराभिःप्रीणयेत्स्वेष्टदेवताम् ॥ जपंकृत्वानिवेद्यास्मैमनसानविसर्जयेत् ॥२३॥ मूर्द्धहृत्पाद गुह्येषुतनौपुष्पांजलीन्क्षिपेत् ॥ अंतर्यागंविधायेत्थंबाह्यपूजनमाचरेत् ॥ २४ ॥ अंतर्यागबहिर्योगौ गृहस्थःसर्वमाचरेत् ॥ आज्यमेवब्रह्मचारीवानप्रस्थोयतिस्तथा ॥ २५ ॥ वर्द्धन्यांप्रक्षिपेत्किंचिदर्घो दकमनन्यधीः ॥ प्राणानायम्यमूलेनवामेगुरुंचयंनमेत् ॥ २६ ॥ दक्षिणेचगणेशानंपीठपूजामथाच रेत् ॥ स्वर्णादिनिर्मितेयंत्रेयद्वाचंदननिर्मिते ॥ २७ ॥ मंडूकात्परतत्त्वांतंदिङ्मध्येपीठशक्तयः ॥ पृ थिव्यनंतरंपूज्यःक्षीराब्धिर्मधवेश्रिया ॥ २८ ॥ इक्षुसिंधुर्गणेशेस्यादन्यत्रामृतसागरः ॥ अग्निराक्षस वाय्वीशकोणेधर्मादयः स्मृताः ॥२९॥ इन्द्रकीनाशवरुणसोमाशासुनञादिकाः ॥ धर्मादिपूजनेप्राची तथैवावरणार्चने ॥ ३० ॥

यः परतत्त्वांताःपीठदेवताउक्ताः ॥ २८ ॥ २९ ॥ कीनाशोयमः ॥ नञादिकाअधर्मादयः ॥ ३० ॥

शक्रादिषुयथास्वकंप्रसिद्धैवप्राची ॥ पीठशक्तीनांध्यानमाह ॥ श्वेतेति ॥ यथाविधिस्थापितायांविधिनाप्रतिष्ठितायाम् ॥ योर्ध्वदक् अ

पूजकस्यपुरःकल्प्याःशक्रादिषुयथास्वकम् ॥ श्वेताकृष्णारुणापीताश्यामारक्तासिताऽसिता ॥३१॥ रक्तांबराभयधराध्येयाःस्युःपीठशक्तयः ॥ शालग्रामेमणौयंत्रेनित्यपूजांसमाचरेत् ॥३२॥ हेमादिप्रतिमायांवास्थापितायांयथाविधि ॥ अंगुष्ठादिवितस्त्यंतप्रमाणाप्रतिमागृहे ॥३३॥ पूज्यानदग्धाभिन्नावानोद्र्ध्वर्वाधोदङ्नवक्रिका ॥ लिंगवालक्षणोपेतंतत्रावाहनमाचरेत् ॥३४॥ मूलमुच्चार्य्यहृदयात्सुषुम्नावर्त्मनासह ॥ द्वारेणब्रह्मरंध्रस्यनासारंध्रेविनिर्गतम् ॥ ३५ ॥ पुष्पांजलौमातृकाब्जेयोजयित्वाविनिक्षिपेत् ॥ मूर्त्तौपुष्पांजलिंचैतदावाहनमुदीरितम् ॥ ३६ ॥ शालग्रामेस्थिरायांवानावाहनविसर्जने ॥ आह्वानाद्युपचारेषुश्लोकान्छंभूदितान्पठेत् ॥ ३७ ॥ आत्मसंस्थमजंशुद्धंत्वामहंपरमेश्वर ॥ अरण्यामिवहव्यांशंमूर्तावावाहयाम्यहम् ॥ ३८ ॥ पंचायतनपक्षेतुमध्येविष्णुंसमर्चयेत् ॥ अग्निनिर्ऋतिवायव्येशानेषुगणनायकम् ॥ ३९ ॥

धोदक्वक्राचतानपूज्याः ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ पंचायतनपूजामाह ॥ पंचेति ॥ ३९ ॥ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ कांडानुसमयेनेति ॥ कांडानुसमयः पदार्थानुसमयश्चेतिविधौ प्रकारद्वयम् ॥ एकस्यपूजा काण्डसमाप्यापरार्चनंकाण्डानुसमयः ॥ प्रतिपदार्थंसर्वेषांपूजापदार्थानुसमयः ॥ ततोऽत्रकाण्डानुसमयेनपूजा । आवाहनमुद्रयाआवाहनम् ॥ सायथा–'अनामामूलसंलग्नांगुष्ठाग्रांजलिरीरिता ॥ देवाह्वानकरीचैषामुद्रावाहनसंज्ञिका' इति ॥ आवाहनमुद्राधोमुखी–संस्था

रविंशिवांशिवंमध्येगणेशश्चेच्छिवंशिवाम् ॥ रविंविष्णुंरवौमध्येविघ्नाजनगजेश्वरान् ॥ ४० ॥ भवान्यांमध्यसंस्थायामीशविघ्नार्कमाधवान् ॥ हरेमध्यगतेसूर्यगणेशगिरिजाच्युतान् ॥ ४१ ॥ संपूज्यादौमध्यगतंगणेशादिततोयजेत् ॥ गणेशेमध्यसंस्थेतुपूजयेद्भास्करादितः ॥४२॥ कांडानुसमयेनात्रपूजाप्रोक्तामनीषिभिः ॥ विधायावाहनंचेत्थमावाहन्यातुमुद्रया ॥४३॥ संस्थापिन्यास्थापयेत्तुमूलांतेश्लोकमुच्चरन् ॥ तवेयंमहिमामूर्त्तिस्तस्यांत्वांसर्वगंप्रभो ॥४४॥ भक्तिस्नेहसमाकृष्टंदीपवत्स्थापयाम्यहम् ॥ ऊहः कार्य्योभवान्यादौश्लोकेष्वावाहनादिषु ॥४५॥ मूलश्लोकौपठन्कुर्य्यादासनंचोपवेशनम् ॥ सर्वांतर्यामिणेदेवसर्वबीजमयंशुभम् ॥ ४६ ॥ स्वात्मस्थायपरंशुद्धमासनंकल्पयाम्यहम् ॥ अस्मिन्वरासनेदेवसुखासीनोऽक्षरात्मकः ॥ ४७ ॥

पनी ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ आत्मसंस्थामजांशुद्धामित्याद्यूह ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ ४७ ॥

॥ ४८ ॥ ४९ ॥ स्वमुद्रयासन्निधानमुद्रया ॥ उत्तानांगुष्ठौमुष्टी-सन्निधानमुद्रा ॥ स्वमुद्रवासन्निरोधिन्या ॥ सोक्ता ॥ ५० ॥ मुद्रयासंमुखीकरिण्याउत्तानौमुष्टी-संमुखीकरणी ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ हृद्यंजलिनिंबधनं-प्रार्थनीमुद्रा ॥ ५३ ॥

प्रतिष्ठितोभवेशत्वंप्रसीदपरमेश्वर ॥ मूलंश्लोकंततः कुर्य्यात्सन्निधानंस्वमुद्रया ॥ ४८ ॥ अनन्यातवदेवेशमूर्तिशक्तिरियंप्रभो ॥ सान्निध्यंकुरुतस्यांत्वंभक्तानुग्रहतत्परः ॥४९॥ पठन्मूलंतथाश्लोकंसन्निरुध्यात्स्वमुद्रया ॥ आज्ञयातवदेवेशकृपांभोधेगुणांबुधे ॥ ५० ॥ आत्मानंदैकतृप्तंत्वांनिरुणध्मिपितर्गुरो ॥ मुद्रयासंमुखीकुर्य्यान्मूलंश्लोकंचसंपठन् ॥५१॥ अज्ञानाद्दुर्मनस्त्वाद्वावैकल्यात्साधनस्यच ॥ यदपूर्णंभवेत्कृत्यंतदप्यभिमुखोभव ॥५२॥ कुर्वीतमूलश्लोकाभ्यांप्रार्थन्यामुद्रयार्चने ॥ दृशापीयूषवर्षिण्यापूरयन्यज्ञविष्टरम् ॥५३॥ मूर्तौवायज्ञसंपूर्तेः स्थिरोभवमहेश्वर ॥ न्यसेत्षडंगंदेवांगेसकलीकरणंसुधीः ॥ ५४ ॥ मूलंश्लोकंपठन्कुर्य्यादवगुंठंस्वमुद्रया ॥ अभक्तवाङ्मनश्चक्षुःश्रोत्रदूरामितद्युते ॥ ५५ ॥ स्वतेजःपंजरेणाशु वेष्टितोभवसर्वतः ॥ गोमुद्रयामृतीकृत्यविदध्यात्परमाकृतिम् ॥ ५६ ॥ महामुद्रांविरचयंस्ततः स्वागतमाचरेत् ॥ मूलमंत्रंतथाश्लोकंपठंस्तद्गतमानसः ॥ ५७ ॥

॥ ५४ ॥ स्वमुद्रयाऽवगुंठिन्या ॥ सोक्ता ॥ ५५ ॥गोमुद्रोक्ता ॥ ५६ ॥ महामुद्राप्युक्ता ॥ ५७ ॥

॥ ५८ ॥ ५९ ॥ पाद्यद्रव्याण्याह ॥ श्यामाकेति ॥ ६० ॥ ६१ ॥ आचमनीयद्रव्याण्याह ॥ लवंगेति ॥ कंकोलसुगंधद्रव्यंमरिचो

यस्यदर्शनमिच्छंतिदेवाःस्वाभीष्टसिद्धये॥तस्मैतेपरमेशायस्वागतंस्वागतंचमे॥५८॥ततः सुस्वागतंकुर्य्यान्मूलश्लोकौसमुच्चरन् ॥ कृतार्थोनुगृहीतोस्मिसफलंजीवितंमम ॥५९॥ आगतोदेवदेवेशसुस्वागतमिदंपुनः ॥ श्यामाकविष्णुक्रांताब्जदूर्वाःपाद्यजलेक्षिपेत् ॥६०॥ मूलश्लोकनमोमंत्रैःपाद्यंपादांबुजेऽर्पयेत् ॥ यद्भक्तिलेशसंपर्कात्परमानंदविग्रहम् ॥ ६१ ॥ तस्मैतेचरणाब्जायपाद्यंशुद्धायकल्पये ॥ लवंगजातिकंकोलंप्रक्षिप्याचमनीयके ॥६२॥ दद्यादाचमनंवक्त्रेमूलश्लोकसुधाक्षरैः ॥ वेदानामपिवेद्यायदेवानांदेवतात्मने ॥६३॥ आचामंकल्पयामीशशुद्धानांशुद्धिहेतवे ॥ अर्घ्यपात्रेक्षिपेद्दूर्वास्तिलदर्भाग्रसर्षपान् ॥६४॥यवपुष्पाक्षतान्गंधंतेनार्घ्यंमूर्ध्निचाचरेत् ॥ मूलश्लोकशिरोमंत्रैर्देवस्य मनुवित्तमः॥६५॥ तापत्रयहरंदिव्यंपरमानंदलक्षणम् ॥ तापत्रयविनिर्मुक्तंतवार्घ्यंकल्पयाम्यहम् ॥ ६६ ॥ पात्रेतुमधुपर्कस्यदध्याज्यमधुचक्षिपेत् ॥ मूलश्लोकसुधामंत्रैर्दद्यात्तंवदनेप्रभोः ॥ ६७ ॥

रमम् ॥ ६२ ॥ ३३ ॥ ६४ ॥ शिरोमंत्रःस्वाहा ॥ ६५ ॥ ६६ ॥ ६७ ॥

॥ ६८ ॥ ६९ ॥ स्नानवस्त्रोपवीतनैवेद्येषुदत्तेष्वाचमनीयंदद्यात् ॥ ७० ॥ ७१ ॥ ७२ ॥ उभयंमूलश्लोकौ ॥ ७३ ॥ ७४ ॥

सर्वकालुष्यहीनायपरिपूर्णसुखात्मने ॥ मधुपर्कमिदंदेवकल्पयामिप्रसीदमे ॥ ६८ ॥ पुनराचमनंदद्यान्मूलश्लोकांतरंपठन् ॥ उच्छिष्टोप्यशुचिर्वापियस्यस्मरणमात्रतः ॥६९॥ शुद्धिमाप्नोतितस्मैतेपुनराचमनीयकम् ॥ स्नानवस्त्रोपवीतांतेनैवेद्यांतेपितत्स्मृतम् ॥ ७० ॥ पाद्यादिवस्त्वभावेतुतत्स्मरन्नक्षतान्क्षिपेत् ॥ गंधतैलंततोदद्यान्मूलश्लोकंपठन्सुधीः ॥ ७१ ॥ स्नेहंगृहाणस्नेहेनलोकनाथमहाशय॥सर्वलोकेषुशुद्धात्मन्ददामिस्नेहमुत्तमम् ॥ ७२ ॥ हरिद्राद्यैस्तमुद्वर्त्यस्नापयेदुभयंपठन् ॥ परमानंदबोधाब्धिनिमग्ननिजमूर्तये ॥ ७३ ॥ सांगोपांगमिदंस्नानंकल्पयाम्यहमीशते ॥ ततःसहस्रशंखेनशतंवाशक्तिवोपिवा ॥ ७४ ॥ गंधयुक्तोदकैरीशमभिषिंचेन्मनुंस्मरन् ॥ पठन्मूलंततः श्लोकौदद्याद्वस्त्रोत्तरीयके॥७५॥ मायाचित्रपटच्छन्ननिजगुह्योरुतेजसे ॥ निरावरणविज्ञानवासस्तेकल्पयाम्यहम् ॥ ७६ ॥ यमाश्रित्यमहामायाजगत्संमोहिनीसदा ॥ तस्मैतेपरमेशायकल्पयाम्युत्तरीयकम् ॥ ७७ ॥ पीतंविष्णौसितंशंभौरक्तंविघ्नार्कशक्तिषु ॥ सच्छिद्रंमलिनंजीर्णंत्यजेत्तैलादिदूषितम् ॥ ७८ ॥

॥ ७५ ॥ ७६ ॥ ७७ ॥ ७८ ॥
॥ ७९ ॥ ८० ॥ ८१ ॥ पूर्ववन्मूलश्लोकौपठन्गंधमर्पयेत् ॥ ८२ ॥ ८३ ॥ अंगुष्ठौकनिष्ठामूललग्नौ-गंधमुद्रा ॥ ८४ ॥ ८५ ॥ तर्ज

उपवीतंभूषणानिप्रयच्छेदुभयंपठन् ॥ यस्यशक्तित्रयेणेदंसंप्रोतमखिलंजगत् ॥ ७९ ॥ यज्ञसूत्रायतस्मैतेयज्ञसूत्रंप्रकल्पये ॥ स्वभावसुन्दरांगायनानाशक्त्याश्रयायते ॥ ८० ॥ भूषणानिविचित्राणिकल्पयाम्यमरार्चितम् ॥ मूलमंत्रेणपुटितमेकैकंमातृकाक्षरम् ॥ ८१ ॥ विन्यसेद्देवतांगेषुयोगोयंलोकमोहनः ॥ कनिष्ठयापात्रसंस्थंपूर्ववद्गंधमर्पयेत् ॥ ८२ ॥ परमानंदसौभाग्यपरिपूर्णदिगंतरम् ॥ गृहाणपरमंगंधंकृपयापरमेश्वर ॥ ८३ ॥ ततःकनिष्ठांगुष्ठाभ्यांगंधमुद्रांप्रदर्शयेत् ॥ मूलश्लोकंपठन्नानापुष्पाणिविनिवेदयेत् ॥ ८४ ॥ तुरीयवनसंभूतंनानागुणमनोहरम् ॥ अमंदसौरभंपुष्पंगृह्यतामिदमुत्तमम् ॥ ८५ ॥ तर्ज्जन्यंगुष्ठयोगेनपुष्पमुद्रांप्रदर्शयेत् ॥ अक्षतानर्कधत्तूरौविष्णौनैवार्पयेत्सुधीः ॥ ८६ ॥ बंधूकंकेतकींकुंदंकेसरंकुटजंजपाम् ॥ शंकरेनार्पयेद्विद्वान्मालतींयूथिकामपि ॥ ८७ ॥

न्यावंगुष्ठमूललग्ने-पुष्पमुद्रा ॥ पुष्पाध्यायमाह ॥ अक्षतानित्यादिना ॥ अक्षतान्तंडुलादीन् ॥ तिलकोपर्य्यर्पणेनदोषः ॥८६ ॥ ८७॥

शक्तौदूर्वादयोनिषिद्धाः महालक्ष्म्यास्तुदूर्वाप्रशस्ता ॥ मालूरंबिल्वम् ॥ तगरंगंधतगरम् ॥ तगरइतिकान्यकुब्जभाषायाम् ॥ जातुक दाचिदपि ॥ ८८ ॥ निषिद्धान्याह ॥ निर्गंधमिति ॥ ८९ ॥ तुच्छसंस्पृष्टंशरीरलग्नम् ॥ स्वविकासितंबलादात्मनाविकासितम्

शक्तौदूर्वार्कमंदारान्मालूरंतगरंरवौ ॥ विनायकेतुतुलसींनार्पयेज्जातुचिद्बुधः ॥ ८८ ॥ श्वेतंपीतंहरेरीरि ष्टंरक्तंरविगणेशयोः ॥ निर्बंधंकेशकीटादिदूषितंचोग्रगंधकम् ॥ ८९ ॥ मलिनंतुच्छसंस्पृष्टमाघ्रातंस्व विकासितम् ॥ अशुद्धभाजनानीतंस्नात्वानीतंचयाचितम् ॥ ९० ॥ शुष्कंपर्य्युषितंकृष्णंभूमिगंनार्प येत्सुमम् ॥ चंपकंकमलंत्यक्त्वाकलिकामपिवर्ज्जयेत् ॥ ९१ ॥ कुरंटकंकांचनारंवर्जयेद्बृहतीयुगम् ॥ पुष्पंपत्रंफलंदेवेनप्रदद्यादधोमुखम् ॥ ९२ ॥ पुष्पांजलौनतद्दोषस्तथापर्य्युषितस्यच ॥ तुलसीबकु लोवृक्षश्चंपकश्चसरोजिनी ॥ ९३ ॥ बिल्वकल्हारदमनास्तथामरुबकःकुशः ॥ दूर्वाहिवल्ल्यपामार्गवि ष्णुक्रांतामुनिद्रुमाः ॥ ९४ ॥

॥ ९० ॥ पर्युषितंदिनांतरानीतम् ॥ सुमंपुष्पम् चंपककमलयोः कलिकाअपिप्रशस्ताः ॥ ९१ ॥ पुष्पपत्रफलान्यधोमुखानिनार्पये द्यथोत्पन्नंतथैवार्पयेदित्यर्थः ॥ ९२ ॥ पुष्पांजलौ अधोमुखपर्युषितयोर्नदोषः ॥ ९३ ॥ अहिवल्लीनागवल्ली ॥ मुनिद्रुमोऽगस्त्यः॥९४॥ धात्री आमलकी ॥ तुलस्यादीनांपत्रैरपिपूजा ॥ जाम्बादीनांपत्रैरपिफलैश्च ॥ ९५ ॥ रसालः आम्रः ॥ ९६ ॥ ९७ ॥ दिक्पहेत्यं तमिति ॥ दिक्पालायुधपर्यंतमावरणपूजा इदंसांप्रदायिकम् ॥ क्वचिदंगपूजातःप्रागपिवज्राद्यूर्ध्वमप्यावरणानिसंति ॥ अंगपूजा स्थानमाह ॥ अग्नीति ॥ ९८ ॥ अंगदेवताध्यानमाह ॥ वामलोचनाःस्त्रीरूपाः ॥ ९९ ॥ तिस्रःकवचनेत्रास्त्ररूपाः रक्ता

धात्रीयुतानामेतेषांपत्रैःकुर्य्यात्सुरार्चनम् ॥ जंबूदाडिमजंबीरतिंतिणीबीजपूरकाः ॥९५॥ रंभाधात्री चबदरीरसालःपनसोपिच ॥ एषांफलैर्यजेद्देवंतुलसीतुहरेःप्रिया ॥ ९६ ॥ सुवर्णपुष्पंतुलसीनैवनिर्मा ल्यतांव्रजेत् ॥ पुष्पपूजांविधायेत्थंकुर्य्यादावरणार्चनम् ॥९७॥ अंगादिदिक्पहेत्यंतंततोधूपादिकंच रेत् ॥ अग्निनैर्ऋतिवाय्वीशकोणेषुहृदयांशिरः ॥९८॥ शिखांकवचमाराध्यनेत्रमग्रेप्रपूजयेत्॥ दिक्ष्वस्त्र मंगदेव्यस्ताध्यातव्यावामलोचनाः ॥९९॥ सिताश्वेतासितास्तिस्रोरक्ताइष्टाभयान्विताः ॥ स्वदिक्षुप्र यजेद्दिक्पाञ्जातिहेत्यादिसंयुतान् ॥ १०० ॥

इष्टाभयान्वितावराभययुताः ॥ स्वदिक्षुप्रसिद्धासु दिक्पालानिंद्रादीन् ॥ जातिहेत्यादिसंयुतान् ॥ जातयःसुरादयःहेतयोवज्रादयः ॥ आदिशब्दाद्वाहनशक्ती ॥ १०० ॥

१–२ तत्रपीतेकुरंटकइत्यमरः । १ फलपूरोबीजपूरोरुचकोमातुलिंगकेइत्यमरः ।

प्रणवादिनि यानिनिजबीजानींद्रादिर्बीजानिपूर्वमुक्तानिलंरंमंक्षंवंयंसंहंह्रींआंइत्यादीनि ॥ प्रयोगमाह ॥ तारमिति ॥ १०१ ॥ १०२ ॥ ॥ १०३ ॥ आद्येति अधिपतयइत्येतस्मात्पूर्वस्यामुकपदस्यस्थानेसुरादिजातीर्वदेत् ॥ १०४ ॥ १०५ ॥ बीजादीतिदिक्पालाश्चपूर्वमुक्ताः ॥ यातुतोयपयोर्निर्ऋतिवरुणयोः ॥ कंब्रह्माणम् ॥ यथा–ओंलंइंद्रायसुराधिपतयेसायुधायसवाहनायसपरिवारायसशक्ति

तारादिनिजबीजाद्यांस्तत्प्रयोगोऽधुनोच्यते ॥ तारंबीजमथेंद्रायामुकाधिपतयेततः ॥ १०१ ॥ सायुधायसवाहंतेनायसांतेपरीतिच ॥ वारायंतेसशक्तीतिकायामुकपदंततः ॥ १०२ ॥ पार्षदायनमोंतोऽयंदिक्पालानांमनुःस्मृतः ॥ इंद्रायेतिपदस्थानेवह्न्यादिपदमुच्चरेत् ॥ १०३ ॥ आद्यामुकपदस्थानेक्रमाज्जातीर्वदेत्सुधीः ॥ सुरतेजःप्रेतरक्षःसलिलप्राणतारकाः ॥ १०४ ॥ भूताहिलोकाविज्ञेयाआशापालकजातयः ॥ पार्षदात्पूर्वममुकस्थानेस्यात्स्वष्टदेवता ॥ १०५ ॥ बीजानिपूर्वमुक्तानिवाहनान्यायुधान्यपि ॥ यातुतोयपयोर्मध्येऽनंतंपूर्वेशयोस्तुकम् ॥ १०६ ॥

कायामुकेष्टदेवतापार्षदायनमः ॥ ओंरंअग्नयंतेजोधिपतये० ओंमंयमायप्रेताधिपतये० ॥ ओंक्षंनैर्ऋतयेरक्षोधिपतये० ओंवंवरुणायजलाधिपतये० ओंयंवायवेप्राणाधिपतये० ओंसंसोमायनक्षत्राधिपतये० ओंहंईशानायभूताधिपतये० ओंह्रींअनंतायनागाधि पतये० ओंआंब्रह्मणेलोकाधिपतये० इतिप्रयोगः ॥ १०६ ॥
॥ १०७ ॥ पुष्पपाथसीपुष्पोदकेदत्त्वा ॥ धूपमाह ॥ धूपपात्रेति ॥ पुरोगुग्गुलुः ॥ आदिशब्दात् घृतकर्पूरशर्कराः ॥ अग्नावगुर्वादिप्रक्षिप्यफडितिप्रोक्ष्यनमइतिपुष्पंसमर्प्यवामतर्जन्यासंस्पृश्यमूलश्लोकांतेसांगायसपरिवारायरामाय धूपं समर्पयामीतिशंखोदकं

प्रत्यावृत्तिक्षिपेद्देवेपुष्पंमंत्रमिमंजपन् ॥ अभिष्टसिद्धिंमेदेहिशरणागतवत्सल ॥ १०७ ॥ भक्त्यासमर्पयेतुभ्यमिदमावरणार्चनम् ॥ आह्वानाद्युपचारेषुप्रत्येकंपुष्पपाथसी ॥ १०८ ॥ दत्त्वाप्रक्षाल्यचकरमुपचारांतरंचरेत् ॥ धूपपात्रस्थितांगारेक्षिप्त्वागुरुपुरादिकम् ॥ १०९ ॥ पात्रमस्त्रेणसंप्रोक्ष्यहृदापुष्पंसमर्पयेत् ॥ संस्पृशन्वामतर्जन्यामूलश्लोकंचसंपठेत् ॥ ११० ॥ वनस्पतिरसोपेतोगंधाढ्यःसुमनोहरः ॥ आघ्रेयः सर्वदेवानांधूपोयंप्रतिगृह्यताम् ॥ १११ ॥ सांगायसपरीत्यंतेवारायङेन्तदेवता ॥ धूपंसमर्पयामीतिनमोंतंमंत्रमुच्चरन् ॥ ११२ ॥ शंखांबुप्रक्षिपेद्भूमौधूपमुद्रांप्रदर्शयेत् ॥ तर्जन्यंगुष्ठयोगेनघंटामर्चेत्स्वमंत्रतः ॥ ११३ ॥

क्षिपत् ॥ तर्जनीमूलयोरंगुष्ठयोगो–धूपमुद्रा ॥ स्वमन्त्रतः घंटामंत्रतः ॥ १०८ ॥ १०९ ॥ ११० ॥ १११ ॥ ११२ ॥ ११३ ॥

॥ ११४ ॥ विशेषमाह ॥ धूपयेदिति ॥ ईदृशंदीपदानमपि ॥ प्रोक्षणप्रयोगश्चतद्वत् ॥ ११५ ॥ वामेति ॥ ११६ ॥ ११७ ॥ मध्यमा मूलयोरंगुष्ठयोगो-दीपमुद्रा ॥ दीपदानंनेत्रप्रदेशे ॥ वर्तीनांभूरिपक्षेबहुत्वपक्षेऽविषमास्त्याज्याः ॥ ११८ ॥ सितवर्तियुततैलदीपो

जयध्वनिमंत्रमातः स्वाहांतः सदशाक्षरः ॥ वादयन्वामहस्तेनकीर्तयन्देवतागुणान् ॥ ११४॥ धूपये दक्षहस्तेनदेवतानाभिदेशतः ॥ जलंपुष्पांजलिंदद्याद्दीपदानमपीदृशम् ॥ ११५ ॥ वाममध्यमयास्प र्शोमूलश्लोकस्यकीर्तनम् ॥ सुप्रकाशोमहादीपः सर्वतस्तिमिरापहः ॥ ११६ ॥ सबाह्याभ्यंतरंज्योति र्दीपोयंप्रतिगृह्यताम् ॥ धूपस्थानेदीपपदंमध्यमांगुष्ठयोगतः॥११७॥दीपमुद्रादर्शनंचतद्दानंनेत्रदेशतः॥ भूरिपक्षेतुवर्तीनांविषमावर्तिकामताः॥११८॥घृतदीपोदक्षिणेस्यात्तैलदीपस्तुवामतः ॥ सितवर्तियुतोदक्ष वामांगेरक्तवर्तिकः॥११९॥अत्रान्यद्धूपवज्ज्ञेयंततोनैवेद्यमर्पयेत्॥स्वर्णादिभाजनेसाज्यंपायसंशर्करादि कम् ॥१२०॥ परिवेष्ययथाशक्तिप्रोक्षेत्कैरस्त्रमंत्रितैः ॥ चक्रमुद्रामथारच्यप्रोक्षेत्तन्मंत्रितैर्जलैः॥१२१॥

दक्षिणतः ॥ रक्तवर्तियुतोघृतदीपोवामतइत्यर्थः ॥ ११९ ॥ अन्यज्जलप्रक्षेपादि ॥ १२० ॥ कैर्जलैः ॥ चक्रमुद्रोक्ता ॥ वायुबीजेन द्वादशवारंमंत्रितैर्जलैस्तन्नवेद्यंप्रोक्षेत् ॥ १२१ ॥

वायुबीजोत्थमारुतैर्नैवेद्यदोषसंशोष्यदक्षिणकरेरंबीजंविचिंत्यदक्षकरपृष्ठेवामकरंदत्त्वानैवेद्यंप्रदर्श्याग्निबीजोत्थाग्निनादोषंदग्ध्वावामक रेवंबीजंध्यात्वातत्पृष्ठेदक्षहस्तंदत्त्वानैवेद्यंप्रदर्श्यामृतबीजोत्थामृतप्लुतंस्मृत्वामूलेनप्रोक्ष्यतत्पृष्ट्वाऽष्टवारंमूलंप्रजप्यधेनुमुद्रांप्रदर्श्यसंपू

वायुबीजेनार्कवारंततस्तज्जातमारुतैः ॥ नैवेद्यदोषंसंशोष्यचिंतयेद्दक्षिणेकरे ॥ १२२ ॥ अग्निबीजंत स्यपृष्ठेवामंकरतलंन्यसेत् ॥ तंदर्शयित्वानैवेद्येतदुत्थेनाग्निनाखिलम् ॥१२३॥ नैवेद्यदोषंसंदह्यध्याये द्वामकरेऽमृतम् ॥ तत्पृष्ठेदक्षिणंहस्तंकृत्वातत्प्रदर्शयेत् ॥१२४॥ आप्लावितंस्मरेद्दोज्यंबीजोत्थामृत धारया ॥ प्रोक्ष्यमूलेनतत्स्पृष्ट्वाऽष्टशोमूलमनुंजपन् ॥ १२५ ॥ दर्शयित्वाधेनुमुद्रांगंधपुष्पैस्तदर्च येत् ॥ देवेपुष्पांजलिंदत्त्वातेजोदेवमुखोत्थितम् ॥१२६॥ विचिंत्यवामांगुष्ठेनस्पृशेन्नैवेद्यभाजनम् ॥ दक्षहस्तेजलंधृत्वामूलश्लोकंशिरःपठेत् ॥ १२७ ॥

ज्यदेवेपुष्पंदत्त्वादेवस्योद्गतंतेजः स्मृत्वावामांगुष्ठस्पृष्टंनैवेद्यंसजलदक्षहस्तेनमूलश्लोकसहितस्वाहांतेसांगायेतिपठन्नैवेद्यमुद्रांप्रदर्शयेत् ॥ अनामामूलयोरंगुष्ठयोगोनैवेद्यमुद्रा ॥ १२२ ॥ १२३ ॥ १२४ ॥ १२५ ॥ १२६ ॥ १२७ ॥

॥ १२८ ॥ १२९ ॥ सपुष्पकराभ्यांपात्रमुद्धरन्निवेदयामीतिपठेत् ॥ १३० ॥ पद्माभोवामहस्तो-ग्रासमुद्रा ॥ १३१ ॥ प्राणादिमुद्रा

सत्पात्रसिद्धंसुहविर्विविधानेकभक्षणम् ॥ निवेदयामिदेवेशसानुगायगृहाणतत् ॥१२८॥ सांगायेत्या दिकंप्रोच्यजलमुत्सृज्यभूतले ॥ नैवेद्यमुद्रामंगुष्ठानामिकाभ्यांप्रदर्शयेत् ॥ १२९ ॥ सपुष्पाभ्यांकरा भ्यांत्रिःप्रोद्धरन्भक्ष्यभाजनम् ॥ निवेदयामिभवतेजुषाणेदंहविर्हरे ॥१३०॥ षोडशार्णानिमान्प्रोच्य ग्रासमुद्रांप्रदर्शयेत् ॥ वामहस्तेनपद्माभांप्राणाद्यादक्षिणेनतु ॥ १३१ ॥ कनिष्ठानामिकांगुष्ठैर्मुद्राप्राण स्यकीर्तिता ॥ तर्जनीमध्यमांगुष्ठैरपानस्यतुसास्मृता ॥ १३२ ॥ अनामामध्यमांगुष्ठैरुदानस्यचमुद्रि का ॥ तर्जन्यनामामध्याभिःसांगुष्ठाभिश्चतुर्थिका ॥ १३३ ॥ सर्वाभिःससमानस्यप्राणाद्यान्ङेद्विठा न्वितान् ॥ तारपूर्वाञ्जपन्मुद्राःप्राणादीनांप्रदर्शयेत् ॥ १३४ ॥

आह ॥ कनिष्ठेति ॥१३२ ॥ चतुर्थिकाव्यानमुद्रा ॥१३३॥ सर्वांगुलीभिःसमानमुद्रा ॥ द्विठंस्वाहा ॥ ॐप्राणायस्वाहेत्यादि० ॥१३४॥ जवनिकातिरस्करिणी तांधृत्वाशालेर्भक्तंब्रह्मेशाद्यैरितिपद्यद्वयंपठेत् ॥ यथा- 'ब्रह्मेशाद्यैःपरितऋषिभिःसूपविष्टःसमेतैर्लक्ष्म्याशिंजद्वल यकरयासादरंवीज्यमानः ॥ लीलानर्मप्रहसनमुखैर्व्याप्नुवन्पंक्तिमध्येभुंक्तेपात्रेकनघटितेषड्रसंश्रीरमेशः' ॥ १ ॥ 'शालेर्भक्तंसुप क्वंशिशिररसितंपायसापूपसूपंलेह्यंपेयंचचोष्यंसितममृतफलंपूरिकाद्यंसुखाद्यम् ॥ आज्यंप्राज्यंसभोज्यंनयनरुचिकरंराजिकैलामरी चस्वादीयःशाकराजीपरिकरममृताहारजोषंजुषस्व' ॥ २ ॥ इतिपद्यद्वयम् ॥ रमेशपदेस्थानेदेवताभेदेन्यदेवतानामूहःकार्यः ॥ लक्ष्म्ये

ततोजवनिकांकृत्वाब्रह्मेशाद्यैरिदंपठेत् ॥ पद्यंशालेर्भक्तमितिमूलमंत्रंचसप्तधा ॥ १३५ ॥ प्रतिसीराम पाकृत्यदद्याच्छ्लोकंपठञ्जलम् ॥ समस्तदेवदेवेशसर्वतृप्तिकरंपरम् ॥ १३६ ॥ अखंडानंदसंपूर्णगृहाण जलमुत्तमम् ॥ स्थंडिलेग्निमुपाधायवैश्वदेवक्रियांचरेत् ॥ १३७ ॥ मूलेनवीक्ष्यचास्त्रेणकृत्वाप्रोक्षणता डने ॥ कुशैस्तद्वर्मणाभ्युक्ष्यपूर्ववत्स्थापयेच्छुचिम् ॥ १३८ ॥ तन्मंत्रेणतमभ्यर्च्याहूयतत्रेष्टदेवताम् ॥ पूजयेद्गंधपुष्पैस्तांमहाव्याहृतिभिस्ततः ॥ १३९ ॥ हुत्वाव्यस्तसमस्ताभिराहुतीनांचतुष्टयम् ॥ अन्नं मूलेनजुहुयात्पंचविंशतिसंख्यया ॥ १४० ॥

तिपदस्थानेपिगौर्यापार्वत्येत्यादिपदसन्निवेशऊह्यः ॥ १३५ ॥ प्रतिसीरांजवनिकाम् ॥ १३६ ॥ १३७ ॥ शुचिंवह्निं पूर्ववत्प्रथम तरं गोक्तविधिना ॥ १३८ ॥ तन्मंत्रेणवैश्वानरमंत्रेणपूर्वोक्तेन ॥ १३९ ॥ १४० ॥

१ शालेरितिजातिनिर्देशः ।

॥ १४१ ॥ १४२ ॥ उच्छिष्टभोजिनआह ॥ विश्वक्सेनइत्यादिना विकर्तनस्यरवः ॥ १४३ ॥ १४४ ॥ सार्धश्लोकचतुष्टयं

पुनर्व्याहृतिभिर्हुत्वामूर्तौदेवंनियोजयेत् ॥ वह्निंविसृज्यदेवायदद्यादाचमनोदकम् ॥१४१॥ तेजःसंयोज्यदेवस्यनिर्गतंदेववक्त्रतः नैवेद्यांशंतदुच्छिष्टभोजिनेविनिवेदयेत् ॥१४२॥ विष्वक्सेनोहरेरुक्तश्चंडेश्वरउमापतेः ॥ विकर्तनस्यचंडांशुर्वक्रतुंडोगणेशितुः ॥१४३॥ शक्तेरुच्छिष्टचांडालीस्मृताउच्छिष्टभोजिनः ॥ ततोलवणमुत्तार्य्यकुर्य्यादारार्तिकंसुधीः ॥१४४॥ अथोनिवेद्यतांबूलंदर्शयेच्छत्रचामरे॥ पठेद्देवमनाभूत्वासार्द्धश्लोकचतुष्टयम् ॥१४५॥ बुद्धिः सवासनाक्लृप्तादर्पणंमंगलानिच ॥ मनोवृत्तिर्विचित्रातेनृत्यरूपेणकल्पिता ॥१४६॥ ध्वनयोगीतरूपेणशब्दवाद्यप्रभेदतः ॥ छत्राणिनवपद्मानिकल्पितानिमयाप्रभो ॥१४७॥ सुषुम्नाध्वजरूपेणप्राणाद्याश्चामरात्मना॥अहंकारोगजत्वेनवेगःक्लृप्तोरथात्मना ॥१४८॥ इंद्रियाण्यश्वरूपाणिशब्दादिरथवर्त्मना ॥ मनः प्रग्रहरूपेणबुद्धिः सारथिरूपतः ॥१४९॥ सर्वमन्यत्तथाक्लृप्तंतवोपकरणात्मना ॥ श्लोकानेतान्पठित्वातुमूलमंत्रमनन्यधीः ॥ १५० ॥

शिवोक्तम् ॥ १४५ तदेवाह ॥ बुद्धिरिति ॥ १४६ ॥ १४७ ॥ १४८ ॥ १४९ ॥ १५० ॥

मंत्रेणगुह्यातिगुह्येत्यादिना तंजपंदेवदक्षकरेर्घजलेनार्पयेत् ॥ १५१ ॥ १५२ ॥ १५३ ॥ प्रदक्षिणासंख्यामाह ॥ अजेति ॥ अजे विष्णौवेदाश्चतस्रःप्रदक्षिणाः ॥ ईशेर्द्धम् ॥ शक्तावेका ॥ गणेशस्यतिस्रः ॥ रवेःसप्त ॥ १५४ ॥ १५५ ॥ ब्रह्मार्पणमंत्रमाह ॥ इतइति ॥ बकःशः मेषोऽनंतान्वितः नः आयुतः श्र ॥ यथा-ॐइतःपूर्वप्राणबुद्धिदेहधर्माधिकारतो जाग्रत्स्वप्नसुषुप्त्यवस्थासु

यथाशक्तिजपित्वातंमंत्रेणविनिवेदयेत् ॥ क्षिपन्नर्घस्यपानीयंदेवतादक्षिणेकरे ॥ १५१ ॥ गुह्यातिगुह्यगोप्तात्वंगृहाणास्मत्कृतंजपम् ॥ सिद्धिर्भवतुमेदेवत्वत्प्रसादात्त्वयिस्थितिः ॥ १५२ ॥ कीर्तितः श्लोकरूपोयंमंत्रोजपनिवेदने ॥ दत्त्वापराङ्मुखंचार्घ्यंपुष्पैःशंखंप्रपूजयेत् ॥१५३॥ दंडवत्प्रणिपत्येशंदेवंकुर्य्यात्प्रदक्षिणाः ॥ अजेशशक्तिगणपभास्कराणांक्रमादिमाः ॥१५४॥ वेदार्द्धचंद्रवन्ह्यद्रिसंख्याः स्युः सर्वसिद्धये ॥ स्तुत्वाब्रह्मार्पणाख्येनमनुनाऽऽत्मानमर्पयेत् ॥ १५५ ॥ इतःपूर्वप्राणबुद्धिदेहधर्माधिकारतः ॥ जाग्रत्स्वप्नसुषुप्त्यंतेऽवस्थासुमनसावदेत् ॥ १५६ ॥ वाचाचहस्ताभ्यांपद्भ्यामुदरेणशिश्नतस्ततः ॥ मेषोनंतान्वितोयत्स्मृतंयदुक्तंचयत्कृतम् ॥१५७॥ तत्सर्वंप्रोच्यब्रह्मार्पणंभवत्वग्निवल्लभा ॥ मांमदीयंचसकलंहरयेतेसमर्पये ॥ १५८ ॥

मनसा वाचा हस्ताभ्यां पद्भ्यामुदरेण शिश्नेन यत्स्मृतं यदुक्तं यत्कृतं तत्सर्वं ब्रह्मार्पणं भवतु स्वाहा मां मदीयं हरये ते समर्पये ॐतत्सदिति ॥ १५६ ॥ १५७ ॥ १५८ ॥

॥ १५९ ॥ संहारमुद्रोक्ता ॥ हरयेइत्यत्रईशानायगौर्यैइत्याद्यूहः ॥ १६० ॥ ब्रह्मयज्ञं वेदाध्ययनम् ॥ अलब्धस्यलाभोयोगः ॥ लब्धस्यपरिपालनंक्षेमः ॥ १६१ ॥ तांत्रस्नानम् ॥ पूर्वोक्तं प्रथमतरंगोक्तम् ॥ १६२ ॥ १६३ ॥ १६४ ॥ १६५ ॥ अंदःपूजनम्

तारस्तत्सदितिप्रोक्तोब्रह्मार्पणमनुर्बुधैः ॥प्रणवादिद्वचशीत्यर्णोदेवतात्मसमर्पणे॥१५९॥संहारमुद्रयादेवं संहरेद्धृदयेनिजे॥अन्यस्मिन्दैवतेकार्य्यऊहोहरिपदेबुधैः॥१६०॥ एवंसंपूज्यदेवेशंब्रह्मयज्ञंसमाचरेत्॥ योगक्षेमंततः कृत्वामध्याह्नस्नानमाचरेत् ॥ १६१ ॥ स्मार्ततांत्रचपूर्वोक्तंसंध्यातर्पणमप्यथ ॥ संपूज्य पूर्ववद्देवंवैश्वदेवादिकंचरेत् ॥ १६२ ॥ देवप्रसादंभुंजीतसंभोज्यब्राह्मणोत्तमान् ॥ आचम्यदेवंसंस्मृ त्यपुराणंश्रृणुयात्सुधीः ॥ १६३ ॥ संध्याहोमंचनिर्वृत्यदेवंसंपूज्यपूर्ववत् ॥ शयीतशुद्धशय्यायांभुक्त्वाल्पं देवतांस्मरन् ॥१६४॥ एवंयःपूजयेद्देवंत्रिकालंधर्ममाचरन् ॥ नजातुवैरिभिर्दुःखैःपीड्यतेहरिरक्षितः ॥१६५॥ त्रिकालंपूजनाशक्तैःकार्य्योद्विःसकृदप्यदः ॥ विशेषेणयजेद्देवंसंक्रांत्यादिषुपर्वसु ॥ १६६ ॥ दशभिःपंचभिर्वापिपूजयेदुपचारकैः ॥ अशक्तः कारयेत्पूजांदद्यादर्चनसाधनम् ॥ १६७ ॥

॥ १६६ ॥ दशभिरुपचारैरावहनासनस्नानचमनवस्त्रचन्दनपुष्पधूपदीपनैवेद्यैः ॥ पञ्चभिर्गन्धाद्यैः ॥ १६७ ॥ पंचप्रकारांपूजामाह ॥ साधनाऽभाविनीति ॥ साधनानांपूजोपकरणानामभावोयस्याःसासाधनाभाविनी ॥ त्रासोयस्याःसातत्कृता त्रासी ॥ दुर्बोधानामियंदौर्बोधी ॥ सूतकेकृतासौतकी ॥ १६८ ॥ आतुरस्येयमातुरी ॥ १६९ ॥ क्रमाल्लक्षणमाह ॥ पूजेति ॥

दानशक्तःसमर्चस्तंपश्येत्तत्परमानसः ॥ साधनाऽभाविनीत्रासीदौर्बोधीसौतकीतथा ॥ १६८ ॥ आतु रोपंचधोक्तासौपूजासाकीर्त्यतेक्रमात् ॥ पूजासाधनवस्तूनामभावान्मनसैवया॥१६९॥पूजांभसासाधनं यत्साधनाभाविनीतुसा ॥ त्रस्तःसंपूजयेद्देवंयथालब्धोपचारकैः ॥ १७० ॥ मानसैर्वापिसात्रासीज्ञेया संपूर्णसिद्धिदा ॥ बालावृद्धाः स्त्रियोमूर्खादुर्बोधास्तत्कृतातुया ॥ १७१ ॥ यथाज्ञानंपरार्चासौदौर्बो धीकीर्तितावुधैः ॥ सूतकीतुनरःस्नात्वासंध्यांस्वांमानसींचरेत् ॥ १७२ ॥ मानसैर्वार्चयेत्कामीनिष्का मःसर्वमाचरेत् ॥ सौतक्युक्ताऽऽतुरीरोगान्नस्नायान्नचपूजयेत् ॥ १७३ ॥ विलोक्यमूर्तिंदेवस्ययदिवा सूर्य्यमंडलम् ॥ सकृन्मूलमनुंजप्त्वातत्रपुष्पंविनिक्षिपेत् ॥१७४॥ ततोरोगेगतेस्नात्वापूजयित्वागुरू न्द्विजान् ॥ पूजाविच्छेददोषोमेमास्त्विति प्रार्थयेततान् ॥ १७५ ॥

त्रासीमाह ॥ त्रस्तइति ॥ १७० ॥ दौर्बोधीमाह ॥ बालाइति ॥ १७१ ॥ सौतकीमाह ॥ सूतकीत्विति ॥ १७२ ॥ आतुरीमाह ॥ आतुरेति ॥ १७३ ॥ १७४ ॥ १७५ ॥

॥ १७६ ॥ १७७ ॥ १७८॥ सुरार्चायानित्यतामाह ॥ देवेति ॥ १७९ ॥ इतिमंत्रमहोदधिव्याख्यायांनौकायांदेवार्चानिरूपणं नामद्वाविंशस्तरंगः ॥ २२ ॥ पवित्रदमनार्चनंवक्तुमुपक्रमते ॥ वक्ष्येथेइति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ पूर्वाह्णेपूर्वदिने ॥ ४ ॥

तेभ्यश्चाशिषमादायदेवेशंपूर्ववद्यजेत् ॥ आतुरीकीर्तितापूजाःपंचैवंनारदोदिताः ॥ १७६ ॥ स्वयंसंपाद्यसर्वाणिश्रद्धयासाधनानियः ॥ पूजयेत्तत्परोदेवंसलभेताखिलंफलम् ॥ १७७ ॥ पूजनेनफलार्द्धस्यादन्यदत्तैस्तुसाधनैः ॥ तस्मात्स्वयंसमानीयसाधनान्यर्चनंचरेत् ॥ १७८ ॥ देवपूजाविहीनोयःसनरोनरकेपचेत् ॥ कथाकथंचिद्देवार्चाविधेयाश्रद्धयान्वितैः ॥१७९॥ इतिमंत्रमहोदधौपूजाकथनंनाम द्वाविंशस्तरंगः ॥२२॥ वक्ष्येथोसर्वदेवानांपवित्रदमनार्पणम् ॥ पवित्रैःश्रावणेपूजाचैत्रेदमनकैरपि ॥ १ ॥ प्रत्यब्दंविधिवत्कुर्य्याद्वर्षार्चाफलसिद्धये ॥ चैत्रशुक्लचतुर्दश्यांदमनैःपूजयेद्धरिम् ॥ २ ॥ नारायणंतुद्वादश्यामष्टम्यांगिरिनंदिनीम् ॥ सप्तम्यांभास्करंदेवंचतुर्थ्यांगणनायकम् ॥ ३ ॥ एवंतत्तत्तिथौतंतंपवित्रैः श्रावणेर्चयेत् ॥ पूर्वाह्णेदमनार्चायाःकृत्वानित्यार्चनंविभोः ॥४॥ गत्वादमनकारामंगृह्णीयात्क्रयार्पणात् ॥ उपविश्यशुचौदेशेमनुनानेनचार्पयेत् ॥ ५ ॥

क्रयार्पणान्मूल्यदानेन ॥ ५ ॥

॥ ६ ॥ क्लींकामदेवायनमइतिकामस्यमनुः ॥ ह्रींरत्यैनमइतिरतेः ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ ताराद्याभ्य

अशोकायनमस्तुभ्यंकामस्त्रीशोकनाशन ॥ शोकार्तिहरमेनित्यमानंदंजनयस्वमे ॥ ६ ॥ इतिसंप्रार्थ्यतत्रार्चेद्रतिकामौस्वमंत्रतः ॥ कामदेवायकामादिहृदंतोष्टाक्षरोमनुः ॥७॥ कामस्यमायारत्यैहृत्पंचार्णस्तु रतेर्मनुः ॥ इष्टदेवस्यपूजार्थंनेष्यामित्वामितिब्रुवन् ॥८॥ उत्पाट्यपंचगव्येनाभिषिच्यक्षालयेज्जलैः ॥ गंधादिभिर्हृदाभ्यर्च्यच्छादयेत्पीतवाससा ॥ ९ ॥ निधायवंशपात्रेतंगीतवादित्रनिःस्वनैः ॥ गृहमानीयतद्देशेस्थापयेद्देवतांस्मरन् ॥१०॥ ततोदेवस्यपुरतः कृत्वाष्टदलमंबुजम् ॥ सितकृष्णरक्तपीतवर्णैःसंपूरयेत्तुतम् ॥ ११ ॥ भूपुरंतद्बहिः कृत्वापीतवर्णेनपूरयेत् ॥ सितरक्तपीतवर्णंतद्बहिर्वर्तुलत्रयम् ॥ १२ ॥ रक्तवर्णेनतद्बाह्येविदध्याच्चतुरस्रकम् ॥ एवंविरचितेरम्येमंडलेसार्वकामिके ॥१३॥ यदिवासर्वतोभद्रेमुंचेद्दमनभाजनम् ॥ सायंकालीनपूजांतेकुर्य्यात्तस्याधिवासनम् ॥१४॥ ताराद्याभ्यांकामरतिमंत्राभ्यांतत्रतौयजेत् ॥ दलेष्वष्टसुरत्याद्यानष्टौकामान्पृथग्विधैः ॥ १५ ॥

प्रणवादिकाभ्यांकामरतिमन्त्राभ्यामुक्ताभ्यांतत्रमंडलमध्यस्थदमने तौरतिकामौ ॥ १५ ॥

कामानाह ॥ कामइति ॥ १६ ॥ प्रणवेति ॥ ॐक्लींकामायनमइत्यादिभिः ॥ १७ ॥ पूजाद्रव्याण्याह कर्पूरेति ॥ न्यंकुनाभिजा कस्तूरी ॥ तत्रकर्पूरेणकामपूजा ॥ रोचनयाभस्मशरीरपूजा कस्तूर्याऽनंगपूजेत्यादिक्रमः ॥ १८ ॥ १९ ॥ कामागायत्रीमाह ॥ कामदे

कामोभस्मशरीरश्चततोनंगश्चमन्मथः ॥ वसंतसखसंज्ञश्चस्मरइक्षुधनुधरः ॥ १६ ॥ पुष्पबाणइमेकामास्तान्यजेन्नामभिर्निजैः ॥ प्रणवानंगबीजाद्यैश्चतुर्थीहृदयान्वितैः ॥१७॥ कर्पूररोचनान्यंकुनाभिजागुरुकुंकुमैः ॥ धात्रीफलैश्चंदनेनपुष्पैः कामान्क्रमायजेत् ॥१८॥ दमनंगंधपुष्पाद्यैरभिपूज्याभिमंत्रयेत् ॥ अष्टोत्तरशतंकामगायत्र्यामंत्रवित्तमः ॥ १९ ॥ कामदेवायवर्णांतेविद्महेपदमुच्चरेत् ॥ पुष्पबाणायचपदंधीमहीतिततोवदेत् ॥२०॥ तन्नोऽनंगः प्रचोवर्णाद्दयादितिमनोभुवः ॥ गायत्र्येषाबुधैरुक्ताजनताजनविमोहिनी ॥ २१ ॥ हृदापुष्पांजलिंदत्त्वामनुनानेनतंनमेत् ॥ नमोस्तुपुष्पबाणायजगदानंदकारिणे ॥ २२ ॥ मन्मथायजगन्नेत्ररतिप्रीतिप्रदायिने ॥ ततोनिमंत्रयेद्देवमनेनमनुनासुधीः ॥ २३ ॥ आमंत्रितोसिदेवेश प्रातःकालेमयाप्रभो ॥ कर्तव्यंतुयथालाभंपूर्णस्याच्चुतवाज्ञया ॥ २४ ॥

वायेति ॥ जनविमोहिनीत्युक्त्वात्स्वतंत्राप्येषा ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥

वर्मणावगुंठनम् अस्त्रेणरक्षणंचकुर्यात् ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७॥ देशकालावुच्चार्यवर्षपूजासांगत्यायदमनार्चांकरिष्य इतिसंकल्पः ॥२८॥

देवेपुष्पांजलिंदत्त्वादंडवत्प्रणिपत्यच ॥ दमनेवर्मणास्त्रेणविदध्यादवगुंठनम् ॥ २५ ॥ रक्षणंचक्रमादेतदधिवासनमीरितम् ॥ ततौजागरणंकुर्य्याद्देवंगायंस्तुवञ्जपन् ॥२६॥ सर्वाधिवासनंचापिकुर्य्यान्नर्तनजागरौ ॥ प्रातःस्नानादि निर्वर्त्यकृत्वानित्यार्चनंविभोः ॥२७॥ संकल्पंदमनार्चायाविदध्याद्देवताज्ञया ॥ गृहीत्वादमनस्याथहस्ताभ्यांमंजरींशुभाम् ॥२८॥ हृदाभिमंत्रयेन्मंत्रीततः श्लोकमिमंपठेत् ॥ सर्वरत्नमयींदिव्यांसर्वगंधमयींशुभाम् ॥२९॥ गृहाणमंजरींदेवनमस्तेस्तुकृपानिधे ॥ मूलमंत्रेणघंटादिघोषैर्देवस्यमस्तके ॥३०॥ समर्प्यताततः कुर्य्यान्मालांदमननिर्मिताम् ॥ हृदाभिमंत्र्यचानेनश्लोकेनाप्यभिमंत्रयेत् ॥३१॥ सर्वरत्नमयींनाथदामनींवनमालिकाम् ॥ गृहाणदेवपूजार्थंसर्वगंधमयींविभो ॥ ३२ ॥ मूलमंत्रजपन्देवमुकुटेतांसमर्पयेत् ॥ दमनेनेष्टदेवस्यपरिवारान्समर्चयेत् ॥३३॥ ततोनैवेद्यतांबूलेदत्त्वानत्वाचदंडवत् ॥ दमनार्चांकृतांतस्मैश्लोकेनाविनिवेदयेत् ॥ ३४ ॥

॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥

१ कामदेवाय विद्महे पुष्पबाणाय धीमहि ॥ तन्नोऽनंगःप्रचोदयात् ।

॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ पवित्रविधिमाह ॥ पवित्रेति ॥ ३८ ॥ दुर्वर्णंरूप्यम् ॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ अष्टोत्तरशतनवसूत्र्याज्येष्ठं

देवदेवजगन्नाथवांछितार्थप्रदायक ॥ कृत्स्नान्पूरयमेत्वर्थकामान्कामेश्वरीप्रिय ॥ ३५ ॥ जप्त्वामूलम नुंवह्निंहुत्वादेवंविसृज्यच ॥ गुरुंगत्वादमनकैर्यजेत्तंतोषयेद्धनैः ॥ ३६ ॥ विप्रान्संभोज्यभुंजीतस्वदे वायनिवेदितम् ॥ एवंकृतेकृतार्थः स्याद्वर्षार्चाफलभाङ्नरः ॥ ३७ ॥ कथितादमनाचैषापवित्रयजनं ब्रुवे ॥ पवित्रयजनाहात्तुपूर्वस्मिन्वासरेसुधीः ॥ ३८ ॥ विदध्यान्नित्यपूजांतेपवित्राणियथाविधि ॥ हेमदुर्वर्णताम्रोत्थतंतुभिःपट्टसूत्रतः ॥ ३९ ॥ यद्वाकार्पाससूत्रैस्तुनिर्मितैर्विप्रभार्य्यया ॥ अन्ययावासध वयासदाचारप्रसक्तया ॥ ४० ॥ कर्तितैस्तानिकुर्वीतनपुंश्चल्यादिनिर्मितैः ॥ त्रिगुणंत्रिगुणीकृत्यनिर्माया न्नवसूत्रिकाम् ॥ ४१ ॥ तांप्रोक्ष्यपंचगव्येनक्षालयेदुष्णवारिणा ॥ प्रणवेनाभिषिंचेत्तांस्तलेनाष्टोत्तरंश तम् ॥ ४२ ॥ मंत्रयेन्मूलगायत्र्यातावदेवततःसुधीः ॥ रचयेन्नवसूत्रीभिरष्टोत्तरशतेनच ॥ ४३ ॥ तद र्द्धेनतदर्द्धेनजानूरुनाभिमानतः ॥ देवेशस्यपवित्राणिशुचौदेशेप्रसन्नधीः ॥ ४४ ॥

चतुःपंचाशतामध्यमं सप्तविंशत्याकनिष्ठं पवित्रंकुर्यात् ॥ ४३ ॥ ४४ ॥

ज्येष्ठंषट्त्रिंशद्ग्रंथियुतम् ॥ मध्यमंचतुर्विंशतिग्रंथियुतम् ॥ कनिष्ठंद्वादशग्रंथियुतम् ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ अष्टिः षोडश ॥ ४८ ॥ अद्रिनेत्रमिताभिःसप्तविंशतिसंख्याभिस्ताभिर्नवसूत्रीभिर्गुरुपवित्रं तावतीभिस्ताभिः सप्तविंशत्यैतच्छुचेरग्नेस्तत्पवित्रं षड्विंशत्या

ज्येष्ठमध्यकनिष्ठानितेषुग्रंथीन्दधीतच ॥ षट्त्रिंशत्तत्त्वमार्तंडमिताञ्ज्येष्ठादिषुक्रमात् ॥ ४५ ॥ अष्टोत्तर सहस्रेणनवसूत्र्याविनिर्मितम् ॥ अष्टोत्तरशतग्रंथिवनमालापवित्रकम् ॥ ४६ ॥ कृत्वातान्रंजयेद्ग्रंथी न्रोचनाकुंकुमादिभिः ॥ वैणवेपटलेतानिसंछाद्यसितवाससा ॥ ४७ ॥ स्थापयित्वाविनिर्माय्यादन्या न्यावरणार्चने ॥ सप्तविंशत्यष्टिरविनवसूत्रीकृतानितु ॥ ४८ ॥ अद्रिनेत्रमिताभिस्तुकुर्य्याद्गुरुपवि त्रकम् ॥ तावतीभिःकृशानोस्तत्षड्विंशत्यातदात्मनः ॥ ४९ ॥ तत्रग्रंथीन्यथाशोभंदत्त्वा संरंजयेदपि॥ तानिपात्रांतरेन्यस्यकुर्य्याद्गंधपवित्रकम् ॥ ५० ॥ द्वादशग्रंथितिग्माशुनवसूत्रीविनिर्मितम् ॥ निर्मा यैवंपवित्राणिकुर्य्यात्पूजार्थमंडलम् ॥ ५१ ॥ पंकजंषोडशदलंपूरयेदष्टवर्णकैः ॥ नीलहारिद्रशोणाह्व मांजिष्ठश्वेतसंज्ञकैः ॥ ५२ ॥

स्वपवित्रंचकुर्यात् ॥ तत्रग्रंथयःस्वेच्छयादेयाः ॥ ४९ ॥ ५० ॥ तिग्मांशुर्द्वादश ॥ ५१ ॥ ५२ ॥

॥ ५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ पात्रेदेवपवित्रपात्रेणावरणपवित्रपात्रेच ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ अधिवासनमाह ॥ तत्रेति ॥ ५८ ॥ शिखि

सिंदूरधूम्रकृष्णाख्यैस्तद्बहिर्मंडलत्रयम् ॥ सूर्य्यसोमाग्निसंज्ञंतत्सितपीतारुणंक्रमात् ॥५३॥ तद्बाह्याष्ट दलंकुर्य्यादरुणंयदिवासितम् ॥ एवंमंडलमालिख्यपूजयेत्कुसुमादिभिः ॥५४॥ तस्योपरिनिबध्नीया द्वितानसमलंकृतम् ॥ मंडलेस्थापयेद्देवंप्रतिमांयदिवाघटम् ॥ ५५ ॥ तत्रेष्टदेवंसंपूज्यपायसंविनिवेदये त् ॥ देवताग्रेपवित्राणांपात्रेन्यस्याधिवासयेत् ॥ ५६ ॥ उक्तसंख्यस्यसूत्रस्यालाभेतानियथारुचि ॥ ज्येष्ठादीनिपवित्राणिविदध्यात्सर्वथासुधीः ॥ ५७ ॥ तत्रद्वाविंशतिर्देवानाहूयप्रतिपूजयेत् ॥ ब्रह्मवि ष्णुमहेशानास्त्रिसूत्र्यादेवताःस्मृताः ॥ ५८ ॥ ओंकारचंद्रमोवह्निब्रह्मनागशिखिध्वजाः ॥ सूर्य्यःसदा शिवोविश्वेनवसूत्र्यधिदेवता ॥ ५९ ॥ क्रियाचपौरुषीवीराचतुर्थीत्वपराजिता ॥ विजयाजयया युक्तामुक्तिदाचसदाशिवा ॥ ६० ॥

ध्वजःकार्तिकेयः ॥ विश्वे विश्वेदेवाः ॥ ५९ ॥ ६० ॥

॥ ६१ ॥ आवाहनीस्थापनीसन्निधापनीसन्निरोधिनीसम्मुखीकरणीसंकलीकरण्यवगुंठिन्यमृतीकरणीपरमीकरण्योनवाऽऽवाहन्यादि मुद्राः ॥ ताउक्ताः ताभिस्तदाह्वानादिकंपवित्रदेवतानांब्रह्मादीनांपदार्थानुसमयेनकांडानुसमयेनचाऽऽवाहनादिचतुष्टवागंधादिनाऽर्च येत् ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ ६६ ॥ केशवपदस्थानेऊहःशंकरःभास्करःविघ्नराडित्यादिरूपइति ॥ भगवत्यांपवित्रारोपणेतुत

मनोन्मनीतुनवमीदशमीसर्वतोमुखी ॥ एताःपवित्रग्रंथीनांदेवताःपरिकीर्तिताः ॥६१॥ आवाहन्यादि मुद्राभिर्नवभिःसाधकोत्तमः ॥ तदाह्वानादिकंतत्रकृत्वार्चेच्चंदनादिभिः ॥६२॥ एवंपवित्राण्यभ्यर्च्य दद्याद्गंधपवित्रकम् ॥ तद्धूपयित्वातारेणहृदयेनाभिमंत्रयेत् ॥ ६३ ॥ प्रणम्यप्रार्थयेद्देवंश्लोकयुग्ममिदं पठन् ॥ आमंत्रितोसिदेवेशसार्द्धंदेव्यागणेश्वरैः ॥ ६४ ॥ मंत्रेशैर्लोकपालैश्चसहितःपरिवारकैः॥आग च्छभगवन्नीशविधिसंपूर्तिकारक ॥६५॥ प्रातस्त्वांपूजयिष्यामिसान्निध्यंकुरुकेशव ॥ ततोगंधपवित्रं तत्पादयोर्विन्यसेत्प्रभोः ॥ ६६ ॥ केशवेतिपदस्थानेकार्य्यऊहोन्यदैवतः ॥ भगवत्याःपदेष्वत्रलिंगोहो मंत्रवित्तमैः ॥ ६७ ॥

त्पदेपुलिंगोहोपिकार्यः ॥ यथा-आमंत्रितासिदेवेशिआगच्छत्वंभवानीशेविधिसंपूर्तिकारिकेसान्निध्यंकुरुपार्वतीत्यादिरीत्यालि गपदानामूहः ॥ ६७ ॥

॥ ६८ ॥ कनिष्ठपवित्रारोपणेदेवेश्वेतंध्यायेत् ॥ मध्यमारोपणेरक्तंज्येष्ठारोपणेपीतमिति ॥ ६९ ॥ ७० ॥ ७१ ॥ तावदष्टोत्तर

अधिवासंविधायेत्थंनिशिजागरणंचरेत् ॥ देवस्यस्तुतिनामानिवदन्गायंश्चतद्गुणान् ॥६८॥ प्रातर्नि
त्यार्चनंकृत्वामूलेनाष्टोत्तरंशतम् ॥ कनिष्ठाख्यंपवित्रंतद्गृहीत्वाचाभिमंत्रयेत् ॥६९॥ घंटावादित्रवेदा
नांकारयन्घोषमुत्तमम् ॥ जयशब्दांश्चदेवस्यकंठेमूलेनचार्पयेत् ॥ ७० ॥ एवमेवार्पयेदन्यंपवित्रंमध्य
मोत्तमे ॥ श्वेतंरक्तंक्रमात्पीतंध्यायेद्देवंतदर्पणे ॥ ७१ ॥ वनमालापवित्रंतुतावन्मूलेनमंत्रितम् ॥ अर्प
येदिष्टदेवस्यमुकुटेमूलमुच्चरन् ॥ ७२ ॥ ततःसुवर्णकुसुमैःपुष्पैःशतमितैःसह ॥ मूलाभिमंत्रितंदेवमूर्ध्नि
मूलेनचार्पयेत् ॥ ७३ ॥ हृदान्यपटलस्थानिपवित्राण्यभिमंत्र्यच ॥ तत्तन्नाम्नानमोंतेन परिवारान्सु
रान्यजेत् ॥७४॥ एवंपवित्रैःसंपूज्यधूपादीनिप्रकल्पयेत्॥पावकेदेवमावाह्यनित्यहोमंविधायच॥७५॥
मूलेनाग्निपवित्रंतदर्पयेद्देवतांस्मरन् ॥ मूर्तौदेवंसमुद्वास्यवह्निंसंयोज्यचात्मनि ॥ ७६ ॥

शतम् । ७२ ॥ ७३ ॥ ७४ ॥ ७५ ॥ ७६ ॥

॥ ७७ ॥७८॥ ७९॥ ८०॥ ८१ ॥ सर्वथागुरुवंशाभावेकंचिच्छिष्टंसंपूज्यतस्यपवित्रंसमर्प्यदक्षिणांचदत्त्वापवित्रपूजापूर्णा

पुष्पांजलिंविधायेशेकर्मांतेविनिवेदयेत् ॥ मंत्रहीनंक्रियाहीनंभक्तिहीनंकृपानिधे॥७७॥ पूजनं पूर्णतामेतु
पवित्रेणार्पितेनते ॥ इतिसंप्रार्थ्यदेवेशंयोजयेद्धृदयेनिजे ॥ ७८ ॥ गुर्वंतिकंततोगत्वापुष्पांजलिं
गुरौ ॥ स्वांगेषडंगंविन्यस्यगुरुदेहेपिविन्यसेत् ॥ ७९ ॥ पाद्यंदत्वातथैवार्घ्यंवस्त्रालंकारचंदनम् ॥
पुष्पैःसंपूज्यमूलेनपवित्रंतद्गलेऽर्पयेत् ॥८०॥ स्वशक्त्यादक्षिणांदत्त्वादंडवत्प्रणमेद्गुरुम् ॥ अन्येभ्यः
शिष्टवृद्धेभ्यःपवित्राणिददीतच॥८१॥सर्वथैवगुरोःपूजाकर्तव्यामंत्रिणासदा॥ अपूजितेगुरौसर्वापूजाभव
तिनिष्फला॥८२॥गुरोरभावेतत्पुत्रंतदभावेतदात्मजम् ॥ दौहित्रंतदभावेन्यंपूजयेद्गुरुगोत्रजम्॥८३॥
ततोधृत्वापवित्रंस्वंभोजयित्वाद्विजोत्तमान् ॥ भुंजीततदनुज्ञातोबंधुभिस्तनयैःसह ॥ ८४ ॥ यथाकथं
चित्कुर्वीतपवित्राणिसुरार्चने ॥ विधेरुक्तस्यचाशक्त्यापूजासंपूर्तिहेतवे ॥ ८५ ॥

स्त्वितितद्वचनंप्रार्थयेत् ॥ ८२ ॥ ८३ ॥ ८४ ॥ ८५ ॥

यस्यामिति ॥ उक्ततिथौकरणासंभवेसर्वथाश्रावणेपवित्रपूजाचैत्रेदमनार्चाचनित्यत्वेनावश्यंकार्येत्यर्थः ॥ ८६ ॥ ८७ ॥ ८८ ॥ अन्ये ष्वप्युपेति ॥ उपरागश्चंद्रसूर्यग्रहणम् ॥ अर्धोदयलक्षणंतु–'अमार्कपातश्रमणयुक्तावेत्पौषमाघयोः ॥ अर्धोदयःसविज्ञेयः कोटिसूर्य

यस्यांकस्यांतिथौकुर्य्यात्तिथावुक्तेकृतंनचेत् ॥ सर्वथाश्रावणेचैवपवित्रंतुनिवेदयेत् ॥ ८६ ॥ प्रत्यब्दं यः पवित्रेणपूजांकुर्वीतदैवते ॥ ऐश्वर्य्यारोग्यसंयुक्तोनैकवर्षाणिजीवति ॥८७॥ संपूर्णहायनंपूजादेव तानांकृतातुया ॥ सर्वासंपूर्णतामेतिपवित्रदमनार्पणात् ॥ ८८ ॥ अन्येष्वप्युपरागार्द्धोदयसौम्यायना दिषु ॥ कुर्य्यादलभ्ययोगेषुविशेषाद्देवतार्चनम् ॥८९॥ यथायथेष्टदेवेषुनृणांभक्तिःसमेधते ॥ प्राप्य तेतदयत्नेनमनोभीष्टंतथातथा ॥ ९० ॥ शुचौतत्तदहेकुर्य्याद्देवप्रस्वापनोत्सवम् ॥ ऊर्जेतथैवदेवाना मुत्थापनविधिंसुधीः ॥ ९१ ॥

ग्रहैःसमः' इति ॥ सौम्यायनंमकरसंक्रांतिः ॥ आदिशब्दाद्युगादयोमन्वादयःश्रवणद्वादशीप्रमुखाग्राह्याः ॥ तत्रेष्टदेवमहोत्सवोमहा पूजाचविधेया ॥ ८९ ॥ तत्रहेतुमाह ॥ यथेति ॥ ९० ॥ शुचावाषाढेतत्तदहेचतुर्थ्यादौगणेशादीनाम् ॥ ऊर्जेकार्त्तिके ॥ ९१ ॥ माघकृष्णचतुर्दश्यांशिवरात्रौशिवपूजाप्रकारःशिवागमाद्बोध्यः ॥ नवरात्रेदुर्गार्चनविधिरपितदागमादेव शुक्लपक्षादिमासाभिप्रायेण

माघकृष्णचतुर्दश्यांविशेषाच्छिवपूजनम् ॥ आश्विनाद्यनवाहेषुदुर्गापूज्यायथाविधि ॥ ९२ ॥ गोपा लंपूजयेद्विद्वान्नभःकृष्णाष्टमीदिने ॥ रामंचैत्रसितपक्षेनवम्यामर्चयेत्सुधीः ॥ ९३ ॥ वैशाखाद्यचतुर्द श्यांनरसिंहंप्रपूजयेत् ॥ यजेच्छुक्लचतुर्थ्यांतुगणेशंभाद्रमाघयोः ॥ ९४ ॥ महालक्ष्मींयजेद्विद्वान्भाद्रकृ ष्णाष्टमीदिने ॥ माघस्यशुक्लसप्तम्यांविशेषाद्दिननायकम् ॥ ९५ ॥ याकाचित्सप्तमीशुक्लारविवारयु तायदि ॥ तस्यांदिनेशंसंपूज्यदद्यादर्घ्यंपुरोदितम् ॥ ९६ ॥ तत्तत्कल्पोदितानन्यान्देवताप्रीतिवर्द्ध नान् ॥ विशेषनियमाञ्ज्ञात्वाभजेद्देवमनन्यधीः ॥ ९७ ॥

एवमग्रेपि ॥ ग्रंथगौरवभयात्तन्नोच्यते ॥ ९२ ॥ ९३ ॥ ९४ ॥ ९५ ॥ ९६ ॥ ९७ ॥

आषाढेति ॥ चातुर्मास्येऽवश्यंतत्तद्देशलभ्यस्वेष्टंकिंचिद्वस्तुवर्जयेत् ॥ 'योविनानियमंमर्त्योंव्रतंवाजाप्यमेववा ॥ चातुर्मास्यंनयेन्मूढो जीवन्नपिमृतोहिसः' इत्यादिनिंदाश्रवणात् ॥ ९८ ॥ ९९ ॥ १०० ॥ इति श्रीमंत्रमहोदधिव्याख्यायां नौकायांदमनपवित्रार्चननि

आषाढीकार्तिकीमध्येकिंचिन्नियममाचरेत् ॥ देवसंप्रीतयेविद्वान्जपपूजादितत्परः ॥ ९८ ॥ एवंयोभ जतेविष्णुंरुद्रंदुर्गांगणाधिपम् ॥ भास्करंश्रद्धयानित्यंसकदाचिन्नसीदति ॥ ९९ ॥ सधर्ममाचरन्नित्यं देवपूजापरायणः ॥ जितेंद्रियोलिखान्भोगान्प्राप्येहानंततांव्रजेत् ॥ १०० ॥ इति श्रीमहीधरविर चिते श्रीमंत्रमहोदधौदमनपवित्रार्चननिरूपणंनामत्रयोविंशस्तरंगः ॥ २३ ॥ साधकानांशीघ्रसिद्धचैमंत्र शुद्धिमथोब्रुवे ॥ साधकस्यतुनामादिवर्णमारभ्यशोधयेत् ॥ १ ॥ मंत्राद्यक्षरपर्य्यंतंचक्रे सिद्धादिके क्रमात् ॥ जन्मर्क्षोत्थंप्रसिद्धंवानामग्राह्यंविशोधने ॥ २ ॥

रूपणंनामत्रयोविंशस्तरंगः ॥ २३ ॥ मंत्रशुद्धिं वक्तुमाह ॥ साधकानामिति ॥ १ ॥ २ ॥
अकथहचक्रमाह ॥ ऊर्ध्वगाइति ॥ षोडशकोष्ठान्विधायतत्रैकत्र्येकादशनवद्विचतुर्द्वादशदशषडष्टषोडशचतुर्दशपंचसप्तपंचदशत्रयो दशेषुकोष्ठेषुक्रमादकारादिवर्णान्पुनःपुनर्विलिख्य कोष्ठचतुष्केसिद्धसाध्यादिविचिंत्यपुनश्चतुष्केसिद्धादिगणनंकार्यम् ॥ तत्रप्रथमच तुष्केयस्यांविदिशिनामार्णं द्वितीयादिचतुष्केषुतद्विदिशमारभ्यसिद्धादिगणयेत् ॥ एवंगणने (१) सिद्धसिद्धः १ सिद्धसाध्यः २

ऊर्द्ध्वगाः पंचरेखाः स्युः पंचतिर्य्यग्गताः पुनः ॥ कोष्ठानितत्रजायंतेषोडशैवात्रसंलिखेत् ॥ ३ ॥ भूराम शिवनंदाक्षिवेदार्कदिग्रसाष्टभिः ॥ कलामनुशरैरद्रितिथिविश्वैर्मितेषुच ॥ ४ ॥ कोष्ठेषुमातृ कावर्णास्तत्रनामादितः क्रमात् ॥ सिद्धःसाध्यः सुसिद्धोरिर्ज्ञेयोमन्वक्षरावधि ॥ ५ ॥ यस्मिंश्चतुष्के नामार्णस्तत्स्यात्सिद्धचतुष्टयम् ॥ प्रादक्षिण्याद्द्वितीयंस्यात्साध्याख्यंतत्तृतीयकम् ॥६॥ सुसिद्धाख्यंच तुर्थंतुसपत्नाख्यंस्मृतंबुधैः ॥ एककोष्ठद्वयोर्वर्णः सिद्धसिद्धः प्रकीर्तितः ॥ ७ ॥ तद्द्वितीयेमंत्रवर्णेसिद्ध साध्यउदाहृतः ॥ तृतीयेसिद्धसुसिद्धः सिद्धारिः स्याच्चतुर्थके ॥ ८ ॥

सिद्धसुसिद्धः ३ सिद्धारिः ४ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥

॥९॥ (२) साध्यसिद्धः ५ साध्यसाध्यः ६ साध्यसुसिद्धः ७ साध्यारिः ८ ॥ १० ॥ (३) सुसिद्धसिद्धः ९ सुसिद्धसाध्यः १० सुसिद्धसुसिद्धः ११ सुसिद्धारिः १२ (४) अरिसिद्धः १३ अरिसाध्यः १४ अरिसुसिद्धः १५ अर्यरिः १६ इतिषोडशभेदाभवंति ॥

नामादियुक्चतुः कोष्ठान्मन्वर्णश्चेद्द्वितीयके ॥ चतुष्केतत्रपूर्वंतुयत्रनामाक्षरंस्थितम् ॥९॥ तत्रतत्कोष्ठमारभ्यगणयेत्पूर्ववत्क्रमात ॥ साध्यसिद्धः साध्यसाध्यस्ततसुसिद्धश्चतद्रिपुः ॥ १० ॥ एवंज्ञेयस्तृतीयेचेच्चतुष्केमंत्रवर्णकः ॥ तदापूर्वोक्तयारीत्याक्रमाज्ज्ञेयाविचक्षणैः ॥११॥ सुसिद्धसिद्धस्तत्साध्यस्ततसुसिद्धश्चतद्रिपुः ॥ चतुर्थेतुचतुष्केस्यादरिसिद्धारिसाध्यकः ॥१२॥ तत्सुसिद्धोर्य्यरिःपश्चादेवंमंत्रंविचारयेत् ॥ सिद्धसिद्धोयथोक्तेनद्विगुणात्सिद्धसाध्यकः ॥ १३ ॥ सिद्धसुसिद्धोर्द्धजपात्सिद्धारिर्हंतिबांधवान् ॥ साध्यसिद्धोद्विगुणितः साध्यसाध्योनिरर्थकः ॥ १४ ॥ द्विगुणाज्जपात्सुसिद्धःसाध्यारिर्हंतिगोत्रजान् ॥ सुसिद्धसिद्धोर्द्धजपात्तत्साध्योद्विगुणाज्जपात ॥ १५ ॥ तत्सुसिद्धग्रहादेवसुसिद्धारिःकुटुंबहा ॥ अरिसिद्धः सुतंहन्यादरिसाध्यस्तुकन्यकाम् ॥ १६ ॥ तत्सुसिद्धस्तुपत्नीघ्नस्तदरिः साधकापहः ॥ नाम्नोमंत्रस्यवर्णांश्चलिखित्वाप्रतिवर्णकम् ॥ १७ ॥

तेषांफलमाह ॥ सिद्धसिद्धोयथोक्तेनेत्यादि ॥ यथोक्तेनकल्पोक्तेनजपादिनासिद्धोभवतीत्यर्थः ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ द्विगुणात्कपोक्तद्वैगुण्यात्तत्सुसिद्धःसाध्यसुसिद्धः ॥ १५ ॥ १६ ॥ प्रकारांतरेणसिद्धादिशोधनमाह नाम्न इति ॥ १७ ॥

॥ १८ ॥ व्युत्क्रमात्सिद्धसुसिद्धानांबहुत्वेसाध्यारीणामल्पत्वेशुभमित्यर्थः ॥ १९ ॥ इदंमतंप्राज्ञसंमतंशिष्टसंमतम् ॥ २० ॥ अकडमचक्रमाह ॥ द्वादशारइति ॥ षंढाऋॠऌॡइतितान् ॥२१ ॥ २२ ॥ जपहोमतः चपहोमाधिक्येन ॥ २३ ॥ स्पष्टार्थमाह ॥ सिद्धो

सिद्धादिगणनाकार्य्यायावन्मंत्रसमापनम् ॥ नाम्नोयदिसयाप्तिःस्यात्पुनर्नामलिखेत्सुधीः ॥ १८ ॥ एवंसंशोधितेषुस्युर्भूरिवैसाध्यवैरिणः ॥ अल्पाःसिद्धसुसिद्धाश्चेदशुभंव्युत्क्रमीच्छुभम् ॥ १९ ॥ मतमित्थंतुकेषांचित्तदपिप्राज्ञसंमतम् ॥ अथवान्यप्रकारेणसिद्धादीनांविशोधनम् ॥ २० ॥ द्वादशारेलिखेच्चक्रेवर्णान्पूर्वोदितान्क्रमात् ॥ ईशानांतमकाराद्यान्हांतान्षंढविवर्जितान् ॥ २१ ॥ तत्रनामार्णमारभ्यमंत्राद्यर्णावधिक्रमात् ॥ गणयेत्सिद्धसाध्यादिफलंतेषांविनिर्दिशेत् ॥ २२ ॥ सिद्धः सिध्यतिकालेनसाध्यस्तुजपहोमतः ॥ सुसिद्धःप्राप्तिमात्रेणसाधकंभक्षयेदरिः ॥ २३ ॥ सिद्धोनवैकबाणेषुसाध्योरसदिशाक्षिषु ॥ सुसिद्धस्त्रिसुनीशेषुरिपुर्वेदाष्टभानुषु ॥ २४ ॥ अन्योपीहप्रकारोस्तिसिद्धसाध्यादिशोधने ॥ चतुःकोष्ठेषुविलिखेदादिवर्णान्पुनःपुनः ॥ २५ ॥ नामार्णात्सिद्धसाध्यादिज्ञेयं मन्वक्षरावधि ॥ चतुर्थेपिप्रकारोस्तिसिद्धादीनांविशोधने ॥ २६ ॥

नवैकादशबाणेष्विति ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥

प्रकारांतरमाह ॥ नाम्नइति ॥ नाममंत्रयोर्वर्णानेकीकृत्यचतुर्भक्तेतएकशेषेसिद्धः द्विशेषेसाध्यः त्रिशेषेसुसिद्धः शून्येऽरिरितिफलंपूर्वो

नाम्मोमंत्रस्यवर्णौघंचतुर्भिर्विभजेत्सुधीः॥एकादिशेषेसिद्धादिक्रमाज्ज्ञेयंविचक्षणैः॥२७॥सिद्धादिशोधनं प्रोक्तमथवच्मिभशोधनम् ॥ नेत्रभूगुणवेदक्ष्माधरानयनभूभुजाः ॥ २८ ॥ द्विचंद्रभुजबाह्वाक्षिभूनेत्रत्रिधरागुणाः ॥ एकैकभूभुजेद्वचक्षिरामचंद्रानुडुष्वथ ॥ २९ ॥ अश्विन्यादिषुविज्ञेयाआदिवर्णाःक्रमाद्बुधैः ॥ क्षांताबिंदुविसर्गौतुपौष्णभागेव्यवस्थितौ ॥३०॥ जन्मसंपद्विपत्क्षेमप्रत्यरिःसाधको वधः॥मैत्रंपरममैत्रंचगणनीयंस्वनामभात् ॥ ३१ ॥ विपद्वधःप्रत्यरिश्चत्याज्याअन्यदुदूत्तमम् ॥ अथर्णधनसंशुद्धिःकथ्यतेसिद्धिदायिनी ॥३२॥ सप्ततिर्यग्लिखेद्रेखाद्वादशैवोर्द्ध्वगाःपुनः ॥ एवं कृतेतुजायंतेकोष्ठाःषट्षष्टिसंमिताः ॥ ३३ ॥

क्तम् ॥ २७ ॥ भशोधनंनक्षत्रशोधनम् ॥ तत्रनक्षत्रेषुवर्णविभागमाह ॥ नेत्रेति ॥ २८ ॥ उडुषुनक्षत्रेषु ॥ २९ ॥ पौष्णभागेरेवत्यंशे ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ऋणधनशोधनमाह सप्तेति ॥ तिर्यक्सप्तरेखाऊर्ध्वंद्वादशकृत्वा ॥ ३३ ॥
आद्यपंक्ताचतुर्दशाद्यंकाः द्वितीयायाम् ॥ आईऊऋलृहीनाःस्वराएकादश ॥ तृतीयायांकादिटांताः ॥ चतुर्थ्यांठादिफांताः ॥ पचम्यांवादिहांताः ॥ षष्ट्यांदशाद्यंकालेख्याः ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ कोष्ठेयावतीति ॥ यावतितमेकोष्ठेवर्णस्तमंकमुपर्यंकेनकेनगुणयेत् ॥ यथा-प्रथमकोष्ठस्थअकारश्चतुर्दशगुणतश्चतुर्दशैव ॥ द्वितीयकोष्टस्थइकारःसप्तविंशत्यागुणीतश्चतुःपंचाशत् ॥ एवंतृ

आद्यपंक्तौलिखेदंकांस्तेकथ्यंतेयथाक्रमम् ॥ मनुनक्षत्रनेत्रार्कतिथिषड्वेदवह्नयः ॥ ३४ ॥ सायकावसवोनंदाः कोष्ठेषुक्रमतः स्थिताः ॥ द्वितीयपंक्तौसंलेख्याःपंचदीर्घोज्झिताःस्वराः ॥३५॥ तृतीयपंक्तौकाद्यर्णाष्टकारांताः शिवैर्मिताः ॥ ठादिफांताश्चतुर्थ्यांतुपंचम्यांवादिहांतिमाः ॥ ३६ ॥ षष्ठ्यांपंक्तौक्रमाल्लेख्याअंकाः कथ्यंतएवते ॥ दिक्चंद्रमुनिवेदाष्टगुणसप्तेषुसागराः ॥३७॥ रसाश्चरामसंख्याताएवमंकाउदीरिताः ॥ मंत्रवर्णान्पृथक्कुर्यात्स्वरव्यंजनरूपतः ॥३८॥ कोष्ठेयावतिवर्णःस्याद्गणयेत्तावदंककम् ॥ कोष्ठोपरिस्थेनांकेनसर्ववर्णेष्वयंविधिः ॥ ३९ ॥ दीर्घाक्षराणामंकास्तुज्ञेयालघ्वक्षरस्थिताः ॥ एकीकृत्याखिलानंकानष्टभिर्विभजेत्पुनः ॥ ४० ॥

तीयकोष्ठस्थःउकारःसद्वाभ्यांगुणीतःषट् ॥ एवमग्रेपि ॥ साधकनामवर्णास्तुदिगादिभिरेवंगुणनीयाः ॥ साध्यस्यांकानेकीकृत्याष्टभिर्भक्तेशेषःसाध्यराशिः ॥ एवं साधकांकान्गुणितानेकीकृत्याष्टभक्तेशेषःसाधकराशिः ॥ ३९ ॥ ४० ॥

॥ ४१ ॥ मन्त्रराशिरधिकश्चेद्ग्राह्य ॥ ४२ ॥ प्रकारांतरेणऋणधनशोधनमाह ॥ नामादीति ॥ धनिताऋणिताचपूर्ववत् ॥ अधिकशेषऋणी ऊनोधनीत्यर्थः ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ प्रकारांतरमाह ॥ यद्वेति ॥ तादृशैःस्वरव्यंजनरूपेणपृथक्कृतैःसाधकनामाक्षरे

शेषोंकोमंत्रराशिः स्यान्नामवर्णेष्वयंविधिः ॥ अधः पंक्तिस्थितैरंकैर्गुणनीयास्तुतेखिलाः ॥ ४१ ॥ अधमर्णोधिकोराशिरूनोराशिर्धनीस्मृतः ॥ मंत्रोयदाधमर्णः स्यात्तदाग्राह्योधनीनतु ॥ ४२ ॥ एवंधनर्णसंप्रोक्तमन्यथाप्रोच्यतेपुनः ॥ नामाद्यक्षरमारभ्ययावन्मंत्रादिमाक्षरम् ॥४३॥ गणयेन्मातृकावर्ण क्रमेणगुणयेत्त्रिभिः ॥ विभक्तेसप्तभिः शिष्टोनामराशिरुदीरितः ॥४४॥ एवंमंत्रार्णमारभ्ययावन्नामादिमाक्षरम् ॥ गणयित्वात्रिभिर्हत्वाविभजेत्सप्तभिःसुधीः ॥४५॥ मंत्रराशिःस्मृतःशिष्टःपूर्ववद्धनितर्णता ॥ यद्वामंत्राक्षराणीहस्वरव्यंजनरूपतः ॥ ४६ ॥ पृथक्कृत्यद्विगुणयेद्योजयेत्साधकाक्षरैः ॥ तादृशैरष्टभिर्भक्तैर्मंत्रराशिरुदाहृतः ॥ ४७ ॥ एवंनामार्णसंघोपिद्विगुणीकृत्ययोजितः ॥ मंत्रवर्णैरष्टभक्तो नामराशिः स्मृतोबुधैः ॥ ४८ ॥ ऋणिताधनिताचात्रपूर्ववत्परिकीर्तिताः ॥ उक्तान्यतममार्गेणशोधनीयमृणंधनैः ॥ ४९ ॥

योजयेत् ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ ऋणिताधनिताचपूर्ववत्अधिकऋणीत्यादिप्रागुक्तरीत्या ॥ ४९ ॥ मन्त्रस्यऋणित्वेहेतुमाह ॥ योमंत्रइति ॥ पूर्वजन्मन्युपासनसमयेपापसद्भावात्पापक्षयंकुर्वन्नान्यत्फलंददौततःपापक्षयेकृतेफलदानकाले उपासितुरायुःक्षयो जातः समन्त्रःफलादानाज्जन्मांतरेऋणीजातः ॥ सप्राप्तिमात्रेणेष्टफलदोभवतीत्यर्थः ॥ अनेहसिकाले ॥

योमंत्रः पूर्वजनुषिसेवितोनाददात्फलम् ॥ पापात्पापक्षयेजातेफलावाप्तिरनेहसि ॥५०॥ आयुःक्षयाद्गतोनाशंसाधकोस्यभवांतरे ॥ ऋणित्वात्प्राप्तिमात्रेणमंत्रोभीष्टंप्रयच्छति ॥ ५१ ॥ समांकौयद्युभौराशीतदासंसेवनात्फलम् ॥ धनीमंत्रस्तुसंप्राप्तःफलत्याधिकसेवया ॥ ५२ ॥ मंत्राणांशोधनेचैतत्प्रकारांतरमुच्यते ॥ षट्कोणेविलिखेत्पूर्वकोणाद्येकैककर्णकान् ॥ ५३ ॥ अकारादिहकारांतान्नपुंसकविवर्जितान् ॥ नामाद्यक्षरमारभ्यमंत्रार्णावधिशोधयेत् ॥ ५४ ॥ प्रथमेसंपदांप्राप्तिर्द्वितीयेधनसंक्षयः ॥तृतीयधनसंप्राप्तिश्चतुर्थेबंधुविग्रहः ॥ ५५ ॥ पंचमेतुभवेदाधिःषष्ठेसर्वस्यसंक्षयः ॥ एवंसंशोधितंमंत्रंदद्याच्छिष्यायमांत्रिकः ॥ ५६ ॥ येषांमनूनांसिद्धादिशोधनंनास्तितान्ब्रुवे ॥ एकवर्णास्त्रिवर्णावापंचावर्नेसवर्णकः ॥ ५७ ॥

॥ ५० ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ नपुंसकाऋॠऌॡवर्णाः ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ रसवर्णःषडर्णः ॥ ५७ ॥

रदनाक्षरोद्वात्रिंशदर्णः ॥ कूटोव्यंजनसमूहः ॥ ध्रुवःप्रणवः ॥ ५८ ॥ परा ह्रीं ॥ ५९ ॥ पक्षिनायकोगरुडमन्त्रः ॥ ६० ॥ ६१ ॥

सप्तार्णोनववर्णश्चरुद्रार्णोरदनाक्षरः ॥ अष्टार्णोहंसमंत्रश्चकूटोवेदोदितोध्रुवः ॥५८॥ स्वप्नलब्धः स्त्रिया प्राप्तोमालामंत्रोनृकेसरी ॥ प्रासादोरविमंत्रश्चवाराहोमातृकापरा ॥ ५९ ॥ त्रिपुराकाममंत्रश्चाज्ञासिद्धः पक्षिनायकः॥बौद्धमंत्राजैनमंत्रानैवसिद्धादिशोधनम्॥६०॥एतद्भिन्नेषुमंत्रेषुशुद्धिरावश्यकीमता॥विद्यां मंत्रस्तवंसूक्तमरिभूतंत्यजेद्ध्रुवम् ॥ ६१ ॥ अरिमंत्रोगृहीतश्चेदज्ञानवशतस्तदा ॥ तस्यत्यागःप्रकर्तव्य स्तत्प्रकारोधुनोच्यते ॥६२॥ सुदिनेस्थापयेत्कुंभंसर्वतोभद्रमंडले ॥ विलोमंसंजपन्मंत्रंपूरयेत्तंसुपाथसा ॥ ६३ ॥ तत्रदेवंसमावाह्ययजेदावरणान्वितम् ॥ तदग्रेस्थंडिलंकृत्वाप्रतिष्ठाप्यानलंततः ॥६४॥ जुहुयान्मूलमंत्रेणविलोमेनशतंघृतैः ॥ दिक्पतिभ्योबलिंदद्यात्पायसान्नैर्घृतान्वितैः ॥ ६५॥ पुनःसंपूज्य देवेशंप्रार्थयेन्मनुनामुना ॥ आनुकूल्यमनालोच्यमयातरलबुद्धिना ॥ ६६ ॥ यदुपात्तंपूजितंचप्रभोमंत्र स्वरूपकम् ॥ तेनमेमनसः क्षोभमशेषंविनिवर्तय ॥ ६७ ॥

॥ ६२ ॥ अरिमन्त्रत्यागप्रकारमाह ॥ सुदिनइति ॥ सुपाथसाशोभनोदकेन ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ ६६ ६७ ॥

॥ ६८ ॥ ६९ ॥ तंकुंभजलैरापूर्यतत्रकुम्भेमन्त्रयुक्तताऌपत्रंक्षिपेत् ॥ क्रमोत्क्रमगतयावर्णमालयारामायनमः आंइत्यादिलांतंप्रजप्यतत आरभ्यपुनरकारपर्यंतंगणयेत् ॥ एवंजप्तोरिमंत्रोपिसिद्धिदः ॥ ७० ॥ ७१ ॥ ७२ ॥ ७३ ॥ ७४ ॥ त्रिविधान्मंत्रानाह ॥ बीजेति ॥

पापंप्रतिहतंचास्तुभूयाच्छ्रेयःसनातनम् ॥ तनोतुममकल्याणंपावनीभक्तिरस्तुते ॥ ६८ ॥ एवंसंप्रार्थ्यदेवेशंकर्पूरागरुचंदनैः ॥ विलोमंविलिखेन्मंत्रंताडपत्रेतदर्चयेत् ॥ ६९ ॥ प्रबध्यनिजमूर्ध्न्येतत्स्नायात्कुंभस्थितैर्जलैः ॥ पुनः संपूर्य्यंततोयैस्तस्यास्येमंत्रपत्रकम् ॥ ७० ॥ संपूज्यकुंभेसरितितडागेवाविनिक्षिपेत् ॥ विप्रान्संभोज्यमुच्येतपीडयासौमनूत्थया ॥ ७१ ॥ अनेकधाशोधनेचेच्छुद्धोनप्राप्यतेमनुः ॥ मायांकामंश्रियंचादौदद्यात्तद्दोषमुक्तये ॥ ७२ ॥ यद्वादुष्टोमनुर्जप्तःसिध्येत्प्रणवसंपुटः ॥ यद्वाक्रमोत्क्रमगयाप्रजप्तोवर्णमालया ॥७३॥ मंत्रेयस्यभवेद्भक्तिर्विशेषःसमनूत्तमः ॥ वैरिकोष्ठमनुप्राप्तः सिद्धिदस्तस्यजायते ॥७४॥ बीजमंत्रास्तथामंत्रामालामंत्रास्तथापरे ॥ त्रिधामंत्रगणाःप्रोक्ताःबुधैरागमवेदिभिः ॥७५॥ बीजमंत्रादशार्णांतास्ततोमंत्रानखावधि ॥ विंशत्यधिकवर्णायेमालामंत्रास्तुतेस्मृताः ॥७६॥

॥ ७५ ॥ नखावधि ॥ विंशत्यर्णावधि ॥ ७६ ॥

॥ ७७ ॥ ७८ ॥ ७९ ॥ वर्गगाःतृतीयाः गजडदबाः ॥ कर्णोउऊ ॥ ओलळाएतेभूवर्णाः ॥ ८० ॥ मासयौ ऋॠऔ घझढधभवस एतेजलवर्णाः ॥ नेत्रेइति ॥ इईखछठथफऐरक्षएतेआग्नेयाः ॥ ८१ ॥ वर्गाद्याइति ॥ अआएकचटतपयपाएत्तेवायवीयाः ॥ वर्गांति

बाल्येवयसिसिद्ध्यंतिबीजमंत्राउपासितुः ॥ मंत्रासिद्धायौवनेतुमालामंत्राश्चवार्द्धके॥७७॥उक्तान्यस्या मवस्थायामभीष्टप्राप्तयेसुधीः ॥ बीजमंत्रादिमंत्राणांद्विगुणंजपमाचरेत् ॥७८॥ स्वकुलान्यकुलाख्यो थमंत्राणांभेदउच्यते ॥ प्रकृतिःपंचभूतात्माततोजातातुमातृका ॥ ७९ ॥ तस्माद्वर्णास्तुपंचाशत्पंचभूत मयायतः ॥ तृतीयावर्गगाःकर्णावोलळाःपार्थिवामताः ॥८०॥ नासयौवर्गतुर्याश्चवसौवर्णाः स्मृताअ पाम् ॥ नेत्रेद्वितीयावर्गाणामैरक्षापावकात्मकाः ॥८१॥ वर्गाद्यानंतझिंटीशाअयषामारुतामताः ॥ वर्गांतिमाःकपोलौशोहोबिंदुश्चेतिनाभसाः ॥८२॥ विसर्गस्तुप्रकृत्यात्मासर्वभूतमयोयतः ॥ प्राणेरितो विनिर्यातिकंठादिस्थानमस्पृशन् ॥ ८३ ॥

माइति ॥ ङञणनमलल्हशहअंएतेनाभसाः ॥ ८२ ॥ विसर्गस्यपञ्चभूतमयत्वमाह ॥ विसर्गइति ॥ अन्येवर्णाःकंठादिस्थानानि स्पृशंतोनिर्यांतिविसर्गस्तुनतथेतिसर्वभूतमयत्वम् ॥ ८३ ॥
एषांस्वकुलान्यकुलमाह ॥ पार्थिवेति ॥ ८४ ॥ ८५ ॥ ८६ ॥ ८७ ॥ ८८ ॥ ८९ ॥ फलमाह स्वेति ॥ स्वकुलेऽभीप्सितासिद्धि

पार्थिवादिकवर्णानांस्वकीयाःस्वकुलाभिधाः ॥ पार्थिवस्यचवर्णस्यमित्रंवारुणमक्षरम्॥८४॥ तैजसंश त्रुभूतंस्यादुदासीनंतुमारुतम् ॥ जलोद्भवस्यवर्णस्यपार्थिवंमित्रमीरितम् ॥८५॥ सपत्नंवह्निसंभूतमुदा सीनंतुवायवम् ॥ तैजसस्याथवर्णस्यवायवंमित्रमुच्यते ॥८६॥ विद्वेषीवारुणोवर्णउदासीनस्तुपार्थिवः ॥ पवनोत्थितवर्णस्यमित्रंवह्निसमुद्भवम् ॥ ८७ ॥ शत्रुःपार्थिववर्णःस्यादुदासीनस्तुपार्थजः ॥ चतुर्णांपा र्थिवादीनामाकाशार्णःसखासदा ॥८८॥ मनोःसाधकनाम्नोपियौवर्णावादिमौतयोः ॥ स्वकुलादिकभे दस्तुशोध्योमंत्रप्रदित्सुना ॥८९॥ स्वकुलेभीप्सितासिद्धिःसिद्धिर्मित्रेपिकीर्तिता ॥ अमित्रेमरणंरोग उदासीनेनकिश्चन ॥९०॥ उदासीनममित्रंचमंत्रंदूरेणवर्जयेत् ॥ स्वकुलंमित्रभूतंचगृह्णीयादिष्टकामुकः ॥९१॥ नक्षत्रैक्येपिसंप्रोक्तंस्वकुलंनाममंत्रयोः ॥ पुंस्त्रीनपुंसकाःप्रोक्तामनवस्त्रिविधाबुधैः ॥ ९२ ॥ वषडंताः फडंताश्चपुमांसोमनवःस्मृताः ॥ वौषट्स्वाहांतगानार्य्योहुंनमोंतानपुंसकाः ॥ ९३ ॥ वश्योच्चाटनरोधेषुपुमांसः सिद्धिदायकाः ॥ क्षुद्रकर्मरुजांनाशेस्त्रीमंत्राः शीघ्रसिद्धिदाः ॥ ९४ ॥

रित्यर्थः ॥ ९० ॥ ९१ ॥ पुनर्मंत्रत्रैविध्यमाह ॥ पुंस्त्रीति ॥ ९२ ॥ ९३ ॥ तेषांविनियोगमाह ॥ वश्योच्चाटनेति ॥ ९४ ॥

॥ ९५ ॥ ९६ ॥ छिन्नत्वादीति छिन्नोरुद्धःशक्तिहीनइत्यादयः ॥ पञ्चाशद्दोषास्तल्लक्षणानिचशारदातिलकेद्वितीयपटलेऽक्तानि ग्रंथ गौरवभयान्नलिख्यंते ॥ सप्तकोटिमितामंत्राःसंति ॥ तेसर्वेपितद्दोषाक्रांताएव ॥ ९७ ॥ जननाख्यंसंस्कारमाह ॥ भूर्जपत्रेरोचनाकुंकुमचन्दनैरात्माभिमुखंत्रिकोणंकृत्वात्रिभ्योपिकोणेभ्योमध्येकृताभिःषट्षड्रेखाभिः समाभिर्मध्येनववेदमिता ॥ एकोनपंचाशत्रिकोणा

अभिचारेस्मृताक्लीबाएवंतेमनवस्त्रिधा ॥ नक्षत्रशोधनेजन्मनक्षत्रमितरत्रतु ॥ ९५ ॥ शोधनेमंत्रिभिर्ग्राह्यंप्रसिद्धंजन्मनामता ॥ दत्तः संशोधितोमंत्रोभवेच्छिष्येष्टसिद्धये ॥ ९६ ॥ छिन्नत्वादिकदोषायेपंचाशन्मंत्रसंस्थिताः ॥ तैर्दोषैः सकलाव्याप्तामनवः सप्तकोटयः ॥९७॥ अतस्तद्दोषशांत्यर्थंसंस्कारदशकंचरेत् ॥ भूर्जपत्रेलिखेत्सम्यक्त्रिकोणंरोचनादिभिः ॥ ९८ ॥ वारुणंकोणमारभ्यसप्तधाविभजेत्समम् ॥ एवमीशाग्निकोणाभ्यांजायंतेतत्रयोनयः ॥ ९९ ॥ नववेदमितास्तत्रविलिखेन्मातृकांक्रमात् ॥ अकारादिहकारांतामीशादिवरुणावधि ॥ १०० ॥ देवींतत्रसमावाह्यपूजयेच्चंदनादिभिः ॥ ततःसमुद्धरेन्मंत्रजननंतदुदीरितम् ॥ १०१ ॥

कोष्ठाजायंते ॥ तत्रेशानादिपश्चिमकोणांतमन्तर्मातृकांलिखित्वाऽऽवाह्यसंपूज्यततएकैकमंत्रार्णमुद्धरेत ॥ ततःसंमार्ज्यपत्रांतरेलिखेदित्यर्थः एतज्जननम् ॥ ९८ ॥ ९९ ॥ १०० ॥ १०१ ॥

दीपनमाह ॥ जपइति ॥ हंसमन्त्रेणपुटितस्यमंत्रस्यसहस्रंजपो-दीपनम् ॥ हंसःरामायनमःसोहंइति ॥ बोधनमाह ॥ नभइति ॥ नभोहः वह्नीरः इंदुर्बिंदुस्तैर्युक्तोऽर्वीऊः ॥ तेनह्रूं ॥ एतत्संपुटितस्यमनोःपंचसहस्रजपो-बोधनम् ॥ ह्रूंरामायनमःह्रूंइति ॥ फट्रामायनमःफडितिसहस्रजपस्तु-ताडनम् ॥ १०२ ॥ १०३ ॥ अभिषेकमाह ॥ वागिति ॥ ऐंहंसःॐइतिमंत्रेणसहस्राभिमंत्रितैर्जलैस्तेनैवमंत्रे

जपोहंसपुटस्यास्यसहस्रंदीपनंस्मृतम् ॥ नभोवह्नींदुयुक्तार्घिसंपुटस्यजपोमनोः ॥ १०२ ॥ सहस्रपंचकमितोबोधनंतत्स्मृतंबुधैः ॥ सहस्रंप्रजपेदस्त्रपुटितंताडनंहितत् ॥ १०३ ॥ वाग्घंसतारैर्जप्तेनसहस्रंपाथसामनुम् ॥ अभिषिंचेतवागाद्यैरभिषेकोयमीरितः ॥१०४ ॥ हरिर्वह्न्यन्वितस्तारीवषडंतोध्रुवादिकः ॥ सहस्रंतत्पुटंजप्याद्विमलीकरणेमनुः ॥ १०५ ॥

णताडपत्रोपरिलिखितमंत्रेऽभिषेचनम्-अभिषेकः ॥ १०४ ॥ विमलीकरणमाह ॥ हरिरिति ॥ हरिस्तः वह्न्यन्वितोरयुतः तारीप्रणवयुतः-त्रों ॥ ॐत्रोंवषट्रामायनमःवषट्त्रोंओंइतिसहस्रजपो-विमलीकरणम् ॥ १०५ ॥

जीवनमाह ॥ स्वधेति ॥ स्वधावषट्रामायनमःवषट्स्वधेति सहस्रजपो–जीवनम् ॥ तर्पणमाह ॥ क्षीरेति ॥ दुग्धघृतोदकैस्तेनैवमंत्रे णतस्मिन्नेवशतंतर्पयेदिति–तर्पणम् ॥ १०६ ॥ गोपनमाह ॥ जपेदिति ॥ ह्रींपुटस्यसहस्रंजपो–गोपनम् ॥ आप्यायनमाह ॥ बालेति ॥

स्वधावषट्पुटंजप्यात्सहस्रंजीवनेमनुम् ॥ क्षीराज्ययुतपाथोभिस्तर्पणेतर्पयेन्मनुम् ॥ १०६ ॥ जपेन्मायापुटंमंत्रसहस्रंगोपनंहितम् ॥ बालातार्तीयबीजेनगगनाद्येनसंपुटम् ॥ १०७ ॥ सहस्रंप्रजपेन्मंत्रमेतदाप्यायनंमतम् ॥ संस्कारदशकंप्रोक्तंमनूनांदोषनाशकम् ॥ १०८ ॥ सिद्धिप्रदाकलियुगेयेमंत्रास्तान्वदाम्यतः ॥ त्र्यर्णएकाक्षरोनुष्टुप्त्रिविधोनरकेसरी ॥ १०९ ॥

बालायास्तार्तीयंसौःगगनंहः तदाद्येन ॥ तेनहसोःइतिबीजेनसंपुटस्यसहस्रंजपः–आप्यायनम् ॥ एकवर्णेनसंपुटत्वम्–आदावंतेचोच्चारणमेव ॥ एकस्यविलोमत्वाशक्तेः ॥ १०७ ॥ १०८ ॥ सिद्धमंत्रानाह ॥ त्र्यर्णइति ॥ एकवर्णादित्रिविधोनरसिंहः ॥ १०९ ॥ एकार्णेद्विविधोहग्रीवः ॥ चिंतामणिःक्ष्म्र्यौंइति ॥ ११० ॥ १११ ॥ ११२ ॥ विप्रक्षात्रियविड्भ्योदेयान्मंत्रांनाह ॥ अघोरेति ॥ उमामाहेश्वरः ओंह्रींह्रौंनमःशिवायेत्यादि ॥ ११३ ॥ ११४ ॥ मंत्रराजोनरसिंहः ॥११५॥ विप्रक्षत्रदेयानाह ॥ सुदर्शनमिति ॥११६॥

एकाक्षरोर्जुनोनुष्टुब्द्विविधस्तुरगाननः ॥ चिंतामणिःक्षेत्रपालोभैरवोयक्षनायकः ॥ ११० ॥ गोपालोगजवक्रश्चचेटकायक्षिणीतथा ॥ मातंगीसुंदरीश्यामातारार्कर्णपिशाचिनी ॥ १११ ॥ शबर्य्येकजटावामाकालीनीलसरस्वती ॥ त्रिपुराकालरात्रिश्चकलाविष्टप्रदाइमे ॥ ११२ ॥ अघोरादक्षिणामूर्तिरुमामाहेश्वरोमनुः ॥ हयग्रीवोवराहश्चलक्ष्मीनारायणस्तथा ॥ ११३ ॥ प्रणवाद्याश्चतुर्वर्णविह्नमंत्रास्तथारवेः ॥ प्रणवाद्योगणपतिर्हरिद्रागणनायकः ॥११४॥ सौरोष्टाक्षरमंत्रश्चतथारामषडक्षरः ॥ मंत्रराजोध्रुवादिश्चप्रणवोवैदिकोमनुः ॥११५॥ वर्णत्रयायदातव्याएतेशूद्रायनोबुधैः ॥ सुदर्शनंपाशुपतमाग्नेयास्त्रंनृकेसरी ॥११६॥ वर्णद्वयायदातव्यानान्यवर्णेकदाचन ॥ छिन्नमस्ताचमातंगीत्रिपुराकालिकाशिवः ॥११७॥ लघुश्यामाकालरात्रिर्गोपालोजानकीपतिः ॥ उग्रताराभैरवश्चदेयावर्णचतुष्टये ॥ ११८ ॥

वर्णचतुष्टयदेयान्मंत्रानाह ॥ छिन्नमस्तेति ॥ ११७ ॥ ११८ ॥

॥ ११९ ॥ बीजेषुविशेषमाह ॥ मायामिति ॥ मायागामश्रीवाग्बीजानिमुखजन्मनेविप्राय ॥ १२० ॥ कामश्रीवाचोबाहुजेभ्यः क्षत्रियेभ्यः ॥ श्रीवाचौऊरुचेभ्योविड्भ्यः ॥ वाक्शूद्राय ॥ अन्येभ्यःप्रतिलोमानुलोमजेभ्योवर्मादयः ॥ १२१ ॥ १२२ ॥ हयमारैः

मृगीदृशांविशेषेणमंत्रांएतेसुसिद्धिदाः ॥ ब्राह्मणाःक्षत्रियावैश्याःशूद्रानाय्योऽधिकारिणः ॥ ११९ ॥ श्रद्धावंतोदेवगुरुद्विजपूजासुसर्वथा ॥ मायांकामंश्रियंवाचंप्रदद्यान्मुखजन्मने ॥ १२० ॥ मायामृतेबाहुजेभ्यऊरुजेभ्यःश्रियंगिरम् ॥ वाणीबीजंतुशूद्रेभ्योऽन्येभ्योवर्मवषण्नमः ॥१२१॥ सर्वसाधारणमथहोमद्रव्यमिहोच्यते ॥ फलैर्हुतैःसुखावाप्तिःपालाशैरिष्टसिद्धये ॥१२२॥ हयमारैः स्त्रियोवश्यागुडूच्यारोगसंक्षयः ॥ दूर्वयाबुद्धिवृद्धिःस्याद्गुडेनजनवश्यता ॥१२३॥ बिल्वपत्रैर्घृतैः पद्मैःपाटलैश्चंपकैःश्रियः॥ सिद्धार्थैर्मल्लिकाभिश्चकीर्तयेज्जातिभिर्गिरः ॥ १२४ ॥ व्रीहिभिश्चयवैःप्लक्षोदुंबराश्वत्थजेधसा ॥ तिलैस्त्रिमधुरैरिष्टाःसंपदःस्युर्नृणांहुतैः ॥१२५॥ किंशुकैःकासमर्दैश्चकृतमालैश्चपाटलैः ॥ विप्रादयःक्रमाद्वश्याःसौभाग्यंगंधवस्तुभिः ॥ १२६ ॥

करवीरैः ॥ १२३ ॥ जातिभिर्जातिपुष्पैर्होमनगिरोवाचःसिद्धिः ॥ १२४ ॥ प्लक्षादिजातेनएधसासमिद्भिः ॥ १२५ ॥ किंशुकादिभिर्हुतैःक्रमाद्विप्रादयोवश्याः ॥ कृतमालोराजवृक्ष ॥ गंधवस्तुभिःकर्पूरादिभिः ॥ १२६ ॥

कलापैर्मयूरपिच्छस्तेषामरीणांभयोत्पत्तिः ॥ १२७ ॥ १२८ ॥ जन्मांतरोपार्जितपापबाहुल्यादेकपुरश्चरणेकृतेयदीष्टसिद्धिर्नभवेत्तर्हि पुनःपुरश्चरणंकुर्यात् ॥ १२९ ॥ संक्षेपपुरश्चरणप्रकारमाह ॥ यद्वेति ॥ समुद्रगामिन्यांगंगादिकायाम् ॥ विप्रान्संभोज्यहोमसमानसंख्यानेवेत्यर्थः ॥ तद्दशांशतइत्युभयत्रापिसंबंधात् ॥ तद्दशांशतोजपदशांशेनचजुहुयात् ॥ विप्रान्संभोज्यचसिद्धिमवाप्नुयादिति

कोद्रवैर्व्याधयोरीणामुन्मत्तत्वंबिभीतकैः ॥ कलापैःसाध्वसोत्पत्तिर्माषैस्तेषांतुमूकता ॥ १२७ ॥ सामिद्भिःशाल्मलैर्नाशोरिपूणामचिराद्भवेत् ॥ किंभूरिणाददातीष्टंदेवतासमुपासिता ॥ १२८ ॥ पुरश्चरणएकस्मिन्कृतेजन्मांतराघतः ॥ मंत्रोयदिनसिद्धः स्यात्तदातत्पुनराचरेत् ॥ १२९ ॥ यद्वासमुद्रगामिन्यांनद्यामिंदुरविग्रहे ॥ स्पर्शान्मोक्षांतमाजप्यजुहुयात्तद्दशांशतः ॥ १३० ॥ विप्रान्संभोज्यनानान्नैर्मंत्राणांसिद्धिमाप्नुयात् ॥ शश्वज्जपपरस्यापिसिध्यंतिमनवोचिरात् ॥१३१॥ इति मंत्रमहोदधौमंत्रशोधनंनामचतुर्विंशस्तरंगः ॥२४॥ कर्माणिषडथोवक्ष्येसिद्धिदानिप्रयोगतः ॥ शांतिर्वश्यंस्तंभनंचद्वेषमुच्चाटमारणे ॥ १ ॥

सम्बन्धः ॥ १३० ॥ १३१ ॥ इति श्रीमन्त्रमहोदधिव्याख्ययांनौकायांमहीधरनिर्मितायांमंत्रशोधनंनामचतुर्विंशस्तरंगः ॥ २४ ॥ षट्कर्माणिवक्तुमुपक्रमते ॥ कर्माणीति ॥ तान्याह ॥ शांतिरिति ॥ १ ॥

लक्षणमाह ॥ शांतीरोगादिनाशनमिति ॥ देवताद्येकोनविंशतिपदार्थान् ॥ प्रतिकर्मभिन्नान् यथास्वंज्ञात्वाषट्कर्माणिकुर्यादित्याह ॥ देवतादेवतावर्णाइत्यादिना॥२॥३॥४॥५॥उद्देशक्रमेणादौदेवताआह॥रतिरिति॥शांत्यादिकर्मारंभेक्रमाद्रत्यादिपूजा॥देवतावर्णानाह॥

उक्तानीमानिकर्माणिशांतीरोगादिनाशनम् ॥ वश्यंवचनकारित्वंस्तम्भोवृत्तिनिरोधनम् ॥२॥ द्वेषोऽप्रीतिःप्रीतिमतोरुच्चाटःस्थानताश्च्युतिः ॥ मारणंप्राणहरणमितिषट्कर्मलक्षणम् ॥ ३ ॥ देवतादेवतावर्णाऋतुदिग्दिवसासनम् ॥ विन्यासामंडलंमुद्राक्षरंभूतोदयः समित् ॥ ४ ॥ मालाग्निर्लेखनंद्रव्यंकुंडस्रुक्स्रुवलेखनीः ॥ षट्कर्माणिप्रयुंजीतज्ञात्वैतानियथायथम् ॥ ५ ॥ रतिर्वाणीरमाज्येष्ठादुर्गाकालीच देवता ॥ सितारुणहरिद्राभमिश्रश्यामलधूसराः ॥६॥ प्रपूजयेत्तकर्मादौस्ववर्णैःकुसुमैःक्रमात् ॥ ऋतुषट्कंवसंताद्यमहोरात्रंभवेत्क्रमात् ॥ ७ ॥ एकैकस्यऋतोर्मानंघटिकादशकंमतम् ॥ हेमन्तंचवसंताख्यंशिशिरंग्रीष्मतोयदौ ॥ ८ ॥ शरदंकर्मणांषट्केयोजयेत्क्रमतःसुधीः ॥ शिवसोमेंद्रनिर्ऋतिपवनाग्निदिशःक्रमात् ॥ ९ ॥

सितेति ॥ रतिःसिता वाणीअरुणेत्यादि० ॥६॥ स्ववर्णैःसितादिवर्णैः ॥ ऋतूनाह ऋतुषट्कमिति ॥ शांत्यादौवसंतादीन्युंजीत॥प्रत्यहं सूर्योदयान्नाडीदशकंवसंतः तदग्रिमंनाडींदशकंशिशिरइत्यादि० ॥७॥८॥ दिशआह ॥शिवेति ॥ शिवादिगैशानी ॥ ९ ॥ दिवसानाह ॥ शुक्लपक्षेति ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ तदंतगशुक्लप्रतिपत् ॥ १४ ॥ आसनान्यह ॥ पद्ममिति ॥ पद्मस्वस्तिकोउक्ते ॥ विकटलक्षणंयथा-'जानुजंघांतरालेतुभुजयुग्मंप्रकल्पयेत् ॥ विकटासनमेतत्स्यात्' इति ॥ कुक्कुटासनयथा-'उपविश्योत्कटासने ॥ कृत्वोत्कटासनंपूर्वंसमपादद्वयंततः ॥ अन्तर्जानुकरंद्वंद्वंकुक्कुटासनमीरितम्' इति ॥ ऊर्वोःपादौक्रमान्न्यस्येज्जान्वोःप्रत्यङ्

तत्तत्कर्माणिकुर्वीतजपंस्तत्तद्दिशामुखः ॥ शुक्लपक्षेद्वितीयाचसप्तमीपंचमीतथा ॥ १० ॥ तृतीयाबुधजीवाभ्यांयुताशांतिविधौमता ॥ चतुर्थीनवमीषष्ठीत्रयोदशीतिथिस्तथा ॥ ११ ॥ जीवसोमयुताशस्तावशीकरणकर्मणि ॥ एकादशीचदशमीनवमीचाष्टमीपुनः ॥ १२ ॥ शनैश्चरसितोपेताप्रोक्ताविद्वेषकर्मणि ॥ कृष्णेचतुर्दश्यष्टम्यौभानुसूनुयुतेयदि ॥ १३ ॥ उच्चाटनाख्यंकर्मात्रकर्तव्यंफलसिद्धये ॥ भूताष्टम्यौकृष्णगतेअमावास्यातदंतगा ॥ १४ ॥ भानुमंदकुजोपेताःस्तंभमारणयोःशुभाः ॥ पद्मंस्वस्तिकविकटेकुक्कुटंवज्रभद्रके ॥ १५ ॥

मुखांगुली ॥ करौनिदध्यादाख्यातं वज्रासनमनुत्तमम्' इति ॥ 'सीवन्याः पार्श्वयोर्न्यस्येद्गुल्फयुग्मंसुनिश्चलम् ॥ वृषणाधःपादपार्ष्णीपाणिभ्यांपरिबंधयेत् ॥ भद्रासनंसमुद्दिष्टंयोगिभिःपूजितंपरम्' इतिचान्येबोध्ये ॥ १५ ॥

शारीरमासनमुक्त्वोपवेशार्थमासनमाह ॥ गोखड्गेति ॥ फेरुःसृगालः ॥ गवादीनांकृत्तौचर्मण्युपविश्यशांत्यादिविधेयम् ॥ १६ ॥ ॥ १७ ॥ विन्यासानाह ॥ ग्रंथनमिति ॥ १८ ॥ ग्रंथनलक्षणमाह ॥ एकइति ॥ १९ ॥ विदर्भलक्षणमाह ॥ आदाविति ॥ ग्रंथनविद

शांत्यादिषुप्रकुर्वीतक्रमादासनमुत्तमम् ॥ गोखड्गगजफेरूणांमेषीमहिषयोस्तथा ॥ १६ ॥ कृत्तौनिवेश्य कुर्वीतजपंशांत्यादिकर्मणि ॥ आसनान्येवसंकीर्त्यविन्यासःप्रोच्यतेधुना ॥१७॥ ग्रंथनंचविदर्भाख्यः संपुटोरोधनंतथा ॥ योगःपल्लवएतेषड्विन्यासाःकर्मसुस्मृताः ॥ १८ ॥ प्रत्येकमेषांषण्णांतुलक्षणंप्रणि गद्यते ॥ एकोमंत्रस्यवर्णःस्यात्ततोनामाक्षरंपुनः ॥ १९ ॥ मंत्रार्णोनामवर्णश्चेत्येवंग्रंथनमीरितम् ॥ आ दौमंत्राक्षरद्वंद्वमेकंनामाक्षरंततः ॥२०॥ एवंपुनःपुनःप्रोक्तोविदर्भोमंत्रवित्तमैः ॥ मंत्रामादौसमुच्चार्य्य ततोनामाखिलंपठेत् ॥२१॥ अंतेव्युत्क्रमतोमंत्रमेषसंपुटईरितः ॥ आदिमध्यावसानेषुनाम्नोमंत्रस्तुरो धनम् ॥ २२ ॥ नामांतेतुमनुर्योगोमंत्रांतेनामपल्लवः ॥ अर्द्धचंद्रनिभंपार्श्वद्वयेपद्मद्वयांकितम् ॥२३॥

र्भयोर्मंत्रनामवर्णलेखनेऽन्यतरसमाप्तौपुनर्लेखनम् ॥ २० ॥ संपुटलक्षणमाह ॥ मंत्रमिति ॥ २१ ॥ रोधनमाह ॥ आदीति ॥ २२ ॥ योगमाह ॥ नामान्तइति ॥ पल्लवमाह मंत्रांतइति ॥ मंडलमाह ॥ अर्द्धचंद्रेति ॥ २३ ॥
॥ २४ ॥ तद्वृत्तंविंदुषट्कांकितंवायुमंडलम् ॥ मुद्राआह ॥ सरोरुहमिति ॥ सरोरुहंपद्ममुद्रा ॥सायथा–'करौद्वौसंमुखौकृत्वासहतावु न्नतौपुनः ॥ अंगुलीःप्रसृतामध्येंगुष्ठौपद्मस्यमुद्रिका' इति ॥ पाशमुद्रायथा–'तर्जनीमध्यमेवामेऊर्ध्वमुख्यौविधायच ॥ दक्षिणे द्वेअधो मुख्यौसंमुख्यौचपरस्परम् ॥ पाशमुद्राभवेदेषामिथःसंपीडनेतयोः' इति ॥ गदामुद्रायथा–'अन्योन्याभिमुखौकृत्वाहरतौतुग्रथिता वुभौ ॥ अंगुष्ठौमध्यमेतद्वत्संयुक्तसुप्रसारिते ॥ गदामुद्रेयमुदितादर्शिताविघ्नहारिणी' इति ॥ मुसलमुद्रोक्ता ॥ कुलिशंवज्रमुद्रा ॥

जलस्यमंडलंप्रोक्तंप्रशस्तंशांतिकर्मणि ॥ त्रिकोणंस्वस्तिकोपेतंवश्येवह्नेस्तुमंडलम् ॥ २४ ॥ चतुरस्रं वज्रयुक्तंस्तंभेभूमेस्तुमंडलम् ॥ वृत्तंदिवस्तद्विद्वेषेबिंदुषट्कांकितंतुतत् ॥ २५ ॥ वायुमंडलमुच्चाटेमारणे वह्निमंडलम् ॥ सरोरुहंपाशगदेमुसलंकुलिशंत्वसिः ॥ २६ ॥

सायथा–'कनिष्ठांगुष्ठयुङ्मुद्रात्रिकोणात्वशनेर्मता' इति ॥ अशनेर्वज्रस्यकनिष्ठांगुष्ठयोगादन्यासांप्रसारणात्रिकोणेत्यर्थः ॥ असिःखड्ग मुद्रा ॥ सायथा–'ऊर्ध्वस्यवामहस्तस्यतर्जन्याद्यंगुलित्रयम् ॥ प्रसार्ययोजयेदन्येमिथोंगुष्ठकनिष्ठिके ॥ खड्गमुद्रेयमुदितास शत्रुनिकृं तनी' इति ॥ २५ ॥ २६ ॥

होमसुद्राआह ॥ मृगीति ॥ २७ ॥ तासांलक्षणमाह ॥ मध्यमेति ॥ २८ ॥ २९ ॥ वर्णानाह ॥ चंद्रेति ॥ शांतौचंद्रवर्णायंत्रेबीजत्वेन लेख्याः ॥ वशीकरणादौजलादिवर्णः ॥ ३० ॥ चन्द्रवर्णानाह ॥ स्वराइति ॥ षोडशस्वराःसठावेतेऽष्टादशचन्द्रवर्णाः सन्ति ॥

षण्मुद्राःकर्मषट्केस्युरथहोमेनिगद्यते ॥ मृगीहंसीसूकरीतिहोमेमुद्रात्रयंमतम् ॥ २७ ॥ मध्यमानामिकांगुष्ठयोगेमुद्रामृगीमता ॥ हंसीकनिष्ठाहीनानांसर्वासांयोजनेमता ॥ २८ ॥ सूकरीकररुंकोचेमुद्रालक्षणमीरितम् ॥ शांतोवश्येमृगीहंसीस्तंभनादिषुसूकरी ॥ २९ ॥ चंद्रतोयधराकाशपवनानलवर्णकाः षट्सुकर्मसुयंत्रस्यबीजान्युक्तानिमंत्रिभिः ॥ ३० ॥ स्वराःसठौचंद्रवर्णाभूतवर्णाउदीरिताः ॥ चंद्रार्णहीनास्तेग्राह्यावशीकृत्यादिकर्मणि ॥ ३१ ॥ केचित्सवलान्यंरमाहुश्चंद्रादिवर्णकान् ॥ शांत्यादिकर्मसुज्ञेयाजातयःषडभूःक्रमात् ॥ ३२ ॥

तथापिवश्यादौपंचभूतवर्णास्तुप्रातरंगेस्वकुलान्यकुलभेदउक्ताः॥ तत्रयद्यपिचंद्रवर्णाअपिसंति॥ तथापिवश्यादौतोयादिवर्णलेखनेचंद्रवर्णरहितानामेवजलादिवर्णानांलेखनम् ॥ ३१ ॥ केषांचिन्मतेसवलहयराःक्रमाच्चंद्रांबुभूनभोनिलानलवर्णाः ॥ ३२ ॥ जातिरूपान्वर्णानाह ॥ नमइति ॥ भूतोदयमाह ॥ नासेति ॥ नासाविवरयोरधस्तात्प्राणगतोजलोदयः ॥ नासामध्यदण्डाश्रयेणग मनेधरोदयः॥ सस्तम्भनेज्ञेयः ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ नासाविवरमध्येप्राणगतौव्योमोदयः ॥ उपरिप्राणगतौवह्न्युदयः ॥ ३५ ॥

नमःस्वाहावषड्वौषट्हुंफट्षण्मंत्रवित्तमैः ॥ नासापुटद्वयाधस्ताद्यदाप्राणागतिर्भवेत् ॥३३॥ तोयोदयस्तथाज्ञेयःशांतिकर्मणिसिद्धिदः ॥ नासादंडाश्रितगतौप्राणेस्तंभेधरोदयः ॥३४॥ पुटमध्यगतौतस्मिन्द्वेषेव्योमोदयःशुभः ॥ पुटोपरिष्टाद्गमनेप्राणेस्यात्पावकोदयः ॥ ३५ ॥ तदाकर्मद्वयेसिद्धिर्मारणेचवशीकृतौ ॥ प्राणेतिर्य्यग्गतौज्ञेयउच्चाटेमारुतोदयः ॥३६॥ दूर्वायाःसमिधःशांतौगोघृतेनसमन्विताः ॥ दाडिमश्चसुवोहोमेवश्येजाघृतसंयुताः ॥३७॥ मेषीघृताक्ताःसमिधःस्तंभेराजतरूद्भवाः ॥ धत्तूरसमिधोद्वेषेअतसीतैलसंयुताः ॥३८॥ चूतजाःकटुतैलाक्ताउच्चाटनविधौमताः ॥ कटुतैलयुताःशस्तामारणेखदिरोद्भवाः ॥ ३९ ॥

तिर्यक्प्राणगतौवायूदयः ॥ ३६ ॥ समिधआह ॥ दूर्वायाइति ॥ दाडिमेति ॥ वश्यार्थहोमेअजाघृताक्तादाडिमसमिधः ॥ ३७ ॥ स्तंभनेमेषीघृताक्ताराजवृक्षसमिधः ॥ ३८ ॥ उच्चाटेसर्षपतैलाक्ताआम्रसमिधः॥ ३९ ॥

मालामाह ॥ शंखजेति ॥ स्तंभनेनिंबफलजा ॥ अरिष्टः फेनिलस्तत्फलजावामालाविधेया॥उच्चाटने वाहरदोत्थाअश्वदंतजा ॥४०॥ मालायांगणनाप्रकारमाह ॥ मध्यमायामिति ॥ ज्येष्ठेनांगुष्ठेनावर्तयेत् भ्रामयेत् ॥ ४१ ॥ ४२ ॥४३॥ मालामणिसंख्यामाह ॥ अष्टो त्तरशतमिति ॥ तदर्धंचतुष्पंचाशत् ॥ तदर्धकंसप्तविंशतिः ॥ एषात्रिविधामालाशुभेकार्या ॥ अभिचारेस्तंभनादौपंचदशमणियुक्ता

शंखजापद्मबीजोत्थानिंबारिष्टफलोद्भवा ॥ प्रेतदन्तभवावाहरदोत्थाखरदंतजा ॥ ४० ॥ जपमालाः क्रमाज्ज्ञेयाःशांतिमुख्येषुकर्मसु ॥ मध्यमायांस्थितांमालांज्येष्ठेनावर्तयेत्सुधीः ॥ ४१ ॥ शान्तौवश्ये तथापुष्टौभोगमोक्षार्थकेजपे ॥ अनामांगुष्ठयोगेनस्तंभनादौजपेत्सुधीः ॥ ४२॥ तर्ज्जन्यंगुष्ठयोगेनद्वेषो च्चाटनयोःपुनः ॥ कनिष्ठांगुष्ठसंयोगान्मारणेप्रजपेत्सुधीः ॥ ४३ ॥ अष्टोत्तरशतंसंख्यातदर्द्धंचतदर्द्धक म् ॥ मणीनांशुभकार्य्येस्यात्तिथिसंख्याभिचारके ॥ ४४ ॥ शांतिर्वश्यंलौकिकाग्नौस्तंभनंवटजेनले ॥ द्वेषः कलितरूत्पन्नेशेषेपितृवनस्थिते ॥ ४५ ॥

ला ॥ ४४ ॥ अग्निमाह ॥ शांतिरिति ॥ वटजेवटकाष्ठान्मथनोत्पादिते ॥ कलितरूद्भवेबिभीतकजाते ॥ शेषेउच्चाटनमारणकर्म णिश्मशानवह्नौहोमः ॥ ४५ ॥

वह्निप्रसंगात्काष्ठान्यप्याह ॥ शुभइति ॥ शुभेशांतिपुष्ट्यादौकर्मणिबिल्वादिकाष्ठैरग्निंप्रज्वालयेत् ॥ अशुभेस्तंभनादौविषवृक्षादि काष्ठैः ॥ विषवृक्षःकुचिलाइतिप्रसिद्धः ॥ अक्षोबिभीतकः ॥ शेलुःश्लेष्मातकः ॥ ४६ ॥ अग्निप्रसंगादेवकर्मविशेषेवह्निजिह्वापूजामाह॥

शुभेकर्मणिबिल्वार्कपलाशक्षीरवृक्षजैः ॥ अशुभेविषवृक्षाक्षनिम्बधत्तूरशेलुजैः ॥ ४६ ॥ काष्ठैःप्रदीप येदग्निंहोमकर्मणिमंत्रवित् ॥ वह्नेर्जिह्वांसुप्रभाख्यांशांतिकर्मणिपूजयेत् ॥ ४७ ॥ वश्यकार्य्येहिरक्ता ख्यांस्तंभनेकनकाभिधाम् ॥ विद्वेषेगगनांजिह्वामुच्चाटेप्यतिरक्तिकाम् ॥ ४८ ॥ कृष्णांतुमारणेचार्चे द्बहुरूपांतुसर्वतः ॥ भोज्येसंख्याविशेषोपिज्ञेयःशांत्यादिकर्मसु ॥ ४९ ॥ शांतौवश्येभोजयेत्होमाद्विप्रा न्दशांशतः ॥ उत्तमंतद्भवेत्कर्मतत्त्वांशेनतुमध्यमम् ॥ ५० ॥ होमाच्छतांशतोविप्रभोजनंत्वधमंतुतत् ॥ शांतौर्द्विगुणितंविप्रभोजनंस्तम्भनेमतम् ॥ ५१ ॥

वह्नेरिति ॥ ४७ ॥ कनकाभिधाहिरण्या ॥ ४८ ॥ होमप्रसंगाद्विप्रभोजनसंख्यामाह भोज्येइति ॥ ४९ ॥ शांतिवश्ययोर्होमादशांशेन द्विजानांभोजनमुत्तमम् ॥ होमात्पंचविंशांशेनतन्मध्यमम् ॥ ५० ॥ शतांशेनाधमम् ॥ ५१ ॥

विप्रस्वरूपमाह ॥ अतिशुद्धेति ॥ ५२ ॥ उक्तब्राह्मणभोजनेअभिचारोत्थमेनःपापंनश्यति ॥ तस्मादुत्तमाद्विजाभोज्याः ॥ ५३ ॥ ॥ ५४ ॥ लेखनद्रव्यमाह ॥ चन्दनमिति ॥ रात्रिर्हरिद्रासास्तंभनेलेखनद्रव्यम् ॥ अष्टविषाणिमारणे ॥ पूर्वोक्तंयंत्रतरंगोक्तंलेखन

त्रिगुणं द्वेषणोच्चाटेमारणेहोमसंमितम् ॥ अतिशुद्धकुलोत्पन्नाःसांगवेदविदोऽमलाः ॥ ५२ ॥ सदाचाररताविप्राभोज्याभोज्यैर्मनोहरैः॥ पूज्यास्तेदेवताबुद्ध्यानमस्कार्याःपुनःपुनः ॥५३॥ संतोष्यामधुरैर्वाक्यैर्हिरण्यादिप्रदानतः॥अचिराल्लभतेभीष्टंगृहीतायांतदाशिषि॥ ५४॥ एनोभिचारकर्मोत्थंनश्यतिद्विजवाक्यतः ॥ चंदनंरोचनारात्रिर्गृहधूमश्चिताभवः ॥५५॥ अंगारोष्टविषाणीतिशांत्यादौ यंत्रलेखने ॥ पूर्वोक्तंलेखनद्रव्यंगृह्णीयात्तदपिध्रुवम् ॥ ५६ ॥ पिप्पलीमरिचंशुंठीश्येनविष्ठाचचित्रकः ॥ गृहधूमोन्मत्तरसोलवणंचविषाष्टकम् ॥ ५७ ॥ शांतौवश्येलिखेद्भूर्जेस्तंभनेद्वीपिचर्मणि ॥ खरचर्मणिविद्वेषेउच्चाटेध्वजवाससि ॥ ५८ ॥

द्रव्यम् ॥ तदपितत्तत्कामनयाग्राह्यम् ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ अष्टविषाण्याह ॥ पिप्पलीति ॥ ५७ ॥ लेखनद्रव्यप्रसंगाल्लेखनाधारमाह ॥ शांताविति ॥ ५८ ॥
॥ ५९ ॥ कुंडान्याह ॥ वृत्तमिति ॥ शांतौवृत्तकुंडंपश्चिमे ॥ पद्माकारंवश्येउत्तरे ॥ स्तंभनेचतुरस्रंपूर्वे ॥ द्वेषेत्रिकोणंनैर्ऋत्ये ॥ उच्चाटेषट्कोणंवायव्ये ॥ मारणेऽर्द्धचंद्राकारंदक्षिणइत्यर्थः ॥ ६० ॥ स्रुक्स्रुवावाह ॥सौवर्णाविति ॥ ६१ ॥ लेखनीमाह ॥ शमेशांतौ ॥

नरास्थिनिलिखेद्यंत्रंमारणेमंत्रवित्तमः ॥ येत्वाधाराःस्मृतायंत्रतरंगेतेपिसंमताः ॥ ५९ ॥ वृत्तंपद्मंचतुष्कोणंत्रिषट्कोणंदलेंदुवत् ॥ तोयेशसोमशक्राणांयातुवाय्वोर्यमस्यच ॥ ६० ॥ आशासुक्रमतःकुंडंशांतिमुख्येषुकर्मसु ॥ सौवर्णौयज्ञवृक्षोत्थौस्रुक्स्रुवौशांतिवश्ययोः ॥ ६१ ॥ स्तंभनादिषुकार्य्येषुस्मृतौलोहमयौहितौ ॥ हेमजारूप्यजाजातीसंभवालेखनीशमे ॥६२॥ वश्येदूर्वांकुरोत्पन्नास्तंभनेगरल्यवृक्षजा ॥ राजवृक्षभवावास्याद्विद्वेषेतुकरंजजा ॥ ६३ ॥ शुभेकर्मणिरम्याहिलेखनींरचयेत्सुधीः ॥ विभीतकोत्थितोच्चाटेमारणेतुप्रमस्थिजा ॥ ६४ ॥ रिक्तातिथौकुजदिनेविष्टौतामशुभेपुनः ॥ भक्ष्यंचतर्पणंद्रव्यंतत्पात्रमथकीर्त्यते ॥ ६५ ॥

॥६२ ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ देवतायंत्रेकोनविंशतिवस्तूनिशांत्यादौनिरूप्यपुनरधिकंवक्तुंप्रतिजानीते ॥ भक्ष्यमिति ॥ ६५ ॥

परमान्नकंपायसम् ॥ स्थलाद्भ्रंशनेउच्चाटने ॥ ६६ ॥ ६७ ॥ ६८ ॥ ६९ ॥ ७० ॥ ७१ ॥ ७२ ॥ एवंकाम्यंकर्मनिरूप्यतत्प्रसक्तिंवारयति ॥ शुभंवेति ॥ ७३ ॥ एवंचेत्किमित्युक्ततदित्यतआह ॥ विषयेति ॥ ७४ ॥ पूर्वाचार्योक्तमुक्तम् ॥ तद्वस्तुगत्याहितंनभवति ॥

शांतौवश्येहविष्यान्नंस्तंभनेपरमान्नकम् ॥ माषामुद्गाश्चविद्वेषेगोधूमाभ्रंशनेस्थलात् ॥६६॥ मसूरान्नं तथाश्यामाअजादुग्धोत्थपायसम् ॥ मारणेप्रोदितंभक्ष्यंमंत्रिणांकर्मकुर्वताम् ॥ ६७ ॥ शांतौवश्येहरिद्राक्तंजलंतर्पणईरितम् ॥ मरिचाद्यंकवोष्णंतत्स्तंभनेमारणेतथा ॥६८॥ मेषरक्तान्वितंतोयंविद्वेषोच्चाटयोर्मतम् ॥ स्वर्णपात्रंतर्पणेस्याच्छांतौवश्येचकर्मणि ॥ ६९ ॥ स्तम्भनेमृत्तिकापात्रंविद्वेषेखदिरोद्भवम् ॥ लोहनिर्मितमुच्चाटेकुक्कुडांडंतुमारणे ॥ ७० ॥ मृद्वासनेसमासीनःशान्तौवश्येप्रतर्पयेत् ॥ जानुभ्यामुत्थितःस्तंभेद्वेषादावेकपात्स्थितः ॥ ७१ ॥ षट्कर्मणांविधिः प्रोक्तएवंमंत्रज्ञतुष्टये ॥ सम्यक्कृत्वान्यासजातमात्मरक्षांविधायच ॥ ७२ ॥ काम्यंकर्मप्रकर्तव्यमन्यथाभिभवोभवेत् ॥ शुभंवाप्यशुभंवापिकाम्यंकर्मकरोतियः ॥ ७३ ॥ तस्यारित्वंव्रजेन्मंत्रोनतस्मात्तत्परोभवेत् ॥ विषयासक्तचित्तानांसंतोषायप्रकाशितम् ॥ ७४ ॥ पूर्वाचार्य्योदितंकाम्यंकर्मनैतद्धितावहम् ॥ काम्यकर्मप्रसक्तानांतावन्मात्रंभवेत्फलम् ॥ ७५ ॥

तत्रहेतुमाह ॥ काम्येति ॥ ७५ ॥

॥ ७६ ॥ निष्कामभजनेफलमाह ॥ वेदेति ॥ कर्मोपासनबोधनंकर्मकांडंज्योतिष्टोमेनस्वर्गकामोयजेतेत्यादि ॥ उपासनाकांडंसूर्योब्रह्मेत्युपासीतयोहवैज्येष्ठंचवेदेत्यादि ॥ इदंकांडद्वयंसाधनंज्ञानस्य ॥ तृतीयंज्ञानकांडमयमात्माब्रह्मेत्यादि तस्मात्साध्यंफलभूतम् ॥ तस्माज्ज्ञानप्राप्तयेप्रयतितव्यमित्यर्थः ॥ ७७ ॥ तत्रोपायमाह ॥ तस्मादिति ॥ निष्कारणवेदोक्ताचरणेदेवतोपासनेचांतःकरणशुद्धिस्ततोज्ञप्राप्तिरित्यर्थः ॥ ७८ ॥ ज्ञानस्वरूपमाह ॥ कार्येति ॥ कार्याणिकारणानिभूतानिचतत्संघातःशरीरम् ॥ तत्रालकश्चेतनोजीवोवस्तु

निष्कामंभजतांदेवमखिलाभीष्टसिद्धयः ॥ प्रतिमंत्रंसमुदितायेप्रयोगाःसुखाप्तये। तदाशक्तिंविहायैवनिष्कामोदेवतांभजेत् ॥ ७६ ॥ वेदेकांडत्रयंप्रोक्तंकर्मोपासनबोधनम् ॥ साधनंकांडयुग्मोक्तंतृतीये साध्यमीरितम् ॥ ७७ ॥ तस्माद्वेदोदितंकुर्य्याद्दुपासीतचदेवताः ॥ शुद्धांतकरणस्तेनलभतेज्ञानमुत्तमम् ॥ ७८ ॥ कार्य्यकारणसंघातंप्रविष्टश्चेतनात्मकः ॥ जीवोब्रह्मैवसंपूर्णमितिज्ञात्वाविमुच्यते ॥ ७९ ॥ मनुष्यदेहंसंप्राप्यउपासीतचदेवताः ॥ योनमुच्येतसंसारान्महापापयुतोहिसः ॥ ८० ॥

तोब्रह्मैवेति ॥ साक्षात्कारोज्ञानंतस्मान्मुक्तिः ॥ तत्त्वमसिश्वेतकेतोअहंब्रह्मास्मीत्यादिश्रुतेः ॥ ७९ ॥ ज्ञानायाप्रयतमानंनिंदति ॥ मनुष्येति ॥ ८० ॥

फलिनमाह ॥ आत्मज्ञानेति ॥ कामक्रोधलोभाअरयस्तेषांक्षयंकृत्वाकृतैःकर्मभिर्वैदिकैर्देवोपासनादिभिश्चांतःकरणशुद्धिद्वाराज्ञानाप्तिरित्यर्थः ॥ ८१ ॥ देवोपास्तिंकुर्वताभविष्यद्विचार्यप्रवर्तितव्यमित्याह ॥ चिकीर्षुरिति ॥ विचारप्रकारमाह ॥ स्नानसंध्यादिकंकृत्वे

आत्मज्ञानाप्तयेतस्माद्यतितव्यंनरोत्तमैः ॥ कर्मभिर्देवसेवाभिःकामाद्यरिगणक्षयात् ॥ ८१ ॥ चिकीर्षुर्दैवतोपास्तिमादौभाविविचारयेत् ॥ स्नानदानादिकंकृत्वास्मृत्वाहारिपदाम्बुजम् ॥८२॥ शयीतकुशशय्यायांप्रार्थयेद्वृषभध्वजम् ॥ भगवन्देवदेवेशशूलभृद्वृषवाहन ॥८३॥ इष्टानिष्टेसमाचक्ष्वममसुप्तस्यशाश्वत ॥ नमोजायत्रिनेत्रायपिंगलायमहात्मने ॥ ८४ ॥ वामायविश्वरूपायस्वप्नाधिपतये नमः ॥ स्वप्नेकथयमेतथ्यंसर्वकार्य्येष्वशेषतः ॥ ८५ ॥ क्रियासिद्धिंविधास्यामित्वत्प्रसादान्महेश्वर ॥ एभिर्मंत्रैः शिवंप्रार्थ्यनिद्रांकुर्य्यान्निराकुलः ॥ ८६ ॥ स्वप्नंदृष्टंनिशिप्रातर्गुरवेविनिवेदयेत् ॥ तमंतरेण मंत्रज्ञः स्वयंस्वप्नंविचारयेत् ॥ ८७ ॥

त्यादिना ॥ ८२ ॥ शिवप्रार्थनामंत्रमाह ॥ भगवन्निति ॥ ८३ ॥ ८४ ॥ ८५ ॥ ८६ ॥ तमंतरेणगुरुंविनाशुभाशुभंस्वप्नंस्वयमेवविचारयेत् ॥ ८७ ॥
तत्रशुभस्वप्नानाह ॥ लिंगमिति ॥ ८८ ॥ शिखीति ॥ मयूरयुक्तेहंसयुक्तेचक्रयुक्तेवारथेस्थितिः ॥ मोहनंसुरतम् ॥ निम्नगानदीमात्रेण ॥ ८९ ॥ स्यंदनोरथः ॥ निम्नगाद्यप्सरोंतानांदर्शनमेवशुभम् ॥ ९० ॥ हर्म्यादीनामारोहणम् ॥ ९१ ॥ मद्यमांसयोर्भक्षणम् ॥ विष्ठयाशरीरेलेपः रुधिरेणस्नानम् ॥ दधिभक्तभक्षः ॥ राज्यप्राप्तिः ॥ एतानिशुभानि ॥ गवादीनांदर्शनमेवशुभम् ॥ ९२ ॥ ९३ ॥

लिंगंचन्द्रार्कयोर्बिंबंभारतींजाह्नवींगुरुम् ॥ रक्ताब्धितरणंयुद्धेजयोनलसमर्चनम् ॥८८॥ शिखिहंसरथांगाढ्येरथेस्थानंचमोहनम् ॥ आरोहणंसारसस्यधरालाभश्चनिम्नगा ॥८९॥ प्रासादःस्यंदनःपद्मंछत्रंकन्याद्रुमःफली ॥ नागोदीपोहयःपुष्पवृषभोश्वश्चपर्वतः ॥९०॥ सुराघटोग्रहास्तारानारीसूर्य्योदयोप्सराः ॥ हर्म्यशैलविमानानामारोहोगगनेगमः ॥९१॥ मद्यमांसादनंविष्ठालेपोरुधिरसेचनम् ॥ दध्योदनादनंराज्याभिषेकोगोवृषध्वजाः ॥९२॥ सिंहसिंहासनंशंखोवादित्रंरोचनादधि ॥ चंदनंदर्पणश्चैषां स्वप्नेसंदर्शनंशुभम् ॥९३॥ तैलाभ्यक्तःकृष्णवर्णोनग्नोनागर्तवायसौ ॥ शुष्ककंटकिवृक्षश्चचांडालोदीर्घकंधरः ॥ ९४ ॥ प्रासादस्तलहीनश्चनैतेस्वप्नेशुभावहाः ॥ शांतिंकुर्वीतदुःस्वप्नेजपेन्मंत्रमनन्यधीः ॥९५॥ अब्दत्रिकंजपंतस्यकुर्वतोविघ्नसंभवः ॥ विघ्नसंघमनादृत्यतदाजपपरोभवेत् ॥ ९६ ॥

अशुभस्वप्नानाह ॥ तैलेति ॥ तैलाभ्यक्तोनापुरुषः ॥ नग्नादीनांदर्शनमशुभम् ॥ ९४ ॥ ९५ ॥ ९६ ॥

मन्त्रसिद्धेर्लक्षणमाह ॥ मनःप्रसादइति ॥ ९७ ॥ ९८ ॥ ९९ ॥ १०० ॥ आत्मसाक्षात्कारपर्यंतमेवमंत्रोपास्तिरित्याह ॥ लब्धज्ञान इति ॥ अहंब्रह्मेतिसाक्षात्कारोज्ञानमित्यर्थः ॥ १०१ ॥ ग्रंथसमाप्तौमंगलमाचरति ॥ तंवंदेइति ॥ ब्रह्मैवनानादेवतारूपेणजनैःसेव्यतइ

सिद्धौविश्वस्तचित्तःसंस्तुरीयेऽब्देससिद्धिभाक् ॥ मनःप्रसादःसंतोषश्रवणंदुंदुभिध्वनेः ॥ ९७ ॥ गीतस्यतालशब्दस्यगंधर्वाणांसमीक्षणम् ॥ स्वतेजसःसूर्यसाम्येक्षणंनिद्राक्षुधाजपः ॥९८॥ रम्यतारोग्यगांभीर्य्यमभावक्रोधलोभयोः ॥ एवमादीनिचिह्नानियदापश्यतिमंत्रवित् ॥९९॥ सिद्धिंमंत्रस्यजानीयाद्देवतायाःप्रसन्नताम् ॥ ततोजपेधिकंयत्नंप्रकुर्य्याज्ज्ञानलब्धये ॥ १०० ॥ लब्धज्ञानःकृतार्थःस्यात्संसारात्प्रतिमुच्यते ॥ ज्ञात्वात्मानंपरंब्रह्मवेदांतैः प्रतिपादितम् ॥ १०१ ॥ तंवंदेपरमात्मानंसर्वव्यापिनमीश्वरम् ॥ योनानादेवतारूपोनृणामिष्टंप्रयच्छति ॥ १०२ ॥

त्यर्थः ॥ 'योयोयांयांतनुंभक्तःश्रद्धयार्चितुमिच्छति ॥ तस्यतस्याचलांश्रद्धांतामेवविदधाम्यहम् ॥ सतयाश्रद्धयायुक्तस्तस्याराधनमीहते ॥ लभतेचततःकामान्मयैवविहितान्हितान्' इतिभगवद्वचनात् ॥ १०२ ॥

ग्रंथकरणेहेतुमाह ॥ विलोक्येति ॥ ब्राह्मणप्रार्थनमेवहेतुः ॥ १०३ ॥ वाणनेत्रमिताःपंचविंशतिः ॥ १०४ ॥ अनुक्रमणीमाह ॥ भूतशुद्धिरिति ॥ लिपेर्मातृकायान्यसनंन्यासः ॥ आद्येप्रथमतरंगेएतदीरितम् ॥१०५ ॥द्वितीयोर्मौद्वितीयतरंगे गणेशमंत्राः ॥ काल्यादितृतीये ॥ १०६ बंधनहारीति ॥ बंदीविशेषणम् ॥ छिन्नमस्तादिवंद्यंतंषष्ठे ॥ १०७ ॥ १०८ ॥ वाराहीवार्तालीवटयक्षिण्यादिकामे

विलोक्यनानातंत्राणिप्रार्थितोद्विजसत्तमैः ॥ स्वमतेरनुसारेणकृतोमंत्रमहोदधिः ॥१०३॥ बाणानेत्रमितास्तस्मिंस्तरंगाःसंतिनिर्मिताः ॥ तत्रानुक्रमणींवक्ष्येमंत्रिणांसुखवृद्धये ॥१०४॥ भूतशुद्धिस्तथाप्राणप्रतिष्ठान्यसनंलिपेः ॥ पुरश्चर्य्याहोमविधिस्तर्पणाद्याद्यईरितम् ॥१०५॥ द्वितीयोर्मौगणेशस्यमंत्राःसम्यक्समीरिताः ॥ कालीकाल्यभिधानानांसुमुख्याश्चतृतीयके ॥१०६॥ तारातुरीयेसंप्रोक्तातारा भेदास्तुपञ्चमे ॥ षष्ठेतरङ्गेगदिताछिन्नमस्ताशबर्य्यपि ॥ १०७ ॥ स्वयंवरामधुमतीप्रमदाचप्रमोदया ॥ बंदीवंधनहारीतिसप्तमेवटयक्षिणी ॥ १०८ ॥ तस्याभेदाश्चवाराहीज्येष्ठाकर्णपिशाचिनी ॥ स्वप्नेश्वरीचमातंगीवाणेशीमदनेश्वरी॥ १०९॥अष्टमेविस्तरात्प्रोक्ताबालाबालाभिदाअपि॥ नवमेत्वन्नपूर्णोक्तातद्भेदामोहनाद्रिजा॥ ११०॥ज्येष्ठालक्ष्मीरत्रमंत्राउक्ताप्रत्यंगिरारिहा॥दशमेबगलावक्त्रावाराहीद्वितयंतथा ११ १

श्वर्यंतंसप्तमे ॥ १०९ ॥ मोहनाद्रिजामोहनगौरी ॥ ११० ॥ अरिहाशत्रुनाशकःषोडशार्णः ॥ बगलावक्त्राबगलामुखी ॥ १११ ॥

तदावृत्तिःश्रीविद्यायाआवरणपूजा ॥ ११२ ॥ मुनिर्वेदव्यासः ॥ ११३ ॥ ११४ ॥ चरणायुधःकुक्कुटमंत्रः ॥ ११५ ॥ कीनाशोयम

श्रीविद्यैकादशेप्रोक्ताद्वादशेतुतदावृतिः ॥ त्रयोदशेतुहनुमान्विस्तरात्प्रतिपादितः॥११२॥चतुर्दशेनारसिंहोगोपालोगरुडोपिच ॥ अथपंचदशेसूर्योभौमोजीवःसितोमुनिः॥११३॥षोडशोभौमहामृत्युंजयोरुद्रोधनेश्वरः॥जाह्नवीमणिकर्णीचप्रोक्तासप्तदशेर्जुनः॥११४॥अष्टादशेकालरात्रिश्चंडिकायानवाक्षरः॥एकोनविंशेचरणायुधःशास्तृसमन्वितः॥११५॥ पार्थिवार्चनकीनाशचित्रगुप्तासुरीविधिः ॥ विंशेतरङ्गेयंत्राणिस्वर्णाकर्षणभैरवः ॥ ११६ ॥ स्नानादिरंतर्यागांतएकविंशेर्चनाविधिः ॥ द्वाविंशेऽर्घ्यसमारभ्यपूजनंतद्भिदाअपि ॥ ११७ ॥ त्रयोविंशेतुदमनैःपवित्रैश्चसमर्चनम् ॥ चतुर्विंशेचभेदनमंत्राणांपरिशोधनम् ॥११८॥ तरंगेचरमेप्रोक्तंकर्मषट्कमनुक्रमात् ॥ एवंमंत्रोदधावस्मिन्पञ्चविंशतिरूर्मयः॥११९॥ विशोधनीयाविद्वद्भिःक्षंतव्यंसाहसंमम ॥ चापलंनिजबालानांक्षमतेजनकोयथा ॥ १२० ॥ अहिच्छत्रद्विजच्छत्रवत्सगोत्रसमुद्भवः ॥ आसीद्रत्नाकरोनामविद्वान्ख्यातोधरातले ॥ १२१ ॥

॥ ११६ ॥ तद्भिदाःपूजाभेदाः ॥ ११७ ॥ ११८ ॥ चरमेपञ्चविंशेतरंगे ॥ शांत्यादिकर्मषट्कमनुक्रमर्णाचेति ॥ ११९ ॥ १२०॥ स्ववंशमाह ॥ अहिच्छत्रेति ॥ १२१ ॥

॥ १२२ ॥ १२३ ॥ १२४ ॥ १२५ ॥ ग्रंथांतेआशिषआह ॥ अविच्छिन्नेति ॥ १२६ ॥ १२७ ॥ श्लोकत्रयेणदेवंप्रार्थयते ॥ नरसिंह इति ॥ नृसिंहोमेमुदेहर्षायास्तु ॥ देवानामावरेणसमूहेननतः ॥ १२८ ॥ नृसिंहइति ॥ नृसिंहोमांसदाऽव्यात् ॥ कीदृशः ॥ उत्संगेस

तत्तनूजोरामभक्तःफनूभट्टाभिधोभवत् ॥ महीधरस्तदुत्पन्नःसंसारासारतांविदन् ॥ १२२ ॥ निजदेशंपरित्यज्यगतोवाराणसींपुरीम् ॥ सेवमानोनरहरिंतत्रग्रंथमिमंव्यधात् ॥ १२३ ॥ कल्याणाभिधपुत्रेण तथान्यैर्द्विजसत्तमैः ॥ अनेकानागमग्रंथान्विलोक्यतुमुनीश्वरैः ॥ १२४ ॥ एकग्रंथेस्थितंसर्वमंत्राणांसारमिच्छुभिः ॥ संप्रार्थितःस्वमत्यासौनाम्नामंत्रमहोदधिः ॥ १२५ ॥ अविच्छन्नान्वयाःसंतुनिजधर्मपरायणाः ॥ मंगलानिप्रपश्यंतुसर्वेद्रोहपराङ्मुखाः ॥ १२६ ॥ हरिःकरोतुकल्याणंसर्वेषांजगदीश्वरः प्रवर्तयंत्विमंग्रंथंयावद्वेदोरविःशशी ॥ १२७ ॥ नरसिंहोमहादेवोमहादेवार्तिनाशनः ॥ मुदेपरोमहालक्ष्म्यादेवावरनतोस्तुमे ॥ १२८ ॥ नृसिंहउत्संगसमुद्रजामांसमुद्रजद्वीपगृहेनिषण्णः ॥ समुद्रजोहीनमतिः सदाव्यात्समुद्रभक्ताखिलसिद्धिदायी ॥ १२९ ॥

मुद्रजालक्ष्मीर्यस्यसः ॥ समुद्रेजातंयच्छ्वेतद्वीपंतत्रयदूगृहंतत्रोपविष्टःसमुत्सहर्षः ॥ रजोहीनमतिर्विरजाः ॥ समुद्राअंजल्यादिमुद्राविदोयेभक्तास्तेषांसर्वसिद्धिदाता ॥ १२९ ॥

राजालक्ष्मीनृसिंहइति ॥ विभक्तिसप्तकेनहरिंस्तौति ॥ नृहरिणामहांतोदैत्याधीशाअहसतहताः ॥ हन्तेर्लुङ्किकर्मणिचिण्वदिड् भावेरूपम् ॥ श्रीनृसिंहाव श्रीनृसिंह भक्तम् अवरक्ष ॥ १३० ॥ देवान्स्मरति ॥ विश्वेशइति ॥ ग्रंथनिष्पत्तिस्थानंकाशीस्थानम् ॥१३१॥ ग्रंथनिर्मितिकालमाह ॥ अब्देविक्रमतइति ॥ बाणवेदनृपैर्मितेवर्षेपञ्च चत्वारिंशदुत्तरषोडशशततमेविक्रमनृपाद्गतेसति शिवस्यरात्रेश्व

राजालक्ष्मीनृसिंहोजयतिसुखकरंश्रीनृसिंहंभजेयंदैत्याधीशामहांतोऽहसतनृहरिणाश्रीनृसिंहायनौमि ॥ सेव्योलक्ष्मीनृसिंहादपरइहनहिश्रीनृसिंहस्यपादौसेवेलक्ष्मीनृसिंहेवसतुममनः श्रीनृसिंहावभक्तम् १३० विश्वेशोगिरिजाबिंदुमाधवोमणिकर्णिका ॥ भैरवोजाह्नवीदंडपाणिर्मेतन्वतांशिवम् ॥ १३१ ॥अब्देविक्रमतोजातेबाणवेदनृपैर्मिते ॥ ज्येष्ठाष्टम्यांशिवस्याग्रेपूर्णोमंत्रमहोदधिः ॥ १३२ ॥ इतिश्रीमन्महीधरविरचितेमंत्रमहोदधितन्त्रेषट्कर्मादिनिरूपणंनामपंचविंशस्तरंगः ॥ २५ ॥ समाप्तोयंग्रंथः ॥

रस्याग्रे मंत्रमहोदधिःसमाप्तिमगमत् ॥ १३२ ॥ इतिश्रीमन्महीधरविरचितायांमंत्रमहोदधिव्याख्यायांनौकायांषट्कर्मनिरूपणंनाम पंचविंशस्तरंगः ॥ २५ ॥ समाप्तोयंग्रंथः ॥

इति मन्त्रमहोदधिः सटीकः सम्पूर्णः

श्रीगणेशायनमः ॥ श्रीगणेशंमहेशानंभारतीमीश्वरंशिवम् ॥ नत्वावक्ष्येमातृकाणांनिघण्टुंबालबुद्धये ॥ १ ॥
(ॐ)--ध्रुवस्तारस्त्रिवृद्ब्रह्मवेदादिस्तारकोऽव्ययः ॥ प्रणवश्चत्रिमात्रोपि ॐ कारोज्योतिरादितः ॥ २ ॥
(अ)--श्रीकण्ठःकेशवश्चापिनिवृत्तिश्चस्वरादिकः ॥ आकारोमातृकाद्यश्चवात इत्यभिधीयते ॥ ३ ॥
(आ)--नारायणस्तथानन्तोमुरवृत्तोगुरुस्तथा ॥ विष्णुशय्यातथाशेषोदीर्घ आकारएवच ॥ ४ ॥
(इ)--माधवस्सूक्ष्मसंज्ञश्चविद्यादक्षिणलोचनम् ॥ गन्धर्वःपांचजन्यइकारश्चमुकांकुरः ॥ ५ ॥ (ई)
गोविन्दाश्चत्रिमूर्तीशःशांतिःस्याद्वामलोचनम् ॥ नृसिंहास्त्रंतथामायाईकारोपिसुरेश्वरः ॥ ६ ॥ (उ)
अमरेशस्तथाविष्णुरिन्धिकाचगजांकुशः ॥ दक्षकर्णश्चविजयीउकारोमन्मथाधिपः ॥ ७ ॥ (ऊ)--
अर्घीशोदीपिकावामश्रवणंमधुसूदनः ॥ इंद्रचापष्षण्मुखश्चऊकारोरक्षणाधिपः ॥ ८ ॥ (ऋ)--देवि
कादक्षनासाचभारभूतिस्त्रिविक्रमः ॥ देवमातारिपुघ्नश्चऋकारस्तपनस्तथा ॥ ९ ॥ (ॠ)--अतिथी
शोवामनश्चमोचिकावामनासिका ॥ दैत्यमाताचदैवज्ञऋकारस्त्रिपुरान्तकः ॥ १० ॥ (ऌ)--श्रीधर
श्चपरास्थाणुर्दक्षगण्डस्त्रिवेदकः ॥ एकांघ्रिर्वज्रदण्डश्चव्योमर्द्धिर्ऌ स्वरस्स्मृतः ॥ ११ ॥ (ॡ)--हृषीकेशो
हरस्सूक्ष्मोवामगण्डःकुबेरदृक् ॥ अर्द्धचंद्रोनीलचरणोॡकारश्चत्रिकूटकः ॥ १२ ॥ (ए)--झिंटीशःपद्म
नाभश्चशक्तिस्सूक्ष्मास्मृताभगः ॥ ऊर्द्ध्वोष्ठगःकामरूपएकारश्चत्रिकोणकः ॥ १३ ॥ (ऐ)--ज्ञानामृतोभौ
तिकश्चाधरोदामोदरस्तथा ॥ वागीशोवर्मभयदऐकारात्रिपुरस्तथा ॥ १४ ॥ (ओ)--सद्योजातोवासु
देवऊर्ध्वदन्तास्त्रिमात्रकः ॥ आप्यायनीमन्त्रनाथ ओकारोनागसंज्ञकः ॥ १५ ॥ (औ)--संकर्षणोनुग्र
हेशोमुरारिर्व्यापिनीतथा ॥ अथोदंतगतोमायी नृसिंहांगस्तथौरसः ॥ १६ ॥ (अं)--अक्रूरोव्योमरूप
श्चप्रद्युम्नश्चन्द्रसंज्ञकः ॥ अनुस्वारस्तथाबिन्दुरंकारश्चशिरोऽव्ययः ॥ १७ ॥ (अः)--अनन्तश्चमहासेनोऽ
निरुद्धोरसवर्णकः ॥ कन्यास्तननिभस्सर्गोविसर्गश्चांतिमस्स्वरः ॥ १८ ॥ (क)--क्रोधीशोधातृसंज्ञश्चक्रीसृष्टिश्च
करादिगः ॥ वर्गादिगः पादवेषःककारःकामगस्स्मृतः ॥ १९ ॥ (ख)--क्रुधार्द्धिगदिचण्डीशाःखेटोदक्षि
णकूर्परः ॥ कैटभारिश्चमातंगःसंहारःस्वार्णकःस्मृतः ॥ २० ॥ (ग)--स्मृतिःपंचांतकश्शार्ङ्गीगणेशो
मणिबन्धगः ॥ गोमुखोगजकुंभश्चगकारःसिंहसंज्ञकः ॥ २१ ॥ (घ)--खड्गीशिवोत्तमोमेधादक्षिणाङ्गु
लिमूलगः ॥ घनोघनस्वरश्चैवघकारोङादिमस्स्मृतः ॥ २२ ॥ (ङ)--संज्ञाकोरुद्रकान्तिश्चदक्षांगुल्य

ग्रसंस्थितः ॥ क्लीबवक्रश्चभद्रेशोङकारश्चानुनासिकः ॥ २३ ॥ (च) हलीकूर्मेश्वरोलक्ष्मीर्वामबाह्वादि
गस्तथा॥ चित्रधारीचंचलश्चचकारस्संस्मृतोबुधैः ॥ २४ ॥ (छ)–एकनेत्रश्चमुसलीवामकूर्परगोद्युतिः ॥
त्रिबिन्दुकस्तथाचारीछकारःश्लेष्मकाभिधः ॥ २५ ॥ (ज)–स्थिराजपन्नौजपजश्शूलीचचतुराननः ॥
मणिबन्धगतोवामेजकारांजनकोत्तमः ॥ २६ ॥ (झ)–स्थितिःपाशीतथाजेशोवामांगुलितलस्थितः
स्वस्तिकस्स्थाणसंज्ञश्चझकारोजान्तसंज्ञकः॥२७॥(ञ) वामाङ्गुल्याग्रतःसिद्धिरंकुशीसर्वसंज्ञकः॥ मातं
गोह्यनुगानश्चञकारश्चनिरंजनः ॥ २८ ॥ (ट)–जरामुकुंदस्सोमेशोदक्षपादादिगोमुखः ॥ गजांकुश
श्चवालेंदुरमृतायष्टकस्स्मृतः ॥ २९ ॥ (ठ)–लांगलीशोनन्दजश्चपालिनीचकमण्डलुः ॥ दक्षजानुगत
स्स्थायीठकारस्स्थविरस्मृतः ॥३०॥ (ड)–नंदीक्षांतिर्दारकश्चडामरोदक्षगुल्फगः ॥ व्याघ्रपादश्शुभां
घ्रिश्चडकारस्तोमरोमतः ॥ ३१ ॥ (ढ)–ऐश्वरीचार्द्धनारीशोनरश्शाखांतराकृतिः ॥ दक्षपापांगुलीमू
लेढलेढक्कोढकारकः ॥ ३२ ॥ (ण)–उमाकांतोनरकजिद्रतिर्दक्षपदाग्रगः ॥ निर्वाणास्त्रिगुणाकारस्त्रिरे
खोणस्समीरितः ॥ ३३ ॥ (त)– वामोरुमूलनिलयआषाढीकामिकाहरिः ॥ तीव्रश्चतरलोनीलस्त
कारःकीर्तितोबुधैः ॥ ३४ ॥ (थ)–दण्डीशोवरदःकृष्णोवामजानुगतस्मरः ॥ शौरीचापिविशालाक्ष
स्थकारःपरिकीर्तितः ॥ ३५ ॥ (द)–सत्योत्रीशोह्लादिनीचवामगुल्फगतस्तथा ॥ शूलीकुबेरोदाताच
दकारोधादिमःस्मृतः ॥ ३६ ॥ (ध)–मीनेशस्सात्वतप्रीतिर्वामपामांगुलीगतः ॥ धनेशोधरणीशश्च
धकारोदांतिमःस्मृतः ॥ ३७ ॥ (न)–शौरीमेषेश्वरीदीर्घावामपादाग्रसंस्थितः ॥ नरोनदीनोनादीचन
कारश्चानुनासिकः ॥ ३८ ॥ (प)–तीक्ष्णाचलोहितश्शूरोदक्षपार्श्वश्चपार्थिवः ॥ पद्मेशोनान्तिमःफादिः
पकारोपिप्रकीर्तितः ॥ ३९ ॥ (फ)–जनार्दनःशिखीरौद्रीवामपार्श्वकृतालयः ॥ फट्कारःप्रोच्यतेसद्भिः
फकारःपांतिमस्स्मृतः ॥ ४० ॥ (ब)–छलगण्डोभूधरश्च भयापृष्ठगतस्तथा ॥ सुरसोवज्रमुष्टिश्चबकारो
भादिमोमतः ॥ ४१ ॥ (भ)–विश्वमूर्तिर्द्विरण्डेशोनिद्रानाभिगतोपिच ॥ भ्रुकुटीचभरद्वाजोभकारश्चजया
पहः ॥ ४२ ॥ (म) वैकुण्ठश्चमहाकालस्तन्द्रीजठरसंस्थितः ॥ मंत्रेशोमण्डलोमानीविषस्सूर्योमकारकः

॥४३॥(य)—क्षुधाबालाचवायुस्त्वग्धृतश्चपुरुषोत्तमः ॥ यमुनोयामुनेयश्चयकारोमान्तिमःस्मृतः॥४४॥
(र)—क्रोधिनीचभुंजगेशीज्वालीरुधिरपावकौ ॥ रोचिष्मान्दक्षिणांशश्चरुचिरोरेफईरितः ॥ ४५ ॥
(ल)—क्रियाककुद्दतोमांसंपिनाकीभूर्बलानुजः॥ लंपटःशक्रसंज्ञश्चवायोरांतोलकारकः ॥ ४६ ॥ (व)
वालोवामांसनिलयोमेदोवारिदवारुणौ ॥ उत्कारीजलसंज्ञश्चखड्गीशोपिवकारकः ॥ ४७ ॥ (श)—मृ
त्युर्बकोवृषघ्नश्चहृदोदक्षकरस्थितः ॥ शंकुकर्णोस्थिसंज्ञश्चशकारोविद्धिरीरतः ॥ ४८ ॥ (ष)—वृषः
श्वेतेश्वरःपीतामज्जाहृदद्वामबाहुगः॥ षडाननःषकारश्चकीर्त्तितश्चबुधैःखरः॥४९॥ (स)—भृगुःश्वेतस्तथा
हंसोहृदोदक्षिणपादगः॥समयस्सामगश्शुक्रस्संगतिस्सार्णकश्शशी॥५०॥(ह)—नभोवराहोनकुलोहृदोवा-
मपदस्थितः ॥ सदाशिवोरुणःप्राणोहकारश्चहयाननः ॥ ५१ ॥ (ळ)—हृदयान्नाभिसंस्थानशिवेशोवि
मलोसितः ॥ लघुप्रयत्नश्चोपान्त्योळकारःप्रोच्यतेबुधैः ॥ ५२ ॥ (क्ष)—संवर्त्तकोनृसिंहश्चहृदयान्मुखसं
स्थितः ॥ अनन्तःपरमात्माचवज्रकायोऽन्तिमाक्षरः ॥५३॥ इतिहादिमतेमातृकाकोशःसमाप्तः ॥ ७ ॥

खेमराज श्रीकृष्णदास प्रकाशन, बम्बई